

ΠΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 3ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1. Άρθρα - μελέτες - σχόλια	391
2. Νομολογία: Πολιτικών Δικαστηρίων.....	414
Ποινικών Δικαστηρίων.....	519
Γνωμοδοτήσεις.....	524
Διοικητικών Δικαστηρίων.....	526
3. Επαγγελματικά θέματα - Σχόλια - Ειδήσεις - Ανακοινώσεις	533
4. Ευρετήριο άρθρων - μελετών - σχολίων	550
5. Αλφαβητικά ευρετήρια έτους	551
6. Αριθμητικό ευρετήριο αποφάσεων	607

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ - ΣΧΟΛΙΑ

Φεραίου ΝΑΝΗ, Προέδρου ΔΣΛ:

Ομιλία για τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη.....	391
--	-----

Ευσταθίου ΤΣΟΥΚΑΛΑ, Εφέτη:

Εις μνήμην του Αντεισαγγελέα Εφετών Λάρισας Νικολάου Τζιούφα.....	395
---	-----

Αχιλλέα ΓΚΑΤΖΗΡΟΥΛΗ, Δικηγόρου:

Διαταγή πληρωμής και δεδικασμένο.....	396
---------------------------------------	-----

Εμμανουήλ ΠΙΕΤΡΩΤΟΥ, Δικηγόρου :

Σχόλια σε Εισαγγελική Γνωμοδότηση	524
---	-----

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΔΙΟΝΥΣΙΟ ΤΟΝ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗ*Φεραίου Νάνη, Προέδρου του ΔΣΛ*

Μετά τη θεία λειτουργία στον Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Αχιλλείου για τον προστάτη της Δικαιοσύνης Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας κ. Φεραίος Νάνης εκφώνησε τον πανηγυρικό λόγο της εορτής, που έχει ως εξής:

Σήμερα η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του Ιερομάρτυρος Διονυσίου του Αεροπαγίτου, Επισκόπου Αθηνών, τον οποίο η Πολιτεία πριν μερικά χρόνια καθιέρωσε ως προστάτη της Δικαιοσύνης. Δεν είναι τυχαία η επιλογή του Αγίου Διονυσίου του Αεροπαγίτου ως προστάτη της Δικαιοσύνης. Πρόκειται για εξέχοντα άνδρα της εποχής του, που διακρινόταν για την ευφυΐα του, την πολύπλευρη παιδεία του, το ήθος του και την αντικειμενικότητά του στην απονομή της Δικαιοσύνης. Αυτός ο μεγάλος αξιωματούχος και χαρισματικός άνθρωπος, που κοσμούσαν επί πλέον με το χάρισμα της ταπεινοφροσύνης και είχε καθαρότητα νου και ψυχής και έτσι πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις ενός συγκροτημένου και ολοκληρωμένου Δικαστή, ασπάστηκε το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο, έγινε διαπρύσιος κήρυκας του Ευαγγελίου, επίσκοπος Αθηνών και μάρτυρας της Εκκλησίας. Γεννήθηκε στην Αθήνα από αριστοκρατική και πλούσια οικογένεια, σπούδασε την πάσα γνώση και επιστήμη της εποχής του, διακρίθηκε στην πόλη των Αθηνών για τη σοφία του, τις ικανότητές του και τις αρετές του και γι' αυτό εκλέχτηκε από τους Αθηναίους ως ένα από τα εννέα μέλη του Αρείου Πάγου, που ήταν το Ανώτατο Δικαστήριο των Αθηνών. Όμως ούτε το αξίωμα του Αρεοπαγίτη, ούτε η σοφία του, ούτε ο πλούτος, ούτε η δόξα, οι τιμές, η κοινωνική καταξίωση και προβολή στάθηκαν ικανά να τον δελεάσουν, να τον καταστήσουν αυτάρκη και εγωιστή και να τον εμποδίσουν να ακούσει με ταπείνωση και ευλάβεια το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο για τον άγνωστο θεό και να το ενστερνισθεί αμέσως. “Ακούσαντες δε ανάστασιν νεκρών”, γράφει ο Ευαγγελιστής Λουκάς στις πράξεις των Αποστόλων, “Οι μεν εκλεύαζον, οι δε είπον ακουσόμεθά σου πάλιν περί τούτου Τινές δε άνδρες κολληθέντες αυτώ επίστευσαν, εν οϊς και Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης και γυνή ονόματι Δάμαρις και έτεροί συν αυτοίς”. Δεν χρειάστηκε μεγάλη φιλοσοφική ανάλυση ο Διονύσιος, ούτε σύγκριση με άλλες θρησκείες και φιλοσοφικά ρεύματα για να δεχθεί το κήρυγμα του Παύλου. Η ταπεινοφροσύνη, η αυτογνωσία, η σωστή φιλοσοφική ενατένιση του κόσμου τούτου και της ζωής, η καθαρότητα του βίου του και οι πολλές του αρετές τον είχαν προετοιμάσει για το μεγάλο άλμα της εγκατάλειψης της ειδωλολατρίας και της πίστεως στον Ιησού Χριστό. Επισημαίνονται τα παραπάνω και τονίζονται ιδιαίτερα, διότι ο ίδιος ο Διονύσιος όταν την ημέρα της σταυρώσεως του Χριστού βρισκόταν στην Ηλιούπολη της Αιγύπτου και παρατήρησε την έκλειψη του ηλίου κατά την ώρα της σταυρώσεως είπε: “Η θεός πάσχει ή το παν απόλλυται”. Από τότε ο Άγιος Διονύσιος απέδειξε ότι πλην της σοφίας του, διακρινόταν και για την ευσέβειά του και την ταπείνωσή του, ενώ άλλοι από

τους συμπατριώτες του Αθηναίους φιλοσόφους περιφρονούσαν τον Παύλο, τον ενέπαιζαν και τον αποκαλούσαν σπερμολόγο και φλύαρο. Δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν την αυταρέσκειά τους, τον εγωισμό τους και τη λογική τους, διότι ο Σταυρός του Χριστού ήταν και παραμένει και σήμερα “μωρία τοις Ελλησι και σκάνδαλον τοις Ιουδαίοις”.

Αντίθετα ο Διονύσιος αμέσως πίστεψε στο Χριστό, ακολούθησε τον Παύλο, οργάνωσε την πρώτη Εκκλησία των Αθηνών και έγινε Επίσκοπός της, όπως και ο Ιερόθεος. Εγκατέλειψε το αξίωμα του Αρεοπαγίτη και έγινε ο διαπρύσιος κήρυκας του Ευαγγελίου όχι μόνο στην Αθήνα αλλά και στην Ευρώπη, την Αίγυπτο, τη Μικρά Ασία, τον Εύξεινο Πόντο και αλλού. Είχε μαρτυρικό τέλος με αποκεφαλισμό του στο Παρίσι το 96 μ.Χ. επί αυτοκράτορος Δομιτιανού. Ο Άγιος Διονύσιος κάτοχος πάσης επιστήμης της εποχής του, κορυφαίος φιλόσοφος και ανώτατος Δικαστής με πλούσια δικαστική εμπειρία, αναδείχτηκε στη συνέχεια σε μεγάλο μύστη της θεολογίας και βαθυστόχαστο συγγραφέα θεολογικών συγγραμμάτων. Σ’ αυτόν αποδίδονται σπουδαία θεολογικά συγγράμματα και επιστολές: Για να περιγράψει κανείς το βίο του Αγίου Διονυσίου και ν’ αναλύσει το συγγραφικό του έργο απαιτούνται ειδικές γνώσεις και χρόνος πολύς. Εκείνο όμως, το οποίο πρέπει να επισημανθεί σε όλους εμάς που υπηρετούμε στο χώρο της Δικαιοσύνης, δικαστές, δικηγόρους και δικαστικούς υπαλλήλους, αλλά και σε όλους τους συνανθρώπους μας γενικότερα, είναι η μίμηση του σήμερα τιμωμένου Αγίου από όλους μας, διότι ο βίος του και το παράδειγμά του είναι πάντα επίκαιρα, χρήσιμα και διδακτικά. Ούτε η υπεροψία της θέσεως, ούτε ο κομπασμός του πλούτου και της δυνάμεως, ούτε η σοφία και η κοινωνική προβολή έχουν αξία και δίνουν νόημα στη ζωή, αν ο άνθρωπος δεν έχει δώσει τη σωστή λύση στο υπαρξιακό του πρόβλημα, αν δεν ιεραρχήσει τις αξίες και προτεραιότητες της ζωής του, αν δεν έχει φόβο θεού και δεν αγαπά και δεν υπηρετεί τους συνανθρώπους του. Όλα τα προσόντα για τη διάκριση και καταξίωση στην παρούσα ζωή τα διέθετε ο Άγιος μας. Όμως όλα τα υπέταξε στο θέλημα του θεού και τα χρησιμοποίησε στην υπηρεσία των συνανθρώπων του, για τον ευαγγελισμό των οποίων και αποκεφαλίστηκε. Με την πίστη και την αφοσίωσή του στον Ιησού Χριστό απέδειξε ότι στο χώρο της Εκκλησίας δεν είναι ασυμβίβαστη η επιστήμη, η παιδεία και η σοφία με την πίστη στο θεό, όπως πολλοί, άγενστοι από εκκλησιαστικό φρόνημα, διακηρύσσουν. Ο Άγιος Διονύσιος αλλά και όλοι οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας μας, όπως ο Μ. Βασίλειος, ο Γρηγόριος ο Θεολόγος, ο Ιωάννης Χρυσόστομος, ο Γρηγόριος Νύσσης, ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός, ο Μάξιμος ο Ομολογητής, ο Γρηγόριος ο Παλαμάς και άλλοι, ήταν μεγάλα πνεύματα της εποχής τους, άριστοι γνώστες της αρχαίας ελληνικής παιδείας και σκέψεως, κατείχαν την πάσα σοφία της εποχής τους και συνδύασαν άριστα τη σοφία, την επιστήμη και τη γνώση τους με την πίστη τους στο θεό και την αγάπη τους προς τον συνάνθρωπό τους. Αφιέρωσαν τη ζωή τους στο κήρυγμα του Ευαγγελίου της ειρήνης, της Δικαιοσύνης και της αγάπης, που είναι αιώνιες και διαχρονικές αξίες και ουδέποτε εκπίπτουν. Δυστυχώς οι άνθρωποι, που έμειναν και είναι προσκολλημένοι στον ορθολογισμό τους και τη λογική τους αυτάρκεια, που σχεδιάζουν ζωή πολλών εκατονταετιών, είναι κλεισμένοι στον εαυτό τους και την απόκτηση αξιωμάτων, δόξας και πλούτου, δεν αγαπούν και δεν ενδιαφέρονται για το συνάνθρωπό τους και κυρίως ζουν μακριά από το θεό, δεν μπορούν να κατανοήσουν το μυστικό και το μεγαλείο της πίστεως στο θεό και την ενατένιση της παρούσας ζωής με τα κριτήρια του πιστού χριστιανού. Και ναι μεν οι χριστιανοί δεν έχουν “ώδε μένουσαν πόλιν αλλά την μέλλουσαν επιζητούν”, πλην όμως η

τωρινή πρόσκαιρη βιοτή είναι απολύτως σημαντική και για τη δική τους σωτηρία και για την προσφορά αγάπης και υπηρεσιών προς τον συνάνθρωπό τους.

Γνώρισε και γνωρίζει η κοινωνία μας τις συνέπειες της απομάκρυνσης του σύγχρονου ανθρώπου από το θεό, την πίστη των πατέρων του και τις παραδοσιακές αξίες του λαού μας. Καταστρέφουμε τον πλανήτη που μας φιλοξενεί. Φτάσαμε στη μόλυνση του περιβάλλοντος, στη διεύρυνση της τρύπας του όζοντος, στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, στην όξινη βροχή, στα μολυσμένα φρούτα και νερά. Γίναμε μανιακοί της πάση θυσία δυνάμεως. Λατρεύουμε το χρήμα. Διψούμε για εξουσία. Θυσιάζουμε τα πάντα. Εμπορευόμαστε το θάνατο. Και τα παιδιά τα ποτίζουμε ναρκωτικά προκειμένου να αυξήσουμε τον πλούτο, την ισχύ, την επιρροή μας.

Βλέπουμε με αγωνία την υπάρχουσα αλλά και διαρκώς αυξανόμενη με την παγκοσμιοποίηση διεύρυνση του χάσματος πλούσιων και πτωχών, την διευρυνόμενη κοινωνική αδικία, την ανεργία, την αδιαφορία για τα ζωτικά προβλήματα της κοινωνίας, τον πολιτιστικό υποσιτισμό των νέων μας και την απουσία οιασδήποτε υγιούς προσανατολισμού, και διερωτόμαστε τι πρέπει να γίνει.

Η νέα τάξη πραγμάτων, που παγκοσμίως επιβλήθηκε στην τελευταία δεκαετία με την αλαζονεία της δυνάμεως, που την διέκρινε και την περιφρόνησή της προς τις υποανάπτυκτες χώρες του τρίτου κόσμου, πίστεψε ότι πέτυχε την παγκόσμια κυριαρχία. Όμως τα αιματηρά γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη και την Ουάσιγκτον, με χιλιάδες θύματα αθώων συνανθρώπων μας, απέδειξαν πόσο ανίσχυρη είναι στις δυνάμεις της βίας και της τρομοκρατίας και πόσο επιβεβλημένη και χρήσιμη είναι για την ίδια και ολόκληρο τον πλανήτη η αναθεώρηση της στάσεώς της προς τους αδυνάτους και κατατρεγμένους όλης της γης και ο σεβασμός του Διεθνούς Δικαίου και της διεθνούς νομιμότητας, ώστε να επικρατήσει κάποτε δικαιοσύνη και ειρήνη στον κόσμο. Με κομμένη την ανάσα παρακολουθούμε όλοι τον τρίτο παγκόσμιο τρομοπόλεμο, που φαίνεται ότι ήδη άρχισε και κανένας δεν μπορεί να προβλέψει τις μελλοντικές εξελίξεις, αν επιχειρηθεί πόλεμος κατά κρατών με πρόσχημα την πάταξη της τρομοκρατίας, ουσιαστικά όμως για γεωπολιτικούς λόγους και εξασφάλιση φθηνών πηγών ενέργειας.

Γι' αυτό επιβάλλεται όλοι μας, και ως Πολιτεία και ως πρόσωπα, να αφυπνισθούμε, να προβληματιστούμε, και να αλλάξουμε γραμμή πλεύσεως, εμμένοντας στις πατροπαράδοτες πολιτιστικές αξίες του λαού μας, που κατά τα τελευταία χρόνια τις περιφρονήσαμε.

Ο πολύς Χάντιγκτον με τους επιτελείς του στο Χάρβαρντ επισημαίνει ότι η παρουσία της Ορθοδοξίας και των κοινών δαιμονίων που αυτή εισάγει συνιστούν επικίνδυνη ανωμαλία στην ανατολική περιοχή της Μεσογείου. Από την άλλη πλευρά, ο παλιός μελετητής και γνώστης της ιστορίας και της Ορθοδόξου Εκκλησίας Στίβεν Ράνσιμαν δήλωνε πάντοτε πριν πεθάνει, ότι η Ορθοδοξία έχει τη δύναμη να επιζήσει στον 21ο αιώνα και να αποτελέσει σωτήρια δύναμη για την ανθρωπότητα.

Και επειδή μνήμη Αγίου σημαίνει και μίμηση Αγίου, είναι καιρός με την αφορμή της σημερινής εορτής να προβληματιστούμε όλοι, ν' αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων, να διαπιστώσουμε τα αίτια της ατομικής και συλλογικής κοινωνικής μας κακοδαιμονίας στον παραπαίοντα τούτο κόσμο, να καταλάβουμε καλά και ως διεθνής κοινότητα και ως πολιτεία και ως άτομα, ότι μόνη η οικονομική ανάπτυξη και μάλιστα υπέρ των ολίγων, δεν αρκεί και δεν σώζει τον άνθρωπο και τους λαούς, αν δεν συνδυάζεται με την εσωτερική ε-

λευθερία, καλλιέργεια και αναγέννηση του ανθρώπου και τη δημιουργία ιδανικών και αξιών στη ζωή σύμφωνα με την ελληνική και ορθόδοξη παράδοσή μας. Η πίστη στο θεό και η επικράτηση της χριστιανικής αγάπης στον άνθρωπο, στην οικογένεια και στην κοινωνία αποτελούν ασφαλές θεμέλιο αληθινής και ουσιαστικής ατομικής και κοινωνικής προόδου. Η Εκκλησία αγκαλιάζει κάθε πρόοδο και δημιουργία που πραγματοποιεί ο άνθρωπος. Τις αγκαλιάζει και τις νοσηματοδοτεί, συνδέοντάς τις με την αιώνια και ακατάλυτη αξία του ανθρώπου ως προσώπου και μέλους της κοινωνίας. Έτσι πρέπει να αντιμετωπίζουμε τον άνθρωπο και εμείς που ασχολούμαστε με την απονομή της Δικαιοσύνης, στην οποία “συλλήβδην πάσα αρετή εστί”.

Ας ευχηθούμε ο σήμερα τιμώμενος Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης ν’ αποτελέσει για όλους μας αφορμή για ουσιαστικό προβληματισμό στη ζωή μας και ιδιαίτερα για μας τους εργαζόμενους στο χώρο της Δικαιοσύνης φωτεινό φάρο.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Αυτή είναι η μοίρα όλων των ανθρώπων. Αυτή είναι η βασική αλήθεια της θρησκείας μας.

Η ένδοξη και λεβεντογέννα γη της Μακεδονίας άνοιξε την περασμένη Δευτέρα (19.11.2001) την αγκαλιά της και δέχτηκε στα σπλάχνα της ένα σπουδαίο και προπαντός νέο άνθρωπο, τον Μακεδόνα Αντεισαγγελέα Εφετών Λάρισας Νικόλαο Τζιούφα. Οι σάλπιγγες των αγγέλων του ουρανού τον κάλεσαν γρήγορα κοντά τους κόβοντας πρόωρα το νήμα της ζωής του στα 52 μόλις χρόνια, για να επαληθευθεί για μια φορά ακόμη ο κανόνας ότι είναι σύντομη η ζωή των σημαντικών ανθρώπων. Ο ξαφνικός και αναπάντεχος θάνατός του μας λύπησε βαθύτατα όλους μας. Το δικαστικό Σώμα και ολόκληρος ο νομικός κόσμος της πόλεώς μας θρήνησε τον πρόωρο χαμό του. Ο εκλιπών είχε υπηρετήσει δύο φορές στην πόλη μας, την πρώτη φορά ως αντεισαγγελέας Πρωτοδικών και τώρα ως αντεισαγγελέας Εφετών. Ως δικαστικός λειτουργός εκοσμείτο με εξαίρετο ήθος, ευπρέπεια, παιδεία και χριστιανική αγωγή και επιείκεια. Ήταν προσηνής, ήρεμος, ήπιος, νουνεχής και μειλίχιος άνθρωπος με ευγενικούς τρόπους, αδαμάντινο χαρακτήρα και σεβάσμια συμπεριφορά. Συγκέντρωνε στο πρόσωπό του την απέραντη εκτίμηση και το σεβασμό όλων των συναδέλφων του, των δικηγόρων και των δικαστικών υπαλλήλων της πόλεώς μας. Ήταν ένας λαμπρός εισαγγελικός λειτουργός και καλός οικογενειάρχης με σύζυγο και δύο παιδιά. Αγαππύ Νίκο, υπήρξε σύντομος ο κύκλος της ζωής σου, αλλά παρά ταύτα αναδείχθηκες άξιος συνάδελφος μας, σημάδεψες την εποχή μας και σφράγισες ανεξίτηλα με το πέρασμά σου τη δικαστηριακή ζωή της Λάρισας.

Αυτός κατά την ταπεινή μου γνώμη υπήρξε ο αποθανών πριν λίγες ημέρες Νικόλαος Τζιούφας. Τα λίγα αυτά λόγια νομίζω ότι είχα χρέος να γράψω εξ ονόματος του Δικαστικού Σώματος της περιφέρειάς του Εφετείου μας με τη συναισθηματική φόρτιση μιας καλής συναδελφικής συνεργασίας, προς έναν αξιοπρεπή και ανεκτίμητο δικαστικό λειτουργό για να προσκυνήσω με ευλάβεια το ιερό σκήνωμά του, που με την ακεραιότητα και την εντιμότητα του χαρακτήρος του καθώς και την άρτια επιστημονική του κατάρτιση τίμησε το δικαστικό λειτούργημά του.

Ας θεωρηθούν ως προσωπική απότιση ελάχιστου φόρου τιμής από έναν ευγνώμονα και ταπεινό άνθρωπο προς ένα εκλεκτό συνάδελφο, που τόσο πρόωρα έφυγε από κοντά μας. Η ψυχή του σύμφωνα με τα κηρύγματα της πίστέως μας βρίσκεται ακόμη ανάμεσά μας και υπερίπταται στους ιερούς χώρους στους οποίους απονέμεται η δικαιοσύνη του τόπου μας.

Τελειώνοντας, εκφράζω τη συμπάθειά μου προς την οικογένειά του εκλιπόντος και εύχομαι όπως ο Πανάγαθος θεός ενσταλάξει βάλαμο παρηγορίας στις καρδιές της αγαπημένης συζύγου του και των παιδιών, του, για να απαλύνει κάπως το βαθύτατο πόνο από τον απρόσμενο χαμό του.

Είθε ο θεός να αναπαύσει την ψυχή του και να δεχθεί αυτόν στα ουράνια τάγματα των Σεραφείμ και των Χερουβεϊμ. Ας είναι ελαφρύ το άγιο κόμμα της εύανδρης Μακεδονικής γης, που τον σκεπάζει. Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Ευστάθιος Τσουκαλός
Εφέτης Λάρισας

ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ*

Αχιλλέα Α. Γκατζηρούλη, Δικηγόρου Λάρισας

I. ΠΡΟΛΟΓΟΜΕΝΑ

Ένα από τα περισσότερο αμφισβητούμενα ζητήματα στο σύστημα του δικαίου της πολιτικής δικονομίας αποτέλεσε η νομική φύση της διαταγής πληρωμής. Άπειρες είναι οι εντυπώσεις τόσο της θεωρίας όσο και της νομολογίας, σχετικά με το αν η διαταγή πληρωμής είναι πέρα από νομοθετημένος εκτελεστός τίτλος (άρθρα 631, 904 § 2 περ. ε ΚΠολΔ) και δικαστική απόφαση και ως εκ τούτου αν συγχωρείται η ανάπτυξη ουσιαστικού δεδικασμένου. Πάντως η παραδοχή της μίας ή της άλλης άποψης θα είχε προφανώς σημασία και για τον καθορισμό των αποτελεσμάτων της διαταγής πληρωμής. Αν η διαταγή πληρωμής αποτελούσε πράγματι δικαστική απόφαση, τότε ίσως δεν θα υπήρχε άξια λόγου ανάγκη αναφοράς των περαιτέρω, καθώς θα αναδύονταν όλες οι συνέπειες της δικαστικής απόφασης, κύριες ή δευτερεύουσες¹. Η απάντηση στο ερώτημα κυρίως σε χρονικά πρώιμες περιόδους δεν ήταν εκ πρώτης όψεως τόσο απλή και μια μονολεκτική επιπόλαιη κρίση δεν ήταν σαφώς ενδειγμένη. Οι αναπτύξεις των θεωρητικών ανέδειξαν αρκετά προβλήματα στο επίπεδο των γενικότερων ζητημάτων της έννομης τάξης, ενώ δεν δίστασαν - και ως ένα βαθμό δικαιολογημένα - να παγιώσουν

αντίληψη και για αντισυνταγματικότητα της ειδικής διαδικασίας έκδοσης της διαταγής πληρωμής.

Κεντρικό άξονα των αναπτύξεων αποτελεί η αμφιλεγόμενη διάταξη του άρθρου 633 § 2 εδ. γ ΚΠολΔ, που προσδίδει στη διαταγή πληρωμής “δύναμη δεδικασμένου”. Η ερμηνεία της παραγράφου αποτέλεσε προσφιλές θέμα των σημαντικότερων μελετητών του δικαίου μέχρι σήμερα. Ο απόηχος της έντασης σιγημάτισε μοιραία και τη νομολογία, η οποία κυμάνθηκε εντυπωσιακά, απέφερε ωστόσο ενδιαφέροντα αποτελέσματα. Προτού καταλήξουμε στα ισχύοντα, πρέπει να προηγηθεί η πορεία προς τη σύγχρονη αντιμετώπιση του θέματος. Αλλά για να οδηγηθούμε έτσι στη διαπίστωση για το αν η διαταγή πληρωμής δημιουργεί δεδικασμένο, δεν μπορούμε να παρακάμψουμε την παράλληλη παράθεση των βασικών τουλάχιστον χαρακτηριστικών της δικαστικής απόφασης και του δεδικασμένου. Επιβάλλεται από την ανάγκη να δημιουργήσει ο αναγνώστης προσωπική δόξα για το θέμα.

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Ήδη από το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς (ν.δ. 2629/1953), είχε ανακύψει ζωνρή αμφισβήτηση κατά πόσο η διαταγή πληρωμής είναι ή όχι δικαστική απόφαση. Για το θέμα μας πράγματι αυτή η διαπίστωση πολύ απλά, μάλλον συνειρμικά, οδηγεί στη σκέψη πως η παραδοχή της μίας ή της άλλης άποψης θα είχε προφανώς σημασία και για τον καθορισμό των αποτελεσμάτων της διαταγής πληρωμής. Αν η διαταγή πληρωμής ήταν δικα-

* Το κείμενο αποτελεί προσαρμοσμένο τμήμα ομότιπλης εισήγησης του γράφοντα στο Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τομέα Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ, τον περασμένο Ιούνιο.

¹Βλ. Σινανιώτη Λ., *Ειδικά διαδικασία* (1984), σ. 172.

στική απόφαση τότε, όπως αναφέρθηκε, θα ανέπτυσε κατά την έκδοσή της τις συνέπειες της δικαστικής απόφασης, άρα και δεδικασμένο².

Εν τούτοις, είναι πλέον ακλόνητα αποδεκτό πως η διαταγή πληρωμής δεν είναι

²Βλ. Σινανιώτη Λ., *Ειδικά διαδικασία* (1984), σ. 172. Το δεδικασμένο αποτελεί την κύρια και ουσιώδη συνέπεια κάθε τελεσίδικης δικαστικής απόφασης (321 ΚΠολΔ) και ορίζεται ως η δεσμευτική ενέργεια που απορρέει από τη δικαστική κρίση για την έκβαση του δικαστικού αγώνα (βλ. Κεραμέα, *ΑσΔικΔΓενΜ* [1986], αριθ. 115, σ. 295· Ράμμο Γ., *Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου*, τόμ. Α [1978], § 203, σ. 549· Κονδύλη Δ., *Το δεδικασμένον κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας* [1983], σ. 31, 145· *ΕφαΘ* 2721/1996 *Αρμ* 1996.1506).

Το κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της οριστικής δικαστικής απόφασης, ως διαδικαστικής πράξης που επιχειρείται από το δικαστήριο, έγκειται στην αυθεντική διάγνωση, μέσω της εξειδίκευσης των κανόνων δικαίου, της επέλευσης των εννόμων συνεπειών, που επικαλούνται ή αποκρούουν οι διάδικοι. Με την οριστική απόφαση “αγόμεθα εκ της κανονιστικής ισχύος του δικαίου εις την πραγματικήν ισχύν αυτού...αφού το δικαστήριο αποφαινεται τι ισχύει ως δίκαιον εν τη ατομική περιπτώσει” (βλ. Κονδύλη, σ. 52). Έτσι η δικαστική απόφαση περιέχει κρίση για τη ζητούμενη δικαστική προστασία και επιφέρει τις συνέπειες από την κρίση αυτή. Κάθε δικαστική απόφαση συγκροτείται όχι μόνο από το διαγνωστικό αλλά και από το βούλητικό στοιχείο, γιατί στο διατακτικό της περιέχει δήλωση βούλησης του δικαστηρίου για την ισχύ ή όχι ορισμένης έννομης συνέπειας (βλ. Κονδύλη, σ. 53). Αντίθετα ο Μπέης (ΠολΔικ, πριν από το άρθρ. 300, σ. 1261· ο ίδιος, *Έννοια, λειτουργία και φύσις της δικαστικής αποφάσεως*, τμ. τόμ. Εμμ. Μιχαλάκη, σ. 334-336 και κυρίως 337) καταλήγει, πως η έκδοση δικαστικής απόφασης αποτελεί “ηθελημένη πράξη” του δικαστηρίου, αλλά αυτό, κατά τον συγγραφέα, δεν σημαίνει ότι είναι πάντα και αδιακρίτως δήλωση βουλήσεως, γιατί “η βούληση ενεργείας δεν συμπίπτει με την διακαιοπρακτική βούληση”).

Το δεδικασμένο αποτελεί συνέπεια της απόφασης, άρα τόσο η ύπαρξή του, όσο και η έκτασή του θα κριθούν από το περιεχόμενο της απόφασης. Με τη δικαστική απόφαση ελέγχεται το παραδεκτό και περαιτέρω το (νόμο και ουσία) βάσιμο της δικονομικής αξίωσης που προέβαλε ο ενάγων (βλ. Μπισόπουλο Γ., *Πολιτική Δικονομία Α* (1972), σ. 35, 37· Μιχαλάκη Εμ, *Περί του αντικειμένου της δικονομικής αποδείξεως* (1940), σ. 37). Έρευνα της βασιμότητας ση-

δικαστική απόφαση, γι’ αυτό δεν αναπτύσσει δεδικασμένο ευθέως με την έκδοσή της³. Οποιοσδήποτε αμφιβολίες για τη νομική φύση της διαταγής πληρωμής που απασχόλησαν, παλιότερα κυρίως, τη νομική φιλολογία έχουν πλέον ξεπερα-

μαίνει έρευνα της ορθότητας του υπαγωγικού συλλογισμού της αγωγής (βλ. Ποδημάτ.Ε., *Δεδικασμένο - Αντικειμενικά όρια ιδίως επί ενστάσεων Ι* (1995), σ. 42). Μόνο ό,τι εκφέρεται ως πόρισμα του δικανικού συλλογισμού, δηλ. η διάγνωση μιας έννομης σχέσης ή ενός δικαιώματος, κατοχυρώνεται με την αυθεντικότητα του δεδικασμένου (βλ. Ποδημάτ.Ε., *Δεδικασμένο - Αντικειμενικά όρια ιδίως επί ενστάσεων Ι* (1995), σ. 42.). Αντικείμενο του δεδικασμένου είναι το σύνολο των εννόμων συνεπειών (δικαιωμάτων και υποχρεώσεων), που κριθήκαν τελεσίδικα (βλ. Μπέης, *ΠολΔικ*, άρθρ. 321, σ. 1312.) στο πλαίσιο της εκκρεμοδικίας που άρχισε με αγωγή, ανταγωγή, κύρια παρέμβαση ή ένσταση συμπληρωσμού (πρβλ. άρθρ. 222 § 2, 322 § 1 ΚΠολΔ. Βέβαια το δεδικασμένο καλύπτει με τις προϋποθέσεις του 331 ΚΠολΔ και το προδικαστικό ζήτημα, καίτοι δεν δημιουργείται εκκρεμοδικία γι’ αυτό. Βλ. Κονδύλη, σ. 201). Με την ισχύ του δεδικασμένου περιβάλλεται η τελεσίδικη κρίση του δικαστηρίου για το παραδεκτό και την υπόσταση ή όχι του ουσιαστικού δικαιώματος, το οποίο κατέστη αντικείμενο δίκης (Το αντικείμενο του δεδικασμένου ταυτίζεται με το αντικείμενο της αναγνωριστικής αγωγής (και απόφασης), βλ. Κεραμέα, *ΑσΔικΔ*, αριθ. 117, σ. 302· Ποδημάτ.Ε., *ό.π.*, σ. 49· Κουσουλή, *Η νομική φύση*, σ. 142, σημ. 46 με παραπομπές).

³Οι προϋποθέσεις δημιουργίας δεδικασμένου κατά τον ΚΠολΔ είναι οι ακόλουθες:

α) Να υπάρχει δικαστική απόφαση πολιτικού δικαστηρίου, ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας έκδοσής της και από τα αν είναι η απόφαση άδικη ή ακόμα και εσφαλμένη (βλ. *ΟΛΑΠ* 15/1988, *ΕλλΔνη* 1998.303· *ΑΠ* 191/1979 *ΝοΒ* 1979.1254· *ΑΠ* 1807/1983, *ΝοΒ* 1984.1731-1732· *ΕφαΘ* 8204/1991, *ΕλλΔνη* 1992.865· *ΕφαΘ* 1297/1997, *ΕλλΔνη* 1997.879). Η δεσμευτική διάγνωση της ισχύος ή μη μιας έννομης σχέσης αποτελεί ως τέτοια μια δεοντολογική κρίση, για την οποία αποκλειστικά αρμόδια είναι η δικαιοδοτική εξουσία, που ασκείται είτε από τα κρατικά δικαστήρια, είτε από τα διαιτητικά δικαστήρια (άρθρ. 867 επ. ΚΠολΔ). Από θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος εξαγγέλλεται η αποκλειστικότητα των δικαστών και της κρατικής δικαιοδοτικής λειτουργίας για την δεσμευτική εκφορά της δεοντολογικής κρίσης της ισχύος της ουσιαστικής έννομης σχέσης (άρθρ. 26 § 3, 87 § 1, 94 § 3 Συντ. 1975/1986, βλ. ακριβώς επ’ αυτού Κουσουλή, *Η νο-*

στεί. Η σχετική συζήτηση, που εξαντλήθηκε σε δύο κατευθύνσεις, είχε οπαδούς τόσο από την άποψη της θεωρίας, όσο και της νομολογίας. Έτσι η απόφαση ότι η εκδιδόμενη διαταγή πληρωμής είναι κατ'

μική φύση του δεδικασμένου, σ. 112). Οποιαδήποτε αναγνωριστική, καταψηφιστική, διαπλαστική απόφαση ανεξάρτητα από το περιεχόμενό της και την παράσταση ή μη των διαδίκων κατά την συζήτηση παράγει δεδικασμένο. Εξαιρούνται οι μη δικαιοδοτικές πράξεις, όπως η προσωρινή διαταγή στα ασφαλιστικά μέτρα (691 § 2 ΚΠολΔ), το σημείωμα για να εμποδιστεί η εκτέλεση (938 § 2 ΚΠολΔ), η προσωρινή ρύθμιση της νομής από τον εισαγγελέα, ο δικαστικός συμβιβασμός και, όπως θα ανακύψει στη συνέχεια, η υποκειμένη σε ανακοπή διαταγή πληρωμής.

β) Η απόφαση να είναι υπαρκτή, υποστατή, δηλ. να προέρχεται από δικαστήριο, το οποίο κατά νόμιμο τρόπο εξέφρασε τη βούλησή του (πρβλ. 313 § 1 περ. γ ΚΠολΔ). Αν η απόφαση είναι ανίσχυρη, πληρούνται δηλ. τα στοιχεία του πραγματικού, αλλά επιλογώρρησε δικονομικό ελάττωμα (313 § 1 περ. β, δ, ε ΚΠολΔ) δεν παράγει δεδικασμένο. Πέρα από την ύπαρξη του διατακτικού είναι επιβεβλημένη και η ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία της απόφασης (άρθρ. 93 Συντ., 300, 305 ΚΠολΔ). Αιτιολογία είναι η βεβαίωση ότι έλαβαν ή δεν έλαβαν χώρα τα συγκεκριμένα γεγονότα που καθιστούν την αγωγή και τις τυχόν ενστάσεις παραδεκτές ή απαράδεκτες, βάσιμες ή αβάσιμες (βλ. Μπέη Κ., ΠολΔικ, άρθρ. 305, σ. 1274). Δεν πρέπει να μας διαφεύγει πως η δικαστική απόφαση αποτελεί κατά το διαγνωστικό της μέρος συλλογιστική κρίση, αφού το διατακτικό της πρέπει να αποτελεί συμπέρασμα του συλλογισμού, του οποίου μείζονα πρόταση είναι ο κριθείς ως εφαρμοστέος κανόνας δικαίου, ελάσσονα τα προβληθέντα ή κατ' εξαίρεση αυτεπάγγελτα ληφθέντα υπόψη και διαπιστωθέντα ως αληθινά πραγματικά περιστατικά. Γι' αυτό κάθε απόφαση πρέπει να περιέχει αιτιολογικό και διατακτικό (305 αρ. 4 ΚΠολΔ), ώστε να προκύπτει η νομική βάση και ο τρόπος υπαγωγής των πραγματικών περιστατικών στον εφαρμοστέο κανόνα δικαίου (βλ. Μπέη Κ., ΠολΔικ, πριν από το άρθρ. 300, σ. 1259-1260), ώστε αποφάσεις που το στερούνται ή δεν προκύπτει απ' αυτό η ιστορική και νομική αιτία, να μην παράγουν δεδικασμένο (Κατ' εξαίρεση η διαιτητική απόφαση παράγει δεδικασμένο και χωρίς αιτιολογικό, άρθρ. 892 § 28, 896 ΚΠολΔ).

γ) Να είναι η απόφαση οριστική (308, 321 ΚΠολΔ). Αυτό συμβαίνει, όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι κατά το νόμο επιτρεπόμενες βαθμίδες δικονομικής αξιολόγησης μιας κύριας ή παρεμπίπτουσας αί-

ουσία δικαστική απόφαση "ως τέμνουσα ιδιωτικήν διάφορα"⁴ είχε τα εξής επιχειρήματα⁵: ότι εκδίδεται από πρόσωπα (δικαστές) που λειτουργούν ως φορείς της δικαιοδοτικής λειτουργίας, μετά από ε-

τησης δικαστικής προστασίας. Με τον όρο ειδικότερα "οριστικότητα", ως γνώρισμα μιας δικαστικής απόφασης, αποδίδεται τόσο η ιδιότητα της εξάντλησης των επιτρεπόμενων βαθμίδων δικαστικής αξιολόγησης, όσο και η έννομη συνέπεια της απαγόρευσης της ανάκλησης της απόφασης (309 ΚΠολΔ). Βλ. σχετικές απόψεις σε Κουσουλή, Η νομική φύση του δεδικασμένου, σ. 67 επ.. Με την οριστική απόφαση περατώνεται η δίκη και καταργείται η εκκρεμοδικία.

δ) Δεδικασμένο δημιουργούν οι αποφάσεις που δεν υπόκεινται πλέον σε ανακοπή ερημοδικίας και έφεση, δηλαδή οι τελεσιδικίες. Αυτές είναι οι αποφάσεις που είτε τελεσιδίκησαν με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας έφεσης (518 ΚΠολΔ) και ανακοπής ερημοδικίας (503 ΚΠολΔ), με την παράτηση από το δικαίωμα άσκησης των ενδίκων αυτών μέσων (296, 298, 299 ΚΠολΔ), με την παράτηση (294, 297, 299 ΚΠολΔ) ή την απόρριψη των ενδίκων μέσων που ασκήθηκαν. Επίσης, οι αποφάσεις του Εφετείου, όταν αυτό κρίνει ως δικαστήριο δεύτερου βαθμού (523 § 1, 537 ΚΠολΔ). Οι τελευταίες είναι εκ γενετής τελεσιδικίες αποφάσεις, όπως αυτές των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων που εκδίδονται κατ' αντιμωλία και δεν υπόκεινται σε έφεση, π.χ. οι αποφάσεις των μικροδιαφορών (512 ΚΠολΔ) και οι αποφάσεις του Εφετείου, όταν αυτό κρίνει εξαιρετικά ως δικαστήριο πρώτου και τελευταίου βαθμού κατευθείαν, με την έννοια ότι τότε οι αποφάσεις του δεν υπόκεινται σε έφεση (βλ. Γέσιου-Φαλιού Π., Αναγκαστική εκτέλεση, Γενικό μέρος, 1998, § 15 II, σ. 232-233). Η τελεσιδικία έχει επικρατήσει να ονομάζεται και "τυπικό δεδικασμένο", σε αντιδιαστολή προς το "ουσιαστικό δεδικασμένο", που αποτελεί έννομη συνέπεια της απόφασης. Το τυπικό δεδικασμένο ή η τελεσιδικία εκφράζει τη θεμελίωση της δεσμευτικότητας της δικαστικής απόφασης μέσω της εγκυρότητας του βαθμού δικαιοδοσίας, ενώ το ουσιαστικό δεδικασμένο ανάγει στο περιεχόμενο της απόφασης τη θεμελίωση της δεσμευτικότητας της (βλ. Κουσουλή, Η νομική φύση του δεδικασμένου, σ. 43· Koussoulis S., Beitrage zur modernen Rechtskraftlehre (1986), σ. 11 επ., 20-21).

⁴Βλ. ΕισΠρωτΚαλ 4141/1955, ΝοΒ 1955.711.

⁵Βλ. υπέρ αυτής Αποστολόπουλο Ι., Ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, Ε' έκδοση (1960), § 167, σ. 166· Γεωργιάδη Απ., Σημείωσις, ΝοΒ 1955.690 επ· Κότσιφα Γ., Η διαταγή πληρωμής ως τίτλος προς έγγραφη υποθήκη, ΝοΒ 1955.702· Καθάρειο Χ., Τι-

ρεύνα για να διαπιστωθεί αν υπάρχουν ή όχι οι θετικές και αρνητικές προϋποθέσεις που καθορίζει ο νόμος για την έκδοσή της⁶. Επίσης, δεν έχει σημασία ότι πρόκειται για ex parte διαδικασία, όπου δεν τηρείται ο κανόνας “audiatur et altera pars”.

Η διαταγή πληρωμής λοιπόν δεν παράγει ευθέως δεδικασμένο με την έκδοσή της⁷. Αυτό είναι απολύτως κατανοητό από την αντιπαράθεση των ανωτέρω προϋποθέσεων παραγωγής δεδικασμένου από τις τελεσιδικές αποφάσεις με την διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής. Εδώ ούτε διαδικασία ανοίγεται⁸, ούτε καλείται ο αντιδικός του αιτούντος να εκθέσει τις απόψεις του, ούτε γίνεται συζήτηση στο ακροατήριο. Δεν παράγουν δεδικασμένο οι πράξεις άσκησης δικαιοδοτικής εξουσίας των πολιτικών δικαστηρίων, οι οποίες δεν αποτελούν αποφάσεις, όπως η διαταγή πληρωμής. Κυρίως όμως η διαταγή πληρωμής υπόκειται στις προβλεπόμενες ανακοπές (632, 633 ΚΠολΔ) και για πρώτη φορά θα δημιουργηθεί εκκρε-

μοδικία μετά την έκδοση της διαταγής πληρωμής, αν προσβληθεί με ανακοπή ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου (632 ΚΠολΔ). Η άσκηση ανακοπής, ανοίγοντας διαγνωστική δίκη για το κύρος της διαταγής πληρωμής⁹, θεμελιώνει εκκρεμοδικία, όταν το ίδιο επίδικο αντικείμενο ή τμήμα του καθίσταται και πάλι επίδικο στο πλαίσιο μεταγενέστερης δίκης¹⁰.

Με την εισαγωγή του ΚΠολΔ (α.ν. 44/1967), ήταν πλέον εκτός αμφιβολίας ότι η διαταγή πληρωμής παρήγαγε μόνο εκτελεσιτότητα, όχι και δεδικασμένο. Η πρακτική σημασία του ζητήματος πάντως είναι πως ο καθού μπορεί να ασκήσει αγωγή για την αναγνώριση της ανυπαρξίας της απαίτησης του δανειστή, που πέτυχε την έκδοση της διαταγής πληρωμής¹¹. Αν η διαταγή πληρωμής χαρακτηρίζονταν δικαστική απόφαση τότε θα καθιστούσε την αμφισβήτηση της απαίτησης απρόσβλητη με αυτοτελή αγωγή. Αλλά η έκδοση της διαταγής πληρωμής δεν δημιουργεί πρωταρχικά ούτε εκκρεμοδικία. Τόσο το δεδικασμένο όσο και η εκκρεμοδικία αποτε-

νά περί της νομικής φύσεως και των αποτελεσμάτων της διαταγής πληρωμής, ΝοΒ 1957.841, (842)· Πρακτικά Σ., Παρατηρήσεις στην ΠρΗρακλ 278/1954, ΕΕΝ 1954.852, (853-854)· Εμπορίδη Χ., Σχόλιο, Αρμ 1959.335· ΕισΠρωτΚαθ, ό.π.· Ευγενιάδου Α., Ποίος ο νομικός χαρακτήρ της διαταγής πληρωμής και συναφή συμπεράσματα, ΝοΒ 1970.887 επ.· Γνμδ ΕισΑΠ 28/1955, ΕΕΝ 1955.892· Εφαθ 1824/1956, ΝοΒ 1957.257· ΕφΘεσ 15/1957, ΕΕΝ 1958.674· Εφαθ 304/1958, ΝοΒ 1958.627-628 με σημ. Μ. Τούντα· ΕφΘεσ 604/1958, ΕΕΝ 1960.282· ΕφΠατρ 61/1958, ΝοΒ 1958.1158, (1161)· Εφαθ 1311/1960, ΝοΒ 1960.1053· ΕφΘεσ 509/1964, ΕΕμπΔ 1965.478· ΠρΑθ 17634/1955, ΑρχΝ 1956.114, (115)· ΠρΠειρ 3494/1955, ΕΕμπΔ 1956.138, (139)· ΠρΗρακλ 63/1955, ΕΕΝ 1955.337-338· ΠρΠειρ 3076/1962, ΕΕΝ 1962.708· ΠρΤριπ 637/1963, ΝοΒ 1964.423-425· ΠολΠρΑθ 23696/1967, ΕΕΝ 1968.799.

⁶Βλ. Καρέζα Γ., Η διαταγή πληρωμής είναι δικαστική απόφαση, Αρμ 1999.1015 επ. (1018).

⁷Βλ. ενδεικτικά ΜΠρΘεσ 84/1994, Αρμ

1994.1050 = ΕΕμπΔ 1995.246.

⁸Το δεδικασμένο αποτελεί όπως ειπώθηκε εξωδικαστική έννομη συνέπεια, γιατί εφαρμόζεται μετά τον τερματισμό της δίκης, κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση.

⁹Κύριο αντικείμενο της δίκης είναι η διάγνωση της ύπαρξης του δικαιώματος δικαστικής διάπλησης, που ιδρύουν οι λόγοι υπέρ του ανακόπτοντος και, σε καταφατική περίπτωση, η ακύρωση της διαταγής. Βλ. Ποδηματά, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, άρθρ. 632, VII, αριθ. 24, σ. 1187. Πάντως τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία δεν υφίσταται σύμπτωση απόψεων για το αντικείμενο της δίκης επί της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής. Βλ. τις εκατέρωθεν απόψεις στον Μπλάσιου Α., Ζητήματα από τη διαταγή πληρωμής, Δ 1992, V, σ. 333-335.

¹⁰Βλ. Νίκα Ν., Η ένσταση εκκρεμοδικίας στην πολιτική δίκη (1991), § 3 ΙΓ 3, σ. 119-122.

¹¹Βλ. Εφαθ 3765/1987, ΕλλΔνν 1988.334· ΠρΒερ 528/1983, ΝοΒ 1984.1575.

λούν αρνητικές διαδικαστικές προϋποθέσεις που επιδιώκουν να αποτρέψουν τον κίνδυνο έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων, με την έκδοση όμως της διαταγής πληρωμής δεν αποτρέπεται ούτε η διαδικαστική διεξαγωγή δικών, ούτε φυσικά και η ταυτόχρονη: η έκδοση της διαταγής πληρωμής δεν παράγει ουσιαστικό δεδικασμένο, αλλά και η υποβολή αίτησης για έκδοσή της δεν ανοίγει διαγνωστική δίκη και δεν δημιουργείται εκκρεμοδικία ως προς τη χρηματική απαίτηση στην οποία αφορά.

Β. Παραγωγή δεδικασμένου κατά την ειδική διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής

Αναγνωρίσαμε λοιπόν, ότι από την διαταγή πληρωμής ως εκτελεστού τίτλου δεν αναπτύσσεται ευθύς με την έκδοσή της δύναμη δεδικασμένου. Όμως, από την άλλη, δεν αποκλείεται οπωσδήποτε η δημιουργία δεδικασμένου στα πλαίσια της ειδικής διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής (άρθρα 623-634 ΚΠολΔ). Διαγνωστική δίκη ανοίγεται το πρώτον με

την άσκηση των ανακοπών που προβλέπει ο ΚΠολΔ στα άρθρα 632 και 633, οπότε αφού δημιουργείται εκκρεμοδικία τελικά, με τις σχετικές τελεσίδικες αποφάσεις παράγεται δεδικασμένο. Έτσι λοιπόν¹²:

α) Όταν ο οφειλέτης, μετά την επίδοση της διαταγής πληρωμής, ασκήσει εμπρόθεσμα ανακοπή (632 § 1 εδ. α ΚΠολΔ) και η ανακοπή αυτή απορριφθεί τελεσίδικα κατ' ουσία¹³, δημιουργείται δεδικασμένο για την απαίτηση από την απόφαση που επικυρώνει τη διαταγή πληρωμής (633 § 1, 322, 324, 330 ΚΠολΔ)¹⁴. Ο εκτελεστός τίτλος και στην περίπτωση αυτή εξακολουθεί ωστόσο να είναι η διαταγή πληρωμής¹⁵. Αν όμως η ανακοπή απορριφθεί ως εκπρόθεσμη¹⁶ ή αόριστη ή για τυπικούς λόγους δεν παράγεται δεδικασμένο για το ουσιαστικό ζήτημα, αφού το δικαστήριο δεν εισέρχεται στην κατ' ουσία έρευνα του προβαλλόμενου νομικού ισχυρισμού¹⁷. Η απορριπτική αυτή απόφαση παράγει δεδικασμένο μόνο ως προς το δικονομικό ζήτημα και εμποδίζεται η εκ νέου άσκηση της ανακοπής με το

¹²Βλ. σύνοψη σε Πίψου Λ., *Επίδραση της διαδικασίας για την έκδοση διαταγής πληρωμής στην παραγραφή της αξιώσεως*, ΕΕμπΔ 1996.538 επ., (547 in fin.-549).

¹³Πρέπει πάντως να τονιστεί, ότι το δεδικασμένο της απόφασης, η οποία απορρίπτει την αγωγή ως μη νόμιμη, είναι ισοδύναμο προς το δεδικασμένο της απόφασης που απορρίπτει την αγωγή ως ουσία αβάσιμη, βλ. Κονδύλη, σ. 219, 239.

¹⁴Βλ. ΟΛΑΠ 10/1997, ΕλλΔνη 1997.768, (769) = ΝοΒ 1998.326, (327) = ΕΕΝ 1997.406· ΑΠ 355/1999, ΕΤρΑΕΧρΔ 1999.715, (716)· ΕφΠειρ 1467/1995, ΑρκΝ 1996.547, (548)· Κονδύλη, σ. 60· Μπέη, ΠολΔικ, άρθρ. 632, σ. 211, 248-249· Γέσιου-Φαλτσιά Π., Προϋποθέσεις διορθώσεως διαταγής πληρωμής και δεδικασμένο-Χωριστή βραχυπρόθεσμη παραγραφή τόκων από καθυστέρηση καταβολής καταλοίπου αλληλόχρεου λογαριασμού, ΕλλΔνη 1994.1483 επ., (1484-1485)· την ίδια, Αναγκαστική Εκτέλεση Ι, § 34, αριθ. 47, σ. 516-517· Ποδηματά, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, άρθρ. 632, Ι, αριθ. 2 επ., σ. 1192 επ.

¹⁵Βλ. Γέσιου-Φαλτσιά, *Αναγκαστική εκτέλεση Ι*, § 21 II 2, σ. 315.

¹⁶Ο καθού η διαταγή πληρωμής, μετά την πάροδο άπρακτης της δεκαπενθήμερης προθεσμίας από την επίδοση σ' αυτόν της διαταγής, δεν μπορεί να πράξει τίποτα εναντίον αυτής λόγω έκπτωσης (151 ΚΠολΔ). Βλ. Σινανιώτη, σ. 174. Βλ. όμως Καφέζα Γ., Παρατηρήσεις στην ΜΠρΠατρ 886/1995, Δ 1996.105-106 ότι εν προκειμένω εφαρμόζεται το άρθρο 263 ΑΚ και επομένως ο οφειλέτης του οποίου απορρίφθηκε για λόγους τυπικούς ή αοριστίας η ανακοπή του άρθρου 632 ΚΠολΔ πρέπει να εγείρει και πάλι την ανακοπή του μέσα στην προθεσμία των δεκαπέντε ημερών, διαφορετικά επέρχεται η προβλεπόμενη από το άρθρο 151 ΚΠολΔ έκπτωση από το δικαίωμα και δεν μπορεί πλέον να ασκήσει ανακοπή. Η διαταγή πληρωμής καθίσταται τότε τελεσίδικη και δημιουργεί δεδικασμένο.

¹⁷Βλ. Κονδύλη, σ. 60· Σινανιώτη, σ. 206-207· ΕφΑΘ 4496/1981, Αρμ 1982.31, (32).

ίδιο δικονομικό ελάττωμα. Επομένως, αν σώζεται ακόμη η προθεσμία είναι δυνατή η επάνοδος του ανακόπτοντος με νέα ανακοπή, θεραπευμένη από το ελάττωμα της πρώτης¹⁸.

Εδώ μπορεί να ασκηθεί παραδεκτά μεταγενέστερη αναγνωριστική αγωγή για την ύπαρξη ή ανυπαρξία της απαίτησης, αν μοναδικός λόγος της ανακοπής ήταν η έλλειψη τυπικής προϋπόθεσης της διαταγής πληρωμής, αφού το δεδικασμένο από την απόρριψη της ανακοπής καταλαμβάνει μόνο την κριθείσα ιστορική αιτία (τυπική έλλειψη της διαταγής)¹⁹.

β) Αν ο οφειλέτης ασκήσει την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ²⁰ κατά της εκτέλεσης, που επισπεύδεται σε βάρος του, για λόγους που αφορούν τη διαταγή πληρωμής ως τίτλο ή την απαίτηση και η ανακοπή απορριφθεί τελεσίδικα κατ' ουσία, δημιουργείται δεδικασμένο για το ζήτημα του κύρους της διαταγής πληρωμής ή της ύπαρξης της αξίωσης του δανειστή²¹, καθόσον κρίθηκαν παρεπιμπτόντως στην δίκη για την εκτέλεση (331 ΚΠολΔ).

γ) Αν μετά το δεκαπενθήμερο της πρώτης επίδοσης και πριν από τη δεύτερη επίδοση ο οφειλέτης ασκήσει αρνητική αναγνωριστική αγωγή για την απαίτηση και η αγωγή του απορριφθεί τελεσίδικα κατ'

ουσία, δημιουργείται δεδικασμένο για την ύπαρξη της έννομης συνέπειας, η οποία αμφισβητήθηκε με την αγωγή²².

II. ΤΟ ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 633 § 2 ΚΠολΔ

Εξετάζοντας τις περιπτώσεις δημιουργίας δεδικασμένου, παρατηρήθηκε πως αυτό παράγεται από τις αποφάσεις των ανακοπών. Μόνο έτσι τερματίζεται ο κίνδυνος να δεχθεί ο οφειλέτης επίθεση του δανειστή του, όσο και η δυνατότητα να προβάλει τη δική του άμυνα²³.

Με το άρθρο 47 § 7 του ν.δ. 958/1971, εισήχθη στο τότε άρθρο 654 α.ν. 44/1967 και τωρινού 633 § 2 ΚΠολΔ δεύτερη παράγραφος, η οποία αναφέρει πως "Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής μπορεί να επιδώσει και πάλι τη διαταγή στον οφειλέτη, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την ανακοπή μέσα σε προθεσμία δέκα εργασίμων²⁴ ημερών από τη νέα επίδοση. Στην περίπτωση αυτή δεν χορηγείται η αναστολή εκτέλεσης που προβλέπεται από την παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου. Αν περάσει άπρακτη και η παραπάνω προθεσμία, η διαταγή πληρωμής αποκτά δύνα-

¹⁸Βλ. Σινανιώτη, σ. 205-206· Ποδημάτ, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, άρθρ. 633, I, αριθ. 1, σ. 1192. Γενικότερα τελεσίδικη απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης δεν δημιουργεί δεδικασμένο ως προς την επίδικη αξίωση και δεν εμποδίζει την εκ νέου καταγωγή της σε δίκη με άλλη αγωγή, απαλλαγμένη όμως από το δικονομικό ελάττωμα (322 § 1 εδ. β ΚΠολΔ· ΑΠ 41/1987, ΝοΒ 1988.106, 107). Οι διαδικαστικές προϋποθέσεις δεν αποτελούν ι- διαίτερο αυτοτελές αντικείμενο δίκης και για το λόγο αυτό εξετάζονται και επιλύονται με δύναμη δεδικασμένου πάντα με την απόφαση που κρίνει για το δικαίωμα, το οποίο αποτελεί το ουσιαστικό αντικείμενο του δικαστικού αγώνα. Βλ. ΟΛΑΠ 4/1996, ΝοΒ 1997.199, 201· Δημητρίου Δ., Δεδικασμένο επί δικονομικού ζητήματος (1999), σ. 183-185, 189-190, 227-228· Κουσουλή σε ΕρμΚΠολΔ Κεραμέ-

α/Κονδύλη/Νίκα (2000), άρθρ. 322, III, αριθ. 8-10, σ. 643-644.

¹⁹Βλ. Ποδημάτ, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, άρθρ. 633, I, αριθ. 1 επ., σ. 1192-1193.

²⁰Προτού η ίδια η διαταγή πληρωμής αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια.

²¹Βλ. Κονδύλη, σ. 61.

²²Βλ. Κονδύλη, σ. 61.

²³Βλ. Κιάντου-Παμπούκη Α., Η ουσιαστική και δικονομική άμυνα του οφειλέτη κατά της διαταγής πληρωμής και κατά τη διαδικασία των πιστωτικών τίτλων, 18ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων (Καστοριά 1992), 1994, σ. 23 επ., (σ. 91).

²⁴Η λέξη "εργασίμων" προστέθηκε με το άρθρο 9 § 6 του ν. 2145/1993.

μη δεδικασμένου και είναι δυνατό να προσβληθεί μόνο με αναψηλάφηση²⁵.

Μολονότι η εισηγητική έκθεση τόνισε το λόγο θέσπισης της διάταξης, ότι δηλαδή “λύεται καταφατικώς η εγερθείσα αμφισβήτηση περί του αν η διαταγή πληρωμής, μη ασκηθείσης ανακοπής, προσκτάται ισχύν δεδικασμένου”²⁶, η προσθήκη εντούτοις αυτή, που πραγματοποιήθηκε με το ν.δ. 958/1971, έδωσε ζωηρότερη ένταση στις αμφισβητήσεις για το αν η διαταγή πληρωμής είναι ή όχι δικαστική απόφαση²⁷.

Όπως αναφέρθηκε, οι συντάκτες του ΚΠολΔ, που φυσικά γνώριζαν την σχετική αμφισβήτηση, δέχθηκαν ότι η διαταγή πληρωμής δεν θα έχει αποτελέσματα δικαστικής απόφασης, αλλά θα είναι απλώς εκτελεστός τίτλος²⁸. Μετά όμως τη νέα διάταξη του άρθρου 633 § 2 διατυπώθηκαν οι εξής απόψεις:

α) Οι υποστηρικτές της άποψης πως η διαταγή πληρωμής είναι δικαστική απόφαση θεώρησαν ότι δικαιώθηκαν βρίσκοντας επιχείρημα που τους υποστηρίζει, γιατί αν η διαταγή πληρωμής παράγει δε-

δικασμένο, δεν μπορεί παρά να είναι δικαστική απόφαση²⁹.

β) Η πλειοψηφία ωστόσο θεώρησε, ότι και παρά την πρόβλεψη του εξοπλισμού της διαταγής πληρωμής και με την ισχύ του δεδικασμένου, δεν καθίσταται δικαστική απόφαση³⁰. Είναι βέβαια το δεδικασμένο έννομη συνέπεια των δικαστικών αποφάσεων³¹, αλλά είναι δυνατό η δεσμευτικότητα που απορρέει από αυτές με τη μορφή του δεδικασμένου να αποδίδεται και σε άλλες πράξεις ακόμη και μη δικαστικές (π.χ. διοικητικές πράξεις). Δεν μπορεί να γίνει λόγος για δικαστική απόφαση λαμβάνοντας απλά υπόψη την έκφραση “ισχύ δεδικασμένου” που αναφέρει ο νόμος. Το γεγονός ότι ο νόμος στο άρθρο 633 § 2 ΚΠολΔ προσδίδει ισχύ δεδικασμένου με τις προϋποθέσεις που εκεί καθορίζει³² δεν είναι δυνατόν να μεταβάλλει το σχετικό συμπέρασμα ότι η διαταγή πληρωμής δεν είναι απόφαση. Η νομολογία³³ σχεδόν σύσσωμη ακολούθησε αυτή την άποψη.

²⁵Η πλάγια γραφή είναι δική μου.

²⁶Βλ. ΚωδΝοΒ 1971.929 επ., (939).

²⁷Όπως είχε παρατηρήσει ο Μπέης (ΝοΒ 1976.506): “η με το άρθρο 47 § 7 ν.δ. 958/1971 προσθήκη στην § 2 στο 654 ΚΠολΔ, κατά την οποία η διαταγή πληρωμής αποκτά ισχύ δεδικασμένου, θα δημιουργήσει θεωρητικά προβλήματα όχι άμοιρα πρακτικών συνεπειών”.

²⁸Βλ. ΣκΠολΔικ IV, σ. 406· Οικονομόπουλο, Δ 1971.510 επ.

²⁹Βλ. ενδεικτικά Καφέζα, Αρμ 1999.1018.

³⁰Βλ. Ράμμο Γ., Διαταγή πληρωμής. Νομική φύση αυτής και ουσιαστικών δεδικασμένου, ΝομΔελτ-ΤραπΕλ (Ανάτυπο, 1979), σ. 11 επ.· Μπέης Κ., ΠολΔικ, άρθρ. 633, σ. 255· τον ίδιο Έννοια, λειτουργία και φύση της δικαστικής αποφάσεως, τμ. τόμ. Εμμ. Μιχαλάκη, σ. 340 επ.· Σιναιωτή, σ. 172· Κονδύλη, σ. 65.

³¹Αναφέρθηκε παραπάνω ότι το δεδικασμένο αποτελεί όχι ιδιότητα, αλλά έννομη συνέπεια της απόφασης που δεν διασφαλίζει την υπόσταση, αλλά

το περιεχόμενό της. Βλ. Κονδύλη, σ. 145· ΕφΑθ 587/1996, ΝοΒ 1997.457.

³²Απρακτη παρέλευση της δεκαήμερης μετά την δεύτερη επίδοση προθεσμίας (633 § 2 εδ. γ ΚΠολΔ) ή εκπρόθεσμη άσκηση της (ΕφΛαρ 137/1995, ΑρχΝ 1995.280, 282· ΕφΘεσ 962/1996, Αρμ 1998.440, 442).

³³ΑΠ 209/1989, ΕλλΔνν 1990.1429 = ΕΕΝ 1990.49· ΑΠ 536/1994 (έμμεσα), ΕλλΔνν 1997.1076, (1077) = ΝοΒ 1995.692, (693)· ΑΠ 538/1994, ΔΕΕ 1995.76· ΕφΑθ 1239/1972, Αρμ 1972.754· ΕφΑθ 5770/1988, ΕλλΔνν 1989.355 = ΕλλΔνν 1990.375· ΕφΘεσ 394/1989, ΕλλΔνν 1989.1006· ΕφΘεσ 131/1993, ΕλλΔνν 1994.654· ΜΠρΘεσ 1588/1971, Δ 1971.515· ΜΠρΘεσ 1416/1982, Αρμ 1984.478· ΜΠρΑθ 142/1984, ΑρχΝ 1984.367· ΜΠρΑθ 3896/1985, ΕλλΔνν 1987.361 = ΕΕμπΔ 1987.583· ΜΠρΑθ 5461/1985, ΕλλΔνν 1986.196. Βλ. και ΓνμδΕισΠρΑλεξ 2/1988, ΕλλΔνν 1990.457, (459).

Για να δημιουργηθεί το σωστό υπόβαθρο για την πληρέστερη κατανόηση του ζητήματος, χρήσιμη καθίσταται η διερεύνηση της βούλησης του ιστορικού νομοθέτη μέσα από τις προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύνταξη του ΚΠολΔ. Η εισαγωγή λοιπόν της 633 § 2 ΚΠολΔ είχε εξαρχής σαφή και προκαθορισμένη αποστολή. Πριν από το ν.δ. 958/1971, παρέχονταν με το τότε άρθρ. 653 του α.ν. 44/1967 (σημερινού 632 ΚΠολΔ) η ευχέρεια άσκησης ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την επίδοσή της. Ο νόμος όμως δεν καθόριζε τις συνέπειες από τη μη άσκηση της ανακοπής και ως εκ τούτου είχαν υποστηριχθεί δύο αντίθετες απόψεις. Σύμφωνα με την πρώτη, ναί μεν η διαταγή πληρωμής δεν παρήγαγε ουσιαστικό δεδικασμένο, η άπρακτη πάροδος όμως της προθεσμίας του άρθρ. 653 είχε ως συνέπεια την έκπτωση του οφειλέτη από το δικαίωμα προς κάθε εναντίωση κατά του τίτλου και της απαίτησης, ακόμα και στο στάδιο της εκτέλεσης³⁴. Η άλλη άποψη είχε ως αφετηρία τις προπαρασκευαστικές εργασίες του ΚΠολΔ, αλλά κυρίως το γράμμα του τότε άρθρου 153 (σημερινό 151 ΚΠολΔ), σύμφωνα με το οποίο “Η παρέλευσις νομίμου ή δικαστικής προθεσμίας επάγεται έκπτωσιν από του δικαιώματος προς επιχείρησιν της πράξεως δι’ ην έχει ταχθεί η προθεσμία, πλην αν ο νόμος ορίζει άλλως”. Άρα υποστηριζόταν πως η μη εμπρόθεσμη άσκηση

της κατ’ άρθρο 653 ανακοπής είχε ως αποτέλεσμα την έκπτωση του οφειλέτη από το δικαίωμα για άσκηση ανακοπής, ενώ μπορούσαν οι ενστάσεις κατά του τίτλου και της απαίτησης να προταθούν με τις αντιρρήσεις κατά την εκτέλεση³⁵.

Μετά τη μεταρρύθμιση με το άρθρ. 47 §§ 6, 7 του ν.δ. 958/1971 και την εισαγωγή δεύτερης ανακοπής (633 § 2 ΚΠολΔ), παγιώθηκε η άποψη πως αν περάσει άπρακτη η προθεσμία της ανακοπής του άρθρ. 632 ΚΠολΔ, ο οφειλέτης εκπίπτει μόνο από το δικαίωμα άσκησης της ανακοπής (151 ΚΠολΔ), ενώ διατηρεί ακέραιο το δικαίωμα να προβάλλει με την ανακοπή του άρθρ. 933 ΚΠολΔ όλες τις αντιρρήσεις του κατά της απαίτησης, τις οποίες θα μπορούσε να προτείνει με την παραληφθείσα ανακοπή³⁶. Η κρίση του δικαστή για την ύπαρξη των νόμιμων προϋποθέσεων (συμπεριλαμβανόμενης και της απαίτησης) μετά την πάροδο της δεκαπενθήμερης προθεσμίας δεν είναι τελειωτική. Αν ο καθού η διαταγή πληρωμής δεν άσκησε εμπρόθεσμα την ανακοπή του 632 ΚΠολΔ και ανεξάρτητα της άσκησης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, παρέχεται η ευχέρεια στο δανειστή να κοινοποιήσει πάλι τη διαταγή πληρωμής, οπότε ο οφειλέτης που επαναπαύτηκε στην πρώτη επίδοση έχει δικαίωμα μέσα σε προθεσμία των δέκα ημερών να αμφισβητήσει την εγκυρότητα του τίτλου ή την ύπαρξη της απαίτησης στην οποία στηρίζεται η διαταγή πληρωμής³⁷. Αν πα-

³⁴Βλ. Μπέη, *Αι διαδικασίαι ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ι* (1968), σ. 215.

³⁵Βλ. Μπρίνια, *Άμυνα κατά της διαταγής πληρωμής*, ΝοΒ 1976.501 ΙΙ· Οικονομόπουλο Γ., *Αντιρρήσεις κατά διαταγή πληρωμής δι’ άλλου ενδίκου βοηθήματος ή της κατ’ άρθρον 653 ανακοπής*, Δ 1971, σ. 508 επ., (514).

³⁶ΑΠ 454/1974, ΝοΒ 1975.16, 17 ΙΙ· ΕφΠειρ 455/1993, ΑρχΝ 1994.419· Εφαθ 10823/1996,

ΕλλΔνη 1997.1895. Βλ. επίσης Γέσιου-Φαλιτσά § 34 VIII 4, σ. 515-516· Μπρίνια, *Αναγκαστική Εκτέλεση*, § 152α, σ. 408-409, 414-415· Νικολόπουλο Γ., *Σκοπός, φύση και ρύθμιση της διαταγής πληρωμής και της διαδικασίας των διαφορών από πιστωτικούς τίτλους*, 18ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων (Καστοριά 1992), 1994, σ. 101 επ.

³⁷Βλ. Μπρίνια, ΝοΒ 1976.502 ΙΙΙ.

ρά ταύτα δεν το κάνει, υφίσταται τις συνέπειες του δεδικασμένου, όπως προβλέπει το άρθρο 633 § 2 ΚΠολΔ.

Α. Η έκταση και η λειτουργία του δεδικασμένου του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ - Απόψεις - Κριτήρια

Είναι κοινή η διαπίστωση ότι το δεδικασμένο που παράγεται στην περίπτωση του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ δεν ταυτίζεται με το θεσμό του δεδικασμένου, όπως καθορίζεται στα άρθρα 321 επ. ΚΠολΔ³⁸. Δεν είναι απαραίτητο να επαναληφθούν οι επισημάνσεις που έγιναν πιο πάνω, για τις προϋποθέσεις δημιουργίας του ουσιαστικού δεδικασμένου. Είναι καταρχήν προφανής και ευνόπη η διαφοροποίηση στην αφετηρία του πνεύματος άρα και του σκοπού των δύο ρυθμίσεων. Με τα άρθρα 321 επ. ΚΠολΔ κατοχυρώνεται η οριστική κρίση για το ουσιαστικό ή δικονομικό ζήτημα σε σχέση με την έννομη σχέση που προβάλλεται με αγωγή, ανταγωγή κύρια παρέμβαση, ένσταση συμψηφισμού. Η ισχύς του δεδικασμένου δεν σημαίνει αναγκαία ότι η διαταγή πληρωμής είναι ή καθίσταται με την πάροδο της 633 § 2 ΚΠολΔ προθεσμίας δικαστική απόφαση· ο χαρακτήρας της ως μόνο εκτελεστού τίτλου πρέπει να θεωρηθεί δεδομένος. Άρα, σωστά είχε τεθεί το θέμα εξαρχής πως επιβάλλεται η έρευνα, ότι αν η διαταγή πληρωμής έχει τα χαρακτηριστικά στοιχεία και συνοδεύεται από τις συνταγματικές εγγυήσεις της δικαστικής απόφασης, αλλά αν ο κοινός νομοθέτης έχει την ευχέρεια να προσδώσει ι-

σχύ δεδικασμένου σε άλλες πράξεις, που δεν συγκεντρώνουν τα προσόντα δικαστικών αποφάσεων³⁹. Προς αυτή την κατεύθυνση ενίσχυση προσφέρει και η αναφορά του νόμου “αποκτά δύναμη δεδικασμένου”, σε αντιπαράβολη με το άρθρ. 321 ΚΠολΔ, όπου οι οριστικές αποφάσεις “αποτελούν δεδικασμένο”. Με αφορμή λοιπόν αυτές τις επισημάνσεις και για να γίνει περισσότερο κατανοητή η φύση του εν λόγω δεδικασμένου, θα αναφερθούμε στις δύο αντίθετες απόψεις σχετικά με την έκταση του, που δίσασαν θεωρία και νομολογία.

Κατά μια ευρέως διαδεδομένη γνώμη, στο άρθρο 633 § 2 εδ. γ ΚΠολΔ δεν πρόκειται για πλήρες, αλλά για ατελές ή, κατά την χαρακτηριστική εκφορά που χρησιμοποιείται, για “κόλουρο” δεδικασμένο. Ως “ισχύς δεδικασμένου” νοείται, με άλλα λόγια, μόνο η αρνητική λειτουργία που έχει το δεδικασμένο στο πλαίσιο του άρθρου 330 ΚΠολΔ, η έκπτωση δηλαδή του οφειλέτη από τη δικονομική δυνατότητα μεταγενέστερης επίκλησης, με οποιαδήποτε διαδικαστική πράξη, καταχρηστικών ενστάσεων καθώς και γνήσιων που στηρίζονται σε μη αυτοτελές δικαίωμα⁴⁰. Κεντρικό επιχείρημα αποτελεί το ότι η θετική λειτουργία του δεδικασμένου, η δημιουργία δηλαδή αμάχητου τεκμηρίου για την ύπαρξη της αξίωσης του δανειστή δεν αρμόζει στη διαταγή πληρωμής⁴¹. Η δημιουργία της θετικής εκδήλωσης του δεδικασμένου προϋποθέτει ότι έγινε δικαστική διάγνωση του κρίσιμου δικαιώματος. Όμως κατά το Σύνταγμα το δικαστήριο δικαιοδοτεί

³⁸ Έτσι και Πατεράκης Σ., *Διαδικαστικά προβλήματα ειδικών διαδικασιών της πρωτοβάθμιας δίκης*, Δ 1991.25 επ., (51). Ο Καφέζας (Αρμ 1999.1018-1019) υποστηρίζει, ότι πρόκειται για δεδικασμένο από δικαστική απόφαση.

³⁹ Βλ. Μπρίνια, ΝοΒ 1976.506· Ράμμο, ΝομΔελτ, σ. 19.

⁴⁰ Βλ. Μπέη, ΠολΔικ, άρθρ. 633, σ. 254-255· Ράμμο, Εγχειρίδιον § 310, σ. 1156-1157· τον ίδιο, ΝομΔελτ, σ. 15 επ.· Μπρίνια, ΝοΒ 1976.506· Οικονομόπουλο, Δ 1971.508 (512 επ.).

⁴¹ Με βάση αυτές τις παρατηρήσεις και ενόψει βεβαίως της διάταξης του άρθρου 322 § 1 ΚΠολΔ, το δεδικασμένο έχει ως αντικείμενο και καλύπτει μόνο την έννομη συνέπεια που κρίθηκε και η οποία περιέχεται στο συμπέρασμα του δικανικού συλλογισμού και στο διατακτικό της απόφασης. Αντίθετα, το δεδικασμένο δεν καταλαμβάνει αυτοτελώς τις κρίσεις της απόφασης για μεμονωμένα στοιχεία της επίδικης έννομης σχέσης. Δεν καλύπτει δηλαδή τη γνώμη του δικαστηρίου ως προς την ερμηνεία των κανόνων δικαίου, ούτε ως προς τη διαπίστωση και

έγκυρα, όταν η απόφασή του εκδίδεται ύστερα από δημόσια συζήτηση και εξασφάλιση της ακρόασης του αντιδίκου, που δεν συντρέχει στη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής. Και ναι μεν, συνεχίζει η ίδια άποψη, μπορεί ο καθού η διαταγή με ανακοπή να ακουστεί σε δημόσια συνεδρίαση, πλην όμως η τήρηση των εγγυήσεων αυτών του Συντάγματος προσδίδει δικαιοδοτική εγκυρότητα στην απόφαση που εκδίδεται επί της ανακοπής και όχι στην ανακοπόμενη διαταγή πληρωμής⁴². Αντικείμενο της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής δεν είναι η διάγνωση της αξίωσης του αιτούντος, αλλά απλώς ο εξοπλισμός της με εκτελεστό τίτλο⁴³, για το λόγο αυτό ο δικαστής δεν κρίνει αν έχει ο δανειστής νόμο και ουσία την απαίτηση⁴⁴. Διαφορετικά και αν ακόμα ο νόμος ορίζει πως δημιουργείται αληθινό δεδικασμένο, ο νόμος αυτός θα είναι αντισυνταγματικός⁴⁵. Υπό αυτή την εκτίμηση και σε συνδυασμό βεβαίως με το ότι στη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής δεν προ-

γείται συζήτηση της υπόθεσης σε δημόσια συνεδρίαση, ούτε καλείται ο καθού, είχε έντονα τονιστεί πως οποιαδήποτε διάταξη νόμου, η οποία θα εξομοίωνε τη διαταγή πληρωμής που εκδίδεται μ' αυτό τον τρόπο με δικαστική απόφαση ή θα αναγνώριζε σ' αυτήν ισχύ ουσιαστικού δεδικασμένου, θα σήμαινε την απονομή της δικαιοσύνης από τον δικαστή που την εξέδωσε. Και απονομή δικαιοσύνης σε πολιτικές υποθέσεις από πολιτικά δικαστήρια δεν επιτρέπεται χωρίς τις παραπάνω εγγυήσεις⁴⁶.

Αυτή η άποψη για την ανάπτυξη μόνο αρνητικής λειτουργίας του δεδικασμένου του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ έχει επικρατήσει εκτεταμένα και στη νομολογία⁴⁷.

Η αντίθετη άποψη για τη λειτουργία αυτού του δεδικασμένου, που κερδίζει συνεχώς έδαφος, δεν έχει καταρχήν διαφορετική αφετηρία προβληματισμού. Υποστηρίζεται, ότι πράγματι η διαταγή πληρωμής δεν αποτελεί δικαστική απόφαση και δεν υπάρχει επομένως ανάγκη για προσπάθεια ταύ-

αξιολόγηση του ιστορικού υλικού, στο οποίο στηρίχθηκε η απόφαση (Μπέης, ΠολΔικ, άρθρ. 322, σ. 1312). Με βάση λοιπόν την τελεσιδική διάγνωση του δικαιώματος αναπτύσσεται η θετική λειτουργία του δεδικασμένου, στην περίπτωση ακριβώς που σε μια επόμενη δίκη το αντικείμενο της εξαρτάται νομικά από το αντικείμενο της πρώτης που κρίθηκε τελεσιδικά (βλ. Κεραμέα, ΑσΔικΔ, αριθ. 116, σ. 301). Η διάγνωση που έχει εξοπλισθεί με δεδικασμένο αποτελεί εφεξής την αφετηρία κάθε νέας δικαστικής κρίσης (βλ. Μπέης, ΠολΔικ, πριν από το άρθρ. 321 ΚΠολΔ, σ. 1296), όταν η ύπαρξη ή ανουπαρξία της από το δεδικασμένο καλυπτόμενης έννομης σχέσης αποτελεί στοιχείο του πραγματικού του δικαιώματος που ασκείται με τη δεύτερη αγωγή (βλ. Κονδύλη, σ. 124-126). Γι' αυτό η λειτουργία αυτή καλείται και προδικαστική. Η θετική λειτουργία του δεδικασμένου είναι απόρροια της δομής του κανόνα δικαίου, της αναγωγής δηλ. ορισμένης σχέσης ή δικαιώματος σε στοιχείο του πραγματικού άλλης έννομης συνέπειας. Η πρώτη καλείται εξαρτώσα ή προδικαστική και η τελευταία εξαρτημένη ή δεύτερη (βλ. Κονδύλη, σ. 124 επ.· Ποδηματά, Δεδικασμένο, σ. 101-102). Το δικαστήριο κατά την έρευνα της δεύτερης αγωγής οφείλει να θεωρήσει ως υπάρχουσα ή ως

μη υπάρχουσα την έννομη σχέση που καλύπτεται από το δεδικασμένο και να τη θέσει ως βάση κατά την έρευνα της δεύτερης αγωγής.

⁴²Βλ. Μπέης, Παρατηρήσεις στην ΕιρΑθ 76/1972, Δ 1972.54 επ., (56).

⁴³Βλ. Εφαθ 660/1976, Αρμ 1977.705 με περαιτέρω παραπομπές.

⁴⁴Βλ. Ράμμο, ΝομΔελτ, σ. 15 επ.· Οικονομόπουλο, ό.π., σ. 511· Μπέης, ΠολΔικ, άρθρ. 631, σ. 199· Πουλημένο Ι., Ενημερωτικό Σημείωμα, Δ 1977.433 επ., (435)· Ηλιακόπουλο Η., Παρατηρήσεις στην ΜΠρΟρεστ 347/1987, Δ 1988.505 επ., (507)· τον ίδιο, παρατηρήσεις στην ΕφΘεσ 972/1983, Δ 1985.807 επ., (808).

⁴⁵Βλ. Μπέης, ΠολΔικ, άρθρ. 633, σ. 255.

⁴⁶Βλ. Οικονομόπουλο, Δ 1971.512-513.

⁴⁷Ρητή αναφορά κάνουν οι ΑΠ 979/1972 ΕΕ·μπΔ 1973.225· ΑΠ 454/1974 ΕΕ·μπΔ 1975.100· ΠρΓενΣυνεδρΟλΕλΣυνεδρ 6-3-1985/1985, ΕλλΔνη 1989.217· ΕφΛαρ 461/1974, Δ 1976.190, 191· Εφαθ 8551/1981, Αρμ 1982.300· Εφαθ 10071/1981, Αρμ 1982.996· ΕφΠειρ 977/1988, ΕλλΔνη 1989.1047, 1048· Εφαθ 2428/1992, ΕλλΔνη 1995.666· ΕφΘεσ 63/1997, Αρμ 1999.251· ΜΠρΘεσ 1245/1989, Αρμ 1990.355.

τισης με το θεσμό που γνωρίζουν τα άρθρα 321 επ. ΚΠολΔ. Όμως η διαταγή πληρωμής, μετά την άπρακτη παρέλευση και της δεκαήμερης προθεσμίας από τη δεύτερη επίδοση, παράγει πλήρες δεδικασμένο τόσο κατά τη λεγόμενη αρνητική όσο και τη θετική λειτουργία και ισχύει μέσα στα διαγραφόμενα από αυτές υποκειμενικά⁴⁸ και αντικειμενικά όρια. Η “ισχύς δεδικασμένου”, που παράγει η διαταγή πληρωμής, ανάγεται τόσο στην ύπαρξη της απαίτησης, για την οποία εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής όσο βέβαια και στον αποκλεισμό των ενστάσεων σύμφωνα με το 330 ΚΠολΔ⁴⁹. Δηλαδή η διαταγή πληρωμής θα δεσμεύει ορισμένο κύκλο προσώπων ως προς την ύπαρξη ή ανυπαρξία του δικαιώματος που ήταν το αντικείμενό της, θα αποτελεί αρνητική διαδικαστική προϋπόθεση που θα καθιστά अपараδέκτη μεταγενέστερη αγωγή και θα προκαλεί βέβαια έκπτωση του οφειλέτη από τη δικονομική δυνατότητα να προτείνει ενστάσεις στα πλαίσια του 330 ΚΠολΔ. Η ίδια άποψη θεωρεί πως, τα κριτήρια (που αναπτύχθηκαν στην αρχή της μελέτης) για να αντισταθεί η διαταγή πληρωμής από την δικαστική απόφαση, είναι χρήσιμα σε όλη τους την έκταση, μέχρις όμως ενός ση-

μείου: από τη στιγμή που διαπιστώσαμε πως η διαταγή πληρωμής είναι απλώς τίτλος εκτελεστός, παρέλκει να εξετάσουμε, αν μετά την πάροδο άπρακτης της δεκαήμερης προθεσμίας του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ αναπτύσσεται αναπόδραστα δεδικασμένο, σύμφωνα με τα άρθρα 321 επ. ΚΠολΔ. Αφού εκκρεμοδικία δεν δημιουργείται, ούτε με την έκδοση, ούτε με την επίδοσή της, τότε δεν είναι σαφής η δικαιολόγηση γιατί πρέπει να δημιουργείται δεδικασμένο⁵⁰. Επομένως στο άρθρο 633 § 2 ΚΠολΔ το δεδικασμένο δεν πηγάζει από τη φύση της διαταγής πληρωμής. Ο δικονομικός νομοθέτης χρησιμοποίησε τον όρο “ισχύς δεδικασμένου” για να τονίσει ότι το δεδικασμένο, ως έννομη συνέπεια απονέμεται εδώ κατ’ εξαίρεση σε πράξη δικαστικού λειτουργού⁵¹.

Επιπλέον, αποδοκιμάζεται η αντίθετη άποψη που υποστηρίζει ότι δεν λαμβάνει χώρα διάγνωση, ενώ απορρίπτεται, κατά μία γνώμη⁵² και η υιοθέτηση της διάκρισης σε αρνητική και θετική λειτουργία του δεδικασμένου με βάση τα άρθρα 330 και 324 ΚΠολΔ αντίστοιχα⁵³, έτσι όπως την προσαρμόζουν στο στάδιο που η διαταγή πληρωμής “τελεσιδικεί”. Η χρησιμοποίη-

⁴⁸Για το πια πρόσωπα δεσμεύονται από το δεδικασμένο, πως εκτείνονται δηλαδή τα υποκειμενικά του όρια, απάντηση παρέχουν βεβαίως οι διατάξεις των άρθρων 325-329 ΚΠολΔ.

⁴⁹Βλ. Κονδύλη, σ. 64-67· Σινανιώτη, σ. 174 επ· Νικολόπουλο, σ. 194-196· Κουσουλή Σ., Η κύρια παρέμβαση στην πολιτική δίκη (1987), σ. 195-196· Ποδηματά, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, άρθρ. 633, III, αριθ. 18, σ. 1196-1197· Νίκα Ν., Η ένσταση εκκρεμοδικίας στην πολιτική δίκη, § 3 I A 1 Γ, σ. 32· Βαθρακοκόλη Β., ΕρμΚΠολΔ, άρθρ. 633, αριθ. 6, σ. 856-857· Πατεράκη, Δ 1991.51. Ομοίως βλ. Απαλαγάκη Χ., Ανακοπή κατά διαταγή πληρωμής και ανακοπή κατά πράξεων εκτελέσεως της. Οριοθέτηση των δύο ένδικων βοηθημάτων, ΕπισΕπετΔΣΘ (1990), σ. 103 επ., (110). Επίσης ρητά, ΠΠρΑθ 465/1989, Αρχν 1990.35.

⁵⁰Υποστηρίζεται (Σινανιώτης, σ. 166) παρά ταύτα, ότι εφόσον εκκρεμοδικία για το δικαίωμα δη-

μιουργείται μόνο όταν αυτό υποβάλλεται στα δικαστήρια προς έκδοση αποφάσεως, η οποία δημιουργεί ή μπορεί να δημιουργήσει δεδικασμένο σε σχέση προς αυτό το δικαίωμα, η εκκρεμοδικία στην περίπτωση της διαταγής πληρωμής, εκτός από την άσκηση ανακοπής, δημιουργείται με την δεύτερη κατά το άρθρ. 633 § 2 ΚΠολΔ κοινοποίηση της διαταγής πληρωμής, γιατί μ’ αυτή μπαίνει σε κίνηση η δεκαήμερη προθεσμία, που τελικά οδηγεί στη δημιουργία δεδικασμένου. Μ’ αυτή την άποψη συντάσσεται και ο Νίκας, Η ένσταση εκκρεμοδικίας, § 3 I A 1 γ, σ. 32, § 3 I Γ 3, σ. 119, § 3 II A 2, σ. 137.

⁵¹Βλ. Κονδύλη, σ. 66· Κουσουλή, Η κύρια παρέμβαση, σ. 192.

⁵²Βλ. Κονδύλη, σ. 66.

⁵³Είναι αλήθεια ότι η αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου ταυτίζεται με αρνητική διαδικαστική προϋπόθεση (non bis in idem που απορρέει από την αρχή του ρωμαϊκού δικαίου “bis de eadem re ne sit

ση του όρου “ισχύς δεδικασμένου”, σύμφωνα πάντα με τους ίδιους υποστηρικτές, δεν υποδηλώνει έννοια διαφορετική ή δεδικασμένο “κόλουρο”. Ο δικαστής πριν κάνει δεκτή την αίτηση για έκδοση της διαταγής πληρωμής ερευνά αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του παραδεκτού της αίτησης και αν η απαίτηση είναι νόμιμη και κατ’ ουσία βάσιμη. Βέβαια αυτό επιτυγχάνεται, όσο γίνεται ορθότερα, μόνο από εκείνα τα στοιχεία που προσάγει ο δανειστής (μονομερής διάγνωση, γνωστή και από άλλες διαδικασίες)⁵⁴. Ισχύουν επομένως και εδώ οι διατάξεις των άρθρων 322 επ. ΚΠολΔ ως προς την έννοια, λειτουργία καθώς και τα αντικειμενικά και υποκειμενικά όρια του δεδικασμένου. Συνεπώς, όχι μόνο δεν θα μπορεί να τεθεί υπό νέα δικαστική κρίση το κύρος της ίδιας έννομης σχέσης, αλλά και το δεδικασμένο αυτό θα πρέπει να αποτελεί τη βάση κάθε μεταγενέστερης δικαστικής κρίσης, όταν το δικαίωμα που κρίθηκε αποτελεί στοιχείο του πραγματικού του δικαιώματος που ασκείται με μεταγενέστερο ένδικο βοήθημα, γιατί το κατ’ ουσία υποστατό της απαίτησης, κατά το χρόνο έκδοσης της διαταγής πληρωμής, είναι αναμβισβήτητο, οπότε θα τίθεται ως βάση οποιασδήποτε μεταγενέστερης δίκης, διαγνωστικής ή περί την εκτέλεση, στην οποία εμφανίζεται αυτό ως

action”), η οποία καθιστά अपαράδεκτη δεύτερη αγωγή στα πλαίσια του άρθρου 324 ΚΠολΔ. Το δεδικασμένο καλύπτει ολόκληρο το δικανικό συλλογισμό: την αναγνωρισθείσα έννομη σχέση ή συνέπεια, τα πραγματικά περιστατικά, την κριθείσα εφάρμοστα διάταξη νόμου, όπως αυτά διαπιστώνονται στην απόφαση. Απαγορεύεται λοιπόν η εκ νέου συζήτηση και η έκδοση αντίθετης απόφασης για το ζήτημα που κρίθηκε τελεσίδικα. Πρβλ. όμως σχετικά με τη διαταγή πληρωμής Μπέη, Παρατηρήσεις στην ΕιρΑθ 76/1972, Δ 1972.54 επ., (57) πως “ίσως θα ήτο συνεπέστερον να προσηρμόζετο η θετική και αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου εις την ρύθμισην ταύτην των άρθρ. 324 και 330 ΠολΔ εν τη εννοία ότι το μέν άρθρ. 324 καθορίζει τη θετικήν, το

κύριο ή προδικαστικό ζήτημα⁵⁵.

Έτσι ως προς τα αντικειμενικά όρια του δεδικασμένου που προκύπτει από το άρθρο 633 § 2 ΚΠολΔ καλύπτεται το ζήτημα του κύρους της διαταγής πληρωμής. Αποκλείεται εφεξής η με οποιονδήποτε τρόπο αμφισβήτηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων έκδοσής της. Προχωρώντας περαιτέρω, οι οπαδοί της πλήρους λειτουργίας του δεδικασμένου αυτού, τόνισαν και ορθά, ότι η άποψη κατά την οποία αναπτύσσεται μόνο η αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου, πέρα των άλλων θεωρητικών αντιρρήσεων, έχει και μια αξιοσημάντη συνέπεια: Ο έλεγχος του υπαρκτού της απαίτησης κατά το χρόνο έκδοσης του τίτλου να μην μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο νέας έρευνας στην δίκη για την εκτέλεση (330, 933 § 3 ΚΠολΔ), να μπορεί όμως ν’ αποτελέσει αντικείμενο έρευνας σε άλλη διαγνωστική δίκη, όπως σε δίκη μετά από αγωγή του δανειστή, για την επιδίκαση σ’ αυτόν τόκων της απαίτησης για την οποία εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής⁵⁶. Στην τελευταία περίπτωση, το επιληφθέν δικαστήριο ενδέχεται να δεχθεί ότι η απαίτηση δεν υπήρξε ποτέ και μ’ αυτή την αιτιολογία να μην επιδικάσει τόκους. Αυτό συνεπάγεται πολύ απλά, ότι ο καθού αφενός είναι υποχρεωμένος να πληρώσει την απαίτηση α-

δε άρθρ. 330 την αρνητικήν λειτουργίαν του δεδικασμένου”. Βλ. τον ίδιο, σε Η έννοια, λειτουργία κλπ., αναμν. τόμ. Εμμ. Μιχαλάκη, σ. 284.

⁵⁴Ο Κονδύλης (σ. 64 και σημ. 15) δέχεται, πως η έρευνα περιορίζεται μόνο σε εκείνα τα στοιχεία, που προσάγει ο αιτών/δανειστής και ως προς τα στοιχεία αυτά υπάρχει διάγνωση και σύμφωνα με το άρθρ. 630 εδ. γ ΚΠολΔ, με την αναφορά ότι η διαταγή πληρωμής πρέπει να περιλαμβάνει και την “αιτία της πληρωμής” διαπιστώνεται η ύπαρξη αιτιολογικού, όπου διατυπώνεται η κρίση για την συνδρομή των στοιχείων που επισυνάπτει ο δανειστής στην αίτησή του.

⁵⁵Βλ. Νικολόπουλο, σ. 195.

⁵⁶Βλ. Νικολόπουλο, σ. 195-196.

πό τη διαταγή πληρωμής, από την άλλη όμως θα έχει δεδικασμένο (331 ΚΠολΔ) για την ανυπαρξία της ίδιας απαίτησης. Και πολύ σωστά παρατηρείται πως “κατ’ αυτόν τον τρόπο η διαταγή πληρωμής, καίτοι δεν αποτελεί απόφαση, ούτε περιέχει κατά την αντικρουόμενη άποψη διάγνωση της απαίτησης, καταλήγει να υπερσχύει μεταγενεστέρως δικαστικής απόφασης, περιεχούσης διάγνωση της (ανυπαρξίας της) απαίτησης”⁵⁷.

Β. Πρακτική διάσταση - Εφαρμογή

Από τη μία πλευρά υπάρχει η παραπάνω θεωρητική διάσταση, στην πράξη όμως η νομολογία, όταν “κλήθηκε” να δώσει σχετικές απαντήσεις ως προς την ουσία του θέματος, δεν απέκλινε από το να εξομοιώσει την διαταγή πληρωμής, που απέκτησε σύμφωνα με το 633 § 2 ΚΠολΔ δεδικασμένο, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση εξαίροντας ότι δημιουργείται η ίδια με την τελεσίδικη δικαστική απόφαση ασφάλεια⁵⁸. Έγινε δηλαδή φανερά αντιληπτό ότι η διαταγή πληρωμής σ’ αυτό το στάδιο προσομοιάζει κατά τα αποτελέσματά της με τις δικαστικές αποφάσεις, σε τρόπο ώστε να βεβαιώνει την επιδίκαση της αξίωσης με την ίδια, όπως και η τελεσίδικη δικαστική απόφαση ασφάλεια, εξομοιούμενη αναπόφευκτα μ’ αυτή⁵⁹. Γι’ αυτό το λόγο είναι απολύτως εύστοχη η

διαπίστωση⁶⁰ ότι “ο δικονομικός νομοθέτης επιφυλάσσει στη διαταγή πληρωμής μεταχείριση ανάλογη προς τη δικαστική απόφαση”⁶¹. Συνεπώς, η εξομοίωση από τη νομολογία της διαταγής πληρωμής με το τυπικό δεδικασμένο, ως προς το θέμα του πλέον απρόσβλητου, εύκολα μπορεί να οδηγήσει στην εν προκειμένω παραδοχή των αντίστοιχων επιδράσεων της πλήρους ισχύος του ουσιαστικού δεδικασμένου.

α. Το παραδεκτό μεταγενέστερης αγωγής. Δέχονται λοιπόν επανειλημμένα οι αποφάσεις, πως η έκδοση της διαταγής πληρωμής δεν εμποδίζει την άσκηση αγωγής για την ίδια απαίτηση, “εκτός αν η διαταγή πληρωμής έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου”. Ο καθού μπορεί επομένως να ασκήσει αγωγή πριν από το στάδιο αυτό για την αναγνώριση της ανυπαρξίας της απαίτησης του δανειστή, που πέτυχε την έκδοση της διαταγής πληρωμής⁶². Απερίφραστα αναφέρεται στη μείζονα πρόταση των αποφάσεων, πως ισχύ δεδικασμένου παράγεται όχι μόνο από τις αποφάσεις των ανακοπών, αλλά και από την άπρακτη πάροδο της δεκαήμερης κατά το άρθρ. 633 § 2 ΚΠολΔ προθεσμίας. Προκύπτει λοιπόν απόλυτη ταύτιση με τις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις (τυπικό δεδικασμένο) και ισότιμη δικονομική μεταχείριση ως προς τα αποτελέσματα (ουσιαστικό δεδικασμένο), ώστε τυχόν αγωγή για την απαί-

⁵⁷Βλ. Κονδύλη, σ. 66, σημ. 18.

⁵⁸Για το ότι σκοποί του δεδικασμένου αποτελούν κατά κύριο λόγο η κατοχύρωση της ασφάλειας του δικαίου, η προστασία των ιδιωτικών δικαιωμάτων και η διασφάλιση εν τέλει της κοινωνικής ειρήνης, βλ. Ράμμο, Εγχειρίδιον, τ. Α', § σ. 549· Κονδύλη, σ. 30 επ. (31-32)· Κεραμέα, ΑσΔικΔ, αριθ. 116, σ. 299, αριθ. 118, σ. 307· Μπέη, ΠολΔικ, άρθρ. 321, σ. 1304. Το περιεχόμενο της τελεσίδικης απόφασης προσλαμβάνει “καθοριστικό χαρακτήρα” για τις μελλοντικές σχέσεις των διαδίκων (βλ. Κονδύλη, σ. 30-33). Αναπόφευκτα πρέπει τόσο αυτοί, όσο και οι προς αυτούς εξομοιούμενοι να ρυθμίζουν στο μέλλον τις σχέσεις τους σύμ-

φωνα με το περιεχόμενο της απόφασης (Αποτελεί λοιπόν γενική κανονιστική επαγή του δεδικασμένου η υποχρέωση των διαδίκων “να ζουν σύμφωνα με την απόφαση” (zema? dem Urteil leben), βλ. Κουσουλή, Η νομική φύση του δεδικασμένου, σ. 82 και 100-101).

⁵⁹Βλ. ΕφΑθ 587/1996, ΝοΒ 1997.457-458.

⁶⁰Βλ. Κουσουλή Στ., Η κύρια παρέμβαση στην πολιτική δίκη, σ. 185 επ (190).

⁶¹Βλ. επίσης Νίκα, Η ένσταση εκκρεμοδικίας, σ. 31-32, ότι “η δεύτερη επίδοση μεταμορφώνει de facto τη διαταγή πληρωμής σε οιοσδήποτε δικαιοδοτική πράξη”.

⁶²Βλ. ΕφΑθ 3765/1987, ΕλλΔνη 1988.334· ΠρΒερ 528/1983, ΝοΒ 1984.1575.

τηση, πριν η διαταγή πληρωμής αποκτήσει δύναμη δεδικασμένου και με τους όρους του 633 § 2 ΚΠολΔ, να ασκείται ως προς την αρνητική αυτή διαδικαστική προϋπόθεση παραδεκτά⁶³.

β. Αντιρρήσεις κατά την εκτέλεση. Άλλη περίπτωση λειτουργικής εξομοίωσης της διαταγής πληρωμής, που έχει αποκτήσει δύναμη δεδικασμένου με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, μετά την άπρακτη παρέλευση των δέκα εργάσιμων ημερών από τη δεύτερη επίδοσή της στον οφειλέτη, αποδίδεται στο άρθρο 933 § 3 ΚΠολΔ. Σύμφωνα με το τελευταίο: “Αν ο εκτελεστός τίτλος είναι δικαστική απόφαση, οι αντιρρήσεις είναι απαράδεκτες στην έκταση που ισχύει το δεδικασμένο σύμφωνα με το άρθρο 330”. Έτσι αν ο οφειλέτης θελήσει να προβάλλει ενστάσεις κατά του τίτλου και της απαίτησης, για την οποία εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής, μπορεί να ασκήσει τόσο τις ανακοπές των άρθρων 632 § 1, 633 § 2 όσο και αυτή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, αν επισπεύδεται από το δανειστή εκτέλεση εναντίον του. Αν όμως η διαταγή πληρωμής αποκτήσει “ισχύ δεδικασμένου” ύστερα από τη διπλή επίδοσή της στον οφειλέτη χωρίς αυτός να ασκήσει μια από τις ανακοπές των άρθρων 632, 633 ΚΠολΔ τότε, αν ασκήσει την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ δεσμεύεται από την § 3 για την ενέργεια του δεδικασμένου. Έχει πλέον γίνει απόλυτα δεκτό πως η πα-

ράγραφος αυτή, εκτός από τις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις περιλαμβάνει και τις διαταγές πληρωμής που έχουν αποκτήσει δύναμη δεδικασμένου σύμφωνα με το άρθρο 633 § 2 ΚΠολΔ⁶⁴. Εξαιτίας της ενέργειας του δεδικασμένου, που αναδύεται μετά τη δεύτερη επίδοση της διαταγής πληρωμής και την παρέλευση της δεκαήμερης προθεσμίας, οι λόγοι ανακοπής που θίγουν τη βεβαιούμενη απαίτηση (λ.χ. ένσταση εξόφλησης) και ήταν γεννημένοι και μπορούσαν να προβληθούν, αλλά δεν προβλήθηκαν, σε μια από τις δύο εναντίον της διαταγής πληρωμής ανακοπές⁶⁵, κρίνονται πλέον απαράδεκτοι στο στάδιο της δίκης περί την εκτέλεση. Η νομολογία δηλαδή θεωρεί πως είναι λογικό πλέον να υφίσταται ο οφειλέτης τις δυσμενείς συνέπειες του δεδικασμένου, αν αμελήσει να εναντιωθεί στη διαταγή πληρωμής, ύστερα από την εντονότατη όχληση μετά την διπλή επίδοση.

γ. Τροπή προσμείωσης σε υποθήκη. Ισχυρή ένδειξη ότι η διαταγή πληρωμής που απέκτησε “ισχύ δεδικασμένου” εξομοιώνεται, από την άποψη των αποτελεσμάτων, με δικαστή απόφαση, προσφέρει η ερμηνεία του άρθρου 29 ΕισΝΚΠολΔ, σύμφωνα με το οποίο: “1. Αν κατά διαταγής πληρωμής χρηματικής απαίτησης δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή ή η ανακοπή που ασκήθηκε απορριφθεί τελεσίδικα, η διαταγή πληρωμής αποτελεί τίτλο για εγ-

⁶³Πρβλ. το ιστορικό της ΕφΘεσ 393/1995, ΕλλΔνη 1996.167. Επίσης ΕφΑθ 3765/1987, ΕλλΔνη 1988.334· ΕφΑθ 6640/1998, ΕλλΔνη 1998.1653· ΕφΑθ 6504/1999, ΕλλΔνη 1999.1582· ΜΠρΘεσ 84/1994, Αρμ 1994.1050 = ΕΕμπΔ 1995.246.

⁶⁴Βλ. Γέσιου-Φαλτσιά, Αναγκαστική Εκτέλεση Ι, § 34, VIII 5, σ. 518· Μπρίνια, Αναγκαστική Εκτέλεση, άρθρ. 933, § 152α, σ. 416 επ.· Σινανιώτη, σ. 214-215· Κονδύλη, σ. 63· Ποδηματά, σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα ΕρμΚΠολΔ, άρθρ. 933, VIII, αριθ. 28, σ. 1782· ΑΠ 454/1974, ΝοΒ 1975.16, 17· ΑΠ 1069/1975, ΝοΒ 1976.394· ΕφΑθ 10071/1981, Αρμ 1982.996, (1997)· ΕφΝαυπλ 36/1989, ΕλλΔνη

1989.1076· ΕφΑθ 12369/1990, ΕλλΔνη 1991.1084· ΕφΘεσ 118/1991, Αρμ 1992.1233· ΕφΘεσ 63/1997, Αρμ 1999.250.

⁶⁵Όπως πιο πάνω αναφέρθηκε, ο κυριότερος σκοπός της εισαγωγής της 633 § 2 ΚΠολΔ ήταν να δώσει στο δανειστή την ευχέρεια να επιδώσει στον οφειλέτη για δεύτερη φορά τη διαταγή πληρωμής, αν ενδιαφέρεται να τον απογυμνώσει από τη δυνατότητα της μελλοντικής επίκλησης ενστάσεων. Στην περίπτωση αυτή γεννιέται για τον οφειλέτη το βάρος να επικαλεστεί όλες τις ενστάσεις του με ανακοπή (633 § 2 ΚΠολΔ), η οποία θα πρέπει να ασκηθεί μέσα σε δέκα μέρες.

γραφής υποθήκης. 2. Αν έχει εγγραφεί προσημείωση για να ασφαλιστεί απαίτηση για την οποία εκδόθηκε διαταγή πληρωμής, η προσημείωση μετατρέπεται σε υποθήκη, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1". Εδώ η διαταγή πληρωμής, ενώ δεν είναι δικαστική απόφαση⁶⁶, εν τούτοις αποτελεί τίτλο για εγγραφή υποθήκης ή για μετατροπή της ήδη γραμμένης προσημείωσης σε υποθήκη. Υπό τον ΑΚ τέτοια δυνατότητα χορηγείται μόνο στις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις⁶⁷.

Σχετικά είναι και τα άρθρα 1323 αριθ. 2 και 1330 αριθ. 3 ΑΚ, κατά τα οποία λόγος απόσβεσης και εξάλειψης της προσημείωσης αποτελεί και η μη τροπή της σε υποθήκη μέσα σε διάστημα ενενήντα ημερών από την τελεσίδικη απόφαση που επιδικάζει την απαίτηση.

Κατά την άποψη που έχει κρατήσει σε θεωρία⁶⁸ και νομολογία⁶⁹, για να καταστεί η διαταγή πληρωμής τίτλος προς εγγραφή υποθήκης ή για να παρέχει δικαίωμα

τροπής της εγγεγραμμένης προσημείωσης σε υποθήκη, πρέπει να παρέλθει όχι μόνο η δεκαπενθήμερη προθεσμία της ανακοπής του άρθρου 632 §1 ΚΠολΔ, αλλά και η δεκαήμερη επίδοση του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ, μετά την οποία η διαταγή πληρωμής αποκτά δύναμη δεδικασμένου. Αξιώνεται λοιπόν για όλες τις παραπάνω ενέργειες η συνδρομή των προϋποθέσεων, υπό τις οποίες η διαταγή πληρωμής αποκτά ισχύ τελεσίδικης απόφασης.

Βέβαια δεδικασμένο (από τελεσίδικη δικαστική απόφαση) δημιουργείται και όταν ο οφειλέτης άσκησε ανακοπή είτε μετά την πρώτη ή μετά τη δεύτερη προς αυτόν επίδοση της διαταγής πληρωμής και αυτή (η ανακοπή) απορριφθεί για ουσιαστικούς λόγους (633 §1 ΚΠολΔ)⁷⁰. Όμως είναι κρίσιμο, σε σχέση με το άρθρο 633 § 2 ΚΠολΔ, να διαπραγματευτούμε το χρονικό σημείο, από το οποίο μπορεί η διαταγή πληρωμής να εξομοιωθεί από άποψη αποτελεσμάτων με τελεσίδικη δικαστική από-

⁶⁶Βλ. πόσο επιπόλαια κρίνει ο Ευγενιάδης (ΝοΒ 1970.889) πως "όθεν και εν τω πνεύματι του άρθρ. 29 ΕισΝΚΠολΔ η διαταγή πληρωμής δεν νοείται ειμή μόνον ως δικαστική απόφασις".

⁶⁷Βλ. άρθρ. 1263 ΑΚ όπου "Τίτλο για την απόκτηση υποθήκης παρέχουν, εφόσον επιδικάζουν χρηματική ή άλλη αποτιμητή σε χρήμα παροχή, οι τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών ή άλλων ειδικών δικαστηρίων καθώς και οι εκτελεστές αποφάσεις διαιτητών ή αλλοδαπών δικαστηρίων" και 1277 ΑΚ για το ότι "Η προσημείωση χορηγεί δικαίωμα προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης. Όταν η απαίτηση επιδικαστεί τελεσίδικα, η προσημείωση τρέπεται σε υποθήκη, η οποία λογίζεται ότι έχει εγγραφεί από την ημέρα της προσημείωσης".

⁶⁸Βλ. Γεωργιάδης Απ., Εμπράγματο Δίκαιο II (1993) § 89 III, αριθ. 33, σ. 186· Κουσουλή Σ., Διαταγή πληρωμής, προσημείωση, υποθήκη, Αφιέρωμα εις τον Κ. Βαθούσκο τ. Β' (1990), σ. 247 επ.· Λιβάνη στον ΑΚ Γεωργιάδης-Σταθόπουλου, άρθρ. 1277-1278, αριθ. 7, σ. 499· Βοσινάκη στον ΑΚ Γεωργιάδης-Σταθόπουλου, άρθρ. 1323, αριθ. 7, σ. 613· Μπένη, ΠολΔικ XV (1990), άρθρ. 706, σ. 356· Δωρή Φ., Εμπράγματος ασφάλεια (1986), σ. 79· Νικολόπου-

λο, σ. 199 επ.· Νίκα Ν., Τροπή σε υποθήκη της προσημείωσης βάσει διαταγής πληρωμής (γμυδ), Αρμ 1996.125 επ.· Σούρλο Δ., Πότε νόμιμος η τροπή προσημείωσης υποθήκης ή εγγραφής υποθήκης βάσει διαταγής πληρωμής, ΕΕΝ 1973.212 επ.· Τζαμαλούκα Β., Δ 1983.298.

⁶⁹ΟΛΑΠ 6/1996, ΕλλΔνη 1996.1047 = Αρμ 1996.1253 = ΕΕΝ 1996.26 = ΝοΒ 1997.205· ΑΠ 855/1995 (η οποία παρέπεμψε το θέμα στην Ολομέλεια), ΕλλΔνη 1996.49· ΑΠ 875/1997, ΝοΒ 1998.527· ΑΠ 28/2000, ΕλλΔνη 2000.777 = ΑρχΝ 2000.635· ΕφΑθ 4485/1979, ΝοΒ 1980.295· ΕφΑθ 1257/1981, ΝοΒ 1981.1108-1109· ΕφΠειρ 136/1987, ΕλλΔνη 1987.362· ΕφΘεσ 424/1988, Αρμ 1989.152· ΕφΚρ 206/1990, Αρμ 1991.171, 173· ΕφΑθ 1458/1992, Δ 1993.37-38· ΕφΘεσ 131/1993, ΕλλΔνη 1994.654-655· ΜονΠρΑθ 10994/1977, Δ 1978.581-582 με σύμφ. εννημ. σημ.· ΜονΠρΑθ 78/1982, ΝοΒ 31.396· ΜονΠρΑθ 7578/1982, ΝοΒ 1983.396-397· ΜονΠρΑθ 18629/1988, ΕλλΔνη 1989.841· ΜονΠρΘεσ 2970/1988, Αρμ 1989.154 με σημ. Π.Σ.Α.· ΕισΠρΑθ 2/1988, ΕλλΔνη 1990.457-458.

⁷⁰Βλ. Νικολόπουλο, σ. 202.

φαση και να στηρίξει τις δυνατότητες που παρέχει το δίκαιο της εμπράγματης ασφάλειας. Αυτό επιτυγχάνεται στα πλαίσια του ΚΠολΔ και με την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του άρθρου 633 § 2⁷¹.

Η αρχική αντίθετη εκδοχή⁷² ότι αρκεί να μην έχει ασκηθεί ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής μέσα στην αρχική προθεσμία του άρθρου 632 § 1 ΚΠολΔ, για να τραπέι η προσημείωση σε υποθήκη, χωρίς να απαιτείται και η πάροδος της δεκαήμερης προθεσμίας από τη δεύτερη επίδοση εκτός του ότι επιχειρηματολογούσε κατά βάση μόνο στα πλαίσια ιστορικής ερμηνείας ήταν και νομικά ασαφής⁷³. Πράγματι αν αρκούσε η άπρακτη πάροδος της δεκαπενθήμερης (πρώτης) προθεσμίας, το κύρος της υποθήκης θα διατελούσε υπό την αίρεση της ευδοκίμησης της δεύτερης ανακοπής που ενδεχομένως θα ασκηθεί, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανακριβές το περιεχόμενο του βιβλίου υποθηκών ως προς την τελεσιδικία και το αναμφισβήτητο της ασφαλιζόμενης με την υποθήκη απαίτησης⁷⁴. Επιδίωξη του νομοθέτη είναι με τη δεύτερη επίδοση η διαταγή πληρωμής, αποκτώντας ισχύ δεδικασμένου, να στηρίζεται σε ακλόνητα θεμέλια. Πώς όμως - α-

φού την ανακοπή του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ μπορούν να θεμελιώσουν οι ίδιοι ακριβώς λόγοι, που θεμελιώνουν και εκείνη του άρθρου 632 § 1 ΚΠολΔ - θα δημιουργηθεί ασφάλεια δικαίου, αν για την απαίτηση υπάρχουν αμφισβητήσεις δυνάμενες να αντιταχθούν;

Συνεπώς μόνο από την παρέλευση και της δεκαήμερης προθεσμίας του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ και της δημιουργίας δεδικασμένου μπορεί να τραπέι η προσημείωση σε υποθήκη και να εκκινήσει η 90ήμερη προθεσμία απόσβεσης και εξάλειψης.

δ. Επιμήκυνση χρόνου παραγραφής.
Το δεδικασμένο που παράγεται σύμφωνα με το άρθρ. 633 § 2 ΚΠολΔ έχει σημασία και στα πλαίσια του άρθρου 268 εδ. α ΑΚ κατά το οποίο: "Κάθε αξίωση που βεβαιώθηκε με τελεσίδικη απόφαση ή με δημόσιο έγγραφο εκτελεστό παραγράφεται μετά είκοσι χρόνια και αν ακόμη η αξίωση καθαυτή υπαγόταν σε συντομότερη παραγραφή"⁷⁵. Η θεσμοθέτηση της διάταξης αυτής νομοθετικό λόγο έχει το γεγονός ότι, μετά τη βεβαίωση της αξίωσης με τελεσίδικη απόφαση ή δημόσιο έγγραφο εκτελεστό, δεν υφίσταται ούτε δυνατότητα αμφισβήτησής της, ούτε δυσχέρεια στην απόδειξη της, που

⁷¹Βλ. Κουσουλή Σ., Διαταγή πληρωμής, προσημείωση, υποθήκη, στο Αφιέρωμα εις τον Κ. Βαβούσκον, τόμ. Β' (1990), σ. 248 επ. πως: "αν η διαταγή πληρωμής δεν ανυψώνεται νομοθετικά σε δικαστική απόφαση, πάντως θεωρείται ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα της εγγραφής προσημείωσης υποθήκης ως οιοσεί δικαστική απόφαση".

⁷²Βλ. υπέρ αυτής Παναγόπουλο Κ., Ενημερωτικό Σημείωμα, Δ 1983.90· Κοτσαρίδα Β., Διαταγή πληρωμής και προσημείωση. Μετατροπή εις υποθήκην, ΝοΒ 1983.1154 επ.· Δημοσθένους Π., Ελάχιστες σκέψεις για την κατάταξη διαφόρων απαιτήσεων, ΕλλΔνη 1986.261 επ., (267 I)· Γεωργίου Κ., Απόσβεση και εξάλειψη προσημείωσης, Δ 1992.265 επ., (269)· Ξανθόπουλο Μ., Παρατηρήσεις στην ΟλΑΠ 6/1996, Αρμ 1996.1255 επ.· ΑΠ 1117/1989, ΕΕΝ 1990.398, 399· ΕφΑθ 7662/1986, ΑρχΝ 1978.778· ΕφΘεσ 662/1989, ΕλλΔνη 1991.1264.

⁷³Οι υποστηρικτές αυτής της άποψης προβάλλουν

το επιχείρημα ότι σκοπός του νομοθέτη, με την εισαγωγή με το ν.δ. 958/1971 και της δεύτερης ανακοπής, ήταν ο εξοπλισμός απλώς της διαταγής πληρωμής με δύναμη δεδικασμένου και όχι η τροποποίηση του άρθρου 29 ΕισΙΝΚΠολΔ. Όπως όμως παρατηρεί ο Νίκας (Αρμ 1996.126 με παραπομπές): "και αν ακόμη εξακριβωνόταν σαφής βούληση του νομοθέτη (που δεν είναι καθόλου βέβαιο στη συγκεκριμένη περίπτωση), η βούληση αυτή θα πρέπει να ενταχθεί τελεολογικά στο όλο σύστημα και στη λογική του ισχύοντος δικαίου".

⁷⁴Αβεβαιότητα δικαίου, ως προς την ενημέρωση των δανειστών προκειμένου να ενημερωθούν για τη σειρά της κατάταξής τους, θεωρεί ο Ξανθόπουλος (Αρμ 1996.1256-1257) ότι δημιουργείται, αν αναμένεται από το δανειστή να επιδώσει για δεύτερη φορά τη διαταγή πληρωμής, δυνατότητα που παρίσταται στο νόμο (633 § 2 ΚΠολΔ) ως δικαίωμα και όχι ως υποχρέωση του. Ο ίδιος όμως, καταλήγει σε άλλα συμπεράσματα.

με την πάροδο του χρόνου, λόγω εξασθενήσεως των αποδεικτικών μέσων δημιουργεί αβεβαιότητα, η οποία με τη σειρά της καθιστά την απονομή της δικαιοσύνης προβληματική και επισφαλής. Για το λόγο αυτό παύει πια, μετά τη δικαστική βεβαίωση της αξίωσης με τελεσίδικη απόφαση ή δημόσιο έγγραφο εκτελεστό, να υπάρχει η ανάγκη για την αποτροπή τέτοιων δυσμενών συνεπειών, η οποία αποτελεί και το λόγο για τον οποίο καθιερώθηκαν οι διάφορες βραχυχρόνιες παραγραφές⁷⁶.

Έτσι η έκδοση διαταγής πληρωμής δεν επιμηκύνει την βραχυχρόνια παραγραφή της αξίωσης σε εικοσαετή κατά την έννοια του άρθρου 268 ΑΚ⁷⁷ καθόσον η διαταγή πληρωμής δεν αποτελεί, όπως δέχεται η νομολογία, δικαστική απόφαση γιατί “επιδικάζει προσωρινά και ύστερα από συνοπτική διαδικασία χωρίς καν κλήτευση του οφειλέτη, την απαίτηση, αφενός δεν βεβαιώνει κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση την ύπαρξη της απαίτησης της οποίας την πληρωμή διατάσσει,

λαμβάνομένου υπόψη ότι παρέχεται στον καθού οφειλέτη δικαίωμα άμεσης αμφισβήτησης της γένεσης και ύπαρξης της με το ένδικο βοήθημα της ανακοπής (632 § 1, 633 § 2 ΚΠολΔ)”⁷⁸. Συνεπώς, δεν εμπίπτει στην πρώτη περίπτωση του άρθρου 268 ΑΚ⁷⁹. Αλλά ούτε και δημόσιο εκτελεστό έγγραφο, που βεβαιώνει την αξίωση είναι κατά το ίδιο άρθρο αφού, κατά τη διατύπωση που χρησιμοποιούν όλες σχεδόν οι αποφάσεις “η διαταγή πληρωμής διαφέρει από τα δημόσια έγγραφα που καλύπτουν με το κύρος της δημόσιας αρχής τις σ’ αυτά διατυπούμενες αναγνωριστικές της υπάρξεως απαιτήσεων βουλήσεις συμβαλλομένων ιδιωτών”.

“Επεμβαίνει” λοιπόν εδώ η ενέργεια του δεδουλευμένου για να προσδώσει στη διαταγή πληρωμής την απαιτούμενη βεβαιότητα που χρειάζεται, ώστε να αποτελέσει λόγο επιμήκυνσης της παραγραφής με την έννοια του άρθρου 268 ΑΚ. Τόσο η τελεσίδικη κατ’ ουσία απόρριψη των ανακοπών των άρθρων 632 § 1, 633 § 2 ΚΠολΔ όσο

⁷⁶Βλ. συνοπτικά Νικολόπουλο, Σκοπός, φύση κλπ, σ. 203-206. Διεξοδική παράθεση του συνόλου των θεμάτων βλ. Πίψου Λ., Επίδραση της διαδικασίας για την έκδοση διαταγής πληρωμής στην παραγραφή της αξίωσης, ΕΕμπΔ 1996.538 επ.

⁷⁷Βλ. ΟλΑΠ 610/1976, ΝοΒ 1976.1094.

⁷⁸Η επιμήκυνση της παραγραφής αποτελεί κατεξοχήν (παρεπόμενη) συνέπεια που αρμόζει μόνο στις δικαστικές αποφάσεις. Παρεπόμενες (ή αντανакλαστικές) συνέπειες (βλ. διακρίσεις σε Ράμμο Γ., Εγχειρίδιον, τόμ. Α, § 202, σ. 547) είναι εκείνες, που πηγάζουν άμεσα από το περιεχόμενο της απόφασης, τα σχετικά όμως μ’ αυτές ζητήματα δεν υπήρξαν αντικείμενο δίκης, αλλά αποτέλεσμα που συνάπτει ο νόμος στην δικαστική απόφαση, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε βούληση των μερών (βλ. Μπέη Κ., ΠολΔικ, τόμ. Ι, § 8 ΙΙΙ, σ. 70). Ενδεικτικά αναφέρουμε εκτός από την επιμήκυνση του χρόνου παραγραφής της αξίωσης, που βεβαιώθηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, σε εικοσαετία (268 § 1 ΑΚ), τη δημιουργία τίτλου για την απόκτηση υποθήκης, εφόσον η τελεσίδικη απόφαση επιδικάζει χρηματική απαίτηση ή άλλη αποτιμητή σε χρήμα παροχή (1263 ΑΚ). Το ίδιο και η αποδεικτική

δύναμη της δικαστικής απόφασης (312 § 1 ΚΠολΔ), η αμετάκλητη απόφαση περί διαζυγίου, που επιφέρει ως αντανакλαστική συνέπεια το δικαίωμα του αναίτιου συζύγου προς διατροφή (1454 ΑΚ) κλπ.

⁷⁹Πάγια νομολογία: ΟλΑΠ (πλειοψ.) 30/1987, ΝοΒ 1988.96 = ΕλλΔνν 1987.1444 = Δ 19.380 = ΕΕμπΔ 1988.281· ΑΠ 536/1994, ΕλλΔνν 1997.1077 = ΝοΒ 1995.692· ΑΠ 538/1994, ΔΕΕ 1995.76· ΑΠ 576/1994, ΕλλΔνν 1995.866 = ΝοΒ 1995.702· ΑΠ 1543/1997, ΔΕΕ 1998.188· Εφαθ 3426/1975, ΝοΒ 1975.954· Εφαθ 294/1987, ΕλλΔνν 28.907· ΕφΚρητ 48/1991, ΕλλΔνν 1992.1257· Εφαθ 2428/1992, ΕλλΔνν 1995.666· Εφαθ 5286/1992, ΕλλΔνν 1993.402· Εφαθ 5455/1994, ΕΕμπΔ 1996.612· Εφαθ 7722/1998, ΔΕΕ 1999.198· Εφαθ 3055/2000, ΔΕΕ 2000.1105, (1106)· ΜΠρΑθ 6455/1999, Αρμ 1999.1073. Βλ. περαιτέρω παραπομπές σε θεωρία και νομολογία σε Πίψου, ΕΕμπΔ 1996.542, σημ. 14, όπου και αντίθετες απόψεις.

και η μετά την διπλή επίδοση άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας της τελευταίας δυνατότητας να αμφισβητηθεί η απαίτηση, για την οποία εκδόθηκε η διαταγή, δημιουργούν την ίδια, όπως και η τελεσίδικη δικαστική απόφαση, ασφάλεια. Μόνο στις δύο αυτές περιπτώσεις η διαταγή πληρωμής θεωρείται ότι βεβαιώνει την απαίτηση με τον ίδιο τρόπο όπως και η τελεσίδικη απόφαση.

Περαιτέρω μόνο η έκδοση ή και η επίδοση της διαταγής προς τον οφειλέτη δεν επιφέρει επιμήκυνση αλλά, κατά το άρθρο 634 § 1 ΚΠολΔ, διακοπή της αρχικής (βραχυχρόνιας) παραγραφής της αξίωσης και όχι της επιμηκυνόμενης, αφού τέτοια επιμήκυνση δεν έχει ακόμα επέλθει⁸⁰.

ε. Προνόμια κατάταξης των δανειστών.

Είχε υποστηριχτεί στη θεωρία πως η αντιστοίχιση ανάμεσα στην αρνητική λειτουργία, που έχει το δεδικασμένο με το άρθρ. 330, δηλαδή στην έκπτωση του διαδίκου από τη δικονομική δυνατότητα εναντίωσης και στη θετική λειτουργία, έχει πρακτική σημασία και για την περίπτωση του άρθρ. 975 αρ. 4 ΚΠολΔ, ώστε η έκπτωση του οφειλέ-

τη στα πλαίσια του άρθρ. 633 § 2 ΚΠολΔ να μην υποκαθιστά την επιδίκαση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, την οποία προϋποθέτει το άρθρ. 975 αρ. 4 για να εξοπλιστεί η απαίτηση του δικηγόρου με προνόμιο, χρέος για την κατάταξη της απαίτησής του.

Ο Άρειος Πάγος⁸³ ωστόσο αποφάνθηκε, ότι προς τελεσίδικη απόφαση, κατά την έννοια του άρθρου 975 αριθ. 4 ΚΠολΔ, που ορίζει ότι οι απαιτήσεις των δικηγόρων από αμοιβές, αποζημιώσεις κλπ κατατάσσονται προνομιακά στην τέταρτη σειρά, εφόσον έχουν επιδικασθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, ισοδυναμεί και η διαταγή πληρωμής, η οποία έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου με τις προϋποθέσεις της § 2 του άρθρου 633 ΚΠολΔ⁸⁴. Γενικότερα λοιπόν επικρατεί απόλυτα πως η απαίτηση που προέρχεται από διαταγή πληρωμής, η οποία δεν έχει "τελεσιδικήσει" κατά την έννοια του άρθρου 633 § 2 ΚΠολΔ, δεν κατατάσσεται οριστικά στον πίνακα κατάταξης, αλλά τυχαία (978 ΚΠολΔ)⁸⁵.

⁷⁹Βλ. Σινανιώτη, σ. 182.

⁸⁰Βλ. ΟΛΑΠ 30/1987, ό.π.· ΑΠ 576/1994, ό.π., κ.τ.ό.

⁸¹Βλ. Μπέη, ΠολΔικ, άρθρ. 633, σ. 256.

⁸²Η διάταξη αυτή καταργήθηκε τελικά από 6.5.1997 με το άρθρο 6 παρ.16β' του ν. 2479/1997 αλλά ρυθμίζει τις αναφερόμενες σ' αυτή απαιτήσεις των δικηγόρων, των οποίων η ύπαρξη και η σειρά των προνομίων κρίνεται βάσει των διατάξεων που ίσχυαν κατά το χρόνο συντάξεως του πίνακα κατάταξης.

⁸³ΑΠ 1826/1987, ΕΕΝ 1988.930· ΑΠ 188/1998, ΝοΒ 1999.604. Επιπλέον, στην περίπτωση επιδίκασης της απαίτησής του δικηγόρου με διαταγή πληρωμής, θα πρέπει, για την θεμελίωση του προνομίου της δικηγορικής απαίτησής, να αναφέρεται στην διαταγή πληρωμής, έστω και συνοπτικά, ότι το χρέος που διατάσσεται να πληρώσει ο οφειλέτης αφορά σε αμοιβή και έξοδα του δικηγόρου από ενέργειές του ενώπιον δικαστηρίων κατά το τελευταίο έτος πριν από τον πλειστηριασμό, χωρίς να απαιτείται και λεπτομερής αναφορά των επί μέρους δικαστικών αυτών ενεργειών του δικηγόρου και να γίνεται και εκκαθάριση, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Δικηγόρων, της οφειλομένης για κάθε μία από τις ενέργειες αυτές στον δικηγόρο αμοιβής. Πά-

ντως το θέμα των προνομίων των δικηγόρων αποτέλεσε σημείο τριβής στη θεωρία και τη νομολογία, με αφορμή τις προϋποθέσεις που έθετε το άρθρ. 975 αρ. 4 ΚΠολΔ. Βλ. σχετικά Γέσιου-Φαλτοί, Αναγκαστική Εκτέλεση ΙΙ, Ειδικό μέρος (1983), § 63, 3, αριθ. 4, σ. 301-302 και σημ. 110.

⁸⁴Συγκεκριμένα, για το ορισμένο ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης που ασκείται από δικηγόρο, ο οποίος, για απαίτηση του από αμοιβή και έξοδα επιδικασθέντα με διαταγή πληρωμής κατετάγη όχι οριστικά αλλά τυχαία και επιδίωκε με την ανακοπή να καταταγεί προνομιακά και οριστικά για ολόκληρη την απαίτησή του, πρέπει να αναφέρονται στο δικόγραφο της, εκτός από τα άλλα στοιχεία και ότι η διαταγή πληρωμής που επιδίκασε την απαίτηση είχε καταστεί τελεσίδικη κατά το χρόνο σύστασης του ανακοπόμενου πίνακα κατάταξης. Αν λείπει το στοιχείο αυτό, δεν μπορεί να συμπληρωθεί παραδεκτά με τις προτάσεις του ανακοπόμενου κατά την πρώτη συζήτηση πρωτοδίκως. Βλ. ΑΠ 1099/1996, ΕλλΔνη 1997.1088 (με αντίθετη μειοψηφία ως προς το παραδεκτό των προτάσεων).

⁸⁵Βλ. ΕφΛαρ 137/1995, ΑρΧΝ 1995.280.

**ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

30/2001

Πρόεδρος: Κ. Δαφέρμος

Εισηγητής: Αθ. Παπαχρήστου

Οι δικαστικοί επιμελητές, που είναι εφοδιασμένοι με εκτελεστό τίτλο και παραγγελία προς εκτέλεση στοιχείων, που αφορούν την κυριότητα αυτοκινήτου του οφειλέτη ή και άλλα περιουσιακά του στοιχεία τηρούμενα σε δημόσια αρχεία, έχουν δικαίωμα έρευνας των ως άνω στοιχείων και οι αντίστοιχες υπηρεσίες υποχρεούνται να τους γνωστοποιούν αυτά, χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου-καθ ου η εκτέλεση.

Οι δικαστικοί επιμελητές, προκειμένου να ανεύρουν περιουσιακά στοιχεία οφειλετών, εναντίον των οποίων υφίσταται εκτελεστός τίτλος και σχετική παραγγελία προς εκτέλεση, ζητούν την παροχή στοιχείων και από το αρχείο αυτοκινήτων του Υπ. Μ & Ε, το οποίο αρνείται, επικαλούμενο την από 27-12-2000 απόφασή του. Κατά το άρθρο 22 του Ν. 2318/85 “ο δικαστικός επιμελητής δικαιούται με αποκλειστικό σκοπό την εξεύρεση περιουσιακών στοιχείων οφειλετών, εναντίον των οποίων έχει εντολή να διενεργήσει κατάσχεση ή άλλη πράξη εκτέλεσης, μα ενεργεί έρευνες σε δημόσια βιβλία που τηρούνται στα υποθηκοφυλακεία, κτηματολογικά γραφεία, υπολόγια, ναυτικά υποθηκο-

λόγια, μητρώα αεροσκαφών και διευθύνσεις συγκοινωνιών”.

Η παραπάνω διάταξη συνάδει με το Ν. 2472/97, δεδομένου ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία είναι αναγκαία για την άσκηση δημόσιας εξουσίας και για την εκτέλεση έργου δημοσίου συμφέροντος (άρθρο 5 παρ.2 εδ. δ´), ενώ παράλληλα, το έννομο συμφέρον του δανειστή να ικανοποιήσει δικαστικώς βεβαιωθείσα απαίτησή του υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του οφειλέτη να μην γνωστοποιούνται περιουσιακά του στοιχεία, ενώ δεν θίγονται θεμελιώδεις ελευθερίες του (άρθρο 5 παρ. 2 εδ. ε´).

Με βάση τα ανωτέρω, η γνωστοποίηση σε δικαστικούς επιμελητές, εφοδιασμένους με εκτελεστό τίτλο και παραγγελία προς εκτέλεση, στοιχείων που αφορούν την κυριότητα αυτοκινήτου του οφειλέτη ή και άλλα περιουσιακά του στοιχεία τηρούμενα σε δημόσια αρχεία μπορεί να γίνει και χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου.

Προκειμένου να τηρηθεί η εκ του άρθρου 11 του Ν. 2472/97 υποχρέωση ενημέρωσης, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα ενημερώνουν τα υποκείμενα ότι στις περιπτώσεις που υπάρχει εκτελεστός τίτλος κατά οφειλετών, τα στοιχεία που τους αφορούν θα διαβιβάζονται στους δικαστικούς επιμελητές.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

228/2001

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης
Εισηγητής: Αθαν. Σαμαρτζής
Δικηγόροι: Παναγ. Παπαδημητρίου, Σπ. Παπαθωμάς

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ. Μισθώσεις χειμερινών και θερινών κινηματογράφων. Παράταση μίσθωσης αυτών και αυτοδίκαιη λήξη μέχρι την 30.12.2000.

ΑΝΑΚΟΠΗ εκτέλεσης και αποφάσεων, που δεν έχουν εκτελεσθεί.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ δικαιώματος. Δεν συνιστά η αποκατάσταση της στέγης μισθίου κινηματογράφου, που έγινε προς αποτροπή ευδοκίμησης αγωγής των εκμισθωτών περί λύσης της μίσθωσης, συνεπεία βλαβών του μισθίου, που θεωρούσαν ως καταστροφή τούτου.

ΑΓΩΓΙΚΟ ΑΙΤΗΜΑ απόδοσης του μισθίου σε ορισμένο χρονικό σημείο. Σ αυτό εμπεριέχεται και έλασσον για απόδοση του μισθίου σε απώτερο χρονικό σημείο.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 2041/1992 “Μισθώσεις αναφερόμενες στα άρθρα 1 και 2 του ν. 813/1978, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 1962/1991 και την υπ’ αρ. 13992/1992 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (ΦΕΚ 132/2.3.92 Β) λήγουν την 30η Απριλίου 1992, παρατείνονται αυτοδικαίως, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6 (που μπορεί να αρνηθεί υπό προϋποθέσεις ο εκμισθωτής), ως ακολούθως: α) μέχρι την 31η Αυγούστου 1994, αν ο μισθωτής έχει συμπληρώσει στη χρήση του μισθίου χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα ετών, β) μέχρι την 31

Αυγούστου 1995, αν έχει συμπληρώσει χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι ετών, γ) μέχρι την 31 Αυγούστου 1996 σε κάθε άλλη περίπτωση”. Κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 2235/1994 “τα εδάφια α’, β’ και γ’ της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 2041/1992 αντικαθίστανται ως εξής: “α) μέχρι την 31 Αυγούστου 1995, αν ο μισθωτής έχει συμπληρώσει στη χρήση του μισθίου χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριάντα (30) ετών, β) μέχρι την 31 Αυγούστου 1996, αν ο μισθωτής έχει συμπληρώσει στη χρήση του μισθίου χρονικό διάστημα τουλάχιστον (20) ετών και γ) μέχρι την 31 Αυγούστου 1997, αν ο μισθωτής έχει συμπληρώσει στη χρήση του μισθίου χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα (12) ετών”.

Κατά το άρθρο 40 του ν. 2496/1997, “στις μισθώσεις των χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων, οι προθεσμίες των εδαφίων α’ και β’ της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2041/1992, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ. 2 του ν. 2235/1994 παρατείνονται από τότε που έληξαν μέχρι την 30η Μαΐου 1998. Η ισχύς της διάταξης αυτής ανατρέχει στο χρόνο ισχύος του ν. 2235/1994. Κατά της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων, που εκδόθηκαν κατ’ εφαρμογή του ν. 2041/1992, όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 2235/1994, λόγω λήξης της μίσθωσης χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων, χωρεί ανακοπή λόγω της εκ του νόμου παράτασης των μισθώσεων αυτών. Με την άσκηση της ανακοπής χορηγείται από το δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου αναστολή εκτέλεσης”.

Κατά το άρθρο 7 παρ. 22 του ν.

2741/28.9.1999 α) οι μισθώσεις των χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων, που έχουν παραταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2496/1997 παρατείνονται από τότε που έληξαν μέχρι την 31.12.2000. β) Κατά της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν, λόγω λήξης της μίσθωσης χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων, χωρίς ανακοπή λόγω της εκ του νόμου παράτασης αυτών των μισθώσεων. Με την άσκηση της ανακοπής χορηγείται από το δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου αναστολή εκτέλεσης”.

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι από την έναρξη της ισχύος του ν. 2741/1999, ήτοι από 28.9.1999 (άρθρο 25 του ως άνω νόμου), όλες οι μισθώσεις χειμερινών και θερινών κινηματογράφων και θεάτρων, οι οποίες παρατάθηκαν διαδοχικώς με τα άρθρα 5 παρ. 1 ν. 2041/1992 και 2 παρ. ν. 2235/1994, αναλόγως του χρόνου διάρκειας αυτών μέχρι τις 31 Αυγούστου των ετών 1994, 1995, 1996 και 1995, 1996, 1997 αντιστοίχως και ακολούθως παρατάθηκαν ενιαίως μέχρι την 30η Μαΐου 1998 με το άρθρο 40 του ν. 2496/1997, παρατάθηκαν και πάλι μέχρι τις 31.12.2000, οπότε λήγουν αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται καταγγελία (άρθρο 608 παρ. 1 ΑΚ), εκτός αν υπάρχει άλλη συμβατική ρύθμιση (βλ. σχετ. και Χ.Παπαδάκη Συστ. Εμπ. Μισθ. 1996 παρ. 259-264). Η αναγκαστική αυτή παράταση εφαρμόζεται και επί αγωγών αποδόσεως μισθίων, για τις οποίες έχουν εκδοθεί οριστικές (ή τελεσίδικες) αποφάσεις, εφόσον αυτές δεν έχουν εκτελεσθεί, με την παρεχόμενη δυνατότητα άσκησης ανακοπών κατά της επιχειρούμενης αναγκαστικής εκτέλεσης δυνάμει τέτοιων αποφάσεων, οι οποίες διατάσσουν την απόδοση μισθίων θερινών και χειμερινών κινημα-

τογράφων και θεάτρων από προγενέστερο της 31.12.2000 χρόνο, κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 40 ν. 2496/1997.

Στη προκειμένη περίπτωση από την ένορκη κατάθεση του μάρτυρα του εναγομένου (απ’ τη πλευρά του ενάγοντα δεν εξετάστηκε μάρτυρας) αποδεικνύονται τα εξής: Με σύμβαση μισθώσεως που καταρτίστηκε με το από 26.6.1972 ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ του πρώτου ενάγοντος Γ.Π., ο οποίος ενεργούσε για τον εαυτό του ατομικά και ως αντιπρόσωπος των αδελφών του Δ. και Ε.Π., και του εναγομένου ο πρώτος ενάγων με την ανωτέρω διπλή ιδιότητά του εκμίσθωσε προς τον εναγόμενο για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, ένα κινηματογράφο με τον διακριτικό τίτλο “Κ.”, ο οποίος βρίσκεται στη συμβολή των οδών Κ. αρ. 15 και Ε. (πρώην Τ.) της πόλεως Τρ. και αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο Το μίσθωμα ορίστηκε σε ποσοστό επί των ακαθαρίστων εισπράξεων του κινηματογράφου από την πώληση εισιτηρίων σε θεατές 25% για τις δύο πρώτες χειμερινές περιόδους (1972-1974) και 30% για τις επόμενες (1974-1976). Μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου η μίσθωση παρατάθηκε αναγκαστικά, υπαχθείσα στις ρυθμιστικές διατάξεις του νόμου 813/1978 και των προΐσχυσάντων αυτού σχετικών νόμων, και ο μισθωτής συνέχισε να παραμένει στη χρήση του μισθίου μέχρι και τη συζήτηση της αγωγής ενώπιον του Πρωτοβαθμίου δικαστηρίου (2.6.1999). Έτσι μέχρι και τις 31.8.1996 ο εναγόμενος είχε συμπληρώσει στη χρήση του μισθίου χρόνο άνω των 20 ετών, ήτοι χρόνο που αποτελούσε προϋπόθεση λήξης της μίσθωσης κατ’ αυτή την ημεροχρονολογία, σύμφωνα με την ως άνω διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 εδαφ. β’ ν. 2235/1994 και, μετά την παράταση αυτής της προθεσμίας με τα άρθρα 40 ν. 2496/1997 και 7 παρ.

22 ν. 2741/1999, ο ίδιος χρόνος χρήσης του μισθίου αποτελούσε προϋπόθεση λήξης της μίσθωσης κατά τις 31.12.2000.

Από τους εκμισθωτές αποβίωσαν οι Δ.Π. (στις 8.8.1998) και Ε.Π. (στις 20.5.1996) και κληρονομήθηκαν ο μὲν πρώτος από τους εξ αδιαθέτου κληρονόμους του (τρεις πρώτους ενάγοντες), ο δε δεύτερος από τους 2ο, 3ο και 4η των εναγόντων, δυνάμει της 21522/14.7.1992 δημόσιας διαθήκης του, που συντάχθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Α.Μ. και δημοσιεύθηκε με τα 174/31.7.1996 πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων. Έτσι στη θέση των αποβιωσάντων αρχικών εκμισθωτών υπεισήλθαν οι κληρονόμοι τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 612, 614-615, 1710, 1813, 1820 και 1884 ΑΚ, οι οποίοι νομίμως ασκούν την υπό κρίση περί αποδόσεως της χρήσεως του μισθίου αγωγή, εφόσον έχουν αποδεχθεί την κληρονομία των αποβιωσάντων (Παπαδάκης, Αγωγές Απόδοσης Μισθίου, έκδ. 1990, σελ. 272-273, περιπτ. 746-747, Εφ.Αθ. 7982/84 ΝοΒ 33/290, Εφ.Πατρ. 143/74 ΝοΒ 22/1205, Εφ. Ιωαν. 39/96 αδημ.).

Το μίσθωμα, ύστερα από συμβατική αναπροσαρμογή του, καθορίστηκε για το έτος 1999 σε 1.086.684 δραχμές, οι οποίες αποτελούν και την οφειλόμενη από τους ενάγοντες προς τον εναγόμενο αποζημίωση για την αποκατάσταση της άυλης εμπορικής αξίας του αποδοτέου μισθίου (άρθρο 60 παρ. 1 Π.Δ. 34/1995).

Ο ισχυρισμός του εναγομένου περί καταχρηστικής ασκήσεως του αγωγικού δικαιώματος (άρθρο 281 ΑΚ), δεδομένου ότι αυτός υποβλήθηκε σε σημαντικές δαπάνες, ύψους 35.000.000 δραχμών, προκειμένου να αποκαταστήσει τη στέγη του μισθίου, που είχε καταστραφεί κατά το έτος 1994 και που του δημιούργησε έτσι

την πεποίθηση ότι οι ενάγοντες δεν θα ασκούσαν στο μέλλον το δικαίωμά τους, πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος και τούτο γιατί η επισκευή της στέγης του μισθίου έγινε από τον εναγόμενο, χωρίς τη συγκατάθεση των εναγόντων, για να αποτραπεί η ευδοκίμηση σχετικής αγωγής τούτων (εναγόντων) εναντίον του περί λύσεως της συμβάσεως μισθώσεως (και αποδόσεως του μισθίου), λόγω των βλαβών της στέγης του που αυτοί θεωρούσαν ως καταστροφή του μισθίου. Το περιστατικό δε αυτό έχει ως συνέπεια να μη θεωρείται η άσκηση του αγωγικού δικαιώματος ως αντικείμενη στην καλή πίστη ή στα χρηστά ήθη ή στον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος.

Το Πρωτοβάθμιο δικαστήριο ορθώς μεν έκρινε ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις λύσης της επίδικης σύμβασης μισθώσεως, κατ' εσφαλμένη όμως εφαρμογή του άρθρου 40 ν. 2496/1997 προσδιόρισε την 30.5.1998 ως ημεροχρονολογία λύσης της σύμβασης, αντί της ορθής ημεροχρονολογίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7 παρ. 22 ν. 2741/1999, της 31.12.2000. Κατά συνέπεια πρέπει να γίνει κατά ένα μέρος δεκτή η έφεση και οι πρόσθετοι λόγοι εφέσεως και να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση. Ακολουθώς πρέπει να κρατηθεί στο Δικαστήριο αυτό προς κατ' ουσίαν εκδίκαση η αγωγή (άρθρο 535 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ.) και να γίνει αυτή κατά ένα μέρος δεκτή ως και ουσιαστικά βάσιμη. Να διαταχθεί δηλαδή η απόδοση του μισθίου στους ενάγοντες από τις 31.12.2000, αφού αυτό δεν αποτελεί επιδίκαση περισσότερών των όσων ζητήθηκαν και τούτο γιατί στο αγωγικό αίτημα αποδόσεως του μισθίου από ορισμένο σημείο, περιλαμβάνεται και έλασσον για απόδοση του μισθίου σε απώτερο χρονικό σημείο (ΑΠ 281/98 Ελλ.Δ/νθ 39/1956),

υπό τον όρο της προηγούμενης καταβολής από τους ενάγοντες στον εναγόμενο το ποσού των 1.086.684 δραχμών.

236/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγητής: Παναγ. Θεοδωρόπουλος
Δικηγόροι: Γεώργ. Ανυφαντής, Γεωργ. Γαλούσης

ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Ο κοινωνός λογίζεται νεμόμενος το κοινό πράγμα σι όνομα και των λοιπών κοινωνών και δεν μπορεί να αντιτάξει κατ' αυτών κτητική ή αποσβεστική παραγραφή, πριν καταστήσει γνωστό σ' αυτούς την απόφασή του να το νέμεται για δικό του λ/σμδ. Η αρχή αυτή δεν έχει εφαρμογή στη περίπτωση που ο κληρονομούμενος, προ του θανάτου του, μεταβίβασε το επίδικο ακίνητο με άτυπη σύμβαση σε εκείνον, που έκτοτε το νέμεται για δικό του λ/σμδ, δηλαδή σε χρόνο που δεν υπήρχε ακόμη κοινωνία κληρονόμων επί κληρονομιαίων, η οποία λαμβάνει ύπαρξη από το θάνατο του κληρονομούμενου.

ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑ. Το άρθρο 1055 ΑΚ που εξαιρεί από τη χρησικτησία τα πράγματα που ανήκουν σε πρόσωπα, που τελούν υπό γονική μέριμνα, επιτροπεία ή δικαστική αντίληψη, για όσο διαρκούν αυτές οι καταστάσεις, συμπληρώνει τις δ/ξεις των άρθρων 258 και 1047 ΑΚ, καθ' όσον οι τελευταίες καθιερώνουν αναστολή συμπλήρωσης της χρησικτησίας για τα πρόσωπα των ανικάνων ή περιορισμένα ικανών προσώπων, ενώ η δ/ξη του 1055 ΑΚ καθιερώνει κατ' ουσία αναστολή έναρξης και συνέχισης της χρησικτησίας.

ΣΥΜΒΑΣΗ ανάληψης υποχρέωσης διατροφής προσώπου με αντάλλαγμα τη νομή και κατοχή ακινήτου. Περιστατικά.

Κατά το άρθρο 1045 Α.Κ., εκείνος

που έχει στη νομή του για μια εικοσαετία πράγμα κινητό ή ακίνητο γίνεται κύριος (έκτακτη χρησικτησία). Κατά δε το άρθρο 974 του ίδιου Κώδικα, όποιος απέκτησε τη φυσική εξουσία πάνω στο πράγμα (κατοχή) είναι νομέας του, αν ασκεί την εξουσία αυτή με διάνοια κυρίου. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι προς κτήση κυριότητας επί ακινήτου με έκτακτη χρησικτησία απαιτείται νομή τούτου με διάνοια κυρίου επί εικοσαετία.

Εξάλλου, η από τις διατάξεις των άρθρων 787, 980, 981, 982 και 994 Α.Κ. συναγομένη αρχή ότι ο συγκοινωνός λογίζεται νεμόμενος το κοινό πράγμα στο όνομα και των λοιπών κοινωνών και, επομένως, δεν μπορεί να αντιτάξει κατ' αυτών κτητική ή αποσβεστική παραγραφή, πριν καταστήσει σ' αυτούς γνωστή την απόφασή του να νέμεται ποσοστό μεγαλύτερο από τη μερίδα του ή ολόκληρο το κοινό αποκλειστικώς για δικό του λογαριασμό, προϋποθέτει την ύπαρξη κοινωνίας στο χρόνο που άρχισε να νέμεται αποκλειστικώς στο όνομά του, ως κύριος, το επίδικο ο συγκοινωνός που προβάλλει την κτητική ή αποσβεστική παραγραφή. Συνεπώς, η αρχή αυτή δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση που ο κληρονομούμενος προ του θανάτου του μεταβίβασε το επίδικο με άτυπη σύμβαση σ' εκείνον που το νέμεται έκτοτε για δικό του λογαριασμό, δηλαδή σε χρόνο που δεν υπήρχε ακόμη κοινωνία των κληρονόμων αυτού επί των κληρονομιαίων αντικειμένων, η οποία λαμβάνει ύπαρξη από το θάνατο του κληρονομούμενου (ΑΠ 1229/1997 Α' Τμ. ΕλλΔ/νθ 40, 637 επ. ΑΠ 1268/1997 Γ' Τμ. ΕλλΔ/νθ 39, 859).

Εξάλλου, κατά το άρθρο 1055 Α.Κ., εξαιρούνται από την τακτική ή έκτακτη χρησικτησία τα πράγματα που ανήκουν σε πρόσωπα, τα οποία τελούν υπό γονική μέριμνα, επιτροπεία, ή δικαστική αντίλη-

ψη, ενόσω διαρκούν αυτές οι καταστάσεις. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 1047 Α.Κ., η χρησιμότητα δεν αρχίζει και αν έχει αρχίσει δεν συνεχίζεται, κατά το διάστημα που αναστέλλεται η παραγραφή της διεκδικητικής αγωγής ή εμποδίζεται, σύμφωνα με το νόμο, η συμπλήρωση της παραγραφής αυτής. Και, κατά το άρθρο 258 Α.Κ., η παραγραφή τρέχει και σε βάρος προσώπων που είναι ανίκανα ή έχουν περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία. Αν τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν επίτροπο ή αντιλήπτορα, η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσουν έξι μήνες, αφότου έγιναν απεριορίστως ικανά ή απέκτησαν επίτροπο ή αντιλήπτορα. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, εφόσον ο ανίκανος ή ο περιορισμένα ικανός έχει την ικανότητα να παραστεί στο δικαστήριο.

Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η διάταξη του άρθρου 1055 Α.Κ. συμπληρώνει τις διατάξεις των άρθρων 258 και 1047 Α.Κ. καθόσον, ενώ οι τελευταίες καθιερώνουν απλώς αναστολή συμπληρώσεως της χρησιμότητας για τα πράγματα των ανίκανων ή περιορισμένα ικανών προσώπων "αν τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν επίτροπο ή αντιλήπτορα", η διάταξη του άρθρου 1055 Α.Κ. καθιερώνει κατ' ουσίαν αναστολή ενάρξεως και συνεπίσεως της χρησιμότητας, αν το πράγμα ανήκει σε πρόσωπο που τελεί σε μια από τις καταστάσεις που ορίζονται στη διάταξη και ενόσω διαρκεί η κατάσταση αυτή (Απόστολος Γεωργιάδης σε Α.Κ. ΑΠ. Γεωργιάδης-Μιχ. Σταθοπούλου τόμος γ' σελ. 498 κάτω από το άρθρο 1055 υπό 14, ΑΠ 957/1972 ΝοΒ 21, 474).

Τέλος, κατά το άρθρο 536 παράγραφοι 1 και 2 Κ.Πολ.Δ., το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν μπορεί να εκδώσει απόφαση επιβλαβέστερη για τον εκκαλούμενο, χωρίς ο εφεσίβλητος να ασκήσει δική του έφεση ή αντέφεση. Οι διατάξεις της παρ.

1 δεν εφαρμόζονται, όταν το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μετά την εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης δικάζει την υπόθεση κατ' ουσίαν. Από τις διατάξεις αυτές σαφώς προκύπτει ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μετά την παραδοχή της έφεσης και την εξαφάνιση της εκκαλουμένης απόφασης κρατεί και δικάζει την υπόθεση κατ' ουσίαν, καθίσταται αρμόδιο να ερυνήσει όλα τα πρωτοδικώς υποβληθέντα προς διάγνωση της διαφοράς αναγκαία ζητήματα, διότι δεν δικάζεται πλέον η έφεσις, αλλά η αγωγή. Συνεπώς, τούτο είναι αρμόδιο όπως εξετάσει τις κατά της αγωγής προβληθείσες καταλυτικές ενστάσεις και κατά παραδοχήν ως βάσιμης κάποιας εξ αυτών, να απορρίψει εκ νέου την δι' άλλον λόγον απορριφθείσαν αγωγή (Σαμουήλ Σαμουήλ Η Έφεσις κατά τον Κ.Πολ.Δ. έκδοση 3η σελ. 237 παρ. 768 ΑΠ 850/1999 Ελλ.Δ/ν 41, 420 ΑΠ 550/2000 Ελλ.Δ/ν 41, 1665).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως αποδείχθηκαν τα εξής: Στην, κατά το έτος 1912 στη Μ. Ασία γεννηθείσα Δ.Α. του Α., κωφάλαλη από το 8ον ή 12ον έτος της ηλικίας της, κάτοικο στη ζωή Κ. Καρδίτσας, παραχωρήθηκαν: α) δυνάμει του με αρ. 9.408 από 11.9.1973 τίτλου-παραχωρητηρίου της Διεύθυνσης Γεωργίας της Νομαρχίας Κ., που μεταγράφηκε νομίμως την 25.6.1996, ο με αριθμό 106 οικοπεδικός κλήρος, εμβαδού 111 τετ. μέτρων, της περιοχής Κ. ... , και β) δυνάμει του με αρ. 11.855 από 20.9.1974 τίτλου-παραχωρητηρίου της Διεύθυνσης Γεωργίας της Νομαρχίας Κ., που μεταγράφηκε νομίμως την 25.6.1996, οι αγροί που καθορίζονται με τους αριθμούς 418, 423 και 515 στον κτηματολογικό πίνακα αναδασμού του αγροκτήματος Κ., που κυρώθηκε νομίμως με τη με αριθμό Γ/7670/6.7.1974 απόφα-

ση του Νομάρχη Κ. που δημοσιεύθηκε νομίμως την 30.7.1974 στο με αριθμό 757 ΦΕΚ, τεύχος Β' εμβαδού 18.734 τ.μ., 11.866 τ.μ. και 14.127 τετ. μέτρων αντιστοίχως. Μέχρι τη διενέργεια του ως άνω αναδασμού, τους αγρούς που η ανωτέρω συνεισέφερε σ' αυτόν, καλλιεργούσε για λογαριασμό της ο αδελφός αυτής και πατέρας των διαδίκων Α.Α.Α. σε δωμάτιο της οικίας του οποίου αυτή και διέμενε και ο οποίος μεριμνούσε για την διατροφή, ένδυση ιατρική περίθαλψη και ικανοποίηση των λοιπών αναγκών αυτής. (Σε αντίθεση με την αδελφή της Ν.σuz.Α.Σ., η οποία δεν ενδιαφερότο για την διατροφή αυτής, αλλά ούτε και επεδίωξε την θέση αυτής υπό δικαστική απαγόρευση). Λόγω, όμως, του παρωχημένου της ηλικίας του πατρός των διαδίκων Α.Α.Α., ο οποίος γεννήθηκε κατά το έτος 1897 και απεβίωσε την 1.12.1978, και της εντεύθεν αδυναμίας του να καλλιεργεί τους αγρούς της ως άνω αδελφής του Δ. και παραπέρα να διατρέφει και να φροντίζει αυτήν, η οποία αδυνατούσε να επιμεληθεί τον εαυτόν της, η εν λόγω Δ. από τις αρχές του έτους 1974 παραχώρησε στον εναγόμενο, ο οποίος δεν είχε, όπως ο πατέρας του, υποχρέωση να την διατρέφει, τη νομή και κατοχή των ως άνω ακινήτων της, προκειμένου αυτός να τα εκμεταλλεύεται κατά τον υπ' αυτού προκρινόμενο ως καλλίτερο τρόπο, με αντάλλαγμα να διατρέφει αυτήν εφόρου ζωής της, να της παρέχει την αναγκαία ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και να επιβαρυνθεί αποκλειστικά αυτός με τα έξοδα κηδείας της κλπ. (Δια συμβάσεως ανάληψη υποχρέωσης διατροφής με αντάλλαγμα την νομήν και κατοχήν των ως άνω ακινήτων).

Έτσι, από το έτος 1974, ο εναγόμενος έλαβε στη νομή και κατοχή του τα ως άνω ακίνητα της θείας του Δ., τα οποία και καλλιεργούσε, με βαμβάκι, σίτον κλπ, κα-

τά τον υπ' αυτού προκρινόμενο τρόπο, χωρίς να λογοδοτεί περί αυτών στην ως άνω θεία του, αλλά μεριμνώντας όμως για την διατροφή αυτής, ιατροφαρμακευτική της περίθαλψη κλπ. Ο ενάγων και ο αδελφός των διαδίκων Ε.Α.Α., γνώστες της όλης καταστάσεως της θείας τους Δ., της ανάγκης καλλιεργείας των αγρών της, αφού αυτή δεν μπορούσε να επιμεληθεί αυτούς κλπ, δεν επεθύμουν, κατά το έτος 1974, να αναλάβει οποιοσδήποτε από αυτούς την διατροφή, ιατρική περίθαλψη κλπ. της ως άνω θείας τους με αντάλλαγμα την νομή και κατοχή των ως άνω ακινήτων της, αλλά ούτε και επεδίωξαν να θέσουν αυτήν υπό δικαστικήν απαγόρευσην ή δικαστικήν αντίληψιν. Καθ' όμοιο τρόπο και η αδελφή της Δ. ήτοι η Ν.σuz. Α.Σ. δεν ενδιαφερότο για την διατροφή αυτής ή την θέση αυτής υπό καθεστώς δικαστικής απαγόρευσης ή αντίληψης. Είναι φανερό, ότι ο ενάγων, ως και ο αδελφός αυτού Ε., ο οποίος δεν διεκδικεί κληρονομικόν δικαίωμα επί της κληρονομιάς περιουσίας της θείας του Δ.Α.Α., η αδελφή της Δ. ήτοι η Ν.σuz. Α.Σ. και ο πατέρας των διαδίκων Α.Α.Α., όσο ζούσε, ενέκριναν σιωπηρώς την δοθείσα ως άνω λύση, αφού δεν επεδίωξαν την θέση της Δ.Α.Α. υπό δικαστικήν απαγόρευσην ή δικαστικήν αντίληψιν.

Έτσι, από της αρχές του έτους 1974, ο εναγόμενος εγκαταστάθηκε στη νομή και κατοχή των ως άνω ακινήτων της θείας του Δ., τα οποία έκτοτε και νέμεται, με διάνοια κυρίου, ασκώντας τις προσιδιάζουσες στη φύση τους, ως αγροτικών και αστικού ακινήτου, πράξεις νομής και κατοχής, καλλιεργώντας ιδίως αυτά με βαμβάκι ή με δημητριακά (σίτον, κριθήν κλπ), εκμισθώνοντάς τα σε τρίτους, επιβλέποντας και παρακολουθώντας αυτά προς το σκοπό της προστασίας τους από κάθε προσβολή τους κλπ. Ο πατέρας των

διαδίκων απεβίωσε, σε ηλικία 81 ετών, την 1.12.1978 ως πάσχων από σάκχαρο και μελιταίο πυρετό. Είναι φανερό, ότι ο ανωτέρω είχε παύσει να καλλιεργεί τους αγρούς της αδελφής του Δ., όπως και τους δικούς του άλλωστε, πολύ ενωρίτερα από του ως άνω θανάτου του και δη από το έτος 1974, όπως προαναφέρθηκε, οπότε την καλλιέργεια αυτών ανέλαβε ο εναγόμενος. Η ως άνω κληρονομούμενη Δ.Α.Α. απεβίωσε στο Κ. Καρδίτσας στις 22.1.1994. Από το έτος 1974 έως και την ως άνω ημεροχρονολογία, την εν λόγω Δ. διέτρεφε, μεριμνούσε για την τύχη της, το πλύσιμο των ενδυμάτων της, την οικονομική ενίσχυσή της κλπ, αποκλειστικά ο εναγόμενος συνεπικουρούμενος από την σύζυγό του Ε. από το έτος 1976 και εφεξής, ως έχων αναλάβει συμβατική προς τούτο υποχρέωση απέναντι αυτής, ενώ αντιθέτως ουδέν προς τούτο ενδιαφέρον επεδείκνυαν οι αδελφοί του εναγομένου Χ. (ενάγων) και Ε., ως και η αδελφή της Δ., Ν. (πολύ δε περισσότερο οι θυγατέρες της τελευταίας, οι οποίες βεβαίως δεν εβαρύνοντο με νόμιμη ή συμβατική υποχρέωση διατροφής αυτής). Ο εναγόμενος ενέμετο τα ως άνω ακίνητα αποκλειστικά για τον εαυτό του από τις αρχές του έτους 1974 και μέχρι την επίδοση της ένδικης αγωγής που έλαβε χώρα την 31.7.1998.

Ο ισχυρισμός του ενάγοντος ότι στον εναγόμενο δεν είχε παραδοθεί από τη θεία τους Δ. η νομή των ως άνω ακινήτων, αλλά μόνον η κατοχή αυτών, ως συνέβαινε και επί του πατρός αυτών Α., δεν γίνεται πιστευτός, το μεν καθόσον ο εναγόμενος δεν υπείχε νόμιμη υποχρέωση διατροφής της θείας του Δ., όπως συνέβαινε με τον πατέρα του, το δε καθόσον μετά την αδυναμία του πατρός των διαδίκων να καλλιεργεί τα κτήματα της θείας τους Δ. τέθηκε ευθέως το ζήτημα ποίος εκ των ανεπιών αυτής ήθελε αναλάβει την

διατροφήν αυτής με αντάλλαγμα τη νομή και κατοχή των ως άνω κτημάτων της και ο μόνος ο οποίος ανέλαβε την τοιαύτη ευθύνη ήταν ο εναγόμενος, εναντίον δε της ως άνω συμφωνίας ουδείς εκ των συγγενών αυτής απέτελεξε δια της υπ' αυτού επιδιώξεως θέσεως αυτής υπό καθεστώς δικαστικής απαγόρευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1686 περ. 2, 1688 επ. Α.Κ., όπως αυτά ίσχυαν, κατά το από το έτος 1974 έως το έτος 1994 χρονικό διάστημα, ή υπό καθεστώς δικαστικής αντίληψης σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1705 επ. Α.Κ.

Ο εναγόμενος και ως λαβών την νομήν και κατοχήν των επιδίκων ακινήτων κατά το έτος 1974 από την ζώσα τότε θεία του Δ. και ως μη καταλαβών ταύτα το πρώτον, μετά τον θάνατον αυτής, και ως συγκληρονόμος αυτής, ουδεμία υπείχε υποχρέωση να καταστήσει γνωστό στους λοιπούς συγκληρονόμους του την απόφασή του να νέμεται αυτά αποκλειστικά για τον εαυτό του, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή της παρούσας. Έτσι, αυτός και ως νεμηθείς τα ως άνω ακίνητα καθ' όλον το από τις αρχές του έτους 1974 έως και της 31.7.1998 χρονικό διάστημα, με διάνοια κυρίου, κατέστη κύριος αυτών με έκτακτη χρησικτησία.

Περίπτωση αναστολής της ενάρξεως ή της συνεχίσεως ή της συμπληρώσεως της ως άνω χρησικτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1055, 258 και 1047 Α.Κ., δεν συντρέχει εν προκειμένω, αφού ο ενάγων δεν επικαλείται ότι η κληρονομούμενη διετέλεσε υπό καθεστώς δικαστικής απαγόρευσης ή δικαστικής αντίληψης καθ' οποιοδήποτε χρονικό διάστημα του από το έτος 1974 έως του θανάτου της (22.1.1994) χρονικού διαστήματος.

Κατ' ακολουθίαν όλων των παραπάνω και δοθέντος ότι με τη συντέλεση της ανα-

διανομής, η οποία επέρχεται δια και από της δημοσιεύσεως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας, που εκύρωσε το τοπογραφικό διάγραμμα και τον κτηματολογικό πίνακα, η κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα, πλην των πραγματικών δουλειών αποκτήθηκε αυτοδικαίως (την 30.7.1974) δια της κατ' αυτήν δημοσιεύσεως του προαναφερθέντος με αριθμό 757 ΦΕΚ τεύχος Β' και κατά τρόπο πρωτότυπο από την αναγραφόμενη στον κτηματολογικό πίνακα Δ.Α.Α. (Φ. Δωρή "Αναδασμός και Εμπράγματα σχέσεις" ΝοΒ 25, 442, ΑΠ 1349/1994 Γ' Τμ. ΕλλΔ/νη 37, 610) και εντεύθεν δεν έχρηζε μεταγραφής ο χορηγηθείς σ' αυτήν τίτλος, προκειμένου να είναι δυνατή η κτήση νομής υπό τρίτου επί των παραχωρηθέντων σ' αυτήν ακινήτων, έπρεπε να γίνει δεκτή ως βάσιμη και κατ' ουσίαν η εκ μέρους του εναγομένου προβληθείσα ένσταση ίδιας εαυτού κυριότητας επί των επιδίκων ακινήτων, επιστηριζόμενης στη διάταξη του άρθρου 1045 Α.Κ., και να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν η ένδικη ως άνω αγωγή, παρείλκε δε η έρευνα της ουσιαστικής βασιμότητας της εκ μέρους του εναγομένου προβληθείσας ένστασης περί καταχρηστικής ασκήσεως της δια της ένδικης αγωγής ασκηθείσας αξιώσεως {...}.

262/2001

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης
Εισηγητής: Θεόδ. Νιαβής
Δικηγόροι: Γεώργ. Κουκουβίνος, Βασ. Σπαθής

ΕΦΕΣΗ. Λόγοι ορισμένοι. Η αίτηση προσδιορίζεται επαρκώς με τη μνεία ότι από τη κακή εκτίμηση των αποδείξεων το πρωτοβάθμιο δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο πόρισμα και διατακτικό, ω-

ρίς να απαιτείται άλλη εξειδίκευση των περί την απόδειξη σφαλμάτων.

ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ. Αν οι συμβαλλόμενοι δεν υποβάλουν ρητά ή σιωπηρά, τη ρύθμιση της ενοχής σε ορισμένο δίκαιο, εφαρμόζεται το αρμόζον από όλες τις ειδικές συνθήκες δίκαιο, συνεκτιμωμένων και των κατ' ιδίαν περιστάσεων, που συνοδεύουν την έννομη σχέση, ώστε να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ έννομης σχέσης και εφαρμοστέου δικαίου.

ΠΩΛΗΣΗ πράγματος, κατά γένος ορισμένου. Στη πώληση αυτή ο αγοραστής, αντί για την αναστροφή ή τη μείωση τιμήματος, έχει δικαίωμα να ζητήσει την αντικατάσταση του πράγματος με άλλο χωρίς ελάττωμα, ενώ, αν λείπει η συμφωνημένη ιδιότητα ή ο πωλητής απέκρυψε με δόλο το ελάττωμα, κατά το χρόνο μετάβασης του κινδύνου στον αγοραστή, ο τελευταίος, αντί για αναστροφή ή μείωση, μπορεί να ζητήσει αποζημίωση (της θετικής και αποθετικής του ζημίας) για μη εκτέλεση της σύμβασης.

Έννοια ελαττώματος και συννομολογημένης ιδιότητας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ εξάμηνη επί πωληθέντων κινήτων. Όταν υπάρχει δόλια απόκρυψη εκ μέρους του πωλητή (είτε με ενεργό απόκρυψη, είτε με δόλια αποσιώπηση), τότε δεν δικαιούται αυτός να επικαλεσθεί την βμνη παραγραφή, η οποία στη περίπτωση αυτή είναι 20ετής.

Μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής, ο αγοραστής μπορεί, κατ' ένσταση, να ασκήσει τα δικαιώματά του, εφ' όσον μέσα στο χρόνο της παραγραφής ειδοποίησε το πωλητή, κατά τρόπο ορισμένο και σαφή.

ΕΝΟΡΚΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ. Απαράδεκτο αυτών, στο Πολυμελές Πρωτοδικείο, κατά τη τακτική διαδικασία, εφ' όσον εκδίδεται προδικαστική απόφαση.

ΕΓΓΡΑΦΑ. Δεν λαμβάνονται υπ' όψει,

στο Πολ. Πρωτ. ανυπόγραφο έγγραφο, αλλά δεν εμποδίζει να ληφθεί υπ όψει το περιεχόμενό τους, αν υπάρχει εξώδικη ομολογία.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ο εκπρόσωπος της εταιρίας είναι εξαιρητέος ως μάρτυρας, αλλά μπορεί να εξεταστεί ενόρκως, κατά την εξέταση των διαδίκων

Από το άρθρο 520 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι, το έγγραφο της έφεσης (εφετήριο), πρέπει να περιέχει, εκτός από τα άλλα στοιχεία, και τους λόγους έφεσης, οι οποίοι συνίστανται σε ορισμένες απιάσεις κατά της εκκαλουμένης απόφασης, αναφερόμενες είτε σε παραλείψεις του εκκαλούντος, είτε σε νομικά ή πραγματικά σφάλματα του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, στα οποία ανάγεται και η κακή εκτίμηση των αποδείξεων. Το σφάλμα προσδιορίζεται επαρκώς με τη μνεία ότι από την κακή εκτίμηση των αποδείξεων το πρωτοβάθμιο δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο πόρισμα και διατακτικό, χωρίς να απαιτείται να εξειδικεύονται τα σημειούμενα, σχετικά με την εκτίμηση των αποδείξεων, σφάλματα (ΑΠ 155/96 ΕλλΔν 37 1346, ΑΠ 512/94 ΕλλΔν 36 170).

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το δικόγραφο της έφεσης, η εκκαλούσα εναγομένη πωλήτρια Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Β. (“Ε.Β.Ο.Λ.”) παραπονείται κατά της εκκαλούμενης απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και ζητεί την εξαφάνισή της, ώστε να απορριφτεί στο σύνολό της η εναντίον της αγωγή της εφεσίβλητης ενάγουσας αγοράστριας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία “Ρ.Η. ΑΛΙΜ. ΤΡΑΔ. LTD1, που εδρεύει στην πόλη της Λεμεσού Κύπρου, επικαλούμενη ότι, από κακή εκτίμηση των αποδείξεων, η εκκαλούμενη απόφαση απέρριψε την ένσταση παραγραφής και δέχθηκε

εν μέρει την εναντίον της αγωγή (αποζημίωση από ελαττώματα πωληθέντος πράγματος) της εφεσίβλητης, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις ευθύνης της σε αποζημίωση, δηλ. δεν αποδείχθηκε ότι είχε ελαττώματα το πωληθέν πράγμα, αλλιώς διότι δεν προέβη σε δόλια απόκρυψη ελαττώματος, ούτε η εφεσίβλητη έπαθε την επικαλούμενη ζημία. Με τέτοιο περιεχόμενο και αίτημα, το δικόγραφο της έφεσης, είναι πλήρως ορισμένο, διότι περιέχει νόμιμους και ορισμένους λόγους, αβάσιμη δε η ένσταση της εφεσίβλητης για δήθεν αοριστία του δικογράφου της έφεσης.

Από τη διάταξη του άρθρου 25 ΑΚ, συνάγεται ότι, αν οι συμβαλλόμενοι δεν υποβάλλουν, ρητά ή σιωπηρά, τη ρύθμιση της ενοχής σε ορισμένο δίκαιο, τότε εφαρμόζεται το δίκαιο που αρμόζει από όλες τις ειδικές συνθήκες, εφόσον συνεκτιμηθούν οι κατ’ ιδίαν περιστάσεις που συνοδεύουν την έννομη σχέση (τόπος σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, γλώσσα, νόμισμα κλπ), ώστε να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της έννομης σχέσης και του εφαρμοστέου δικαίου (ΕφΑθ 291/94 Αρμ 48 1068). Το ελληνικό δίκαιο εφαρμόζεται και όταν οι συμβαλλόμενοι σιωπηρά υποβλήθηκαν σε αυτό, εφόσον δεν επέλεξαν άλλο δίκαιο (ΕφΘεσ 2426/98 Αρμ 53 71, ΕφΘεσ 2266/98 Αρμ 53 381).

Κατά το ελληνικό αστικό δίκαιο και δη από τη διάταξη του άρθρου 559 ΑΚ, όπως κι αυτές του άρθρων 289 - 290 ΑΚ, προκύπτει ότι κατά γένος ορισμένο χαρακτηρίζεται το πωληθέν πράγμα, όταν αυτό ως παροχή προσδιορίζεται κατά γενικά και αφηρημένα χαρακτηριστικά, σε τρόπο ώστε οι ατομικές διαφορές μεταξύ διαφόρων πραγμάτων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία να μη λαμβάνονται υπόψη (ΑΠ 312/99 ΕλλΔν 40 1363). Από τις διατάξεις των άρθρων 559-561 ΑΚ, συνάγεται

ότι, στην πώληση πραγμάτων ορισμένων κατά γένος, ο αγοραστής, αντί για την αναστροφή ή τη μείωση του τιμήματος, έχει δικαίωμα να απαιτήσει την αντικατάσταση του πράγματος με άλλο, χωρίς ελάττωμα ή με τις συμφωνημένες ιδιότητες, ενώ, αν λείπει η συμφωνημένη ιδιότητα ή ο πωλητής απέκρυψε με δόλο το ελάττωμα, κατά το χρόνο που ο κίνδυνος μεταβαίνει στον αγοραστή, ο τελευταίος, αντί για την αναστροφή ή τη μείωση του τιμήματος, μπορεί να απαιτήσει αποζημίωση (της θετικής και αποθετικής ζημίας του) για τη μη εκτέλεση της σύμβασης, διότι η παράδοση ελαττωματικού πράγματος δεν θεωρείται ως προσήκουσα εκπλήρωση στην πώληση πράγματος κατά γένος ορισμένου (βλ. Σ.Τ.-Γ Αρμ. 36 111). Η αποζημίωση, εκτός άλλων, περιλαμβάνει το τίμημα και τα μεταφορικά κέρδη, που έχασε ο αγοραστής από τη μη εκμετάλλευση του πράγματος (ΕφΑθ 10423/79 ΝοΒ 28 829), που αποτελούν το αίτημα της παρούσας αγωγής, καθώς και κάθε “περαιτέρω ζημία” σε άλλα έννομα αγαθά του (ΕφΑθ 1324/93 ΕλλΔνη 37 1671), σε αντίθεση με την πώληση ορισμένου πράγματος, όπου η αποζημίωση περιλαμβάνει μόνο εκείνη την ζημία που προκαλείται από το πραγματικό ελάττωμα ή την έλλειψη της συμφωνημένης ιδιότητας (ΕφΑθ 9671/98 ΕλλΔνη 41 532).

Ως ιδιότητα του πράγματος θεωρείται κάποιο συγκεκριμένο φυσικό γνώρισμα ή πλεονέκτημα του πράγματος και οποιαδήποτε σχέση, η οποία, από το είδος και τη διάρκειά της, επηρεάζει θετικά την αξία του ή τη χρησιμότητα του πράγματος, σύμφωνα με τη σύμβαση (ΕφΘεσ 550/72 Αρμ 26 598, ΕφΑθ 9057/86 ΕλλΔνη 28 1285). Συνομολόγηση ιδιότητας του πωλούμενου πράγματος, υπάρχει μόνον όταν ο πωλητής προέβη σε δήλωση που έ-

γινε αποδεκτή από τον αγοραστή, η οποία έχει ως περιεχόμενο την ύπαρξη ορισμένων και συγκεκριμένων τεχνικών ιδιοτήτων ή προσόντων του αντικειμένου της σύμβασης και την ανάληψη ευθύνης αυτού, που δηλώνει την ύπαρξη των ιδιοτήτων αυτών και τις συνέπειες της έλλειψής τους. Πραγματικό ελάττωμα είναι η ατέλεια του πράγματος, που αφορά την ιδιοσυστασία ή την κατάσταση του πράγματος κατά τον κρίσιμο χρόνο ευθύνης του πωλητή και ότι η ατέλεια αυτή έχει αρνητική επίδραση πάνω στην αξία ή τη χρησιμότητα του πράγματος (ΕφΑθ 539/90 ΕλλΔνη 35 491, ΕφΑθ 6493/99 ΕλλΔνη 41 187). Το ελάττωμα θεωρείται ότι υφίσταται και όταν κατά το χρόνο μετάβασης κινδύνου στον αγοραστή υπήρχε ή αυτό, ή οι αναγκαίες προϋποθέσεις, που παράγουν την ελαττωματικότητα, δηλ. όταν κατά το χρόνο αυτό ήταν υπαρκτές, χωρίς να ολοκληρωθούν, οι αναγκαίες προϋποθέσεις, που παράγουν την ελαττωματικότητα, οι οποίες ακολούθως και σε σύντομο χρονικό διάστημα, κατ' αιτιώδη δυναμικότητα εξελίχθηκαν και επέφεραν την ολοκλήρωση του ελαττώματος (ΕφΑθ 3234/95 ΕλλΔνη 38 931).

Επίσης, κατά τη διάταξη του άρθρου 557 ΑΚ, ο πωλητής δεν μπορεί να επικαλεστεί την πιο πάνω παραγραφή των έξι μηνών για τα κινητά, αν απέκρυψε με δόλο το ελάττωμα ή την έλλειψη της συμφωνημένης ιδιότητας. Η δόλια απόκρυψη, όπως συνάγεται και από το λόγο που υπαγόρευσε τη διάταξη αυτή, υφίσταται, τόσο την περίπτωση κατά την οποία ο πωλητής μετέλθε ενεργώς δόλια μέσα, αποκρύπτοντας από τον αγοραστή την αληθινή κατάσταση του πράγματος, ή τον εμποδίζουν αυτόν στην επισήμανσή της, όσο και την περίπτωση κατά την οποία ο πωλητής, αν και γνώριζε την έλλειψη της συνομολογημένης ιδιότητας ή την ύπαρξη του ε-

λαπτώματος, επέλεξε δολίως την αποσιώπησή τους, για να μην αρνηθεί ο αγοραστής την κατάρτιση της σύμβασης (ΑΠ 1621/95 ΕλλΔνη 39 128, ΑΠ 292/99 ΕλλΔνη 40 1362). Στην περίπτωση αυτή, η παραγραφή είναι εικοσαετής (ΑΠ 103/97 ΕλλΔνη 39 127, ΕφΑθ 6774/98 ΕλλΔνη 39 1682).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 554 ΑΚ, που σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 559 ΑΚ, εφαρμόζεται και στην πώληση κατά γένος ορισμένου πράγματος, η παραγραφή της αξίωσης αποζημίωσης για πραγματικά ελαπτώματα ή έλλειψη συμφωνημένης ιδιότητας, παραγράφεται μετά έξι μήνες από την παράδοση του πράγματος στον αγοραστή. Κατά δε την διάταξη του άρθρου 558 ΑΚ, ο αγοραστής μπορεί και μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής να ασκήσει με ένσταση τα δικαιώματα αυτά, εφόσον ειδοποιήσει γι' αυτά τον πωλητή μέσα στο χρόνο της παραγραφής. Η ένσταση κατ' ουσία μεταπίπτει σε αγωγή, διότι έχει ως αποτέλεσμα ότι ο αγοραστής μπορεί να απαιτήσει αποζημίωση και μετά τη συμπλήρωση του εξαμήνου (ΕφΑθ 8914/96 ΕλλΔνη 41 188). Η ειδοποίηση πρέπει να καθορίζει το συγκεκριμένο ελάττωμα του πράγματος και να συνάγεται από αυτή, έστω και συμπερασματικά, ότι ο αγοραστής επιφυλάσσεται να ασκήσει τα κατά νόμο δικαιώματά του, διότι δεν αρκεί μια αόριστη ειδοποίηση του πωλητή από τον αγοραστή (βλ. Σπηλιόπουλο ΕρμΑΚ άρθρο 558 αριθμ. 7 επ., Δωρή στον ΑΚ Γεωργιάδη - Σταθόπουλου άρθρο 554 - 558 αριθμός 35, Δελνηγιάννη / Κορνηλάκη Ειδικό Ενοικικό Δίκαιο παρ. 66 σελ. 245).

Εξάλλου, στο Πολυμελές Πρωτοδικείο, όταν δικάζει κατά την τακτική διαδικασία, είναι απαράδεκτες οι ένορκες βεβαιώσεις, ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα, αν η απόδειξη διεξάγεται με ΚΠολΔ 341

και εκδίδεται προδικαστική απόφαση (ΑΠ 1470/98 ΕλλΔνη 40 1314, ΑΠ 625/99 ΕλλΔνη 41 67). Οι ένορκες βεβαιώσεις δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη ούτε ως δικαστικά τεκμήρια, αν έχουν ληφθεί πριν από τη δίκη επίτηδες, για να χρησιμεύσουν ως μαρτυρίες στη δίκη για θέματα απόδειξης σ' αυτή, είτε κατά πρόταση του αντιδίκου αυτού που προσκόμισε τις ένορκες βεβαιώσεις, είτε κατά αυτεπάγγελτη έρευνα (ΑΠ 969/96 ΕλλΔνη 39 824, ΑΠ 732/99 ΕλλΔνη 41 367).

Παρόμοια, στο Πολυμελές Πρωτοδικείο δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη ανυπόγραφα έγγραφα, αλλά δεν εμποδίζει να ληφθεί υπόψη το περιεχόμενό τους αν υπάρχει εξώδικη ομολογία του (ΑΠ 180/76 ΝοΒ 24 708).

Στην προκειμένη περίπτωση: με την αγωγή της, η εφεσιβλήτη αγοράστρια επικαλούμενη ότι, από τα (1.100 δοχεία Χ 16,3 χιλιόγραμμα=) 17.930 χιλιόγραμμα καθαρού βάρους τυριού φέτας Α' ποιότητας, που πούλησε και παρέδωσε σ' αυτή η εκκαλούσα πωλήτρια (η παράδοση έγινε στο Β. την 10.10.1991 με τη φόρτωση σε φορτηγό αυτοκίνητο, με προορισμό τη γαλλική πόλη LANCY), τα 880 δοχεία, καθαρού βάρους (880 δοχεία Χ 16,3 χιλιόγραμμα=) 14.344 χιλιόγραμμα, εμφάνισαν, κατά την παράδοση, που είναι ο κρίσιμος χρόνος της μετάβασης του κινδύνου από τον πωλητή στον αγοραστή, ουσιώδη πραγματικά ελαπτώματα "επικίνδυνη αλλοίωση" και έλλειψη συμφωνημένης ιδιότητας (τα άλλα 220 δοχεία, δεν είχαν τέτοιο ελάττωμα "ήταν σε σχετικά καλή κατάσταση"), ζπούσε να υποχρεωθεί η εκκαλούσα να καταβάλλει σ' αυτή, ως αποζημίωση το ποσό των 14.470,240 δραχμών και δη 10.901.440 δραχμές, για το τίμημα που κατέβαλε (14.344 χιλιόγραμμα Χ 760 δρχ.=10.901.440 δρχ) και 700.000 δραχμές, για τα έξοδα μεταφο-

ράς, που κατέβαλε η ίδια (θετική ζημία), το δε ποσό 2.868.800 δραχμών απαιτούσε ως αποζημίωση της αποθετικής ζημίας της (14.344 χιλιογράμμα Χ 200 δρχ.=2.868.800 δρχ.).

Η εκκαλούσα, κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, εκτός από την αιτιολογημένη άρνηση της αγωγής, πρόβαλε και την ένσταση παραγραφής, διότι, πράγματι, η αγωγή ασκήθηκε την 2.6.1992, δηλ. μετά τη συμπλήρωση της εξαμηνιαίας παραγραφής, από την παράδοση του πράγματος (10.10.1991), που προβλέπει η διάταξη του άρθρου 554 ΑΚ.

Η εφεσίβλητη, προς απόκρουση της ένστασης παραγραφής, πρόβαλε την αντένσταση ότι η αξίωση υπόκειται στη γενική εικοσαετή παραγραφή, διότι η εκκαλούσα προέβη σε δόλια απόκρυψη του ελαττώματος, καθόσον, ενώ, από την παράδοση του εμπορεύματος, γνώριζε την ύπαρξη του ελαττώματος, το αποσιώπησε επίτηδες για να προβεί η εφεσίβλητη στην αγορά και δολίως, για να μη γίνει αντιληπτό το ελάττωμα της φέτας τυριού και ζητηθεί αμέσως μικροβιολογική εξέταση, τοποθέτησε επίτηδες μπροστά τα 220 δοχεία, που ήταν σε σχετικά καλή κατάσταση, αλλιώς πρόβαλε την αντένσταση ότι ειδοποίησε την εκκαλούσα για το ελάττωμα μέσα στο χρόνο της εξαμηνιαίας παραγραφής και επιφυλάχθηκε να ασκήσει τα κατά νόμο δικαιώματά της.

Η προδικαστική απόφαση έκρινε νόμιμη την αγωγή κατά την πιο πάνω κύρια βάση της (η επικουρική βάση του αδικαιολόγητου πλουτισμού στηρίζεται στα ίδια περιστατικά), δεχόμενη, ορθά, ότι εφαρμοστέο δίκαιο είναι το ελληνικό δίκαιο, διότι αρμόζει από όλες τις ειδικές συνθήκες (πόλη του Βόλου ο τόπος σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης, αλλά και η έδρα της εκκαλούσας, τίμημα σε ελληνικό νόμισμα), αλ-

λά και διότι οι συμβαλλόμενες διάδικοι υποβλήθηκαν σ' αυτό σιωπηρά και διέταξε αποδείξεις, δηλ. υποχρέωσε την εφεσίβλητη να αποδείξει, με μάρτυρες και κάθε άλλο νόμιμο αποδεικτικό μέσο, τους αμφισβητούμενους ισχυρισμούς της αγωγής της και των αντενστάσεων. Η εκκαλούμενη οριστική απόφαση, ορθά, έκρινε βάσιμη την ένσταση εξαίρεσης της μοναδικής μάρτυρας της εφεσίβλητης, Α.Τ., διότι είναι νόμιμη εκπρόσωπός της και επίσης, ορθά, χαρακτήρισε, ως απαράδεκτο αποδεικτικό μέσο ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, την ένορκη βεβαίωση του μάρτυρα της εφεσίβλητης, Ι.Γ., εφόσον διέταξε αποδείξεις και δεν την έλαβε υπόψη του, ούτε για συναγωγή δικαστική τεκμηρίων, με ένσταση της εκκαλούσας, διότι έχει ληφθεί επίτηδες για να χρησιμεύσει ως μαρτυρία τρίτου στη δίκη για τα θέματα απόδειξης σ' αυτή.

Περαιτέρω, η εκκαλούμενη απόφαση έκρινε αβάσιμη την ένσταση παραγραφής, με τη σκέψη ότι η παραγραφή είναι εικοσαετής, διότι η εκκαλούσα απέκρυψε δολίως το ελάττωμα, “φρόντισε τα πρώτα 220 δοχεία τυρί φέτα να περιέχουν τυρί, χωρίς αυτό να παρουσιάζει κανένα πρόβλημα, έτσι ώστε να περάσει κάποιο χρονικό διάστημα μέχρι να ανοιχθούν τα υπόλοιπα και να διαπιστωθεί το πρόβλημα, οπότε αυτό θα μπορούσε να αποδοθεί σε κακή συντήρηση”, αλλιώς ότι η εφεσίβλητη ειδοποίησε την εκκαλούσα μέσα στο χρόνο της εξαμηνιαίας παραγραφής, με την από 3.3.1992 “εξώδικη δήλωση και διαμαρτυρία” της. Και, ακολουθώντας, δέχθηκε την αγωγή κατά ένα μέρος, με τη σκέψη ότι αποδείχθηκε το επικαλούμενο ελάττωμα του πράγματος, διότι, κατά την κρίση της, διαπιστώθηκε από τη μικροβιολογική εξέταση, που έγινε στο εργαστήριο “AERILAB” της πόλης Α. της Γερμανίας μήνα Ιανουάριο 1991 (εννοεί 1992). Μάλιστα,

η εκκαλούμενη απόφαση, στήριξε το διατακτικό της και στο αποδεικτικό πόρισμα ότι αποδείχθηκε η έλλειψη της συμφωνημένης ιδιότητας (δεν έγινε πρόσμειξη πρόβειου γάλακτος, με γίδινο σε ποσοστό 20%, αλλά με αγελαδινό γάλα και δεν είχε την υπεσχημένη διάρκεια ζωής έως 12 μήνες), αν και δεν υπήρχε τέτοια νομική θεμελίωση στην αγωγή, όπως, άλλωστε, διευκρινίζει και η ίδια η εφεσίβλητη, με τις παρούσες προτάσεις της, δηλ. έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν. Άλλωστε, η πρόσμειξη του πρόβειου γάλακτος με γίδινο γάλα δεν αποτελεί κάποιο ιδιαίτερο πλεονέκτημα του τυριού φέτας Α' ποιότητας, που να επηρεάζει θετικά την αξία του ή τη χρησιμότητα του σύμφωνα με τη σύμβαση, ώστε να αποτελεί συμφωνημένη ιδιότητά του, αλλά προβλέπεται από το νόμο, για το χαρακτηρισμό της ως τυρί φέτα Α' ποιότητας.

Ανεξάρτητα, από αυτά, κατά τη μελέτη της υπόθεσης και τη διάσκεψη, παρουσιάστηκαν κενά και αμφίβολα σημεία που χρειάζονται συμπλήρωση και επεξήγηση. Ειδικότερα, πρέπει να διερευνηθούν τα εξής κρίσιμα ζητήματα {...}

{...} Παρόμοια, το Δικαστήριο, αυτεπαγγέλτως, κρίνει ότι, κατά τη συζήτηση, πρέπει να γίνει η συμπληρωματική εξέταση των μαρτύρων που ήδη εξετάστηκαν, εγκύρως (άρθρο 411 ΚΠολΔ), καθώς και η εξέταση των διαδίκων (άρθρο 415 ΚΠολΔ), δηλ. θα εξεταστούν ο νόμιμος εκπρόσωπος ή το εντεταλμένο όργανο της εκκαλούσας και της εφεσίβλητης, που γνωρίζουν την υπόθεση. Ο νόμιμος εκπρόσωπος της εφεσίβλητης θα εξεταστεί ενόρκως (διότι εξαιρέθηκε η μάρτυράς της), ο δε νόμιμος εκπρόσωπος της εκκαλούσας ανωμοτί (άρθρο 417 ΚΠολΔ). Η εξέταση των διαδίκων, διαφέρει από την εξέταση των μαρτύρων και με την έννοια αυτή μπορεί να εξεταστεί ως εκπρόσωπος

της εφεσίβλητης εταιρίας περιορισμένης ευθύνης και η νόμιμη εκπρόσωπός της, παρόλο που έγινε δεκτή η ένσταση εξαίρεσής της ως μάρτυρα, διότι, πράγματι, ως μάρτυρας είναι εξαιρετέα (ΑΠ 1114/92 ΕλλΔνη 35 409).

272/2001

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου

Δικηγόροι: Διαμαντής Παπανικολάου, Γεωργ. Βέβης

ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ. Η αντέφεση ασκείται είτε με αυτοτελές δικόγραφο, είτε με τις προτάσεις και πρέπει να αφορά τα ίδια κεφάλαια που προσβάλλονται με την έφεση ή τα αναγκαίως συνεχόμενα.

Αν η αντέφεση ασκηθεί εντός της προς έφεση προθεσμίας, ισχύει ως αυτοτελής έφεση και μπορεί να αφορά και άλλα κεφάλαια, από εκείνα της έφεσης. Τούτο δεν ισχύει αν η αντέφεση ασκηθεί δια των προτάσεων.

{...} Επειδή, κατά την διάταξη του άρθρου 523 παρ. 1 και 2 Κ.Πολ.Δ., “ο εφεσίβλητος μπορεί και αφού περάσει η προθεσμία της εφέσεως να ασκήσει αντέφεση, ως προς τα κεφάλαια της αποφάσεως που προσβάλλονται με την έφεση και ως προς εκείνα τα οποία συνεχονται αναγκαστικά με αυτά και αν ακόμη αποδέχθηκε την απόφαση ή παραιτήθηκε από την έφεση. Η αντέφεση ασκείται μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου και, αφού συνταχθεί έκθεση κάτω από αυτή, κοινοποιείται στον εκκαλούντα οκτώ ημέρες πριν από την συζήτηση της έφεσης”. Κατά τη διάταξη δε του άρθρου 764 παρ. 1 του αυτού Κώδικος, κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας “οι πρόσθετοι λόγοι της εφέσεως και η αντέ-

φεση ασκούνται και με τις προτάσεις”.

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων, συνάγεται ότι, επί της διαδικασίας της εκουσίας δικαιοδοσίας, η αντέφεση είναι δυνατόν να ασκηθεί, είτε δι' ιδίου δικογράφου, είτε δια των προτάσεων, κατ' επιλογήν του διαδίκου που την ασκεί. Πρέπει, όμως, η αντέφεση, δια να είναι παραδεκτή, να αφορά εις τα ίδια κεφάλαια της προσβαλλομένης, δια της εφέσεως αποφάσεως ή τα αναγκαίως συνεχόμενα με αυτά. Η άσκηση, δηλαδή, αυτής πρέπει να ευρίσκεται εντός των ορίων του μεταβιαστικού αποτελέσματος της εφέσεως, αφού δια της ασκήσεως αυτής δεν μεταβιβάζεται εις το σύνολόν της η υπόθεση ενώπιον του δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου, αλλά μόνον κατά τα διαγραφόμενα από την έφεση όρια. Παρά ταύτα, αν η αντέφεση ασκηθεί εντός της προθεσμίας της εφέσεως, οπότε ισχύει ως αυτοτελής έφεση, τότε είναι δυνατόν να αφορά και άλλα, από εκείνα της εφέσεως, κεφάλαια της προσβαλλομένης αποφάσεως. Τούτο, όμως, δεν ισχύει, όταν η αντέφεση ασκείται παραδεκτώς δια των προτάσεων, όπως κατά τα ανωτέρω εις την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, εφ' όσον εις την περίπτωση αυτή η έφεση και η αντέφεση ασκούνται με διαφορετικό τρόπο. (βλ. και Β. Βαθρακοκοίλη “Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας Ερμηνευτική - Νομολογιακή Ανάλυση κατ' άρθρο”, υπ' άρθρ. 523 παρ. 43, υπ' άρθρ. 764 παρ. 3, 12 και εκεί παραπομπές εις την νομολογία).

Εξ άλλου, ως κεφάλαια, κατά την έννοια της προαναφερομένης διατάξεως του άρθρου 523 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ., νοούνται οι οριστικές διατάξεις της εκκαλούμενης αποφάσεως, οι οποίες αποφαίνονται επί των αυτοτελών αιτήσεων περί παροχής εννόμου προστασίας και όχι τα διάφορα νομικά και πραγματικά ζητήμα-

τα, επί των οποίων αυτή απεφάνθη (βλ. και Σαμουήλ “Η έφεση”, έκδ. 2α, παρ. 359, σελ. 137, ΑΠ 1302/1982 ΕλλΔινη 24, 407).

Εις την προκειμένη περίπτωση, οι εφεσίβλητοι, δια των νομίμως κατατεθεισών από αυτούς εγγράφων προτάσεων, ασκούν αντέφεση ως προς το κεφάλαιον της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά εις την απόρριψη του αιτήματος περί διορισμού προσωρινής διοικήσεως του εκκαλούμενου. Η τοιαύτη αντέφεση, η οποία νομίμως ασκείται δια των εγγράφων προτάσεων των εφεσιβλήτων, είναι τυπικώς απαράδεκτος και ως τοιαύτη πρέπει να απορριφθεί, εφ' όσον αναφέρεται εις κεφάλαιον της προσβαλλομένης αποφάσεως, το οποίον, ως απορριφθέν εξ ολοκλήρου, δεν πλήττεται δια της ενδίκου εφέσεως που ασκείται από τον καθ' ου η αίτηση, ούτε συνεχεται αναγκαίως προς το εκκαλούμενον δι' αυτής (εφέσεως) κεφάλαιον, που ανωτέρω εξετέθη. Εξ άλλου, η αντέφεση αυτή, εφ' όσον ασκείται δια των εγγράφων προτάσεων των εφεσιβλήτων, δεν δύναται κατά μετατροπὴν να ισχύσει ως αυτοτελής έφεση, συμφώνως προς όσα εκτίθενται ανωτέρω εις την μείζονα σκέψη.

276/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγητής: Γεώργ. Μπατζαλέξης
Δικηγόροι: Στέφ. Καραγεώργος, Ιωάν. Ορφανός

ΜΙΣΘΩΣΗ. Σε περίπτωση μεταβίβασης του μισθίου από τον εκμισθωτή σε τρίτο, κατά ψιλή κυριότητα και παρακράτηση της επικαρπίας από τον εκμισθωτή, μετά το θάνατο του τελευταίου η επικαρπία αποσβέννυται εκ του νόμου, εφ' όσον δεν ορίζεται αλλιώς στο συμβόλαιο και ο ψιλός κύριος αποκτά τη πλήρη κυριότητα

και υπεισέρχεται αυτοδίκαια στη μισθωτική σχέση, στη θέση του εκμισθωτή, νομιμοποιούμενος ενεργητικά σε άσκηση μισθωτικής αγωγής, δίχως να χρειάζεται επίκληση αποδοχής κληρονομίας και μεταγραφής της, ούτε προσκόμιση πιστοποιητικού περί υποβολής δήλωσης φόρου κληρονομίας, αφού δεν υπεισέρχεται ως κληρονόμος του εκμισθωτή.

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ εκ προηγούμενης μισθωτικής αγωγής, αναφορικά με την ενεργητική νομιμοποίηση.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ για φθορές και μεταβολές του μισθίου, μη οφειλόμενες στη συμφωνηθείσα χρήση. Έννοια αυτών. Τέτοιες είναι, ως εκ της έκτασης και του είδους, οι έντονες αλλοιώσεις και διαφοροποιήσεις των ελαιοχρωμάτων, η καταστροφή και οι αλλοιώσεις της επιφανείας των επιχρισμάτων, η κατάργηση των τουαλετών και η αφαίρεση των ειδών υγιεινής.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 592, 594, 599, 330, 297 και 298 ΑΚ, οι οποίες εφαρμόζονται και στις εμπορικές μισθώσεις, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 44 ΠΔ 34/1995, προκύπτει ότι ο μισθωτής, κατά την διάρκεια της μισθώσεως, υποχρεούται να χρησιμοποιεί το μίσθιο πράγμα με επιμέλεια κατά τους όρους της συμβάσεως, ώστε κατά την λήξη της να είναι σε θέση να εκπληρώσει την υποχρέωσή του να αποδώσει το μίσθιο στην κατάσταση στην οποία το παρέλαβε, δηλαδή στην κατάσταση στην οποία πρέπει να βρίσκεται μετά από την γενομένη χρήση κατά τη διάρκεια της μισθώσεως και συνεπώς χωρίς φθορές, πλην εκείνων που προκλήθηκαν από την, σύμφωνα με τα συναλλακτικά ήθη και την καλή πίστη, συνήθη συμφωνημένη χρήση αυτού. Για φθορές δε ή μεταβολές που προκλήθηκαν στο μίσθιο, κατά τη διάρ-

κεια της μισθώσεως, εκτός από εκείνες που οφείλονται στη συμφωνημένη χρήση, ο εκμισθωτής έχει αξίωση αποζημιώσεως κατά του μισθωτή που απορρέει από τη σύμβαση μισθώσεως και καλύπτει κάθε ζημία θετική ή αποθετική (ΑΠ 1597/1995 ΕλλΔνη 38, 1120 και Εφ.Αθ. 3799/1998 ΕλλΔνη 40, 182, Ραφομανίκης σε Γεωργιάδη - Σταθόπουλο ΑΚ άρθρο 594 αριθ. 2 και εκεί παραπομπές).

Για την αξίωση αποζημιώσεως, λόγω φθορών του μισθίου, ο εκμισθωτής πρέπει να επικαλεστεί τη σύμβαση μισθώσεως, τις φθορές ή μεταβολές που προκλήθηκαν από υπαιτιότητα το μισθωτή ή των προσώπων που χρησιμοποίησε ως βοηθούς εκπληρώσεως και το ποσό της τελούσης σε απιώδη συνάφεια με αυτές ζημίας, στον μισθωτή δε απόκειται να επικαλεστεί και αποδείξει, για την απαλλαγή του, ότι οι φθορές ή οι μεταβολές οφείλονται στην συμφωνηθείσα χρήση ή σε γεγονός για το οποίο δεν υπέχει ευθύνη (Εφ.Αθ 3799/1998 ο.π. και εκεί παραπομπές, Ραφομανίκης σε Γεωργιάδη-Σταθόπουλο ΑΚ ο.π. αριθ. 10 και εκεί παραπομπές).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση και αξιολόγηση πλήρως αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά, σε σχέση με το ζήτημα της επιδικάσεως από την εκκαλουμένη αποζημιώσεως στην ενάγουσα, για φθορές και μεταβολές του μισθίου, κατά την διάρκεια της μισθώσεως, που δεν οφείλονται στην συμφωνημένη χρήση, ως προς το οποίο και εκκαλείται η πρωτόδικη απόφαση (το έτερο κεφάλαιό της, περί επιδικάσεως των οφειλομένων μισθωμάτων μηνών Ιουλίου-Οκτωβρίου 1996, δεν προσβλήθηκε με την έφεση): με σύμβαση μισθώσεως, που καταρτίστηκε με το από 12.6.1992 ιδιωτικό συμφωνητικό ο πατέ-

ρας της ενάγουσας Α.Κ. εκμίσθωσε στον εναγόμενο ένα ισόγειο κατάστημα εμβαδού 132,76 τ.μ., μετά ανωγείου, που βρίσκεται στην πόλη της Σ., για χρονικό διάστημα 6 ετών, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την πώληση ειδών διατροφής, αντί μηνιαίου μισθώματος 160.000 δραχμών, το οποίο θα αναπροσαρμοζόταν κατά 13% για κάθε έτος, μετά δε διαδοχικές αναπροσαρμογές, τον Ιούνιο του 1996 ανερχόταν σε 260.875 δραχμές.

Την ψιλή κυριότητα του εκμισθωθέντος ακινήτου, με το 7761/23-12-1993 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Σ. Δ.Τ., που μεταγράφηκε νόμιμα μεταβίβασε ο εκμισθωτής, λόγω γονικής παροχής, στην ενάγουσα και παρακράτησε την επικαρπία, η οποία, μετά τον θάνατο του εκμισθωτή στις 3.1.1994 (ιδ. 70/Ε1/1994 ληξιαρχική πράξη θανάτου του Ληξιάρχου Αθηνών), αποσβέσθηκε, εκ του νόμου, εφόσον δεν είχε ορισθεί διαφορετικά στο ως άνω συμβόλαιο (ΑΚ 1167), πλήρης δε κυρία αυτού κατέστη η ενάγουσα, που υπεισήλθε, αυτοδικαίως, στη μισθωτική σχέση στη θέση του εκμισθωτή, γεγονός το οποίο αναγνώρισε και ο εναγόμενος αφού σ' αυτή και μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1995 κατέβαλε το συμφωνημένο, κατά τα άνω, μίσθωμα (Παπαδάκη, Σύστημα Εμπορικών Μισθώσεων, 1996, τόμος 1ος αριθμός 688 και εκεί παραπομπές), νομιμοποιούμενη, συνακόλουθα, ενεργητικώς, σε άσκηση της ένδικης αγωγής, με την οποία διώκεται η επιδίκαση αποζημίωσης για φθορές και μεταβολές του μισθίου, κατά τις διατάξεις που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη και δεν χρειαζόταν να επικαλεσθεί αποδοχή κληρονομίας και μεταγραφή της σχετικής δηλώσεως, ούτε βέβαια επίκληση και προσκόμιση πιστοποιητικού περί υποβολής δηλώσεως φόρου κληρονομίας, αφού δεν υπεισήλθε στη μισθωτική σχέση

ως κληρονόμος του εκμισθωτή (ιδ. Εφ.Αθ. 1270/2000 ΕλλΔνη 41, 847 και για το τι πρέπει να επικαλείται, για το ορισμένο της αγωγής, ο ενάγων, ως κληρονόμος του εκμισθωτού Εφ.Αθ. 3827/1998 ΕλλΔνη 40, 1170).

Η ενεργητική νομιμοποίηση άλλωστε της ενάγουσας, για έγερση αγωγών, από την μισθωτική σύμβαση, λόγω υπεισελεύσεώς της σ' αυτή, μετά τον, κατά τα άνω, θάνατο του επικαρπωτή-εκμισθωτή πατέρα της, ήδη έχει κριθεί, μετά δυνάμειως δεδεδεικμένου (άρθρο 322 παρ. 1 Κ-ΠολΔ), με την 72/1999 απόφαση του δικαστηρίου τούτου, που εκδόθηκε επί ετέρας αγωγής της ενάγουσας, που αφορούσε την επιδίκαση μισθωμάτων για το χρονικό διάστημα από 9/1995-6/1996.

Εφ' όσον λοιπόν η εκκαλούμενη έτσι έκρινε και θεώρησε ότι νομιμοποιούταν ενεργητικά η ενάγουσα για την έγερση της αγωγής και ότι δεν απαιτούνταν για την συζήτηση της η προσκομιδή πιστοποιητικού υποβολής δηλώσεως φόρου κληρονομίας, ορθώς ερμήνευσε και εφαρμόσε τις διατάξεις που αναφέρονται ανωτέρω.

Ο εναγόμενος εξακολούθησε να κάνει χρήση του μισθίου μέχρι 31.10.1996, όταν, κατόπιν λύσεως της μισθώσεως, παραδόθηκε στην ενάγουσα το μίσθιο, στην κατάσταση που απεικονίζεται στις προσκομιζόμενες και επικαλούμενες από την τελευταία φωτογραφίες αυτού, που λήφθηκαν αμέσως μετά, η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητείται, από τις οποίες προκύπτει ότι έφερε εκτεταμένες φθορές και είχαν διενεργηθεί μεταβολές, η φύση και η έκταση των οποίων, κατά τα αμέσως κατωτέρω εκτιθέμενα, πείθει περί του ότι δεν οφείλονται στην συμφωνηθείσα κατά τα άνω χρήση αυτού. Συγκεκριμένα κατήργησε τις δύο εσωτερικές τουαλέτες, δηλαδή αφαίρεσε τις ξύλινες θύρες, τον

διαχωριστικό τοίχο, τις δύο λεκάνες, τα πλακίδια, τους νιπήρες με τις βρύσες, τους καθρέπτες με τις εταζέρες και κατέστρεψε την αποχέτευση αυτών (ιδ. 2 φωτογραφίες του χώρου τουαλετών που προσκομίζει και επικαλείται η ενάγουσα και η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητείται, που απεικονίζουν την κατάσταση αυτού, κατά την παράδοση του μισθίου, σε συνδυασμό με την από 18.12.1998 έκθεση πραγματογνωμοσύνης του πολιτικού μηχανικού Β.Α.).

Ο με τον τέταρτο λόγο της εφέσεως προβαλλόμενος ισχυρισμός του εναγομένου ότι στην κατάργηση των τουαλετών προέβη κατόπιν συμφωνίας με την ενάγουσα, δυνάμει της οποίας δεν υπείχε υποχρέωση επανακατασκευής των κατά την αποχώρηση από το μίσθιο, δεν αποδεικνύεται, αφού ουδέν αποδεικτικό μέσο περί αυτού προσκομίζει ο εναγόμενος, αντιθέτως μάλιστα από το προσκομιζόμενο και επικαλούμενο από την ενάγουσα κατά τα άνω μισθωτήριο και δη από τον 4ο όρο αυτού αποδεικνύεται ότι ο εναγόμενος είχε την υποχρέωση να επαναφέρει το μίσθιο στην κατάσταση που το παρέλαβε, αν για τις ανάγκες της εμπορίας του επέφερε τις αναγκαίες προς τούτο μεταβολές σ' αυτό, τέτοια δε μεταβολή συνιστούσε και η κατάργηση των δύο τουαλετών.

Οι δαπάνες που απαιτήθηκαν για την επανακατασκευή των δύο τουαλετών ανέρχονται, κατά την ίδια πραγματογνωμοσύνη, στα ακόλουθα ποσά: α) Για την κατασκευή της καθαιρεθείσης τοιχοποιίας, δρχ., β) για επιχρίσματα ποσό δρχ., γ) για κουφώματα (θύρες μετά των πλαισίων) ποσό ... δρχ., δ) για την αγορά και την τοποθέτηση πλακιδίων τοίχου ποσό ... δρχ., ε) για την αγορά και τοποθέτηση πλακιδίων δαπέδου, ποσό ... δρχ., στ) για την αγορά και την τοποθέτηση σο-

βατεπί ... δρχ., ζ) για την αγορά και τοποθέτηση των ως άνω ειδών υγιεινής, που είχαν αφαιρεθεί, ποσό ... δρχ. και η) για την τοποθέτηση αποχετευτικής εγκατάστασης ποσό ...δρχ.. Η συνολική λοιπόν δαπάνη επανακατασκευής των τουαλετών, που αποτελεί και την αντίστοιχη ζημία της ενάγουσας, τη οποία υποχρεούται να αποκαταστήσει ο εναγόμενος, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στην μείζονα σκέψη, ανήλθε στο ποσό τωνδρχ..

Η ακρίβεια των ως άνω ποσών δεν αμφισβητείται από τον εναγόμενο, ο οποίος άλλωστε ουδεμία περί αυτών ανταπόδειξη προσκόμισε, αλλά περιορίσθηκε να ισχυρισθεί ότι η ενάγουσα δεν προέβη σε επανακατασκευή των τουαλετών, ισχυρισμός όμως ο οποίος τυγχάνει παντελώς αβάσιμος, αφού ο διορισθείς, ως πραγματογνώμονας, από το Τ.Ε.Ε., με την 18/21.1.1997 απόφαση αυτού, αρχιτέκτων μηχανικός Α.Α., με την από 18.8.1997 έκθεση πραγματογνωμοσύνης, βεβαιώνει, κατόπιν αυτοψίας που διενήργησε στο μίσθιο, ότι εκτελέσθηκαν όλες οι αναγκαίες εργασίες, όπως αυτές αναλύονταν κατ' είδος ποσότητα και αξία, είτε της τιμής μονάδος, είτε κατ' αποκοπή, στην προηγηθείσα ως άνω έκθεση πραγματογνωμοσύνης του Β.Α., το μεν για την προαναφερθείσα επανακατασκευή των τουαλετών, το δε προς αποκατάσταση των φθορών που επέφερε στο μίσθιο ο εναγόμενος και δεν δικαιολογούνταν από την συμφωνηθείσα κατά τα άνω χρήση, για τις οποίες αμέσως κατωτέρω. Εφόσον λοιπόν η εκκαλούμενη έτσι έκρινε, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη και τις αποδείξεις εκτίμησε.

Ο εναγόμενος περαιτέρω, κατά την διάρκεια της χρήσης του μισθίου, προκάλεσε, λόγω μη σύμφωνης με τα υγιή συναλλακτικά ήθη και την καλή πίστη χρή-

σης αυτού, εκτεταμένες φθορές στα επιχρίσματα των τοίχων εσωτερικά και εξωτερικά και στον ελαιοχρωματισμό και υδροχρωματισμό εξωτερικώς αυτών, καθώς και στον ελαιοχρωματισμό των κουφωμάτων, παρότι από την σύμβαση μισθώσεως υποχρεούταν σε συντήρηση και αποκατάσταση κάθε βλάβης που θα επερχόταν στο μίσθιο και η οποία δεν θα οφειλόταν στη συνήθη χρήση (ιδ. προσκομιζόμενες από την ενάγουσα φωτογραφίες, η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητείται σε συνδυασμό με έκθεση πραγματογνωμοσύνης). Οι φθορές αυτές δεν οφειλόταν στην συμφωνημένη χρήση, όπως αυτός αβάσιμα ισχυρίζεται, διότι η έκταση και το είδος αυτών (έντονες αλλοιώσεις της επιφάνειας των επιχρισμάτων και κατ' ακολουθία και του ελαιοχρωματισμού και υδροχρωματισμού των τοίχων σε πολλά σημεία εσωτερικώς και εξωτερικώς), σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι η μίσθωση διάρκεσε μόνον 4 χρόνια, δεν μπορούν να αποδοθούν στην συμφωνηθείσα κατά τα άνω χρήση αυτού, αλλά σε έλλειψη διάθεσης σεβασμού της ξένης ιδιοκτησίας και σε αδιαφορία για τις επιπτώσεις που θα είχε στην εν γένει κατάσταση του μισθίου η αλόγιστη χρήση αυτού και η αθέτηση της κατά τα άνω συμβατικής υποχρεώσεως για συντήρησή του.

Σε όμοια αθέτηση της εν λόγω συμβατικής υποχρεώσεως του εναγομένου οφείλεται και η καταστροφή του μπόϊλερ νερού, το οποίο δεν φρόντισε να προφυλάξει από την υγρασία που υπήρχε στον υπόγειο χώρο, όπου ήταν εγκατεστημένο, δια του καταλλήλου ελαιοχρωματισμού και τακτικής συντήρησης, με αποτέλεσμα να οξειδωθεί και να καταστραφεί (ιδ. προσκομιζόμενη φωτογραφία αυτού στην οποία απεικονίζεται στην κατάσταση που βρισκόταν κατά την παράδοση του μισθίου, σε συνδυασμό με την ανωτέρω

έκθεση πραγματογνωμοσύνης){...}.

295/2001

Πρόεδρος: Δημ. Στάθης

Εισηγητής: Θεόδ. Νιαβής

Δικηγόροι: Δημ. Γκούβας, Γεωργ. Παπαρρίζος

ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Η απόφαση της πλειοψηφίας, λαμβανόμενη κατά το μέγεθος των μερίδων, περί καθορισμού του προσήκοντος τρόπου τακτικής διοίκησης και εκμετάλλευσης, δεσμεύει και τους κοινωνούς που διαφώνησαν ή μειοψήφησαν.

ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ κοινού. Επί αγωγής έξωσης, επειδή δεν νοείται μερική απόδοση του μισθίου ακινήτου, το αίτημα αγωγής, ασκούμενης από τη πλειοψηφία, θα είναι η απόδοσή του σε όλους τους κοινωνούς-συνεκμισθωτές. Τέτοιο αίτημα θεωρείται υπάρχον στην αγωγή, εφ' όσον η πλειοψηφία των κοινωνών ζητεί την απόδοση του μισθίου σ' αυτούς με την ιδιότητα των αποτελούντων τη πλειοψηφία των κοινωνών.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ. Λήξη αυτής λόγω 20ετίας, η οποία δεν απαιτείται να συμπληρωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2041/92 (4.5.1992), αλλά, δυνάμει του άρθρου 2 του ν. 2235/94, μπορεί να συμπληρωθεί μέχρι την 31.8.1996, σύμφωνα με τη κωδικοποιημένη δ/ξη του άρθρου 58 παρ. 10, εδ. β του ΠΔ 34/1995, εκδοθέντος κατά νομοθετική εξουσιοδότηση της δ/ξης του άρθρου 3 του ν. 2235/94, εφ' όσον κωδικοποιεί υφιστάμενες δ/ξεις του νόμου, χωρίς αλλοίωση της έννοιας του ισχύοντος κειμένου. Για τη συμπλήρωση της 20ετίας συνυπολογίζεται ο χρόνος των διαδοχικών παρατάσεων, ανανεώσεων και διαδοχικών νέων αυτοτελών μισθώσεων, που προηγήθηκαν.

Εάν , μετά τη συμπλήρωση της 20ετίας, ο

μισθωτής παραμένει στο μίσθιο, η μίσθωση μετατρέπεται σε αορίστου χρόνου και μπορεί να καταγγελθεί από τον εκμισθωτή.

ΕΚΠΟΙΗΣΗ μισθίου. Υπαισέλευση του νέου κτήτορα στη μισθωτική σχέση, απευθείας από το νόμο, χωρίς τις διακρίσεις των άρθρων 614 και 615 ΑΚ, που δεν εφαρμόζονται στις επαγγελματικές μισθώσεις.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ της μίσθωσης και με την άσκηση αγωγής, από τη πλειοψηφία των συνεκμισθωτών. Εγκυρότητα αυτής, αδιαφόρως αν άλλοι συνεκμισθωτές εισέπρατταν κανονικά το μερίδιό τους επί του μισθώματος, ή ο μισθωτής προέβαινε σε δημόσια κατάθεση του μεριδίου των καταγγειλάντων.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ δικαιώματος. Δεν συνιστά η δυσκολία ανεύρεσης νέου μισθίου και η οικονομική βλάβη του μισθωτού,.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 789 ΑΚ, με απόφαση της πλειοψηφίας των κοινωνιών μπορεί να καθοριστεί ο προσήκων τρόπος τακτικής διοίκησης και εκμετάλλευσης. Η πλειοψηφία λαμβάνεται κατά το μέγεθος των μερίδων. Στις εν λόγω πράξεις τακτικής διοίκησης και εκμετάλλευσης περιλαμβάνεται και η σύμβαση μίσθωσης του κοινού αντικειμένου, καθώς και κάθε άλλη πράξη, η οποία τείνει στη διατήρηση ή την άρση των συνεπειών της μίσθωσης, όπως η καταγγελία της. Η απόφαση της πλειοψηφίας, που έχει ληφθεί μέσα στα πλαίσια του άρθρου 789 ΑΚ είναι έγκυρη και δεσμεύει όλους τους κοινωνούς, δηλαδή και εκείνους που διαφώνησαν και μειοψήφησαν (ΑΠ 141/86 ΕλλΔνη 27 937, ΑΠ 662/96 ΕλλΔνη 38 125). Επειδή, όμως, δεν νοείται μερική απόδοση του μισθίου ακινήτου, το αίτημα της αγωγής, όταν αυτή ασκείται από την πλειοψηφία, θα είναι η α-

πόδοση του μισθίου σε όλους τους κοινωνούς συνεκμισθωτές, αφού η πλειοψηφία αντιπροσωπεύει όλους τους κοινωνούς. Τέτοιο αίτημα, πρέπει να θεωρηθεί ότι περιέχεται στην αγωγή, εφόσον η πλειοψηφία των κοινωνιών και με την οποία ζητείται να αποδοθεί από το μισθωτή το μίσθιο σ' αυτούς με την ιδιότητα των αποτελούντων την πλειοψηφία των κοινωνιών (ΑΠ 1379/91 ΕλλΔνη 33 1212).

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το δικόγραφο της αγωγής οι εφεσίβλητοι με τον ισχυρισμό ότι είναι συνιδιοκτήτες και συνεκμισθωτές του αναφερόμενου μισθίου ακινήτου και είχαν την πλειοψηφία των μερίδων (30/54, εξ αδιαίρετου) και ότι κατήγγειλαν, με την αγωγή τους τη μίσθωση αυτή, που είχε υπαχθεί στη ρύθμιση του ν. 813/78, ζήτησαν να αποδώσει σ' αυτούς τη χρήση του μισθίου "για όλους τους συνιδιοκτήτες του καταστήματος", διότι συμπλήρωσε εικοσαετία στη χρήση του μισθίου. Έτσι, λοιπόν, η αγωγή είχε ως πρόδηλο αίτημα την απόδοση του μισθίου σ' αυτούς με την ιδιότητά τους ως κοινωνών, που αποτελούν την πλειοψηφία η οποία αντιπροσωπεύει και τους λοιπούς κοινωνούς. Συνεπώς, παρά τον αντίθετο πρώτο λόγο της έφεσης, η αγωγή είναι νόμιμη και πλήρως ορισμένη.

Κατά την διάταξη του εδαφίου β' της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2041/92, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του, οι εμπορικές μισθώσεις παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι την 31.8.1995, αν ο μισθωτής είχε συμπληρώσει χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι ετών στη χρήση του μισθίου "κατά την ισχύ του παρόντος νόμου" (4.5.1992), όπως ορίζει η παρ. 2. Η διάταξη αυτή, που ενδιαφέρει, αντικαταστάθηκε από τη διάταξη του άρθρου 2 του Ν. 2235/94, η οποία όρισε ότι οι εμπορικές μισθώσεις παρατείνονται "μέχρι την

31η Αυγούστου 1996, αν ο μισθωτής έχει συμπληρώσει στη χρήση του μισθίου χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι ετών". Η εικοσαετία δεν απαιτείται να συμπληρωθεί μέχρι την έναρξη της ισχύος του Ν. 2041/92 (4.5.1992), αλλά μπορεί να συμπληρωθεί μέχρι την 31η Αυγούστου 1996, σύμφωνα με την κωδικοποιημένη διάταξη του άρθρου 58 παρ. 10 εδ. β' του ΠΔ 34/95, διότι υφίσταται νομοθετική εξουσιοδότηση από τη διάταξη του άρθρου 3 του Ν. 2235/94 (ΕφΑθ 1270/00 ΕλλΔνη 41 845, ΕφΘεσ 2474/99 Αρμ 54 945, Φ.Ο. Αρμ 54 949), εφόσον, όπως απαιτείται, κωδικοποιεί υφιστάμενες διατάξεις νόμου, χωρίς αλλοίωση της έννοιας του ισχύοντος κειμένου. (ΕφΑθ 1862/98 ΝοΒ 47 254, ΕφΛαρ 465/99). Πάντως, για τη συμπλήρωση της 20ετίας, μέχρι την 31.8.1996, συνυπολογίζεται ο χρόνος των διαδοχικών παρατάσεων (ΕφΠειρ 815/98 ΝοΒ 47 82), των διαδοχικών ανανεώσεων και των διαδοχικών νέων αυτοτελών μισθώσεων, που προηγήθηκαν (ΑΠ 955/99 ΕλλΔνη 41 120). Αν, μετά τη συμπλήρωση της εικοσαετίας, ο μισθωτής παραμείνει στη χρήση του μισθίου και μετά την 31.8.1996, η μίσθωση μετατρέπεται σε αόριστης διάρκειας κατά τα άρθρα 608 παρ. 2, 609 και 611 ΑΚ(ΕφΑθ 1862/98 ΝοΒ 47 254, ΕφΘεσ 928/00 Αρμ 54 781) και μπορεί να καταγγελθεί από τον εκμισθωτή (ΑΠ 1064/99 ΕλλΔνη 40 1562).

Η αγωγή, με την οποία επιδιώκεται η απόδοση της χρήσης του μισθίου, επέχει θέση καταγγελίας της μίσθωσης, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου, ως προς την ισχύ της καταγγελίας (ΑΠ 491/98 ΕλλΔνη 39 1589).

Περαιτέρω, σε περίπτωση εκποίησης του μισθίου, που χρησιμοποιείται ως επαγγελματική στέγη, ο νέος ιδιοκτήτης υπεισέρχεται στη μισθωτική σχέση και α-

ποκτά τα δικαιώματα του εκμισθωτή απευθείας από το νόμο, στην έκταση που τα είχε και ο δικαιοπάροχός του (ΑΠ 593/91 ΕλλΔνη 32 1249), χωρίς τις διακρίσεις των άρθρων 614 και 615 ΑΚ (ΕφΠειρ 819/95 ΕλλΔνη 37 1663), διότι δεν εφαρμόζονται στις επαγγελματικές μισθώσεις (ΑΠ 857/91 ΕλλΔνη 33 830, ΑΠ 569/99 ΕλλΔνη 41 114).

Στην προκειμένη περίπτωση, από την κατάθεση του μάρτυρα ... αποδείχθηκαν τα εξής: Την 30.6.1967, οι Ε.Π., Θ.Π. (δικαιοπάροχοι των δύο πρώτων εφεσίβλητων εναγόντων) και Π.χα Ξ.Π. (τρίτη εφεσίβλητη ενάγουσα) εκμίσθωσαν, κατά το ποσοστό της συγκυριότητάς τους (η πρώτη τα 9/54, ο δεύτερος τα 9/54 και η τρίτη τα 12/54, και συνολικά τα 30/54, εξ αδιαιρέτου), στον εκκαλούντα μισθωτή Ν.Π. δύο (2) συνεχόμενα καταστήματα, με τη συνεχόμενη αποθήκη τους (οδό Α. και Δ.), για να χρησιμοποιηθούν ως ενιαίο κατάστημα. Τα υπόλοιπα 24/54, εξ αδιαιρέτου, τα εκμίσθωσαν στον εκκαλούντα μισθωτή οι άλλοι συγκύριοι, δηλαδή οι κληρονόμοι του Ν.Χ. εκμίσθωσαν τα 6/54 και οι κληρονόμοι του Κ.Π. τα 18/54, εξ αδιαιρέτου (βλ. από 30.6.1967 μισθωτήριο). Στη συνέχεια, την 10.6.1969, οι ίδιοι συγκύριοι εκμίσθωσαν στον εκκαλούντα, κατά τα αυτά ποσοστά, και τρία (3) άλλα συνεχόμενα καταστήματά τους, με τη συνεχόμενη αποθήκη τους, για να χρησιμοποιηθούν ως ενιαίο κατάστημα, μαζί με τα δύο άλλα (βλ. από 10.6.1969 μισθωτήριο). Το ενιαίο αυτό κατάστημα το εκμίσθωσαν στον εκκαλούντα μισθωτή για να το χρησιμοποιήσει, όπως και το χρησιμοποίησε έκτοτε, ως κατάστημα ηλεκτρικών ειδών και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, για χρονική διάρκεια τεσσάρων ετών.

Με το υπ' αριθμό 882/89 συμβόλαιο γονικής παροχής της συμβολαιογράφου

Ε.Π., που έκτοτε μεταγράφηκε, οι δύο πρώτοι εκμισθωτές γονείς τους (Ε.Π. και Θ.Π.), μεταβίβασαν τα ποσοστά συγκυριότητας τους (18/54, εξ αδιαιρέτου) στους δύο πρώτους εφεσίβλητους Γ.Π. και Π.Π. (9/54, στον καθένα). Αυτοί, ως νέοι ιδιοκτήτες, υπεισήλθαν στη μισθωτική σχέση και απέκτησαν τα δικαιώματα των δικαιοπαρόχων τους από τη σχέση μίσθωσης, απευθείας από το νόμο, στην έκταση που τα είχαν κι εκείνοι.

Η μίσθωση, που έχει χαρακτήρα εμπορικής μίσθωσης, κατά την έννοια του άρθρου 1 εδ. α' Ν. 813/78, παρατάθηκε αναγκαστικά και έληξε αυτοδικαίως, όπως λέχθηκε την 31.8.96, λόγω συμπλήρωσης εικοσαετίας από την έναρξή της, με το συνυπολογισμό και του χρόνου των αναγκαστικών παρατάσεων κι εκείνου των δικαιοπαρόχων των δύο πρώτων εφεσίβλητων. Το μηνιαίο μίσθωμα, μετά από τις αναπροσαρμογές, διαμορφώθηκε τελικά στο ποσό των 134.400 δραχμών. Ο εκκαλών μισθωτής παρέμεινε στη χρήση του μισθίου και μετά την 31.8.1996 (συμπλήρωση εικοσαετίας), με συνέπεια ότι η μίσθωση μετατράπηκε σε αόριστη διάρκειας (άρθρα 608 παρ. 2, 609 και 611 ΑΚ). Οι εφεσίβλητοι, δηλαδή οι δύο πρώτοι, ως νέοι εκμισθωτές (διάδοχοι των δικαιοπαρόχων τους αρχικών εκμισθωτών), η δε τρίτη, ως αρχική εκμισθώτρια, που αποτελούν την πλειοψηφία των κοινωνών εκμισθωτών, κατά το μέγεθος των μερίδων, επιτρεπτά προέβησαν σε καταγγελία της μίσθωσης, διότι, η καταγγελία, αποτελεί πράξη τακτικής διοίκησης του κοινού (ενιαίου μισθίου). Η επίδοση της αγωγής στον εκκαλούμενο που έγινε την 24.6.1998, επέχει θέση έγκυρης καταγγελίας της μίσθωσης, διότι η αγωγή επιδιώκει την απόδοση της χρήσης του μισθίου και, παράλληλα, συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου

ως προς την ισχύ της καταγγελίας, αφού έγινε από την πλειοψηφία των κοινωνών (εκμισθωτών), για νόμιμο λόγο. Συνεπώς, η μίσθωση έληξε μετά από ένα μήνα από την καταγγελία, δηλαδή την 24.7.1998 (άρθρο 609 ΑΚ). Εκτός από αυτά, οι εφεσίβλητοι προέβησαν και σε ρητή δήλωση καταγγελίας της μίσθωσης με την αγωγή τους.

Την ύπαρξη και την άσκηση του δικαιώματος καταγγελίας δεν εμποδίζει ούτε το γεγονός, ότι οι άλλοι εκμισθωτές εισέπρατταν κανονικά το μερίδιο του μισθώματος, που τους αναλογεί, ούτε το ότι ο εκκαλών μισθωτής προέβαινε σε δημόσια κατάθεση του μισθώματος, που αναλογεί στους εφεσίβλητους εκμισθωτές, λόγω της υπερημερίας τους, ως δανειστών (αρνούνταν να εισπράξουν τα μισθώματα), διότι, η καταγγελία της μίσθωσης, αποτελεί δικαίωμά τους, που η άσκησή του δεσμεύει όλους τους εκμισθωτές, ανεξάρτητο από τις ενέργειες των άλλων εκμισθωτών και την καταβολή του μισθώματος, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο (καταβολή, δημόσια κατάθεση), εφόσον ο εκκαλών δεν απέδειξε παραίτηση από το δικαίωμά τους. Με τη σκέψη αυτή, η εκκαλουμένη απόφαση, που, με παρόμοιες σκέψεις, έκρινε έγκυρη την καταγγελία της μίσθωσης και διέταξε την απόδοση του μισθίου στους εφεσίβλητους, με την ιδιότητα των κοινωνών, που αποτελούν την πλειοψηφία, η οποία αντιπροσωπεύει και τους λοιπούς κοινωνούς, δεν έσφαλε, αλλά ορθά το νόμο εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε.

Κατά την έννοια του άρθρου 281 ΑΚ, το δικαίωμα θεωρείται ότι ασκείται καταχρηστικώς, όταν η συμπεριφορά του δικαιούχου, που προηγήθηκε της άσκησης, και η πραγματική κατάσταση, η οποία διαμορφώθηκε στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, δεν δικαιολογούν επαρκώς τη

μεταγενέστερη άσκηση του κατά τρόπο ώστε, αυτή να εξέρχεται προφανώς από τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του ασκουμένου δικαιώματος (ΑΠ 133/99 Ελλ.Δνη 40 1080). Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ίδιες αποδείξεις, αποδείχθηκαν και τα εξής: α) οι εφεσίβλητοι εκμισθωτές δεν δημιούργησαν στον εκκαλούντα μισθωτή την εύλογη πεποίθηση ότι δεν θα ασκήσουν το επίδικο δικαίωμά τους, αλλά κατήγγειλαν τη μίσθωση, μετά διετία, χωρίς καθεαυτή η αδράνεια αυτή να καθιστά καταχρηστική την άσκηση του δικαιώματός του και β) η δυσκολία ανεύρεσης νέου μισθίου και η οικονομική βλάβη του εκκαλούντος από την απόδοση της χρήσης του μισθίου (οι συνήθειες και αναμενόμενες, άλλωστε, σε αυτές τις περιπτώσεις λύσης της μίσθωσης) δεν θεμελιώνουν ένσταση κατάχρησης δικαιώματος, αλλά συνεκτιμήθηκαν για το ύψος της αποζημίωσης. Κατόπιν τούτων, ορθά, παρά τον αντίθετο τρίτο λόγο της έφεσης, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, έστω και με άλλη αιτιολογία, απέρριψε την ένσταση κατάχρησης δικαιώματος.

333/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγήτρια: Ευαγγελία Κατσανεβάκη
Δικηγόροι: Γεώρ. Χατζνευθυμίου, Μιχ. Παπαθανασίου

ΠΡΟΣΥΜΦΩΝΟ. Υπόκειται στο νόμιμο τύπο που προβλέπεται για τη κυρία σύμβαση και αποτελεί αυτοτελή και αυθύπαρκτη σύμβαση, στην οποία εφαρμόζονται τόσο οι γενικές περί συμβάσεων δ/ξεις, όσο και οι ειδικές δ/ξεις της συγκεκριμένης σύμβασης.

ΠΩΛΗΣΗ με προσύμφωνο. Νομικό ελάττωμα, διότι το ακίνητο ανήκει στο Δημόσιο. Υπάρχει αρχική ολική αδυναμία εκ-

πλήρωσης της παροχής. Αντικειμενική ευθύνη του πωλητή, εκτός αν ο αγοραστής γνώριζε το νομικό ελάττωμα, κατά το χρόνο σύναψης της πώλησης.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ. Περιλαμβάνει το καταβληθέν τίμημα και το επί πλέον ποσό που απαιτείται για την αγορά άλλου όμοιου ακινήτου.

Πραγματικά περιστατικά, βάσει των οποίων κρίθηκε γνώση του αγοραστή για το νομικό ελάττωμα του προσυμφωνηθέντος προς πώληση ακινήτου.

Το προσύμφωνο είναι η σύμβαση με την οποία τα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συνάψουν ορισμένη σύμβαση, σύμφωνα με τους όρους που έχουν καθοριστεί και υπόκειται στον τύπο, που ο νόμος ορίζει για τη σύμβαση που πρέπει να συναφθεί (άρθρ. 166 ΑΚ). Πρόκειται για τέλεια, αυθύπαρκτη και αυτοτελή σύμβαση που δημιουργεί την υποχρέωση για κατάρτιση της οριστικής (ΑΠ 1131/76 Αρχ. Ν. 28.227) και στην οποία εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις που αφορούν γενικά στις συμβάσεις, όπως αδυναμία παροχής, όσο και οι ειδικές διατάξεις της συγκεκριμένης σύμβασης, όπως εκείνες για τα νομικά ελαττώματα στην πώληση (Εφ. Αθ. 92/75 Αρμ. 29, 125, Εφ. Θεσ. 1788/98 Αρμ. 52 798, βλ. Σ.Τ.Γ. Αρμ. 48.263). Έτσι, αν, με το προσύμφωνο, ο πωλητής υποσχεθεί την πώληση ακινήτου, με οριστική σύμβαση, αλλά δεν μπορεί να εκπληρώσει την παροχή του για νομικούς λόγους, από υπαιτιότητά του, επειδή το ακίνητον έχει νομικό ελάττωμα (ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο), τότε υπάρχει αρχική ολική αδυναμία εκπλήρωσης της παροχής (Εφ. Θεσ. 386/1995 Ελλ. Δ/νη 37. 166, βλ. Γεωργίου Ελλ. Δ/νη 29.453), η οποία τον υποχρεώνει σε αποζημίωση του άλλου συμβαλλομένου (άρθρ. 335, 382 ΑΚ), λόγω αλλοίωσης

της παροχής κατά αντικείμενο.

Ο δανειστής (προαγοραστής) που ζημιώθηκε, δικαιούται να αξιώσει, ό,τι θα είχε αν δεν υπήρχε η αντισυμβατική συμπεριφορά του οφειλέτη (προπωλητή). Η αποζημίωση περιλαμβάνει το τίμημα που κατέβαλε για την αγορά του ακινήτου και το επί πλέον ποσό, που απαιτείται να καταβάλει για την αγορά άλλου ακινήτου, όμοιου εκείνου, κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής (Εφ. Αθ. 14/80 ΝοΒ 28.846). Ο πωλητής έχει αντικειμενική ευθύνη για τα ελαττώματα και άσχετη από την γνώση ή άγνοια, έστω και ανυπαιτιότητα αυτού (Εφ. Αθ 2371/1998 ΕλλΔνη 40. 387), αλλά αν ο αγοραστής γνώριζε το νομικό ελάττωμα κατά τον χρόνο σύναψης της πώλησης, η γνώση του επιφέρει, κατά το άρθρο 515 εδαφ. α' ΑΚ, την απαλλαγή του πωλητή από την εν λόγω ευθύνη του (Εφ. Αθ. 4896/76 ΝοΒ 25.77 Εφ.Αθ. 1622/96 Ελλ.Δ/νη 37.1674).

Από την εκτίμηση των αποδείξεων... αποδείχθηκαν τα εξής: Με το υπ' αριθμόν 75963/23.7.1984 προσύμφωνο πώλησης αγρού του Συμ/φου Β.Γ., ο εναγόμενος - εφεισβλήτος ανέλαβε την υποχρέωση να πωλήσει και μεταβιβάσει με οριστική σύμβαση πώλησης κοινώς και αδιαίρετως και κατ' ίσα μέρη στην κάθε μία από τις ενάγουσες - εκκαλούσες, ένα αγροτεμάχιο, εμβαδού 300 τ.μ που βρίσκεται στην κτηματική περιφέρεια της Κοινότητας Α.-Λ. και συνορεύει ανατολικά και σε πλευρά 15 μέτρων με αιγιαλίτιδα ζώνη, δυτικά και σε πλευρά 15 μέτρων με ιδιοκτησία του εφεισβλήτου, βόρεια και σε πλευρά 20 μέτρων με ιδιοκτησία Σ.Κ. με τίμημα 300.000 δραχμών, που κατεβλήθηκε ως "αρραβώνας". Όμως, η μεταβίβαση αυτή της κυριότητας του ακινήτου στις εκκαλούσες αγοράστριες ήταν αδύνατη διότι, κατά τον χρόνο της σύναψης του προσυμφώνου, αλλά και μετέπειτα, υπήρχε νομικό ελάττωμα,

επειδή η κυριότητα του, δεν ανήκε στον εφεισβλήτο πωλητή, αλλά στο Ελληνικό Δημόσιον ως φυσικός αιγιαλός (το μεγαλύτερο μέρος αυτού αποτελεί αιγιαλό και παραλία, ενώ το υπόλοιπο διεκδικείται από το Ελληνικό Δημόσιον). Μετά δε την ισχύ του Ν. 1591/1986, τούτο, όπως και όλα τα ακίνητα της περιοχής "Κ.Λ." της κτηματικής περιφέρειας Α., που είχαν καταγραφεί ως δημόσια κτήματα με αριθμούς ΒΚ 881 και ΒΚ 928, περιήλθε και τυπικά στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου. Πρόκειται, λοιπόν, γι' αρχική ολική αδυναμία εκπληρώσεως της παροχής, που είναι υπαίτια, αν και δεν απαιτείται υπαιτιότητα του πωλητή, για την ευθύνη του από νομικά ελαττώματα.

Αλλά, και οι εκκαλούσες αγοράστριες ήταν σε γνώση του νομικού ελαττώματος (κυριότητα Δημοσίου), κατά το χρόνο σύναψης του προσυμφώνου (23.7.1984), γι' αυτό ακριβώς δεν κατόρθωσαν αμέσως το οριστικό πωλητήριο συμβόλαιο, αλλά αρκέστηκαν σε προσύμφωνο πώλησης, παρόλο που κατέβαλαν ολόκληρο το τίμημα που το χαρακτήρισαν ως "αρραβώνα", χωρίς να δίδουν καμία απολύτως εξήγηση για την επιλογή τους αυτή, ούτε υπάρχει κάποιος όρος στο προσύμφωνο, που να την δικαιολογεί. Το εν λόγω ακίνητο είναι ακριβώς δίπλα στο κύμα, στην περιοχή "Κ.Λ." της Κοινότητας Α., που διεκδικούσε το Ελληνικό Δημόσιον, από το έτος 1966, διότι είχε τη μορφολογία παλαιού αιγιαλού, με προσχώσεις, από τον καιρό της Τουρκοκρατίας. Από το έτος 1970, άρχισαν να εκδίδονται πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής για αυθαίρετες καταπατήσεις αιγιαλού στη περιοχή αυτή. Η κατάσταση αυτή δημιούργησε έντονο κοινωνικό πρόβλημα. Το έτος 1980, οι αγοραστής ίδρυσαν σύλλογο για να αποκτήσουν τίτλους από το Δημόσιο με παραχώρηση. Με συνεχή διαβήματά

τους ζήτησαν την συμπαράσταση της νομαρχιακής αρχής, των βουλευτών της περιφέρειάς τους και των αρμοδίων υπουργών, προς επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Το ζήτημα της έλλειψης τίτλων ήταν γνωστό στην ευρύτερη περιοχή. Ο πατέρας των εκκαλούσων, που ήταν από το διπλανό χωριό Π. και έκανε τις διαπραγματεύσεις για την αγορά του ακινήτου, ως αντιπρόσωπός τους, γνώριζε την ύπαρξη του νομικού ελαττώματος, όπως κι εκείνες, κι αυτό υπήρξε η αιτία να συμφωνηθεί χαμηλό τίμημα. Οι αγοραστές, όπως και οι εκκαλούσες, αλλά και οι μάρτυρες του, αγόραζαν εκεί οικοπέδα (που τα ονόμαζαν ως “αγροτεμάχια”), με την προσδοκία ότι θα τακτοποιηθεί σύντομα ευνοϊκά το γενικό ιδιοκτησιακό καθεστώς. Αρκετοί αγοραστές ανήγειραν οικοδομές στα οικοπέδα που αγόρασαν. Υπήρχε ήδη διαμορφωμένος οικισμός, όταν έγινε το προσύμφωνο.

Τελικά, μετά από τις πιέσεις των αυθαιρέτων κατόχων, το ζήτημα ρυθμίστηκε με το άρθρον 44 του ν. 159/86, που ενέταξε την περιοχή σε σχέδιο πόλεως και παραχώρησε τίτλους στους αυθαίρετους κατόχους με καταβολή μικρού τιμήματος, που καθόριζε ο αρμόδιος Οικονομικός Έφορος, με βάση την αγοραία αξία τους. Με την υπ’ αριθμόν 15857/86 απόφαση του Νομάρχη Λ. παραχωρήθηκε στις εκκαλούσες το υπ’ αριθ. 9 οικόπεδο του 21ου οικοδομικού τετραγώνου, έκτασης 146,07 τ.μ., με ποσοστιαίον επί της αγοραίας αξίας τίμημα από 24.832 δραχμές που κατεβλήθη ολοσχερώς. Το οικόπεδο που παραχωρήθηκε σ’ αυτές, σε αντάλλαγμα του ακινήτου που κατείχαν χωρίς νόμιμο τίτλο και αγόρασαν με το προσύμφωνο από τον εφεισβλήτο, απέκτησε πολλαπλάσια αξία από εκείνη που είχε το οικόπεδο (αγροτεμάχιο, στην κυριολεξία), που αγόρασαν, διότι εντάχθηκε στο σχέδιο πόλεως και ε-

ξυπηρετείται με οδούς, που ανοίχθηκαν λόγω εφαρμογής του ρυμοτομικού σχεδίου. Με την έννοια αυτήν, οι εκκαλούσες δεν υπέστησαν ζημία, λόγω της αδυναμίας παροχής του εφεισβλήτου. Γιατί δεν απαιτείται να καταβάλλουν επί πλέον ποσό για την αγορά άλλου ακινήτου, όμοιου εκείνου (μεγαλύτερου), που αγόρασαν, κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής.

Επικουρικά, οι εκκαλούσες δε δικαιούνται αποζημίωση, διότι τελούσαν σε γνώση του νομικού ελαττώματος, κατά τον κρίσιμο χρόνο της σύναψης του προσυμφώνου πώλησης. Συγκεκριμένα, η προαναφερόμενη νομική κατάσταση είχε λάβει μεγάλη δημοσιότητα ήδη από το έτος 1970, όταν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ασχολήθηκαν με το κοινωνικό πρόβλημα που δημιουργήθηκε, την επίλυση του οποίου ανέλαβε το Κοινοβούλιο και η Κυβέρνηση με την ως άνω λύση, που, όπως προελέχθη έδωσε. Το γεγονός ότι οι εκκαλούσες κατά τον χρόνο καταρτίσεως του ως άνω προσυμφώνου (23.7.1984) οπωσδήποτε γνώριζαν την πραγματική και νομική κατάσταση σε σχέση με το επίδικο αγροτεμάχιο αποδεικνύεται από τη σαφή και κατηγορηματική κατάθεση του μάρτυρα απόδειξης Μ.Ζ, ο οποίος καταθέτει μετά λόγου γνώσεως και αξιοπιστίας ότι “.... Τις διαπραγματεύσεις της επίδικης έκτασης ... από πλευράς εναγουσών τις έκανε ο πατέρας τους που κατάγεται από τον Π. που απέχει από την Α. τέσσερα χιλιόμετρα... Πιστεύω ότι γνώριζαν το πρόβλημα.... Αν σήμερα πάμε και κάνουμε καταμέτρηση του οικοπέδου των εναγουσών θα διαπισώσουμε ότι έχουν περιφραγμένο το οικόπεδό τους εμβαδού 300 ή 500 τ. μ. περίπου, δηλαδή πιστεύω ότι κατέχουν όλη την έκταση που αγόρασαν από τον εναγόμενο... Με τη λύση του ιδιοκτησιακού προβλήματος η αξία των οικοπέδων τετραπλασιάστηκε. Δεν νομίζω ότι υπήρξε ζημία και

πιστεύω ότι (η αγορά των εναγουσών) ήταν κερδοφόρος...οι ενάγουσες δεν είναι τίποτα χωριάτισσες, ώστε να μη γνωρίζουν στοιχειώδη πράγματα, αλλά μορφωμένες, η μία μάλιστα είναι δασκάλα.... Επιμένω ότι οι ενάγουσες θα αγόραζαν το συγκεκριμένο οικόπεδο παρά το ότι πιστεύω ότι γνώριζαν το πρόβλημα με το Δημόσιο...". Η κατάθεση αυτή, όπως άλλωστε και των λοιπών μαρτύρων εναγουσών, δεν αναιρούνται από τις καταθέσεις των μαρτύρων των εναγουσών, οι οποίοι εν πάση περιπτώσει καταθέτουν α) ο Γ.Κ. "... με τις ενάγουσες έχω στενή συγγένεια είναι θυγατέρες της αδελφής μου δηλ. ανεψιές μου... Έχω αγοράσει κι εγώ στην ίδια περιοχή κοντά στο επίδικο, οικόπεδο με προσύμφωνο το έτος 1979. Το αγόρασα με προσύμφωνο, γιατί δεν γινόταν συμβόλαιο κι αυτό, γιατί υπήρχε και το γνώριζα εγώ, πρόβλημα ιδιοκτησιακό στη περιοχή εκείνη, ότι δηλαδή τα κτήματα αυτά είναι του Δημοσίου...πιστεύω ότι γνώριζαν το πρόβλημα οι φερόμενοι πωλητές, αλλά είχαν την πεποίθηση ότι ήταν δικά τους και τελικά τα κέρδισαν πληρώνοντας μία συμβολική τιμή στο δημόσιο....εγώ πληροφορήθηκα από το 1979 ότι η έκταση αυτή (όπου και το επίδικο) έχει νομικά προβλήματα...", β) ο Γ.Κ. "...Οι αγοραστές παρόλο ότι πληροφορούσαν το γενικό πρόβλημα της περιοχής Κ.Λ., δεν πολυστάθμιζαν το γεγονός, δεν ενδιαφερόταν για τα ειδικά προβλήματα που εμφάνιζε το κάθε οικόπεδο και ιδίως αυτά που ήταν μπροστά στην παραλία, παρά το ότι γνώριζαν το γενικό πρόβλημα, ότι δηλαδή ότι η έκταση αυτή διεκδικείται από το Δημόσιον...".

Περαιτέρω όσον αφορά την λωρίδα γης 75 τ.μ. που αγόρασαν με ιδιωτικό προσύμφωνο οι εκκαλούσες από τον εφεσβλητο, με τίμημα 65.000 δραχμών, το αίτημα αποζημίωσης είναι αβάσιμο και απορριπτό, γι' αυτό, ορθά κρίθηκε, ως

μη νόμιμο, από την προδικαστική απόφαση και δεν διετάχθησαν αποδείξεις, διότι δεν τηρήθηκε ο συμβολαιογραφικός τύπος για τη σύναψη του προσυμφώνου και, εντεύθεν, είναι άκυρη η προσύμβαση και δεν δημιουργεί αξίωση αποζημίωσης από νομικά ελαττώματα.

337/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγητής: Διανέλλος Διανελλάκης
Δικηγόροι: Λάμπρος Φράγγος, Σπ. Μαρδέλης

ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ διαδίκων. Δεν καλούνται οι ίδιοι να παραστούν στις διαδικαστικές πράξεις, αλλά ειδοποιούνται από το διάδικο που τους διόρισε.

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ. Η μη κλήτευση διαδίκου στη διενέργεια αυτής συνιστά ακυρότητα μόνο με την επίκληση δικονομικής βλάβης, μη δυνάμενης να θεραπευθεί άλλως.

Από τις διατάξεις των άρθρων 391 και 392 Κ.Πολ.Δ., προκύπτει ότι οι τεχνικοί σύμβουλοι, που διορίστηκαν νόμιμα από διάδικο, δεν καλούνται οι ίδιοι να παραστούν στις διαδικαστικές πράξεις από το διάδικο, που έχει την επιμέλεια διενέργειάς τους, αλλά ειδοποιούνται γι' αυτό από το διάδικο που τους διόρισε, ο οποίος υποχρεωτικά καλείται. Η αδυναμία του τελευταίου να ειδοποιήσει τον τεχνικό του σύμβουλο λόγω της μη κλήτευσής του από τον αντίδικο, συνιστά βλάβη κατά το άρθρο 159 αρ. 3 Κ.Πολ.Δ., την οποία πρέπει να επικαλείται στην περίπτωση της προβολής ακυρότητας για τον ανωτέρω λόγο πραγματογνωμοσύνης και η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί κατά διαφορετικό τρόπο, παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας (Β. Βαθρακοκόλη Κ.Πολ.Δ. άρθρο 392 σελ. 757, Κ. Μπέν Πολ.Δικ. άρθρο 392).

Στην προκειμένη περίπτωση, πλήττεται ως άκυρη η πραγματογνωμοσύνη που διατάχθηκε από το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, λόγω μη κλήτευσης του διαδίκου από τον αντίδικό του, που επιμελήθηκε της διεξαγωγής της και αδυναμίας εξ αυτού του λόγου του τεχνικού συμβούλου, που διορίστηκε νομότυπα από αυτόν, να παρασταθεί κατά τη διενέργειά της. Για την ακυρότητα της πραγματογνωμοσύνης δεν γίνεται επίκληση βλάβης του διαδίκου, ο οποίος δεν παραστάθηκε, όπως και ο τεχνικός σύμβουλός του, που συνέταξε τεχνική έκθεση, κατά τη διεξαγωγή της. Έτσι, ο ισχυρισμός για ακυρότητα της πραγματογνωμοσύνης είναι αόριστος και πρέπει να απορριφθεί. Επομένως, κατ' ορθή κρίση, μη αντικείμενη στις ανωτέρω διατάξεις, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο εκτίμησε, ως έγκυρο αποδεικτικό μέσο, την έκθεση πραγματογνωμοσύνης.

338/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγητής: Γεώργ. Μπατζαλέξης
Δικηγόροι: Ιωάν. Τρικκαλίδης, Διαμ. Παπανικολάου

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ. Ευθεία εκ του νόμου ευθύνη αυτού για αυτ/κά ατυχήματα, έστω κι αν το αλλοδαπό αυτ/το δεν είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφάλισης (πράσινη κάρτα). Η ύπαρξη πράσινης κάρτας, κατά πλάσμα του νόμου, αποτελεί πρόταση προς αναδοχή ικανοποίησης των αξιώσεων των τρίτων εκ του ασφαλιστικού κινδύνου και με την εκ των τελευταίων αποδοχή δια της έγερσης αγωγής, καταρτίζεται σύμβαση σωρευτικής αναδοχής χρέους.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ δίκαιο ασφάλισης οχημάτων. Οι προβλεπόμενες και νόμιμα εκδοθείσες προσωρινές κόκκινες πινακίδες

κυκλοφορίας, παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη και εκτός Γερμανίας, σε όλη την Ευρώπη, για τα αυτ/τα που κυκλοφορούν στο εμπόριο (π.χ. για τη μετάβασή τους σε κάποια άλλη χώρα, οδικά, όπου είναι παραδοτέα).

Σύγκρουση στην Ελλάδα με όχημα (ρυμουλκώ και ρυμουλκούμενο) φέρων γερμανικές κόκκινες πινακίδες και ασφαλισμένο σε αλλοδαπή ασφ. εταιρία. Ξεχωριστή ασφάλιση ρυμουλκού και ρυμουλκούμενου. Ενόπτητα της ζημίας, αφού δεν μπορεί να προσδιορισθεί το μέγεθος αυτής που προκάλεσε καθένα από τα δύο οχήματα.

ΔΩΣΙΔΙΚΙΑ αδικήματος. Είναι συνιτρέουσα με τη δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου.

ΟΡΙΣΜΕΝΟ της αγωγής επί αξίωσης διαφυγόντων εισοδημάτων. Δεν αρκεί η αφηρημένη επανάληψη των εκφράσεων του 298 ΑΚ, αλλ' απαιτείται η εξειδικευμένη και λεπτομερής μνεία των συγκεκριμένων περιστάσεων και μέτρων, που καθιστούν πιθανό το κέρδος. Για τα διαφυγόντα κέρδη επιτρέπεται στο δικαστή να αρκασθεί στη πιθανολόγηση και δεν απαιτείται πλήρης δικανική πεποίθηση.

ΑΙΤΙΩΔΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑ μεταξύ ζημιολόγου συμπεριφοράς και ζημίας. Μόνη η παράβαση των δ/ξεων του ΚΟΚ, δεν θεμελιώνει αυτή καθ' εαυτή, υπαιτιότητα στην επέλευση αυτ/κού ατυχήματος, αποτελεί όμως στοιχείο σταθμιζόμενο από το δικαστήριο.

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ. Η περί αυτής δαπάνη είναι αποκαταστατέα μόνο αν με αυτό τον τρόπο είναι δυνατή η διαλεύκανση της κατάστασης του αυτ/του και η διαπίστωση της δυνατότητας περαιτέρω ασφαλούς κυκλοφορίας ή μη, όχι δε και όταν διενεργήθηκε από λόγους πρόνοιας εξασφάλισης αποδεικτικού μέσου.

ΖΗΜΙΕΣ αυτ/του. Για την άσκηση της σχε-

τικής αξίωσης δεν είναι αναγκαία η προηγούμενη αποκατάσταση αυτών, διότι περιεχόμενο της χρηματικής αποζημίωσης στην υπαίτια βλάβη πράγματος, δεν είναι η δαπάνη στην οποία υποβλήθηκε ο ζημιωθείς για την επιδιόρθωση, αλλά η αντικειμενικά αναγκαία χρηματική ποσότητα για τη δημιουργία στη περιουσία του ζημιωθέντος κατάστασης όμοιας με την προ του ατυχήματος υπάρχουσα.

{...} Κατά τη διάταξη του άρθρου 13 παρ. 2 του ν. 489/1976, που κωδικοποιήθηκε με το ΠΔ 237/1986, μετά την 1.7.1988 (ιδ. ΕΟΚ 88/367 απόφαση της Επιτροπής ΕΟΚ), δεν ενεργείται έλεγχος για την ύπαρξη ασφαλιστικής καλύψεως ή εφοδιασμού του αυτοκινήτου με “πράσινη κάρτα”, προκειμένου περί αυτοκινήτου που προέρχεται από χώρα, το Εθνικό Γραφείο της οποίας έχει προσυπογράψει την, κατά το άρθρο 2 παρ. 2 του ως άνω νόμου, συμπληρωματική συμφωνία, δηλαδή από τις 15 χώρες της Ε.Ε. και τις λοιπές χώρες Νορβηγία, Αυστρία, Ελβετία, Ουγγαρία και Τσεχοσλοβακία (ΕφΑθ 6858/1997 ΕλλΔνη 3, 609, Κρητικός, Αποζημίωση από τροχαία αυτοκινητικά ατυχήματα, 1992 αριθ. 2056, 2057, 2266, 2293, 2325, 2326). Σε περίπτωση ατυχήματος στην Ελλάδα, από αυτοκίνητο της ανωτέρω κατηγορίας, ο προσδιορισμός των ευθυνόμενων προσώπων γίνεται ως εξής: α) ο κύριος, κάτοχος και οδηγός του ζημιογόνου αυτοκινήτου, κατά το ν. ΠΠΝ/1911, β) ο υπαίτιος του ατυχήματος ή ο προστίσας, κατά τις διατάξεις των άρθρων 914 και 922 ΑΚ (και στις δύο περιπτώσεις, ενόψει της διατάξεως του άρθρου 26 ΑΚ, ως δίκαιο του τόπου τελέσεως της αδικπραξίας) και γ) το Γραφείο Διεθνούς Ασφαλίσεως, (Γ.Δ.Α.), κατά τη διάταξη του άρθρου 26 παρ. 1 εδ. β' του ν. 489/1976, το οποίο έχει ευθύνη από

τον νόμο και όχι αδιοπρακτική, ούτε από σύμβαση αναδοχής χρέους.

Το όριο της ευθύνης του Γ.Δ.Α. προσδιορίζεται βάσει του ν. 489/1976 “...εντός των ορίων του παρόντος νόμου...”, δηλαδή εν προκειμένω ισχύει το οριζόμενο από το νόμο κατώτατο ασφαλιστικό ποσό. Ο παθών έχει, άνευ ετέρου, δηλαδή ακόμη και αν το αλλοδαπό αυτοκίνητο δεν είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφαλίσεως (πράσινη κάρτα), ευθεία αξίωση κατά του Γ.Δ.Α. (άρθρο 30 παρ. 5 του ν. 489/1976), το οποίο, έχοντας νομική θέση που προσομοιάζει με εκείνη του ασφαλιστή, δικαιούται να προβάλει κατά του ζημιωθέντος όσες ενστάσεις θα μπορούσε να προβάλει και ο ασφαλιστής, εάν εναγόταν από τον τρίτο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 10 παρ. 2 του ν. 489/1976 (βλ. ΕφΑθ 6858/1997 ο.π., ΕφΑθ 4200/1996 ΕλλΔνη 38, 1881 και εκεί παραπομπές, Αθ. Κρητικού, Αποζημίωση από τροχαία αυτ/κά ατυχήματα εκδ. 1998, αριθ. 2419, 2420 και 2421 και εκεί παραπομπές). Όταν, όμως, το ζημιογόνο αυτοκίνητο είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφαλίσεως (πράσινη κάρτα), η ύπαρξη αυτού, κατά πλάσμα του νόμου, αποτελεί πρόταση της ασφαλιστικής εταιρίας που το εξέδωσε, σύμφωνα προς την οποία, απευθυνόμενη αορίστως προς τους δικαιούχους αποζημίωσης τρίτους, σε περίπτωση πραγματώσεως του ασφαλιστικού κινδύνου, ο προτείνων ασφαλιστής προσφέρεται να ικανοποιήσει τις αξιώσεις των τελευταίων, εφόσον αυτές δεν υπερβαίνουν το ασφαλιστικό ποσό και δεν είναι κατώτερες από τα ισχύοντα ελάχιστα ποσά ασφαλιστικής καλύψεως, που προβλέπονται κάθε φορά από τα εγκεκριμένα τιμολόγια ασφαλιστρών, και έτσι με την αποδοχή της πρότασης αυτής, που μπορεί να γίνει και με την έγερση από τον ενδια-

φερόμενο της σχετικής αγωγής κατά του ασφαλιστή, καταρτίζεται σύμβαση σωρευτικής αναδοχής, που ιδρύει, σύμφωνα με τα άρθρα 361 και 477 ΑΚ, άμεση ευθύνη του αναδεχόμενου έναντι του ζημιωθέντος από το ατύχημα προσώπου μέχρι το παραπάνω ποσό. Στην περίπτωση αυτή της συμβατικής σωρευτικής αναδοχής χρέους η έκταση της ευθύνης του αναδοχέα ρυθμίζεται κατά τις λοιπές γενικές διατάξεις των άρθρων 472 έως 475 ΑΚ και επομένως αυτός, δηλαδή εδώ ο ασφαλιστής, υπέχει έναντι του παθόντος όμοια υποχρέωση όπως και ο οφειλέτης ζημιώσας (ΑΠ 420/2000 ΕλλΔνη 41, 1308).

Περαιτέρω, στο γερμανικό δίκαιο ισχύει ο θεσμός της υποχρεωτικής ασφαλίσεως των οχημάτων, η οποία διέπεται από τις διατάξεις του νόμου για την υποχρεωτική ασφάλιση της 5.4.1965 όπως τροποποιήθηκε. Για ζητήματα που δεν ρυθμίζονται από τον ανωτέρω νόμο, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του νόμου περί ασφαλιστικών συμβάσεων της 30.5.1908, καθώς και οι γενικοί όροι ασφαλίσεως αυτοκινήτων (ΑΚΒ) της 18.12.1970, όπως τροποποιήθηκαν μέχρι την 1.1.1992 και ίσχυαν το έτος 1993, που επισυνέβη η κατωτέρω σύγκρουση, από την οποία απορρέουν οι αγώγιμες αξιώσεις, κατά το δίκαιο δε αυτό ο ζημιωθείς έχει ευθεία αξίωση κατά του ασφαλιστή (ιδ. ΕφΑθ 1654/1997 ΕλλΔνη 39, 609). Κατά την παρ. 2 περ. 1 των ΑΚΒ η ασφάλιση του αυτοκινήτου ισχύει για την Ευρώπη, εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί η επέκταση της ισχύος της, κατά δε την περιπ. 2 α ο ασφαλιστής απαλλάσσεται από την υποχρέωση να καλύψει την ζημία, αν το όχημα χρησιμοποιείται για άλλο σκοπό από τον αναφερόμενο στην αίτηση.

Τέλος, οι προβλεπόμενες από την ίδια νομοθεσία προσωρινές κόκκινες πινακί-

δες κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, εφόσον έχουν εκδοθεί νομίμως από την αρμόδια υπηρεσία, παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη της αστικής ευθύνης, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις για την απλή και μικτή ασφάλιση αυτοκινήτων που βρίσκονται στο εμπόριο και στα εργοστάσια, η οποία καλύπτει τον έμπορο και το εργοστάσιο για τα αυτοκίνητα που κυκλοφορούν στο εμπόριο. Η ασφαλιστική αυτή κάλυψη των κόκκινων πινακίδων ισχύει, κατά την εφαρμοζόμενη και στην περίπτωση αυτή ως άνω διάταξη των ΑΚΒ, σε όλη την Ευρώπη (ιδ. 53/15.6.1998 έγγραφο του Ελληνικού Ινστιτούτου Διεθνούς και αλλοδαπού Δικαίου με το οποίο, κατόπιν της 548/1996 μη οριστικής αποφάσεως του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, παρασχέθηκαν πληροφορίες συμβάσεων και των ΑΚΒ). Η ισχύς της ασφαλιστικής καλύψεως, για τα αυτοκίνητα που φέρουν κόκκινες πινακίδες, και εκτός της Γερμανίας είναι εύλογη, διότι, σε περίπτωση ισχύος μόνον εντός της Γερμανίας, τα εν λόγω αυτοκίνητα δεν θα είχαν ασφαλιστική κάλυψη, όταν κινούνται εκτός Γερμανίας, για εμπορικούς σκοπούς, όπως λ.χ. για την μετάβαση τους σε κάποια άλλη χώρα, οδικώς, όπου και πρέπει να παραδοθούν στον αγοραστή, ή μεταφοράς τους από τον ίδιο στη χώρα προέλευσής του, όπου και θα προβεί σε έκδοση των κανονικών πινακίδων κυκλοφορίας, κατά τους νόμους της Χώρας του.

Τέτοιο ζήτημα ισχύος της ασφαλιστικής καλύψεως και κατ' ακολουθία υποχρέωσης του ασφαλιστή να ανορθώσει την ζημία που θα υποστεί οποιοσδήποτε τρίτος από την κίνηση αυτού εκτός της Γερμανίας δεν υφίσταται, όταν ο ασφαλιστής χορήγησε στον ασφαλισμένο πιστοποιητικό διεθνούς ασφαλίσεως (πράσινη κάρτα), που, όπως λέχθηκε, έχει σαν αποτέλεσμα να καθιδρύεται ευθύνη του

προς ανόρθωση της ζημίας από την σύμβαση σωρευτικής αναδοχής χρέους, στην οποία έχουν εφαρμογή, κατά τα προεκτεθέντα, οι διατάξεις των άρθρων 472-475 ΑΚ και δεν έχει την δυνατότητα να προτείνει κατά του τρίτου ενστάσεις από τη σχέση του μετά του οφειλέτου (474 ΑΚ) ζημιώσαντος εν προκειμένω, επί των οποίων θα μπορούσε να στηρίξει αρνητικό της παθητικής του νομιμοποίησης ισχυρισμό, ούτε βέβαια να αντιτάξει κατά του ζημιώσαντος οφειλέτου απαλλαγή του από τη υποχρέωση προς αποζημίωση του τρίτου, κατ' επίκληση διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας, αφού η ευθύνη του δεν στηρίζεται σ' αυτές, αλλά στις προαναφερθείσες διατάξεις του ΑΚ, γεγονός το οποίο θα του παρείχε το δικαίωμα, αφού δεν μπορεί να αποφύγει, την ικανοποίηση της αξίωσης του ζημιωθέντος τρίτου προς αποζημίωσή του, ενόψει της αδυναμίας του να αντιτάξει κατ' αυτού ενστάσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση, να αναζητήσει από τον ασφαλισμένο ό,τι εκείνος όφειλε και αυτός, εξαιτίας της ασφαλιστικής καλύψεως της ευθύνης του, κατέβαλε στον ζημιωθέντα, ασκώντας παρεμπόδιση αγωγή και πριν ακόμη από την καταβολή της αποζημίωσης στον ζημιωθέντα (ιδ. για την δυνατότητα αυτή ΑΠ 425/2000 και ΑΠ 198/1998 ΕλλΔνη 41, 1589 και 39, 822 αντίστοιχα).

Στην προκειμένη περίπτωση, οι εκκαλούντες της υπό στοιχείο α' εφέσεως, με την από 2.9.1994 (αριθ. εκθ. καταθ. 4432/1065/30.9.1994) αγωγή τους, επικαλέσθηκαν την, κάτω από τις εκεί περιγραφόμενες συνθήκες, στο 210 χιλιόμετρο της Ν. Ε.Ο. Αθηνών, Λαμίας στις 9.12.1993, λαβούσα χώρα σύγκρουση του ρυμουλκού αυτοκινήτου μετά του ρυμουλκούμενου βυτίου, ιδιοκτησίας του πρώτου, που οδηγούσε ο δεύτερος απ'

αυτούς, με το ρυμουλκό αυτοκίνητο και το ρυμουλκούμενο απ' αυτό όχημα, ιδιοκτησίας της δεύτερης εναγομένης, τα οποία είχαν ως τόπο συνήθους σταθμεύσεως τη Γερμανία, έφεραν πινακίδες κυκλοφορίας της Χώρας αυτής και ήταν ασφαλισμένα, για την έναντι τρίτων αστική ευθύνη, από τις δεύτερη και τρίτη εναγόμενες αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρίες, αντίστοιχα, οι οποίες είχαν χορηγήσει, στην ως άνω ασφαλισμένη ιδιοκτήτρια αυτών, τα αναφερόμενα στην αγωγή πιστοποιητικά διεθνούς ασφάλισης (πράσινες κάρτες), που οδηγούσε ο πρώτος απ' αυτούς, τον οποίο η ως άνω ιδιοκτήτρια τους είχε προστήσει στην οδήγησή τους, η οποία (σύγκρουση) επήλθε, για όλους τους λόγους που εκθέτουν στην αγωγή, από υπαιτιότητα του πρώτου εναγομένου.

Ζήτησαν δε, κατ' ακολουθία τούτων, να υποχρεωθούν οι ως άνω εναγόμενοι και το Γ.Δ.Α. να τους καταβάλλουν σε ολόκληρο ποσό 35.043.181 και 825.000 δραχμών, αντίστοιχα, προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν όπως τα επί μέρους κονδύλια αυτής αναλύονται στην αγωγή τους. Η με το περιεχόμενο αυτό αγωγή, κατ' αρχάς παραδεκτά ασκήθηκε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, που ήταν τοπικά αρμόδιο για όλους τους διαδίκους (άρθρα 22, 25 παρ. 2, 37 παρ. 1), διότι η κατοικία του πρώτου εναγομένου και η έδρα της δεύτερης βρίσκονται στην Λάρισα, χωρίς η τοπική αρμοδιότητα να μεταβάλλεται εκ του ότι η σύγκρουση, κατά την οποία τραυματίστηκε ελαφρά ο δεύτερος ενάγων, έλαβε χώρα στην περιφέρεια του Πρωτοδικείου Λαμίας, αφού η δωσιδικία του αδικήματος (άρθρο 35 ΚΠολΔ) είναι συντρέχουσα, νομίμως δε ζητήθηκε με αυτή να υποχρεωθούν σε ολόκληρο και οι δύο αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρίες να αποκαταστήσουν τις ζημίες των εναγό-

ντων, παρότι η πρώτη απ' αυτές (τρίτη εναγόμενη) είχε ασφαλίσει το ρυμουλκό και η δεύτερη (τέταρτη εναγόμενη) το ρυμουλκούμενο, αφού η ζημία επήλθε από την κυκλοφορία των δύο οχημάτων, ως μία ενότητα και δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί το μέγεθος αυτής που προκάλεσε καθένα από τα δύο οχήματα (ρυμουλκό-ρυμουλκούμενο), οι δε περί του αντιθέτου ως προς τα δύο αυτά ζητήματα ισχυρισμοί της τετάρτης εναγομένης ελέγχονται αβάσιμοι, τέλος δε περιείχε όλα τα στοιχεία, που ήταν απαραίτητα κατά νόμο, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, για την παθητική νομιμοποίηση των δύο αλλοδαπών ασφαλιστικών εταιρειών και του Γ.Δ.Α., ο δε αρνητικός της παθητικής νομιμοποίησης ισχυρισμός της τρίτης εναγομένης ασφαλιστικής εταιρείας, που στηρίζεται στο γεγονός ότι το ρυμουλκό και το ρυμουλκούμενο έφεραν προσωρινές κόκκινες πινακίδες, που επέτρεπαν διαδρομές δοκιμαστικές μόνον εντός της Γερμανίας και, κατά την προαναφερθείσα ασφαλιστική νομοθεσία της εν λόγω χώρας, στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν υφίστατο ασφαλιστική κάλυψη και δεν υπείχε υποχρέωση αποζημίωσης των παθόντων, τυχάνει αβάσιμος.

Η, με την επίκληση του αυτού ακριβώς ως άνω γεγονότος, ασκηθείσα από τις δύο ασφαλιστικές εταιρίες και το Γ.Δ.Α. (τρίτη, τέταρτη και πέμπτη εναγόμενοι) από 30.5.1995 (αριθ εκθ. καταθ. 3124/724/2.6.1995) παρεμπόδιουσα αγωγή κατά των πρώτου και δευτέρων εναγομένων, με την οποία ζήτησαν να υποχρεωθούν να τους καταβάλουν ό,τι θα κατέβαλαν στους ενάγοντες, σε περίπτωση παραδοχής της αγωγής τους, είναι, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, μη νόμιμη. Εφόσον λοιπόν η εκκαλούμενη έτσι έκρινε και, το μεν θεώρη-

σε ότι υφίστατο τοπική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου για εκδίκαση της αγωγής, ως προς όλους τους ομοδίκους, νομίμως δε ζητούνταν η καταδίκη και των δύο ασφαλιστικών εταιριών σε ολόκληρο και απέρριψε σιγή τον περί ελλείψεως παθητικής νομιμοποίησης ως άνω ισχυρισμό και την παρεμπόδιουσα αγωγή ως μη νόμιμη, έστω και με διαφορετική εν μέρει αιτιολογία, ορθώς τις αναφερόμενες στην μείζονα σκέψη διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε και πρέπει, αφού αντικατασταθεί η αιτιολογία της ως άνω (άρθρο 534 ΚΠολΔ), να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι υποστηρίζοντες τα αντίθετα λόγιοι.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 111 παρ. 2, 118 εδ. δ' και 216 παρ. 1 ΚΠολΔ, που εφαρμόζονται και στην προκειμένη ειδική διαδικασία του άρθρου 681 Α ΚΠολΔ, κατά τη διάταξη του άρθρου 591 παρ. 1 αυτού, σαφώς συνάγεται ότι το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιέχει, με την ποινή του απαραδέκτου, πλην των άλλων και σαφή έκθεση των γεγονότων που τη θεμελιώνουν κατά τον νόμο. Όταν στο δικόγραφο δεν περιέχονται όλα τα ανωτέρω γεγονότα, ή περιέχονται μεν, πλην όμως ασαφώς ή ελλιπώς, τότε η έλλειψη αυτή καθιστά μη νομότυπη την άσκηση της αγωγής και εντεύθεν απορριπτέα, ως απαράδεκτη, λόγω αοριστίας. Το απαράδεκτο της αγωγής ερευνάται και αυτεπαγγέλτως από το δικάζον δικαστήριο, καθόσον ανάγεται στην προδικασία που αφορά τη δημόσια τάξη. Σημειώνεται ότι η αοριστία του δικογράφου της αγωγής δεν μπορεί να συμπληρωθεί με τις προτάσεις ή με την παραπομπή σε άλλα έγγραφα της δίκης, ούτε από την εκτίμηση των αποδείξεων.

Ειδικότερα, η κατά το άρθρο 298 ΑΚ, αποζημίωση περιλαμβάνει τη μείωση της περιουσίας του δανειστή, (θετική ζημία), καθώς και το διαφυγόν κέρδος, εκείνο

δηλαδή που προσδοκά κάποιος με πιθανότητα, σύμφωνα με τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περιστάσεις και ιδίως τα προπαρασκευαστικά μέτρα που έχουν ληφθεί. Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό και με τις προμνησθείσες, σαφώς προκύπτει ότι τα περιστατικά που προσδιορίζουν την προσδοκία ορισμένου κέρδους με βάση την, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, πιθανότητα, καθώς και οι ειδικές περιστάσεις και τα ληφθέντα προπαρασκευαστικά μέτρα πρέπει να εκτίθενται στην αγωγή. Δεν αρκεί δηλαδή η αφηρημένη επανάληψη των ανωτέρω εκφράσεων του άρθρου 298 ΑΚ, ούτε η γενική αναφορά του συνολικώς φερομένου ως διαφυγόντος κέρδους, αλλά απαιτείται η εξειδικευμένη και λεπτομερής, κατά περίπτωση, μνεία των συγκεκριμένων περιστατικών, περιστάσεων και μέτρων, που καθιστούσαν πιθανό το κέρδος, ως προς τα επί μέρους κονδύλια, καθώς και η ιδιαίτερη επίκληση των κονδυλίων αυτών, ώστε να μπορεί να διαταχθεί απόδειξη (ΟλΑΠ 20/1992 ΝοΒ 41.85).

Στην κρινόμενη περίπτωση ο εκ των εναγόντων Χ.Π. ιδιοκτήτης του συγκρουσθέντος αυτοκινήτου με την ανωτέρω αγωγή, μεταξύ των άλλων, ζήτησε και την αποκατάσταση της αποθετικής του ζημίας (διαφυγόντα κέρδη) από την, συνεπεία των βλαβών που υπέστη από την σύγκρουση, επί 10 μήνες, που μεσολάβησαν από το ατύχημα μέχρι την άσκηση της αγωγής, στέρψη της χρήσης του αυτοκινήτου, που χρησιμοποιούσε για την άσκηση του επαγγέλματος του μεταφορέα, την οποία αποτίμησε στο ποσό του 1.000.000 δραχμών το μήνα, επιφυλάχθηκε δε για το υπόλοιπο διάστημα που θα εξακολουθούσε, από την αιτία αυτή, να στερείται στις χρήσεως του αυτοκινήτου. Για την θεμελίωση της αξιώσεως αυ-

τής επικαλέσθηκε με την αγωγή, όπως το σχετικό περιεχόμενο αυτής διευκρινίσθηκε, παραδεκτά, με τις προτάσεις, που κατατέθηκαν πριν την συζήτηση και έγινε αναφορά σ' αυτές στα πρακτικά (ιδ. δήλωση πληρεξουσίου δικηγόρου πριν από την έναρξη εξετάσεως των μαρτύρων και σημείωση της γραμματέως επί του προσκομιζομένου αντιγράφου), ότι με το βυτιοφόρο αυτοκίνητο του πραγματοποιούσε κάθε μήνα, κατά μέσο όρο, 20 δρομολόγια προς διαφορετικές πόλεις της Χώρας, μεταφέροντας διάφορα έλαια, από τις μεταφορές δε αυτές πραγματοποιούσε, μηνιαίως, κατά μέσο όρο, με βάση τα ακαθάριστα έσοδα των τεσσάρων τελευταίων μηνών προ της συγκρούσεως (Αύγουστος - Νοέμβριος 1993), το ύψος των οποίων και συγκεκριμενοποίησε, με αναφορά σε εκδοθείσες φορτωτικές (2.117.375, 2.045.883, 1.663.251, και 1.589.329 δραχμές, αντίστοιχα), ακαθάριστες εισπράξεις 1.850.000 δραχμών, από τις οποίες οι μηνιαίες δαπάνες, για έξοδα κίνησης, συντήρησης και εν γένει εκμετάλλευσης του αυτοκινήτου, ανέρχονταν σε 850.000 δραχμές και το υπόλοιπο του 1.000.000 δρχ. αποτελούσε τα καθαρά έσοδα, που θα πραγματοποιούσε κάθε μήνα, κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων και τα ληφθέντα προπαρασκευαστικά μέτρα, αν δεν μεσολάβουσε το ατύχημα και η ακινητοποίηση του οχήματός του, τα οποία και εκ του λόγου αυτού απώλεσε, τουλάχιστον για το ανωτέρω χρονικό διάστημα.

Η με το περιεχόμενο αυτό αγωγή, κατά το εν λόγω κεφάλαιό της, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην παρούσα μείζονα σκέψη περιείχε όλα τα αναγκαία προς θεμελίωση της εν λόγω αξιώσεως στοιχεία και τύχανε πλήρως ορισμένη. Εφόσον λοιπόν ορισμένη έκρινε την αγωγή και η εκκαλούμενη και απέρριψε σιγή την

ένσταση αοριστίας της, ως προς το εν λόγω κεφάλαιο της ..., ορθώς τις ανωτέρω διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε ...

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 297, 298 εδαφ. β' και 914 ΑΚ συνάγεται ότι για την ύπαρξη υποχρεώσεως αποζημιώσεως από αδικοπραξία απαιτείται, αφενός παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του δράστη, αφετέρου αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ πράξεως ή παραλείψεως του υπαιτίου και της προξενηθείσης ζημίας. Τέτοιος αιτιώδης σύνδεσμος υφίσταται, όταν η πράξη ή η παράλειψη, ενόψει των ειδικών περιστάσεων και των διαγαγμάτων της κοινής πείρας, ήταν πρόσφορη αιτία του επιζημίου αποτελέσματος, δηλαδή ήταν ικανή, κατά συνήθη πορεία των πραγμάτων, να επιφέρει το επιζήμιο αποτέλεσμα. Η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της πράξεως ή της παραλείψεως και του επιζημίου αποτελέσματος δεν αποκλείεται εκ του λόγου ότι στην επέλευση του αποτελέσματος συνέτρεξαν και άλλες περιστάσεις που προηγήθηκαν ή επακολούθησαν της πράξεως ή παραλείψεως του υπαιτίου, εφόσον οι περιστάσεις αυτές δεν είναι εντελώς έκτακτες και ασυνήθεις, κείμενες έξω από τη συνήθη πορεία των πραγμάτων (ΑΠ 1714/1999 ΕλλΔνη 41, 967, ΑΠ 513/1999 ΕλλΔνη 40, 1703, ΑΠ 568/1996 ΕλλΔνη 38, 65). Μόνη δε η παράβαση των διατάξεων του ΚΟΚ δεν θεμελιώνει, αυτή καθ' εαυτή, υπαιτιότητα στην επέλευση αυτοκινητικού ατυχήματος, αποτελεί όμως στοιχείο, η στάθμιση του οποίου από το δικαστήριο της ουσίας θα κριθεί σε σχέση με την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συγκεκριμένης πράξεως και του επελθόντος αποτελέσματος (ΑΠ 513/1999 ο.π.).

Προκειμένου δε για ζημίες που προκαλούνται από αυτοκινητικό ατύχημα, περιλαμβάνονται στις έμμεσες ζημίες, που

πρέπει ν' ανορθωθούν από τον ζημιώσαντα, εκείνες που υπέστη ο ζημιωθείς κατά λογική αναγκαιότητα, ως επακόλουθο της εκτεταμένης ζημίας ή της πλήρους καταστροφής του οχήματός του, για την πρόσληψη ενός ιδιώτη πραγματογνώμονα, αν μόνο με τον τρόπο αυτό είναι δυνατή η διαλεύκανση της υπάρχουσας καταστάσεως του συγκρουσθέντος αυτοκινήτου και η διαπίστωση της δυνατότητας της περαιτέρω ασφαλούς ή μη κυκλοφορίας του (ΕΑ 1489/1987 ΕλλΔνη 30.1361, ΕφΘεσ 44/1994 Αρμεν. ΜΗ, 797 επομ. ίδια σελ. 799, χωρίς όμως ειδικότερη αιτιολόγηση και εκεί παρατηρήσεις Τρωϊάνου-Γουλιέλμου σελ. 800 επομ. ίδια σελ. 801, όπου και περαιτέρω παραπομπές), όχι δε και όταν η πραγματογνωμοσύνη διενεργήθηκε από λόγους πρόνοιας εξασφάλισης από μέρους του διαδίκου του αποδεικτικού αυτού μέσου, οπότε δεν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος, με την ανωτέρω έννοια, μεταξύ της πράξεως του εναγομένου ζημιώσαντος και της επικαλούμενης ζημίας, δεδομένου ότι η πραγματογνωμοσύνη αποτελεί προβλεπόμενο από το νόμο (άρθρο 339 ΚΠολΔ) αποδεικτικό μέσο, μη συνδεόμενο με τη ζημιογόνο πράξη ή παράλειψη, στο δικαστήριο δε εναπόκειται να διατάξει την απόδειξη αυτή προς συμπλήρωση των άλλων αποδείξεων, συνυπολογίζοντας τα έξοδα στη δικαστική δαπάνη (ιδ. ΕφΘεσ 448/1989 ΕλλΔνη 30, 1011).

Περαιτέρω επί ζημιών αυτοκινήτου σε αυτοκινητικό ατύχημα, σε περίπτωση μη ενέργειας της αποκατάστασης αυτών, για οποιοδήποτε λόγο, οπότε ούτε αγορά ανταλλακτικών, ούτε εκτέλεση των σχετικών εργασιών πραγματοποιείται, που θα συνοδευόταν από την έκδοση των σχετικών τιμολογίων και την καταβολή του ΦΠΑ, ο ζημιωθείς ενάγων προεισπράττοντας το σχετικό ποσό, λόγω ΦΠΑ που δεν

οφείλεται, καθίσταται αδικαιολογήτως πλουσιότερος (ΕφΑθ 371/1997 ΕλλΔνη 38, 1601).

Εξάλλου, το περιεχόμενο της χρηματικής αποζημίωσης, στην περίπτωση υπαίτιας βλάβης πράγματος δεν είναι η δαπάνη στην οποία υποβλήθηκε ο ζημιωθείς για την επιδιόρθωση της προκληθείσης βλάβης - οπότε υπάρχει αποζημίωση με την μορφή αποκατάστασης της προτέρας ή όμοιας καταστάσεως και όχι χρηματική αποζημίωση - αλλά η χρηματική ποσότητα που είναι αντικειμενικά αναγκαία για την δημιουργία στην περιουσία του ζημιωθέντος καταστάσεως όμοιας με αυτή που υπήρχε πριν από το ζημιογόνο γεγονός και έτσι ο ενάγων δεν είναι υποχρεωμένος να επικαλεσθεί στην αγωγή του ότι πραγματοποίησε τη δαπάνη αποκατάστασης της βλάβης του περιουσιακού του στοιχείου, ούτε για την επιδίκαση της με το ανωτέρω περιεχόμενο αποζημίωσης είναι απαραίτητο να έχει προβεί στην αποκατάσταση της βλάβης αυτής (ιδ. ΕφΑθ 7718/1991 ΕλλΔνη 33, 850 και εκεί παραπομπές).

Τα ανωτέρω βέβαια ισχύουν όταν ο ενάγων ζητάει, για αποκατάσταση της θετικής ζημίας του, την απαιτούμενη, κατά τους αγωγικούς ισχυρισμούς του, δαπάνη αποκατάστασης της βλάβης, δεν γεννάται δε το ζήτημα αυτό, διότι είναι αυτονόητο, όταν επικαλείται, συνεπεία της συγκρούσεως, καταστροφή του αυτοκινήτου, ή εκτεταμένες ζημιές, που καθιστούν τεχνικώς μη ενδεδειγμένα, λόγω της φύσεως των και οικονομικώς ασύμφορη, λόγω του επικαλούμενου αναλυτικά υψηλού κόστους των σε σχέση με την αξία του ως μεταχειρισμένου, την επισκευή και αιτείται, ως αποζημίωση, την αξία αυτού, στην κατάσταση που βρισκόταν κατά τον χρόνο της συγκρούσεως (ιδ. για την προβολή τέτοιας αξιώσεως ΑΠ Ολ 38/1996 ΕλλΔνη 38, 41, ΑΠ 1050/1998

ΕλλΔνη 39, 1550).

Τέλος, προκειμένου για το διαφυγόν κέρδος, το οποίο, ενόψει της ανωτέρω στην προηγούμενη σκέψη εννοίας του, κατά κανόνα, δεν είναι επιδεκτικό πλήρους δικανικής πεποιθήσεως, επιτρέπεται στον δικαστή να αρκεσθεί στην πιθανότητα για την ύπαρξη ή μη αυτού, η οποία υφίσταται όταν συντρέχουν ικανοί λόγοι που συνηγορούν υπέρ της αληθείας και δεν προκύπτει κάτι το αντίθετο (ΑΠ 1249/1994 ΕλλΔνη 37, 88){...}

357/2001

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Δημ. Τίγγας

Δικηγόροι: Νικ. Κολοβός - Ελένη Παρίση, Κων. Κλειδωνάρης

ΕΙΚΟΝΙΚΟΤΗΤΑ πώλησης, με υποκρυπτόμενη σύμβαση δωρεάς υπό το τρόπο της ανάληψης υποχρέωσης από το δωρεοδόχο για περίθαλψη του δωρητή. Για την εικονικότητα πρέπει όλοι οι συμβαλλόμενοι να τελούν σε γνώση αυτής, κατά το χρόνο κατάρτισης της φερόμενης εικονικής δικαιοπραξίας.

Η δ/ξη της παρ. β του άρθρου 138 ΑΚ δεν είναι προσδιοριστική της κατά την α' παράγραφο εικονικότητας, υπό την έννοια ότι οριοθετεί απλώς την έκταση και την ενέργειά της, άλλ' έχει αυτοτέλεια, διότι στηρίζεται σε νέα πραγματικά περιστατικά, διαφορετικά εκείνων και πρέπει να προτείνονται κατά τρόπο σαφή και ορισμένο από τον επικαλούμενο την εικονικότητα διάδικο.

Μόνη η δυσαναλογία μεταξύ του αναγραφόμενου στο συμβόλαιο τιμήματος και της αγοραίας αξίας του πράγματος, δεν αποτελεί αποφασιστικό στοιχείο για τη διαμόρφωση δικανικής πεποίθησης ως προς την εικονικότητα.

Με την αγωγή, επί της οποίας έχει εκ-

δοθεί η εκκαλούμενη απόφαση, ο αρχικώς ενάγων Ν.Ι. εξέθετε ότι με σύμβαση πωλήσεως που καταρτίσθηκε μεταξύ αυτού και της εναγομένης με συμβολαιογραφικό έγγραφο νομίμως μεταγραμμένο μεταβίβασε την ψιλή κυριότητα ενός ακινήτου του, πλην όμως η πώληση είναι εικονική, γιατί δεν έγινε στα σοβαρά αλλά μόνον φαινομενικά και κάτω από την εικονική σύμβαση πωλήσεως υποκρύπτεται δωρεά υπό τρόπο, την οποία θα ήθελαν οι συμβαλλόμενοι και συντρέχουν οι για την κατάρτισή της απαιτούμενοι όροι, συνίσταται δε ο τρόπος στην ανάληψη υποχρέωσης από την εναγόμενη να μετοικήσει στον τόπο κατοικίας του ενάγοντος στη Σκ. για να τον περιθάψει, αλλά η εναγομένη παραβίασε τον τρόπο και δείχθηκε ακάριστη προς τον ενάγοντα και γι' αυτό ο τελευταίος προέβη με την αγωγή σε ανάκληση της δωρεάς. Γι' αυτό ζήτησε να αναγνωρισθεί η ακυρότητα της συμβάσεως πωλήσεως και η εγκυρότητα της υποκρυπτόμενης υπό την πώληση δωρεάς υπό τρόπο, όπως επίσης και ο λόγος ανακλήσεως αυτής και να καταδικασθεί η εναγόμενη σε δήλωση βουλήσεως περί μεταβιβάσεως της κυριότητας προς αυτόν του ως άνω ακινήτου.

Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αφού έκρινε νόμιμη την αγωγή (άρθρα 138, 180, 182, 496, 498, 503, 507, 509, 904 ΑΚ) και έταξε αποδείξεις σε βάρος του ενάγοντος με την υπ' αρ. 98/1994 προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, την απέρριψε ως ουσιαστικά αβάσιμη με την υπ' αρ. 61/1997 οριστική απόφασή του. Κατά των αποφάσεων αυτών παραπονείται με την υπό κρίση έφεση ο εκκαλών και ζητεί την εξαφάνισή τους με σκοπό να γίνει δεκτή η αγωγή του δικαιοπαρόχου, αρχικώς ενάγοντος πατέρα του (στη θέση του οποίου υπεισέληε μετά το θάνατό του εκείνος ως εξ αδιαθέτου κλη-

ρονόμος του), παραπονούμενος για εσφαλμένη εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού και κακή εφαρμογή του νόμου.

Κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 138 ΑΚ "δήλωση βούλησης που δεν έγινε στα σοβαρά παρά μόνον φαινομενικά (εικονική) είναι άκυρη", κατά δε την παράγραφο 2 του αυτού άρθρου "άλλη δικαιοπραξία που καλύπτεται κάτω από την εικονική είναι έγκυρη αν τα μέρη την ήθελαν και συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για τη σύστασή της". Από τις διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 180, 513 και 1033 του ΑΚ, συνάγεται ότι επί καταχωρήσεως σε συμβολαιογραφικό έγγραφο μιας συμβάσεως πωλήσεως και (εξαπτίας της) μεταβιβάσεως της κυριότητας ακινήτου από τον πωλητή στον αγοραστή, αν οι αντίστοιχες για την πώληση δηλώσεις βουλήσεως των μερών ήταν εικονικές, γιατί οι βουλήσεις τους ήταν να μην υπάρχουν αμφότερες ή μόνον η μία από τις αναλαμβανόμενες εκατέρωθεν υποχρεώσεις του μεν πωλητή για μεταβίβαση της κυριότητας και παράδοση του πράγματος, του δε αγοραστή για πληρωμή του τιμήματος, η σύμβαση πωλήσεως είναι λόγω εικονικότητας άκυρη, θεωρούμενη γι' αυτό ως μη γενόμενη, αυτή δε η ακυρότητα επισύρει την ακυρότητα της σύμβασης μεταβιβάσεως της κυριότητας ακινήτου λόγω του αιτώδους χαρακτήρα της (ΑΠ 1437/1999 ΕΔ σχ1. 706, 369/1978 ΝοΒ 27.173, 1292/1974 ΝοΒ 23.744). Στο σχετικό περί εικονικότητας δικαιοπραξίας ισχυρισμό εμπεριέχεται και το στοιχείο ότι κατά το χρόνο καταρτίσεώς της, όλοι οι συμβαλλόμενοι ήταν εν γνώσει της εικονικότητας (ΑΠ 874/1996 ΕΔ 38.809, 1313/1984 ΕΔ 26.195).

Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 138 δεν είναι προσδιοριστική της κατά την πρώτη παράγραφο του ίδιου άρθρου εικονικότητας, υπό την έννοια ότι ο-

ριοθετεί απλώς την έκταση και την ενέργειά της, ἀλλ' έχει αυτοτέλεια, διότι στηρίζεται σε νέα πραγματικά γεγονότα, διαφορετικά από εκείνα που στηρίζουν την εικονικότητα της εμφανούς δικαιοπραξίας και πρέπει αυτά να προτείνονται κατά τρόπο σαφή και ορισμένο από το διάδικο, ο οποίος επικαλείται την ύπαρξη σχετικής εικονικότητας (Ολ. ΑΠ 32/1998 ΕΔ 39, 1262).

Όταν μεταξύ των όρων που απαιτούνται για την κατάρτιση της υπό την εικονική καλυπτόμενης άλλης δικαιοπραξίας είναι συστατικός τύπος, όπως το συμβολαιογραφικό έγγραφο που επιβάλλει ο νόμος πάντοτε για τη δωρεά ακινήτου (άρθρα 159 παρ. 1, 369 και 498 παρ. 1 Α.Κ.), αρκεί ότι ο τύπος αυτός τηρήθηκε για την εικονική δικαιοπραξία και δεν απαιτείται να προκύπτει από τον τύπο αυτόν το είδος και το περιεχόμενο της καλυπτόμενης δικαιοπραξίας, ή ο τυχόν όρος (τρόπος), ή η αίρεση από την οποία τα μέρη εξαρτούν την ισχύ της καλυπτόμενης δικαιοπραξίας, αλλά αυτά τα περιστατικά αποδεικνύονται, εφόσον αμφισβητούνται, με τα επιτρεπόμενα εκάστοτε αποδεικτικά μέσα (Ολ. ΑΠ 36/1998 Ε.Δ. 40, ΑΠ 1438/1995 ΕΔ 39.554).

Στην προκείμενη περίπτωση από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων... αποδεικνύονται τα εξής: Με σύμβαση πωλήσεως, η οποία καταρτίσθηκε με το νομίμως μεταγραφέν υπ' αρ. 5276/1988 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Μ.Μ., ο αρχικώς ενάγων Ν.Ι., ο οποίος ήταν τότε ηλικίας 74 ετών, συνταξιούχος του ΟΓΑ, γεννημένος στη Σκιάθο και κάτοικος επίσης Σκ., ανέλαβε τη υποχρέωση να μεταβιβάσει (και μεταβίβασε) προς την εναγόμενη, ανεψιά από αδελφή της συζύγου του (η οποία σύζυγός του είχε ήδη αποβιώσει) την ψιλή κυριότητα μιας αγροτικής εκτάσεώς του με οικοπεδική αξία, εμ-

βαδού 1270 τ.μ., η οποία ευρίσκεται στη θέση Α. της κτηματικής περιφέρειας Σκιάθο, έναντι τιμήματος 508.000 δραχμών, το οποίο όπως βεβαιώνεται στο εν λόγω συμβόλαιο από το συμβολαιογράφο "...πληρώθηκε και έλαβε ο πωλητής από την αγοράστρια σε μετρητά που μετρήθηκαν προηγουμένως και έξω από το γραφείο μου, όπως οι συμβαλλόμενοι δήλωσαν ενώπιον εμού και των μαρτύρων". Η εναγόμενη, η οποία ήταν τότε ηλικίας 52 ετών, έλκει την καταγωγή της από τη Σκιάθο και μετέβαινε εκεί κατά τους θερινούς μήνες για διακοπές με την οικογένειά της από τις Σέρρες, όπου είχε τη μόνιμη κατοικία της από 30ετίας λόγω της εκεί εργασίας του συζύγου της. Κατά την προσωρινή διαμονή της στη Σκ. η εναγόμενη στεγαζόταν σε παλιό κτίσμα (οικίσκο) που υπήρχε στο ακίνητο, το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο της επίμαχης σύμβασης, φιλοξενούμενη από τον αρχικώς ενάγοντα, με τον οποίο διατηρούσε αγαθές σχέσεις, ενώ ο ίδιος διέμενε σε λυόμενο οικίσκο, ο οποίος υπήρχε σε γειτονικό με το επίδικο οικόπεδό του. Δεν αποδείχθηκε ότι η παραπάνω σύμβαση πωλήσεως ήταν εικονική και κάτω από αυτή υποκρυπτόταν σύμβαση δωρεάς του επίδικου ακινήτου στην εναγόμενη, με τον όρο γηροκόμησης του αρχικώς ενάγοντος, καθ' όσον οι σχετικές περί τούτου ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων του ενάγοντος Σ.Θ. και Γ.Β. είναι αόριστες και έρχονται σε αντίθεση με τις στηριζόμενες σε άμεση αντίληψη ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων της εναγομένης Φ.Κ. και Μ.Κ., οι οποίοι παρόντες κατά τη σύνταξη του συμβολαίου για την ως άνω πώληση.

Ειδικότερα ενώ οι μάρτυρες του ενάγοντος αναφέρονται, με βάση κυρίως πληροφορίες τούτου, στην κατάρτιση, σε χρόνο μη επακριβώς προσδιοριζόμενο, άτυπης (και γι' αυτό άκυρης) μεταξύ των

διαδίκων σύμβασης δωρεάς του επιδίκου ακινήτου από τον ενάγοντα στην εναγομένη, με τον όρο η τελευταία να γηροκομήσει τον ενάγοντα, δεν κατέθεσαν κατά τρόπο σαφή και αναμφίβολο αν κατά το συγκεκριμένο χρόνο (11.8.1988), που επιχειρήθηκε η κατάρτιση της επίμαχης συμβάσεως πωλήσεως, υπήρχε ή όχι σοβαρή συναλλακτική πρόθεση αμφοτέρων των διαδίκων και μάλιστα αν φαινομενικά μόνον δήλωσαν αυτοί βούληση πώλησης του ακινήτου, δεδομένου ότι από την αλήθεια αυτού του γεγονότος, για το οποίο έχει ταχθεί το οικείο θέμα αποδείξεως, εξαρτάται η ουσιαστική ευδοκίμηση του φερόμενου προς διάγνωση με την αγωγή δικαιώματος.

Περαιτέρω, δεν αποτελεί αποφασιστικό στοιχείο για τη διαμόρφωση πωλήσεως η δυσαναλογία της αναγραφόμενης στο συμβόλαιο παροχής της εναγομένης (τίμημα 508.000 δραχμών) και της πραγματικής αξίας της παροχής του ενάγοντος (αγοραία αξία του ακινήτου του 2.000.000 δραχμές), ούτε η κατάσταση της υγείας του (έπασχε από σακχαρώδη διαβήτη, διαβητική αμφιβληστροειδοπάθεια, υπέρταση, υπερκινητική συνδρομή νευρικής αιτιολογίας και ταχυκαρδία), αν ληφθεί υπόψη μάλιστα και το ότι αφενός μεν παρεκράτησε ο ενάγων το δικαίωμα επικαρπίας του πωληθέντος ακινήτου του αποβλέποντας (προφανώς) στη συνέχιση της γεωργικής εκμετάλλευσής του (το καλλιεργούσε με κηπευτικά), αφετέρου δε από την πλευρά της εναγομένης θα έπρεπε να αποκλεισθεί ως πιθανή λογική εκδοχή η ύπαρξη (και δήλωση) πραγματικής βούλησής της για εγκατάλειψη του τόπου μόνιμης κατοικίας της στις Σέρρες και μετοίκησής της στη Σκιάθο, χωρίς να έχει εξασφαλίσει εργασία η ίδια ή ο σύζυγός της, ούτε να διαθέτει άλλους πόρους ζωής για τη συντήρηση αυτών και των ανηλικών τέκνων τους.

Εφόσον όμως δεν αποδείχθηκε εικονικότητα της πώλησης, αποβαίνει αλυσιτελής ο προβαλλόμενος με τον πρώτο λόγο της έφεσης ισχυρισμός του εκκαλούντος ότι εσφαλμένως έχει απορριφθεί ως αόριστο με την συνεκκαλούμενη προδικαστική απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου το αίτημα αυτού για αναγνώριση της ύπαρξης λόγου ανακλήσεως της υποκρουπτόμενης στην εικονική πώληση δωρεάς, λόγω αχαριστίας της δωρεοδόχου εναγομένης, καθ' όσον στηρίζεται στην εσφαλμένη προϋπόθεση της βασιμότητας του περί απόλυτης εικονικότητας της σύμβασης ισχυρισμού του. Σημειώνεται ότι το ενδεχόμενο να υπήρξε εκτός από την εκδήλωση σοβαρής συναλλακτικής πρόθεσης των διαδίκων για την πώληση της ψιλής κυριότητας του ακινήτου και κάποια άλλη άτυπη συμφωνία τους για παροχή υπηρεσιών περίθαλψης στον ενάγοντα από την εναγομένη, ή να υπήρξε ελάττωμα στη δήλωση βουλήσεως μόνον του ενάγοντος δεν ασκεί έννομη επιρροή στο κύρος της δικαιοπραξίας κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 138 ΑΚ περί εικονικότητας. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο απέρριψε ως ουσιαστικά αβάσιμη την αγωγή, ορθώς το νόμο εφήρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε.

361/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγητής: Γεώργ. Μπατζαλέξης
Δικηγόροι: Βάνα Παπακωνσταντίνου,
 Αντ. Γάτσιος, Χρ. Βουτσελάς

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ καθ' ύλην. Η απόφαση του Πολ. Πρωτ. δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο, για το λόγο ότι η υπόθεση υπάγονταν στην αρμοδιότητα του Μονομελούς, έστω κι αν απορρίφθηκε η υποβληθείσα ένσταση αναρμοδιότητας.
ΕΚΚΡΕΜΟΔΙΚΙΑ. Διάρκει, στο πρώτο

βαθμό δικαιοδοσίας, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης, ξαναρχίζει δε μόνο με την άσκηση έφεσης και διαρκεί μέχρι την επ αυτής έκδοση οριστικής απόφασης.

ΔΩΡΕΑ. Ανάκληση αυτής με μονομερή δήλωση του δωρητή προς το δωρεοδόχο. Ενοχικό δικαίωμα του δωρητή σε αυτούσια απόδοση του δωρηθέντος, η οποία, προκειμένου περί ακινήτου, γίνεται με καταδίκη του δωρεοδόχου σε δήλωση βούλησης και μεταγραφή της σχετικής τελεσίδικης απόφασης και της συμβολαιογραφικής δήλωσης αποδοχής του δωρητού. Παραδεκτή σώρευση και αξίωσης απόδοσης της νομής και κατοχής του δωρηθέντος ακινήτου, ως άνευ απίας κατοχομένου από το δωρεοδόχο, μετά την ανάκληση.

ΔΩΡΕΑ ακινήτου από Δήμο ή Κοινότητα, γίνεται με απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού, για τους οριζόμενους στο ΔΚΚ λόγους. Αν δεν εκπληρωθεί ο σκοπός της δωρεάς, η σύμβαση λύεται και η κυριότητα επανέρχεται αυτοδίκαια στο δήμο ή την κοινότητα, αφού προηγουμένα μεταγραφεί η περί ανάκλησης απόφασης του συμβουλίου, δίχως ανάγκη τήρησης της διαδικασίας καταδίκης σε δήλωση βούλησης. Στη περίπτωση αυτή ασκείται η διεκδικητική αγωγή.

Αν όμως δεν έχει μεταγραφεί η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου περί ανάκλησης της δωρεάς, τότε ασκείται η αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βούλησης.

Άρνηση εκτέλεσης του τρόπου, λόγω του ότι η αξία του δωρηθέντος οικοπέδου δεν καλύπτει την δαπάνη ανέγερσης επ αυτού κτιρίου. Υποχρέωση όμως του δωρεοδόχου σε μερική εκπλήρωση του τρόπου, μέχρι του σημείου που η αξία του δωρηθέντος επαρκεί για τη κάλυψη της δαπάνης εκτέλεσης του τρόπου και δικαίωμα άρνησης ολοκλήρωσης του τρόπου για το

υπόλοιπο μέρος.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 47 εδαφ β' του ΚΠολΔ, απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο για το λόγο ότι η υπόθεση υπαγόταν στην αρμοδιότητα του μονομελούς. Το απρόσβλητο αυτό που επιβάλλεται από λόγους οικονομίας της δίκης, ισχύει και στην περίπτωση που το ανώτερο δικαστήριο αποφάνθηκε στην ουσία, μετά από απόρριψη ένστασης για αναρμοδιότητα (ΑΠ 1268/1990 ΕΕΝ 1991, 534 Βαθρακοκοίλης ΚΠολΔ άρθρο 47 αριθ. 7 και εκεί παραπομπές). Κατ' ακολουθία τούτων ο τέταρτος λόγος της εφέσεως, με τον οποίο αποδίδεται στην εκκαλουμένη απόφαση ότι εσφαλμένα έκρινε ότι η αγωγή υπαγόταν στην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου και όχι του Μονομελούς και, μετ' απόρριψη της σχετικής ενστάσεως του εκκαλούντος, εκδίκασε αυτή κατ' ουσία, τυγχάνει προεχόντως απαράδεκτος.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 221 παρ. 1 εδ. α' 222, 308 παρ. 1 και 522 ΚΠολΔ συνάγονται τα ακόλουθα: με την άσκηση της αγωγής η κατάθεσή της έχει ως συνέπεια την εκκρεμοδικία, όταν επέλθει δε η εκκρεμοδικία και όσο αυτή διαρκεί, δεν μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε δικαστήριο νέα δίκη για την ίδια επίδικη διαφορά ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, εφόσον εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα. Αν δε κατά την διάρκεια της εκκρεμοδικίας ασκηθεί η εισαγωγική της νέας δίκης αγωγή, αναστέλλεται, ακόμη και αυτεπάγγελτα η εκδίκασή της μέχρι να περατωθεί η πρώτη δίκη. Η εκκρεμοδικία διαρκεί, στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, μέχρι να εκδοθεί οριστική απόφαση επί της αγωγής. Ξαναρχίζει δε με την άσκηση έφεσης κατά της ως άνω οριστικής απόφασης και μέσα στα όρια της έφεσης, δηλαδή εφόσον με την έφεση

πλήττει η επί της αγωγής διάταξη της απόφασης, διαρκεί δε στο δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας μέχρι να εκδοθεί οριστική απόφαση επί της εφέσεως (ΑΠ 240/1998 Δ., 29, 720 και εκεί στις σελ. 721 επομ. παρατηρήσεις Κ. Μπέη). Συνεπώς, μετά την έκδοση της οριστικής αποφάσεως, όταν δεν έχει ασκηθεί το ένδικο μέσο της εφέσεως και εφόσον χρόνο διαρκεί η προς άσκηση αυτού προθεσμία, δεν είναι δυνατόν να προταθεί σε νέα δίκη για την ίδια διαφορά η ένσταση της εκκρεμοδικίας. Κατ' ακολουθία τούτων η ένσταση εκκρεμοδικίας που προτάθηκε από τον εναγόμενο στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, με θεμελίωση στο ότι, για την ίδια επίδικη διαφορά, είχαν ασκηθεί και άλλες δύο αγωγές, επί των οποίων είχαν εκδοθεί οι 549/1996 και 53/1997 οριστικές αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, οι οποίες δεν είχαν επιδοθεί και δεν είχε παρέλθει η προθεσμία ασκήσεως κατ' αυτών εφέσεως, τύγχανε μη νόμιμη. Εφόσον λοιπόν η εκκαλουμένη έτσι έκρινε και απέρριψε την ένσταση ορθώς τις ανωτέρω διατάξεις ερμήνευσε και εφαρμόσε και ο υποστηρίζων τα αντίθετα πρώτος λόγος της εφέσεως τυγχάνει αβάσιμος και απορριπτός. Πάντα ταύτα ανεξάρτητα του ότι η ένσταση αυτή ερείδεται επί αναληθούς προϋποθέσεως, αφού οι ως άνω αποφάσεις είχαν επιδοθεί, νόμιμα στο εκκαλούν, με παραγγελία της ως άνω τότε Κοινότητας (ιδ. 2456Γ'/27.3.1997 και 2826Γ'/4.7.1997 εκθέσεις επιδόσεως) και δεν ασκήθηκε κατ' αυτών ένδικο μέσο, εντός της νομίμου και για το εκκαλούν ακόμη προθεσμίας (ιδ. 339, 340/29.1.2001 πιστοποιητικά του Γραμματέως του Πρωτοδικείου Τρικάλων), οπότε, με επίκληση την έκδοση των τελεσίδικων αυτών αποφάσεων, θα μπορούσε να προβληθεί μόνον ένσταση δεδικασμένου, εφόσον συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις των άρθρων 321 επ. ΚΠολΔ.

Από τις διατάξεις των άρθρων 507,

509 και 904 επ. ΑΚ προκύπτει ότι, αν ανακληθεί νόμιμα η δωρεά, λόγω υπαίτιας μη εκτελέσεως του τρόπου, υπό τον οποίο συμφωνήθηκε, ο δωρητής δικαιούται ενοχικώς σε αυτούσια απόδοση του δωρηθέντος πράγματος, ο δε τρόπος της αυτούσιας απόδοσης εξαρτάται από την ιδιαίτερη φύση του συγκεκριμένου κάθε φορά δικαιώματος που απέκτησε σ' αυτό ο λήπτης. Έτσι αν το δωρηθέν είναι πράγμα ακίνητο και μεταβιβάστηκε στο δωρεοδόχο κατά κυριότητα, η επαναμεταβίβαση της κυριότητας, μετά την νόμιμη ανάκληση της δωρεάς, γίνεται, αρνούμενου του δωρεοδόχου, με καταδίκη αυτού σε δήλωση βουλήσεως και μεταγραφή της σχετικής τελεσίδικης απόφασης και της δήλωσης του δωρητή ενώπιον συμβολαιογράφου περί αποδοχής αυτής (άρθρα 949 ΚΠολΔ, 1192 και 1198 ΑΚ).

Η απόδοση όμως της νομής και κατοχής του πράγματος, που άνευ αιτίας (όπως και η κυριότητα) βρίσκονται στον δωρεοδόχο, μετά την ανάκληση της δωρεάς, δεν προϋποθέτει τέτοια καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως και μπορεί να γίνει με αγωγή αποδόσεως του πράγματος, ως άνευ αιτίας κατεχομένου μετά την ανάκληση, αφού, μετά απ αυτή, και η κυριότητα είναι αποδοτέα, ως στερούμενη πλέον νόμιμης αιτίας, έτσι ώστε να μη δικαιολογεί τη διατήρηση των εξ αυτής ωφελημάτων, όπως δεν θα δικαιολογούσε αξίωση για παράδοση της νομής και κατοχής του δωρηθέντος, αν αυτή δεν είχε εκφύγει από τον δωρητή (ΑΠ 840/1994 ΕλλΔνη 37, 100). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η κατά τα άνω αγωγή περί αποδόσεως της νομής και κατοχής του δωρηθέντος πράγματος, η οποία δεν φέρει τον χαρακτήρα διεκδικητικής, που προϋποθέτει κυριότητα του ενάγοντος επί του διεκδικούμενου πράγματος, (ιδ. για την διεκδικητική αγωγή ΑΠ 624/2000 ΕλλΔνη 42, 72 και ΑΠ

1438/1999 ΕλλΔνη 41, 682), δεν προϋποθέτει περιέλευση της κυριότητας του ακινήτου στον ενάγοντα, με τον πρώτο που ανωτέρω αναλύθηκε και συνακόλουθα μπορεί να σωρευτεί, χωρίς να θεωρείται ότι ασκήθηκε πρόωρα, ούτε να απαιτείται προσφυγή στην διάταξη του άρθρου 69 παρ. 1 εδ. δ' ΚΠολΔ, στο αυτό δικόγραφο, με την αγωγή που διώκει την, κατά τα προεκτεθέντα, καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως του εναγομένου δωρεοδόχου, με το σκοπό αναμεταβιβάσεως της κυριότητας του δωρηθέντος ακινήτου στον δωρητή, εξαιτίας της επικαλούμενης νόμιμης ανάκλησης της δωρεάς, λόγω υπαίτιας μη εκτελέσεως του τρόπου, υπό τον οποίο συμφωνήθηκε αυτή.

Στην κρινόμενη περίπτωση η ενάγουσα τότε Κοινότητα Μ. επικαλέσθηκε ανάκληση της δωρεάς του περιγραφόμενου στην αγωγή ακινήτου, που είχε καταρτισθεί με το εναγόμενο, λόγω υπαίτιας μη εκτελέσεως από αυτό του εκεί αναφερόμενου τρόπου, που είχε συμφωνηθεί και ζήτησε, με τις δύο αγωγές που σώρευσε στο αυτό δικόγραφο, αφού αναγνωρισθεί η νομιμότητα της ανακλήσεως, το μεν να καταδικασθεί το εναγόμενο, που αρνείται να της αναμεταβιβάσει την κυριότητα του δωρηθέντος ακινήτου, στην σχετική περί τούτου δήλωση βουλήσεως, το δε να υποχρεωθεί να του αποδώσει τη νομή και κατοχή του ακινήτου αυτού.

Παραδεκτά λοιπόν, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη σωρεύθηκε, στο αυτό δικόγραφο, η δεύτερη ως άνω αγωγή με την πρώτη, για την οποία αμέσως κατωτέρω, παρά το ότι αυτή χαρακτηρίσθηκε ως διεκδικητική και αιτήθηκε η καταδίκη σε απόδοση της νομής και κατοχής, μετά την τελεσιδικία της αποφάσεως, που θα καταδίκαζε σε δήλωση βουλήσεως, την αποδοχή αυτής και την μεταγραφή της οικείας περί αυτής δη-

λώσεως. Εφόσον λοιπόν η εκκαλουμένη, έστω και με διαφορετική αιτιολογία, έκρινε ότι παραδεκτά σωρεύθηκαν στο αυτό δικόγραφο οι δύο ως άνω αγωγές, ορθώς τις ανωτέρω διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε και πρέπει, αφού αντικατασταθούν οι αιτιολογίες της ως άνω (άρθρο 534 ΚΠολΔ), να απορριφθεί, ως αβάσιμος, ο δεύτερος λόγος της έφεσης, που υποστηρίζει τα αντίθετα.

Κατά το άρθρο 507 ΑΚ ο δωρητής ή ο κληρονόμος του έχει δικαίωμα να ανακαλέσει την δωρεά αν ο δωρεοδόχος παραλείπει υπαίτια να εκτελέσει τον τρόπο υπό τον οποίο έγινε η δωρεά. Εξάλλου, κατά το άρθρο 509 η ανάκληση της δωρεάς γίνεται με δήλωση προς τον δωρεοδόχο. Αφού γίνει η ανάκληση αποσβήνεται η υποχρέωση του δωρητή για παροχή και αναζητείται η παροχή που εκπληρώθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό. Από τον συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι, από την εισαγωγή του αστικού κώδικα, η ανάκληση δωρεάς, λόγω υπαίτιας μη εκτέλεσης του τρόπου, δεν γίνεται με δικαστική απόφαση μετά από άσκηση διαπλαστικής αγωγής του δωρητή, αλλά με μονομερή δήλωση του τελευταίου, η οποία είναι άτυπη, έστω και αν αφορά ακίνητο και επιφέρει τα έννομα αποτελέσματά της από την περιέλευσή της στον δωρεοδόχο (ΑΠ 840/1994 ο.π). Μετά την δήλωση αυτή ο δωρητής δικαιούται να αναζητήσει το δωρηθέν πράγμα, εγείροντας αγωγή με βάση τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού (άρθρα 904 επ. ΑΚ) και ειδικότερα λόγω λήξεως της αιτίας για την οποία δόθηκε το πράγμα. Η αγωγή αυτή είναι προσωπική (ενοχική) και όχι εμπράγματη, στηρίζεται δε στην ενοχική υποχρέωση του δωρεοδόχου προς απόδοση του άνευ αιτίας κατεχομένου πράγματος μετά την ανάκληση της δωρεάς (ΑΠ

840/1994 ο.π).

Απόκλιση από τα ανωτέρω εισάγει η διάταξη του άρθρου 229 του Π.Δ/τος 323/1989 περί κωδικοποίησης σε ενιαίο κείμενο νόμου, με τίτλο “Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας”, των ισχυουσών διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν (όμοια και η διάταξη του άρθρου 246 του Π.Δ/τος 410/1995, που εκδόθηκε για τον σκοπό της κωδικοποίησης των αυτών διατάξεων, όπως είχαν τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από της δημοσίευσής του πρώτου ως άνω διατάγματος), κατά την παρ. 1 της οποίας οι δωρεές δημοτικών και κοινοτικών ακινήτων επιτρέπονται ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, για την κατασκευή δημοσίων διδασκτηρίων, την κάλυψη αναγκών αναδασμού ή την εκπλήρωση άλλου σπουδαίου κοινωφελούς σκοπού, που συνδέεται αποκλειστικά και μόνον με την προαγωγή των τοπικών συμφερόντων και την άμεση εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής. Κατά την παράγραφο δε 2 του ίδιου άρθρου, αν η χρήση των ακινήτων, που έχουν δωριθεί, μεταβληθεί ή ο σκοπός της δωρεάς δεν εκπληρωθεί μέσα στην προθεσμία που έχει ορισθεί, η σύμβαση της δωρεάς λύεται και η κυριότητα των ακινήτων επανέρχεται αυτοδικαίως στο δήμο ή την κοινότητα. Η σχετική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καταχωρίζεται στα βιβλία μεταγραφών.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών, προκύπτει ότι, για προφανείς λόγους προστασίας της περιουσίας των ΟΤΑ, που δεν προορίζεται για εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων, αλλά είναι ταγμένη στην εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος και δη των αναγκών των πολι-

τών κατοίκων της οικείας κοινότητας ή δήμου, η δωρεά δημοτικών πλέον ακινήτων γίνεται πάντοτε, κατόπιν αποφάσεως του κοινοτικού, νυν αποκλειστικά του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία, υπό τρόπο με το αναφερόμενο ανωτέρω περιεχόμενο, σε περίπτωση δε μη τηρήσεως του τρόπου εντός της προθεσμίας, που υποχρεωτικά ορίζεται, με απόφαση του κοινοτικού ή δημοτικού συμβουλίου, ανακαλείται η δωρεά και επέρχεται λύση της συμβάσεως, που εν προκειμένω όμως, με σκοπό την άμεση επάνοδο στην περιουσία της κοινότητας, ή του δήμου, του δωρηθέντος ακινήτου, χωρίς εμπλοκή σε μακροχρόνιους δικαστικούς αγώνες, έχει εμπράγματη ενέργεια, με αποτέλεσμα η κοινότητα ή ο δήμος να ανακτήσει, αυτοδικαίως, την κυριότητα του δωρηθέντος ακινήτου, αφού προηγουμένως βέβαια μεταγραφεί η ως άνω απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου και δεν χρειάζεται να ακολουθηθεί η διαδικασία της καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, προκειμένου, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, να επαυκτασθεί από τον δωρητή η κυριότητα του δωρηθέντος ακινήτου.

Αποτέλεσμα τούτου είναι, εφόσον τηρηθούν οι ανωτέρω διατυπώσεις, να μπορεί η κοινότητα ή ο δήμος, ως κυρία πλέον του ακινήτου, να ασκήσει κατά του δωρεοδόχου την διεκδικητική αγωγή, εκτός αν γίνει χρήση της δυνατότητας, που παρέχει η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου, της παραμονής του ακινήτου στον δωρεοδόχο, υπό την προϋπόθεση καταβολής αποζημιώσεως ίσης με την αξία του ή μεταβιβάσεως στην κοινότητα, αντί αποζημιώσεως, ίσης αξίας με το δωρηθέν ακίνητο. Όταν όμως η απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου περί ανακλήσεως της δωρεάς, λόγω μη τηρήσεως του τρόπου, ως έχουσα εμπράγματη ενέργεια, δεν με-

ταγραφεί, όπως επιτάσσει η ανωτέρω διάταξη, τότε η κοινότητα, εφόσον χρόνο δεν διενεργείται αυτή η μεταγραφή, δεν ανακτά την κυριότητα του δωρηθέντος ακινήτου (άρθρο 1198 ΑΚ) και μπορεί να ακολουθήσει την ως άνω διαγραφόμενη διαδικασία της καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, όπως και επί κατά τα ανωτέρω ανακλήσεως δωρεάς κατά τις διατάξεις του ΑΚ.

Στην κρινόμενη περίπτωση, από τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα από τους διαδίκους έγγραφα ... αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει της 42/1989 απόφασης του κοινοτικού συμβουλίου της κοινότητας Μ. αποφασίσθηκε να δωρηθεί στο εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο από ένα ακίνητο κυριότητας της Κοινότητας και δη το 220 αγροτεμάχιο εμβαδού 96.250 τ.μ., που βρίσκεται στη θέση "Σ" της κτηματικής περιφέρειας της κοινότητας, έκταση 22.071 τ.μ. υπό τον τρόπο, εντός 5ετίας από την κατωτέρω πρόταση προς κατάρτιση της δωρεάς, να ανεγερθούν επ' αυτής οι κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις και να εγκατασταθεί σ' αυτές και να λειτουργήσει Τελωνείο για εξυπηρέτηση και των κατοίκων της. Της αποφάσεως εκείνης επακολούθησε η, με το 26125/23.8.1989 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Φ.Α., στο οποίο επισυνάφθηκε και τοπογραφικό διάγραμμα της προς δωρεά εκτάσεως, που μεταγράφηκε νόμιμα, πρόταση της Κοινότητας προς το εναγόμενο για κατάρτιση της συμβάσεως δωρεάς υπό τον άνω τρόπο, η μη εκτέλεση του οποίου θα παρείχε δικαίωμα ανακλήσεως. Την πρόταση αυτή, όπως ακριβώς είχε, αφού προηγήθηκε έρευνα της Δ.Τ.Υ. της Νομαρχίας Τρικάλων περί της καταλληλότητας του ακινήτου για την ανέγερση και λειτουργία επ' αυτής τελωνείου, από την οποία προέκυψε ότι το ακίνητο πληρούσε ό-

λες τις προϋποθέσεις για την ανέγερση τελωνειακού κτιρίου και μετά σύμφωνη γνωμοδότηση των αρμοδίων υπηρεσιών, αποδέχθηκε ο υπουργός Οικονομικών με την 1026986/1425/Α0011/6.7.1990 απόφαση του, που δημοσιεύθηκε στο 35/27.7.1990 παράρτημα του ΦΕΚ και μεταγράφηκε στις 25.10.1990, στον τόμο 414 και αριθμό 185 των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Τ., όπως και η κατά τα άνω πρόταση της Κοινότητας, με αποτέλεσμα έκτοτε να καταρτισθεί η σύμβαση δωρεάς υπό τον ανωτέρω τρόπο.

Το εναγόμενο όμως, εντός της κατά τα άνω 5ετίας, που άρχισε, όπως λέχθηκε, στις 23.8.1989, σε ουδεμία ενέργεια προέβη για ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεως στις οποίες θα εγκαθίστατο και θα λειτουργούσε το Τελωνείο, αλλά αδράνησε πλήρως. Κατόπιν της αδιαφορίας αυτής του εναγομένου για την εκτέλεση του ως άνω τρόπου, το κοινοτικό συμβούλιο, με την 50/26.6.1995 απόφαση του, ανακάλεσε την δωρεά λόγω μη εκτελέσεως του τρόπου εντός της ορισθείσης ως άνω προθεσμίας. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε, κατ' άρθρο 162 του Π.Δ/τος 323/1989 με την 13759/6.7.1997 απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντού Τρικάλων και όπως προκύπτει από την 15945' Β/21.7.1995 έκθεση επιδόσεως του Δικαστικού επιμελητού στο Πρωτοδικείο Αθηνών Κ.Μ., επιδόθηκε στο εναγόμενο, το οποίο και κλήθηκε να παραδώσει στην Κοινότητα την νομή και κατοχή του ακινήτου. Η απόφαση όμως αυτή δεν προκύπτει ότι μεταγράφηκε στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Τ., όπως και θα έπρεπε, κατά τα ανωτέρω, ούτε και η ενάγουσα επικαλέσθηκε τέτοια μεταγραφή, οπότε νομίμως, όπως λέχθηκε στη μείζονα σκέψη, περιέλαβε στην αγωγή που άσκησε κατά του εναγομένου και αίτημα καταδίκης σε δήλωση βουλή-

σεως περί αναμεταβιβάσεως του δωρηθέντος ακινήτου, παραδεκτά δε, όπως λέχθηκε στην προηγούμενη σκέψη σώρευσε και αγωγή αποδόσεως της νομής και κατοχής του ακινήτου. Η ανάκληση αυτή της δωρεάς, αφού δεν εκτελέσθηκε από το δημόσιο ο παραπάνω τρόπος, υπό τον οποίο τελούσε αυτή, τύχανε, κατά τα προεκτεθέντα νόμιμη και είχε τα ανωτέρω αποτελέσματα, εκ των οποίων η αυτοδίκαιη επανάκτηση της κυριότητας του δωρηθέντος, από την κοινότητα και νυν από τον κατά τα άνω καθολικό διάδοχο της, δεν επήλθε, λόγω μη μεταγραφής της ως άνω αποφάσεως του κοινοτικού συμβουλίου και εφόσον χρόνο δεν πραγματοποιήθηκε αυτή η μεταγραφή, με αποτέλεσμα, στον χρόνο αυτό όπως έκρινε ορθώς και η εκκαλούμενη, να υποχρεούται το εναγόμενο να προβεί σε δήλωση αναμεταβιβάσεως του ακινήτου στον ως άνω διάδοχο της Κοινότητας Μ. Δήμο Ε.

Βέβαια το εναγόμενο, συνομολογώντας την παντελή μη εκτέλεση του ως άνω τρόπου, προς αντίκρουση της αγωγής και ειδικότερα αρνούμενο την υπαισιότητα του για μη εκτέλεση του τρόπου (άρθρο 507 ΑΚ), επικαλείται, παραδεκτά, διότι και επί της ανακλήσεως της δωρεάς αυτής τυγχάνουν εφαρμογής οι οικείες διατάξεις του ΑΚ, κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στη ρύθμιση της ανωτέρω ειδικής διατάξεως, τέτοια δε είναι και η διάταξη του άρθρου 504 ΑΚ, την, κατά την τελευταία αυτή διάταξη, δυνατότητα αρνήσεως εκτελέσεως του τρόπου λόγω του ότι η αξία του δωρηθέντος, την οποία προσδιορίζει, κατά τον χρόνο εννοείται καταρτίσεως της συμβάσεως δωρεάς, σε 4.400.000 δραχμές, δεν καλύπτει την, κατά τον χρόνο εκτελέσεως του τόπου βέβαια δαπάνη ανεγέρσεως του κτιρίου και εγκαταστάσεως του τελωνείου, την οποία αναβιβάζει σε 500.000.000 δραχμές. Ο ισχυρισμός όμως αυτός είναι μη νόμιμος, διότι, κατά την επι-

καλούμενη ως άνω διάταξη, ο δωρεοδόχος έχει υποχρέωση να εκτελέσει, έστω και εν μέρει, τον τρόπο και δη μέχρι του σημείου που η αξία του δωρηθέντος επαρκεί για την κάλυψη της δαπάνης εκτελέσεως του τρόπου και για το υπόλοιπο μέρος έχει την, εκ της ως άνω διατάξεως, γνήσια αναβλητική ένσταση εναντίον αυτού που απαιτεί την εκτέλεση του τρόπου, ένσταση η οποία μπορεί να εξουδετερωθεί από τον τελευταίο με την καταβολή του ελλείποντος (ιδ. Φραγκίστας ΕρμΑΚ άρθρο 504 αριθ. 2, 4, 7 και 8, Δεληγιάννης-Κορνηλάκης ειδικό Ενοχικό 1992, τομ. 1 σελ. 71, 72, Καράκωστας σε Γεωργιάδη-Σταθόπουλο ΑΚ άρθρο 504 αριθ. 1, 2 και εκεί παραπομπές). Τέτοια μερική όμως εκτέλεση του τρόπου μέχρι της, κατά τους ισχυρισμούς του εναγομένου, ως άνω αξίας του δωρηθέντος δεν επικαλείται το τελευταίο, αλλ' αντιθέτως συνομολογεί μη έναρξη της εκτελέσεως του ως άνω έργου, που συνιστά, στην συγκεκριμένη περίπτωση, τον τρόπο υπό τον οποίο τελούσε η δωρεά.

Κατ' ακολουθία τούτων, που προκύπτουν από τα ως άνω παρέχοντα πλήρη απόδειξη έγγραφα, των οποίων η γνησιότητα ουδόλως αμφισβητείται, αλλά και συνομολογούνται από το εναγόμενο, νομίμως ανακάλεσε η Κοινότητα την δωρεά λόγω μη υπαίτιας εκτέλεσης του ανωτέρω τρόπου, υπό τον οποίο συμφωνήθηκε αυτή, και το εναγόμενο υποχρεούται, για τον λόγο που προαναφέρθηκε, να της αναμεταβιβάσει την κυριότητα του δωρηθέντος και να της αποδώσει την νομή και κατοχή αυτού. Εφόσον λοιπόν η εκκαλούμενη έτσι έκρινε και με έστω διαφορετική, εν μέρει, αιτιολογία δέχθηκε και τις δύο αγωγές, που είχαν σωρευθεί στο αυτό δικόγραφο, ως ουσιαστικά βάσιμες, ορθώς τις ανωτέρω διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε.

407/2001

Πρόεδρος: Δημ. Στάθης
Εισηγητής: Γεωρ. Μπατσαλέξης
Δικηγόροι: Βασ. Τηλίδς, Θέμης Τσαγιάν-
νης

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ. Αναπροσαρμογή μισθώματος, κατ άρθρο 288 ΑΚ. Προϋποθέσεις. Η δ/ξη του 388 ΑΚ είναι ειδική έναντι του 288 ΑΚ.

ΣΩΡΕΥΣΗ αξιώσεων. Νομίμως σωρεύεται στο αυτό δικόγραφο διαπλαστική αγωγή αναπροσαρμογής μισθώματος κατ άρθρο 288 ΑΚ και καταψηφιστική τοιαύτη για καταβολή της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ του υπό αναπροσαρμογή-καταβαλλομένου μισθώματος και εκείνου που θα προκύψει με την αιτούμενη αναπροσαρμογή, από την άσκηση της αγωγής μέχρι τη τελεσιδικία της διαπλαστικής απόφασης αναπροσαρμογής.

ΤΟΚΟΙ. Επί αναπροσαρμογής μισθώματος, το χρέος του μισθωτού εκ της διαφοράς αναπροσαρμογής, καθίσταται ληξιπρόθεσμο από τη τελεσιδικία της διαπλαστικής απόφασης αναπροσαρμογής και δεν οφείλονται τόκοι (δικονομικοί) από την επίδοση της αγωγής, έστω κι αν σωρεύεται παραδεκτά και καταψηφιστική αγωγή.

Η διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ, κατά την οποία ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή, όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη, εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε εννοχή, ασχέτως αν αυτή απορρέει από σύμβαση ετεροβαρή ή αμφοτεροβαρή, ή από άλλη δικαιοπραξία, ή αν πηγάζει ευθέως από το νόμο, εκτός αν προβλέπεται άλλη ανάλογη δικαστική προστασία, ή αν συντρέχουν οι ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 388 ΑΚ. Παρέχει δε η διάταξη αυτή στο

δικαστή τη δυνατότητα, όταν λόγω συνδρομής ειδικών συνθηκών, η εμμονή στην εκπλήρωση της παροχής είναι αντίθετη προς την ευθύτητα και εντιμότητα που επιβάλλονται, να την επεκτείνει ή περιορίζει, με βάση αντικειμενικά κριτήρια, κατά τις αντιλήψεις που κρατούν στις συναλλαγές, στο επίπεδο εκείνο που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της συναλλακτικής καλής πίστης. Με επίκληση της διάταξης αυτής, παρέχεται δικαίωμα και στον εκμισθωτή (ανάλογη δυνατότητα έχει προς την κατεύθυνση της μείωσης του μισθώματος και ο μισθωτής) να ζητήσει αναπροσαρμογή του οφειλόμενου αρχικού, ή μετά από αναπροσαρμογή συμβατική ή νόμιμη (αντικειμενική), μισθώματος, εφ' όσον, εξαιτίας προβλεπτών ή απροβλεπτών περιστάσεων, επήλθε αδιαμφισβήτητη τόσο ουσιώδης αύξηση της μισθωτικής αξίας του, ώστε, με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες, η εμμονή του μισθωτή στην καταβολή του ίδιου μισθώματος, να είναι αντίθετη προς την εντιμότητα και ευθύτητα που απαιτούνται στις συναλλαγές και να επιβάλλεται, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, παρά την ανάγκη διασφάλισης του σκοπού της νομοθεσίας περί εμπορικών μισθώσεων, όσον αφορά τον καθορισμό του μισθώματος και τον τρόπο αναπροσαρμογής αυτού και κατοχύρωσης της ασφάλειας των συναλλαγών, η οποία και πρέπει να συνεκτιμάται, η αναπροσαρμογή του μισθώματος στο επίπεδο εκείνο, το οποίο αίρει την δυσαναλογία των εκατέρωθεν παροχών και αποκαθιστά τη διαταραχθείσα καλή πίστη.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ εφαρμόζεται, κατ' άρθρο 44 Π.Δ/τος 34/1995, και στις εμπορικές μισθώσεις, παρά τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 7 του ίδιου Π.Δ/τος, που ορίζει ότι, σε κάθε περίπτωση, μπορεί να ζη-

τηθεί η αναπροσαρμογή του μισθώματος με τη συνδρομή του άρθρου 388 ΑΚ, καθόσον η αναφορά αυτή στον εν λόγω νόμο, οφείλεται στο ότι η διάταξη του άρθρου 388 ΑΚ, που τυγχάνει, κατά την κρατούσα και ορθότερη γνώμη, ειδική έναντι της γενικής του άρθρου 288, με αποτέλεσμα η τελευταία να εφαρμόζεται και όταν δεν συντρέχουν οι όροι της πρώτης (ιδ. ενήμερωτικό σημείωμα Ε. Κρουσταλλάκη κάτω από ΑΠ Ολ. 927/1982 ΕλλΔνη 1983, σελ. 47 και εκεί παραπομπές), αποτελεί τυπική περίπτωση εφαρμογής της καλής πίστης επί των αμφοτεροβαρών, όπως η μίσθωση, συμβάσεων και δεν υποδηλώνει, εφ' όσον δεν δηλώνει ρητώς, βούληση αποκλεισμού εφαρμογής, εν συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων, της γενικής, όπως λέχθηκε, διάταξης του άρθρου 288 ΑΚ, που είναι αναγκαία για την περιστολή ή αποφυγή των ακυροτήτων, στις οποίες θα μπορούσε να καταλήξει το σύστημα αναπροσαρμογής του μισθώματος, όπως εισήχθη με τη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 813/1978, που, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2041/1992 και αναδιατυπώθηκε με το άρθρο 71 παρ. 1 Ν. 2065/1992, αποτελεί το άρθρο 7 του ανωτέρου Π.Δ, όταν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 388 (ΑΠ Ολ.9/1997 ΕλλΔνη 38, 767 και ΝοΒ 45, 762, ΑΠ 63/2000 και ΑΠ 976/1999, ΕλλΔνη 41, 760 και 118 αντίστοιχα, ΑΠ 474/1997 ΕλλΔνη 38, 1826).

Εξάλλου από τις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 και 8 του Π.Δ 34/1995 συνάγεται ότι, από την ισχύ του Ν.2041/1992, σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία αναπροσαρμογής του μισθώματος, ή αυτή έχει εξαρτηθεί από άκυρη ρήτρα, ο υπολογισμός τούτου, που πραγματοποιείται έκτοτε με αντικειμενικά δεδομένα, γίνεται απευθείας απ' το νόμο χωρίς να μεσολα-

βεί δικαστική κρίση, δεν μπορεί δε να καταλήξει σε καθορισμό του σε ποσοστό κατώτερο του 6% της αντικειμενικής αξίας του μισθίου, όπως αυτή προκύπτει, από τους εκάστοτε ισχύοντες, με βάση την οικεία απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, συντελεστές εμπορικότητας (Σ.Ε) και τιμές ζώνης για τα ακίνητα όλης της χώρας, ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή και τη θέση, όπου βρίσκονται και βάσει των αναφερόμενων στο άρθρο 8 του Π.Δ/τος λοιπών συντελεστών, ο δε μισθωτής ασκεί πλέον αγωγή αναγνωριστική του ύψους του μισθώματος, βάσει της με τα ανωτέρω δεδομένα προκύπτουσας αντικειμενικής αξίας του μισθίου (ΑΠ 427/2000 ΕλλΔνη 41, 1357, ΑΠ 280/1999 ΕλλΔνη 40, 1352) {...}

{...} Σύμφωνα με τα άρθρα 66 παρ. 1 δ και 218 παρ. 1 ΚΠολΔ, μαζί με την αγωγή για αναπροσαρμογή του μισθώματος, κατ' άρθρο 288 ΑΚ, η επί της οποίας απόφαση είναι βέβαια διαπλαστική, όπως ήταν διαπλαστική και η απόφαση που εκδιδόταν κατ' άρθρο 5 παρ. 1 Ν. 813/1978, όπως είχε πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 Ν. 2041/1992, είναι δυνατό να σωρευθεί και καταψηφιστική αγωγή για καταβολή της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ του υπό αναπροσαρμογή - καταβαλλομένου μισθώματος και εκείνου που θα προκύψει κατόπιν της αιτούμενης αναπροσαρμογής από την άσκηση της αγωγής μέχρι την τελεσιδικία της διαπλαστικής αποφάσεως ή την συζήτηση της διαπλαστικής αγωγής (Παπαδάκης Σύστημα Εμπορικών Μισθώσεων, 1996, τόμος 1, αριθ. , 1994 στο τέλος και 2000).

Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 346 ΑΚ, ο οφειλέτης χρηματικής οφειλής, κι αν ακόμη δεν είναι υπερήμερος, οφείλει τόκους, αφότου επιδόθηκε η αγωγή για το ληξιπρόθεσμο χρέος. Το χρέος, ό-

μως, του μισθωτή προς καταβολή του, καθίσταται ληξιπρόθεσμο από της τελεσιδικίας της προσδιορίζουσας αυτό διαπλαστικής αποφάσεως και επομένως, δεν οφείλονται τόκοι (δικαστικοί - δικονομικοί) από της επίδοσεως της αγωγής, επί της διαφοράς μεταξύ του καταβαλλόμενου και του καθορισθέντος ως καταβλητέου μεγαλύτερου μισθώματος, έστω κι αν με την αγωγή περί αναπροσαρμογής του μισθώματος ενώνεται, παραδεκτά, όπως λέχθηκε ανωτέρω, και η με το ως άνω αίτημα καταψηφιστική αγωγή (Ιδ. για περίπτωση αναπροσαρμογής κατ άρθρο 5 παρ. 1 Ν.813/1978, όπως είχε πριν την αντικατάστασή του, ΑΠ 267/1994 ΝοΒ 43, 57, αντίθετος υπέρ της οφειλής τόκων από την επίδοση της καταψηφιστικής αγωγής, Παπαδάκης ο.π αριθ. 1994 και εκεί παραπομπές αριθ. 1996, 1997).

Στην κρινόμενη περίπτωση, η ενάγουσα παραδεκτά, κατά τα προλεχθέντα, σώρευσε στο αυτό δικόγραφο της περί αναπροσαρμογής αγωγής και καταψηφιστική καταβολή της διαφοράς που θα προέκυπτε μεταξύ του καταβαλλόμενου και, κατόπιν της αιτηθείσης αναπροσαρμογής μέλλοντος να καθορισθεί μισθώματος, από την επίδοση της αγωγής μέχρι την καταβολή. Το αίτημα, όμως, περί καταβολής δικονομικών τόκων, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, ήταν μη νόμιμο, αφού η οφειλή της εναγομένης δεν τύγχανε ληξιπρόθεσμη. Η εκκαλούμενη, ενώ ορθώς υποχρέωσε την εναγομένη να καταβάλλει την προκύπτουσα, κατά τα άνω, διαφορά για το αιτηθέν διάστημα, όμως, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, έκρινε νόμιμο το αίτημα περί καταβολής τόκων από την επίδοση της αγωγής και υποχρέωσε την εναγομένη σε καταβολή των τόκων αυτών. Συνεπώς, πρέπει κατά παραδοχή του δεύτερου λόγου της εφέ-

σεως της εναγομένης, ως ουσιαστικά βάσιμου, να εξαφανισθεί και κατά το κεφάλαιό της που αφορά την παραδοχή της καταψηφιστικής αγωγής στο σύνολό της, όμως, για την ενότιη της εκτελέσεως και αφού κρατηθεί η υπόθεση για κατ' ουσία έρευνα (άρθρο 535 παρ. 1 ΚΠολΔ), να γίνει δεκτή, κατά ένα μέρος η καταψηφιστική αγωγή, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

409/2001

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης
Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου
Δικηγόροι: Σοφ. Μήτρου, Λάμπρος Φράγγος

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ καθ ύλη. Η απόφαση του Πολ. Πρωτ. δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο, για το λόγο ότι η υπόθεση υπάγονταν στην αρμοδιότητα του Μονομελούς, έστω κι αν απορρίφθηκε η υποβληθείσα ένσταση αναρμοδιότητας.

ΚΟΙΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ πράγματα. Είναι και τα αενάως και ελευθέρως ρέοντα ύδατα, που σχηματίζουν ποταμό, ως και το υπό της κοίτης αυτού καταλαμβανόμενο έδαφος.

ΧΕΙΜΑΡΡΟΙ υφιστάμενοι προ αμνημονεύτων ετών προσλαμβάνουν την ιδιότητα του κοινόχρηστου πράγματος, δια της από αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ. Προσβολή σε περίπτωση παρεμπόδισης των κοινής χρήσης πραγμάτων.

Απώλεια του κοινόχρηστου χαρακτήρα χειμάρρου, αφού αυτός καταργήθηκε και αλλοιώθηκε με τη πάροδο ετών και έπαυσε να εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, το δε έδαφος που καταλάμβανε η κοίτη περιήλθε στο Δημόσιο.

Επειδή κατά τη διάταξη του άρθρου 47 ΚΠολΔ, "απόφαση του Πολυμελούς ή

Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο για το λόγο ότι η υπόθεση ανήκει στην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου. Το ίδιο εφαρμόζεται αναλόγως και για τις αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου σχετικά με τις υποθέσεις που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Μονομελούς”. Δια την εφαρμογή της ανωτέρω διατάξεως, δια της οποίας ορίζεται το απρόσβλητο των ως άνω αποφάσεων, χάριν της οικονομίας της δίκης, είναι αδιάφορο αν ο εναγόμενος είχε υποβάλει ένσταση αναρμοδιότητας, καθώς και αν το ανώτερο Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση επί της ουσίας ή απέρριψε την αγωγή δι’ άλλους λόγους. Επομένως, αυτή τυγχάνει εφαρμογής και εις την περίπτωση κατά την οποίαν το ανώτερο Δικαστήριο απεφάνθη επί της ουσίας της υποθέσεως, μετά από απόρριψη ενστάσεως δι’ αναρμοδιότητα αυτού (ΑΠ 1268/1990 Ε-ΕΝ 1991, 534, ΑΠ 256/1980 ΝοΒ 28, 1708, Εφ.Θεσ.101/1990 Αρμ. 45, 131). Επί τη βάσει τούτων, ο σχετικός λόγος εφέσεως, δια του οποίου πλήττεται η προσβαλλόμενη απόφαση, ως εκδοθείσα από αναρμόδιο καθ’ ύλην Δικαστήριο, εφ’ όσον η ένδικος διαφορά υπάγεται εις την αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου και όχι του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, πρέπει να απορριφθή, ως απαράδεκτος.

Επειδή, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 967 ΑΚ, κοινής χρήσεως πράγματα είναι εκείνα των οποίων δικαιούται να κάνει χρήση ευρύτερος, αόριστος, αλλά όχι κατ’ ανάγκην απεριοριστος, αριθμός προσώπων. Χαρακτηριστικό δε στοιχείο της κοινής χρήσεως είναι η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος (ΑΠ 2062/1984 ΝοΒ 33, 1163, ΑΠ 766/1995 ΝοΒ 45, 777). Εξ άλλου, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 966,967,968,1074 ΑΚ συνάγεται, ότι κοινής χρήσεως πράγματα αποτελούν

και τα αενάως και ελευθέρως ρέοντα, τα οποία σχηματίζουν ποταμόν, αδιαφόρως αν είναι πλεύσιμος ή όχι, μεγάλος ή μικρός, καθώς και το υπό της κοίτης αυτού καταλαμβανόμενον έδαφος, ανήκουν δε αυτά εις το Δημόσιον, εφ’ όσον δεν ανήκουν εις Δήμον ή Κοινότητα. Τούτο, όμως, δεν συμβαίνει επί των μη αενάως ρεόντων υδάτων υδάτων (ομβρίων) των χειμάρρων, η κοίτη των οποίων δεν είναι κοινής χρήσεως και η κυριότης επί του καταλαμβανομένου από αυτήν εδάφους δεν απόλλυται, δια της κατακλίσεως του από τον ρουν των ομβρίων υδάτων (βλ. Απ. Γεωργιάδου “Εμπράγματον Δίκαιον”, παρ. 13, σελ. 122, ΑΠ 92/1997 ΝοΒ 25,1127). Χείμαρροι, όμως, υφιστάμενοι από αμνημονεύτων ετών, δηλαδή χείμαρροι οι οποίοι υπήρχαν κατά την έναρξη της ισχύος του ΑΚ, επί δύο συνεχόμενες γενεές (εκτεινομένης εκάστης εις σαράντα έτη), έχουν προσλάβει την ιδιότητα του κοινοχρήστου πράγματος, δια της αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας, που προεβλέπετο από το προϊσχύσαν Β.Ρ. δίκαιον, και επομένως, αν δεν ανήκουν εις Δήμον ή Κοινότητα, ανήκουν εις το Δημόσιον. (ΑΠ 1528/1995 ΕλΔικ.38,1576, ΑΠ 1483/1983 ΝοΒ 32,1208, Εφ.Αθ. 9613/1997 ΕλλΔνη 39, 1402).

Τέλος, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 967,968,57,59 ΑΚ, συνάγεται ότι, δια της καθιερώσεως κάποιου πράγματος ως κοινοχρήστου, το άτομον αποκτά εξουσίαν χρήσεως, η οποία δεν δύναται να χαρακτηρισθεί ως άμεσος εξουσία επί του πράγματος, είναι, όμως, απόρροια του επί της ίδιας προσωπικότητος αυτού ιδιωτικού δικαιώματος, η οποία προσβάλλεται εξωτερικώς, εις περίπτωσιν παρακωλύσεως της κοινής χρήσεως και η οποία, ως έκφανση της προσωπικότητος του πολίτου, περικλείει την ικανότητα δι’

ακώλυτον ανάπτυξη της ανθρώπινης ενεργείας και προστατεύεται από το άρθρο 57 ΑΚ, το οποίο επιβάλλει την άρση της προσβολής και την παράλειψη αυτής εις το μέλλον (ΑΠ 743/1963 ΝοΒ 12, 514, Εφ.Πειρ. 1291/1996 ΕλλΔνη 38, 928).

Εις την προκειμένην περίπτωση, όπως και ανωτέρω εξετάσθη, δια της ενδίκου αγωγής, επί της οποίας εξεδόθη η προσβαλλόμενη απόφαση, δίδεται να αναγνωρισθεί ότι: α) δια της καταλήψεως από τις εναγόμενες των εις αυτήν εκτάσεων της κοινόχρηστης κοίτης του ποταμού που διέρχεται από τις ιδιοκτησίες των εις την περιοχή Γ. της Ν.Δ. Β. και χρησιμεύει δια την διέλευση των υδάτων των πηγών και των ομβρίων υδάτων και την διοχέτευσή των εις την θάλασσα, προσβάλλεται η προσωπικότητα αυτών και β) να υποχρεωθούν αυτές να επαναφέρουν τα πράγματα εις την προτέραν κατάσταση, ώστε να αποκατασταθεί η κοίτη του ποταμού και η φυσική ροή των υδάτων προς τη θάλασσα, να παύσουν δε την επανάληψη της τιαούτης προσβολής εις το μέλλον, επ' απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κρατίσεως επ' αυτών. Υπό το περιεχόμενο αυτό, η ένδικος αγωγή είναι νόμιμος και επαρκώς ορισμένη, εφ' όσον περιέχει πάντα τα κατ' άρθρον 216 ΚΠολΔ αναγκαία στοιχεία δια το παραδεκτόν του δικογράφου της, ερειδομένη επί των προδιαληφθεισών διατάξεων και αυτών των άρθρων 945, 947 ΚΠολΔ και, επομένως, ο αντίθετος ισχυρισμός των εναγόμενων που συνιστά τον αντίστοιχον λόγον της ενδίκου εφέσεως των, πρέπει να απορριφθή.

Εν σχέσει δε προς αυτήν, από τη δέουσα εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων ... αποδεικνύονται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα κατωτέρω πραγματικά περιστατικά: Οι διάδικοι διαμένουν και έχουν ιδιοκτησίες εις την περιο-

χή Γ. της Ν.Δ. Β., πρώην Περιφέρεια Ν.Μ. του τέως Δήμου Ι., η οποία προσφάτως ενετάχθη εις τον Δήμον Β. και περιλήφθη εις το σχέδιο πόλεως αυτού. Από αμνημονεύτου χρόνου, ήτοι προ τουλάχιστον ογδόντα ετών από της εισαγωγής του ΑΚ (23-2-1946) εις την περιοχή αυτή είχε δημιουργηθή ένας χείμαρρος, ο οποίος εκκινούσε από "τα ριζά" του Πηλίου και περισυνέλλεγε εις την κοίτην του τα όμβρια ύδατα της περιοχής, (και όχι τα αενάως και ελευθέρως ρέοντα ύδατα πηγών), τα οποία διοχέτευσε εις τον ποταμόν του Αναύρου, ο οποίος κατέληγε εις τη θάλασσαν. (βλ. και προσκομιζόμενες και επικαλούμενες αεροφωτογραφίες που απεικονίζουν την περιοχή και υπ' αριθμ.22924/1956 τοπογραφικό διάγραμμα της Νομαρχίας Μ). Εις την αρχήν της ιδιοκτησίας της β' εναγομένης (Α.Μ.), ο χείμαρρος αυτός διεχωρίζετο σε δύο ρεύματα (σχημάτιζε δικάλα), τα οποία μετά από ορισμένη απόσταση ενώνοντο και πάλι και ακολούθως κατέληγε εις τον ποταμόν του Αναύρου. Εκ των ρεμάτων αυτών, το αριστερό τοιούτο διήρχετο μέσω της νυν ιδιοκτησίας της β' εναγομένης και δυτικώς της ιδιοκτησίας της α' εναγομένης. Μετά τις πλημμύρες που έλαβαν χώρα εις την περιοχή κατά το έτος 1955, ο ανωτέρω χείμαρρος διεμορφώθη εις αποστραγγιστικήν τάφρον, δια της οποίας, ομού με άλλα αποχετευτικά έργα υπονόμων που κατασκευάσθησαν, επιτυγχάνεται η αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής. Έκτοτε δε επί του χειμάρρου αυτού διεμορφώθη και υφίσταται η οδός Απόλλωνος, η οποία συνεχίζει και επί του δεξιού μέρους της προαναφερόμενης "δικάλας", της οποίας το αριστερό μέρος (ήτοι το αριστερό ρέμα) κατηργήθη και έπαυσε να εκπληρώνει τον σκοπόν δια τον οποίον εδημιουργήθη και ήτο προωρισμένον.

Ειδικότερον, έπαυσε να χρησιμεύει εις την συλλογή των ομβρίων υδάτων της περιοχής απ' όπου διήρχετο και την διοχέτευση των εις τον ποταμόν του Αναύρου και επομένως, έπαυσε να εξυπηρετεί το δημόσιον συμφέρον. Αντιθέτως, εις το ανώτερον σημείον, όπου οι ιδιοκτησίες των εναγομένων, παρέμεινε ως απλή φυσική κοιλότητα, μήκους 200 περίπου μέτρων, η οποία δεν είχε διέξοδον. Τούτον συνάγεται και από το γεγονός ότι καθέτως της φερομένης κοίτης αυτού έχουν δημιουργηθεί και υφίστανται, προβλεπόμενες από το σχέδιο πόλεως, η οδός Εσπερείδων καθώς και η οδός Αφροδίτης, ενώ στο πολεοδομικό σχέδιο των Βορείων Συνοικιών του Β. (που ενεκρίθη και εδημοσιεύθη εις το υπ' αριθμ. 275/25-3-1987 Φ.Ε.Κ, τ. Δ') δεν αποτυπώνεται η ύπαρξη ρέματος.

Περί των ανωτέρω πραγματικών περιστατικών καταθέτουν οι προταθέντες από την δευτέρα εναγομένη μάρτυρες Π.Ξ. (συνταξιούχος -πρώην υπάλληλος της Υπηρεσίας Εγγείων Βελτιώσεων Β.) και Π.Γ., κατά τον πρώτον των οποίων: "...υπάρχει στην περιοχή κάθετη προς την Απόλλωνος, η οδός Εσπερείδων και πιο πάνω η οδός Αφροδίτης. Το ρέμα που λένε ότι περνάει είναι κάθετο σε δύο δήμους του Δήμου Β.Στο σημείο που περνούν οι οδοί Εσπερείδων και Αφροδίτης δεν υπάρχουν ούτε εμπόδια ούτε αναχώματα...", κατά τον δεύτερον δε τούτων (αρχιτέκτονα που είχε αναλάβει κατά το έτος 1989 την επαλήθευση των εισφορών εις γη και χρήμα της β' εναγομένης, μετά την ένταξη του οικοπέδου της εις το σχέδιο πόλεως): "...Στο σχέδιο πόλεως δεν απεικονίζεται ποτέ ρέμα.... Έγινε υψομετρική απεικόνιση και δεν εμφανίζεται πουθενά στα αποσπάσματα του σχεδίου η ύπαρξη ρέματος ή οτιδήποτε άλλο έχει σχέση με ροή υδάτων. Αν υπήρχε

ρέμα θα έπρεπε να αποτυπωθεί από την ομάδα μελέτης, διότι χαραχθηκαν δρόμοι και θα έπρεπε να προβλεφθεί η ροή υδάτων..." Άλλωστε, και κατά την κατάθεση της προταθείσης από την α' εναγομένη μάρτυρος Α.Α. (αδερφής αυτής): "...τα νερά που έρχονται από την βροχή ψηλά από το βουνό, μετά το 1957 που έγινε η περιφερειακή τάφρος, πηγαίνουν σ' αυτή και καταλήγουν στο ποτάμι του Αναύρου και από τότε το θέμα έληξε... στην περιοχή του επιδίκου...προβλέπεται αντιπλημμυρική προστασία...". Τα ανωτέρω δεν αναιρούνται από την κατάθεση της προταθείσης από τους ενάγοντες μάρτυρος Μ.Φ. συζ. Α.Μ., θυγατέρας Χ.Μ. (τρίτου ενάγοντος), εφ' όσον και κατ' αυτήν: "πριν από δέκα χρόνια το νερό πήγαινε μέσα στα οικοπέδα που ήταν από εδώ και από εκεί...Πριν δέκα χρόνια δεν υπήρχε κοίτη ρέματος αλλά δρόμος... Μετά την ιδιοκτησία Μ. όλα τα νερά του ρέματος πέφτουν στην Απόλλωνος. Από την ιδιοκτησία της Μ. και κάτω "δεν υπάρχει κοίτη" παρά μόνο η οδός Απόλλωνος, που φθάνει στην κοίτη του Αναύρου.."

Η ανωτέρω κρίση του δικαστηρίου ενισχύεται και από: α) το περιεχόμενον του υπ' αριθμ. 776/1996 εγγράφου της Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μ. (τμήμα Υδραυλικών), που απευθύνεται προς τη Διεύθυνση Πολεοδομίας του Δήμου Β. εις το οποίον διαλαμβάνεται "Στην Περιοχή της Ν.Δ. (πλησίον της οδού Απ.) και σε μικρό μήκος υπάρχει φυσική κοιλότητα που στοιχειοθετεί την πιθανή ύπαρξη παλαιού ρέματος, πράγμα που έχουμε αποτυπώσει σε σχέδια που σας έχουν σταλεί ...Η συνέχεια, όμως, της φυσικής αυτής κοιλότητος διακόπτεται. Συνεπώς και να υπήρχε ρέμα, τούτο έχει καταργηθεί. Πρόκειται περί κατοικημένης περιοχής. Στην σχετικά πρόσφατα εκπονηθείσα μελέτη εφαρ-

μογής του σχεδίου πόλεως, βάσει της οποίας εξεδόθησαν και εκδίδονται οικοδομικές άδειες δεν αποτυπώνεται η ύπαρξη ρέματος. Η αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής επιτυγχάνεται με την υπάρχουσα περιφερειακή τάφρο και με την ήδη συνταχθείσα υψομετρική μελέτη της πράξης εφαρμογής”, β) Το περιεχόμενο του υπ’ αριθμ. 324/1997 εγγράφου της Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μ. (τμήμα Υδραυλικών και Εγγειοβ. Έργων) που απευθύνεται προς τη Διεύθυνση Πολεοδομίας του Δήμου Β. και αφορά “ τον καθορισμόν οριογραμμής ρέματος στη Ν.Δ.”, εις το οποίο, μεταξύ άλλων, διαλαμβάνεται: “Στην περιοχή της Ν.Δ.(πλησίον της οδού Απόλλωνος) υπάρχει εδαφική πτύχωση μήκους 200 μετρ. περίπου και μεταβαλλομένου πλάτους. Η φυσική αυτή κοιλότητα αποτελεί ένδειξη ύπαρξης παλαιού ρέματος στην ως άνω περιοχή. Τούτο, όμως, έχει αλλοιωθεί και εξαφανισθεί με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 880/1979 οριοθέτησή του...”.

Επί τη βάσει τούτων, εφ’ όσον ο από αμνημονεύτων ετών δημιουργηθείς χείμαρρος, μετά την κατασκευή της προαναφερόμενης αποστραγγιστικής τάφρου, (κατά το μέρος που διέρχεται, κατά τα ανωτέρω, από τις ιδιοκτησίες των εναγομένων), κατηργήθη και ηλλοιώθη με την πάροδο των ετών, αυτός έπαυσε να εξυπηρετεί το δημόσιον συμφέρον. Και το έδαφος που κατελάμβανε η κοίτη αυτού απώλεσε τον κοινόχρηστο χαρακτήρα του και περιήλθε εις το Δημόσιον (βλ. και Απ. Γεωργιάδου, όπου ανωτ. παρ. 13, σελ. 130-131). Από αυτό η α’ εναγομένη (Ε.Κ.), κατά το έτος 1993, κατέλαβε: α) έκταση 172 τ.μ, σχήματος τριγώνου, η οποία συνορεύει Νοτίως επί πλευράς μήκους 7,50 μετρ. με κοινόχρηστον οδόν, ΒΑ με ιδιο-

κτησία της ίδιας, επί πλευράς μήκους 23 μέτρων και ΒΔ, επί πλευράς μήκους 23,50 μέτρων με υπόλοιπον έδαφος της κοίτης του πρώην χειμάρρου. β) έκταση 330 τ.μ., σχήματος τετραγώνου, η οποία συνορεύει ανατολικάς επί πλευράς 12,70 μετρ. με ιδιοκτησίαν Μ. και τοιαύτης 13,50 μέτρων με ιδιοκτησίαν Κ., νοτίως με υπόλοιπον έδαφος της κοίτης του πρώην χειμάρρου, δυτικάς επί πλευράς μήκους 22 μέτρων με ιδιοκτησίαν Π. και Βορείως, επί πλευράς 14,50 μέτρων με κοινόχρηστον οδόν (Εσπερείδων). Τις εκτάσεις αυτές ισοπέδωσε και διεμόρφωσε με φερτές ύλες και προσήρτισε εις την ιδιοκτησίαν της. Ωσαύτως, η β’ εναγομένη (Α.Μ.) κατέλαβε έκταση 605 τ.μ., η οποία συνορεύει βορείως, επί πλευράς 9,50 μέτρων με υπόλοιπον έδαφος της κοίτης του πρώην χειμάρρου, δυτικάς, επί πλευράς μήκους 60,50 μετρ. με ιδιοκτησίαν της ίδιας, νοτίως και νοτιοανατολικάς επί πλευράς μήκους 11,50 μέτρων με οδόν Απόλλωνος και ανατολικάς, επί πλευράς μήκους 60 μετρ. με ιδιοκτησίαν της ίδιας, την οποία ισοπέδωσε και διεμόρφωσε με φερτές ύλες και προσήρτισε εις την ιδιοκτησίαν της. Δια της καταλήψεως, όμως, των εκτάσεων αυτών, ως τμημάτων της καταργηθείσης κοίτης του ως άνω χειμάρρου (από τις οποίες αμφότερες απεβλήθησαν και, ειδικότερον, η πρώτη δια των υπ’ αριθμ. 20 και 23/1994 πρωτοκόλλων αποβολής της Κτηματικής Υπηρεσίας Β. και η δεύτερα δια του υπ’ αριθμ. 19/1994 τοιούτου της αυτής υπηρεσίας, τα οποία κατέστησαν τελεσίδικα, εφ’ όσον απερρίφθησαν οι κατ’ αυτών ασκηθείσες ανακοπές, συμφώνως προς τις υπ’ αριθμ. 228 και 240/1998 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου), δεν δύναται να θεωρηθεί ότι προσβάλλεται η προσωπικότητα των εναγόντων, εφ’ όσον το έδαφος που κατελάμβανε η κοίτη του χειμάρρου

αυτού είχε απολέσει τον κοινόχρηστο χαρακτήρα. Τούτο δεν αναιρείται από την τυχόν προσπάθεια διανοίξεως του χειμάρρου αυτού εις το μέλλον. (βλ. και το αριθμ. 2042/1994 έγγραφο της Διευθύνσεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Μ.). Κατ' ακολουθία τούτων και όσων εξετέθησαν εις την μείζονα πρόταση, η κρινόμενη αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμος. Το Πρωτόδικο, όθεν, Δικαστήριο, το οποίο δια της προσβαλλομένης αποφάσεως του έκρινε άλλως και εδέχθη την αγωγή, έσφαλε ως προς την εφαρμογή των προμνησθεισών διατάξεων και την εκτίμηση των αποδείξεων που ετέθησαν υπό την κρίσιν του και πρέπει, δεκτών καθισταμένων των σχετικών λόγων της εφέσεως, να εξαφανισθεί η προσβαλλομένη απόφαση.

442/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγητής: Θεόδ. Νιαβής
Δικηγόροι: Γεωργ. Φάλλας, Βασ. Χρηστάκος

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ. Το ιδρυτικό στάδιο αυτής περιλαμβάνει το χρονικό διάστημα από το χρόνο σύναψης του συμβολαίου σύστασης μέχρι τη δημοσίευση στην ΕτΚ της εγκριτικής πράξης της διοίκησης, οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα. Η ΑΕ ευθύνεται για πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της, στο ιδρυτικό τούτο στάδιο από τους ιδρυτές, εάν μέσα σε 3 μήνες από την ως άνω δημοσίευση, αυτές εγκριθούν, με απόφαση της Γ.Σ., αλλιώς δεν υπάρχει δέσμευσή της.

ΑΟΡΙΣΤΙΑ της σχετικής αγωγής, αν δεν μνημονεύεται η ως άνω έγκριση.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ο μεγαλομέτοχος μιας ΑΕ είναι εξαιρετέος μάρτυρας, αλλά μπορεί να εξετασθεί ανωμοτί, ως εκπρόσωπος της ΑΕ. Η ιδιότητα του προέδρου ή μέ-

λους του Δ.Σ της ΑΕ, από μόνη της δεν συνιστά λόγο εξαίρεσης, ως μάρτυρα.

ΠΤΩΧΟΣ. Δεν εξαιρείται από μάρτυρας σε πολιτική δίκη, ούτε μετά τα ΠΔ 650/74 και 353/93 περί εκλογικής νομοθεσίας στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων. **ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.** Τέτοια είναι πρόσληψη λογιστού, για οργάνωση του λογιστηρίου ΑΕ, δίχως να υπάρχει έλεγχος και εποπτεία της ΑΕ, ως προς το χρόνο, τόπο και τρόπο παροχής των λογιστικών υπηρεσιών.

Αναφορικά με τη σύμβαση αυτή, η ΑΕ δεσμεύεται από τη πράξη του αντιπροσωπευτικού της οργάνου, δίχως προηγούμενη άδεια της ΓΣ, διότι η διατύπωση αυτή απαιτείται μόνο για σύμβαση μέλους Δ.Σ, εφ' όσον εξέρχεται από τα όρια της "τρέχουσας συναλλαγής".

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΡΓΟΥ. Τέτοια είναι και η ανάθεση τεχνικο-οικονομικής μελέτης για την υπαγωγή επιχείρησης στις αναπτυξιακές επενδύσεις.

Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 37,40 ΕμπΝ, 1,2 και 4 παρ. 1 και 2 Κ.Ν.2190/20, όπως ισχύει μετά το Π.Δ. 409/86, συνάγεται ότι, για τη σύσταση ανώνυμης εταιρίας απαιτείται καταστατικό, το οποίο πρέπει να γίνει με τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, που είναι συστατικός τύπος (βλ. Ν. Ρόκα, Εμπορικές Εταιρίες, εκδ. γ', σελ. 108) και διοικητική έγκριση, που χορηγεί την άδεια λειτουργίας της, εάν το καταστατικό έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τον νόμο. Η εταιρία λαμβάνει νόμιμη υπόσταση, αποκτά νομική προσωπικότητα και έχει ικανότητα προς ανάληψη υποχρεώσεων και κτήση δικαιωμάτων από τη δημοσίευση της εγκριτικής πράξης στο Δελτίο ΑΕ και ΕΠΕ της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΑΠ 167/85 ΕλλΔν 26 1465, ΑΠ 459/89 ΕλλΔν 31 356, ΕφΑθ 924/98 ΕλλΔν 40

406). Κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη σύναψη του καταστατικού, ήτοι την υπογραφή του συστατικού συμβολαίου, μέχρι την συντέλεση των διατυπώσεων δημοσιότητας, δηλ. τη δημοσίευση της εγκριτικής άδειας στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΕτΚ), δεν υπάρχει ακόμα εταιρία, αλλά είναι υπό ίδρυση (βλ. Ν. Ρόκα, ο.π., σελ 118, Λεβάντη, ο.π., κάτω από το άρθρο 7δ Κ.Ν. 2190/20).

Το ιδρυτικό στάδιο περιλαμβάνει το διάστημα από το χρόνο της σύναψης της σύμβασης, δηλ. της υπογραφής του συμβολαίου σύστασης της εταιρίας μέχρι την δημοσίευση στην ΕτΚ της εγκριτικής πράξης της διοίκησης (ΕφΑθ 6904/96 ΕλλΔνη 38 909). Κατά το ιδρυτικό στάδιο, είναι δυνατόν να αναληφθούν εγκύτως υποχρεώσεις με σύμβαση από τους ιδρυτές ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στο όνομα της υπό ίδρυση εταιρίας. Η εταιρία ευθύνεται για τις πράξεις, που έγιναν ρητά στο όνομά της κατά το ιδρυτικό στάδιο εάν, μέσα σε τρεις μήνες από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας, ανέλαβε την υποχρέωση που απορρέουν από αυτές τις πράξεις, ενώ τα πρόσωπα που έχουν ενεργήσει στο όνομα της υπό ίδρυση εταιρίας ευθύνονται για τις πράξεις αυτές απεριόριστα και σε ολόκληρο (άρθρο 7δ Κ.Ν.2190, που προστέθηκε με την διάταξη του άρθρου 7 Π.Δ. 409/86). Η οριοθέτηση του ιδρυτικού σταδίου έχει κυρίως σημασία για την ευθύνη των φυσικών προσώπων που ενήργησαν στο όνομα της υπό ίδρυση ανώνυμης εταιρίας, ενώ η τελευταία ευθύνεται και για τις πράξεις που έγιναν στο όνομά της κατά το ιδρυτικό στάδιο (βλ. Περάκη ΝοΒ 34 1077), εφ' όσον εγκριθούν. Η έγκριση της ανάληψης της υποχρέωσης πριν και κατά το ιδρυτικό στάδιο γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Ανώνυ-

μης Εταιρίας μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευση της εγκριτικής άδειας, αλλιώς δεν υπάρχει δέσμευση για την ανώνυμη εταιρία (ΕφΘεσ 1166/93 Αρμ. 48 149).

Κατόπιν τούτων, δεν έσφαλε η εκκαλούμενη απόφαση, η οποία απέρριψε ως αόριστο το πρώτο κονδύλιο της αγωγής του ενάγοντος λογιστή, για την καταβολή ποσού 1.500.000 δραχμών, ως αμοιβή του για την παροχή υπηρεσιών στην εναγόμενη ανώνυμη εταιρία, κατά το ιδρυτικό και προϊδρυτικό στάδιο της (επιμέλεια για τη σύνταξη του καταστατικού, διεκπεραίωση διατυπώσεων δημοσίευσής του, οργάνωση, λειτουργία λογιστηρίου), διότι, πράγματι, ο ενάγων, δεν επικαλείται με την αγωγή του, ούτε καν με τις προτάσεις της πρώτης συζήτησης στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ότι επακολούθησε έγκριση των πράξεων των ιδρυτικών μελών της από τη γενική συνέλευση των μετοχών της, μέσα σε τρεις μήνες από τη δημοσίευση στην ΕτΚ της εγκριτικής πράξης της διοίκησης, αφότου αποκτά νομική προσωπικότητα, παρ' όλο που αποτελεί νόμιμη προϋπόθεση για την έγκυρη ανάληψη της υποχρέωσης από την τότε υπό ίδρυση εναγομένη ανώνυμη εταιρία. Επομένως, είναι αβάσιμος ο αντίθετος πρώτος λόγος έφεσης του ενάγοντος.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 400 παρ. 3 ΚΠολΔ, δεν εξετάζονται ως μάρτυρες τα πρόσωπα που μπορούν να έχουν συμφέρον από τη δίκη. Ως συμφέρον θεωρείται αυτό που εξαρτάται απ' το αποτέλεσμα της δίκης και αποτελεί αναγκαία συνέπειά της (ΑΠ 313/94 ΝοΒ 43 239, ΑΠ 672 /88 ΕλλΔνη 30 757). Η ιδιότητα του μάρτυρα, ως προέδρου ή αντιπροέδρου ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας δεν αποτελεί από μόνη της λόγο εξαίρεσης (ΑΠ 1114/92 ΕλλΔνη 35 409, ΕφΑθ 3123/87 Δ 19 275), αλλά

συνιστά λόγο εξαίρεσης η ιδιότητά του ως μεγαλομετόχου (ΑΠ 550/77 ΑρχΝ 28 666). Μπορεί, όμως, να εξετασθεί από το δικαστήριο, χωρίς όρκο ή με όρκο, σύμφωνα με τα άρθρα 415-420 ΚΠολΔ, εκτιμάται δε η κατάθεσή του ελεύθερα (ΑΠ 1656/86 ΝοΒ 35 1052, βλ. Σταματόπουλο Δ 19 277).

Συνεπώς, η εκκαλούμενη απόφαση, ορθά παρά τον αντίθετο πρώτο λόγο έφεσης της εναγομένης, κατά παραδοχή της ένστασης του ενάγοντος, έκρινε ότι εξαιρείται ο μάρτυρας της εναγόμενης ανώνυμης εταιρίας, Α.Α, διότι, ως μεγαλομέτοχός της, με ποσοστό 50% των μετοχών της (δεν αμφισβητείται η ιδιότητά του), έχει άμεσο περιουσιακό συμφέρον από τη δίκη και ως αναγκαία συνέπειά της, γιατί, από την έκβασή της, εξαρτάται η συμμετοχή του στα κέρδη της. Επίσης, δεν έσφαλε με το να δεχθεί ως έγκυρη την ανωμοτί εξέτασή του ως εκπροσώπου της ανώνυμης εταιρίας, στα πλαίσια της εξέτασης των διαδίκων, που διέταξε με την υπ' αριθμό 40/99 μη οριστική απόφασή του, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 415 επ. ΚΠολΔ, διότι, πρόκειται για διαφορετικό αποδεικτικό μέσο. Αβάσιμα, δε τα όσα αντίθετα υποστηρίζει ο εκκαλών ενάγων με το δεύτερο λόγο της έφεσής του.

Η ανώνυμη εταιρία δεσμεύεται από την πράξη του αντιπροσωπευτικού της οργάνου, η οποία διενεργήθηκε στα πλαίσια της διαχειριστικής εξουσίας του και έχει ως αντικείμενο την πρόσληψη λογιστή με σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, χωρίς να απαιτείται να υποβληθεί σε προηγούμενη άδεια της γενικής συνέλευσης των μετόχων της (βλ. Αντωνόπουλο Αρμ. 48 241), διότι η διατύπωση αυτή απαιτείται, με ποινή ακυρότητας (ΕφΑθ 3898/96 Δ 27 793), μόνο για σύμβαση με μέλος του διοικητικού της συμβουλίου, εφ' όσον εξέρχεται από τα όρια της "τρέχουσας συναλλαγής" (ΑΠ 1142/98 ΕλλΔνη 40 331,

βλ. Μάρκου ΕλλΔνη 41 293).

Περαιτέρω, σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών είναι αυτή που ο εργαζόμενος παρέχει τις υπηρεσίες του στον εργοδότη, χωρίς να υποβάλλεται στον έλεγχο και την εποπτεία του ως προς τον τόπο, χρόνο και τον τρόπο της παροχής του (ΕφΑθ 6382/99 ΕλλΔνη 41 499). Τέτοια είναι η απασχόληση λογιστή, χωρίς να υπάρχει δέσμευση για τον χρόνο και τον τρόπο τέλεσης της εργασίας (ΑΠ 1062/98 ΔΕΝ 56 615). Ο εργαζόμενος δικαιούται την συμφωνημένη αμοιβή του, η οποία δεν έχει τον χαρακτήρα μισθού, διότι δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας (ΑΠ 926/99 ΔΕΝ 56 70).

Στην προκειμένη περίπτωση, από την επανεκτίμηση των αποδεικτικών μέσων ... αποδείχθηκαν τα εξής: Η εναγόμενη ανώνυμη εταιρία συστήθηκε με το υπ' αριθμό 32.519/15-10-1992 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Ι.Π. και απέκτησε νόμιμη προσωπικότητα με τη δημοσίευση της εγκριτικής πράξης στο Δελτίο ΑΕ και ΕΠΕ της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Μέτοχοί της είναι ο Α.Μ και ο γαμπρός του Α.Δ., κατά ποσοστό 50%, ο καθένας (οικογενειακή εταιρία). Μετά την ίδρυσή της, ο Α.Δ., ως νόμιμος εκπρόσωπός της (Διευθύνων Σύμβουλος, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου), στο Δ. Τρ., σύναψε, με τον ενάγοντα, σύμβαση, με την οποία ανέθεσε σ' αυτόν την οργάνωση και τη λειτουργία του λογιστηρίου της, έναντι μηνιαίας αμοιβής 100.000 δραχμών. Η σύμβαση αυτή έχει τη μορφή παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, διότι, κατά τη συμφωνία τους, αλλά και την πραγματικότητα, δεν υπήρχε έλεγχος και εποπτεία της εναγομένης ως προς τον τόπο, χρόνο και τον τρόπο της παροχής των υπηρεσιών του. Η συμφωνία για την πρόσληψή του και την αμοιβή του έγινε πα-

ρουσία του μάρτυρα του ενάγοντος, Ε.Α., του Ι.Δ. και του Α.Μ., μεγαλομετόχου της ανώνυμης εταιρίας, που συμφώνησε αμέσως για το ύψος της αμοιβής του. Ο ενάγων πρόσφερε τις συμφωνημένες υπηρεσίες του για οκτώμισι (8 1/2) μήνες από την 14-12-1992 μέχρι 31-8-1993, που η εναγόμενη κατήγγειλε τη σύμβαση και προσέλαβε ως λογιστή το μάρτυρά της Ι.Ν., με μικρότερη μηνιαία αμοιβή (80.000 δραχμών). Ειδικότερα, ο ενάγων, επέλεξε το λογιστικό σύστημα, προμηθεύτηκε τα απαιτούμενα λογιστικά βιβλία και στοιχεία, θεώρησε αυτά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., καταχωρούσε τις λογιστικές εγγραφές, ενημέρωνε τα λογιστικά βιβλία κλπ. Για τις υπηρεσίες του αυτές δικαιούται τη συμφωνημένη αμοιβή (8 1/2 X 100.000δρχ =) 850.000 δραχμών. Έναντι του ποσού αυτού, η εναγόμενη κατέλαβε σ' αυτόν τμηματικά το ποσό 350.000 δραχμών, που, ο ίδιος ομολογεί, καθ' υποφορά στην αγωγή του και απέμεινε χρεωστικό υπόλοιπο (850.000 - 350.000 =) 500.000 δραχμών, τις οποίες επιδίκασε η εκκαλούμενη απόφαση. Επομένως, θα απορριφθούν, ως αβάσιμοι, ο τρίτος λόγος της έφεσης του ενάγοντος, με τον οποίο υποστηρίζει ότι δικαιούται μεγαλύτερο ποσό, διότι δήθεν απασχολήθηκε για μεγαλύτερο διάστημα (15 μήνες) και ο τρίτος λόγος της έφεσης της εναγομένης, με τον οποίο υποστηρίζει ότι ο ενάγων δεν δικαιούται καθόλου αμοιβή, διότι δεν είχε σπουδαία απασχόληση και είχε δήθεν υποσχεθεί παροχή υπηρεσιών, χωρίς αμοιβή, λόγω των φιλικών τους σχέσεων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 681 και 694 ΑΚ, στη σύμβαση έργου, κατά την οποία οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην επίτευξη ενός τελικού αποτελέσματος (ΕφΑθ 5944/99 ΕλλΔνη 41 499), από την πραγματοποίηση του οποίου ε-

πέρχεται αυτόματη λύση της σύμβασης (ΑΠ 1457/84 ΝοΒ 33 1005), ο εργολάβος δικαιούται αμοιβή από την παράδοση του έργου ή την προσφορά του (ΑΠ483/81 ΝοΒ 30 50). Σύμβαση έργου, αποτελεί και η ανάθεση τεχνικο-οικονομικής μελέτης για την υπαγωγή επιχειρήσεων στις αναπτυξιακές επενδύσεις.

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ίδιες αποδείξεις αποδείχθηκαν και τα εξής: Μετά την ίδρυσή της, η εναγόμενη ενδιαφέρθηκε για την υπαγωγή της στα κίνητρα του ν. 1892/90 (αναπτυξιακές επενδύσεις) Τη σχετική τεχνικο-οικονομική μελέτη σύνταξε, μετά από εντολή της, ο οικονομολόγος Κ.Χ., ειδικός επιστήμονας και την παρέδωσε σ' αυτή κατά μήνα Φεβρουάριο 1993. Αντίθετα, η εναγόμενη δεν ανέθεσε στον ενάγοντα τη σύνταξη τεχνικο-οικονομικής μελέτης, ούτε τη συλλογή στοιχείων προς σύνταξη της πιο πάνω μελέτης, ούτε ο ενάγων προέβη σε παράδοση ή προσφορά τέτοιου έργου για να δικαιούται αμοιβή. Οι μάρτυρές του κατέθεσαν όλως αορίστως ότι προέβη σε συλλογή και εκπόνηση στοιχείων, τα οποία παρέδωσε προς σύνταξη της πιο πάνω μελέτης, αλλά δεν είναι αξιόπιστοι, διότι ο ενάγων δεν προσκόμισε αντίγραφο της μελέτης του ή της κατάστασης των στοιχείων που εκπόνησε για τη σύνταξη τέτοιας μελέτης του. Κατόπιν τούτων, ορθά, η εκκαλούμενη απόφαση απέρριψε το κονδύλιο αυτό, ως αβάσιμο.

448/2001

Πρόεδρος: Αργύρ. Κουντούρης

Εισηγητής: Αθαν. Νικολέτας

Δικηγόροι: Αικ. Τσιπώτα, Σταυρ. Γκούμα

ΑΓΡΟΜΙΣΘΩΣΗ. Τετραετής νόμιμη ελαχίστη διάρκεια. Αν δεν συμφωνηθεί διάρκεια, η αγρομίσθωση λήγει, αφού περάσουν τέσσερα χρόνια, οποτεδήποτε με

καταγγελία που γίνεται τουλάχιστον πριν από εξ μήνες και ισχύει για το τέλος της καλλιεργητικής περιόδου. Σε περίπτωση καλλιέργειας με βαμβάκι, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, η περίοδος λήγει το τέλος Δεκεμβρίου.

ΜΙΣΘΩΜΑ. Αν δεν ορίσθηκε συγκεκριμένα, ο καθορισμός επιτυγχάνεται βάσει του άρθρου 371 παρ. ΑΚ, λαμβανομένων υπ όψει των πινάκων της ΔΟΥ περί αντιπροσωπευτικών ενοικίων ανά στρέμμα ενοικιαζόμενης γεωργικής γης.

ΕΝΣΤΑΣΗ ΕΠΙΣΧΕΣΗΣ για αναγκαίες και επωφελείς δαπάνες επί του μισθίου. Παραδεκτώς προβάλλεται στη μισθωτική διαδικασία. Για το ορισμένο αυτής απαιτείται ακριβής χρόνος και ανάλυση των γενόμενων δαπανών. Απόρριψη αυτής από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ως ουσιαστικά αβάσιμη, ενώ έπρεπε να απορριφθεί, ως αόριστη.

Από τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι ... αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει προφορικής συμβάσεως μισθώσεως που καταρτίσθηκε το έτος 1976 ο ενάγων εξεμίσθωσε στον πρώτο εναγόμενο αγροτική έκταση 57 στρεμμάτων και 450 μέτρων, που βρίσκεται στην θέση "Β" της κτηματικής περιφέρειας της Κοινότητας Σ. Λαρίσης και ορίζεται βόρεια και δυτικά με έκταση του Ελληνικού Δημοσίου, ανατολικά και νότια με αγροτική οδό. Η έκταση αυτή, αποτελούσα τμήμα της όλης εκτάσεως που προήλθε από την αποξήρανση της τέως λίμνης Κάρλας, παρεχωρήθηκε, με τις υπ' αριθμ. 32/1998 και 9/1989 αποφάσεις της Α' Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Νομού Λαρίσης στον ενάγοντα ως δύο διακεκριμένα, αλλά όμορα αγροτεμάχια, με αριθ. 53 και 146, εκτάσεως 49,950 στρεμμάτων και 7, 500 στεμμάτων αντίστοιχα, του Αγροκτήματος

Σ. Λαρίσης. Αντί μισθώματος, συμφωνήθηκε μεταξύ των συμβληθέντων να καταβάλει ο εναγόμενος μισθωτής όλα τα έξοδα για τις διοικητικές και δικαστικές ενέργειες που θα απαιτούνταν, προκειμένου να εκδοθεί τίτλος κυριότητας για την ως άνω έκταση, λόγω αμφισβητήσεως από το Ελληνικό Δημόσιο της κυριότητας του ενάγοντος επ' αυτής, ο επακριβής δε καθορισμός του μισθώματος επιτυγχάνεται με την εφαρμογή του άρθρου 371 παρ. 2 ΑΚ (Ολομ. ΑΠ 94/84 ΝοΒ 33/242).

Την ύπαρξη της μισθωτικής σχέσεως μισθωτικής σχέσεως ρητώς και κατηγορηματικώς ομολογεί εξωδίκως ο πρώτος εναγόμενος, ο οποίος σε δίκη ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Ειρηνοδικείου Λαρίσης, για την ίδια έκταση, μεταξύ του ενάγοντος, της συζύγου του και του υιού αυτού, άσκησε υπέρ των τελευταίων πρόσθετη παρέμβαση, με την δήλωση ότι αυτός είναι ο μισθωτής της εκτάσεως (βλ. υπ' αριθ. 75/1996 πρακτικά συνεδριάσεως της υπ' αριθ. 122/1996 απόφασης του Ειρην. Λαρίσης). Ο ίδιος ο πρώτος εναγόμενος, απολογούμενος ως κατηγορούμενος ενώπιον του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Λαρίσης για αγροτική φθορά επί της επιδικου εκτάσεως, δήλωσε ότι είναι μισθωτής αυτής από το 1976 την οποία καλλιεργεί έκτοτε. Και ναι μεν ανακαλεί αυτός σήμερα την εξώδικη ομολογία του, πλην όμως η ανάκληση αυτή είναι άνευ εννόμου επιρροής, διότι ουδόλως απέδειξε ότι το ομολογηθέν δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Αντιθέτως για την ύπαρξη της εν λόγω μισθωτικής σχέσεως καταθέτουν οι μάρτυρες Ν.Τ. και Α.Π. σε προηγουμένη δίκη ενώπιον του Ειρηνοδίκου Λαρίσης μεταξύ των νυν διαδίκων, για την ίδια μίσθια έκταση του περί αποδόσεως αυτής στον ενάγοντα (βλ. υπ' αριθ. 18/1998 πρακτικά συνεδριάσεως του Ειρηνοδικείου Λαρίσης).

Βάσει δε της ως άνω μισθωτικής σχέσεως ο πρώτος εναγόμενος καλλιέργησε έκτοτε (από το 1976 και εντεύθεν) την μίσθια έκταση με σιτάρι, τεύτλα και βαμβάκι. Σε εκπλήρωση δε της, εκ της συμβάσεως μισθώσεως ως άνω υποχρεώσεως του προς πληρωμή του μισθώματος, διεκπεραίωσε, μέσω του πληρεξουσίου δικηγόρου του Γ.Κ., την προαναφερθείσα διαφορά του ενάγοντος με το Ελληνικό Δημόσιο, από το 1980 μέχρι 1986, οπότε παραχωρήθηκε η μίσθια έκταση στον ενάγοντα με τις ανωτέρω αποφάσεις της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων. Μετά την παραχώρηση της εκτάσεως στον ενάγοντα (1986) ο μισθωτής πρώτος εναγόμενος καλλιεργεί αυτήν, χωρίς να καταβάλει τα μισθώματα, το ύψος του οποίου, με βάση τους πίνακες της Δ.Ο.Υ. περί αντιπροσωπευτικών ενοικίων ανά στρέμμα ενοικιαζόμενης γεωργικής γης, ανήρχετο, για την περιοχή Λαρίσης σε πεδινή αρδευόμενη ζώνη, σε 27.500 δρχ. για το έτος 1997 και 26.000 δρχ. για το έτος 1999 (βλ. πίνακες).

Περαιτέρω εκ του λόγου ότι δεν συμφωνήθηκε διάρκεια της αγρομισθώσεως, το ελάχιστο όριο της οποίας δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τεσσάρων ετών (άρθρ. 634 ΑΚ) και, δεδομένου ότι σε μία τέτοια περίπτωση η μίσθωση λήγει αφού περάσουν τέσσερα έτη και καταγγελθεί οποτεδήποτε με καταγγελία από κάθε συμβαλλόμενο, που γίνεται τουλάχιστον πριν από έξι μήνες και ισχύει για το τέλος της καλλιεργητικής περιόδου του μισθίου (άρθρ. 635 ΑΚ), ο ενάγων εκμισθωτής κατήγγειλε την μίσθωση, επιδίδοντας στον εναγόμενο μισθωτή, την 27.1.1995, την από 16.1.1995 καταγγελία αυτή, αφορά μίσθωση που συνήφθη, όπως προαναφέρθηκε, το 1976 και γενόμενη μετά συμπλήρωση τεσσάρων ετών από την έναρξη της μισθώσεως, επέφερε τα έννο-

μα αποτελέσματα της, δηλαδή την λήξη της μισθώσεως, μετά εξάμνο από αυτής (καταγγελίας), ήτοι από 27.7.1995 και ισχύει για το τέλος της καλλιεργητικής περιόδου του μισθίου με βαμβάκι, ήτοι κατά τα περί τούτου διδάγματα της κοινής πείρας, που αυτεπάγγελτα λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο, από το τέλος του μηνός Δεκεμβρίου 1995.

Μολονότι λύθηκε, κατά τα άνω, η μισθωτική σχέση (με καταγγελία) ο εναγόμενος μισθωτής αρνείται να αποδώσει την χρήση του μισθίου στον ενάγοντα, ισχυριζόμενος: α) ότι ο ενάγων του παρεχώρησε τον αγρό με άτυπη δωρεά και ότι νεμόμενος αυτόν με τα προσόντα της έκτακτης χρησιμότησας έγινε κύριος του αγρού, β) ότι καταχρηστικώς ασκεί το δικαίωμα αποδόσεως του μισθίου (άρθρ. 281 ΑΚ) και γ) ότι έκανε αναγκαίες και επωφελείς δαπάνες επί του μισθίου και ότι ασκεί για το ποσό των 11.500.000 δραχμών ένσταση επισχέσεως αυτού.

Σχετικά με τους δύο πρώτους ισχυρισμούς, εν όψει ότι αποδείχθηκε, όπως προαναφέρθηκε, ότι μεταξύ ενάγοντος και πρώτου εναγομένου υφίστατο μισθωτική σύμβαση και βάσει αυτής καλλιεργούσε τον μίσθιο αγρό ο τελευταίος, ο πρώτος ισχυρισμός αυτού, στηριζόμενος σε πραγματικά περιστατικά που δεν είναι αληθή, είναι απορριπτέος ως κατ' ουσία αβάσιμος. Ωσαύτως, αποδειχθείσας της μισθωτικής σχέσεως και, περαιτέρω, ότι ο πρώτος εναγόμενος με την προσκομιζόμενη από 27.3.1991 ιδιόγραφη επιστολή του προς τον ενάγοντα, δηλώνει προς αυτόν ότι θα αποδώσει τον αγρό μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1991, χωρίς να εγείρει εμπράγματα αξίωση επί αυτού, ούτε να εξαρτά την απόδοση του από προηγούμενη καταβολή εκ μέρους του ενάγοντος προς αυτόν γενομένων δαπανών επί του μισθίου, απορριπτέος κρίνεται ως κατ'

ουσία αβάσιμος και ο δεύτερος ως άνω ισχυρισμός (ένσταση 281 ΑΚ).

Καθόσον αφορά τέλος τον τρίτο ως άνω ισχυρισμό, δηλαδή την ένσταση επισχέσεως πρέπει να ληφθούν τα εξής: η εν λόγω ένσταση, παραδεκτώς μεν προβάλλεται κατά την προκειμένη μισθωτική διαδικασία (βλ. Χ. Παπαδάκη “Αγωγές Απόδοσης Μισθίου” (1990), αριθ. 922, σελ. 323 - 324,. Βλ. Ραφομανίκη στον Γεωργιάδη - Σταθόπουλο Αστ. Κωδ. Τ. ΙΙΙ, άρθρο 591 αριθ. 10, ΑΠ 552/1995 Ελλ Δνθ 1996, 663), πλην όμως είναι αόριστη, γιατί δεν περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, όπως επιτάσσει το άρθρο 262 παρ. 1 ΚΠολΔ, σαφή έκθεση των γεγονότων που τη θεμελιώνουν. Συγκεκριμένα ο ενιστάμενος μισθωτής, ισχυριζόμενος ότι προέβη σε δαπάνες επί του μισθίου αγρού και δη σε γεωτρήσεις προς άρδευση του, δεν αναφέρει ειδικότερα τον ακριβή χρόνο των διαδοχικών ανεπιτυχών και επιτυχούς γεωτρήσεων, τα επί μέρους έξοδα των απαιτηθέντων προς τούτο υλικών (αναφέρει αντιθέτως μεταξύ άλλων “600.000 δρχ. άλλα έξοδα”), ποίος διενήργησε τις γεωτρήσεις και σε ποιον κατέβαλε την σχετική αμοιβή. Εξ αιτίας της αοριστίας αυτής η εν λόγω ένσταση, κατ’ αυτεπάγγελτη προς τούτο έρευνα από το Δικαστήριο (βλ. ενδεικτικά ΑΠ 613/1983 ΝοΒ 32, 268), αλλά και κατά παραδοχή σχετικού ισχυρισμού του ενάγοντα, είναι απορριπτέα {...}.

{...} Εσφαλμένα η εκκαλούμενη απόφαση απέρριψε ως κατ’ ουσία αβάσιμη την προβληθείσα από τον πρώτο εναγόμενο ένσταση επισχέσεως του μισθίου για γενόμενες επ’ αυτού δαπάνες, ενώ έπρεπε σύμφωνα με τα προεκτεθέντα να απορρίψει αυτήν ως αόριστη. Εκ του λόγου όμως ότι η απόρριψη της εν λόγω ενστάσεως ως αορίστου, οδηγεί σε διαφορετικό αποτέλεσμα, ως προς το διατακτικό της εκκαλουμένης, που απέρριψε κατ’ ουσία την

ένσταση, το Δικαστήριο τούτο δεν μπορεί να προβεί σε αντικατάσταση της αιτιολογίας της εκκαλουμένης, ως προς την απόρριψη της ενστάσεως κατ’ άρθρο 534 ΚΠολΔ (βλ. ενδεικτικά ΕΑ 2547/1986 ΕλλΔνθ 28, 848 και ΕΘ 3467/1989 Αρμ 1990, 97), παρά μόνο σε μερική εξαφάνιση αυτής, ως προς το σημείο τούτο, κατά παραδοχή της εφέσεως, ως κατ’ ουσία βασίμου και δη κατά τον σχετικό με την απόρριψη της ως άνω ενστάσεως λόγο αυτής (βλ. σχετικά Σ. Μαθία “Μερική εξαφάνιση της εκκαλούμενης” στην Ε. Δ/σύνη 39, 1579 επ). Στην συνέχεια, αφού κρατηθεί και δικασθεί κατά τούτο η υπόθεση από το παρόν Δικαστήριο (αρθρ. 535 παρ. 1 ΚΠολΔ), πρέπει να απορριφθεί η προβληθείσα από τον πρώτο εναγόμενο ένσταση επισχέσεως ως αόριστη.

454/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς

Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου

Δικηγόροι: Νικ. Μπαρμπούτης, Κων. Χαρράς- Χρ. Νότας

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ. Αξίωση, κατά κανόνα έχει μόνο ο αμέσως ζημωθείς και όχι ο εμμέσως. Εξαίρεση εισάγουν οι δ/ξεις των άρθρων 928 και 929 εδ. β ΑΚ, που προβλέπουν δικαίωμα αποζημίωσης τρίτων, μόνο επί θανάτου προσώπου, για αξίωση διατροφής εκ του νόμου ή παροχή υπηρεσιών εκ μέρους του θανόντος. Η αξίωση των γονέων του τραυματισθέντος τέκνου τους, για απώλεια προσόδων από την εργασία τους, κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους για τη παρακολούθηση και περίθαλψη αυτού, δεν είναι νόμιμη, διότι η ζημία τους είναι έμμεση.

{...} Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 914 ΑΚ συνάγεται, ότι κατά κανόνα αξίωση αποζημιώσεως εξ αδικοπραξίας έ-

χει μόνον ο αμέσως ζημιωθείς φορέας ή δικαιούχος του προσβληθέντος από αυτήν εννόμου αγαθού και όχι ο εμμέσως ζημιωθείς τρίτος. Εξαιρέση εισάγουν οι διατάξεις των άρθρων 928 και 929 εδ. β' ΑΚ, κατά τις οποίες, επί θανατώσεως προσώπου ή βλάβης του σώματος ή της υγείας του δικαιούνται να ζητήσουν αποζημίωση οι τρίτοι, που έχουν έναντι αυτού αξίωση διατροφής εκ του νόμου ή δια παροχή υπηρεσιών εκ μέρους του, τις οποίες στερήθηκαν. Επομένως, δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προαναφερομένων αξιώσεων οι πρόσοδοι από την εργασία, που απώλεσαν οι γονείς του τραυματισθέντος τέκνου, κατά την διάρκεια της απασχολήσεώς των για την παρακολούθηση και περίθαλψη αυτού (βλ. Αθ. Κρητικού "Αποζημίωση από Τροχαία Αυτοκινητικά Ατυχήματα", έκδ. 1987, παρ. 211, 212, ΑΠ 1678 ΝΟΒ 36, 1228, Εφ. Αθ. 3066/1986 Ελ.Δικ. 27 (1986) 1173).

Εις την προκειμένη περίπτωση, δια της κρινομένης αγωγής, επί της οποίας εξεδόθη η προσβαλλόμενη απόφαση, ο ενάγων και ήδη β' εκκαλών, Χ.Λ., ισχυρίσθη ότι, συνεπεία του εξ υπαιτιότητας του α' εναγομένου, σοβαρού τραυματισμού του ανηλίκου τότε υιού του, Γ.Λ. και της απασχολήσεως του ιδίου εις την παρακολούθηση και περίθαλψη αυτού, παρημέλησε τις υποχρεώσεις του, οι οποίες απορρέουν από την εμπορική του δραστηριότητα παρασκευής και πωλήσεως κεριών πάσης φύσεως, βάσει παραγγελιών, κατά το χρονικό διάστημα από 21.8.1997 έως 30.9.1997, με αποτέλεσμα να απωλέσει εισόδημα εκ δραχμών 1.100.000, το οποίο, κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων, θα απεκόμιζε μετά βεβαιότητας, εάν δεν συνέβαινε το ζημιογόνο γεγονός. Εζήτησε δε να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν εις αυτόν, εις ολόκληρον έκαστος, το ανωτέρω ποσόν, εντόκως

νομίμως από της επιδόσεως της αγωγής μέχρις εξοφλήσεως.

Υπό τα εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά, αληθή υποτιθέμενα, η αξίωση του ανωτέρω ενάγοντος δεν είναι νόμιμος και πρέπει να απορριφθεί, εφ' όσον ο ίδιος είναι εμμέσως και όχι αμέσως ζημιωθείς από την επικαλούμενη αδικοπραξία. Το Πρωτόδικο, όθεν, Δικαστήριο, το οποίο δια της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, έκρινε ομοίως και απέρριψε την αγωγή, ως προς τον ανωτέρω ενάγοντα, δεν έσφαλε και πρέπει η κρινομένη έφεση αυτού να απορριφθεί, ως κατ' ουσίαν αβάσιμος ...

468/2001

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Παναγ. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Απ. Αετόπουλος, Κων. Γιαννακούλας

ΕΦΕΣΗ. Η ερήμην οριστική απόφαση υπόκειται σε έφεση αμέσως από τη δημοσίευσή της και οι προθεσμίες της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης αρχίζουν ταυτόχρονα από την επίδοση της ερήμην απόφασης και τρέχουν μαζί παράλληλα. Η εκκαλούμενη απόφαση δεν εξαφανίζεται πάντοτε, συνεπεία της έφεσης, παρά μόνο τότε και όσο χρειάζεται για να θεωρηθούν παραδεκτοί οι ισχυρισμοί του ερημοδικασθέντος, άλλως μπορούν να ερευνηθούν χωρίς προηγουμένη εξαφάνιση της εκκαλούμενης.

Η απόφαση που παραπέμπει τη συζήτηση της αγωγής κατά τη προσήκουσα διαδικασία, δεν είναι οριστική.

Κατά το άρθρο 513 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ., όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 18α του Ν. 2207/1994 "Έφεση επιτρέπεται μόνο κατά των αποφάσεων που εκδίδονται στον

πρώτο βαθμό: α) εκείνων που παραπέμπουν την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο λόγω αρμοδιότητας, β) των οριστικών αποφάσεων που περατώνουν όλη τη δίκη ή μόνο τη δίκη για την αγωγή ή την ανταγωγή. Κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ερήμην, έφεση επιτρέπεται από τη δημοσίευσή τους. Περαιτέρω, με το άρθρο 528 του ίδιου ως άνω Κώδικα, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 21 του ίδιου ως άνω ν. 2207/1994, ορίζεται ότι αν ασκηθεί έφεση από το διάδικο που δικάστηκε ερήμην κατά την πρώτη συζήτηση, η εκκαλούμενη απόφαση εξαφανίζεται στα όρια που καθορίζονται από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η οριστική απόφαση, η οποία εκδόθηκε ερήμην στον πρώτο βαθμό, υπόκειται σε έφεση ευθύς αμέσως από τη δημοσίευσή της, πράγμα που σημαίνει ότι οι προθεσμίες για την άσκηση του ενδίκου τούτου μέσου και εκείνου της ανακοπής ερημοδικίας αρχίζουν ταυτοχρόνως από την επίδοση της ερήμην απόφασης και τρέχουν μαζί παράλληλα (Μαθίας στην ΕλλΔνη 38 σελ. 13 παρ IV Εφ. Πειρ. 395/1997 ΕλλΔ/νη 38 1652), ότι, εφόσον η έφεση αυτή ασκείται νομοτύπως και εμπροθέσμως από το διάδικο που δικάστηκε ερήμην κατά την πρώτη συζήτηση, η προσβαλλόμενη απόφαση εξαφανίζεται μέσα στα καθοριζόμενα από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους έφεσης όρια και, τέλος ότι ο εκκαλών μπορεί να προβάλει όλους τους ισχυρισμούς τους οποίους μπορούσε να προτείνει πρωτοδικώς.

Ακόμη, κατά την έννοια της νέας διάταξης του άρθρου 528 Κ.Πολ.Δ. η εκκαλούμενη δεν εξαφανίζεται πάντοτε συνεπεία της κατ' αυτής ασκήσεως έφεσης παρά τότε μόνο και τόσο μόνο, όσο απαιτείται για να θεωρηθούν παραδεκτοί οι ι-

σχυρισμοί του ερημοδικασθέντος, όπως συμβαίνει επί προβολής υπό του ερημοδικασθέντος εναγομένου άρνησης κατά της αγωγικής βάσης, οπότε η εκκαλούμενη κατ' ανάγκην θα εξαφανισθεί προκειμένου να ανατραπεί το εις βάρος του τεκμήριο ομολογίας. Όταν όμως οι προτεινόμενοι από τον εναγόμενο ισχυρισμοί-ενστάσεις είναι δυνατόν να ερευνηθούν χωρίς προηγούμενη εξαφάνιση της πληττόμενης απόφασης, αυτή αίρεται μόνο όσο απαιτείται για να ερευνηθούν οι ως άνω ισχυρισμοί (Στ. Μαθίας εις Ελλ.Δ/νη 36. Σελ. 13 και 14 υπό στοιχείον V) {...}

495/2001

Πρόεδρος: Δημ. Στάθης

Εισηγητής: Γεώργ. Μπατζαλέξης

Δικηγόροι: Χρ. Βούλγαρης, Αναστ. Κατσαρός

ΑΝΑΚΟΠΗ κατά δ/γής πληρωμής και κατά της εκτέλεσης. Νέοι λόγοι ασκούνται μόνο με δικόγραφο προσθέτων λόγων, που κατατίθεται στο δικαστήριο της ανακοπής. Δεν επιτρέπεται να προταθούν το πρώτον με άλλο τρόπο, μήτε με δικόγραφο της έφεσης εναντίον απόφασης απορρίπτουσας την ανακοπή, κι αν ακόμη πρόκειται για οψιγενείς λόγους, καθ όσον η ειδική δ/ξη του 585 παρ. 2 κατ' ουσίαν των γενικών δ/ξεων των άρθρων 269 και 527 ΚΠολΔ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ της αξίωσης εξ επαγών εξαίτησιν. Αναστολή αυτής, κατ' άρθρο 634 παρ. 2 ΚΠολΔ μέχρι τη τελεσίδικη κρίση επί της ασκηθείσας ανακοπής, όχι μόνο στη περίπτωση που γίνεται δεκτή η ανακοπή και ακυρώνεται η δ/γή, αλλά και στη περίπτωση που απορριφθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η δ/γή πληρωμής.

ΕΦΕΣΗ. Όταν η εκκαλούμενη απόφαση έχει απορρίψει την ανακοπή κατ' ουσίαν, το εφετείο μπορεί να απορρίψει την ανα-

κοπή σα μη νόμιμη, χωρίς ειδικό παράπονο και δίωξη εκ τούτου να επέρχεται χειροτέρευση του εκκαλούντα.

Κατά την διάταξη του άρθρου 585 παρ. 2 ΚΠολΔ, το έγγραφο της ανακοπής πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 118 έως 120, και τους λόγους της. Νέοι λόγοι μπορούν να προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται η ανακοπή, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από την συζήτηση. Από τη διάταξη αυτή, που έχει εφαρμογή σε κάθε μορφή ανακοπής και συνεπώς και σ' εκείνη κατά διαταγής πληρωμής και κατά της εκτελέσεως (άρθρα 632, 633 και 933 ΚΠολΔ), εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη ειδική ρύθμιση, προκύπτει ότι νέοι λόγοι ανακοπής, οι οποίοι δεν περιέχονται στο δικόγραφο αυτής, δεν επιτρέπεται να προταθούν για πρώτη φορά με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που ορίζει η διάταξη αυτή, όπως με τις έγγραφες προτάσεις του ανακόπτοντος της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας δίκης, ή με το δικόγραφο της εφέσεως εναντίον αποφάσεως που απορρίπτει την ανακοπή, ή με εκείνων προσθέτων λόγων της εφέσεως, και αν ακόμη πρόκειται για λόγους που συνίστανται σε ενστάσεις οφινγενείς, των οποίων ο χρόνος γένεσης δεν καθιστούσε δυνατή την προγενέστερη προβολή τους, της διατάξεως του άρθρου 585 παρ. 2, λόγω της ειδικότητός της, κατισχύουσας των γενικών διατάξεων των άρθρων 269 και 527 ΚΠολΔ (ΑΠ 309/1999 ΕλλΔνη 40, 1317, ΑΠ 1131/1993, ΑΠ 709/1994 ΕλλΔνη 36, 338, 838, ιδ., και ΑΠ 42/1998 ΕλλΔνη 39, 1300, ΕφΠατρ 264/1999 ΕπισκεΔ 1999, 871, Βαθρακο-

κοίλης ΚΠολΔ άρθρο 933 αριθ 22 και εκεί παραπομπές).

Συνεπώς, σε περίπτωση έκδοσης απόφασης απορριπτικής της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, χωρίς να έχουν προταθεί νέοι λόγοι, κατά την ανωτέρω ειδική διάταξη, οι οποίοι, εφόσον αναφέρονται στην εγκυρότητα των αυτών πράξεων της εκτελέσεως, υπόκεινται στον κατά το άρθρο 934 ΚΠολΔ χρονικό περιορισμό (ΑΠ 1037/1996 ΕλλΔνη 39, 1299 και εκεί μειοψηφία), παραδεκτή είναι η πρόταση τέτοιων λόγω μόνο σε περίπτωση που δημιουργείται, μετά από άσκηση ενδίκου μέσου, διαδικαστικό στάδιο νέας εκδίκασης της ανακοπής και εφόσον η πρότασή τους γίνεται με πρόσθετο δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου εκκρεμεί ήδη, η ανακοπή, όπως ορίζει η ανωτέρω διάταξη, στην οποία δεν γίνεται ουδεμία προς τούτο διάκριση (Βαθρακοκοίλης όπου παραπάνω και εκεί παραπομπές σε σημείωση 43).

Στην κρινόμενη περίπτωση, η εκκαλούσα με το από 12.2.2001 δικόγραφο προσθέτων λόγων εφέσεως προτείνει, το πρώτον ενώπιον του παρόντος δικαστηρίου, ότι η εφεσίβλητη δεν κατέστη δικαιούχος της απαιτήσεως από την 14148942-4 επιταγή, εκδόσεως της, με ημερομηνία εκδόσεως 20.7.1997, ποσό 49.800.000 δραχμών, πληρωτέα από την ΕΤΕ, σε διαταγή της εταιρίας ΚΡ. Α.Ε., καθόσον η ανωτέρω λήπτρια την μεταβίβασε σ' αυτήν (εφεσίβλητη) με οπισθογράφηση, λόγω ενεχύρου, η οποία κατά νόμο δεν επιτρέπεται επί επιταγών. Συνεπώς δεν νομιμοποιούταν προς έκδοση της ανωτέρω διαταγής πληρωμής, με βάση την οποία επισπεύδεται σε βάρος της η αναγκαστική εκτέλεση, η οποία και από τον λόγο αυτό τυγχάνει άκυρη. Ο πρόσθετος αυτός λόγος εφέσεως, με τον ο-

ποίο δεν πλήττεται οποιαδήποτε κρίση της εκκαλουμένης αποφάσεως, αποτελεί στην ουσία πρόσθετο λόγο ανακοπής, ο οποίος, αφορά το κύρος του εκτελεστού τίτλου, που, εφόσον δεν προτάθηκε με την ανακοπή, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλουμένη, έπρεπε, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, να προταθεί με δικόγραφο προσθέτων λόγων, κατά τον εκεί αναφερόμενο τρόπο και με την εκεί εκτιθέμενη προϋπόθεση, που δεν συνιρέχει εν προκειμένω και όχι με δικόγραφο προσθέτων λόγων εφέσεως. Συνεπώς, οι πρόσθετοι λόγοι εφέσεως, που κατ' ουσία συνιστούν πρόσθετο λόγο της ανακοπής, τυγχάνουν, προεχόντως, απαράδεκτοι και σαν τέτοιοι πρέπει να απορριφθούν, κατά τον βάσιμο ισχυρισμό της εφεσίβλητης, ο οποίος ερευνάται και αυτεπαγγέλτως.

Κατά το άρθρο 52 παρ. 1 του Ν. 5960/1933 “περί επιταγής” οι αγωγές του κομιστή κατά των οπισθογράφων, του εκδότη και των άλλων υποχρέων παραγράφονται μετά από έξι μήνες από τη λήξη της προθεσμίας προς εμφάνιση. Η παραγραφή αυτή αναστέλλεται και διακόπεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 255 έως 270 ΑΚ (ιδ. άρθρο 61 του Ν. 5960/1933). Πρόσθετο λόγο διακοπής και αναστολής της παραγραφής καθιερώνουν οι εφαρμοζόμενες, μαζί με τις ανωτέρω, και στην περίπτωση δικαστικής επιδίωξης της απαιτήσεως από επιταγή με την διαδικασία της διαταγής πληρωμής, ουσιαστικού περιεχομένου διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 634 ΚΠολΔ, κατά την πρώτη των οποίων η επίδοση της διαταγής πληρωμής διακόπτει την παραγραφή, κατά την δεύτερη δε η παραγραφή αναστέλλεται από την επίδοση της διαταγής πληρωμής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφαση επί της ανακοπής που ασκήθηκε. Παρά δε την γραμματική διατύπωση της διατάξεως της παραγρά-

φου 2, με την οποία φαίνεται να περιορίζεται η εφαρμογή της μόνο στην περίπτωση, που η ανακοπή γίνεται δεκτή και ακυρώνεται η διαταγή πληρωμής, εφόσον ο σκοπός του νομοθέτη, που σαφώς προκύπτει από την διάταξη αυτή, είναι η προστασία του κομιστή της επιταγής, κατά τη διάρκεια της επί της ανακοπής δίκης, από τη συμπλήρωση της ανωτέρω βραχυχρονης εξαμηνιαίας παραγραφής, ο ίδιος σκοπός υφίσταται και στην περίπτωση κατά την οποία δεν ακυρωθεί, αλλά απορριφθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η διαταγή πληρωμής, με αποτέλεσμα να θεωρείται ότι η παραγραφή έχει ανασταλεί και στην περίπτωση αυτή για το ίδιο χρονικό διάστημα (ΕφΑθ 34430/1999 ΔΕΕ 5, 1293, ΕφΘεσ 1515/1999 Αρμ. 53, 1720 και εκεί παραπομπές).

Και τούτο διότι, σε διαφορετική περίπτωση, θα καταλήγαμε στο νομικό παράδοξο να ευνοείται επιλεκτικά ο δανειστής, που εφοδιάστηκε με διαταγή πληρωμής, που ακυρώθηκε, έναντι εκείνου του οποίου η διαταγή πληρωμής επικυρώθηκε τελεσίδικως και απέκτησε μάλιστα ισχύ δεδικασμένου, που οδηγεί σε επιμήκυνση της παραγραφής σε εικοσαετή (ΑΠ Ολ 30/1987 ΝοΒ 36, 98 ΑΠ 464/1997 ΕλλΔνη 39, 375) με το εντελώς παράλογο αποτέλεσμα ο δικαιούχος που, σε περίπτωση τελεσίδικης απόρριψης της ανακοπής, θα διαθέτει τίτλο εκτελεστό, που επιμηκύνει την βραχυπρόθεσμη παραγραφή της απαιτήσεως του σε εικοσαετή, να υπόκειται σε προβολή ενστάσεως παραγραφής, που επήλθε κατά τη διάρκεια της δίκης επί της ανακοπής, με την παραδοχή της οποίας, σαν ουσιαστικά βάσιμης, η ίδια απαίτηση θα θεωρείται παραγεγραμμένη και θα ακυρώνεται η διαταγή πληρωμής, δηλαδή θα επέρχεται αποτέλεσμα, που κατά το νόμο κρίνεται πάντοτε εκ των υστέρων και δη μετά την τελεσίδικη απόφαση επί

της ανακοπής (Πρβλ ΕφΑθ 3430/1999 ο.π. και εκεί παραπομπές).

Στην κρινόμενη περίπτωση η ανακόππουσα, με τον μοναδικό λόγο της ανωτέρω, κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ, ασκηθείσης ανακοπής της πρόβαλε, ως λόγο ακυρότητας της αναγκαστικής εκτελέσεως, που επισπεύσθηκε σε βάρος της, βάσει της αποτελούσης τον εκτελεστό τίτλο ως άνω διαταγής πληρωμής, που εκδόθηκε με βάση την τραπεζική επιταγή, που αναφέρεται στην προηγούμενη σκέψη, την, κατ' άρθρο 52 του Ν. 5960/1933, εξάμνην παραγραφή της από την επιταγή αξιώσεως της καθ ης - επισπεύδουσας, προς ικανοποίηση της οποίας επισπεύσθηκε η προσβληθείσα αναγκαστική εκτέλεση. Ειδικότερα, προς θεμελίωση του λόγου αυτού της ανακοπής, επικαλέσθηκε ότι, από την τελευταία διακοπτική της εξάμνης παραγραφής διαδικαστική πράξη, που ήταν η άσκηση ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, στις 19.6.1998, της από 18.6.1998 ανακοπής της κατά της διαταγής πληρωμής, μέχρι τις 4.2.1999, όταν και άσκησε προσθέτους λόγους αυτής, δεν μεσολάβησε κάποια διαδικαστική πράξη του ανωτέρω Δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμούσε προς εκδίκαση η ανακοπή της, ούτε της καθ ης, που θα μπορούσε, όπως λέχθηκε στην μείζονα σκέψη, κατά την εφαρμοζόμενη και στην περίπτωση αυτή διάταξη του άρθρου 261 ΑΚ, να διακόψει την αρζάμενη από τις 20.6.1998 νέα εξάμνην παραγραφή, ο χρόνος της οποίας και συμπληρώθηκε. Εφόσον όμως η ανακόππουσα συνομολογούσε ότι στις 19.6.1998 ασκήθηκε η ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής, που, όπως επικαλέσθηκε, παραδεκτά (άρθρο 527 αριθ. 2 ΚΠολΔ), κατά την συζήτηση στο παρόν Δικαστήριο, έγινε δεκτή με την 2995/2000 απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου, χωρίς

να προκύπτει ότι αυτή κατέστη τελεσίδικη, έκτοτε, όπως λέχθηκε στην μείζονα σκέψη, επήλθε αναστολή της βραχυχρόνιας ως άνω παραγραφής, που διαρκεί μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανακοπής, ανεξάρτητα με το αποτέλεσμα της δίκης που ανοίχθηκε με αυτή, η οποία (αναστολή), δεν επέτρεπε την συμπλήρωση του χρόνου της βραχυχρόνιας ως άνω παραγραφής της αξιώσεως από την επιταγή, στο εν λόγω χρονικό διάστημα (άρθρο 257 ΑΚ), και καθιστούσε τον μοναδικό λόγο της ανακοπής που περιλάμβανε την οικεία ένσταση μη νόμιμο.

Η εκκαλουμένη έκρινε τον μοναδικό αυτό λόγο της ανακοπής νόμιμο και απέρριψε αυτόν και την ανακοπή, την οποία εσφαλμένα έκρινε ως στρεφόμενη και κατά της διαταγής πληρωμής, σαν αβάσιμο, δεχθείσα ότι επήλθε διακοπή της παραγραφής με την κατάθεση από την καθ ης, στις 18.12.1998, προτάσεων επί της ανακοπής, με αποτέλεσμα να μη συμπληρωθεί ο χρόνος αυτής. Για την κρίση αυτή και ειδικότερα για, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, παραδοχή ως διακοπτικής πράξης της κατάθεσης των προτάσεων, παραπονείται η ανακόππουσα με τον μοναδικό λόγο της εφέσεως.

Έτσι, όμως, κρίνασα η εκκαλουμένη και μη απορρίψασα ως μη νόμιμο τον λόγο αυτό και την ανακοπή, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται στην μείζονα σκέψη και πρέπει, ενόψει του ότι το σφάλμα αυτό επιδρά στην έκταση του δεδικασμένου και δεν επιτρέπεται η, κατ' εφαρμογή του άρθρου 534 ΚΠολΔ, αντικατάσταση της αιτιολογίας, αφού η αντικατάσταση αυτή οδηγεί σε διαφορετικό κατ' αποτέλεσμα διατακτικό (ιδ. περίπτωση επιτρεπτής αντικαταστάσεως αιτιολογίας, ΑΠ 1566/1998 ΕλλΔνη 40, 120), η έφεση, με

την οποία, όπως λέχθηκε, παραπονεΐται η ανακόπτουσα για την κατ' ουσία απόρριψη της ανακοπής της, να γίνει δεκτή, να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη και, μετά από αυτεπάγγελτη έρευνα, να απορριφθεί η ανακοπή σαν μη νόμιμη, και μάλιστα χωρίς ειδικό γι' αυτό παράπονο, χωρίς εκ του λόγου αυτού να επέρχεται χειροτέρευση της θέσεως της εκκαλούσας, αφού η απόφαση αυτή, με την οποία απορρίπτεται η ανακοπή όχι κατ' ουσία, αλλά ως μη νόμιμη, είναι επωφελέστερη για την εκκαλούσα (ιδ. ΑΠ 731/1991 ΕλλΔνη 37, 583 επ. ιδία σελ. 585 και ΕφΛαρ 354/2001 αδημοσίευτη και εκεί παραπομπές).

506/2001

Πρόεδρος: Δημ. Στάθης

Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου

Δικηγόροι: Μαρία Ζάχου, Απ. Σιαμπαλιώτης

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ περιουσίας ή επιχείρησης. Ευθύνη του αποκτώντος απέναντι στο δανειστή, έως την αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων και δι αυτών (η δια του ληφθέντος ανταλλάγματος, καθ υποκατάσταση αυτών) για χρέη που ανήκουν στη περιουσία ή επιχείρηση, εφ όσον ο αποκτών γνώριζε ότι μεταβιβάσθηκε σ αυτόν ολόκληρη η περιουσία ή το σημαντικότερο μέρος αυτής. Σωρευτική αναδοχή. Στοιχεία αποδεικνύοντα γνώση του αποκτώντος.

Σε περίπτωση τυχαίας απώλειας των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων ο αποκτών απαλλάσσεται, εφ όσον δεν απέμεινε σ αυτόν ωφέλεια.

Η δια μεταγενέστερου πλειστηριασμού των αποκτηθέντων απώλεια της κυριότητας του αποκτήσαντος αυτά, δεν οφείλεται σε υπατιότητα του αποκτώντος (και ευθυνόμενου σωρευτικά με το μεταβιβά-

σαντα) και εφ όσον δεν περιήλθε σ αυτόν ωφέλεια ή ανταλλάγμα, απαλλάσσεται.

ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ οφινγενείς ή μη προταθείσες πρωτοδίκως, αλλά για τις οποίες συγχωρείται η βραδεία προβολή (269 παρ. 2 Κ-ΠολΔ), εφ όσον αποβλέπουν όχι σε εξαφάνιση της εκκαλουμένης απόφασης αλλά στην απόρριψη της αγωγής, μπορούν να προταθούν, μετά την εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης, από τον εκκαλούμενο και με τις προτάσεις.

Επειδή, κατά την διάταξη του άρθρου 479 παρ. 1 ΑΚ "αν με σύμβαση μεταβιβάσθηκε περιουσία ή επιχείρηση, αυτός που αποκτά ευθύνεται απέναντι στο δανειστή έως την αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων για τα χρέη που ανήκουν στην περιουσία ή στην επιχείρηση. Η ευθύνη αυτού που μεταβιβάζει εξακολουθεί να υπάρχει". Από την διάταξη αυτή συνάγεται, ότι, επί μεταβιβάσεως περιουσίας ή επιχειρήσεως, δημιουργείται σωρευτική αναδοχή, εκ του νόμου, δια τα χρέη του μεταβιβαζόντος μεταξύ αυτού και του αποκτώντος την περιουσία, εφ' όσον ο τελευταίος ε γνώριζε ότι μετεβιβάσθη εις αυτόν ολόκληρος η περιουσία, ως ομίας, ή το σημαντικότερο μέρος αυτής και εις περίπτωση μεταβιβάσεως μεμονωμένου αντικειμένου, ότι τούτο αποτελεί το σημαντικότερο στοιχείον της περιουσίας του μεταβιβαζόντος. Η γνώση αυτή θεωρείται ότι υπάρχει εις τον αποκτώντα όταν, λόγω των συνθηκών, υπό τις οποίες έγινε η μεταβίβαση, αυτός ετέλει εν γνώσει της περιουσιακής καταστάσεως του μεταβιβαζόντος και ηδύνατο να αντιληφθή ότι το αντικείμενον που μετεβιβάσθη απετέλει το σύνολο, ή το σημαντικότερο μέρος της περιουσίας εκείνου. Συνεπεία της εν λόγω μεταβιβάσεως ευθύνεται ο αποκτών μέχρι της αξίας της περιουσίας και δι' αυτών τούτων των στοιχείων αυτής, εκτός αν

δεν υπάρχουν εις τον αποκτώντα, οπότε υποκαθίστανται εις αυτά, κατ' ανάλογον εφαρμογήν του άρθρου 1945 ΑΚ, το τυχόν ληφθέν τμήμα ή άλλο αντάλλαγμα (βλ. Μιχαηλίδη - Νουάρο εις Ερμ Α.Κ., υπ' άρθρ. 479 αριθμ. 22, ΑΠ 571/1970 ΝοΒ 20, 1428, Εφ.Αθ. 1811/1998, ΕλλΔ-νη 39 (1998), 663). Επομένως, ο αποκτών εις περίπτωση τυχαίας απώλειας των στοιχείων της περιουσίας, εφ' όσον δεν απέμεινε εις αυτόν ωφέλεια, απαλλάσσεται (βλ. και Β. Βαθρακοκοίλη "Αναλυτική Ερμηνεία-νομολογία Αστικού Κώδικα, υπ' άρθρ. 479, σελ. 653-654, ΕφΘεσ. 203/1962 Ε.Ε.Ν. 29, 778).

Εξ άλλου, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 520, 525, 527 Κ.Πολ.Δ., συνάγεται ότι οι ενστάσεις του εκκαλούντος - εναγομένου, είτε είχαν προταθεί και απορριφθεί πρωτοδίκως, είτε είναι οψιγενείς, είτε ενώ δεν είναι οψιγενείς και δεν είχαν προταθεί πρωτοδίκως, συντρέχει όμως ως προς αυτές λόγος, που συγκρατεί την βραδεία προβολή των, από τους αναγραφόμενους εις το άρθρον 269 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ., πρέπει, εφ' όσον αποβλέπουν εις εξαφάνιση της πρωτοδίκου αποφάσεως να προταθούν μόνον δια του δικογράφου της εφέσεως ή των προσθέτων λόγων (εις όσες διαδικασίες οι πρόσθετοι λόγοι εφέσεως ασκούνται δι' ιδιαιτέρου δικογράφου), άλλως, αν προταθούν δια των προτάσεων, είναι απαράδεκτοι.

Τούτο, όμως, δεν ισχύει όταν πρόκειται περί ενστάσεων οι οποίες προτείνονται το πρώτον εις το Εφετείο, από τον εκκαλούντα - εναγόμενον, όχι προς εξαφάνιση της πρωτοδίκου αποφάσεως αλλά προς απόρριψη της αγωγής, μετά την εξαφάνιση της πρωτοδίκου αποφάσεως και την διακράτηση της υποθέσεως από το Εφετείο. Εις την περίπτωση αυτή οι ενστάσεις οι οποίες εγεννήθησαν μετά την τε-

λευταία συζήτηση ενώπιον του Πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, ή ως προς τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 269 Κ.Πολ.Δ., παραδεκτώς προτείνονται το πρώτον από τον εκκαλούντα εναγόμενον δια των προτάσεων του ενώπιον του Εφετείου (ΑΠ 821/1998 ΝοΒ 2000, 28, Ελ.Δικ. 40, 106). Εφ' όσον δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 269 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ., είναι παραδεκτή η προβολή των σχετικών ισχυρισμών και εις μεταγενεστέραν συζήτηση ενώπιον του Εφετείου, μετά την εξαφάνιση της εκκαλουμένης αποφάσεως (Β. Βαθρακοκοίλη ΚΠολΔ Ερμην. Νομολ. Ανάλυση κατ' άρθρο", υπ' άρθρ. 527, παρ. 21).

Εις την προκειμένην περίπτωση, από την δέουσαν εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων ... αποδεικνύονται, κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου, τα κατωτέρω πραγματικά περιστατικά: Ο πρώτος εναγόμενος και ήδη μη διάδικος, Χ.Μ. την 10.7.1997, εξέδωκε, εις διαταγήν της εναγούσης (Μ.Κ. Α.Ε.Β.Ε), την υπ' αριθμ. 359546752 επιταγήν, ποσού 1.492.000 δραχμών, πληρωτέαν επί της Ιονικής Τραπέζης της Ελλάδος, η οποία, εμφανισθείσα εμπροθέσμως (ήτοι κατά την 10.7.1997) προς πληρωμήν, δεν επληρώθη, ελλείψει διαθεσίμων κεφαλαίων αυτού. Επί τη βάσει της επιταγής αυτής και κατόπιν της από 23.7.1997 απήσεως της εναγούσης, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 182/1997 διαταγή πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, δια της οποίας υπεχρεώθη αυτός να καταβάλει εις την τελευταίαν το ανωτέρω ποσόν, εντόκως νομίμως από 11.7.1997, καθώς και ποσόν 31.800 δραχμών ως δικαστικά έξοδα. Η τοιαύτη διαταγή πληρωμής επεδόθη εις αυτόν την 25.7.1997, μετ' επιταγής προς πληρωμήν εις την ενάγουσαν ποσού 1.677.960 δραχμών (βλ. υπ' αριθμ. 5420/25.7.1997

έκθεση επιδόσεως).

Εξ άλλου, ο αυτός Χ.Μ., την 10.8.1997 εξέδωκε, εις διαταγήν της εναγούσης, την υπ' αριθμ. 359546761 επιταγήν, ποσού 1.492.000 δραχμών, πληρωτέαν επί της Ιονικής Τραπέζης της Ελλάδος, η οποία, εμφανισθείσα εμπροθέσμως (ήτοι την 11.8.1997) προς πληρωμήν, δεν επληρώθη ελλείψει διαθεσίμων κεφαλαίων αυτού. Επί τη βάσει της επιταγής αυτής και κατόπιν της από 26.8.1997 αιτήσεως της εναγούσης, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 197/1997 διαταγή πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, δια της οποίας υπεχρεώθει αυτός να καταβάλει εις την τελευταίαν το ανωτέρω ποσόν, εντόκως νομίμως από 12.8.1997, καθώς και ποσόν 31.800 δραχμών ως δικαστικά έξοδα. Η τοιαύτη διαταγή πληρωμής επεδόθη εις αυτόν την 15.9.1997, μετ' επιταγής προς πληρωμήν εις την ενάγουσαν δραχμών 1.688.320 (βλ. από 15.9.1997 επισημείωση του Δικαστικού επιμελητού του Πρωτοδικείου Καρδίτσας Κ.Ρ. επί του επιδοθέντος εις αυτόν αντιγράφου της διαταγής πληρωμής).

Παρά την ύπαρξιν κατ' αυτού των ανωτέρω απαιτήσεων της εναγούσης, αυτός, δια του υπ' αριθμ. 6772/28.8.1997 δωρητηρίου συμβολαίου της Συμβ/φου Α.Λ.Κ., το οποίον μετεγράφη νομίμως, μετεβίβασε εις την δευτέραν εναγομένην-εκκαλούσαν, σύζυγον αυτού, δια δωρεάς εν ζωή, ένα οικόπεδον, της αποκλειστικής κυριότητός του, εκτάσεως 1094 Μ2, το οποίον κείται εντός του οικισμού Κ. Καρ. και συνορεύει ... Η αξία του οικοπέδου αυτού, κατά τον ανωτέρω χρόνον της μεταβιβάσεώς του, ανήρχετο εις το ποσόν των 3.600.000 δραχμών, εφ' όσον, κατά τον αυτόν χρόνον εξετιμήθη, από την Δ.Ο.Υ. Καρδίτσας, εις το ποσόν των 2.954.000 δραχμών, ενώ δια του πλειστηριασμού αυτού, που έλαβε χώραν την

28.3.2001 (περί του οποίου θα γίνει λόγος κατωτέρω), επετεύχθη πλειστηρίασμα 1.755.000 δραχμών με τιμήν πρώτης προσφοράς (αντιστοιχούσης εις το ήμισυ της αξίας του) το ποσόν των 1.750.000 δραχμών (βλ. και προσκομιζομένη και επικαλουμένην υπ' αριθμ. έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού της Συμβ/φου Ι.

Εξ άλλου, το οικόπεδον αυτό απετέλει το σημαντικότερον στοιχείον της περιουσίας του μεταβιβάσαντος οφειλέτου, εφ' όσον ένα παλαιόν αυτοκίνητον, εργοστασίου κατασκευής ZASTAVA και ένας εκσκαφέας φορτωτής, τύπου ΗΥ-ΜΑΚ, που αποτελούν την υπόλοιπον περιουσίαν αυτού, είχαν ελαχίστην αξίαν, εν σχέσει προς την αξίαν του ρηθέντος οικοπέδου, η οποία δεν υπερέβαινε το ποσόν των 100.000 και 200.000 δραχμών, αντιστοίχως (βλ. περί αυτού και κατάθεση του μάρτυρος Γ.Δ εις υπ' αριθμ. ... πρακτικόν συνεδριάσεως του Μον. Πρωτ. Καρδίτσας και από 26.4.2001 βεβαίωση του Δικηγόρου Γ.Ζ., συνδίκου της πωχεύσεως του ανωτέρω οφειλέτου).

Η β' εναγομένη-εκκαλούσα, προς την οποίαν η μεταβίβαση του οικοπέδου, ως σύζυγος αυτού, εγνώριζε τα στοιχεία της περιουσίας τούτου και επομένως εγνώριζε ότι το μεταβιβασθέν εις αυτήν οικόπεδον απετέλει το σημαντικότερον στοιχείον αυτής. Ο ισχυρισμός αυτής, ότι ο μεταβιβάσας σύζυγός της εκέκτητο και άλλην σημαντικήν περιουσίαν, δεν αποδεικνύεται βάσιμος, εφ' όσον, όπως προλέχθη, εις την περιουσίαν αυτού περιλαμβάνετο μόνον ένα πεπαλαιωμένον αυτοκίνητον, μηδαμινής αξίας, και ένας εκσκαφέας-φορτωτής, αξίας όχι μεγαλύτερας των 200.000 δραχμών.

Ήδη, δια των εγγράφων προτάσεών της, της παρούσης συζητήσεως, αυτή ισχυρίζεται ότι απώλεσε την κυριότητα του μετα-

βιβασθέντος εις αυτήν, κατά τα ανωτέρω, περιουσιακού στοιχείου, εφ' όσον αυτό, με την επίσπευση της δανείστριας του μεταβιβάσαντος, Α.Ε. υπό την επωνυμίαν "Α.ΓΡ.Α.Ε.", κατεσχέθη και εξεπλειστηριάσθη την 28.3.2001. Μετά τον πλειστηριασμόν και την κατακύρωση αυτού εις την υπερθεματίστριαν Σ.Μ., ουδεμία ωφέλεια απέμεινε εις την ιδίαν, η οποία δεν υποχρεούται εις ικανοποίηση της απαιτήσεως της εναγούσης. Ο ισχυρισμός της αυτός, ο οποίος τείνει εις απόρριψη της αγωγής, μετά την εξαφάνιση της εκκαλουμένης αποφάσεως, προτείνεται παραδεκτώς, δια των εγγράφων προτάσεών της, της παρούσης συζητήσεως, εφ' όσον είναι οπιγενής και αποδεικνύεται παραχρήμα.

Ειδικότερον, από τα μετ' επικλήσεως προσκομιζόμενα και κατωτέρω αναφερόμενα δημόσια έγγραφα, αποδεικνύεται, ότι η δανείστρια του μεταβιβάσαντος (Χ.Μ.), Α.Ε. υπό την επωνυμίαν "ΑΓΡ. Α.Ε.", έχουσα απαίτηση κατ' αυτού εκ δραχμών 13.541.875, επί τη βάσει των υπ' αριθμ. 48/1998 και 65/1998 διαταγών πληρωμής του Δικαστού του Μον. Πρωτ. Καρδίτσας, ήγειρε κατά της β' εναγομένης-β' εκκαλούσης (Γ.Μ.) την υπ' αριθμ. 317/1999 αγωγήν της, απευθυνομένην ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, δια της οποίας εξήτησε να υποχρεωθεί αυτή να της καταβάλει, κατ' εφαρμογήν της διατάξεως του άρθρου 479 Α.Κ., το ποσόν των 2.954.000 δραχμών, εις το οποίον ανήρχετο η αξία του μεταβιβασθέντος εις αυτήν επιδικίου οικοπέδου. Επί της αγωγής αυτής εξεδόθη η υπ' αριθμ. 184/200 απόφαση του ανωτέρω Δικαστηρίου, δια της οποίας αυτή εγένετο δεκτή, εις εκτέλεση δε της αποφάσεως αυτής κατεσχέθη αναγκαστικώς το προαναφερόμενον οικόπεδον, δια της υπ' αριθμ. 1005/31.1.2001 εκθέσεως Αναγκαστικής κατασχέσεως της Δικαστικής Επι-

μελήτριας Φ.Μ., και εξεπλειστηριάσθη την 28.3.2001, κατακυρωθέν εις την υπερθεματίστριαν Σ. κα. Α.Μ., η οποία προσέφερε το ποσόν των 1.755.000 δραχμών (βλ. υπ' αριθμ. 341//28.3.2001 έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού της Συμβ/φου Ι), Δια του πλειστηριασμού αυτού, η β' εναγομένη - β' εκκαλούσα απώλεσε, όχι από υπαιτιότητά της, την κυριότητα του μεταβιβασθέντος εις αυτήν οικοπέδου, που απετέλει το σημαντικότερον στοιχείον της περιουσίας του μεταβιβάσαντος και εις αυτήν ουδεμία ωφέλεια απέμεινε, εφ' όσον εις την θέση του δεν περιήλθε αντάλλαγμα. Επομένως αυτή, ευθυνόμενη μέχρι της αξίας του, ως άνω ακινήτου και δι' αυτού του ακινήτου, απαλλάσσεται της υποχρεώσεως προς ικανοποίηση της ενδίκου απαιτήσεως της εναγούσης. Κατ' ακολουθίαν πάντων, όσων ανωτέρω εξετέθησαν, πρέπει κατά παραδοχήν του προταθέντος από την εναγομένη, ως άνω ισχυρισμού, να απορριφθεί η αγωγή.

534/2001

Πρόεδρος: Ιωάν. Γεωργαντάς
Εισηγητής: Αθαν. Κουτρομάνος
Δικηγόροι: Ζήσης Σαμαράς, Κων. Χαραράς

ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟ. Η δικαστική απόφαση, που διατάσσει την αφαίρεση του κληρονομητηρίου, ή το κηρύσσει ανίσχυρο, ή το τροποποιεί ή το ανακαλεί υπόκειται μόνο σε τριπανάκοπή και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ένδικο μέσο ή βοήθημα, ούτε σε έφεση, ο δε πτώμενος διάδικος μπορεί να ζητήσει περαιτέρω δικαστική προστασία των συμφερόντων του, κατά τη τακτική διαδικασία.

Με την από 21.6.2000 αίτησή της προς το Μονομελές Πρωτοδικείο Λαρί-

σης, η εδώ εκκαλούσα Β.Κ. ζήτησε να διαταχθεί η χορήγηση σ' αυτήν πιστοποιητικού, στο οποίο να βεβαιώνεται ότι είναι μοναδική εξ' αδιαθέτου κληρονόμος της πρωτεξαδέλφης της Ε.Ζ., η οποία απεβίωσε την 16.1.2000. Η αίτηση έγινε δεκτή με την 593/2000 απόφαση του Δικαστηρίου. Στη συνέχεια, με την από 12.9.2000 αίτησή της προς το ίδιο δικαστήριο, η ήδη εφεσίβλητη Μ.Σ., προβάλλοντας ότι είναι και η ίδια πρωτεξαδέλφη της θανούσης, ζήτησε να κηρυχθεί ανίσχυρο το κληρονομητήριο που είχε χορηγηθεί στην αντίδικό της Β.Κ. Και η αίτηση αυτή έγινε δεκτή, με την 773/2000 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, και όντως κηρύχθηκε ανίσχυρο το κληρονομητήριο. Κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως παραπονείται ήδη η ηττηθείσα διάδικος με την έφεσή της, η οποία ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα (κατατέθηκε στο γραμματέα του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου την 4.1.2001 και η εκκαλουμένη είχε επιδοθεί την 5.12.2000 - βλ. σχετική βεβαίωση στο προσκομιζόμενο αντίγραφο της).

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 823 παρ. 1 και 824 παρ. 2 Κ-ΠολΔ σαφώς προκύπτει ότι η δικαστική απόφαση, που διατάσσει την αφαίρεση του κληρονομητηρίου, ή το κηρύσσει ανίσχυρο, ή εκείνη που το τροποποιεί ή το ανακαλεί, υπόκειται μόνο σε τριτανακοπή και όχι σε οποιοδήποτε (άλλο) ένδικο μέσο ή βοήθημα, και επομένως ούτε σε έφεση. Ο αποκλεισμός δε των ενδίκων μέσων στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντίκειται, είτε στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, είτε στην αρχή της δίκαιης δίκης του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ (βλ. σχετικώς: Κ. Μπέν, Πολ. Δικον. υπό τα άρθρα 823 και 824), πρωτίστως διότι πρόκειται για τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, κατά την ο-

ποία οι αναφύομενες διαφορές δεν επιλύονται με δύναμη δεδικασμένου και ο ηττώμενος διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα να επιδιώξει περαιτέρω δικαστική προστασία των συμφερόντων του κατά την τακτική διαδικασία, προκειμένου δε περί κληρονόμου με την άσκηση είτε αναγνωριστικής αγωγής, είτε αγωγής περί κλήρου (βλ. Γ. Μπαλή: Κληρ. Δίκ., παρ. 253 - Αλεξάνδρας Βάρκα - Αδάμ: Το κληρονομητήριο - 1984 - σελ. 137 επ.). Ενόψει αυτών, η κρινόμενη έφεση, έχοντας το προαναφερόμενο περιεχόμενο, δεν ασκήθηκε παραδεκτώς, αφού στρέφεται κατά αποφάσεως η οποία δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

553/2001

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγήτρια: Αγλαΐα Κωτούλα

Δικηγόροι: Κων. Ευθυμίου, Ιωάν. Κουτσοδόνη

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ. Αναπροσαρμογή, κατ' άρθρο 7 ΠΔ 34/1995 περί εμπορικών μισθώσεων. Τρόπος και συντελεστές καθορισμού αναπροσαρμογής.

Από την ισχύ του ν. 2041/1992 καθιερώνεται σύστημα αυτόματης μεταβολής του μισθώματος, με βάση αντικειμενικά κριτήρια, που καθορίζει ο νόμος και δεν συγχωρείται πλέον αγωγή δικαστικής διάπλωσης της αναπροσαρμογής, επιτρεπόμενης μόνο αναγνωριστικής αγωγής, εφ' όσον υπάρχει αμφισβήτηση των συντελεστών υπολογισμού του μισθώματος, ή καταψηφιστικής αγωγής για τη καταβολή του αυτομάτως καθοριζομένου μισθώματος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΜΙΣΘΩΣΗΣ. Μετά τη περိέλευσή της στο μισθωτή, δεν μπορεί να ανατραπεί, ούτε με συμφωνία των μερών, τυχόν δε συμφωνία ανάκλησης της κα-

ταγγελίας επέχει ισχύ νέας σύμβασης, με τους όρους της παλιάς, εφ' όσον δεν τροποποιείται.

Μεταβίβαση του μισθίου και εκχώρηση στον αγοραστή από το πωλητή-εκμισθωτή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων εκ της υφιστάμενης μισθωτικής σύμβασης, στην οποία υπεισέρχεται ο αγοραστής. Δεν είναι δυνατή η εκχώρηση της προ της μεταβίβασης ασκηθείσας μισθωτικής αγωγής ή του ασκθέντος ενδίκου μέσου από τον πωλητή, αλλά η δίκη συνεχίζεται, χωρίς να διακοπεί, με τη συμμετοχή των αρχικών διαδίκων.

ΑΓΩΓΗ του μισθωτού για αναπροσαρμογή-μείωση του μισθώματος, λόγω ελαττωμάτων του μισθίου. Περιστατικά, βάσει των οποίων απορρίφθηκε.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1, 2 του ν. 813/78, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2041/1992, αναδιατυπώθηκε με το άρθρο 71 παρ. 1 Ν. 2065/1992 και 2 παρ. 9, 27 και 28 του Ν. 2235/1994 και κωδικοποιήθηκε στο άρθρο 7 του ΠΔ 34/1995 “Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων περί εμπορικών μισθώσεων”, το μίσθωμα κατά τη σύναψη της σύμβασης καθορίζεται ελεύθερα και αναπροσαρμόζεται κατά τα χρονικά διαστήματα και το ύψος, που ορίζεται στη σύμβαση και ότι σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία αναπροσαρμογής του μισθώματος, ή αυτή έχει εξαρτηθεί από άκυρη ρήτρα, η αναπροσαρμογή γίνεται μετά διετία από την έναρξη της σύμβασης και καθορίζεται σε ποσοστό ετησίως, όχι κατώτερο του 6% της αντικειμενικής αξίας του μισθίου και στις περιπτώσεις που δεν ισχύει το σύστημα αυτό, της αγοραίας αξίας του και ότι σε κάθε περίπτωση μπορεί να ζητηθεί αναπροσαρμογή του μισθώματος με την συνδρομή του άρθρου 388 ΑΚ. Από τις διατάξεις αυτές προκύ-

πτει ότι από της ισχύος του Ν. 2041/1992, δηλαδή από 1.5.1992, καθιερώνεται πλέον σύστημα αυτόματης μεταβολής του μισθώματος με βάση τα αντικείμενα κριτήρια που καθορίζει ο νόμος αυτός (αντικειμενική ή αγοραία αξία του ακινήτου, τιμητικό κόστος ζωής), χωρίς το Δικαστήριο να μεσολαβεί για τη διάπλαση του μισθώματος. Επομένως, δεν συγχωρείται πλέον διαπλαστική αγωγή αναπροσαρμογής του μισθώματος στο ύψος του ελευθέρου, αφού εξαιτίας της αυτόματης μεταβολής του ύψους του μισθώματος και συγκεκριμένα του απολύτως ορισμένου αυτού, με αντικειμενικά δεδομένα, δεν νοείται δικαίωμα αναπροσαρμογής, δηλαδή αξίωση του εκμισθωτή να απαιτήσει την δύναμη δικαστικής αποφάσεως διάπλασής του με βάση την αξία της χρήσεως του μισθίου, αλλά δικαίωμα να απαιτήσει την καταβολή του σχετικού ποσού.

Επιτρέπεται μόνο αγωγή αναγνωριστική, σε περίπτωση αμφισβητήσεως των συντελεστών υπολογισμού του μισθώματος και αγωγή καταψηφιστική, για την καταβολή του αυτομάτως καθοριζόμενου ποσού (ΕφΘεσ 1623/1994 Αρμ. 1994 - 1247, Εφ.Αθ. 1383/1994, ΕλλΔνη 35-1121). Κατά τη παρ. 5 ν. 813/78, το εκάστοτε αναπροσαρμοζόμενο μίσθωμα καθίσταται απαιτητό από την κοινοποίηση της έγγραφης όχλησης του εκμισθωτή. Η όχληση πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένη πρόσκληση του μισθωτή, να καταβάλει δηλαδή το αυξημένο μίσθωμα με σαφές και ορισμένο περιεχόμενο, ενώ απαιτείται, για να επάγεται έννομη συνέπεια, να εκδηλώνεται κατά τρόπο πανηγυρικό, δηλαδή να περιληφθεί σε συστατικό δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο (άρθρο 5 παρ. 5 Ν. 813/1978, 159 παρ. 1, 180 ΑΚ) και να κοινοποιηθεί στο μισθωτή, σύμφωνα με τις δ/ξεις των άρθρων 122 επ. ΚΠολΔ (Π. Φίλιος, “Επαγγ. Μίσθω-

ση" έκδ. 1995, σελ. 101-102).

Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων ... αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι Μ. και Χ.Ι., αρχικοί δικαιούχοι του Θ.Γ. (ενάγοντος της πρώτης αγωγής και εναγομένου της δεύτερης), εκμίσθωσαν στον Α.Β. (εναγόμενο της πρώτης αγωγής και ενάγοντα της δεύτερης), δυνάμει του από 5.4.1988 ιδιωτικού συμφωνητικού, δύο συνεχόμενα καταστήματα, που έχουν διαμορφωθεί ως ενιαίος χώρος και βρίσκονται στη Λάρισα στην οδό Π. αριθμ. 14, συνολικής επιφάνειας, του ισογείου 133 τ.μ., του εσωτερικού ανοικτού εξώστη 40 τ.μ. και του υπογείου 133 τ.μ. Συγκεκριμένα εκμίσθωσαν το υπό στοιχεία Κ-1 ισόγειο κατάστημα, που αποτελείται από μία ισόγεια αίθουσα εμβαδού 69 τ.μ. μετά του κάτωθεν αυτής υπογείου, εμβαδού 64 τ.μ. και εσωτερικού ανοικτού εξώστη εμβαδού 20 τ.μ. προκειμένου ο εναγόμενος να τα χρησιμοποιήσει ως ιχθυοπωλείο και κατάστημα ειδών γενικού εμπορίου. Η διάρκεια της μίσθωσης είχε οριστεί για έξι έτη, ήτοι από 5.4.1988 μέχρι 4.4.1994 και το προκαταβαλλόμενο την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα μίσθωμα είχε οριστεί στο ποσό των 100.000 δραχμών πλέον του αναλογούντος χαρτοσήμου. Στη σύμβαση δεν υπήρχε συμφωνία αναπροσαρμογής του μισθώματος.

Τα μίσθια ακίνητα περιήλθαν στην ανώνυμη τραπεζική εταιρία με την επωνυμία "ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΚ. ΘΡ. Α.Ε.", δυνάμει της υπ' αριθμ. 14173/17.4.1989 περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης του συμβολαιογράφου Δ.Δ., η οποία μεταγράφηκε νόμιμα. Η ανωτέρω Τράπεζα υπεισήλθε έτσι, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της σύμβασης μίσθωσης, ως εκμισθώτρια. Αυτή με την από 20.5.1995 (αριθμ. έκθ. καταθ. 4791/1117/1995) αγωγή της, που κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου

τούτου, ζήτησε την απόδοση του επιδίκου καταστήματος για ιδιοχρηση, καταγγέλοντας, τη μίσθωση. Με το από 28.8.1996 δικόγραφο, που κοινοποιήθηκε στο μισθωτή στις 30.8.1996, η Τράπεζα δήλωσε ρητά ότι παραιτείται από το δικόγραφο αυτής της αγωγής και ότι ανακαλεί και την περιεχόμενη στο δικόγραφο αυτό καταγγελία της μίσθωσης. Επειδή η καταγγελία ως δήλωση βουλήσεως απευθυντέα, μετά την περιέλευσή της στον μισθωτή, σύμφωνα με το άρθρο 168 ΑΚ, δεν μπορεί πλέον να ανατραπεί, ούτε με συμφωνία των μερών (ΑΠ 948/79 ΝοΒ 28-284), γιατί έτσι θα αναβίωνε η λυμένη σύμβαση που δεν προβλέπει το κείμενο δίκαιο (βλ. Παπαδάκη ΕλλΔ/νη 24-500, ΕλλΔ/νη 26-392), η συμφωνία των μερών περί ανακλήσεως της καταγγελίας επέχει ισχύ νέας σύμβασης (ΑΠ 948/79 ο.π. Εφ.Πειρ. 977/88 ΕλλΔνη 30-1047), με τους όρους της παλαιάς, εφόσον δεν τροποποιείται (Παπαδάκη ΕλλΔνη 26-392). Η σύμβαση αυτή συνήθως καταρτίζεται ρητά, μπορεί όμως να συναφθεί σιωπηρά, όπως, όταν παρά την καταγγελία και τη λύση της μίσθωσης, ο μισθωτής εξακολουθεί να χρησιμοποιεί το μίσθιο καταβάλλοντας το μίσθωμα, σε συνδυασμό βέβαια και με άλλα δεδομένα, σχετικά με τη συμπεριφορά του (βλ. Αγωγές απόδοσης μισθίου Χ. Παπαδάκη έκδ. 1990 παρ. 1222 επ.).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο μισθωτής και μετά την κατά τα ανωτέρω καταγγελία εξακολουθούσε να καταβάλλει το μίσθωμα και με την από 15.11.1996 (αριθμ. έκθ. καταθ. 6154/1232/1996) αγωγή του, ζήτησε να αναγνωρισθεί το ύψος του μισθώματος που υποχρεούνταν να καταβάλλει στην εκμισθώτρια Τράπεζα. Συνεπώς, ο μισθωτής συμφώνησε στην ανάκληση της κατά τα ανωτέρω καταγγελίας και κατάρτισε με την εκμισθώτρια στις 20.5.1995 νέα μίσθωση με τους ό-

ρους της παλαιάς. Κατά την κατάρτιση της νέας συμφωνίας, το μίσθωμα δεν προσδιορίστηκε με αντικειμενικά κριτήρια, αλλά παρέμεινε το αυτό, ήτοι 100.000 δραχμές κατά μήνα. Περί της καταρτίσεως νέας σύμβασης κατά τον ως άνω χρόνο, έκρινε το Δικαστήριο τούτο, με την υπ' αριθμ. 478/97 απόφασή του, η οποία εκδόθηκε επί των υπ' αριθμ. εκθ. καταθ. 5786/1170/11.11.1996 και 325/1997 αγωγών της Τράπεζας Μακ. - Θρ. κατά του Α.Β. και της υπ' αριθμ. εκθ. καταθ. 6154/1232/1996 αγωγής του μισθωτή Α.Β. κατά της ανωτέρω Τράπεζας, μετά από συνεκδικασή τους, λόγω συνάφειας. Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε η από 23.10.1997 (αριθμ. έκθ. καταθ. 392/24.10.1997) έφεση από την Τράπεζα Μακ. - Θρ., η οποία με επίσηυση του αντιδίκου της προσδιορίστηκε να δικασθεί στις 17.3.2000. Όμως, μετά την από 11.5.1999 παραίτηση από το δικόγραφο της έφεσης (αριθμ. έκθ. καταθ. 24/1999) της ανωτέρω εκκαλούσας, που επιδόθηκε νομότυπα στον εφεσίβλητο (βλ. την 10389/11.5.1999 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή Κ.Τ.), έπαυε να υφίσταται εκκρεμοδικία, δεν συντρέχει λόγος αναστολής εκδίκασης των επιδίκων αγωγών μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανωτέρω έφεσης της δικαιοπαρόχου του Θ.Γ. και, κατά συνεπεία, κρίνεται απορριπτέα η προβληθείσα από τον Α.Β. ένσταση εκκρεμοδικίας.

Περαιτέρω, δυνάμει του υπ' αριθμ. 9714/18.12.1997 πωλητηρίου συμβολαίου της συμβολαιογράφου Ε.Β.-Τ., που μεταγράφηκε νόμιμα, τα μίσθια καταστήματα περιήλθαν στον Θ.Γ. Με βάση ρητό όρο του πωλητηρίου συμβολαίου εκχωρήθηκαν σ' αυτόν από την πωλήτρια-εκμισθώτρια Τράπεζα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, που απέρρεαν από την υφιστάμενη μεταξύ

αυτής και του εναγομένου μισθωτική σχέση, όπως το δικαίωμα του εκμισθωτή να εισπράττει το μίσθωμα των 100.000 δραχμών, πλέον χαρτοσήμου, την εκχώρηση ρητώς αποδέχθηκε ο αγοραστής και υπεισήλθε από το χρόνο κατάρτισης της δικαιοπραξίας στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της σύμβασης μισθώσεως. Εις το σημείο τούτο πρέπει να σημειωθεί ότι δεν είναι δυνατόν να εκχωρηθεί η ασκηθείσα αγωγή ή το ασκθέν ένδικον μέσον, αλλά η δίκη συνεχίζεται χωρίς να διακοπεί (άρθρον 286 Κ.ΠολΔ) με την συμμετοχή των αρχικών διαδίκων (ΕΑ 7859/1992 Δνπ 1995, 663, Νίκας, ΝοΒ 1985/830 Κεραμείς, Κονδύλης, Νίκας εις Ερμ. ΚΠολΔ Τόμος Ι υπ' άρθρον 225 αριθ. 1, 2 επ. σελ. 496 επ.). Επομένως η ως άνω δικαιοπάροχος Τράπεζα του διαδίκου Θ.Γ. νομιμοποιείται να παραιτηθεί του δικογράφου της ως άνω εφέσεώς της. Συνεπώς ο λόγος της εφέσεως του εκκαλούντος Α.Β. δια του οποίου υποστηρίζονται τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμος. Εξάλλου το γεγονός της ρηθείσης εκχωρήσεως γνωστοποιήθηκε νόμιμα στον μισθωτή Α.Β. με την από 23.1.1998 δήλωση του εκμισθωτή (βλ. την υπ' αριθμ. 330/30.1.1998 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή Χ.Κ.).

Η εν λόγω μίσθωση είναι εμπορική, εφόσον το μίσθιο χρησιμοποιείται για την άσκηση σ' αυτό εμπορικών πράξεων. Συμφωνία σταδιακής αναπροσαρμογής του μισθώματος μεταξύ των συμβαλλομένων δεν υπάρχει και με βάση την αντικειμενική αξία του μισθίου, όπως ισχύει στην πόλη της Λάρισας, δεν έχει γίνει αναπροσαρμογή του μισθώματος, μετά την κατάρτιση της νέας συμβάσεως μισθώσεως στις 20.5.1995. Ο ισχυρισμός του μισθωτή ότι τέτοιου είδους αναπροσαρμογή έχει γίνει μία φορά, το έτος 1993, με προφορική συμφωνία μεταξύ του ιδίου και της δικαιοπαρόχου του εκμισθωτή Τράπε-

ζας Μακ.- Θρ. ΑΕ, δυνάμει της οποίας καθορίσθηκε το μίσθωμα στο ποσό των 112.963 δραχμών, πέραν του ότι αλυσιτελώς προβάλλεται, δεν αποδείχθηκε. Και τούτο διότι, αν η Τράπεζα Μακ. -Θρ. είχε συμφωνήσει στην ανωτέρω αναπροσαρμογή του μισθώματος, δεν θα κοινοποιούσε κατά το ίδιο έτος (22.6.1993) εξώδικο με το οποίο να προσδιορίζει το ύψος του μισθώματος, με βάση την μισθωτική αξία που ίσχυε τότε, στο ποσό των 443.396 δραχμών και στις 29.9.1996 άλλο εξώδικο με προσδιοριζόμενο μίσθωμα 563.904 δραχμών (βλ. την από 30.8.1996 σημείωση της κοινοποίησης της δικαστικής επιμελήτριας Μ.Χ.- Κ.). Περαιτέρω ο εκμισθωτής Θ.Γ., με την από 11.3.1998 εξώδικη διαμαρτυρία - πρόσκληση - δήλωσή του, δήλωσε προς τον μισθωτή, ότι αποδέχεται ως συμφωνημένο ποσό μισθώματος, αυτό των εκ δραχμών 103.600 το οποίο τον καλούσε να καταβάλει ως προσήκον μίσθωμα, τονίζοντας ότι θεωρεί μη νόμιμη την παρακατάθεση μηνιαίου μισθώματος 112.963 δραχμών στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Εξάλλου, σε περίπτωση εκποίησης του μισθίου, η μισθωτική σχέση δεν είναι νέα, αλλά συνέχεια της παλαιάς, ώστε ο νέος κτήτορας δικαιούται να προσμετρήσει και το χρονικό διάστημα που διανύθηκε με τον παλιό κτήτορα, έστω και πριν από την υπεισέλωση του (βλ. Χ.Π. "Σύστημα εμπορικών Μισθώσεων", τόμ. Α' έκδ. 1996, αριθμ. 561, σελ. 199). Εφόσον λοιπόν, από την κατάρτιση (20.5.1995) της νέας μίσθωσης έχει παρελθει διετία (άρθρ. 7 παρ. 2 ΠΔ 34/1995, βλ. Χαρ. Παπαδάκη ο.π. τόμ. έκδ. 1996, αριθμ. 2097, σελ. 569, Π. Φίλιο "Επαγγ. Μίσθωση" έκδ. 1995, σελ. 101), συντρέχουν οι προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του μισθώματος, σύμφωνα

με τις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 του ΠΔ 34/1995, δηλαδή σε ποσοστό επταίως όχι κατώτερο του 6% της αντικειμενικής αξίας του μισθίου.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 8 του ΠΔ 34/1995, για τον προσδιορισμό της αξίας του μισθίου ακινήτου λαμβάνονται υπόψη: α) Η τιμή ζώνης (ΤΖ), η οποία για το μίσθιο ανέρχεται σε 300.000 δραχμές (υπ' αριθμ. 1133393/342/Γ0013/ΠΟΛ/1336/23-12-1997 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών) β) Ο συντελεστής εμπορικότητας (ΣΕ), ο οποίος είναι 4,2 κατά την ως άνω Υπουργική απόφαση και λαμβάνεται υπόψη μόνο για το ισόγειο, γ) Ο συντελεστής ορόφου (Σορ), ο οποίος είναι 1,20 για το υπόγειο και 1.0 για το ισόγειο, δ) Ο συντελεστής παλαιότητας (Σπαλ), ο οποίος, ενόψει ότι η οικοδομή είναι άνω των 10 ετών, είναι 0,80 (άρθρ. 8 παρ. 1β γγ' του ΠΔ 34/1995), ε) Ο συντελεστής θέσης σε 1 και στ) η επιφάνεια του υπογείου είναι 133 τ.μ. και του εσωτερικού ανοικτού εξώστη (παταριού), πολλαπλασιαζόμενη με το 0.15, προστίθεται στην επιφάνεια του ισογείου χώρου και είναι 139 (= επιφάνεια ισογείου 133 τ.μ. + 0,15 Χ επιφάνεια παταριού 40 τ.μ.) (άρθρ. 8 παρ. 3 του ΠΔ 34/1995),

Κατόπιν αυτών η αντικειμενική αξία του μισθίου προσδιορίζεται ως εξής:

α) του υπογείου: ΤΖ 300.000 Χ ΣΟ 1,20 Χ ΣΠ 0,80 Χ επιφάνεια 133 τ.μ. = 38.304.000 δραχμές, β) του ισογείου με πατάρι: ΤΖ 300.000 Χ ΣΕ 4,2 Χ ΣΘ 1 Χ ΣΟ 1,0 Χ ΣΠ 0,80 Χ Επιφάνεια 139 τ.μ. = 140.112.000 δραχμές. Δηλαδή, η συνολική αντικειμενική αξία του ακινήτου είναι 178.416.000 (= 38.304.000 + 140.112.000) δραχμές. Μετά απ' αυτό το μηνιαίο μίσθωμα, που αντιστοιχεί στην ανωτέρω αντικειμενική αξία του ακινήτου, ανέρχεται στο ποσό των 892.080 (= 178.416.000 δραχμές Χ 6% = 10.704.960 : 12) δραχμών.

Περαιτέρω, ο μισθωτής Α.Β., διατείνε-

ται, ότι ακάθαρτα ύδατα από τους σωλήνες αποχέτευσης και τον βόθρο της πολυκατοικίας λιμνάζουν στον υπόγειο χώρο των επιδίκων καταστημάτων και τον καθιστούν άχρηστο για την άσκηση της δραστηριότητάς του καθώς και ότι, εξ αυτής της αιτίας, δημιουργείται αφόρρητη δυσοσμία και στο ισόγειο του καταστήματος, με συνέπεια να μειώνεται η μισθωτική και εμπορική αξία του καταστήματος, κατά ποσοστό 50% τουλάχιστον. Ο ισχυρισμός του αυτός δεν αποδείχθηκε. Και τούτο διότι, στις 17.1.1990 εκδόθηκε από το Γραφείο Υπονόμων της Τεχνικής Υπηρεσίας ΔΕΥΑΛ Λάρισας η σχετική άδεια σύνδεσης της οικοδομής επί της οδού Π. αριθμ. 14, όπου βρίσκονται τα επίδικα καταστήματα, με το δίκτυο υπονόμων, στις 8.10.1990 και ενόψει αυτής της σύνδεσης, ο διαχειριστής της πολυκατοικίας και μάρτυρας αποδείξεως Ι.Β. προσκόμισε στο Δήμο Λάρισας την απαιτούμενη υπεύθυνη δήλωση και την ανάλογη εγγυητική επιστολή εγγυούμενος την πιστή τήρηση του κανονισμού λειτουργίας πεζοδρόμων και τελικά, κατά την κατάθεση του ανωτέρω μάρτυρα, έγινε η σύνδεση της οικοδομής με τον κεντρικό υπόνομο το 1990-1991. Ο αγωγός που διέρχεται από το υπόγειο του επιδίκου καταστήματος ουσιαστικά υπολειπουργεί, αφού μόνο οι δύο όροφοι της οικοδομής είναι μισθωμένοι. Η αιτία του επικαλούμενου από τον μισθωτή προβλήματος της ύπαρξης ακαθάρτων υδάτων στο υπόγειο του καταστήματος και της εξαιτίας αυτών δυσοσμίας του ισογείου, δεν προέκυψε.

Ειδικότερα, δεν διεφάνη, αν όντως, προέρχεται από τον σωλήνα αποχέτευσης που διέρχεται από το υπόγειο του καταστήματος ή από κακή κλίση του δαπέδου του ισογείου και οπές, που διάνοιξε ο μισθωτής σ' αυτό, ή από εκροές των ψυγείων και των ψυκτικών μηχανημάτων που χρησιμοποιεί

αυτός στο κατάστημά του. Οι εκδοχές αυτές συνδυαζόμενες και με το γεγονός ότι ο μισθωτής δεν επέτρεψε ποτέ στον εκμισθωτή και στο διαχειριστή της πολυκατοικίας να εισέλθουν στο υπόγειο του καταστήματος για να διαπιστώσουν την ύπαρξη και την έκταση του προβλήματος, προκειμένου με ειδικό και έμπειρο υδραυλικό να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες επισκευής της βλάβης, δημιουργούν στο Δικαστήριο την πεποίθηση ότι το επικαλούμενο πρόβλημα είναι ανύπαρκτο. Η άποψη αυτή ενισχύεται από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν με την επιμέλεια του εκμισθωτή, οι οποίοι ανέφεραν ότι "το υπόγειο είναι εύχρηστο, δεν υπάρχουν λύματα. Τα ψυγεία του ενάγοντα και τα ψυκτικά συγκοινωνούν και πάνε τα νερά κάτω. Δεν έχει νερά από την αποχέτευση το υπόγειο. Άνοιξε τέσσερις τρύπες στο πάτωμα, χωρίς μέριμνα, να μαζεύονται τα νερά του μαγαζιού και πέφτουν στο υπόγειο. Καλέσαμε υδραυλικό και ο εναγόμενος δεν μας επέτρεψε να ελέγξουμε" και "πήγαν στο κατάστημα και δεν μου επέτρεψε να δω, θα καλούσαμε γενική συνέλευση και θα το φτιάναμε το ελάττωμα. Στο υπόγειο έχει μηχανές ψυγείων. Είχε σωληνώσεις που πηγαίνουν επάνω. Είχε και μηχανή που έκοβε πάγο".

Επιπλέον, η αυτή άποψη δεν αποδυναμώνεται από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν με την επιμέλεια του μισθωτή και ανέφεραν "έχει διαρροή από την αποχέτευση. Διαμαρτυρηθήκαμε στο διαχειριστή, στην Τράπεζα και το υγειονομικό. Δεν ξέρω αν μπορεί να φτιαχτεί. Υπάρχουν μαγαζιά για ενοίκιο. Να δώσουν αποζημίωση και φεύγουμε. Απαιτούνται χρήματα για την μετακόμιση του μαγαζιού. Τα νερά είναι από σωλήνα τον μεγάλο της αποχέτευσης. Δεν ξέρω από πού εξυπηρετείται η αποχέτευση της οικοδομής" και "κάτω από τους σωλήνες είδα ότι υπάρχουν νερά στάσιμα. Δεν είδα να

τρέχουν νερά από τους σωλήνες. Δεν ξέρω πως εξυπηρετείται η αποχέτευση της οικοδομής. Δεν ξέρω αν το πρόβλημα προέρχεται από τους σωλήνες”. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι από τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα από τον μισθωτή Α.Β., έγγραφα της Δ/νσης Υγιεινής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας, με ημερομηνίες 16.10.1996 και 31.1.1997, προκύπτει βέβαια, ότι κατά την υγειονομική επιθεώρηση, που έκαναν αρμόδιοι υπάλληλοι της ανωτέρω υπηρεσίας, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν λύματα στον ακάλυπτο χώρο και τα υπόγεια της πολυκατοικίας επί της οδού Π. αριθ. 14, όπου βρίσκονται τα επίδικα καταστήματα, καθώς και στο υπόγειο του καταστήματος επί της οδού Ε. αριθμ. 16. Όμως από κανένα μεταγενέστερο έγγραφο της αυτής υπηρεσίας δεν διαπιστώθηκε ότι, μετά την τελευταία προειδοποίησή της στις 31.1.1997 ο διαχειριστής της πολυκατοικίας Ι.Β. δεν έλαβε τα απαραίτητα μέτρα για την εξάλειψη της επικίνδυνης για την υγεία των εργαζομένων κατάστασης και ότι το μεμονωμένο εκείνο συμβάν επαναλήφθηκε και συνεχίζεται να υπάρχει ακόμη η ανθυγιεινή εστία.

Κατά συνέπεια, εφόσον το Δικαστήριο δεν πείσθηκε για την ύπαρξη ελαττωμάτων στο μίσθιο κατάστημα, η αγωγή του Α.Β. περί καθορισμού του καταβλητέου μηνιαίου μισθώματος στο ποσό των 33.768 δραχμών πρέπει να απορριφθεί ως κατ’ ουσίαν αβάσιμη.

Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι ο ενάγων Θ.Γ. της άλλης αγωγής, η οποία έγινε δεκτή, ως κατ’ ουσίαν βάσιμος, κοινοποίησε στις 3.9.1998 στον εναγόμενο μισθωτή έγγραφη όχληση για καταβολή σ’ αυτόν του αναπροσαρμοζόμενου μισθώματος, ποσού, κατά την εξώδικη αυτή όχληση 648.144 δραχμών (ίδτε το από 3.9.1998 αποδεικτικό επιδόσεως του Δ.Κ). Επομένως το ως ά-

νω αναπροσαρμοσθέν μίσθωμα των 892.080 δραχμών καθίσταται απαιτητό από της ως άνω οχλήσεως, κατά το ως άνω ποσό των 648.144 δραχμών, από δε της επιδόσεως της αγωγής (29.12.1998) κατά το υπόλοιπο ποσό. {...}

572/2001

Πρόεδρος: Δημ. Στάθης

Εισηγητής: Αθαν. Κουτρομάνος

Δικηγόροι: Έλενα Δημητρίου, Χρ. Σταυρίδης, Απ. Ρίγγα-Βολιώτου

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ. Χορήγηση στεγαστικών δανείων για ανέγερση, αγορά ή αποπεράτωση κατοικίας. Απαγορεύεται και είναι άκυρη κάθε εκούσια και αναγκαστική διάθεση του ακινήτου.

Απαγόρευση και απόλυτη ακυρότητα κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτων, αγορασθέντων ή κατασκευασθέντων με δάνεια από στεγαστικούς φορείς.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ. Ανακοπή κατά του πλειστηριασμού, ο οποίος συνιστά ιδιόρρυθμη εκποιτική του ακινήτου δικαιοπραξία. Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμη ανακοπή, κατά της εκτέλεσης τέτοιου ακινήτου, ο πλειστηριασμός είναι έγκυρος, ως διαδικαστική πράξη, αλλά δεν μεταβιβάζει τη κυριότητα.

Η καθιέρωση των προγραμμάτων στεγαστικής συνδρομής έχει ως σκοπό την εξασφάλιση κατοικίας γι’ αυτούς που στερούνται ιδιόκτητης στέγης από οικονομικούς λόγους. Με το σκοπό αυτόν δεν συμβιβάζεται η δυνατότητα ελεύθερης εκποίησης της στέγης, που αποκτάται μέσω των στεγαστικών προγραμμάτων, χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος, η οποία διαπιστώνεται με ειδική έρευνα και ειδική διαδικασία. Ειδικότερα: α) η διάταξη του άρθρου 20 παρ. 1 ν. 3467/55 “Περί

Εργατικής Εστίας”, που διατηρήθηκε και μετά την εισαγωγή του ΚΠολΔ, απαγόρευσε την κατάσχεση των οικημάτων, που έχουν ανεγερθεί ή συμπληρωθεί ή επισκευαστεί με δαπάνη της, με ποινή ακυρότητας, από λόγους γενικότερου συμφέροντος (ΕφΑθ 6481/93 ΕλλΔνη 37 399), β) η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 13 του Β.Δ. 775/64, απαγόρευε τη μεταβίβαση (“απαλλοτρίωση”) τέτοιου ακινήτου, όταν υφίσταται πρώτη υποθήκη υπέρ της Εργατικής Εστίας, γ) το Ν.Δ. 910/71, απαγόρευε την κατάσχεση μέχρι την αποπληρωμή του τμήματος των εργατικών κατοικιών που κατασκευάζονται και παραχωρούνται από τον οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.), δ) η διάταξη του άρθρου 56 παρ. 4 του Ν.Δ. 1138/72, απαγόρευε κι αυτή τη μεταβίβαση του ακινήτου, στο οποίο υφίσταται πρώτη υποθήκη υπέρ του Ο.Ε.Κ, αν αποκτήθηκε με δάνειο Ο.Ε.Κ., με αγορά έτοιμης κατοικίας ή με ανέγερση κατοικίας. Η απαγόρευση της μεταβίβασης, έχει ως συνέπεια την ακυρότητα, διότι πρόκειται για διάθεση που την απαγορεύει ο νόμος, η οποία, επειδή αποβλέπει στην προστασία των δικαιούχων στεγαστικής βοήθειας και όχι απλώς στην εξασφάλιση των χορηγούμενων παροχών, που επιτυγχάνεται με την εγγραφή πρώτης υποθήκης, είναι απόλυτη, κατά την έννοια των άρθρων 174 και 175 παρ. 1 ΑΚ (ΑΠ 290/88 ΕΕΝ 1989 194, ΑΠ 1852/87 ΕΕΝ 1989 24), λόγω του κοινωνικού σκοπού της απαγόρευσης και του εντεύθεν χαρακτήρα της διάταξης ως δημόσιας τάξης (ΕφΑθ 1558/80 ΝοΒ 28 1207, ΕφΑθ 7474/98 ΕλλΔνη 40 646, ΕφΠειρ 940/88, ΕφΠατρ 466/94 ΕλλΔνη 37 1630).

Μάλιστα, η απαγόρευση της μεταβίβασης αυτής περιλαμβάνει, όχι μόνο την εκούσια εκποίηση, αλλά και την αναγκαστική εκποίηση, διότι υφίσταται ο ίδιος δι-

καιολογητικός λόγος της απαγόρευσης, δηλαδή η διατήρηση του ακινήτου στην κατοχή του δικαιούχου, που επιτρέπει την προσβολή της αναγκαστικής κατάσχεσης, ως άκυρης, λόγω του ακατάσχετου, αλλά και του αναγκαστικού πλειστηριασμού, που μπορεί να προσβληθεί, ως διαδικαστική πράξη με ανακοπή κατά της εκτέλεσης μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934 παρ. 1 εδ. γ’ ΚΠολΔ, αλλιώς, ο πλειστηριασμός είναι έγκυρος ως διαδικαστική πράξη, αλλά δεν μεταβιβάζει την κυριότητα (ΟΛΑΠ 1688/83 ΝοΒ 32 1535).

Τα ίδια ισχύουν και με τη νεότερη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 1641/86, που εφαρμόζεται, διότι, υπό την ισχύ του χορηγήθηκε το εν λόγω στεγαστικό δάνειο, στον πρώτο εφεσίβλητο - ανακόποντα, η στεγαστική συνδρομή, που παρέχεται με τις διατάξεις του νόμου στους δικαιούχους του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.) περιλαμβάνει: α) δάνειο για ανέγερση κατοικίας σε ιδιόκτητο οικοπέδο ή σε οικοπέδο, που παραχωρεί οποιοσδήποτε στεγαστικός φορέας, β) δάνειο για αγορά κατοικίας, από το δικαιούχο και γ) δάνειο για αποπεράτωση ιδιόκτητης κατοικίας του δικαιούχου. Κατά τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 4 “Πριν από την πλήρη εξόφληση του δανείου και επί δεκαετία από τη λήψη του, απαγορεύεται και είναι άκυρη κάθε δικαιοπραξία ή προσύμφωνο διάθεσης του ακινήτου, που αποκτάται με δάνειο ή σύσταση οποιουδήποτε εμπράγματος βάρους ή επιβολή κατάσχεσής του. Επιτρέπεται, όμως, μετά την εγγραφή της ασφαλίζουσας το δάνειο ως άνω πρώτης υποθήκης, η εγγραφή δεύτερης ή και μεταγενέστερης υποθήκης υπέρ εκείνου, ο οποίος έχει πωλήσει και μεταβιβάσει το ακίνητο (κατοικία ή διαμέρισμα) στον δικαιούχο της στεγαστικής συνδρομής και μόνο για την ασφάλεια του ποσού του τμήματος που έχει πιστωθεί”. Η διάταξη αυτή απαγορεύει την εκποίηση ακινήτου, που περιλαμβάνει

και τις εμπράγματα ασφάλειες (υποθήκη, προσημείωση υποθήκης), μετά τη χορήγηση στεγαστικού δανείου του Ο.Ε.Κ., ακόμη και για αποπεράτωση κατοικίας, διότι, ο νόμος δεν διακρίνει, ενώ παρόμοια απαγόρευση πρόβλεπε και το προγενέστερο Ν.Δ 910/71 για το στεγαστικό δάνειο για την κατασκευή κατοικίας, που δεν διαφέρει από το στεγαστικό δάνειο για την αποπεράτωση κατοικίας, που προβλέπει ο ν. 1641/86, εφόσον και τα δύο δάνεια εξυπηρετούν τις ίδιες στεγαστικές ανάγκες και υφίσταται ταυτότητα νομικού σκοπού.

Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει μόνο για την υφιστάμενη υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης πριν την χορήγηση του στεγαστικού δανείου, διότι (α) δεν υπήρξε απαγόρευση κατά τη σύναψή της, (β) ο νομοθέτης δεν παρέχει εξουσία στον οφειλέτη να καταστήσει άχρηστη την εμπράγματα ασφάλεια και να μεταθέσει επί μια δεκαετία τουλάχιστον το χρόνο ικανοποίησης των απαιτήσεων, που έχουν εμπράγματα ασφάλεια, απλώς και μόνο με τη σύναψη εκ των υστέρων στεγαστικού δανείου και την καθυστέρηση της πληρωμής του και (γ) τα εμπράγματα δικαίωμα (υποθήκη) περιλαμβάνονται στην έννοια της ιδιοκτησίας (ΣτΕ 1094/87 ΝοΒ 35 973), που προστατεύει η διάταξη του άρθρου 17 παρ. 2 Συντάγματος (βλ. σχετικώς Εφ.Λαρ. 88/2001 αδημοσ.).

Στην προκειμένη περίπτωση συνομολογούνται από τους διαδίκους τα ακόλουθα, τα οποία άλλωστε αποδεικνύονται από τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα σχετικά έγγραφα: Με επίσηυση της εκκαλούσης εταιρίας "ΒΙΑΦ. Α.Ε.", πλειστηριάσθηκε αναγκαστικώς την 14.4.1999 ένα ακίνητο, ήτοι ένα διαμέρισμα πολυκατοικίας, που ανήκε κατά κυριότητα στον οφειλέτη της Θ.Π., πρώτο των εφεσβλήτων. Επ' αυτού, ο δεύτερος εφεσβλήτης, ήτοι ο Οργανισμός Εργατι-

κής Κατοικίας, είχε εγγεγραμμένη από της 23.7.1991 πρώτη υποθήκη για εξασφάλιση δανείου ύψους 1.050.000 δραχμών, το οποίο είχε χορηγήσει στη σύζυγο του πρώτου την 22.7.1991, με σκοπό την αποπεράτωση - επισκευή του διαμερίσματος. Έτσι, με βάση τα προεκτεθέντα, ο ένδικος πλειστηριασμός ο οποίος διενεργήθηκε με βάση διαταγή πληρωμής του έτους 1997, έγινε ακύρωτος, όπως έκρινε και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Κατά συνέπεια, δεν είναι βάσιμος ο πρώτος λόγος της εφέσεως, με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα.

Αβάσιμος είναι και ο δεύτερος λόγος εφέσεως, σύμφωνα με τον οποίο "ο αντίδικος στρέφεται μεν κατά του πλειστηριασμού, αλλά το άκυρο που επικαλείται, αφορά την με αριθμ. 1029/12.12.1998 κατάθεση του ακινήτου που εκπλειστηριάσθηκε, η κρινόμενη ανακοπή του όμως ασκήθηκε στις 19.5.1999, ενώ ο πλειστηριασμός έγινε στις 14.4.1999, επομένως είναι εκπρόθεσμη, διότι έπρεπε να ασκηθεί μέχρι της ενάρξεως του πλειστηριασμού ... σύμφωνα με το άρθρο 934 σε συνδ. με το άρθρο 933 ΚΠολΔ...". Τούτο δε, διότι ο πλειστηριασμός, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 1641/1986, δεν απαγορεύεται (και από τον ανακόπτοντα δεν προσβάλλεται) μόνον ως πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, αλλά και ως ιδιόρρυθμη, εκποιητική του ακινήτου δικαιοπραξία (βλ. Ολ.ΑΠ 1688/1983 ΝοΒ 32.1535). Δεν έσφαλε, επομένως, ούτε στο ζήτημα αυτό το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο έκρινε ομοίως και απέρριψε το σχετικό λόγο της ανακοπής.

ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

124/2001

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος
 Εισηγήτρια: Σωτηρία Αδαμοπούλου
 Δικηγόροι: Θεοδ. Γάτσιου, Θεοφ. Κώτσιου, Δημ. Λιάκος

ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ. Ασκείται σε κάθε στάση της δίκης, ως και για πρώτη φορά στο Εφετείο. Έννομο συμφέρον για πρόσθετη παρέμβαση όταν πρόκειται να προστατευτεί δικαίωμα του παρεμβαίνοντα ή να αποτραπεί η δημιουργία νομικής υποχρέωσης σε βάρος του

Ο προσθέτως παρεμβαίνων έχει δικαίωμα να ενεργήσει όλες τις διαδικαστικές πράξεις και να προτείνει όλες τις ενστάσεις, για το συμφέρον του υπέρ ου η παρέμβαση, κι αν δεν έχουν προταθεί από το τελευταίο. Δεν μπορεί όμως να προβάλλει ενστάσεις που αρμύζουν αποκλειστικά και μόνο στο πρόσωπό του.

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ. Θετικό και αρνητικό περιεχόμενο. Καλύπτει ολόκληρο το δικανικό συλλογισμό, βάσει του οποίου αναγνωρίστηκε η επίδικη έννομη σχέση, αλλά και την ιστορική αιτία και τα περιστατικά, που ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της έννομης σχέσης.

ΔΙΑΝΟΜΗ. Η τελεσίδικη απόφαση που δέχεται αγωγή διανομής, αποτελεί δεδικασμένο, ως προς τα μερίδια των κοινών.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ. Ο ισχυρισμός περί ίδιας κυριότητας του εναγομένου με χρησιμότητα αποτελεί ένσταση μεν, αν η αγωγή στηρίζεται σε άλλο, παράγωγο τρόπο κτήσης κυριότητας ή και σε πρωτότυπο, εφ' όσον τα προτεινόμενα περιστατικά είναι μεταγενέστερα αυτών της αγωγής, ή ο χρόνος της νομής που περιέχεται σ' αυτά είναι επαρκής για τη συμπλήρωση

διπλής χρησιμότητας, άρνηση δε της αγωγής, αν τα περιστατικά αυτά συμπίπτουν ή είναι προγενέστερα εκείνων της αγωγής.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Ο συκοινωνός δεν μπορεί να αντιπάζει κατά των λοιπών κοινών αποσβεστική ή κτητική παραγραφή, για το όλο ακίνητο, πριν καταστήσει γνωστό σ' αυτούς ότι νέμεται ποσοστό μεγαλύτερο της μερίδας του, ή ολόκληρο το κοινό, αποκλειστικά για δικό του λ/σμό και περάσει από την εν λόγω γνωστοποίηση ο χρόνος της κτητικής παραγραφής η αποσβεστικής προθεσμίας. Δεν απαιτείται τέτοια γνωστοποίηση, όταν οι υπόλοιποι κοινωνοί, έλαβαν με οποιονδήποτε τρόπο γνώση της ως άνω απόφασης και βούλησης του συκοινωνού για αντιποίηση του κοινού

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ. Δεν αρκεί μόνη η αδράνεια του δικαιούχου.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 80 και 81 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι, αν σε δίκη που εκκρεμεί μεταξύ άλλων, τρίτος έχει έννομο συμφέρον, να νικήσει κάποιος διάδικος, έχει δικαίωμα, έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση, με δικόγραφο που κοινοποιείται σε όλους τους διαδίκους, προκειμένου να υποστηρίξει τον διάδικο αυτό. Η πρόσθετη παρέμβαση ασκείται σε κάθε στάση της δίκης (ΑΠ 553/95 Δ/ν 37, 306, ΑΠ 21/85 ΝοΒ 33, 1416), ωστόσο εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση από το δικαστήριο. Επομένως είναι παραδεκτή η άσκησή της, για πρώτη φορά και στο Εφετείο (ΕφΠειρ. 672/92 ΕΝΔ 20, 481, ΕφΑθ 2199/92 Δ/ν 34, 217, ΕφΑθ 5652/92 Δ/ν 34, 217, ΕφΑθ 2296/90 ΕΔΠ 1991, 112). Τελεί όμως υ-

πό την προϋπόθεση της ύπαρξης εννόμου συμφέροντος.

Ειδικότερα, για την άσκηση πρόσθετης παρέμβασης, απαιτείται η ύπαρξη ειδικού εννόμου συμφέροντος στο πρόσωπο του παρεμβαίνοντος τρίτου να αποβεί η μεταξύ άλλων εκκρεμής δίκη υπέρ του διαδίκου για τον οποίο παρεμβαίνει. Τέτοιο έννομο συμφέρον υπάρχει όταν με αυτήν (παρέμβαση) μπορεί να προστατευτεί δικαίωμα του παρεμβαίνοντος, ή να αποτραπεί η δημιουργία νομικής υποχρέωσης σε βάρος του, ακόμα και αν το προστατευτέο δικαίωμα ή η αποφευκτέα υποχρέωση δεν έχουν περιουσιακό χαρακτήρα. Πρέπει όμως, αυτά να απειλούνται από τη δεσμευτικότητα ή την εκτελεστικότητα της απόφασης που πρόκειται να εκδοθεί, ή από την προσβολή τους από τις αντανακλαστικές συνέπειες, πράγμα το οποίο συμβαίνει όταν η απόφαση αποτελεί όρο της δημιουργίας ευθύνης του προσθέτως παρεμβαίνοντος, δηλαδή απαιτείται η έκβαση της δίκης να θίγει τα έννομα συμφέροντά του, που αναγνωρίζονται από το ιδιωτικό ή δημόσιο δίκαιο (ΑΠ 448/96 ΑρχΝ 47, 51, ΑΠ 1277/94 Δ/ν 37, 588, ΑΠ 973/94 Δ/ν 37, 679, ΕφΑθ 4263/94 ΕΔΠ 1996, 132). Τέλος το έννομο συμφέρον του παρεμβαίνοντος πρέπει να αναφέρεται στο δικόγραφο, διαφορετικά η παρέμβαση είναι απαράδεκτη (ΑΠ 1522/1979 ΝοΒ 28, 1077, ΑΠ 915/1975 Αρχ Ν.ΚΖ, 299).

Στην προκειμένη περίπτωση η Α.Α.Ν. δικαιοπάροχος της εναγομένης, άσκησε, για πρώτη φορά στον παρόντα βαθμό, πρόσθετη παρέμβαση, υπέρ αυτής και ζητεί να γίνει δεκτή η έφεση της τελευταίας, να εξαφανιστεί η πρωτόδικη απόφαση και να απορριφθεί η αγωγή εναντίον της. Ως έννομο συμφέρον επικαλείται το γεγονός ότι από την έκβαση της δίκης δημιουργείται υποχρέωση σε βάρος της ν' αποζημιώ-

σει την εναγομένη, στην περίπτωση που θα γίνει δεκτή η αγωγή. Η πρόσθετη παρέμβαση, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, ασκήθηκε παραδεκτά και είναι νόμιμη στηριζόμενη στις προαναφερόμενες διατάξεις, προδήλου όντος του εννόμου συμφέροντος της προσθέτως παρεμβαίνουσας.

Οι ενάγοντες εκθέτουν στην από 20.4.1999 αγωγή τους ενώπιον του Ειρηνοδικείου Λάρισας, όπως παραδεκτά (κατ' άρθρο 224 ΚΠολΔ) διευκρινίσθηκε το περιεχόμενό της με τις έγγραφες προτάσεις τους, ότι με παράγωγο τρόπο οι δύο πρώτοι απ' αυτούς καθώς και ο Α.Ρ., και συγκεκριμένα από αγορά, από αληθείς κυρίους, δυνάμει των υπ' αριθμ. 4936/19.9.1973 και 10042/24.2.1973 συμβολαίων των συμβολαιογράφων Π.Μ. και Σ.Ε., αντίστοιχα, που μεταγράφηκαν νόμιμα, κατέστησαν συγκύριοι, κατά τα αναφερόμενα για τον καθένα ιδανικά μερίδια, του λεπτομερώς περιγραφόμενου αγρού που βρίσκεται στη Λάρισα και στη θέση "Α" ή "Η", συνολικής έκτασης 30.800 τ.μ. Ότι ο εξ αυτών Α.Ρ., απεβίωσε στις 13.12.1973 και κληρονομήθηκε από την τρίτη ενάγουσα, που αποδέχτηκε την κληρονομιά και μετέγραψε τη σχετική πράξη. Ότι η συγκυριότητά τους αυτή, καθώς και το ποσοστό του καθενός, αναγνωρίστηκε αμετακλήτως με την υπ' αριθμ. 46/1985 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, που αφορούσε αγωγή διανομής μεταξύ όλων των συγκυρίων του ως άνω ακινήτου.

Περαιτέρω εκθέτουν ότι τμήμα του ως άνω αγρού, έκτασης 216 τ.μ., όπως κατά τα λοιπά επαρκώς περιγράφεται στην αγωγή, που εν τω μεταξύ εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης, η εκ των συγκυρίων Α.Ν. πώλησε στην εναγομένη με το υπ' αριθμ. 32546/12.6.1991 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Δ.Ζ. που μεταγράφηκε νόμι-

μα. Ότι η ως άνω δεν είχε την αποκλειστική κυριότητα του ακινήτου που πώλησε, εφ' όσον ανήκουν ιδανικά μερίδια αυτού, στους ίδιους, ούτως ώστε η εναγομένη δεν κατέστη αποκλειστική κυρία του τεμαχίου, πλην όμως η ίδια αμφισβητεί την συγκυριότητά τους. Ζητούν λοιπόν ν' αναγνωρισθεί ότι ο καθένας απ' αυτούς είναι συγκύριος σε ποσοστό 1416/30800 ή 45,974/1000 εξ αδιαιρέτου ο πρώτος κι 204/30800 ή 6,623/1000 εξ αδιαιρέτου η καθεμία από τις λοιπές και να υποχρεωθεί η εναγομένη ν' αποδώσει, κατά τα παραπάνω ποσοστά σε καθέναν απ' αυτούς, το ακίνητο, και να καταδικαστεί αυτή στη δικαστική τους δαπάνη. Η αγωγή ενεγράφη στα βιβλία διεκδικήσεων του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 220 παρ. 1 ΚΠολΔ και καταβλήθηκε το απαιτούμενο για το αντικείμενο τέλος δικ. ενσήμου. Με το προαναφερόμενο δε περιεχόμενο είναι ορισμένη (η εκ παραδρομής αναγραφή ως οδού Π. της οδού "Π." - δυτικού ορίου του επιδίκου - δεν καθιστά το δικόγραφο αόριστο, παρά τα αντιθέτως υποστηριζόμενα από την εναγομένη, εφόσον δεν αμφισβητούνται τα λοιπά όρια και ταυτότητα του επιδίκου) και νόμιμη, σπηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1094, 1033, 1113, 1116, 1192 αρ. 1, 1193, 1198, 1710, 1712, 1724, ΑΚ και 176 ΚΠολΔ. Μετά απ' αυτά πρέπει να ερευνηθεί η ουσιαστική βασιμότητα της αγωγής.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 321, 322 παρ. 1, 324, 325 και 330 ΚΠολΔ, σαφώς συνάγεται ότι οι οριστικές και τελεσιδικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων αποτελούν δεδουλευμένο, το οποίο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε και υπάρχει μεταξύ των ιδίων προσώπων που παραστάθηκαν, με την ίδια ιδιότητα για το ίδιο αντικείμε-

νο και για την ίδια νομική και ιστορική αιτία, καθώς και στις ενστάσεις που προτάθηκαν ή και σε εκείνες που δεν προτάθηκαν, ενώ μπορούσαν να προταθούν. Το δεδουλευμένο λειτουργεί τόσο θετικά, υπό την έννοια ότι το δικαστήριο της νέας δίκης, ενώπιον του οποίου ανακύπτει, είτε ως κύριο, είτε ως προδικαστικό ζήτημα, το οριστικώς και τελεσιδικώς κριθέν δικαίωμα, οφείλει να θέσει ως βάση της απόφασής του το δεδουλευμένο, το οποίο παρήχθη από την οριστική και τελεσιδική απόφαση, όσο και αρνητικά, υπό την έννοια ότι καθιστά απαράδεκτη τη νέα περί του οριστικώς και τελεσιδικώς κριθέντος δικαιώματος αγωγή (ΑΠ 1025/1993 Δ/νη 35, 1565, ΕφΘεσ 751/1999 Αρμ.1999, 813, Κονδύλη "Το δεδουλευμένο" παρ. 12 σελ. 118, 124).

Το δεδουλευμένο καλύπτει, ως ενιαίο όλο, ολόκληρο το δικανικό συλλογισμό, βάσει του οποίου αναγνωρίστηκε η επίδικη έννομη σχέση. Συγκεκριμένα καλύπτει όχι μόνο το κριθέν δικαίωμα, δηλαδή την έννομη σχέση που τέθηκε υπό διάγνωση, αλλά και την ιστορική αιτία, η οποία έγινε δεκτή και συγκεκριμένα τα περιστατικά που ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της έννομης σχέσης, όπως και τη νομική αιτία, το νομικό δηλαδή χαρακτηρισμό, τον οποίο έδωσε το δικαστήριο στα πραγματικά περιστατικά υπάγοντάς τα στην οικεία διάταξη (ΑΠ 1019/1993 Δ/νη 35, 1552, Κονδύλη οπ παρ. 19, σελ. 222 επ.). Έτσι με βάση τα παραπάνω, η απόφαση που δέχεται την αγωγή διανομής αποτελεί, από την τελεσιδικία της, δεδουλευμένο ως προς τα ιδανικά μερίδα όλων των κοινωνιών (άρθρα 331 και 479 ΚΠολΔ), οι δε διάδικοι, μετά την τελεσιδικία της ως άνω απόφασης δεν έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν το μέγεθος των ιδανικών τους μεριδίων και συνεπώς αγωγή με τέτοιο αντικείμενο για

την εκ νέου, δηλαδή, διάγνωση της συγκυριότητας και του μεγέθους των ιδανικών μεριδίων των κοινωνιών είναι απαραίτητη, καθόσον προσκρούει στην αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου, που απορρέει από την απόφαση που διέταξε τη διανομή (ΑΠ 938/1996 Δ/νη 38, 1073). Το δεδικασμένο με την παραπάνω έννοια δεσμεύει κατ' άρθρο 325 αριθμ. 2 τους διαδόχους των διαδίκων, ενώ όπως συνάγεται από τη διάταξη του άρθρου 330 του ιδίου Κώδικα δεν επεκτείνεται στις ενστάσεις που γεννήθηκαν μεταγενέστερα (Κονδύλη Το δεδικασμένο, έκδ. 1983 παρ. 31 II αρ. 2).

Τέλος, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1033, 1041 επ ΑΚ και 262 παρ. 1 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι ο κατά της διεκδικητικής αγωγής ακινήτου προβαλλόμενος από τον εναγόμενο ισχυρισμός, ότι απέκτησε αυτός την κυριότητα του επιδίκου με τακτική ή έκτακτη χρησιμότητα, αποτελεί ένσταση μεν αν η αγωγή στηρίζεται σε άλλο, παράγωγο ενδεχομένως, τρόπο κτήσης της κυριότητας ή και σε πρωτότυπο τρόπο, εφόσον όμως τα περιστατικά που προτείνονται, αληθινά υποτιθέμενα, προσπορίζουν στον προτείνοντα την κυριότητα και είναι μεταγενέστερα αυτών της αγωγής, ή ο χρόνος της νομής που περιέχεται σ' αυτά είναι επαρκής για τη συμπλήρωση διπλής χρησιμότητας, άρνηση δε της αγωγής αν τα περιστατικά αυτά συμπίπτουν ή είναι προγενέστερα εκείνων που περιέχονται στην αγωγή (ΑΠ 1882/99 Δ/νη 41, 1669, ΑΠ 256/1989 Δ/νη 31, 528).

Σε περίπτωση όμως συγκυριότητας, από τις διατάξεις των άρθρων 787, 980, 981, 982, 994 και 1113 ΑΚ, συνάγεται ότι ο συγκοινωνός, αν κατέχει ολόκληρο το κοινό πράγμα, θεωρείται ότι κατέχει αυτό και στο όνομα των λοιπών συγκοινωνών και δεν μπορεί να αντιτάξει κατ'

αυτών αποσβεστική ή κτητική παραγραφή, πριν καταστήσει σ' αυτούς γνωστό, ότι νέμεται ποσοστό μεγαλύτερο της μερίδας του ή ολόκληρο το κοινό πράγμα αποκλειστικά στο όνομά του ως κύριος, για δικό του λογαριασμό (ΑΠ 32/2000 Δ/νη 41, 744, ΑΠ 1833/1999 Δ/νη 41, 1023, ΑΠ 117/2000 Δ/νη 41, 1039) και περάσει από τη γνωστοποίηση αυτήν η προθεσμία της εν λόγω κτητικής προθεσμίας ή παραγραφής (ΑΠ 117/2000 οπ). Τέτοια γνωστοποίηση δεν απαιτείται, όταν οι υπόλοιποι συγκοινωνοί έχουν λάβει γνώση με οποιοδήποτε τρόπο, της απόφασης που εκδήλωσε ο κοινωνός, ότι κατέχει ολόκληρο το κοινό και ότι νέμεται εφεξής αυτό αποκλειστικά για τον εαυτό του (ΑΠ 32/2000 οπ).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα έγγραφα που προσκομίζονται προαποδεικτικά αποδεικνύονται τα εξής: Ο πρώτος ενάγων αγόρασε από τον Ι.Ν. δυνάμει του υπ' αριθμ. 4936/19.9.1973 συμβολαίου της συμβολαιογράφου Π. Μ., που μεταγράφηκε νόμιμα, τα 600 τ.μ. εξ αδιαιρέτου από τα ανήκοντα σ' αυτόν 3.850 τ.μ. εξ αδιαιρέτου ενός αγρού συνολικής επιφάνειας 30.800 τ.μ. που βρίσκεται στη θέση "Α" ή "Η" της κτηματικής περιφέρειας του Δήμου Λάρισας. Εν συνεχεία, δυνάμει του υπ' αριθμ. 10042/24.2.1973 συμβολαιογράφου Σ.Ε. που μεταγράφηκε επίσης νόμιμα, αγόρασαν από τον Κ.Ν., οι δύο πρώτοι από τους ενάγοντες καθώς και ο Α.Ν.Ρ. που απεβίωσε το έτος 1973, και κληρονομήθηκε από την τρίτη ενάγουσα (η οποία αποδέχτηκε την κληρονομιά και μετέγραψε το σχετικό έγγραφο), 1.224 τ.μ. εξ αδιαιρέτου από τα ανήκοντα σ' αυτόν 3.850 τ.μ. του ιδίου αγρού. Συγκεκριμένα αγόρασαν ο πρώτος 816 τ.μ. εξ αδιαιρέτου η δεύτερη 204 τ.μ. εξ αδιαιρέτου και ο δικαιοπάροχος της τρίτης επίσης 204 τ.μ. εξ αδιαιρέτου. Οι ε-

νάγοντες, άσκησαν κατά όλων των υπολοίπων συγκυρίων του ως άνω αγρού (ο οποίος αργότερα εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης) την υπ' αριθμ. καταθ. 113/1975 αγωγή διανομής, η οποία έγινε δεκτή με την υπ' αριθμ. 46/1985 απόφαση του δικαστηρίου τούτου. Ειδικότερα, με την απόφαση αυτή κρίθηκε ότι οι ενάγοντες είναι συγκύριοι του όλου ακινήτου σε ποσοστό 46/1000 εξ αδιαιρέτου ο πρώτος και 6,6/1000 ο καθένας από τους δεύτερη και τρίτη, η δε εκ των λοιπών συγκυρίων Α.Ν. (δικαιοπάροχος της εναγομένης) σε ποσοστό 250/1000 εξ αδιαιρέτου.

Στη συνέχεια, επειδή κρίθηκε ότι είναι ανέφικτη η αυτούσια διανομή, διατάχθηκε η δια πλειστηριασμού πώληση του ακινήτου, ούτως ώστε ο καθένας από τους συγκυρίους (και διαδίκους στη δίκη διανομής) να πάρει από το εκπλειστηρίασμα ανάλογο ποσό της μερίδας του. Η απόφαση αυτή (το διατακτικό της οποίας δεν υλοποιήθηκε ποτέ) κατέστη αμετάκλητη, δεδομένου ότι απορρίφθηκε και η έφεση που ασκήθηκε κατ' αυτής (με την υπ' αριθμ. 78/1986 απόφαση του Εφετείου Λάρισας) και η αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης του Εφετείου (με την υπ' αριθμ. 1309/88 απόφαση του Αρείου Πάγου). Έτσι, από την τελεσιδικία της η απόφαση, σύμφωνα και με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, παράγει δεδικασμένο, που λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο (άρθρ. 332 Κ.ΠολΔ) όσον αφορά την κυριότητα και το ιδανικό μερίδιο καθενός από τους συγκυρίους.

Με το υπ' αριθμ. 32546/12.6.1991 συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Δ.Ζ., που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών, η προαναφερόμενη συγκυρία του αγρού Α.Ν., πώλησε στην εναγομένη διαιρετό τμήμα του αγρού έκτασης 216 τ.μ. που βρίσκεται στη διασταύρωση των

οδών Π. (από παραδρομή στην αγωγή αναφέρεται ως οδός "Π.") και ανωνύμου οδού (ήδη Π.), και συνορεύει (κατά τον τίτλο κτήσεως) ... Όμως συγκύριοι στο ως άνω οικόπεδο είναι και οι ενάγοντες και μάλιστα σε ποσοστό 45,974/1000 εξ αδιαιρέτου ο πρώτος και 6,623/1000 η κάθε μία από τις λοιπές. Και τούτο λόγω του δεδικασμένου που απορρέει από την υπ' αριθμ. 46/1985 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, που δεσμεύει και την εναγομένη, η οποία κατέστη ειδική διάδοχος της αρχικής διαδίκου στη δίκη διανομής, Α.Ν. μετά το τέλος της δίκης. Δεν είναι δυνατόν λοιπόν ν' αμφισβητηθούν η συγκυριότητα καθενός από τους διαδίκους καθώς και το ιδανικό τους μερίδιο και να αποτελέσουν αντικείμενο νέας εξέτασης από το δικαστήριο τούτο. Σε κάθε περίπτωση προαποδεικνύεται η συγκυριότητα των εναγόντων στο επίδικο ακίνητο από δημόσια έγγραφα, που νόμιμα προσκομίζονται και μάλιστα από τα προαναφερόμενα, ειδικότερα δε επί του επιδίκου που αποτελεί τμήμα του αγρού του οποίου διατάχθηκε η διανομή (όπως συμπληρώθηκε κατά τούτο η αγωγή με τις προτάσεις), εφ' όσον η εναγομένη δεν αμφισβητεί ειδικά την αγωγή ως προς το σημείο τούτο.

Περαιτέρω η εναγομένη με τις έγγραφες προτάσεις της αρνείται την ιστορική βάση της αγωγής επικαλούμενη ότι είναι αποκλειστική κυρία του επιδίκου ακινήτου, επειδή αγόρασε από κύριο. Συγκεκριμένα ότι η δικαιοπάροχος της είχε στην νομή της το ακίνητο για χρονικό διάστημα περισσότερο από είκοσι χρόνια και έτσι έγινε κυρία αυτού με έκτακτη χρησικτησία. Η προσθέτως παρεμβαίνουσα, περαιτέρω ισχυρίζεται ότι από το έτος 1976, οπότε και οι αδελφοί Ν. διένειμαν την μείζονα έκταση στην οποία ανήκει το επίδικο, δυνάμει του υπ' αριθμ.

161155/29.6.1976 προσυμφώνου του Συμβολαιογράφου Δ.Ζ., νέμεται για λογαριασμό της το επίδικο οικοπέδο, το οποίο κάθε έτος καλλιεργούσε με κηπευτικά, μέχρι τις 12.6.1991 που παραδόθηκε η νομή στην εναγομένη, η οποίας συνέχισε να νέμεται το επίδικο, με αποτέλεσμα, εφόσον νεμήθηκε η τελευταία το επίδικο για χρονικό διάστημα περισσότερο από είκοσι χρόνια (προσμετρουμένου και του χρόνου χρησικτησίας της δικαιοπαρόχου-παρεμβαίνουσας) να καταστεί κυρία με έκτακτη χρησικτησία. Ο ισχυρισμός αυτός σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν συνιστά ένταση ιδίας κυριότητας, εφόσον τα επικαλούμενα περιστατικά είναι μεταγενέστερα από τα αναφερόμενα στην αγωγή, την οποία παραδεκτά προβάλλει η προσθέτως παρεμβαίνουσα, καίτοι η εναγομένη προβάλλει κατά αόριστο τρόπο την ίδια ένταση.

Η ένταση πρέπει να εξεταστεί από νομική και ουσιαστική βασιμότητα, διότι δεν καλύπτεται από το δεδικασμένο που απορρέει από την υπ' αριθμ. 46/1985 απόφαση του δικαστηρίου τούτου, εφόσον γεννήθηκε αργότερα. Κατ' αρχήν η ένταση είναι διατυπωμένη εντελώς αόριστα από την εναγομένη, όσον αφορά όμως την προσθέτως παρεμβαίνουσα είναι απορριπτέα ως μη νόμιμη, σύμφωνα άλλωστε και με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, δεδομένου ότι η τελευταία δεν επικαλείται ότι γνωστοποίησε σε όλους τους συγκυρίους ότι νέμεται διαιρετό τμήμα του όλου οικοπέδου, αποκλειστικά για λογαριασμό της. Και ναι μεν, όσον αφορά τους αδελφούς της, συνάγεται ότι αυτοί το γνώριζαν, εφόσον η (άτυπη) διανομή έγινε μεταξύ τους, όσον όμως αφορά τους ενάγοντες, θα έπρεπε ρητά να το αναφέρει, εφόσον οι τελευταίοι δεν έλαβαν μέρος στην διανομή που αναφέρει αυτή.

Σύμφωνα με το άρθρο 281 ΑΚ, η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλονται από την καλή πίστη, ή τα χρηστά ήθη ή από τον κοινωνικό και ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος. Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, που έχει έντονο το χαρακτήρα του κανόνα δημόσιας τάξης, δεν αρκεί κατ' αρχήν μόνον ή επί μακρόν χρόνο μη άσκηση του δικαιώματος του δικαιούχου. Απαιτείται επιπλέον και η συνδρομή και άλλων περιστατικών, από τα οποία να εμφανίζεται συμπεριφορά, που δημιουργεί εύλογα την πεποίθηση στον υπόχρεο ότι δεν θα ασκήσει πλέον το δικαίωμα του ο δικαιούχος (βλ. ΟλΑΠ 2101/84 ΝοΒ 33,648, ΟλΑΠ 1/1997 Δ/νη 38, 534, ΑΠ 908/1998 Δ/νη 40, 275). Από τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά θα κριθεί η προηγηθείσα συμπεριφορά του δικαιούχου και η διαμορφωθείσα πραγματική κατάσταση, η οποία δεν δικαιολογεί την άσκησή του διότι είναι αντίθετη προφανώς στα προαναφερόμενα όρια. Προφανής δε είναι η υπέρβαση και όταν προκαλεί την έντονη εντύπωση αδικίας, σε σχέση προς το όφελος του δικαιούχου από την άσκηση του δικαιώματός του (βλ. ΑΠ 1028/86 ΝοΒ 35 751, 1748/1980 ΝοΒ 29, 1228).

Στην προκειμένη περίπτωση, η εναγομένη ισχυρίζεται ότι από το έτος 1991 μέχρι τον Ιούνιο του 1999, οπότε και της επιδόθηκε η υπό κρίση αγωγή, διακατέχει και νέμεται το επίδικο οικοπέδο ως αποκλειστική κυρία, με έκτακτη χρησικτησία, αγνοώντας παντελώς τις αξιώσεις των εναγόντων. Μάλιστα, ένα χρόνο μετά την αγορά του οικοπέδου προέβη σε δαπάνες για την ανάθεση της μελέτης και έκδοσης της άδειας οικοδόμησής του, εργασίες όμως οι οποίες ανεστάλησαν για λόγους που αφορούν τη διάνοξη των δρόμων. Κατόπιν αυτών οι ενάγοντες στρέφονται

άδικα και καταχρηστικά εναντίον τους. Η συμπεριφορά τους είναι αδικαιολόγητα επαχθής καθώς είχαν τη δυνατότητα ν' ασκήσουν στραφούν κατ' αρχήν εναντίον της δικαιοπαρόχου της και εναντίον της ίδιας αμέσως, όταν έγινε η μεταβίβαση. Με τα περιστατικά αυτά θεωρεί ότι υφίσταται πλήρης αποδυνάμωση του δικαιώματός τους και ζητεί γι' αυτό την απόρριψη της αγωγής. Όμως, η ένσταση που προσπαθεί να στοιχειοθετήσει στις διατάξεις του άρθρου 281 ΑΚ η εναγομένη, είναι απορριπτέα, σύμφωνα και με όσα αναλύθηκαν στη μείζονα σκέψη, διότι το μόνο που επικαλείται αυτή είναι η αδράνεια των δικαιούχων-εναγόντων, χωρίς άλλα περιστατικά από τα οποία θα κριθεί από το δικαστήριο η καταχρηστικότητα του δικαιώματός τους. Τα δε επικαλούμενα απ' αυτήν ελάχιστα και αορίστως περιγραφόμενα (ενώ αναφέρει ότι προέβη σε δαπάνες επί του επιδικίου δεν επικαλείται το ύψος τους και το είδος αυτών) περιστατικά δεν αρκούν, ούτως ώστε να κριθεί ότι, και αληθή υποτιθέμενα, καθιστούν το δικαίωμα των εναγόντων για τη διεκδίκηση του ακινήτου τους, υπερβαίνει τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός αυτού του δικαιώματος, κατά την έννοια που αναλύθηκε αμέσως πιο πάνω.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 80 και 82 ΚΠολΔ, όποιος παρεμβαίνει προσθέτως υπέρ ενός από τους διαδίκους, έχει δικαίωμα να ενεργήσει όλες τις διαδικαστικές πράξεις που επιτρέπονται στη δίκη για το συμφέρον εκείνου για την υποστήριξη του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση. Έτσι μπορεί να προτείνει ισχυρισμούς και ενστάσεις (ΕφΑθ 8740/90 Δ/νη 35, 134), ακόμα και αν δεν έχουν προταθεί από το διάδικο υπέρ του οποίου παρεμβαίνει. Δεν μπορεί όμως, εφόσον δεν αποκτά την ιδιότητα του κύριου διαδίκου, να υπο-

βάλει αυτοτελή αίτηση παροχής έννομης προστασίας. Έτσι, δεν μπορεί να προτείνει ενστάσεις που προσήκουν αποκλειστικά και μόνον στο πρόσωπό του, και όχι στο πρόσωπο του διαδίκου υπέρ του οποίου παρεμβαίνει.

Στην προκειμένη περίπτωση, η προσθέτως παρεμβαίνουσα, αφού συνομολογεί τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίζεται η αγωγή, και μάλιστα τους δικαστικούς αγώνες στους οποίους έχουν εμπλακεί οι ενάγοντες για τα ακίνητα που αγόρασαν, ισχυρίζεται ότι, εφόσον ηπτήθηκαν στις αγωγές, με τις οποίες εστράφησαν κατά των αδελφών της (δικαιοπαρόχων τους) με τις οποίες ζητούσαν ν' αναγνωριστούν συγκύριοι σε διαιρετά τεμάχια, με τη συμπεριφορά τους αυτή της δημιουργήσαν εύλογα την πεποίθηση ότι δεν θ' ασκήσουν το επικαλούμενο στην αγωγή δικαίωμα. Για το λόγο αυτό προέβη στην πώληση του επιδικίου αλλά και στις μεταβιβάσεις άλλων διαιρετών τεμαχίων σε τρίτους, χωρίς οι ενάγοντες να εναντιωθούν, παρότι εβλεπαν να κατέχουν τρίτοι οικόπεδα στα οποία διατείνονται ότι έχουν δικαίωμα. Μάλιστα, η ίδια, λόγω της συμπεριφοράς τους, κινδυνεύει να υποστεί ανεπανόρθωτη ζημία, γιατί στην περίπτωση που γίνει δεκτή η αγωγή θ' αναγκαστεί ν' αποζημιώσει με πολλά εκατομμύρια την εναγομένη αλλά και τρίτους, με αποτέλεσμα το δικαίωμα των εναγόντων να παρίσταται καταχρηστικό. Η ένσταση καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος των εναγόντων, που προτείνει η προσθέτως παρεμβαίνουσα είναι απορριπτέα, εφόσον δεν προσήκει στο πρόσωπο της εναγομένης, αλλά αποκλειστικά και μόνον στο δικό της, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν.

Μετά απ' όλα τα παραπάνω και εφόσον η κατοχή του επιδικίου συνομολογείται από την εναγομένη, η αγωγή πρέπει

να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση να εκδοθεί προδικαστική απόφαση (άρθρο 341 ΚΠολΔ), αφού δεν υπάρχει λόγος να διαταχθεί απόδειξη με οποιονδήποτε τρόπο και η αγωγή αποδεικνύεται με τα προαποδεικτικώς προσκομιζόμενα έγγραφα.

125/2001

Πρόεδρος: Χρυσούλα Χαλιαμούρδα

Εισηγήτρια: Κωνσταντία Αγγελάκη

Δικηγόροι: Διον. Πετρωτός, Γεώρ. Ντέρκος

ΕΚΤΕΛΕΣΗ επισπευδόμενη από την ΑΤΕ. Για κάθε δίκη περί την εκτέλεση αυτή, ακόμη και την ανακοπή τρίτου, αρμόδιος είναι ο Ειρηνοδίκης της έδρας του επισπεύδοντος την εκτέλεση καταστήματος ή υποκαταστήματος της ΑΤΕ, κατά το άρθρο 14. Παρ. 1 του ν. 4332/1929. Τούτο δεν εισάγει αντισυνταγματική ανισότητα υπέρ της ΑΤΕ ούτε εξαιρετικό δίκαιο, αλλά ειδικό δίκαιο εκτέλεσης.

ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΗ κατά της εκτέλεσης. Αναγκαστική ομοδικία μεταξύ επισπεύδοντος δανειστού και οφειλέτου-καθ ου η εκτέλεση.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 του ν. 4332/1929 “περί κυρώσεως της μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος συμβάσεως περί συστάσεως και λειτουργίας της Αγροτικής Τράπεζας”, “για κάθε αίτηση της επ’ αναφορά διαδικασίας ή δίκη περί την εκτέλεση, αρμόδιος είναι ο ειρηνοδίκης της έδρας του επισπεύδοντος την εκτέλεση καταστήματος, υποκαταστήματος, η πρακτορείου ή ανταποκριτού της Τράπεζας”. Οι διατάξεις αυτές, που διατηρήθηκαν σε ισχύ και μετά την μετατροπή της ΑΤΕ σε ανώνυμη εταιρία (άρθρ. 26 ν. 1914/1990), αλλά και μετά την εφαρμογή του ν. 2076/92 “ανάληψη και άσκηση δραστη-

ριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις”, ο οποίος ενσωμάτωσε στην Ελληνική Τραπεζική νομοθεσία τις διατάξεις της 89/646/ΕΟΚ οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δεν καθιερώνουν αντικείμενη στο άρθρο 4 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος ανισότητα υπέρ της ΑΤΕ, για την οποία εισάγει ένα, όχι εξαιρετικό, αλλά ειδικό δίκαιο εκτέλεσης, ούτε στερούν το κατοχυρωμένο με το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, δικαίωμα στην παροχή εννόμου προστασίας από τα Δικαστήρια, δεδομένου ότι ο οφειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, με βάση τις ανωτέρω διατάξεις, μπορεί να προβάλλει τις αντιρρήσεις του με ανακοπή ενώπιον του Ειρηνοδικείου της έδρας του επισπεύδοντος την εκτέλεση καταστήματος της ΑΤΕ (ΜΠρωτΛ 643/96, 412/95).

Τα ίδια ως άνω, ισχύουν και επί ανακοπής του τρίτου κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως (άρθρ. 936 ΚΠολΔ), δεδομένου ότι με αυτήν ανοίγεται δίκη περί την εκτέλεση, γιατί στη νομική του φύση το ένδικο αυτό βοήθημα αποτελεί αρνητική διαπλαστική αγωγή, που στοχεύει στην ακύρωση της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης (ΕφΑθ 6735/96 ΕΛΑθ 38, 667).

Επειδή, ο πρώτος των καθ'ων η ανακοπή, αν και κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα (άρθρ. 126, 228, 226 παρ. 4 ΚΠολΔ) να παραστεί στη συζήτησή της ανακοπής στη δικάσιμο της 9.5.2000 και, μετά από αναβολή, που σημειώθηκε στο πινάκιο, στην αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας (βλ. έκθεση επίδοσης), δεν εμφανίσθηκε και συνεπώς, πρέπει να δικασθεί ερήμην (άρθρ. 271 ΚΠολΔ), εκπροσωπούμενος, ωστόσο, από την παρισταμένη δεύτερη των καθ'ων, αφού στην παρούσα δίκη η μεταξύ τους ομοδικία είναι αναγκαστική (άρθρ. 936 παρ. 2, 76

παρ. 1 εδ. τελευταίο ΚΠολΔ, βλ. Ολ. ΑΠ 63/1981 ΝοΒ 29. 1257).

Στην υπό κρίση ανακοπή τους, οι ανακόπτουσες εκθέτουν ότι δυνάμει του υπ' αρ. 5295/15.11.99 α' επαναληπτικού προγράμματος της Συμ/φου Σ.Ν., η δεύτερη των καθ' ων, για να ικανοποιήσει χρηματική απαίτησή της σε βάρος του πρώτου των καθ' ων, επισπεύδει αναγκαστικό πλειστηριασμό σε βάρος του ποσοστού του, του 1/4 εξ αδιαιρέτου ακινήτων, συνολικής εκτάσεως 4000 τ.μ., όπως περιγράφονται στην ανακοπή τους. Ότι, οι ίδιες έχουν καταστεί, η μιν πρώτη κυρία κατά το 1/100 και επικαρπώτρια κατά τα 99/100, η δε δεύτερη ψιλή κυρία κατά τα 99/100 στα υπόλοιπα 3/4 των ακινήτων, που αντιστοιχούν σε αυτοτελές (διαιρετό) τμήμα, εκτάσεως 3000 τ.μ. Ότι, συνεπώς, πραγματοποιηθσομένης της αναγκαστικής εκτέλεσης στο 1/4 εξ αδιαιρέτου των ακινήτων, θίγονται τα αναφερθέντα δικαιώματά τους επί της έκτασης των 3000 τμ.

Ζητούν, κατόπιν τούτων, να αναγνωρισθεί το δικαίωμα εκάστης επί της ανωτέρω εκτάσεως και να ακυρωθεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Με το εκτεθέν περιεχόμενο, η ανακοπή αυτή, εισάγουσα δίκη περί την εκτέλεση, αναρμολδίως εισήχθη στο παρόν Δικαστήριο, το οποίο, συνεπώς, αφού κηρύξει την αναρμολδιότητά του, πρέπει να παραπέμψει την ανακοπή στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο Λάρισας.

131/2001

Πρόεδρος: Χρυσούλα Χαλιαμούρδα
Εισηγητής: Κων. Βελισσάρης
Δικηγόροι: Απ. Βλπσάκης, Χρ. Λόκας

ΕΧΘΡΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ (ν. 2636/1940).
Θεωρούνται, πλὴν άλλων, και τα κινητά ή ακίνητα πράγματα, που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν σε εχθρούς. Οι εν

λόγω περιουσίες τίθενται αυτοδίκαια υπό τη μεσεγγύηση του Ελληνικού κράτους, που καθίσταται απλός κάτοχος αυτών, δίχως να απαιτείται διοικητική ή δικαστική πράξη, απαγορευόμενης έκτοτε με ποινή ακυρότητας, κάθε διάθεσής τους από τον εχθρό δικαιούχο. Δεν εμποδίζονται όμως τρίτοι-μη εχθροί, να χρσνσιδεσπόσουν των ως άνω ακινήτων και να αποκτήσουν επ αυτών κυριότητα, ούτε επέρχεται αναστολή ή διακοπή παραγραφής των ενοχικών η εμπραγμάτων αξιώσεων του εχθρού-κυρίου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ. 20ετής επί διεκδικητικής αγωγής, αρχόμενη από τη κατάληψη του πράγματος από τρίτο.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ παραγραφής, αν υπάρχει εμπόδιο εκ λόγων ανώτερης βίας προς άσκηση της αξίωσης, στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής. Στοιχεία για το ορισμένο της ένστασης αυτής.

ΚΛΗΡΟΣ. Πριν το ν. 431/1968 ο κληρούχος αγροτικής αποκατάστασης θεωρείται καλόπιστος νομέας, έστω κι αν ακόμη δεν είχε τη κατοχή του παραχωρηθέντος κλήρου, με συνέπεια ο κλήρος αυτός να είναι ανεπίδεκτος χρσνσικτησίας. Μετά τον ως άνω νόμο δεν θεωρείται πλασματικά καλόπιστος νομέας, εφ' όσον δεν έχει το κλήρο στη κατοχή του και χωρεί χρσνσικτησία.

ΣΩΡΕΥΣΗ διεκδικητικής και αρνητικής αγωγής μη νόμιμη, λόγω μεταξύ τους αντίφασης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2, 6, 7, 12 και 13 του α.ν. 2636/1940 "περί δικαιοπρασιών εχθρών και μεσεγγυήσεως εχθρικών περιουσιών" εχθροί κατά την έννοια του νόμου αυτού θεωρούνται μεταξύ άλλων, και τα φυσικά πρόσωπα τα οποία είχαν την ιθαγένεια ή την κατοικία ή τη νόμιμη διαμονή τους σε κράτη, τα οποία με βασιλικά διατάγματα

που εκδίδονται, ορίζονται κάθε φορά εχθροί, ενώ εχθρικές περιουσίες θεωρούνται, εκτός από άλλες, κινητά ή ακίνητα πράγματα που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν νομίμως σε εχθρούς. Με το νόμο αυτό οι παραπάνω περιουσίες έχουν τεθεί αυτοδικαίως υπό τη μεσεγγύηση του Ελληνικού κράτους, χωρίς να απαιτείται διοικητική ή δικαστική πράξη, έκτοτε δε, απαγορεύτηκε και κηρύχθηκε άκυρη κάθε διάθεσή τους. Διαχειριστές των παραπάνω περιουσιών ορίστηκαν οι οικονομικοί έφοροι της περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το περιουσιακό στοιχείο, οι οποίοι εκπροσωπούν πλήρως δικαστικά και εξώδικα τον κύριο της υπό μεσεγγύηση περιουσίας.

Με το β.δ. της 10/10.11.1940 ορίστηκε ως εχθρικό κράτος και η Αλβανία, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν 4506/1966 “περί απαγορεύσεως άνευ ειδικής άδειας δικαιοπραξιών, αφορωσών τας εν Ελλάδι περιουσίας των εν Αλβανία Ελλήνων το γένος”, απαγορεύεται η σύναψη συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο τη σύσταση, αλλοίωση ή κατάργηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν σε Έλληνες στο γένος Αλβανούς υπηκόους, που διαμένουν στην Αλβανία, εκτός εάν δοθεί άδεια του Υπουργείου Εξωτερικών που εκδίδεται με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Εσωτερικών. Από το συνδυασμό των πιο πάνω διατάξεων, συνάγεται ότι η μεσεγγύηση ακινήτου εχθρικής περιουσίας, που καθιστά απλό κάτοχο το Ελληνικό Δημόσιο (ΑΠ 649/1977 ΝοΒ 26.351) και απαγορεύει κάθε διάθεση της περιουσίας από τον εχθρό δικαιούχο, δεν κωλύει τους τρίτους μη εχθρούς να ασκήσουν τα κατά του κυρίου της υπό μεσεγγύηση περιουσίας δικαιώματά τους και να επιδιώξουν τη σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία ικανο-

ποίησή τους (άρθρο 10 α.ν. 2636/1940).

Επομένως, αυτή καθ’ εαυτή η θέση υπό μεσεγγύηση της εχθρικής περιουσίας, δεν εμποδίζει τρίτο μη εχθρό να χρησιδεσπώσει τεθέν υπό τη μεσεγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου εχθρικό ακίνητο και να αποκτήσει την κυριότητα αυτού δια χρησικτησίας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ΑΚ, ούτε και συνεπάγεται την αναστολή ή διακοπή της παραγραφής των ενοχικών ή εμπράγματων αξιώσεων του εχθρού-κυρίου του ακινήτου (ΑΠ 1429/1995 ΕλλΔνη 39.594).

Ακολούθως, από το συνδυασμό των άρθρων 249, 251, 1094 και 1095 του ΑΚ, συνάγεται ότι η διεκδικητική της κυριότητας ακινήτου αγωγή, ως αξίωση που απορρέει από το απόλυτο εμπράγματο δικαίωμα της κυριότητας, παραγράφεται μετά την πάροδο είκοσι ετών. Η παραγραφή αρχίζει από την κατάληψη του πράγματος από κάποιον τρίτο και συμπληρώνεται με την παράλειψη του δικαιούχου να ασκήσει το δικαίωμα της κυριότητάς του επί μία εικοσαετία, χωρίς να ερευνάται τι είδους νομή ή κατοχή μπορεί να οδηγήσει σε κτήση της κυριότητας με χρησικτησία. Μετά τη συμπλήρωση του χρόνου της παραγραφής, δικαιούται ο υπόχρεος να προβάλλει την ένσταση της παραγραφής και να αρνηθεί την απόδοση του διεκδικούμενου πράγματος (ΑΠ 871/1994 ΕλλΔνη 38.599 ΑΠ 713/1993 ΕλλΔνη 36.132, ΕφΑθ 10611/1998 ΕλλΔνη 40.1105, Γεωργιάδης στον ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, άρθρο 1094 αρ. 32-33, Παπαδόπουλος, Αγωγές Εμπράγματος Δικαίου εκδ. 1989 σελ. 268-269).

Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 1033, 1041, επ. του ΑΚ και 262 παρ. 1 του ΚΠολΔ, συνάγεται ότι ο ισχυρισμός που προβάλλεται από τον εναγόμενο κατά της διεκδικητικής αγωγής ακινήτου, ότι απέκτησε αυτός την κυριότητα του επιδικίου με τακτική ή

έκτακτη χρησικτησία, αποτελεί ένσταση μεν, αν η αγωγή στηρίζεται σε άλλο, παράγωγο ενδεχομένως, τρόπο κτήσης της κυριότητας ή και σε πρωτότυπο τρόπο εφόσον όμως τα περιστατικά που προτείνονται, αληθινά υποτιθέμενα, προσπορίζουν στον προτείναντα την κυριότητα και είναι μεταγενέστερα αυτών της αγωγής, ή ο χρόνος της νομής που περιέχεται σ' αυτά είναι επαρκής για τη συμπλήρωση διπλής χρησικτησίας, άρνηση δε της αγωγής αν τα περιστατικά αυτά συμπίπτουν ή είναι προγενέστερα εκείνων που περιέχονται στην αγωγή (ΑΠ 256/1989 ΕλλΔνη 31.528 ΕφΘεσ 2444/1994, Αρμ. ΜΘ' 1285).

Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 1041, 1042 και 1045 του ΑΚ, προκύπτει ότι η κυριότητα ακινήτου μπορεί να αποκτηθεί πρωτοτύπως με τακτική και έκτακτη χρησικτησία. Ειδικότερα, για την απόκτηση της κυριότητας ακινήτου με τακτική χρησικτησία απαιτείται νόμιμος τίτλος, μεταγραφή τούτου και νομή με διάνοια κυρίου και καλή πίστη για μια δεκαετία συνεχώς, με έκτακτη δε χρησικτησία απαιτείται νομή με διάνοια κυρίου επί μια εικοσαετία συνεχώς, προς συμπλήρωση της οποίας δικαιούται ο καθολικός ή ειδικός διάδοχος, σύμφωνα με το άρθρο 1051 ΑΚ, να προσμετρήσει στο χρόνο της δικής του νομής και το χρόνο της με τα πιο πάνω προσόντα νομής που άσκησε ο δικαιοπάροχος του. Άσκηση δε νομής η οποία απαιτείται για την κτήση της κυριότητας με τακτική ή έκτακτη χρησικτησία, αποτελούν, όταν πρόκειται ειδικότερα για ακίνητο, οι υλικές και εμφανείς επάνω σε αυτό πράξεις με τις οποίες φανερώνεται η βούληση του νομέα να έχει το πράγμα για το δικό του (ΑΠ 1448/1997 ΕλλΔνη 39.384, ΑΠ 1429/1997 ΕλλΔνη 39.859, ΑΠ 1413/1995 ΕλλΔνη 39. 594).

Τέλος, από τη διάταξη του άρθρου 79 παρ. 2 του Αγροτικού Κώδικα, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των παρ. 1 και 3 του ίδιου άρθρου και τις διατάξεις των άρθρων 26, 74, 180 και 203 του ίδιου Κώδικα, ενόψει και του άρθρου 1 παρ. 1 του ΑΝ 431/1968, προκύπτει ότι ο κληρούχος που έχει αποκατασταθεί κατά τον Αγροτικό νόμο από την παραχώρηση σ' αυτόν συγκεκριμένου κλήρου και μέχρι της έναρξης ισχύος του α.ν. 431/1968, θεωρούνταν ως μόνος καλής πίστης νομέας του, έστω και αν ακόμα δεν είχε την κατοχή του κλήρου που του είχε παραχωρηθεί, με συνέπεια ο κλήρος αυτός να μην μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο νομής άλλου, ούτε να μπορεί να αποκτηθεί κυριότητα από άλλον με χρησικτησία, τακτική ή έκτακτη. Μετά δε την επελευθέρωση νομοθετική μεταβολή με τον α.ν. 431/1968, από την ημέρα ισχύος του (23.5.1968) και εφεξής ο αποκατασταθείς κληρούχος και οι κληρονόμοι του έπαυσαν να θεωρούνται, κατά πλάσμα του νόμου, αποκλειστικοί νομείς, εφόσον δεν κατέχουν και νέμονται πραγματικά αυτόν. Συνεπώς, από την ως άνω χρονολογία και εφεξής είναι δυνατή η χωρίς τη θέληση του κληρούχου απόκτηση νομής από τρίτο πρόσωπο επί του κλήρου, η νομή δε αυτή του τρίτου είναι δυνατό να οδηγήσει σε κτήση κυριότητας με τακτική ή έκτακτη χρησικτησία, εφόσον συντρέχουν οι όροι του νόμου και δεν επέρχεται κατάτμηση του κλήρου (ΑΠ 1401/1997 ΕλλΔνη 39.811, ΑΠ 1692/1991 ΕλλΔνη 34.578, ΕφΑθ 7246/1996 ΕλλΔνη 39.135).

Στην προκειμένη περίπτωση, η ενάγουσα εκθέτει με την υπό κρίση αγωγή ότι είναι αποκλειστική κυρία, νομέας και κάτοχος του λεπτομερώς περιγραφόμενου σε αυτή κατά θέση, όρια και έκταση ακινήτου, το οποίο περιήλθε στην κυριότητά της δυ-

νάμει της υπ' αριθμ. 33/16.2.1974 τελεσίδικης απόφασης του Ειρηνοδικείου Λάρισας την οποία μετέγραψε στο βιβλίο μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας στις 30.7.1974. Ότι η παραπάνω απόφαση επικύρωσε τη δύναμη του υπ' αριθμ. 71032/30.4.1953 συμβολαιογραφικού προσυμφώνου του συμβολαιογράφου Χ.Μ. ανώμαλη μεταβίβαση αγροτικού κλήρου, σύμφωνα με την οποία ο Δ.Π. υποσχέθηκε να πωλήσει και μεταβιβάσει κατά πλήρη κυριότητα στον καθολικό δικαιούχο της ενάγουσας, Γ.Σ. το υπ' αριθμ. 54 κληροτεμάχιο, εμβαδού 2.000,28 τ.μ. που βρίσκεται στη συνοικία Φ. του δήμου Λάρισας. Ότι ακολούθως, με την υπ' αριθμ. 12423/15.4.1975 συμβολαιογραφική δήλωση αποδοχής του συμβολαιογράφου Δ.Κ. αποδέχτηκε την πιο πάνω απόφαση, την οποία και μετέγραψε στο βιβλίο μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας στις 22.4.1975. Ότι κατ' αυτό τον τρόπο, έκτοτε απέκτησε την κυριότητα του παραπάνω ακινήτου, το οποίο και χαρακτηρίστηκε ως εχθρική περιουσία, αφού η ενάγουσα ήταν μόνιμη κάτοικος Κορυτσάς Αλβανίας και Αλβανή υπήκοος. Εκθέτει επίσης ότι ο εναγόμενος κατέβαλε και κατέχει παράνομα από ετών τμήμα του ακινήτου της, έκτασης 180 τ.μ., όπως αυτό ειδικότερα περιγράφεται στην υπό κρίση αγωγή και έκτοτε το κατέχει και το νέμεται αποβάλλοντας αυτή (ενάγουσα) από τη νομή του επιδίκου.

Η ενάγουσα ως εκ τούτου ζητεί από το δικαστήριο, όπως παραδεκτά κατ' άρθρο 223 ΚΠολΔ περιορίζει το αίτημά της με τις έγγραφες προτάσεις της, να αναγνωριστεί ως αποκλειστική κυρία του επιδίκου ακινήτου, καθώς και να απαγορευθούν μελλοντικές πράξεις διατάραξης σε αυτό. Ζητεί επίσης να κηρυχθεί η απόφαση που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστική, καθώς και να καταδικασθεί ο εναγόμενος στη δικαστική της δαπάνη Με τέ-

τοιο περιεχόμενο και αιτήματος η αγωγή, περίληψη της οποίας εγγράφηκε στα οικεία βιβλία διεκδικήσεων, αρμόδια καθ' ύλην και κατά τόπο φέρεται ενώπιον αυτού του δικαστηρίου κατά την τακτική διαδικασία (ΚΠολΔ 9, 11 περ. 1, 14 παρ. 2, 29, 208 επ. και 220) είναι πλήρως ορισμένη, απορριπτομένης της περί αοριστίας ένστασης που προβάλλει με τις έγγραφες προτάσεις του ο εναγόμενος και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1033, 1094, 1192 του ΑΚ και 176 του ΚΠολΔ, εκτός των αιτημάτων: α) περί προσωρινής εκτελεστότητας της παρούσας διότι η προσωρινή εκτέλεση προϋποθέτει καταψηφιστική απόφαση, δηλαδή απόφαση που περιέχει διάταξη για καταδίκη και συνεπώς, δεν είναι δεκτικές προσωρινής εκτέλεσης οι αποφάσεις με τις οποίες αναγνωρίζεται ή διαπλάσσεται κατάσταση (Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεση, αρθ. 907, σ. 132, Γέσιου-Φαλτσί, Αναγκαστική Εκτέλεση τ.Α', σ. 53, Βαθρακοκοιλής, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, άρθρο 907, σ. 153), όπως και στην προκειμένη περίπτωση, όπου με την υπό κρίση αγωγή η ενάγουσα έχει, κατόπιν του παραδεκτού περιορισμού του αιτήματος αυτής, μόνο αναγνωριστικό αίτημα και β) περί απαγόρευσης μελλοντικών πράξεων διατάραξης στο επίδικο, καθόσον η διεκδικητική αγωγή δεν μπορεί να σωρευτεί με την αρνητική διότι υπάρχει αντίφαση μεταξύ τους, αφού στη διεκδικητική αγωγή υπάρχει ολική αφαίρεση ή κατακράτηση του πράγματος, ενώ στην αρνητική αγωγή υπάρχει μερική προσβολή της κυριότητας (Παπαδόπουλος, Αγωγές Εμπράγματος Δικαίου, εκδ. 1989, σελ. 306).

Σημειωτέον είναι ότι η ενάγουσα παραιτήθηκε σύμφωνα με όσα ορίζει η διάταξη του άρθρου 294 ΚΠολΔ του δικογράφου της με αριθμό κατάθεσης

689/2.11.1999 όμοιας αγωγής της κατά του εναγομένου, πριν αρχίσει η προφορική συζήτηση της ουσίας της υπόθεσης, με έγγραφη δήλωση του κατά την επίδοση στον εναγόμενο της υπό κρίση αγωγής. Συνεπώς ο ισχυρισμός του εναγομένου ότι θα πρέπει να ανασταλεί η εκδίκαση της υπό κρίση αγωγής λόγω εκκρεμοδικίας (άρθρο 222 ΚΠολΔ), είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Επομένως, η υπό κρίση αγωγή πρέπει κατά τα λοιπά να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν ως προς την αλήθεια του περιεχομένου της.

Ο εναγόμενος με τις έγγραφες προτάσεις του ισχυρίζεται ότι το επίδικο ακίνητο περιήλθε στην κατοχή του δυνάμει του υπ' αριθμ. 105387/24.9.1965 συμβολαιογραφικού προσυμφώνου πώλησης του συμβολαιογράφου Χ.Μ., ότι έκτοτε νέμεται αυτό με καλή πίστη και με διάνοια κυρίου, καθώς και ότι δυνάμει του με ημερομηνία 4.1.1979 Προεδρικού Διατάγματος (ΦΕΚ 121Δ/26.2.1979), το επίδικο έπαψε να υφίσταται ως κληροτεμάχιο και εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης της Λάρισας. Προβάλλει δε την εκ του άρθρου 249 του ΑΚ ένσταση παραγραφής της υπό κρίση αγωγής, αφού από την 22.4.1975. οπότε η ενάγουσα απέκτησε την κυριότητα του επίδικου και ταυτόχρονα άρχισε η διατάραξη αυτής (κυριότητας), δεδομένου ότι ο εναγόμενος ισχυρίζεται ότι ήδη νεμόταν αυτό με διάνοια κυρίου, παρήλθε μέχρι την άσκηση της υπό κρίση αγωγής χρονικό διάστημα πέραν των είκοσι ετών. Η ένσταση αυτή είναι νόμιμη, την ουσιαστική βασιμότητα της οποίας θα πρέπει να αποδείξει ο εναγόμενος, εν όψει του ότι η ενάγουσα αρνείται τα θεμελιωτικά περιστατικά αυτής.

Εξάλλου, ο ισχυρισμός της ενάγουσας ότι η παραγραφή της υπό κρίση αγωγής έχει διακοπεί από το έτος 1940, δυνάμει των διατάξεων του α.ν. 2636/1940,

είναι απορριπτός ως μη νόμιμος, αφού, σύμφωνα και με τα όσα εκτέθηκαν ανωτέρω στη μείζονα σκέψη της παρούσας, από καμία διάταξη του ως άνω νόμου ή από άλλη διάταξη νόμου, δεν προκύπτει βούληση του νομοθέτη περί διακοπής της παραγραφής σε όσα ακίνητα έχουν χαρακτηριστεί ως εκθρικές περιουσίες και τέθηκαν υπό τη μεσεγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Επίσης, εάν εκτιμηθεί ότι η ενάγουσα προβάλλει με αντένσταση τον ισχυρισμό ότι η παραγραφή της υπό κρίση αγωγής έχει ανασταλεί κατ' άρθρο 255 του ΑΚ, διότι αυτή εμποδίστηκε από λόγο ανώτερης βίας να ασκήσει την αξίωσή της μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής και ειδικότερα διότι η ίδια αδυνατούσε να ταξιδέψει από την Αλβανία, όπου ήταν η μόνιμη κατοικία της στην Ελλάδα, λόγω της απαγόρευσης στους πολίτες της Αλβανίας να ταξιδεύουν στην Ελλάδα, αυτός είναι απορριπτός προεκόντως ως αόριστος, αφού δεν εκθέτει όπως οφείλε, πότε άρχισε από τον εναγόμενο η προσβολή του δικαιώματος κυριότητάς της επί του επιδικίου, έτσι ώστε να κριθεί από το παρόν Δικαστήριο ποιο ήταν το τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής, κατά το οποίο αυτή εμποδίστηκε να ασκήσει το δικαίωμά της, ούτε και το πότε έπαυσε να υφίσταται ο επικαλούμενος από αυτή λόγος ανωτέρας βίας, οπότε και συνεχίζεται πλέον η κατ' άρθρο 249 του ΑΚ παραγραφή (ΑΠ 819/1984 ΝοΒ 33.612, ΕφΘεσ. 3587/1991 Αρμ. 1992, 111).

Περαιτέρω, ο εναγόμενος προβάλλει την ένσταση ίδιας κυριότητας, ισχυριζόμενος, όπως ήδη εκτέθηκε, ότι απέκτησε την κυριότητα του επιδικίου με έκτακτη χρησικτησία, αφού νέμεται και κατέχει αυτό με διάνοια κυρίου από το έτος 1965 και μέχρι σήμερα. Η παραπάνω ένσταση,

είναι μεν νόμιμη σύμφωνα με όσα ορίζουν τα άρθρα 1033 και 1045 του ΑΚ, πλην όμως για το χρονικό διάστημα από το έτος 1979 και έπειτα, διότι μέχρι το πιο πάνω έτος, οπότε το επίδικο εντάχθηκε στο σχέδιο της πόλης της Λάρισας, αυτό ήταν τμήμα κληροτεμαχίου που είχε παράνομα κατακτηθεί, επί του οποίου δεν μπορούσε να αποκτηθεί κυριότητα με χρησικτησία, σύμφωνα και με τα ανωτέρω εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη της παρούσας. Επομένως, ο εναγόμενος θα πρέπει να αποδείξει την ουσιαστική βασιμότητα της πιο πάνω ένστασής του, εν όψει του ότι η ενάγουσα αρνείται τα θεμελιωτικά περιστατικά αυτής.

Εξάλλου, ο ισχυρισμός της ενάγουσας ότι δεν δύναται να αποκτηθεί κυριότητα στο επίδικο δια χρησικτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 2636/1940 και του ν. 4506/1966, είναι απορριπτέος ως μη νόμιμος, αφού, σύμφωνα και με τα όσα εκτέθηκαν ανωτέρω στη μείζονα σκέψη της παρούσας, από καμία διάταξη του ως άνω νόμου ή από άλλη διάταξη νόμου, δεν προκύπτει βούληση του νομοθέτη, περί μη δυνατότητας κτήσης κυριότητας με τα προσόντα της τακτικής ή έκτακτης χρησικτησίας σε όσα ακίνητα έχουν χαρακτηρισθεί ως εχθρικές περιουσίες και τέθηκαν υπό τη μεσεγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Τέλος, ο εναγόμενος με τις έγγραφες προτάσεις του, εκθέτει ότι η άσκηση της υπό κρίση αγωγής εκ μέρους της ενάγουσας είναι καταχρηστική, καθόσον γνώριζε ότι από το έτος 1965 νέμεται (ο εναγόμενος) το επίδικο διανοία κυρίου, ασκώντας τις προσιδιάζουσες στη φύση του πράξεις νομής και κατοχής, κτίζοντας μάλιστα οικία το έτος 1969 στην οποία και διαμένει έκτοτε με την οικογένειά του χωρίς επί τριάντα πέντε έτη να προβάλλει κάποια αντίρρηση ή να διαμαρτυρηθεί, έτσι ώστε η επί σειρά

ετών αδράνεια αυτής προς άσκηση του περί κυριότητας δικαιώματός της, να του δημιουργήσει την εύλογη πεποίθηση ότι δεν θα το ασκήσει. Ο ισχυρισμός αυτός του εναγόμενου συνιστά ένσταση σπριζόμενη στη διάταξη του άρθρου 281 του ΑΚ, και εν όψει του ότι η ενάγουσα αρνείται τα θεμελιωτικά περιστατικά αυτής, υπόχρεος προς απόδειξη της είναι ο εναγόμενος.

Από τα επικαλούμενα και νομίμως προσκομιζόμενα από την ενάγουσα έγγραφα και ειδικότερα: α) το υπ' αριθμ. 71032/30.4.1953 συμβολαιογραφικό προσύμφωνο του συμβολαιογράφου Χ.Μ. β) την υπ' αριθμ. 33/16.2.1974 τελεσίδικη απόφαση του Ειρηνοδικείου Λάρισας η οποία μεταγράφηκε στο βιβλίο μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας στις 30.7.1994 και γ) την υπ' αριθμ. 12423/15.4.1975 συμβολαιογραφική δήλωση αποδοχής του συμβολαιογράφου Δ.Κ. με την οποία η ενάγουσα αποδέχτηκε την πιο πάνω απόφαση, η οποία και μεταγράφηκε στο βιβλίο μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας στις 22.4.1975, προαποδεικνύεται πλήρως ότι στις 22.4.1975 η ενάγουσα απέκτησε την κυριότητα μεγαλύτερης έκτασης, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και το επίδικο. Επίσης, από τις έγγραφες προτάσεις του εναγόμενου συνομολογείται ότι από την ως άνω ημερομηνία και μέχρι σήμερα, αυτός νέμεται και κατέχει το επίδικο. Συνεπώς για τα περιστατικά αυτά, που αποδεικνύονται πλήρως δεν θα τεθεί θέμα απόδειξης στην ενάγουσα{...}

147/2001

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος

Εισηγήτρια: Χριστίνα Τζίμα

Δικηγόροι: Θεοφ. Κώτσιου, Χρ. Τσιαμπαλής

ΔΙΑΝΟΜΗ κληρονομιάς περιουσίας. Αν στη περιουσία αυτή υπάρχει ακίνητο, που χρησίμευε, όσο ζούσε ο κληρονομούμενος, ως κύριος τόπος διαμονής του ιδίου και του επιζώντα συζύγου του, το δικαστήριο μπορεί, με εκτίμηση ειδικών περιστάσεων, να επιδικάσει τη κυριότητα αποκλειστικά στο τελευταίο, ύστερα από αίτησή του υποβαλλόμενη στο δικαστήριο της αγωγής για διανομή, μέχρι τη πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο.

ΠΡΩΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ. Δεν είναι εκείνη κατά την οποία, συζητήθηκε μεν η αγωγή, πλην όμως διατάχθηκε η αναστολή της δίκης μέχρι την προσκόμιση πιστοποιητικού της Εφορίας περί δήλωσης φόρου κληρονομιάς, διότι δεν συντρέχει πραγματική έναρξη εκδίκασης της υπόθεσης.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 1889 ε-δαφ. α' του ΑΚ, αν υπάρχει στην κληρονομία που πρέπει να διανεμηθεί, ακίνητο που χρησίμευε όσο ζούσε ο κληρονομούμενος, ως ο κύριος τόπος διαμονής του ιδίου και του συζύγου του που επιζεί, το δικαστήριο μπορεί, κατά τη διανομή της κληρονομιάς, ύστερα από αίτηση του τελευταίου, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, να επιδικάσει την κυριότητα του ακινήτου αποκλειστικά σ' αυτόν. Η ρύθμιση που περιέχεται στην ανωτέρω διάταξη αποτελεί ειδική έκφραση της γενικότερης τάσης για προστασία της οικογενειακής στέγης, επιδικάζεται δε η κυριότητα του ακινήτου στο σύζυγο που επιζεί υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) το ακίνητο πρέπει να εντάσσεται στη διανεμητέα κληρονομία και να χρησίμευε, όσο ζούσε ο κληρονομούμενος ως ο κύριος τόπος διαμονής του ιδίου και του συζύγου του που επιζεί, β) να συντρέχουν ειδικές περιστάσεις, όπως η ύπαρξη τέκνων, η συνδρομή άλλων κληρονομιαίων στοιχείων εκτός από το συγκεκριμένο ακίνητο, η οικονομική κατάσταση του συζύγου που επιζεί, η

δυνατότητα και οι προϋποθέσεις εγκατάστασης των προσώπων αυτών σε άλλο ακίνητο, εκτός από αυτό, που χρησιμοποιούνταν ήδη ως τόπος κύριας διαμονής, η ηλικία του αιτούντος, ο δεσμός με τον θανόντα όσο ζούσε, ο βαθμός συγγενείας του με τους λοιπούς συγγληρονόμους, η έλλειψη άλλης κατάλληλης κατοικίας για τον ίδιο, οι επαρκείς χρηματικοί πόροι, η αξία του ακινήτου σε σχέση και με την κληρονομική μερίδα του αιτούντος συζύγου γ) να υποβληθεί αίτηση του επιζώντος συζύγου να επιδικασθεί σ' αυτόν αποκλειστικά η κυριότητα του ακινήτου.

Σε σχέση με το χρόνο υποβολής της αίτησης από το σύζυγο που επιζεί, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 483 παρ. 2 και 3 του ΚΠολΔ για την επιδίκαση επιχείρησης. Έτσι, η σχετική αίτηση, πρέπει να υποβληθεί στο δικαστήριο που δικάζει την αγωγή για διανομή της κληρονομιάς μέχρι την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο (βλ. Παπαστεργίου στον ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, άρθρο 1889, αριθμ. 3-12).

Στην προκειμένη περίπτωση η εναγομένη με τις από 15.9.1988 προτάσεις της υπέβαλε στο Δικαστήριο το αίτημα να επιδικασθεί σ' αυτήν αποκλειστικά η κυριότητα του ακινήτου, το οποίο, όσο ζούσε ο κληρονομούμενος - σύζυγος της αποτελούσε τον κύριο τόπο διαμονής και των δύο, ενόψει της ηλικίας της (56 ετών κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής και 70 ετών σήμερα), του δεσμού της με το σπίτι αυτό, της έλλειψης άλλης στέγης, σε αντίθεση με τον αντίδικο - πατέρα του κληρονομούμενου, που έχει δικό του σπίτι και ήταν τότε 87 χρόνων και της ανυπαρξίας κατιόντων. Αφού έγινε συζήτηση της υπό κρίση αγωγής στις 20.9.1988, διατάχθηκε η αναστολή της δίκης μέχρις ότου οι διάδικοι προσκομίσουν πιστοποιητικά της αρμόδιας Εφορίας περί υποβολής απ' αυ-

τούς δηλώσεως φόρου κληρονομίας ή εκδόσεως πράξεως επιβολής του φόρου αυτού. Η ως άνω συζήτηση δεν θεωρείται ως πρώτη συζήτηση της αγωγής, διότι δεν συντρέχει πραγματική έναρξη εκδίκαση της υπόθεσης (βλ. Β. Βαθρακοκοίλη, αρθρ. 281 αριθμ. 1).

Στη συνέχεια μετά τη συζήτηση της αγωγής κατά τη δικάσιμο της 17ης Φεβρουαρίου 1998 εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 716/1998 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, η οποία διέταξε αποδείξεις. Η εναγομένη για την ως άνω συζήτηση, κατέθεσε τις από 16.2.1998 προτάσεις της, με τις οποίες όμως, δεν επανέφερε το αίτημα επιδίκασης σ' αυτήν αποκλειστικά της κυριότητας του ακινήτου, που χρησίμευε ως οικογενειακή στέγη αυτής και του θανόντος συζύγου της, ούτε καν επικαλέσθηκε τις από 15.9.1998 κατατεθείσες προτάσεις της, στις οποίες περιελάμβανε το αίτημα αυτό. Κατά συνέπεια, απαραδέκτως υποβάλλεται το ανωτέρω αίτημά της με τις προτάσεις, που κατέθεσε στην παρούσα, μετ' απόδειξη συζήτηση της υπόθεσης, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη και πρέπει για το λόγο αυτό να απορριφθεί {...}

169/2001

Πρόεδρος: Ευστ. Τσιούτσιος
Εισηγήτρια: Ευαγγελία Καρδάσι
Δικηγόροι: Ευάγ. Δημοβέλης, Χρ. Ντόλας

ΑΦΗΡΗΜΕΝΗ ΥΠΟΣΧΕΣΗ Η' ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΕΟΥΣ. Είναι ετεροβαρής σύμβαση, με την οποία ο οφειλέτης υποσχεται στο δανειστή παροχή ανεξάρτητη από την αιτία της, ή αναγνωρίζει υφιστάμενο χρέος και πρέπει να γίνεται εγγράφως.

ΑΙΤΙΩΔΗΣ - επιβεβαιωτική ή διαπιστωτική αναγνώριση χρέους. Δεν εφαρμόζεται

επ αυτής το 873 ΑΚ, αλλά στηρίζεται στο 361 ΑΚ και ο σκοπός της κατευθύνεται στην επιβεβαίωση υπάρχουσας ενοχής και στη διασφάλισή της από υπάρχοντα ελαττώματα. Καταρτίζεται άτυπα, ιδρύει νέα ενοχική σχέση, η οποία αποτελεί αυτοτελή βάση υποχρέωσης προς εκπλήρωση της παροχής, αλλά η ισχύουσα για την αναγνωριζόμενη αξίωση παραγραφή ισχύει και για την αιτιώδη αναγνώριση.

ΕΦΕΣΗ. Αν η εκκαλούμενη, κατ' εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, έκανε λαθεμένο νομικό χαρακτηρισμό και υπαγωγή τους όχι στο προσήκοντα κανόνα δικαίου, αλλά το διατακτικό είναι ορθό, δεν εξαφανίζεται από το εφετείο, αλλά θα κριθεί στα πλαίσια της νομικής βάσης, τα στοιχεία της οποίας περιέχει και θα αντικατασταθούν οι αιτιολογίες ως προς τη θεμελίωση του κανόνα δικαίου.

Το Εφετείο έχει, ως προς την αγωγή, την ίδια εξουσία που έχει και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο και μπορεί, χωρίς την υποβολή ειδικού παραπόνου να εξετάσει αυτεπάγγελα τη νομιμότητα αυτής και να την απορρίψει, αν δεν στηρίζεται στο νόμο, αρκεί να μη καθίσταται χειρότερη η θέση του εκκαλούντα.

ΜΙΣΘΩΣΗ. Οι αξιώσεις του μισθωτή για δαπάνες που ενήργησε στο μίσθιο είναι εξάμηνη.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΕΝ ΕΠΙΔΙΚΙΑ. αν μεταξύ δύο διαδικαστικών πράξεων παρέλθει χρόνος μείζων της βραχυπρόθεσμης εξάμηνης παραγραφής.

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ. Τέτοιος δεν είναι ο επερχόμενος στον οφειλέτη, συνεπεία παραγραφής της εναντίον του αξίωσης, αφού η παραγραφή αποτελεί νόμιμη αιτία πλουτισμού.

Με την από 4.2.1999 (και με αριθ. καταθ. 11/1999) αγωγή, για την οποία εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, ο ενάγων

και ήδη εκκαλών ισχυρίσθηκε ότι η εναγομένη και ήδη εφεισίβλητη του εκμίσθωσε, την 1.1.1998, μια παλαιά με ημιπόγειο οικία, ευρισκομένη στον Τύρναβο, για να την χρησιμοποιήσει ως κυρία κατοικία του, αντί μηνιαίου μισθώματος εκ δρχ. 35.000. Επειδή η εν λόγω οικία, λόγω της παλαιότητάς της, ήταν αδύνατον να κατοικηθεί, ο εκκαλών προέβη στις αναφερόμενες στην αγωγή δαπάνες συνολικού ύψους 1.169.680 δρχ., προκειμένου να την καταστήσει κατάλληλη για τη συμφωνηθείσα χρήση. Το ποσό αυτό των ανωτέρω δαπανών, οι οποίες, κατά τη συμφωνία των διαδίκων θα βάρυναν εν τέλει την εφεισίβλητη και θα συμψηφίζονταν με τα οφειλόμενα από τον εκκαλούμενο μισθώματα, αναγνώρισε αυτή, ότι οφείλει στο τελευταίο περί τα μέσα Ιανουαρίου του έτους 1998 και τον Αύγουστο του ιδίου έτους, όταν η μίσθωση έληξε, κατόπιν οικειοθελούς αποχωρήσεως του τελευταίου από το μίσθιο, αφού αφαιρέθηκε από το ποσόν αυτό το ποσόν των οφειλομένων από τον εκκαλούμενο μισθωμάτων, συνολικού ύψους 290.080 δρχ. κατόπιν συμψηφισμού τούτων με το ποσόν της οφειλής της εφεισίβλητης. Όμως, ενώ η τελευταία αναγνώρισε το ανωτέρω χρέος της, το οποίο ανήλθε στο ποσόν των 879.600 δρχ. (1.169.680-290.080), στη συνέχεια αρνήθηκε να καταβάλει τούτο στον εκκαλούμενο, καθισταμένη υπερήμερη περί την πληρωμή του. Γι' αυτό, αυτός ζήτησε να υποχρεωθεί προς τούτο, ως ενεχομένη εκ της άνω συμβάσεως περί αναγνωρίσεως του χρέους της, και επικουρικά κατά τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού.

Η εκκαλούμενη απόφαση, αφού θεώρησε ότι η αγωγή θεμελιώνεται κατά την κυρία της βάση στην ΑΚ 591 και κατά την επικουρική της βάση στις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού, δέχθηκε αυτή

εν μέρει κατ' ουσίαν, κατά την επικουρική της βάση. Τούτο δε διότι, κατά παραδοχή σχετικής ενστάσεως που προέβαλε η εφεισίβλητη, με προφορική δήλωση κατά την έναρξη της στο ακροατήριο συζητήσεως της υποθέσεως ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που καταχωρήθηκε στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά, απορρίφθηκε η αγωγή κατά την κυρία της βάση, καθόσον κρίθηκε ότι υπέκυψε στην εξαμηνια παραγραφή της ΑΚ 603, η οποία είχε συμπληρωθεί εν επιδικία, δεδομένου ότι μεταξύ της αρχικώς ορισθείσας δικάσιμης της 21.4.1999, κατά την οποία αναβλήθηκε η υπόθεση για τη δικάσιμο της 8.12.1999, και της τελευταίας, κατά την οποία συζητήθηκε η υπόθεση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, διέδραμε ολόκληρος ο ανωτέρω χρόνος της παραγραφής.

Ήδη, ο εκκαλών παραπονείται κατά της εκκαλούμενης αποφάσεως για τους λόγους ειδικότερα που διαλαμβάνονται στο εφετήριο έγγραφο και ανάγονται σε εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων, και ζητεί την εξαφάνισή της, προκειμένου να γίνει στο σύνολό της δεκτή η αγωγή.

Επειδή, από τη διάταξη του άρθρου 603 του ΑΚ, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 591 του ιδίου Κώδικα συνάγεται ότι, οι αξιώσεις του μισθωτή για δαπάνες που ενήργησε αυτός στο μίσθιο, είτε είναι αυτές αναγκαίες είτε επωφελείς, παραγράφονται ύστερα από έξι μήνες αφέτου έληξε η μίσθωση, σύμφωνα με τη σύμβαση ή το νόμο, ανεξάρτητα από το αν αποδόθηκε εγκαίρως ή όχι το μίσθιο (βλ. Φίλιο, ΜισθΠρ παρ. 33Ε, σελ 338, Ραφομανίκη, άρθρ. 590-2, αριθ. 11, σελ. 314, Κορνηλάκη, σελ. 357, Κάτρα, Πανδέκτης Μισθώσεων και Οροφοκτισίας, εκδ. 1999, παρ. 35, σελ. 118). Η εν λόγω παραγραφή όπως και κάθε παραγραφή

διακόπεται, κατ' άρθρ. 261 του ΑΚ, με την έγερση της αγωγής, από της οποίας αρχίζει νέα ομοειδής προς τη διακοπέισα παραγραφή, η οποία διακόπεται κάθε φορά εκ νέου με κάθε διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου, κάθε δηλαδή πράξη των διαδίκων ή των νομίμων αντιπροσώπων και πληρεξουσίων τους ή της δικαστικής αρχής που περιέχει τα στοιχεία δικαστικής ενέργειας, η οποία είναι αναγκαία, κατά τις ισχύουσες δικονομικές διατάξεις, για την έναρξη, συνέχιση ή αποπεράτωση της δίκης (βλ. ΑΠ 741/1975 ΝοΒ 24, 141, ΑΠ 155/1966 ΝοΒ 14, 998). Εάν μεταξύ δύο διαδικαστικών πράξεων παρέλθει ολόκληρος ο χρόνος της παραγραφής, γίνεται λόγος για παραγραφή της αξιώσεως εν επιδικία (βλ. ΟλΑΠ 1143/83 ΝοΒ 32, 672, ΑΠ 1502/84 ΝοΒ 33, 1014, Γεωργιάδης - Σταθόπουλος, ΑΚ 261, ΙΙ 3, σελ. 464).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 873 του ΑΚ, η σύμβαση, με την οποία γίνεται υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους, έτσι ώστε να γεννιέται ενοχή ανεξάρτητα από την αιτία του χρέους, είναι έγκυρη, αν η υπόσχεση ή η δήλωση για την αναγνώριση γίνει εγγράφως. Έγγραφο υπόσχεση ή δήλωση αναγνώρισεως που δεν αναφέρει την αιτία του χρέους λογίζεται, σε περίπτωση αμφιβολίας, ότι έγινε με τέτοιο σκοπό. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους είναι η ετεροβαρής εκείνη σύμβαση, με την οποία ο οφειλέτης υπόσχεται στο δανειστή παροχή ανεξάρτητη από την αιτία της, ή αναγνωρίζει ως υφιστάμενο κάποιο χρέος. Αποβλέπει κυρίως στη διευκόλυνση για το δανειστή της επιδίωξης των δικαιωμάτων του, στη αποσαφήνιση αμφιβόλων απαιτήσεων και στην ασφάλεια των συναλλαγών. Ως αντικείμενο μπορεί να έχει κάθε παροχή. Για τη θεμελίωσή της απαιτείται συμφωνία

των μερών, στην οποία η υπόσχεση ή δήλωση αναγνώρισεως πρέπει να γίνεται εγγράφως. Η δημιουργική ενέργεια της αφηρημένης υποσχέσεως ή αναγνώρισεως χρέους συνίσταται στη θεμελίωση αυτοτελούς υποχρέωσης, ανεξάρτητη από την αιτία της (νέο θεμέλιο αξιώσεως), όπου το θεμελιωτικό της αξιώσεως πραγματικό εξαντλείται στην έγγραφη υπόσχεση παροχής. Η εκ της αναγνώρισεως ή εκ της υποσχέσεως ενοχή υπόκειται στη συνήθη παραγραφή (ΑΚ 249), καθόσον η αποσύνδεσή της από τη βασική σχέση την "αποχρωματίζει" και καθιστά έτσι αδύνατη την εφαρμογή οποιασδήποτε άλλης διατάξεως, που εισάγει βραχύχρονη παραγραφή.

Η παραδοχή, σε συγκεκριμένη περίπτωση, της υπάρξεως αφηρημένης υποσχέσεως ή αναγνώρισεως χρέους εξαρτάται από το περιεχόμενο της σχετικής δήλωσεως, το σκοπό της συμφωνίας, την κατάσταση των συμφερόντων των μερών και άλλα διαγνωστικά περιστατικά. Κρίσιμο (αλλά όχι δεσμευτικό) στοιχείο για την παραδοχή αφηρημένης υποσχέσεως ή αναγνώρισεως χρέους είναι η μη αναφορά της αιτίας στο έγγραφο της αναγνώρισεως ή της υποσχέσεως. Ωστόσο, η αναφορά της αιτίας του χρέους δεν βλάπτει, αν, με βάση τα παραπάνω στοιχεία, προκύπτει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη είχαν σκοπό, παρόλα αυτά να θεμελιώσουν αφηρημένη υπόσχεση κατά την έννοιά της ΑΚ 873 (βλ. ΑΠ 276/1983 Δνν 24, 957, ΑΠ 879/1974 ΝοΒ 23, 489, ΕΑ 2251/1996 ΔΕΕ 4, 496, ΕφΠειρ 993/1993 Δνν 1994, 1724, ΕΑ 1531/1988 Δνν 1990, 143, Λιακόπουλο στον ΑΚ Γεωργιάδης - Σταθόπουλο, αρθρ. 873-875 αριθ. 10 επ, Ευρυγένη στην Ερμ ΑΚ άρθρ. 873 αρ. 22 επ).

Από την κατά την ΑΚ 873 αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους διαφέρει η αιτιώδης - επιβεβαιωτική ή διαπι-

στωτική αναγνώριση, στην οποία δεν εφαρμόζεται η ΑΚ 873. Η εν λόγω αναγνώριση στηρίζεται στην ΑΚ 361 και ο σκοπός της κατευθύνεται στην επιβεβαίωση υπάρχουσας ενοχής, στη διασφάλισή της από υπάρχοντα ελαττώματα και στην αποκοπή από τον οφειλέτη για το μέλλον των ενστάσεων κατά του αρχικού χρέους (βλ. ΑΠ 585/1973 ΝοΒ 21, 1458, ΑΠ 1021/1972 ΝοΒ 21, 597, ΕΑ 2251/1996 ΔΕΕ 4, 496, ΕΑ 1531/1988 Δνν 1990, 143, ΕΑ 7642/1986 Δνν 1987, 1265). Η αιτιώδης αναγνώριση χρέους καταρτίζεται ατύπως και ιδρύει νέα ενοχική σχέση, η οποία αποτελεί αυτοτελή βάση υποχρέωσης προς εκπλήρωση της παροχής, ανεξάρτητη από την υποκειμένη αιτία, με την έννοια ότι ο οφειλέτης δεν μπορεί να προβάλλει κατ' αυτής ενστάσεις από την παλαιά ενοχική σχέση (βλ. ΑΠ 843/2000 Δνν 42, 160, ΑΠ 264/1989 Δνν 31, 526, ΑΠ 276/83 Δνν 24, 95, ΕΑ 6913/1995 Δνν 38, 935, ΕΑ 12637/1987 ΝοΒ 37, 98, ΕΑ 1531/1988 Δνν 31, 143, ΕΑ 7642/1986 Δνν 28, 1263).

Ωστόσο, η ενοχή που απορρέει από αυτή ευρίσκεται σε στενή εξάρτηση από τη βασική σχέση και τη γενεσιουργό αυτής αιτία, και ως εκ τούτου για το κύρος της αναγνωριστικής συμβάσεως απαιτείται να μνημονεύονται σ' αυτήν όλα εκείνα τα πραγματικά περιστατικά της αναγνωριζόμενης ενοχής, που είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό της τελευταίας (βλ. ΑΠ 264/1989 οπ, ΕΑ 5140/1998 αδημ. ΕΑ 6913/1995 οπ, ΕΑ 7642/1986 οπ, Ευρυγένη, ΕρμΑΚ 873, αριθ. 19 και 20, Λιακόπουλο σε Γεωργιάδη - Σταθόπουλο ΑΚ Εισ άρθρ. 873-875 αριθ 4 και 5). Επομένως, παραμένει αποφασιστική και για την αιτιώδη αναγνώριση χρέους η ισχύουσα παραγραφή για την αναγνωριζόμενη αξίωση (βλ. ΕΑ 2251/1996 ΔΕΕ 4, 496).

Τέλος, από το συνδυασμό των διατά-

ξεων των άρθρων 534, 535 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι, αν η εκκαλουμένη απόφαση, εκτιμώντας τα εκτιθέμενα στην αγωγή πραγματικά περιστατικά, έκανε λανθασμένο νομικό χαρακτηρισμό και υπαγωγή τους όχι στον προσήκοντα κανόνα δικαίου, δεν εξαφανίζεται από το Εφετείο, αφού στο στάδιο αυτό δεν έχει διαπιστωθεί αν το διατακτικό της είναι ορθό (ΚΠολΔ 534), και επομένως σφάλμα της σχετικά με την ουσιαστική βασιμότητα της αγωγής, αλλά θα κριθεί μέσα στα πλαίσια της νομικής βάσης, τα στοιχεία της οποίας και περιέχει. Έτσι, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι το διατακτικό της εκκαλουμένης απόφασης παρά το λανθασμένο νομικό χαρακτηρισμό είναι ορθό, το Εφετείο αντικαθιστά τις αιτιολογίες, ως προς τη θεμελίωση του κανόνα δικαίου που στηρίζει το ίδιο διατακτικό της απόφασης και απορρίπτει την έφεση (βλ ΑΠ 1090/83 Δνν 25, 560, ΑΠ 414/76 ΝοΒ 24, 94, ΕΑ 4346/1989 Δνν 31, 855, ΕφΚρ 451/91 Δνν 33, 1285, ΕΠ 95/87 ΑρχΝομ 4/106, ΕφΑιγ 127/85 Δνν 26/203), διαφορετικά, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι το διατακτικό είναι λανθασμένο, δέχεται την έφεση και εξαφανίζει την εκκαλουμένη απόφαση (βλ. και ΕΑ 2382/89 Δνν 31, 873).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο εκκαλών, με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση εφέσεως, παραπονείται κατά της εκκαλουμένης αποφάσεως για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, εν σχέσει με την κυρία βάση της αγωγής. Και τούτο, διότι, ενώ υπό τα εκτιθέμενα σ' αυτή, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έπρεπε να διαγνώσει ότι η εν λόγω βάση της θεμελιώνεται στην αφηρημένη, άλλως αιτιώδη αναγνώριση χρέους, η οποία υπόκειται στη συνήθη 20ετή παραγραφή της ΑΚ 249, αυτό υπέλαβε λανθασμένα ότι στηρίζεται στην ΑΚ 591 και απέρριψε την σχετική α-

ξίωση του ως παραγεγραμμένη, κατ' εφαρμογή της ΑΚ 603. Πράγματι, από το περιεχόμενο της υπό κρίση αγωγής, όπως ως άνω εκτίθεται, προκύπτει ότι σκοπίθηκε από τον εκκαλούντα θεμελίωση αιτιώδους και όχι αφηρημένης αναγνώρισης χρέους, όπως αβασίμως υποστηρίζει αυτός, εφόσον, με βάση τα διαλαμβανόμενα στη μείζονα σκέψη, γίνεται στο δικόγραφο αυτής ακριβής αναφορά της αιτίας της οφειλής, που αναγνώρισε η εφεσβλήτη, η οποία (αιτία) ανάγεται στις δαπάνες που ενήργησε ο εκκαλών στο μίσθιο με επιβάρυνσή της, χωρίς, όμως, οποιαδήποτε μνεία ότι, παρόλα αυτά, ο σκοπός των συμβαλλομένων μερών ήταν αφηρημένη αναγνώριση και, κυρίως, χωρίς μνεία ότι συνετάγη έγγραφο προς τούτο, το οποίο συνιστά ουσιαστικό τύπο της αφηρημένης αναγνώρισης ή υπόσχεσης χρέους (βλ. ΑΠ 509/79 ΝοΒ 27, 1575, ΕφΠειρ 993/1993 Δνν 35, 1724, ΕΑ 78/80 Δνν 21, 314) και επιβάλλεται από την ΑΚ 873 με ποινή ακυρότητας της εν λόγω συμβάσεως (ΕφΠειρ 993/1993 Δνν 35, 1724, Γεωργιάδη - Σταθόπουλο, ΑΚ 873114, σελ. 441).

Ωστόσο, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, η αιτιώδη αναγνώριση χρέους, εφόσον ευρίσκεται σε στενή εξάρτηση με τη βασική σχέση, την οποία επιβεβαιώνει και διασφαλίζει, υπόκειται στην ίδια με την τελευταία παραγραφή, η οποία επί αξιώσεως του μισθωτή για δαπάνες που ενήργησε στο μίσθιο, είναι εξάμνη, κατ' άρθρ. 603 του ΑΚ, και όχι εικοσαετής, στην οποία υπόκειται η αφηρημένη αναγνώριση χρέους, λόγω του ότι είναι πλήρως αποσυνδεδεμένη από τη βασική σχέση (βλ. και Γεωργιάδη - Σταθόπουλο, ΑΚ 873 VII 18, σελ. 444). Επομένως, η εκκαλουμένη απόφαση που απέρριψε την αγωγή κατά την κυρία της βάση ως παραγεγραμμένη εν επιδικία, - δεδομένου ότι

μεταξύ των άνω διαδικαστικών πράξεων του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου (ήτοι μεταξύ του κατά την 21.4.1999 χρόνου, κατά τον οποίο αναβλήθηκε η υπόθεση, και του κατά την 8.12.1999 χρόνου, κατά τον οποίο συζητήθηκε αυτή) διέδραμε ολόκληρος ο ανωτέρω χρόνος της εξάμνης παραγραφής της ΑΚ 603 -, παρά τον λανθασμένο νομικό χαρακτηρισμό της αγωγής χρέους (ΑΚ 361), κατ' αποτέλεσμα είναι ορθή, και πρέπει, αφού αντικατασταθούν οι αιτιολογίες της, ως προς τη θεμελίωση του κανόνα δικαίου που στηρίζει το ίδιο ως άνω διατακτικό της απόφασης, να απορριφθεί ο ανωτέρω λόγος της έφεσης, ενόψει όσων διαλαμβάνονται στις προδιαληφθείσες σκέψεις.

Από τη διάταξη του άρθρου 904 του ΑΚ που ορίζει ότι "όποιος έγινε πλουσιότερος, χωρίς νόμιμη αιτία, από την παρουσία ή με ζημία άλλου, έχει υποχρέωση να αποδώσει την ωφέλεια. Η υποχρέωση αυτή γεννιέται ιδίως σε περίπτωση παροχής αχρεώστητης ή παροχής για αιτία που δεν επακολούθησε ή έληξε ή αιτία παράνομη ή ανήθικη" προκύπτει ότι προϋπόθεση αναγκαία για την έγερση αγωγής προς αναζήτηση της από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό ωφέλειας του εναγομένου είναι ότι ο πλουτισμός αυτός αποκτήθηκε από αιτία μη νόμιμη, υπό μία από τις ενδεικτικώς αναφερόμενες στην ανωτέρω διάταξη μορφές ελλείψεως της νομιμότητας αυτής, που πρέπει να προσδιορίζεται (βλ. και ΑΠ 273/93 ΝοΒ 42, 819, ΕΑ 8350/1993 ΝοΒ 42, 86, ΕΑ 7206-7/93 Δνν 36, 1259, Γεωργιάδη - Σταθόπουλο, ΑΚ 904 X112, σελ. 634).

Τέτοιος, όμως, πλουτισμός δεν είναι η επερχόμενος στον οφειλέτη συνεπεία παραγραφής της εναντίον του αξιώσεως, αφού η παραγραφή της αξιώσεως αποτελεί νόμιμη αιτία του πλουτισμού (ΑΚ 272 παρ. 1, βλ. ΑΠ 93/1996 Δνν 38, 553, Εφ-

Πειρ 181/1995 Δνν 37, 433, ΕΑ 8966/91 Δνν 34, 170). Αντίθετα επιχείρημα δεν παρέχεται από το ισχύον επί αδικοπραξίας άρθρο 938 του ΑΚ, αφού με αυτό παρέχεται εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον άνω κανόνα (βλ. ΑΠ 93/1996 Δνν 38, 553, Γεωργιάδη - Σταθόπουλο, ΑΚ 904Χ13, σελ. 632-633).

Περατέρω, η αγωγή από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό είναι επιβλητικής φύσεως και δεν δίδεται μαζί και παράλληλα με την αγωγή από τη σύμβαση ή την αδικοπραξία, όταν οι αγωγές αυτές στηρίζονται στα ίδια πραγματικά περιστατικά (βλ. ΑΠ 1322/1996 Δνν 38, 1045, ΑΠ 531/1994 Δνν 37, 81, ΑΠ 1369/93 Δνν 36, 306, ΑΠ 439/1989 ΕΕΝ 1990, 129, ΑΠ 1567/83 ΝοΒ 32, 1354, ΕΘ 2111/96 Αρμ 1996, 1323, ΕΘ 296/94 Αρμ 48, 786, ΕΑ 8350/1993 ΝοΒ 42, 86).

Τέλος, όπως προκύπτει από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 522, 524 παρ. 1, 525, 526, 536 και 271 παρ. 1 ΚΠολΔ, το Εφετείο, στο οποίο με την άσκηση της εφέσεως μεταβιβάζεται η υπόθεση μέσα στα όρια που καθορίζονται από αυτή και τους προσθέτους λόγους, έχει ως προς την αγωγή την ίδια εξουσία που έχει το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, και συνεπώς μπορεί και χωρίς την υποβολή ειδικού παραπόνου να εξετάσει εξ επαγγέλματος τη νομιμότητα αυτής και να την απορρίψει, αν δεν στηρίζεται στο νόμο, αρκεί από το αποτέλεσμα αυτό να μην καθίσταται χειρότερη η θέση του εκκαλούντος - ενάγοντος, χωρίς να συντρέξει κάποια από τις περιπτώσεις του άρθρου 536 ΚΠολΔ. Έτσι, όταν ο εκκαλών παραπονείται για την εν όλω ή εν μέρει απόρριψη της αγωγής κατ' ουσίαν, μπορεί το Εφετείο, εξετάζοντας οίκοθεν τη νομιμότητα και την πληρότητα της αγωγής, να την απορρίψει ως αβάσιμη κατά νόμο, παθητικά ανομιμοποίητη, απαράδεκτη ή αόρι-

στη, αφού έτσι πράττοντας δεν χειροτερεύει η θέση του εκκαλούντος. Στην περίπτωση δε αυτή το Εφετείο δεν μπορεί να περιορισθεί σε απλή αντικατάσταση της αιτιολογίας, κατά το άρθρο 534 ΚΠολΔ, αφού η απόρριψη της αγωγής για έναν από τους παραπάνω λόγους οδηγεί σε διαφορετικό αποτέλεσμα ως προς το διατακτικό (βλ. ΑΠ 457/1989 Δ 21, 180, ΑΠ 313/1989 Δνν 31, 343, ΑΠ 96/87 Δνν 29, 1391, ΕΑ 6402/89 Δνν 31, 852, ΕΑ 8943/1989 Δ 21, 709, ΕΑ 9560/1987 Αρμ 1989, 38, ΕΑ 2547/1986 Δνν 28, 848).

Στην προκειμένη περίπτωση, με την ανωτέρω αγωγή επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, ο εκκαλών ζήτησε επικουρικά, ήτοι για την περίπτωση απορρίψεως της κυρίας της βάσης από την αιτιώδη αναγνώριση εκ μέρους της εφεσίβλητης του χρέους της, για τις δαπάνες που ενήργησε αυτός στο μίσθιο, να υποχρεωθεί η τελευταία να του αποδώσει το ποσό αυτό, κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, για αιτία μη επακολουθήσασα. Όμως, ενόψει του γεγονότος ότι δεν προσδιορίζει σε ποία αιτία αναφέρεται, ούτε αυτό προκύπτει από το όλο περιεχόμενο της αγωγής, κατά τα λοιπά δε η ως άνω επικουρική βάση αυτής στηρίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά με την κυρία της βάση από την προεκτεθείσα σύμβαση της αιτιώδους αναγνώρισεως χρέους, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έπρεπε, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη μείζονα σκέψη, να την απορρίψει ως μη νόμιμη. Εν τούτοις, αυτό έκρινε νόμιμη την άνω επικουρική βάση της αγωγής από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό και αφού απέρριψε την κυρία της βάση, λόγω παραγραφής, προχώρησε στην εξέτασή της και τη δέχθηκε κατά ένα μέρος ως βάσιμη κατ' ουσίαν, με την αιτιολογία ότι επί ενέργειας δαπανών σε ξέ-

νο ακίνητο η παραγραφή δεν αποτελεί νόμιμη αιτία του πλουτισμού. Όμως, όπως προαναφέρθηκε, εκτός της περιπτώσεως που προβλέπεται στην ΑΚ 938, περί της οποίας εν προκειμένω δεν πρόκειται, σε κάθε άλλη περίπτωση η παραγραφή συνιστά νόμιμη αιτία του πλουτισμού.

Κατόπιν τούτων, η εκκαλούμενη απόφαση έσφαλε που έκρινε νόμιμη την αγωγή κατά την επικουρική της βάση, και ως εκ τούτου, εφόσον ο εκκαλών παραπονείται για την εν μέρει απόρριψη αυτής κατ' ουσίαν, πρέπει, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω στη μείζονα σκέψη, α) να εξαφανισθεί εν μέρει, ήτοι, καθ' ο μέρος έκρινε νόμιμη την αγωγή κατά την επικουρική της βάση από τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, εξ επαγγέλματος από το Δικαστήριο τούτο, καθισταμένης έτσι κατ' αποτέλεσμα δεκτής της έφεσης, εν σχέσει με το εν λόγω κεφάλαιο της αγωγής β) να διακρατηθεί η υπόθεση και να απορριφθεί η αγωγή για έλλειψη νομίμου βάσεως κατά την επικουρική της βάση και γ) να συμπηφισθούν στο σύνολό τους τα δικαστικά έξοδα αμοτερών των βαθμών δικαιοδοσίας μεταξύ των διαδίκων, γιατί ο εκκαλών είχε εύλογες αμφιβολίες περί την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων και την έκβαση της δίκης (άρθρ. 179, 183 Κ-ΠολΔ, βλ. και Ολ. ΑΠ 1/88 ΑρχΝ 39, 493, ΑΠ 370/88 Δνν 29, 1669).

218/2001

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος

Εισηγήτρια: Χριστίνα Τζίμα

Δικηγόροι: Κων. Τέρπος, Αμαλία Ντόβα - Αχιλ. Κοντός

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ από πώση κτίσματος. Γνήσια αντικειμενική ευθύνη του κυρίου (εφ' όσον βρίσκεται στη νομή), ή νομέα, δίχως ανάγκη πταίσματος του ίδιου ή των προστηθέντων απ αυτόν προσώπων. Α-

παλλάσσεται μόνο αν αποδείξει ότι η πώση δεν οφείλεται σε ελαττωματική κατασκευή ή πλημμελή συντήρηση.

Μη ευθύνη του κατόχου του κτίσματος. Έννοια κτίσματος.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 925 ΑΚ ο κύριος ή νομέας κτίσματος ή άλλου έργου που συνεχεται με το έδαφος ευθύνεται για τη ζημία που προξενήθηκε σε τρίτον, εξαιτίας ολικής ή μερικής πώσης του, εκτός αν αποδείξει ότι η πώση δεν οφείλεται σε ελαττωματική κατασκευή ή σε πλημμελή συντήρηση του. Με τη διάταξη αυτή καθιερώνεται γνήσια αντικειμενική ευθύνη του κυρίου ή νομέα κτίσματος ή άλλου έργου, για την ζημία που προκάλεσε σε τρίτο η πώση του. Αυτός απαλλάσσεται μόνο αν αποδείξει ότι η πώση δεν οφειλόταν σε ελαττωματική κατασκευή ή πλημμελή συντήρηση. Το μόνο που τεκμαίρεται είναι το ότι η πώση προήλθε από ελαττωματική κατασκευή ή πλημμελή συντήρηση και για να απαλλαγεί ο κύριος ή νομέας πρέπει να αποδείξει ακριβώς, ότι τέτοιος αιτιώδης σύνδεσμος δεν υπάρχει, γιατί η πώση προήλθε από κάποια άλλη αιτία. Πταίσμα του κυρίου ή νομέα, δικό του ή των προστηθέντων του, δεν απαιτείται ούτε τεκμαίρεται, ούτε και τον ωφελεί η απόδειξη, ότι δεν βαρύνεται ο ίδιος με πταίσμα, αλλά κάποιος άλλος ενδεχομένως ο κατασκευαστής ή ο δικαιοπάροχός του.

Οι προϋποθέσεις εφαρμογής της ως άνω διατάξης είναι:

1) Ο υπεύθυνος προς αποζημίωση πρέπει να είναι κύριος ή νομέας του κτίσματος ή του συνεχομένου μετά του εδάφους άλλου έργου κατά την πώση αυτών. Υπεύθυνος επομένως, προς αποζημίωση είναι: α) ο κύριος του κτίσματος, εφόσον ευρίσκεται στη νομή αυτού ο ίδιος ή δι' αντιπροσώπου και β) ο νομέας αυτού. Ο ζημιωθείς επομέ-

νωσ, εάν νομέας του κτίσματος είναι ο κύριος, δύναται να στραφεί κατ' αυτού, αποδεικνύοντας μόνον τη νομή του (αφού και μόνο νομέας εάν είναι ενέχεται), εάν δε νομέας του κτίσματος δεν είναι ο κύριος, αλλά τρίτος, τότε θα στραφεί μόνον κατά του τρίτου, αποδεικνύοντας την διανοία κυρίου νομή αυτού, μη δυνάμενος να στραφεί κατά του μη νομέα κυρίου του κτίσματος. Εάν στην κατοχή του κτίσματος ευρίσκεται ο μισθωτής ή ο θεματοφύλακας ή ο χρυσόμενος, την ευθύνη δεν θα έχουν αυτοί (γιατί είναι απλοί κάτοχοι του κτίσματος), αλλά ο νομέας, για τον οποίο αυτοί ασκούν τη νομή και ο οποίος ως εκ τούτου απολαμβάνει τις εκ του πράγματος ωφέλειες.

2) Να πρόκειται περί κτίσματος ή άλλου έργου συνεχόμενου μετά του εδάφους.

Σαν κτίσμα νοείται κάθε ανθρώπινο δομικό δημιούργημα, που συνδέεται σταθερά με το έδαφος, πάνω ή κάτω από την επιφάνειά του, αδιάφορα από την κατάσταση ή τον προορισμό του. Στην έννοια του "άλλου έργου" περιλαμβάνεται κάθε τεχνητό αντικείμενο, που συνδέεται με το έδαφος και εγκυμονεί κίνδυνο, από πιθανή κατάρρευσή του και που, λόγω του τρόπου κατασκευής και της ιδιομορφίας του, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σαν "κτίσμα" (κολώνες καλωδίων, κεραιές, καπνοσυσλλέκτες, διαφημιστικές πινακίδες κλπ).

3) Η ζημία του τρίτου πρέπει να επήλθε εξαιτίας της πτώσεως του κτίσματος, ή του άλλου έργου ολικής ή μερικής. Σαν πώση νοείται η λύση των τεχνικών συνδέσμων των διαφόρων υλικών του και η ολική ή μερική κατάρρευση του σύμφωνα με το νόμο της βαρύτητας ή και η ολική ή μερική υποχώρηση κάτω από μία συνηθισμένη δύναμη, λ.χ. υποχώρηση μιας σκάλας ή δαπέδου κάτω από το βάρος ανθρώπινου σώματος (βλ. Βοσινάκη στον

ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, αρθρ. 925, σελ. 766-769, Καυκά, Ενοχ. Δικ. Εκδ. 1993 αρθρ. 925, σελ. 864-869).

Στην προκειμένη περίπτωση η ενάγουσα με την από 11.4.1998 αγωγή της ενώπιον του Ειρηνοδικείου Λάρισας, ισχυρίσθηκε ότι στις 6.3.1998, το υπ' αριθμ. ...ΙΧΕ αυτοκίνητο της ήταν σταθμευμένο επί της οδού Φ. της Λάρισας, δίπλα στο κατάστημα της κυριότητας και νομής της πρώτης εναγομένης, η οποία το είχε μισθώσει στον δεύτερο εναγόμενο, ενώ προηγούμενη μισθώτρια ήταν η τρίτη εναγομένη ομόρρυθμη εταιρία. Ότι περί ώρα 17.30, εξαιτίας ελαττωματικής κατασκευής και πλημμελούς συντήρησης, αποκολλήθηκαν 4-5 πλάκες γρανίτη που κάλυπταν την πρόσοψη του καταστήματος, επέπεσαν στο αυτοκίνητο της ενάγουσας και προκάλεσαν σ' αυτό φθορές και ζημιές. Ζήτησε λοιπόν, να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι, ευθυνόμενοι εις ολόκληρον να της καταβάλλουν, ως αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη και χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που της προκάλεσε η αδικοπραξία αυτών, το συνολικό ποσό των 568.200 δραχμών, με το νόμιμο τόκο από τη επίδοση της αγωγής. Επίσης, ζήτησε να απαγγελθεί προσωπική κράτηση κατά των εναγομένων, λόγω του αδικήματος, ως μέσον για την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης που θα εκδοθεί, να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή η απόφαση, κατά την καταψηφιστική της διάταξη και να καταδικασθούν οι εναγόμενοι στα δικαστικά της έξοδα.

Σύμφωνα με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες η αγωγή ...είναι κατ' αρχήν ορισμένη και νόμιμη, κατά το μέρος που στρέφεται κατά της πρώτης εναγομένης (κυρίας και νομέα του κτίσματος), στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 914, 925, 297, 298, 299, 932, 346 ΑΚ, 176,

907, 908 παρ. 1 και 1047 παρ. 1 ΚΠολΔ.

Αντίθετα, η ενάγουσα δεν νομιμοποιείται παθητικώς να στραφεί κατά του δευτέρου και της τρίτης των εναγομένων καθόσον, κατά τα αναφερόμενα στη μείζονα σκέψη, αυτοί, ως μισθωτές (νυν και τέως αντίστοιχα) του καταστήματος είναι απλώς κάτοχοι αυτού και δεν φέρουν την ευθύνη από την πώση της επικάλυψης της πρόσοψης του καταστήματος. Επομένως, η αγωγή κατά το μέρος που στρέφεται κατ' αυτών είναι απορριπτέα ελλείψει παθητικής νομιμοποίησης.

Η προσβαλλόμενη απόφαση ερμήνευσε εσφαλμένα το νόμο και απέρριψε την αγωγή ως αόριστη, επειδή δεν προσδιορίζεται ο αριθμός και οι διαστάσεις των πλακών που κατέπεσαν στο αυτοκίνητο της ενάγουσας και προκάλεσαν σ' αυτό φθορές. Και τούτο διότι, ενόψει της διάταξης του άρθρου 925 ΑΚ, που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν ήταν αναγκαίο, για την πληρότητα του δικογράφου, κατ' άρθρο 216 ΚΠολΔ, να αναφέρονται τα παραπάνω στοιχεία, δεδομένου ότι προσδιορίζεται επαρκώς στο σχετικό δικόγραφο "το άλλο έργο", αφού αναφέρεται σ' αυτό ότι η ζημία η οποία προκλήθηκε στο αυτοκίνητο της ενάγουσας, προήλθε από την πώση 4-5 πλακών γρανίτη, που είχαν χρησιμοποιηθεί για την επικάλυψη της πρόσοψης του καταστήματος της ενάγουσας. Κατ' αυτό τον τρόπο η προσβαλλόμενη απόφαση έσφαλε, εφόσον αξίωσε περισσότερα στοιχεία απ' αυτά που απαιτούνται. Επομένως, ο μοναδικός λόγος της έφεσης, με τον οποίο παραπονείται η ενάγουσα για την απόρριψη της αγωγής της, ως αόριστης, είναι βάσιμος.

Κατόπιν τούτων η έφεση πρέπει να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη, να εξαφανισθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να ακολουθήσει η ουσιαστική έρευνα

της υπόθεσης. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν αποφάνθηκε επί της ουσίας της υπόθεσης, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση το παρόν δικαστήριο κρίνει ως ορθότερη λύση, αντί να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, να την διακρατήσει και να ερευνήσει την ουσιαστική της βασιμότητα (άρθρο 535 ΚΠολΔ).

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων ... αποδείχθηκαν τα εξής πραγματικά περιστατικά: Στις 6.3.1998 και περί ώρα 17.30, το υπ' αριθμ. κυκλοφορίας ...ΙΧΕ της ιδιοκτησίας της ενάγουσας ήταν κανονικά σταθμευμένο στο δεξιό άκρο της οδού Φ. της Λάρισας με το εμπρόσθιο τμήμα του προς την οδό Ηρ. Πολ., δίπλα ακριβώς στο ισόγειο κατάστημα, το οποίο καταλαμβάνει την γωνία των οδών Ηρ. Πολ. και Φ. και ανήκει κατά κυριότητα και νομή στην πρώτη εναγομένη, Β.Μ. Όλη η επιφάνεια των κολώνων της πρόσοψης του ως άνω καταστήματος έφερε επικάλυψη με πλάκες από γρανίτη, οι οποίες ήταν στερεωμένες σε σιδηροκατασκευές. Εξαιτίας της ελαττωματικής κατασκευής και της πλημμελούς συντήρησης της επικάλυψης, αποκολλήθηκαν 4-5 πλάκες γρανίτη, οι οποίες επέπεσαν στο σταθμευμένο αυτοκίνητο της ενάγουσας και προκάλεσαν σ' αυτό φθορές στον ουρανό και την οπίσθια δεξιά πόρτα του καθώς επίσης, έσπασαν και το εμπρόσθιο παρμπρίζ του. Η εναγομένη προς κατάρριψη του τεκμηρίου ότι η πώση των πλακών οφειλόταν σε ελαττωματική κατασκευή-πλημμελή συντήρηση, πρότεινε την ένσταση ότι η πώση οφειλόταν σε τρίτη αιτία και ειδικότερα ισχυρίσθηκε ότι η αποκόλληση των πλακών και η εξ αυτής ζημία του αυτοκινήτου της ενάγουσας προκλήθηκε αποκλειστικά από ενέργεια της θυγατέρας της τελευταίας, η οποία, κατά τη διάρκεια των ελιγμών για τη στάθ-

μευση του οχήματος, προσέκρουσε στην κολώνα του καταστήματος και προκάλεσε την αποκόλληση των πλακών. Όμως, στο βάρος αποδείξεως του ισχυρισμού αυτού δεν ανταποκρίθηκε η εναγομένη.

Αντίθετα, αφενός μεν αποδείχθηκε ότι το αυτοκίνητο της ενάγουσας αμέσως μετά την πώση των πλακών βρέθηκε σταθμευμένο σε απόσταση τουλάχιστον 50 εκ. από τον τοίχο του καταστήματος, γεγονός που δείχνει ότι η θυγατέρα της ενάγουσας είχε σταθμεύσει το αυτοκίνητο αφήνοντας αρκετό περιθώριο μεταξύ αυτού και του καταστήματος, αφετέρου δε, δεν προέκυψε ότι προήλθε κάποια βλάβη στο αυτοκίνητο από την επικαλούμενη από την εναγομένη πρόσκρουσή του στην κολώνα του ακινήτου. Περαιτέρω, η επίκληση της δυσκολίας αποξήλωσης των υπολοίπων πλακών της επικάλυψης, για την ενίσχυση του ισχυρισμού ότι η κατασκευή-συντήρηση είχε γίνει με τους κανόνες της τεχνικής από αρμόδια πρόσωπα, δεν αποδυναμώνει το τεκμήριο της λατωματικής κατασκευής και πλημμελούς συντήρησης της επικάλυψης, που αποκολλήθηκε και κατέρρευσε.

Μετά ταύτα, εφόσον αποδείχθηκε η πώση των πλακών επικάλυψης του καταστήματος, του οποίου την κυριότητα και νομή έχει η πρώτη εναγομένη και η ζημία που προκλήθηκε εξαπτίας αυτής της πώσης στο αυτοκίνητο της ενάγουσας, η ως άνω εναγομένη οφείλει να αποκαταστήσει τη ζημία της{...}.

220/2001

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Ντελή

Δικηγόροι: Κων. Ευθυμίου, Στ. Παπαμιχαήλ

ΕΠΙΚΑΡΠΙΑ. Ο επικαρπωτής ασκεί, παράλληλα με την οιονεί νομή, ως ίδιο δικαίωμα, και τη κύρια νομή, ως αντιπρόσωπος του ψιλού κυρίου. Επί προσβολής της οιονεί νομής, ο επικαρπωτής έχει κατά τρίτων τις περί προσβολής της νομής αξιώσεις και αγωγές.

ΕΝΟΡΚΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ. Στη δίκη ασφ. μέτρων νόμιμα λαμβάνονται, δίχως κλήτευση του αντιδίκου.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 975, 996, 1142 και 1147 του ΑΚ συνάγονται τα ακόλουθα: Προκειμένου να καταστεί δυνατή η πραγμάτωση του περιεχομένου του δικαιώματος της επικαρπίας (δηλαδή των εξουσιών χρήσεως και καρπώσεως), αναγνωρίζεται στον επικαρπωτή, με τη διάταξη του άρθρου 1147 ΑΚ, δικαίωμα στη νομή του πράγματος, χωρίς όμως να καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της νομής αυτής. Το περιεχόμενο αυτό προκύπτει ήδη από τη φύση της επικαρπίας, ως περιορισμένου εμπράγματος δικαιώματος, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 975 ΑΚ, που καθορίζει το περιεχόμενο της νομής του περιορισμένου εμπράγματος δικαιούχου. Έτσι, περιεχόμενο της κατά τα ανωτέρω αναγνωριζόμενης στον επικαρπωτή νομής είναι η μερική φυσική εξουσίαση του πράγματος με διάνοια (περιορισμένου εμπράγματος) δικαιούχου (οιονεί νομής) και συγκεκριμένα δικαιούχου επικαρπίας (οιονεί νομής επικαρπίας).

Η λεγόμενη κύρια νομή (δηλαδή η καθολική εξουσίαση του πράγματος με διάνοια κυρίου ΑΚ 974) παραμένει στον ψιλό κύριο (η νομή κατά τη μεταβίβαση της ακολουθεί - κατά το πρότυπο της κυριότητας - τη διάσπαση της κυριότητας σε κυριότητα και περιορισμένο εμπράγματο δικαίωμα, διασπώμενη και η ίδια αντίστοιχα σε κύρια ή μητρική και σε οιονεί ή περιορισμένη ή θυγατρική νομή) και πε-

ριορισμένη (κατά τη έκταση της οιοινεί νομής επικαρπίας) ασκείται (έστω ως νομή σκιώδης) στο όνομά του από τον επικαρπωτή. Ο επικαρπωτής ασκεί έτσι παράλληλα με την οιοινεί νομή, ως ίδιο δικαίωμα (animo juris exercendi) και την κύρια νομή, ως αντιπρόσωπος του ψιλού κυρίου (animo iuris in re aliena exercendi).

Περαιτέρω, το δικαίωμα οιοινεί νομής είναι απόλυτο και συνεπώς ενεργεί όχι μόνο απέναντι του κυρίου ή του συστήσαντος την επικαρπία, αλλά και απέναντι κάθε τρίτου. Επί προσβολής της οιοινεί νομής ο επικαρπωτής έχει άρα - εκτός από τις αξιώσεις από την υποκειμένη ενοχική σχέση κατά του κυρίου ή του συστήσαντος την επικαρπία - και κατά του τρίτου προσβολέα τις αγωγές περί νομής (αποβολής ή διαταράξεως), κατ' άρθρο 996 ΑΚ, την αυτοδύναμη προστασία κατ' άρθρο 985 ΑΚ, τη δυνατότητα αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων κατά Κ.Πολ.Δικ 733-734, την αναγνωριστική αγωγή κατά Κ.Πολ.Δικ. 70, προς αναγνώριση τυχόν απλώς της οιοινεί νομής, τη δυνατότητα ασκήσεως ανακοπής κατά της αναγκαστικής εκτελέσεως κατά Κ.Πολ.Δικ. 936, αδικοπρακτικές αξιώσεις, λόγω προσβολής της οιοινεί νομής, την αγωγή αδικαιολογήτου πλουτισμού προς απόδοση της οιοινεί νομής (Γεωργιάδης στον Α.Κ. Γεωργιάδη-Σταθόπουλου άρθρ. 1147 αρ. 1,3).

Η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 1147 ΑΚ περιορίζεται στην αναγνώριση μόνο δικαιώματος νομής και δεν ομιλεί και για δικαίωμα του επικαρπωτή να κατέχει το πράγμα. Εντούτοις το δικαίωμα αυτό προκύπτει με τρόπο αυτόνοτο από την εμπράγματη φύση της επικαρπίας, δηλαδή εφόσον ο επικαρπωτής δεν έχει απλώς ενοχικό δικαίωμα καρπώσεως, αλλά δικαιούται άμεσα την απόληψη καρπών του πράγματος, η κατοχή του πράγματος αποτελεί αναγκαία πραγματική προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώ-

ματος αυτού. Πρόκειται βέβαια απλώς για οιοινεί κατοχή (μερική εξουσίαση του πράγματος, δηλαδή μόνο ως προς τις χρησιμότητες της χρήσεως και καρπώσεως) ως περιεχόμενο επίσης - μαζί με την οιοινεί νομή - του δικαιώματος επικαρπίας. Η κύρια κατοχή - που αντιστοιχεί στην κύρια νομή - παραμένει ως κατοχή σκιώδης, στον ψιλό κύριο, ασκούμενη όμως - όπως και η κύρια νομή - στο όνομα του από τον επικαρπωτή.

Έτσι ο επικαρπωτής ασκεί, παράλληλα με την οιοινεί κατοχή ιδίω ονόματι, και την κύρια κατοχή ονόματι (ως αντιπρόσωπος) του ψιλού κυρίου. Προσβολή της οιοινεί κατοχής αποτελεί κατά κανόνα και προσβολή της οιοινεί νομής, γι αυτό ο επικαρπωτής προστατεύεται στις περιπτώσεις αυτές ήδη με τα μέσα προστασίας της οιοινεί νομής που αναφέρονται παραπάνω (Γεωργιάδης στον Α.Κ. Γεωργιάδη-Σταθόπουλου αρθρ 1147 αρ. 6,7). Επομένως, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, ο επικαρπωτής, σαν οιοινεί νομέας απολαμβάνει την προστασία των αγωγών της νομής, δηλαδή την αγωγή αποβολής και την αγωγή διατάραξης της νομής. Στην προστασία της οιοινεί νομής του επικαρπωτή περιλαμβάνεται και η υποβολή αιτήσεως για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 733 επ Κ.Πολ.Δικ. (Γεωργιάδης στον ΑΚ Γεωργιάδη - Σταθόπουλου αρθρ. 1173 αρ. 20, 26, Παπαδόπουλου Αγωγές Εμπραγμάτων Δικαίου τόμος Β' εκδ. 1992 σελ. 230, 231).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων ... , την με αριθ. ένορκη βεβαίωση των μαρτύρων των εκκαλούντων - καθ' ων ενώπιον της συμβολαιογράφου Π.Ν, η οποία λαμβάνεται υπόψη για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εφόσον έχει δοθεί πριν από τη δίκη για να χρησιμεύσει σε άλλη υ-

πόθεση σχετικά με το επίδικο (ΟΛΑΠ 239/1975 ΝοΒ 23. 654, ΑΠ 343/2000 ΕλλΔ νη 41. 693), καθώς και τις με αριθ. ... ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων των αιτούντων-εφεσιβλήτων ενώπιον της συμβολαιογράφου Π.Τ., μη απαιτούμενης για το παραδεκτό της λήψης αυτών υπόψη στην προκειμένη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων της προηγούμενης κλήτευσης των αντιδίκων (Τζίφρας Ασφαλιστικά Μέτρα έκδοση τρίτη σελ. 46, Παπαδόπουλου Αγωγές Εμπραγμάτου Δικαίου τόμος Α' εκδ. 1989 σελ. 216), πιθανολογήθηκαν κατά την κρίση του Δικαστηρίου τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Δυνάμει του με αριθμό 44415/5.9.1955 συμβολαιογραφικού προικοσυμφώνου του τότε συμβ/φου Δ.Β.Γ., ο πρώτος των αιτούντων - εφεσιβλήτων έλαβε ως προίκα, ενόψει επικείμενου γάμου του με την δεύτερη αιτούσα - εφεσιβλήτη, βάσει των τότε ισχυουσών διατάξεων του ΑΚ περί προίκας, την πλήρη κυριότητα ενός ακινήτου (οικοπέδου), το οποίο βρισκόταν στη συνοικία Α.Γ. στον Τ. εκτάσεως 796 τμ , μετά της στο ανατολικό μέρος αυτού κείμενης παλαιάς αποθήκης, το οποίο συνόρευε ... Το επίδικο, το οποίο αρχικά είχε έκταση 357,73 τμ, κατόπιν δε ρυμοτομήσεως τμήματος αυτού για διάνοιξη δημοτικής οδού η έκτασή του ανέρχεται στα 240,06 τμ περίπου, αποτελούσε τμήμα της ανωτέρω μείζονος εκτάσεως και δόθηκε ομοίως ως προίκα στην κόρη των αιτούντων - εφεσιβλήτων, ενόψει επικείμενου γάμου της με τον Η.Τ. Ειδικότερα, ο τελευταίος βάσει των ισχυουσών τότε διατάξεων του ΑΚ περί προίκας και δυνάμει του με αριθμό 2241/23.11.1974 συμβολαιογραφικού προικοσυμφώνου του τέως συμβολαιογράφου Σ.Χ.Τ., απέκτησε την επικαρπία του επιδίκου, η δε σύζυγός του την ψιλή κυριότητα αυτού{...}

Μετά την κατάργηση των διατάξεων περί προίκας, η παραπάνω κόρη των εφεσι-

βλήτων νεμόταν μόνη αυτή κατά πλήρη κυριότητα το ανωτέρω ακίνητο, δυνάμει δε των με αριθμούς 2084 και 2085/13.10.1992 συμβολαιογραφικών εγγράφων της συμβ/φου Π.Τ. τα οποία έχουν μεταγραφεί νόμιμα στα βιβλία μεταγραφών του υποθηκοφυλακείου, δώρησε την επικαρπία εφ' όρου ζωής του οικοπέδου αυτού στους γονείς της και ήδη εφεσιβλήτους κατά ποσοστά ½ εξ αδιαίρετου στον καθένα. Από την κατά τα ανωτέρω σύσταση της επικαρπίας, οι τελευταίοι προβαίνουν σε χρήση και κάρπωση των ωφελημάτων του επιδίκου έμμεσα, παραχωρώντας τη χρήση αυτού στην κόρη τους Κ. και τον σύζυγό της Η.Τ. Συγκεκριμένα, κατόπιν άδειάς τους (των εφεσιβλήτων) ο τελευταίος έχει κατασκευάσει εντός του οικοπέδου ένα υπόστεγο από ξύλινο σκελετό και λαμαρίνες, προκειμένου να στεγάσει εκεί τη βάρκα του, την τροχοσκηνή που χρησιμοποιεί για τις διακοπές του και τη μπαγκαζιέρα που τη συνοδεύει. Περαιτέρω, οι εφεσιβλήτοι έχουν επιτρέψει σε τρίτους να παρκάρουν τα αυτοκίνητά τους στον αύλειο χώρο του επιδίκου, καθώς και να καλλιεργούν αυτό. Η παραπάνω κρίση του Δικαστηρίου βασίζεται στις καταθέσεις των μαρτύρων των εφεσιβλήτων και ειδικότερα σ' εκείνη του μάρτυρα Θ.Γ., ο οποίος καταθέτει επί λέξει "...μεταβαίναμε επί του εν λόγω οικοπέδου και βοηθήσαμε τον Η.Τ. να τακτοποιήσει και να πάρει από το υπόστεγο μία βάρκα και μια τροχοσκηνή που αποθηκεύει εκεί από χρόνια... ο Η.Τ. μου εμπιστεύτηκε ότι η γυναίκα του Κ. παραχώρησε την επικαρπία του οικοπέδου στα πεθερικά του Α. και Δ.Κ., αλλά ...χρήση του οικοπέδου και του υποστέγου εξακολουθεί να κάνει ο Η.Τ. αντλώντας το δικαίωμα αυτό από την άδεια χρήσης που του παραχώρησαν τα πεθερικά του...", του μάρτυρα Α.Σ. ο οποίος βεβαιώνει ότι ο ίδιος κατασκεύασε το υπόστεγο

εντός του επιδικίου, πριν από οκτώ χρόνια, κατόπιν αναθέσεως του έργου αυτού από τον Η.Τ., καθώς και του μάρτυρα Δ.Κ. ο οποίος έχοντας άμεση αντίληψη, καθώς η κατοικία του και το κατάστημα που διατηρεί βρίσκονται απέναντι από το επίδικο καταθέτει: "...Πριν από 10 χρόνια περίπου πάρκαρα για πρώτη φορά το αυτοκίνητό μου σε υπόστεγο που βρίσκεται σε οικοπέδο απέναντι από το σπίτι μου και το κατάστημά μου. Τότε ο γείτονας Ι.Μ., μου συνέστησε να πάρω άδεια από τον Η.Τ. ...επί του ίδιου οικοπέδου μου επειράπη... Και καλλιεργούσα επί σειρά ετών λίγα τετραγωνικά μέτρα λαχανόκηπο μέχρι το 1997.... Είμαι σε θέση να βεβαιώσω ότι στο εν λόγω οικοπέδο από όσα εγώ έβλεπα και θυμάμαι (10 χρόνια περίπου) κουμάντο έκανε και κάνει ο Η.Τ., μάλιστα εγώ ο ίδιος πολλές φορές τον βοήθησα να βγάλει και να βάλει στο υπόστεγο που ο ίδιος κατασκεύασε μία βάρκα φουσκωτή, μια τροχοσκηνή και μία μπαγαζιέρα που αποθηκεύει σε αυτό...".

Στην κατά τα ως άνω ενάσκηση των δικαιωμάτων τους εντός του ακινήτου οι εφεσίβλητοι δεν ενοχλήθηκαν ποτέ από κανέναν, έως και τον Αύγουστο του 2000. Ειδικότερα, στις 6.8.2000, όταν ο ανωτέρω γαμπρός των εφεσιβλήτων επιστρέφοντας από τις θερινές διακοπές του πήγε στο επίδικο προκειμένου, όπως πάντα να σταθμεύσει στο εντός αυτού υποστεγο τη βάρκα του, την τροχοσκηνή και τη μπαγαζιέρα του βρήκε το με αριθμό κυκλοφορίας ...ΙΧ. φορτηγό αυτοκίνητο, ιδιοκτησίας των εκκαλούντων να είναι σταθμευμένο μπροστά στην είσοδο του υποστεγού. Όταν ζήτησε από τους εκκαλούντες να το απομακρύνουν, αυτοί αρνήθηκαν ισχυριζόμενοι ότι τους ανήκει η νομή του επιδικίου ακινήτου. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι εκκαλούντες προσέβαλαν το δικαίωμα της οιοσεί νομής επικαρπίας των εφεσιβλήτων επί του ως άνω οικοπέδου, καθώς οι τελευταίοι δεν μπο-

ρούν να προβούν άμεσα ή έμμεσα σε χρήση και κάρπωση των ωφελημάτων αυτού, αποβάλλοντάς τους έτσι από την οιοσεί νομή του, σύμφωνα και με τα αναλυτικώς εκτιθέμενα ανωτέρω στη μείζονα σκέψη. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πιθανολογήθηκε ότι οι εκκαλούντες δεν ασκούσαν πράξεις νομής επί του επιδικίου ακινήτου, αλλά ούτε και αντέδρασαν και αμφισβήτησαν το δικαίωμα οιοσεί νομής των εφεσιβλήτων, τουλάχιστον μετά το έτος 1992, όταν σύμφωνα με τα προεκτιθέμενα οι τελευταίοι απέκτησαν δυνάμει δωρεάς την επικαρπία αυτού.

Οι επ' αυτού καταθέσεις των μαρτύρων των εκκαλούντων δεν θεωρούνται πειστικές, καθώς οι αυτές μεν που περιέχονται στην με αριθμό 3929/6.7.1999 συμβολαιογραφική πράξη της συμβ/φου Π.Ν., αφορούν προφανώς άλλο ακίνητο και συγκεκριμένα δύο μικρά παλαιά κτίσματα (περιστερώννας και πλυσταριό), που βρίσκονται βορειοανατολικά του επιδικίου στο συνεχόμενο με αυτό ακίνητο, η δε κατάθεση της μάρτυρα Μ.Μ. κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία ενώπιον του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, εκτός του ότι περιέχει αντιφάσεις, εφόσον αυτή αρχικά καταθέτει επ' ακριβώς ότι: "...ο Τ. ποτέ δεν έβαλε εκεί το αυτοκίνητό του.. το υπόστεγο το έκανε ο άνδρας μου μαζί με τον Ι.Μ...." και εν συνεχεία ότι "...άφηνε το αυτοκίνητο μετά από δική μας άδεια (ενν. ο Η.Τ.) ... το υπόστεγο το έκανε ο Τ. και τα κλειδιά τα είχε ο Τ...", περαιτέρω στο μεγαλύτερο της μέρος αφορά ακριβώς τα παραπάνω κτίσματα που βρίσκονται στο συνεχόμενο του επιδικίου ακινήτο. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε τα ίδια, ορθά το νόμο ερμήνευσε και τις αποδείξεις εκτίμησε, τα δε αντίθετα υποστηριζόμενα από τους εκκαλούντες-καθων η αίτηση με το δεύτερο λόγο εφέσεως, κρίνονται απορριπτέα ως αβάσιμα.

ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

2775/2001 (Ασφ. Μ.)

Πρόεδρος: Άννα Τσέτσου

Δικηγόροι: Ευαγγελία Σαπουνά, Χρ. Παπαγιάννης

ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ κινητών. Είναι απόλυτα άκυρη, ανεξάρτητα από την επίκληση δικονομικής βλάβης, αν δεν εκδοθεί και δεν κοινοποιηθεί στον καθ ου περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης την ίδια ή την επόμενη μέρα της επιβολής κατάσχεσης, εφ όσον έχει τη κατοικία του στη περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας, όπου έγινε η κατάσχεση.

Η κοινοποίηση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης δεν καλύπτει το νομικό κενό που δημιουργήσε η κατάργηση της παρ. 1 του άρθρου 960 ΚΠολΔ από το ν. 2298/95, αφού, μετά τη κοινοποίηση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης, δεν μπορεί στη συνέχεια να εκδοθεί, περίληψη, καθ όσον δεν υπάρχει δ/ξη νόμου, που να προβλέπει την έκδοση ξεχωριστής περίληψης.

Σύμφωνα με το άρθρο 955 παρ.1 ΚΠολΔ, αντίγραφο ή περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης επιδίδεται, μόλις τελειώσει η κατάσχεση σ' εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, αν είναι παρών. Αν είναι απών, η επίδοση γίνεται το αργότερο την επόμενη της ημέρας που έγινε η κατάσχεση, αν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στην περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας που έγινε η κατάσχεση, αλλιώς μέσα σε οκτώ ημέρες από τη κατάσχεση. Η παράλειψη των διατυπώσεων αυτών συνεπάγεται ακυρότητα. Από τις διατάξεις αυτές, προκύπτει ότι η επίδοση του αντιγράφου ή της περίληψης

της κατασχετήριας έκθεσης πρέπει να γίνει στον παρόντα καθ ου η κατάσχεση και όχι στους συνοίκους ή συγγενείς ή στους δυνάμενους να παραλαμβάνουν κοινοποιούμενα δικόγραφα υπαλλήλους. Η παρουσία των τελευταίων προσώπων δεν σημαίνει και παρουσία του καθ ου η εκτέλεση. Αν ο καθ ου η εκτέλεση είναι απών κατά την κατάσχεση, η επίδοση πρέπει να γίνει όπως ορίζουν οι παραπάνω διατάξεις των άρθρων 144 παρ. 1 και 145 ΚΠολΔ. Οι παραπάνω διατυπώσεις επιβάλλονται με ποινή ακυρότητας της κατάσχεσης (άρθρο 955 παρ.1 εδ. δ' ΚΠολΔ), εξαιτίας της σπουδαιότητας που δίνει στην τήρησή τους ο νομοθέτης. Κατά συνέπεια η μη τήρησή τους θεμελιώνει λόγο ανακοπής κατά της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης (κατάσχεσης), ανεξάρτητα από την επίκληση και απόδειξης δικονομικής βλάβης (ΑΠ 2155/1986 ΝοΒ 35 (1987) - 1244).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από όλα ανεξαρτήτως των έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν και τη συζήτηση γενικότερα, πιθανολογήθηκαν (άρθρο 960 παρ. 1 ΚΠολΔ), κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει της 351/2001 περίληψης κατασχετήριας έκθεσης κινητής περιουσίας της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Λάρισας Ο.Μ., εκτίθεται σε δημόσια αναγκαστικό πλειστηριασμό στις 7 Νοεμβρίου 2001, με την επίσηυση της καθης και σε εκτέλεση της υπ' αριθμ. 765/1999 διαταγής πληρωμής του δικαστή του δικαστηρίου τούτου, η κινητή περιουσία του αιτούντος και η οποία κατασχέθηκε με την υπ' αριθμ 350/2001 έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης της ίδιας, πιο πάνω, δικαστικής επιμελήτριας. Κατά της έκθεσης αυτής και

της παραπάνω περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης, ο αιτών άσκησε νομότυπα και εμπρόθεσμα την από 26-10-2001 ανακοπή, απευθυνόμενη ενώπιον του δικαστηρίου τούτου, με την οποία επιδιώκεται να κηρυχθούν άκυρες οι προαναφερόμενες πράξεις εκτέλεσης, για το λόγο ότι η εν λόγω περίληψη δεν επιδόθηκε σ' αυτόν κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, που δεν ήταν παρών κατά την κατάσχεση και φέρεται ως κάτοικος Λάρισας, όπου έγινε η κατάσχεση, το αργότερο την επόμενη της ημέρας που έγινε η κατάσχεση.

Ο ισχυρισμός αυτός του αιτούντος, ο οποίος αποτελεί τον πρώτο λόγο της ανακοπής του, είναι νόμιμος κατά τα ανωτέρω στη μείζονα σκέψη εκτεθέντα και από τα ίδια πιο πάνω αποδεικτικά στοιχεία πιθανολογείται και ως κατ' ουσίαν αβάσιμος. Τούτο δε καθ' όσον, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης και της περίληψης κατασχετήριας έκθεσης που επιδόθηκε με βάση αυτή, φέρεται ότι η κατάσχεση περατώθηκε στις 11-10-2001, ενώ η περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης επιδόθηκε στον καθ' ου η εκτέλεση -αιτούντα, που δεν ήταν παρών κατά την κατάσχεση στις 19-10-2001, και όχι, κατά τα προεκτεθέντα, την επόμενη της ημέρας που έγινε η κατάσχεση, με αποτέλεσμα

έτσι, η παράλειψη αυτή να συνεπάγεται ακυρότητα της κατάσχεσης.

Είναι, βέβαια, αλήθεια ότι τη μέρα που περατώθηκε η κατάσχεση (11-10-2001) και ώρα 17.30' επιδόθηκε στον αιτούντα αντίγραφο της κατασχετήριας έκθεσης. Όμως με την κοινοποίηση αυτή δεν καλύπτεται το νομοθετικό κενό που δημιούργησε η παρ. 1 του άρθρου 960 ΚΠολΔ από το Ν. 2298/1995, αφού δεν μπορεί να εκδοθεί στη συνέχεια περίληψη αυτής προκειμένου να κοινοποιηθεί στα οριζόμενα από το νόμο πρόσωπα (εισηγητική έκθεση σελ. 7), καθ' όσον δεν υπάρχει διάταξη νόμου που να προβλέπει την έκδοση διαφορετικής περίληψης μετά την κοινοποίηση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης.

Με βάση όλα τα παραπάνω, πιθανολογείται να ευδοκιμήσει ο πιο πάνω λόγος της ανακοπής. Παρέλκει, κατόπιν τούτων, η έρευνα πιθανολόγησης της βασιμότητας του δευτέρου (και τελευταίου) λόγου της ανακοπής. Πιθανολογήθηκε, επίσης, ότι ο αιτών θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη, αν συνεχιστεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Επομένως, η αίτηση είναι και ουσιαστικά βάσιμη και πρέπει να γίνει δεκτή, κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στο διατακτικό.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Συμβ. Πλημ. Λάρισας
202/2001

Δικαστές: Ηλίας Βογιατζής (πρόεδρος),
Σοφία Πανουτσακοπούλου, Ευαγγελία
Καρδάση

Αντεισαγγελέας: Ιωάν. Κούτρας

ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ υπηρεσιακού απορρήτου. Ουσιαστικά απόρρητο δεν είναι οποιοδήποτε γεγονός ή έγγραφο, που αφορά την υπηρεσία, αλλά μόνο εκείνο το οποίο, ως εκ της ειδικής του φύσης πρέπει να τηρείται μυστικό και η γνωστοποίηση σε άλλον, εκτός του κύκλου των αρμοδίων προσώπων, προξενεί κίνδυνο σε ορισμένα συγκεκριμένα και σοβαρά συμφέροντα του Δημοσίου.

Τελείται το αδίκημα όταν η γνωστοποίηση γίνεται, κατά παράβαση του υπό του εδ. α', 1ης παρ. του άρθρου 26 του ν. 2683/99 (υπαλληλικού κώδικα) προβλεπόμενου στενότερου καθήκοντος και όχι όταν παραβιάζεται το ευρύτερο καθήκον του β' εδαφίου, περί εχεμύθειας περί παντός συμβαινόντος στην υπηρεσία.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ του άρθρου 16 παρ. 1 ν 1599/86.

Η παράτυπη κορήγηση -γνωστοποίηση από υπάλληλο εγγράφου, μη συνταχθέντος από όργανο δημοσίου και αφορώντος προσωπική κατάσταση τρίτου, δεν μπορεί να θίξει τα συμφέροντα του δημοσίου και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υπηρεσιακό απόρρητο.

Η Εισαγγελική πρόταση, με την οποία συμφώνησε το Συμβούλιο, έχει ως εξής:

Για την τυποποίηση του υπό του άρθρου 252 ΠΚ διαμειβομένου εγκλήματος, το οποίο προστατεύει ως έννομο αγαθό

το υπηρεσιακό απόρρητο, απαιτείται γνωστοποίηση από υπάλληλο σε άλλον κατά παράβαση των καθηκόντων του, που αφορούν ειδικά την διαφύλαξη υπηρεσιακών απορρήτων α) πράγμα το οποίο γνωρίζει μόνο λόγω της υπηρεσίας του ή β) έγγραφο απόρρητο που του είναι εμπιστευμένο ή προσιτό λόγω της υπηρεσίας του με σκοπό να ωφεληθεί ο ίδιος ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο. Είναι δε απόρρητο, σύμφωνα, με το άρθρο 26 παρ. 1 εδ. α' του υπαλληλικού κώδικα, (ν. 2683/1999) όταν χαρακτηρίζεται ως τέτοιο από τις κείμενες διατάξεις. Επομένως ουσιαστικά υπηρεσιακό απόρρητο δεν είναι οποιοδήποτε γεγονός ή έγγραφο που αφορά την υπηρεσία, αλλά μόνο εκείνο το οποίο ως εκ της ειδικής φύσης του, πρέπει να τηρείται μυστικό, και η γνωστοποίηση σε άλλον, εκτός του κύκλου των προσώπων, τα οποία δικαιούνται να είναι αρμόδια, προξενεί κίνδυνο σε ορισμένα συγκεκριμένα και σοβαρά συμφέροντα του Δημοσίου. (Βλ. Μελέτη Γεωργίου Μαγκάκη, στα Ποινικά Χρονικά Ι.Ε' σελ. 385).

Ειπώθηκε ότι η γνωστοποίηση από υπάλληλο πρέπει να γίνεται "εναντίον των καθηκόντων του". Τα καθήκοντα του υπαλλήλου περιγράφονται, ως είναι γνωστό, στο Διοικητικό Δίκαιο. Γενική και βασική διάταξη η οποία αφορά την υπηρεσιακή εχεμύθεια είναι η του άρθρου 26 του υπαλληλικού κώδικα (ν. 2683/1999). Η διάταξη όμως αυτή διαγράφει στον υπάλληλο δύο διάφορα καθήκοντα εχεμύθειας, ένα στενότερο και ένα ευρύτερο. Διότι με το εδάφιο α' της πρώτης παραγράφου ορίζεται ότι "ο υπάλληλος οφείλει να τηρεί εχεμύθεια για θέματα που χαρακτηρίζονται ως απόρρητα από τις

κείμενες διατάξεις”. Ενώ με το δεύτερο εδαφίο της ως άνω παραγράφου, προβλέπεται ότι ο υπάλληλος “οφείλει να τηρεί επίσης εχεμύθεια σε κάθε περίπτωση, που αυτό επιβάλλεται από την κοινή πείρα και λογική για γεγονότα ή πληροφορίες των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ’ ευκαιρία αυτών”.

Και ανακύπτει το ερώτημα: Όταν ο ποινικός νομοθέτης απαιτεί για την συγκρότηση του εγκλήματος της παραβίασεως υπηρεσιακού απορρήτου, να έγινε γνωστοποίηση από τον υπάλληλο “εναντίον των καθηκόντων του”, εννοεί αμφότερα τα καθήκοντα που διαγράφονται στην παράγραφο ένα του άρθρου 26 ν. 2683/1999 ή μήπως πρέπει να διακρίνουμε μεταξύ αυτών; Η απάντηση στο ερώτημα πρέπει να δοθεί, όπως είναι φανερό, από το ποινικό δίκαιο και όχι το Διοικητικό, γιατί ο καθορισμός της έκτασης εφαρμογής μιας ποινικής διάταξης είναι έργο του ποινικού Δικαίου, επιτελούμενο εν όψει του σκοπού της διάταξης αυτής. Σκοπός δε της διάταξης του άρθρου 252 ΠΚ είναι η προστασία του κρατικού συμφέροντος για τήρηση των υπηρεσιακών απορρήτων και όχι και του συμφέροντος της υπηρεσίας για να τηρείται εχεμύθεια για οποιοδήποτε γεγονός αφορά αυτήν - υπηρεσία - . Βάσει λοιπόν του προκαθορισθέντος σκοπού της διάταξης του άρθρου 252 Π.Κ. δίδεται στο ανωτέρω ερώτημα η απάντηση, ότι η τέλεση του εγκλήματος της παραβίασεως υπηρεσιακού απορρήτου, προϋποθέτει ότι η γνωστοποίηση έγινε κατά παράβαση του υπό του εδαφίου α’ της πρώτης παραγράφου του άρθρου 26 ν. 2683/1999 προβλεπόμενου καυήκοντος και ότι δεν αρκεί γι αυτό η παράβαση μόνο του υπό του εδαφίου β’ της πρώτης παραγράφου του ίδιου άρθρου προβλεπομένου ευρύτερου καθήκοντος εχεμύθειας.

Διότι μόνο το καθήκον του πρώτου εδαφίου, επιβάλλει την τήρηση εχεμύθειας για τα απόρρητα, για εκείνα δηλαδή τα γεγονότα και έγγραφα, τα οποία ως εκ της ειδικής αυτών φύσης (τυπικής ή ουσιαστικής), πρέπει να διαφυλάσσονται ως μυστικά, διότι η τυχόν αποκάλυψή τους μπορεί να παραβιάσει σοβαρά συμφέροντα του Δημοσίου. Μόνο επομένως το υπό του πρώτου εδαφίου προβλεπόμενο καθήκον εχεμύθειας ανταποκρίνεται κατά το περιεχόμενό του, δηλαδή ως καθήκον τήρησης των υπηρεσιακών απορρήτων, προς τον σκοπό της διάταξης του άρθρου 252 Π.Κ.

Αντίθετα, το υπό του δευτέρου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του προαναφερομένου άρθρου προβλεπόμενο καθήκον επιβάλλει εχεμύθεια περί παντός συμβαίνοντος στην υπηρεσία, ή του οποίου η γνώση συνδέεται με αυτήν, για χάρη των συμφερόντων αυτής της υπηρεσίας και όχι άμεσα και αυτού του Δημοσίου. Επομένως το καθήκον αυτό δεν συνδέεται κατά το περιεχόμενό του με το σκοπό του άρθρου 252 ΠΚ και γι αυτό η προσβολή του δεν καλύπτεται ποινικά από τη διάταξη αυτού του άρθρου, αλλά ενδιαφέρει μόνο την πειθαρχική εξουσία.

Τέλος σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 ν. 1599/1986 “κάθε πολίτης, με τις επιφυλάξεις των διατάξεων της παραγράφου 3, έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων. Ως διοικητικά έγγραφα, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, θεωρούνται όλα τα έγγραφα που συντάσσονται από όργανα του δημόσιου τομέα, ιδίως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιοι, οδηγίες, απαντήσεις της διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις”.

Από την ενεργηθείσα προανάκριση

και ειδικότερα από τις καταθέσεις των μαρτύρων, τα έγγραφα, σε συνδυασμό με τις απολογίες των κατηγορουμένων προέκυψαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 15-10-1998 ο δεύτερος κατηγορούμενος Δ, παρέλαβε, ύστερα από έγκριση σχετικής αίτησης από την πρώτη κατηγορούμενη και σύζυγό του, η οποία είναι Διευθύντρια Πολεοδομίας, αντίγραφα από εκθέσεις αυτοψίας, ενστάσεις, αιτήσεις και αποφάσεις επιτροπών και επιβολής προστίμων που αναφέρονται στο αυθαίρετο κτίσμα του εγκαλούμενου Ε, το οποίο βρίσκεται στη ... Τα προαναφερόμενα έγγραφα ο Δ. κατέθεσε στις 27-11-98, μαζί με υπόμνημα, κατά την απολογία του ενώπιον του Πταισματοδίκη, προκειμένου ν' αποδείξει, ότι η σε βάρος του ασκηθείσα ποινική δίωξη για συκοφαντική δυσφήμιση με τον τύπο, ύστερα από έγκληση του Ε είναι αβάσιμη. Μεταξύ όμως των εγγράφων που παρέλαβε ο προαναφερόμενος κατηγορούμενος ήταν η από αίτηση - σε αντίγραφο - του εγκαλούμενου η οποία ως μη διοικητικό έγγραφο, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1 ν. 1599/86, παράτυπα χορηγήθηκε από την πρώτη κατηγορούμενη προϊσταμένη, ως ειπώθηκε της ως άνω υπηρεσίας.

Περιεχόμενο δε του ως άνω ιδιωτικού εγγράφου ήταν η επίκληση επιείκειας της ως άνω υπηρεσίας για μη κατεδάφιση της αυθαίρετης οικοδομής του εγκαλούμενου, που βρίσκεται στη θέση ..., για σοβαρούς λόγους υγείας - χρονίζουσα ψυχοnevρωση, αντιδραστική αγχώδη νεvρωση με καταθλιπτικούς συντελεστές κλπ-, οι οποίοι επιβάλλουν τη διαβίωσή του σ' εξοχικό περιβάλλον. Η παράτυπη όμως, από την πρώτη κατηγορούμενη, γνωστοποίηση - χορήγηση αντιγράφου - του ως άνω ιδιωτικού εγγράφου στον δεύτερο κατηγορούμενο δεν μπορεί να θίξει ή να προξενήσει

κίνδυνο σε ορισμένα συγκεκριμένα και σοβαρά συμφέροντα του Δημοσίου, και ως εκ τούτου δεν δύναται να χαρακτηριστεί ως υπηρεσιακό απόρρητο, σύμφωνα με όσα έχουν εκθεθεί στη μείζονα σκέψη.

Κατ' ακολουθίαν, ελλείψει συστατικού όρου - υπηρεσιακό απόρρητο έγγραφο - δεν μπορεί να τυποποιηθεί το έγκλημα της παραβίασεως του υπηρεσιακού απορρήτου. Εφ' όσον δεν υφίσταται αξιόποινη πράξη του αυτοργού, δεν υφίσταται, λόγω του παρακολουθητικού χαρακτήρα και αξιόποινη πράξη του φερομένου ως ηθικού αυτοργού, δευτέρου κατηγορουμένου. {...}

**Συμβ. Πλημ. Λάρισας
207/2001**

**Δικαστές: Ηλίας Βογιατζής (πρόεδρος),
Σωτηρία Αδαμοπούλου, Κωνσταντία Αγγελάκη
Αντεισαγγελέας: Ιωάν. Κούτρας**

ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ. Πειθαρχική ποινή κρατούμενου, με απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου της φυλακής. Προσφυγή σε 5 μέρες στο δικαστήριο εκτέλεσης ποινών, το οποίο αποφαινεται αμετάκλητα. Μέχρι τη νομοθετική θέσπιση του δικαστηρίου τούτου, τις αρμοδιότητες του ασκεί το Συμβούλιο Πλημ/κών του τόπου έκτισης της ποινής.

Η Εισαγγελική πρόταση, με την οποία συμφώνησε το Συμβούλιο, έχει ως εξής:

Από τις διατάξεις των άρθρων 68, 69, 70, 71 παρ. 7 και 87 παρ. 1 του Σωφρονιστικού Κώδικα (Ν. 2776/99) προκύπτει ότι για τα αναφερόμενα στο νόμο αυτό πειθαρχικά παραπτώματα των κρατούμενων επιβάλλονται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο της Φυλακής πειθαρχικές ποινές. Κατά των αποφάσεων του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιτρέπεται προσφυγή

του κρατουμένου μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών στο Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών, το οποίο την εκδικάζει και αποφαινεται αμετάκλητα. Μέχρι τη νομοθετική θέσπιση του Δικαστηρίου Εκτέλεσης Ποινών τις αρμοδιότητες του οργάνου αυτού ασκεί το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής.

Στην προκειμένη περίπτωση προκύπτει ότι ο κρατούμενος στη Δικαστική Φυλακή Λάρισας, Δ.Κ. καταδικάσθηκε με την υπ' αριθμ. 52/6-10-2000 απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου της ανωτέρω φυλακής για παραλαβή ναρκωτικών στο σωφρονιστικό κατάστημα και επιβλήθηκε σ' αυτόν η πειθαρχική ποινή του περιορισμού σε ειδικό κελί διάρκειας δέκα (10) ημερών και τριάντα (30) βαθμών ποινής. Κατά της απόφασης αυτής άσκησε την υπό κρίση προσφυγή στις 16-10-2000, δηλαδή εκπρόθεσμα, πέραν της τασσομένης απ' τη διάταξη του άρθρου 71 παρ. 7 Ν. 2776/99 5νθήμερης προθεσμίας και συνακόλουθα η υπό κρίση προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

**Συμβ. Πλημ. Λάρισας
217/2001**

**Δικαστές: Ηλίας Βογιατζής (πρόεδρος),
Δήμητρα Χολέβα, Κων. Βελισσάρης
Αντεισαγγελέας: Αγγελική Μυσιρλάκη**

ΑΝΑΚΛΗΣΗ και ΑΡΣΗ της υφ όρον απόλυσης. Η ανάκληση επέρχεται μέσα στο χρόνο της δοκιμασίας, μόνο κατόπιν έκδοσης βουλεύματος, όταν ο απολυθείς δεν συμμορφωθεί με τις επιβληθείσες υποχρεώσεις, χωρίς να απαιτείται και καταδικαστική απόφαση, ενώ η άρση επέρχεται αυτοδίκαια, όταν καταδικασθεί αμετάκλητα σε ποινή φυλάκισης ανώτερης των εξ μηνών για αδίκημαπραχθέν εκ δόλου.

Αν ο υπολειπόμενος χρόνος της ποινής είναι μικρότερος της τριετίας, η διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου ορίζεται σε 3 χρόνια.

Η Εισαγγελική πρόταση, με την οποία συμφώνησε το Συμβούλιο, έχει ως εξής:

Ο θεσμός της υπό όρους απόλυσης (άρθρα 105-110 του Ποινικού Κώδικα) είναι μέτρο σωφρονισμού και αποσκοπεί, αρνητικά μιν, να εξαφανίσει τις δυσμενείς επιδράσεις που προκαλεί στον κρατούμενο η παραμονή του στη φυλακή (συναίσθημα απελπισίας κ.λ.π.), θετικά δε να αποτελέσει ισχυρό ψυχολογικό κίνητρο, προς επίταση της ενεργητικότητάς του για την ηθική και κοινωνική αναμόρφωσή του (Ι. Ζησιάδη Ποιν. Δικ. Β', σελ. 417, Πρωτοπαπαδάκης "ο θεσμός της υπό όρο απολύσεως του καταδίκου" - 1954, σελ. 20). Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 107 του Π.Κ., όπως η παράγραφος 1 αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 6 του Ν. 2207/94, που αναφέρεται στην ανάκληση της απόλυσης καταδίκου, η απόλυση μπορεί να ανακληθεί αν εκείνος που απολύθηκε υπό όρο δεν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν κατά την απόλυση, ενώ σε περίπτωση ανάκλησης, ο χρόνος από την απόλυση έως τη νέα σύλληψη δεν υπολογίζεται στη διάρκεια της ποινής. Συνεπώς, η απόλυση μπορεί, κατά την κρίση του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 110 του Π.Κ., Δικαστικού Συμβουλίου Πλημμελειοδικών, να ανακληθεί στην περίπτωση (ενδεικτικώς κατά την αριθμό 8/1953 γνωμοδότηση Εισαγγελέα ΑΠ, Ποιν. Χρ.Γ', σελ. 145) που ο απολυθείς δεν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν (Μπουρόπουλος, ερμηνεία Ποινικού Κώδικα, άρθρο 107).

Εξάλλου, κατά το άρθρο 108 του ίδιου

Κώδικα, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 7 του Ν. 2207/1994, αν μέσα στο χρονικό διάστημα που προβλέπει το άρθρο 109, εκείνος που απολύθηκε διαπράξει έγκλημα από δόλο, για το οποίο του επιβλήθηκε αμετακλήτως οποτεδήποτε ποινή φυλάκισης ανώτερη από έξι μήνες, εκτίει αθροιστικά και ολόκληρο το υπόλοιπο της προηγούμενης ποινής, το οποίο έπρεπε να εκτίσει κατά το χρόνο της προσωρινής απόλυσης.

Επομένως η ανάκληση διαφέρει από την άρση στα ακόλουθα σημεία: α) η ανάκληση επέρχεται μόνο κατόπιν έκδοσης βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών του τόπου στην περιφέρεια του οποίου εκτίονταν η ποινή προ της απόλυσεως, ύστερα από πρόταση των αρχών που εποπτεύουν αυτόν που απολύθηκε (άρθρο 110 Π.Κ.), ενώ η άρση επέρχεται αυτοδικαίως (Μπουρόπουλος ο.π. στο άρθρο 108) και β) η άρση επέρχεται όταν αυτός που απολύθηκε καταδικαστεί αμετακλήτως σε ποινή φυλακίσεως ανώτερη από έξι (6) μήνες, ενώ η ανάκληση επέρχεται όταν δεν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν.

Το πότε αυτός που απολύθηκε υπό όρο παρέβη τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν είναι ζήτημα πραγματικό, υποκείμενο στην ανέλεγκτη κρίση του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών (Βαβαρέτος, Ποιν. Κώδ. Άρθρο 107), χωρίς να απαιτείται και καταδικαστική απόφαση, κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας, αφού ούτε από τη γραμματική, ούτε και από τη λογική ερμηνεία της παραπάνω διάταξης (άρθρο 107 ΠΚ) προκύπτει ότι πρέπει να συντρέχει και τέτοια προϋπόθεση (ΑΠ 1258/86, Ποιν. Χρ. ΛΖ, σελ. 74). Επίσης, η ανάκληση της υπό όρο απόλυσης πρέπει να διαταχθεί με το βούλευμα μέσα στο χρόνο της δοκιμασίας, γιατί ανάκληση μετά τη λήξη του χρόνου της δοκιμασίας δεν επιτρέπε-

ται (Κορφιάτης, Ποιν. Χρ. Ε', σελ. 456), αφού η ποινή θεωρείται ότι εκτίθηκε.

Ο χρόνος της δοκιμασίας τόσο για την περίπτωση της ανάκλησης, όσο και για αυτή της άρσης, καθορίζεται από το άρθρο 109 του Π.Κ., στο πρώτο εδάφιο του οποίου, ορίζεται ότι "αν από την απόλυση περάσει το χρονικό διάστημα της ποινής, το οποίο υπολειπόταν για έκτιση, σε όσες περιπτώσεις αυτό είναι ανώτερο από τρία έτη, ή αν περάσουν τρία έτη χωρίς να γίνει ανάκληση, η ποινή θεωρείται ότι εκτίθηκε". Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι αν ο υπολειπόμενος χρόνος της ποινής είναι μικρότερος της τριετίας, η διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου ορίζεται σε τρία χρόνια (Α.Π. 174/64, Ποιν. ΖΧρ. ΙΔ', σελ. 431, Μπουρόπουλος ο.π.).

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από τα έγγραφα του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα: Στον ΕΔ. επεβλήθη με την υπ' αριθμ. 25/2001 απόφαση του Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών συνολική ποινή φυλάκισης πέντε (5) ετών και δύο (2) μηνών για απάτη, πλαστογραφία και χρήση πλαστού. Με το υπ' αριθμ. 49/2001 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Λάρισας αυτός απολύθηκε με όρους από την Δικαστική Φυλακή Λάρισας, ενώ παράλληλα τέθηκαν σ' αυτόν οι όροι: α) της διαμονής του στο Βέλγιο και β) της μη εισόδου του στο ελληνικό έδαφος μέχρι το τέλος του χρόνου της δοκιμασίας του, που στην παρούσα περίπτωση ήταν τρία έτη, αφού το υπόλοιπο της ποινής του ήταν μικρότερο της τριετίας και συγκεκριμένα ήταν επτά (7) μήνες και οκτώ (8) ημέρες. Όπως δε προκύπτει από το υπ' αριθμ. πρωτ. 4000/4/641α/3-4-2001 έγγραφο της Υπ/σης Αλλοδαπών Αττικής, ο ανωτέρω κρατείται στην εν λόγω αστυνομική υπηρεσία από 21.3.2001 προκειμένου να απελαθεί, χωρίς μέχρι σήμερα να καταστεί δυνατή η απέλαση του, καθόσον

αφ' ενός αυτός στερείται ταξιδιωτικών εγγράφων, τα οποία αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για την απέλασή του από τη χώρα και αφ' ετέρου δεν έχει εξακριβωθεί η υπηκοότητά του, παρά το γεγονός ότι αν και έχει οδηγηθεί σε προξενεία διαφόρων χωρών (Βελγίου, Ιράκ) δεν έχει αναγνωρισθεί από αυτές ως υπήκοός τους, ενώ επιπλέον ο ίδιος αρνείται να αποκαλύψει την υπηκοότητά του.

Σε απάντηση του προεκτεθέντος εγγράφου ο Εισαγγελέας Εφετών Αθηνών (τμήματος εκτέλεσης ποινών), με το υπ' αριθμ. πρωτ. 21800/9-5-2001 έγγραφό του, εξέφρασε την άποψη ότι στον παραπάνω κρατούμενο δεν έχει επιβληθεί παρεπόμενη ποινή απέλασης με την υπ' αριθμ. 25/2001 απόφαση του Πενταμελούς Εφετείου Αθηνών, πλην όμως αυτός παραβιάζει τον όρο της διαμονής του στο Βέλγιο, ο οποίος του επιβλήθηκε κατά τη χορήγηση του ευεργετήματος της υπό όρο απόλυσης με το με αριθμό 49/2001 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημ/κών Λάρισας, αφού δεν προσκομίζει στην Υποδ/ση Αλλοδαπών Αττικής ταξιδιωτικά έγγραφα και δεν αποκαλύπτει την υπηκοότητά του ή άλλα στοιχεία που να την αποδεικνύουν, ώστε να υλοποιηθεί η μετάβαση και παραμονή του στο Βέλγιο επί τριετία.

Με το δεδομένο λοιπόν αυτά, είναι φανερό ότι η προεκτεθείσα συμπεριφορά του Ε.Δ. συνιστά παραβίαση του ανωτέρω όρου που του έχει επιβληθεί με το υπ' αριθμ. 49/2001 βούλευμα του Συμβουλίου σας, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 107 του Π.Κ. και πρέπει επομένως να διαταχθεί αφ' ενός η ανάκληση του εν λόγω βουλεύματος και αφ' ετέρου η σύλληψή του, προκειμένου να εκτίσει το υπόλοιπο της ποινής του.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Εισαγγελέως Εφετών Λάρισας

Λάρισα 14.11.2001

Οι ιδιωτικοί ομοσπονδιακοί θηροφύλακες είναι ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, με όλα τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις αυτών.

Σχετικώς με το ερώτημά σας (της Ζ' Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Θεσσαλίας και Νήσων Σποράδων) που διαλαμβάνεται στο υπ' αριθμ. Πρωτ. 558/1-11-2001 Έγγραφο σας, έχομε την τιμή να σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

{...} Φρονούμε ότι, οι ιδιωτικοί φύλακες θήρας (περί των οποίων το ερώτημα) θεωρούνται κανονικοί ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, όπως οι του άρθρου 34 ΚΠΔ.

Οι εν λόγω φύλακες έχουν την εξουσία, την αρμοδιότητα, τα δικαιώματα αλλά και τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι (μηνύσεις, προανακρίσεις, κατασχέσεις κλπ.)

Θεωρούμε αυτονόητο, ότι πρέπει να τηρείται σχετικό πρωτόκολλο των προανακριτικών τους εν γένει πράξεων και ενεργειών.

Ο Εισαγγελέας Εφετών Κων/νος Μπέσσας

ΣΧΟΛΙΟ

Οι ιδιωτικοί φύλακες που απαρτίζουν την Ομοσπονδιακή θηροφυλακή προσελήφθησαν με χαρακτηριστικά δημοσίου οργάνου και έχουν τα ίδια καθήκοντα και δικαιώματα με τους δασικούς υπάλληλους. Στερούνται μόνο του δικαιώματος να ασκήσουν ανακριτικά καθήκοντα και κατόπιν να εξετασθούν ως μάρτυρες στην υπόθεση που ενήργησαν ως ανακριτικοί

υπάλληλοι.

I. Οι ομοσπονδιακοί φύλακες θήρας, κατ' άρθρο 267 παρ. 1 και 3 Ν.Δ. 86/69, ρητά προβλέπεται ότι εξομοιούνται, ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων των και των δικαιωμάτων των, πλην της αντιμισθίας, με τους δασοφύλακας.

II. Οι ομοσπονδιακοί φύλακες θήρας, κατ' άρθρο 289 παρ. 2, έχουν καθήκοντα ανακριτικού υπαλλήλου, δυνάμενοι να ερευνούν κυνηγετικούς σάκους και μηχανοκίνητα μέσα και να κάνουν σωματικές έρευνες κατ' άρθρο 257 ΚΠΔ. Επίσης, υποχρεούνται για κάθε παράβαση της περί θήρας νομοθεσίας, να κατάσχουν την άδεια θήρας, τα όπλα, τα χρησιμοποιηθέντα μέσα για την παράνομη θήρα (μηχανοκίνητα, προβολείς κλπ.) καθώς και τα θηράματα.

III. Η επίκληση από τις δασικές υπηρεσίες του άρθρου 36 παρ. 3 του Ν. 1845/89, που αναφέρεται στην άρση της υποχρέωσης των δασοκτημόνων ιδιωτών να προσλαμβάνουν δασοφύλακες, ουδε-

μία αλλοίωση επιφέρει στη διατάξεις του Ν.Δ. 86/69, που προβλέπουν τα καθήκοντα και τα δικαιώματα των ιδιωτικών φυλάκων θήρας, καθώς η άνω διάταξη αναφέρεται περιοριστικά στους δασοφύλακες ιδιωτικών δασοτεμαχίων.

IV. Ουδεμία απαγορευτική διάταξη υφίσταται στην Ελληνική νομοθεσία για την πρόσληψη ιδιωτικών φυλάκων θήρας, αλλά αντίθετα υφίσταται από το Ν.Δ.86/69 ρητή εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Γεωργίας.

V. Οι ομοσπονδιακοί φύλακες θήρας θεωρούνται κανονικοί ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, όπως του άρθρου 34 ΚΠΔ.

VI. Δηλαδή, οι ομοσπονδιακοί θηροφύλακες έχουν όλα τα δικαιώματα των δημοσίων δασικών υπαλλήλων, πλην της μισθοδοσίας.

Εμμανουήλ Αθ. Πετρωτός
Δικηγόρος

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

137/2001

Πρόεδρος: Κων. Αναγνώστου
Εισηγητής: Νικ. Ξενταρόπουλος
Δικηγόροι: Γεώρ. Δήμου

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ. Δικαιούχοι οικοπέδων σε νέους οικισμούς. Προϋποθέσεις και κριτήρια επιλογής. Μεταξύ άλλων, δικαιούνται οικοπέδα όσοι επιθυμούν να εγκατασταθούν στον οικισμό και δεν διαθέτουν οικόπεδο ή κατοικία σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας. Περιπτώσεις ανάκλησης της παραχώρησης οικοπέδου.

Επειδή, στο άρθρο 38 (παρ. 3) του Ν. 1337/1983 “Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις” (ΦΕΚ 33 τ. Α’) ορίζεται ότι, “Για εγκρίσεις σχεδίων και όρων και περιορισμών δόμησης νέων οικισμών που εμπίπτουν στο άρθρο 19 του Ν.Δ./τος 3958/1959 ή επεκτάσεις σχεδίων τέτοιων οικισμών εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου αυτού. Με Π.Δ./τα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Γεωργίας και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, καθορίζονται η διαδικασία και τα κριτήρια προσδιορισμού των δικαιούχων οικοπέδων του προηγούμενου εδαφίου”. Περαιτέρω κατ’ εξουσιοδότηση της διατάξεως αυτής εκδόθηκε το από 24.4.1985 Π.Δ./γμα (ΦΕΚ 239 τ. Δ’), με το οποίο ορίστηκαν τα ως άνω αναφερόμενα ειδικότερα κριτήρια προσδιορισμού των δικαιούχων οικοπέδων, ως εξής: “Ως δικαιούχοι οικοπέδων σε νέους οικισμούς που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 19 του Ν.Δ./τος 3958/1959, ή ε-

πεκτάσεις αυτών επιλέγονται κατά σειρά προτεραιότητας: α) οι πολιτικοί πρόσφυγες, β) οι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, γ) οι μόνιμοι κάτοικοι της Κοινότητας ή του Δήμου, που ασχολούνται στον πρωτογενή τομέα, δ) οι μόνιμοι κάτοικοι της κοινότητας ή του Δήμου που ασχολούνται στο δευτερογενή τομέα, ε) όσοι επιθυμούν να εγκατασταθούν στους οικισμούς αυτούς και προέρχονται από το εξωτερικό ή από μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας με την εξής σειρά προτεραιότητας: -Αυτοί που ανήκουν στον ενεργό πληθυσμό. - Όσοι έχουν ηλικία μεγαλύτερη των εξήντα ετών. - Οι συνταξιούχοι. Η επιλογή κάποιου ως δικαιούχου δεν επιτρέπεται, εφόσον διαθέτει οικόπεδο ή κατοικία σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας. Μεταξύ αυτών που συγκεντρώνουν τις ίδιες προϋποθέσεις προτιμούνται οι παντρεμένοι. Η επιλογή των δικαιούχων γίνεται με απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων που προβλέπεται στο άρθρο 71 του Αγροτικού Κώδικα” (άρθρο 1).

Εξάλλου στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ίδιου ως άνω Π.Δ./τος ορίζεται ότι: “2. Η παραχώρηση ανακαλείται και ο δικαιούχος διαγράφεται με απόφαση της επιτροπής απαλλοτριώσεων, εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις: α) Δεν κτίσει σπίτι μέσα σε πέντε (5) χρόνια από την απόκτηση της κυριότητας. Παράταση της προθεσμίας αυτής επιτρέπεται μόνο μια φορά για χρονικό διάστημα έως δύο (2) χρόνια, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι. β) Εγκαταλείπει τον οικισμό πριν περάσουν δέκα (10) χρόνια από την απόκτηση της κυριότητας....Αν ο δικαιούχος εγκαταλείψει μαζί με την οικο-

γένειά του τον οικισμό αδικαιολόγητα, πριν από την παρέλευση της δεκαετίας από την απόκτηση της κυριότητας, εφόσον έχει κτίσει σπίτι, υποχρεούται στην καταβολή της αγοραίας αξίας του οικοπέδου κατά τον χρόνο εγκατάλειψης, διαφορετικά η παραχώρηση ανακαλείται με απόφαση της επιτροπής απαλλοτριώσεων”.

Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση των στοιχείων του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο εφεσίβλητος, Γ.Τ., με σχετική του αίτηση, που υπέβαλε, ζήτησε να τύχει στεγαστικής αποκαταστάσεως με τη παραχώρηση ενός οικοπέδου, από τα διαθέσιμα της οριστικής διανομής του Συνοικισμού της κοινότητας Χ., έτους 1961, κατ’ εφαρμογή των διατάξεων που προαναφέρθηκαν. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε με την υπ’ αριθμ. 12/13.7.1994 απόφαση της Β’ Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Λάρισας, με την αιτιολογία ότι “δύνатаι να καλύψει τις στεγαστικές του ανάγκες σε οικοπεδική έκταση του πατρός του, ο οποίος κατέχει δύο διαμερίσματα στη Λάρισα και οικόπεδο με οικία στους Χ.”.

Ένσταση του εφεσιβλήτου κατά της προηγούμενης απόφασης, απορρίφθηκε με την υπ’ αριθμ. 30/30.12.1994 απόφαση της ίδιας ως άνω Β’ Επιτροπής Απαλλοτριώσεων με την αιτιολογία ότι “... εκτός από την αναμενόμενη κληρονομιά του πατρός του που κατέχει δύο διαμερίσματα στη Λάρισα και διώροφη οικοδομή στους Χ., η φύση του επαγγέλματός του (εργάζεται ως σερβιτόρος) δεν δικαιολογεί την μόνιμη διαμονή του στην κοινότητα Χ. όπου διεκδικεί την παραχώρηση οικοπέδου. Το γεγονός ότι είναι πρωτότοκος υιός πολυτέκνου πατρός δεν αξιολογείται από την Επιτροπή σύμφωνα με το νόμο”.

Προσφυγή του εφεσιβλήτου κατά της τελευταίας πράξεως, έγινε δεκτή με την

εκκαλούμενη απόφαση. Με την υπό κρίση έφεση υποστηρίζεται ότι έσφαλε η πρωτόδικη απόφαση, εφόσον ο εφεσίβλητος δεν συγκέντρωνε τις προβλεπόμενες νόμιμες προϋποθέσεις για να του παραχωρηθεί οικόπεδο στο συνοικισμό Χ., δεδομένου ότι δεν είναι μόνιμος κάτοικος της κοινότητας Χ. και δεν εξέφρασε την επιθυμία να εγκατασταθεί, ως προερχόμενος από μεγάλο αστικό κέντρο, στον συνοικισμό Χ., και για τους λόγους αυτούς ζητείται η εξαφάνιση της εκκαλούμενης απόφασης.

Επειδή, το πρωτόδικο δικαστήριο, προς πληρέστερη αιτιολόγηση της κρίσεως της Επιτροπής Απαλλοτριώσεως, ανέβαλε την έκδοση οριστικής αποφάσεως και με την υπ’ αριθμ. 1074/1997 προδικαστική απόφασή του ανέπεμψε τον φάκελο της υποθέσεως στην εν λόγω Επιτροπή, προκειμένου αυτή να αποφανθεί, συμπληρωματικά, στα εξής στοιχεία: α) αν ο εφεσίβλητος συγκέντρωνε ή όχι τις κατά νόμο προϋποθέσεις για παραχώρηση οικοπέδου, β) αν παραλείφθηκε λόγω προτάξεως άλλων υποψηφίων που συγκέντρωναν προϋποθέσεις υψηλότερης προτεραιότητας και γ) αν τα προς παραχώρηση οικόπεδα υπολείπονται του αριθμού των υποψηφίων. Σε εκτέλεση της ως άνω προδικαστικής απόφασης η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων με την υπ’ αριθμ. 1/1998 απόφασή της απάντησε (έκρινε) ως εξής: “... διαπιστώθηκε ότι για τον Τ.Γ. του Α. δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του από 24.4.1985 Π.Δ., που έχει εκδοθεί σε εφαρμογή του Νόμου 1137/1983, η Επιτροπή κρίνει, ότι το αίτημά του για παραχώρηση οικοπέδου στους Χ. πρέπει να απορριφθεί, παρότι υπάρχει επάρκεια οικοπέδων στον παραπάνω συν/σμό...”.

Επειδή, με βάση τα ανωτέρω εκτεθέντα το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του τα εξής: 1) Ο εφεσίβλητος, σύμφωνα με το

από 24.4.1985 Π.Δ., έχει τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 1, αυτού, για τους δικαιούχους οικοπέδων, υπαγόμενος στην κατηγορία (ε'), δηλαδή επιθυμεί να εγκατασταθεί στον ένδικο οικισμό, προέρχεται από μεγάλο αστικό κέντρο (Λάρισα), ανήκει στον ενεργό πληθυσμό και δεν διαθέτει οικόπεδο ή κατοικία στο όνομά του σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδος, 2) όπως προκύπτει εμμέσως από την 1/1998 απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων, δεν υπάρχουν άλλοι συνυποψήφιοι που προηγούνται αυτού κατά τα τυπικά προσόντα και 3) υπάρχουν προς διάθεση οικόπεδα στον ένδικο οικισμό. Ο ισχυρισμός του εκκαλούντος, ότι ο εφεσίβλητος δεν εξέφρασε την επιθυμία να εγκατασταθεί στην κοινότητα Χ. είναι ουσιαστικά αβάσιμος και για τον λόγο αυτό απορριπτός εφόσον, η έκφραση της ως άνω επιθυμίας για εγκατάσταση, εκδηλώθηκε με την υποβολή της αίτησης, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ίδιου Π.Δ., σε περίπτωση που αυτός δεν κτίσει σπίτι σε 5 χρόνια ή εγκαταλείψει τον οικισμό, πριν περάσουν δέκα χρόνια από την απόκτηση της κυριότητας θα ανακληθεί η παραχώρηση με πράξη της ίδιας επιτροπής.

Τέλος, τα υποστηριζόμενα ότι ο πατέρας του εφεσίβλητου είναι κύριος ακινήτου περιουσίας και συνεπώς υπάρχει αναμενόμενη κληρονομία, είναι απορριπτέα ως νομικώς αβάσιμα, εφόσον, αυτός, λόγω ηλικίας, 23 ετών, δεν τελεί υπό την πατρική επιμέλεια, πέραν του γεγονότος ότι όπως προκύπτει από το προσαγόμενο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης της κοινότητας Χ., ο πατέρας του, ηλικίας 58 ετών, είναι πολύτεκνος και έχει 6 παιδιά, γεγονός που καθιστά το μελλοντικό του κληρονομικό δικαίωμα επισφαλές και αόριστο.

Επειδή, ύστερα από όσα εκτέθηκαν,

το Δικαστήριο κρίνει, ότι ο εφεσίβλητος συγκέντρωνε τις νόμιμες προϋποθέσεις, προς παραχώρηση οικοπέδου στον συννοικισμό της κοινότητας Χ. και η απόρριψη της αιτήσεως με την υπ' αριθμ. 30/30.12.1994 απόφαση της Β' Επιτροπής Απαλλοτριώσεων Λάρισας είναι ανατιολόγητη και ακυρωτέα, όπως ορθώς το νόμο ερμήνευσε και τα πραγματικά περιστατικά εφάρμοσε το πρωτόδικο δικαστήριο, με την εκκαλούμενη απόφασή του.

382/2001

Πρόεδρος: Σταυρούλα Σταμούλη - Σειραγάκη

Εισηγήτρια: Κωνσταντινιά Μαργαρίτη

Δικηγόροι: Βασ. Βλάχος, Βασ. Κορκίζογλου

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ. Ο χαρακτηρισμός ενός χώρου ως αρχαιολογικού, είναι θεμιτός περιορισμός της ιδιοκτησίας και εκτείνεται στο διπνεκές, άνευ χρονικού περιορισμού, σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή της διαρκούς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν συνιστά απαλλοτρίωση αυτού, ώστε να έχουν εφαρμογή οι περί αυτής δ/ξεις, σχετικά με την ανάκληση, αλλ' υπάρχει ευθεία από το Σύνταγμα αξίωση αποζημίωσης, στη περίπτωση που ο περιορισμός της ιδιοκτησίας συνίσταται σε παντελή απαγόρευση ανοικοδόμησης.

ΕΦΕΣΗ. Η επαναφορά των απόψεων του ελέγχου, που αποκρούσθηκαν με τις αιτιολογίες της εκκαλουμένης, δεν συνιστά ορισμένο λόγο έφεσης.

Επειδή το ΝΔ 797/71 "Περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων" στο άρθρο 11 αυτού ορίζει ότι: "1. Αναγκαστική απαλλοτριώσεις, μη συντελεσθείσα κατά τα εν άρθρω 7 παρ. 1 του παρόντος οριζόμενα, εντός ενός και ημίσεος έτους από της εκ-

δόσεως της προσδιορίζουσας προσωρινώς ή οριστικώς την αποζημίωσιν δικαστικής αποφάσεως θεωρείται ως αυτοδικαίως ανακληθείσα2. Θεωρείται επίσης ως αυτοδικαίως ανακληθείσα η αναγκαστική απαλλοτριώσις, εφ' όσον εντός τριετίας από της κηρύξεως αυτής δεν ήθελε καθορισθεί, δικαστικώς ή εξωδίκως, η ένεκα ταύτης προσωρινή ή οριστική αποζημίωσις. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση για την συντήρησιν ή ανεύρεσιν αρχαιοτήτων και γενικά για αρχαιολογικούς σκοπούς, θεωρείται ωσαύτως αυτοδικαίως ανακληθείσα, εφ' όσον εντός οκταετίας από την κήρυξη αυτής δεν ήθελε καθορισθεί δικαστικώς ή εξωδίκως, η ένεκα ταύτης προσωρινή ή οριστική αποζημίωσις. Εξαιρούνται από τη ρύθμιση της παραγράφου αυτής οι απαλλοτριώσεις για εφαρμογή σχεδίων πόλεων γενικά”.

Επειδή από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υποθέσεως προκύπτουν τα εξής: Με την απόφαση Υπουργού Προεδρίας 7057/27.2.1961 ΦΕΚ Β 105/3.4.1961, περί κηρύξεως αρχαιολογικού χώρου, το οικοπέδο των αιτούντων που βρίσκεται στο οικοδομικό τετράγωνο 28 της Συνοικίας Αϊβαλιώτικα του Δήμου Β. περιελήφθη στον κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο Δ. και μάλιστα στο ανατολικό άκρο του χώρου, ο οποίος λόγω της μορφολογίας του εδάφους είναι επιμήκης, κοίλος και ημικυκλικός στο δυτικό άκρο, ταυτίζεται με το αρχαίο Στάδιο ή Ιππόδρομο (Σχ. τα 1386/30.5.96 και 20/13.1.98 έγγραφα της Προϊσταμένης της ΙΓ' Εφορίας Προϊστορικών και κλασσικών Αρχαιοτήτων). Με την κρινόμενη αίτησή τους οι αιτούντες ζητούν να βεβαιωθεί η αυτοδικαίως επελθούσα ανάκληση της απαλλοτρίωσης, που επιβλήθηκε στο ακίνητό τους για τους αναφερόμενους σ' αυτή λόγους.

Επειδή, από τα έγγραφα του φακέλου

της υποθέσεως προκύπτει, ότι με την ανωτέρω υπουργική απόφαση από το έτος 1961 χαρακτηρίσθηκε ως αρχαιολογικός χώρος εντός του οποίου βρίσκεται το οικόπεδο των αιτούντων (ΦΕΚ Β 105/3.4.61), οι χρήσεις γης δε που επιτρέπονται σ' αυτό είναι καλλιέργεια χωρίς δεντροφύτευση, δημιουργία χώρου πρασίνου, όχι όμως σοβαρές επεμβάσεις (εκσκαφές, επικωματεύσεις κλπ) (Σχ το 2988/24.12.93 έγγραφο ΙΓ' Εφορίας Προϊστορικών και κλασσικών Αρχαιοτήτων Βόλου), ότι με το 1386/30.5.96 έγγραφο της Προϊσταμένης της Εφορίας διευκρινίζεται προς τους αιτούντες πως το ακίνητο τους είναι δεσμευμένο, αφού “υπάρχει περιορισμός στη χρήση γης για την προστασία των αρχαιοτήτων που βρίσκονται στο υπέδαφος αυτού”, ότι με την από 24/7/96 αίτησή τους οι αιτούντες ζήτησαν την απαλλοτρίωση του ένδικου ακινήτου, η οποία διαβιβάσθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού με το 120/13.1.98 έγγραφο της ΙΓ' ιδίας Εφορίας Βόλου, με το οποίο ζητείται από το εν λόγω Υπουργείο η απαλλοτρίωση του οικοδομικού τετραγώνου Ο.Τ.Γ. 28. Μετά τα παραπάνω, και εν όψει του ότι ο αρμόδιος Υπουργός μπορεί με απόφασή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 5351/1932 “Περί Αρχαιοτήτων” να χαρακτηρίσει ορισμένο χώρο ως αρχαιολογικό, η δέσμευση δε αυτή που συνεπάγεται ο εν λόγω χαρακτηρισμός είναι θεμιτός περιορισμός της ιδιοκτησίας και εκτείνεται στο διηνεκές, σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή της διαρκούς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς (ΣτΕ 811/87 Ευρ ΣτΕ, 87, 380) ο λόγος της κρινόμενης αιτήσεως ότι αυτοδικαίως το ακίνητο έχει αποδεσμευθεί μετά την πάροδο 40 ετών από την κήρυξή του ως αρχαιολογικού χώρου και πρέπει να αρθεί ο χαρακτηρισμός αυτού που το περιορίζει ως προς όλες τις

χρήσεις επ' αυτού, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος γιατί ο εν λόγω χαρακτηρισμός δεν περιορίζεται χρονικά (ΣτΕ 811/87).

Επίσης ως αβάσιμος πρέπει να απορριφθεί ο λόγος της κρινόμενης αιτήσεως ότι το Δικαστήριο πρέπει να βεβαιώσει την αυτοδικαίως επελθούσα ανάκληση της απαλλοτρίωσης του ένδικου ακινήτου, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 17 και 94 του Συντάγματος, ή ειδικότερα με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 ΠΔ 797/71 που προβλέπουν αυτοδίκαια ανάκληση των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων για αρχαιολογικούς σκοπούς μετά την άπρακτη πάροδο οκταετίας από την επιβολή τους, γιατί ο χαρακτηρισμός του οικοδομικού τετραγώνου εντός του οποίου βρίσκεται το οικοπέδο των αιτούντων ως χώρου αρχαιολογικού δεν συνιστά απαλλοτρίωση αυτού, ώστε να έχουν εφαρμογή οι παραπάνω διατάξεις (ΣτΕ 811/87), αλλά περιορισμό της ιδιοκτησίας τους για την προστασία των αρχαίων μνημείων, αφού κατά τα προαναφερόμενα η συνταγματική υποχρέωση διατήρησης των αρχαίων μνημείων είναι διπνεκής, παραλλήλως δε υπάρχει ευθεία από το Σύνταγμα αξίωση αποζημίωσης στην περίπτωση που ο περιορισμός της ιδιοκτησίας συνίσταται σε παντελή απαγόρευση ανοικοδόμησης εντός του σχεδίου πόλης (ΣτΕ 3610/87).

421/2001

Πρόεδρος: Σταυρούλα Σταμούλη - Σειράγκη

Εισηγήτρια: Αγγελική Συντελή - Πιστοφίδου

Δικηγόροι: Άγγ. Αγγελίδης

ΠΑΙΓΝΙΑ τεχνικά. Πρόστιμο σε περίπτωση εγκατάστασης και λειτουργίας τεχνικών παιγνίων, χωρίς άδεια ή καθ υπέρβα-

ση της αδείας ή χωρίς επικόλληση του σήματος, εφ όσον όμως προηγούμενα έχει γίνει ο χαρακτηρισμός τους ως τεχνικών με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, δημοσιευμένη στο ΦΕΚ.

ΣΥΝΑΦΕΙΑ. Είναι συναφείς οι διοικητικές πράξεις επιβολής πρόστιμου, που αφορούν όμοιες παραβάσεις, που διαπιστώθηκαν με τον ίδιο έλεγχο της αστυνομίας και κατά την ίδια χρονική στιγμή.

Επειδή στο άρθρο 7 του ν. 2390/1996 (φ. 54 Α') ορίζεται ότι: "1. Το ετήσιο τέλος, που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του β.δ./τος 29 της 15/28 Ιανουαρίου 1971 (φ. 21 Α') για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας για τη διενέργεια τεχνικών παιγνίων, εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου, καθορίζεται με βάση τον πληθυσμό του Δήμου ή της Κοινότητας, που βρίσκεται το κατάστημα και τον αριθμό των εγκατεστημένων τεχνικών παιγνίων4. Σε περίπτωση εγκατάστασης ή λειτουργίας τεχνικών παιγνίων, χωρίς τη νόμιμη άδεια επιβάλλεται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. πρόστιμο το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του κατά την παράγραφο 1 τέλουςΣε υπέρβαση της νόμιμης άδειας το πρόστιμο ανέρχεται στο τριπλάσιο του τέλους που δεν καταβλήθηκε...". Εξάλλου, στο άρθρο 5 της 1051461/2621/0014/1996 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης (φ. 336 Β'), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του ν. 2390/1996 ορίζεται ότι: "1. Για την επιβολή του προβλεπόμενου από τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 2390/1996 πρόστιμου για εγκατάσταση ή λειτουργία τεχνικών παιγνίων χωρίς τη νόμιμη άδεια, υπέρβαση της νόμιμης άδειας ή μη επικόλληση του σήματος θα εκδίδεται πράξη της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Η πράξη αυτή θα εκδίδεται ύστε-

ρα από σχετικό έγγραφο της αρμόδιας Αστυνομικής Αρχής στο οποίο θα καθορίζεται η παράβαση”. Τέλος, στο άρθρο 1 του π.δ./τος 29 της 15/28 Ιανουαρίου 1971 (φ. 21 Α') ορίζεται ότι: “1. Τα παίγνια εν γένει, είτε δια παιγνιόχαρτων, είτε δια πεσσών, είτε δι' άλλων οιονδήποτε μέσων μηχανικών ή μη, διενεργούμενα, κατατάσσονται εις τρεις κατηγορίας: α) Τυχηρά, β) Μικτά γ) Τεχνικά...3 Δι' αποφάσεων του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως, εκδιδόμενων μετά γνώμην του κατά το άρθρον 2 Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Παιγνίων και δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατατάσσονται τα διάφορα παίγνια εις εκάστην των ανωτέρω κατηγορικών.... 5. Απαγορεύεται η εκμετάλλευσις των μη δι' αποφάσεως του επί της Δημοσίας Τάξεως Υπουργού, κατά τας διατάξεις του παρόντος εκδιδομένης, χαρακτηρισθέντων παιγνίων....”.

Επειδή, από τις πιο πάνω διατάξεις συνάγεται ότι για τα παίγνια που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν χωρίς να έχουν χαρακτηριστεί ως τεχνικά, με την έκδοση της σχετικής Υπουργικής απόφασης, δεν επιβάλλεται το πρόστιμο του άρθρου 7 παρ. 4 του ν. 2390/1996, τούτο δε διότι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιβολή του προστίμου είναι ο προηγούμενος χαρακτηρισμός τους ως τεχνικών.

Επειδή, από την επανεξέταση των στοιχείων της δικογραφίας, προκύπτουν τα ακόλουθα: με τις 124 και 114/1997 πράξεις επιβολής προστίμου του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Βόλου επιβλήθηκε σε βάρος του εφεσίβλητου - εκκαλούντος πρόστιμο 3.200.000 και 10.400.000 δρχ., κατ' άρθρο 7 παρ. 4 του ν. 2390/1996, με την αιτιολογία ότι, σύμφωνα με την 1020/10464/16-12-1996 βεβαίωση παράβασης του Τμήματος Ασφαλείας Βόλου, διαπιστώθηκε στις

16.12.1996 στην καφετέρια που αυτός εκμεταλλεύεται στην οδό Ι. στο Βόλο, η εγκατάσταση και λειτουργία οκτώ και είκοσι έξι αντίστοιχα ηλεκτρονικών μηχανημάτων τεχνικών παιγνίων, χωρίς νόμιμη άδεια και χωρίς τα ειδικά σήματα. Κατά των πράξεων αυτών ο εφεσίβλητος - εκκαλών άσκησε προσφυγή, η οποία έγινε δεκτή με την εκκαλούμενη απόφαση και ακυρώθηκε η πρώτη από τις προσβαλλόμενες πράξεις με την αιτιολογία ότι τα εν λόγω ηλεκτρονικά παίγνια δεν είχαν χαρακτηριστεί ως τεχνικά με νόμιμα δημοσιευμένη απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξης, όπως απαιτείται για τη νόμιμη έκδοση της πράξης επιβολής προστίμου.

Επειδή, με την κρινόμενη έφεση, το Ελληνικό Δημόσιο ζητά την εξαφάνιση της εκκαλούμενης απόφασης, “για τους λόγους που αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου και στην αντίκρουση της προσφυγής”. Ο λόγος αυτός της έφεσης σύμφωνα με τα άρθρα 81, 168 παρ. 1, και 169 του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας πρέπει ν' απορριφθεί ως αόριστος, αφού η επαναφορά των απόψεων του ελέγχου, οι οποίες αποκρούσθηκαν με τις αιτιολογίες της εκκαλούμενης απόφασης, δεν αποτελεί προβολή σαφούς και συγκεκριμένου παραπόνου κατά των αιτιολογιών αυτών (Σ.τ.Ε 860/1991, 617/1990, 1671'/1989).

Περαιτέρω προβάλλει ότι έσφαλε η εκκαλούμενη, γιατί “τα μηχανήματα για τα οποία έγιναν παραβάσεις αφορούσαν εγκατάσταση και λειτουργία τεχνικών παιγνίων χωρίς άδεια”. Και ο λόγος όμως αυτός πρέπει ν' απορριφθεί, γιατί δεν πλήττει την αιτιολογία της εκκαλούμενης αποφάσεως, αφού με την τελευταία ακυρώθηκε η πράξη επιβολής προστίμου γιατί δεν είχε προηγηθεί ο προηγούμενος χαρακτηρισμός των μηχανημάτων ως τεχνικών παιγνίων με Υπουργική απόφαση

και δεν ασχολήθηκε καθόλου με το ζήτημα του εάν επρόκειτο για εγκατάσταση και λειτουργία χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αδείας.

Επειδή, περαιτέρω, ο Ν.Κ., με την κρινόμενη έφεσή του υποστηρίζει ότι έσφαλε η εκκαλούμενη γιατί δεν ακύρωσε και την 114/1997 πράξη που είχε προσβάλλει με την προσφυγή, αν και ίσχυε και γι' αυτήν η ίδια αιτιολογία που η εκκαλούμενη δέχθηκε για την 124/1997 πράξη, την οποία ακύρωσε.

Επειδή, κατ' αρχήν οι δύο πράξεις 124 και 114/1997 παραδεκτώς είχαν προσβληθεί με την προσφυγή ως συναφείς, αφού αφορούσαν σε όμοιες παραβάσεις που διαπιστώθηκαν με τον ίδιο έλεγχο της αστυνομίας και κατά την ίδια χρονική στιγμή, ο δε αντίθετος ισχυρισμός του Δημοσίου πρέπει ν' απορριφθεί

ως απαράδεκτος. Περαιτέρω, επί της ουσίας, το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προαναφερόμενα είκοσι έξι ηλεκτρονικά μηχανήματα που εγκαταστάθηκαν και λειτουργούσαν στο κατάστημα του εκκαλούντος στις 16.12.1996, χωρίς να έχει ληφθεί για το σκοπό αυτό άδεια, δεν είχαν χαρακτηριστεί ως τεχνικά με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης δημοσιευμένη στο Φ.Ε.Κ. όπως θα έπρεπε, γεγονός που δεν αμφισβητεί το εφεσίβλητο, κρίνει ότι σύμφωνα με όσα έγιναν ερμηνευτικώς δεκτά, και η 114/1997 πράξη επιβολής προστίμου εκδόθηκε χωρίς νόμιμο έρεισμα, για το λόγο αυτό που βάσιμα προβάλλεται πρέπει να ακυρωθεί, κατ' ανάλογη μεταρρύθμιση της εκκαλούμενης αποφάσεως.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΟΛΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΥΠ ΑΡΙΘ. 1059774/456/0015/ΠΟΛ 1220/21.9.2001
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΘΕΜΑ: Τρόπος εμφάνισης των αμοιβών των δικηγόρων, στις εκδιδόμενες αποδείξεις παροχής υπηρεσιών (Α.Π.Υ.), καθώς και στα τηρούμενα βιβλία του Κ.Β.Σ., στις περιπτώσεις αμοιβών που προείσπραττονται από τους δικηγορικούς συλλόγους.

Με αφορμή γραπτά και προφορικά ερωτήματα που έχουν τεθεί στην Υπηρεσία μας, αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με την εγκύκλιο 1014038/251/ΠΟΛ.1035/9-2-2001 έγινε δεκτό ότι, τα ποσά που παρακρατούν οι δικηγορικοί σύλλογοι, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 96 του Ν.Δ. 3026/1954 και των άρθρων 96α και 161 του ίδιου νομοθετήματος, καθώς και των άρθρων 9 και 10 του ν. 1093/1980, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, κατά την προείσπραξη των δικηγορικών αμοιβών, όπως οι αμοιβές αυτές αναγράφονται στα γραμμάτια προείσπραξης του οικείου δικηγορικού συλλόγου, καθώς και τα ποσά που παρακρατούν κατά την καταβολή των αμοιβών από αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων που περαιώνονται με δικαστική απόφαση, δεν αποτελούν ακαθάριστα έσοδα των δικαιούχων δικηγόρων.

Επίσης, από την έκδοση της ως άνω εγκυκλίου, καταργήθηκε κάθε προηγούμενη διαταγή που αναφέρεται στα θέματα που ρυθμίστηκαν με αυτή.

2. Ενόψει των ανωτέρω, και δεδομένου ότι τα βιβλία και τα στοιχεία του Κ.Β.Σ. τηρούνται για την εμφάνιση των φορολογιών, εφόσον το ποσό που παρακρατείται από το δικηγορικό σύλλογο, με βάση τη νέα αυτή θέση της Διοίκησης, δεν θεωρείται ακαθάριστο έσοδο για τη φορολογία εισοδήματος, γίνεται δεκτό με την παρούσα, στις εκδιδόμενες με βάση τις διατάξεις του άρθρου 13 του π.δ. 186/1992 (Κ.Β.Σ.), αποδείξεις παροχής υπηρεσιών (Α.Π.Υ.) από τους δικηγόρους, στις περιπτώσεις προείσπραξης των αμοιβών τους από τους δικηγορικούς συλλόγους, να αναγράφεται ως αμοιβή το ποσό εκείνο που απομένει μετά την αφαίρεση των προαναφερομένων στην παράγραφο 1 της παρούσης κρατήσεων από τον δικηγορικό σύλλογο, από την προεισπραττόμενη ελάχιστη ακαθάριστη αμοιβή (αξία γραμματίου), με περαιτέρω αναλυτική περιγραφή στο περιεχόμενο της απόδειξης, του ποσού της ελάχιστης ακαθάριστης αμοιβής (αξία γραμματίου) καθώς και του ποσού που παρακρατείται από το δικηγορικό σύλλογο.

Σε περίπτωση καταβολής μεγαλύτερης αμοιβής στον δικηγόρο από την ελάχιστη ακαθάριστη αμοιβή (αξία γραμματίου), το επί πλέον ποσό θα προσυζητήσει το ποσό της ελάχιστης ακαθάριστης αμοιβής με ρητή αναφορά στην αναλυτική περιγραφή του περιεχομένου της Α.Π.Υ.

3. Επί πλέον στο αντίτυπο της Α.Π.Υ. που παραδίδεται από τον δικηγόρο στον πελάτη του (αντισυμβαλλόμενο) θα επισυνάπτεται σε φωτοαντίγραφο και το εκδιδόμενο από το δικηγορικό σύλλογο γραμμάτιο προείσπραξης. Οι δικηγόροι, εκδότες Α.Π.Υ., θα

φυλάσσουν το εν λόγω γραμματίο, στους χρόνους που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κ.Β.Σ.

4. Το ποσό της ελάχιστης ακαθάριστης αμοιβής, που αναγράφεται τόσο στο περιεχόμενο της Α.Π.Υ., όσο και στο γραμματίο προείσπραξης του δικηγορικού συλλόγου, αποτελεί τη συνολική δαπάνη του πελάτη - αντισυμβαλλομένου (ιδιώτη ή επιτηδευματία) για καταβαλλόμενη αμοιβή σε δικηγόρο, για τις υπηρεσίες που του προσέφερε. Αυτονόητο είναι ότι η δαπάνη αυτή σε περίπτωση καταβολής μεγαλύτερης αμοιβής, από την ελάχιστη, προσαυξάνεται με το επιπλέον ποσό.
5. Στις συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών - προμηθευτών του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., ως αξία του εσόδου ή της δαπάνης αντίστοιχα, θα αναγράφεται η κατά τα ως άνω "καθαρή" αξία της αμοιβής.
6. Στις λοιπές περιπτώσεις καταβολής αμοιβών σε δικηγόρους, οι οποίες αμοιβές δεν προεισπράττονται από τους δικηγορικούς συλλόγους, οι Α.Π.Υ. θα εκδίδονται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992).
7. Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του Κ.Β.Σ. "Σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου καταχωρούνται διακεκριμένα:
 - α) Τα έσοδα και έξοδα που πραγματοποιούνται για λογαριασμό τρίτου"

Συνεπώς στο τηρούμενο βιβλίο εσόδων-εξόδων πρέπει να καταχωρείται στο σκέλος των εσόδων το τελικό ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση των προαναφερομένων κρατήσεων για το δικηγορικό σύλλογο.

Στο σημείο αυτό διευκρινίζεται ότι με βάση τις ισχύουσες διατάξεις του Κ.Β.Σ. πρέπει σε ιδιαίτερη στήλη να καταχωρούνται οι κρατήσεις για λογαριασμό τρίτων (κρατήσεις για λογαριασμό του Δικηγορικού Συλλόγου). Με βάση όμως όσα αναφέρονται στην παρ. 3 της παρούσης, γίνεται δεκτό ότι στο βιβλίο εσόδων- εξόδων μπορεί να μη καταχωρούνται οι κρατήσεις για λογαριασμό του Δικηγορικού Συλλόγου, λαμβανομένου υπόψη κυρίως του γεγονότος, ότι οι εν λόγω κρατήσεις δεν αποτελούν ακαθάριστα έσοδα για την φορολογία εισοδήματος με βάση την ΠΟΛ 1035/9.2.2001.
8. Για πληρέστερη κατανόηση των προαναφερομένων, παρατίθενται ενδεικτικά τα ακόλουθα παραδείγματα:

Παράδειγμα 1ο

Καταβολή (προείσπραξη από το δικηγορικό σύλλογο) της ελάχιστης ακαθάριστης αμοιβής. Έστω ελάχιστη ακαθάριστη αμοιβή (αξία γραμματίου προείσπραξης) 100.000 δραχ.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	65.000 δρχ
Ανάλυση	
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΜΟΙΒΗ (αξία γραμματίου προείσπραξης 100.000 δρχ	
ΜΕΙΟΝ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ (35%)*	- 35.000 δρχ

ΑΞΙΑ ΑΜΟΙΒΗΣ	65.000 δρχ
ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΙΣΑ ΑΜΟΙΒΗ	Εξήντα πέντε χιλιάδες δραχμές
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ.....	

* Το ποσοστό παρακράτησης 35% είναι ενδεικτικό, θα αναγράφεται αυτό που κάθε φορά παρακρατείται από το Δικηγορικό Σύλλογο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

1. Σε περίπτωση μηχανογραφικής έκδοσης της Α.Π.Υ. η αξία της αμοιβής μπορεί να αναγράφεται μόνο αριθμητικά.
2. Συνολική δαπάνη για τον αντισυμβαλλόμενο αποτελεί το ποσό των $65.000 + 35.000 = 100.000$ δρχ. (αξία γραμματίου προείσπραξης)
3. Ποσό για τις συγκεντρωτικές καταστάσεις του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. 65.000 δρχ.
4. Καταχώρηση στο βιβλίο εσόδων - εξόδων: Έσοδα από παροχή υπηρεσίας 65.000 δρχ.

Παράδειγμα 2ο

Καταβολή αμοιβής στον δικηγόρο, πέραν της ελάχιστης ακαθάριστης αμοιβής. Έστω ελάχιστη ακαθάριστη αμοιβή (αξία γραμματίου προείσπραξης) 100.000 δρχ. και αμοιβή πέραν της ελάχιστης 30.000 δρχ.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	95.000δρχ.
	Ανάλυση
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΜΟΙΒΗ (αξία γραμματίου προείσπραξης 100.000 δρχ)	
ΠΛΕΟΝ ΑΜΟΙΒΗ ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ	30.000 δρχ -----
ΣΥΝΟΛΟ	130.000 δρχ
ΜΕΙΟΝ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ(100.000x35%)*-35.000δρχ	

ΑΞΙΑ ΑΜΟΙΒΗΣ	95.000 δρχ
ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΙΣΙΑ ΑΜΟΙΒΗ	Ενενήντα πέντε χιλιάδες δραχμές
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	

* Το ποσοστό παρακράτησης 35% είναι ενδεικτικό, θα αναγράφεται αυτό που κάθε φορά παρακρατείται από το Δικηγορικό Σύλλογο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

1. Σε περίπτωση μηχανογραφικής έκδοσης της Α.Π.Υ. η αξία της αμοιβής μπορεί να αναγράφεται μόνο αριθμητικά.
 2. Συνολική δαπάνη για τον αντισυμβαλλόμενο αποτελεί το ποσό των $95.000 + 35.000 = 130.000$ δρχ. (ελάχιστη αμοιβή + αμοιβή πέραν της ελάχιστης).
 3. Ποσό για τις συγκεντρωτικές καταστάσεις του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ. 95.000 δρχ.
 4. Καταχώρηση στο βιβλίο εσόδων - εξόδων:
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών: 95.000 δρχ.
9. Με βάση τις ρυθμίσεις που έγιναν με την εγκύκλιο 1014038/251/Α0012/ΠΟΛ.1035/9-2-2001 και την παρούσα, σε ότι αφορά τα ρυθμιζόμενα με τις εν λόγω εγκυκλίους θέματα, αναφορικά με τις παραβάσεις των διατάξεων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992) διευκρινίζουμε τα εξής:

α) Για παραβάσεις που δεν έχουν εκδοθεί Αποφάσεις Επιβολής Προστίμου (Α.Ε.Π.) του Κ.Β.Σ. δεν θα επιβληθούν πρόστιμα εφόσον δεν υπάρχει απόκρυψη φορολογητέας ύλης.

β) Για τις παραβάσεις που έχουν εκδοθεί Α.Ε.Π. και εκκρεμούν είτε ενώπιον των Δ.Ο.Υ. είτε ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων θα γίνεται επίλυση της διαφοράς με διοικητικό ή δικαστικό συμβιβασμό κατά περίπτωση, με διαγραφή του προστίμου στα πλαίσια και της περαίωσης της υπόθεσης με βάση την απόφαση Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1144/1998 για όλες τις ανέλεγκτες χρήσεις, τουλάχιστον μέχρι και τη χρήση που αφορούν οι εν λόγω Α.Ε.Π. (σχετικές διατάξεις: άρθρα 70 και 71 ν. 2238/1994, σε συνδυασμό με τα άρθρα 11 Α.Υ.Ο. ΠΟΛ 1144/1998, 12 παρ. 1 ν. 2753/1999 και 8 παρ. 15 ν. 2873/2000). Αυτονόητο είναι ότι και στην περίπτωση αυτή θα λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι από τις εν λόγω παραβάσεις δεν προκύπτει απόκρυψη φορολογητέας ύλης.

10. Από την έκδοση της παρούσας καταργείται κάθε προηγούμενη διαταγή μας, που αναφέρεται στα θέματα που ρυθμίζονται με αυτήν.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ω Ω

ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 11434/22.11.2001

ΘΕΜΑ: Ανακοίνωση του ύψους της ονομαστικής αξίας των υπέρ Τ.Υ.Δ.Ε. επικολλούμενων ενσήμων και των εφάπαξ καταβαλλόμενων εκτάκτων εισφορών για την εγγραφή των μελών στο Τ.Υ.Δ.Ε., που θα ισχύσουν από 1-1-2002 και ρυθμίσεις διακίνησης του ενσήμου Τ.Υ.Δ.Ε.

Σας γνωρίζουμε ότι με την αριθ. Φ. 424/1815/16-11-2001 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως και που θα ισχύσει από 1-1-2001, ορίστηκε το ύψος σε ΕΥΡΩ της ονομαστικής αξίας των υπέρ Τ.Υ.Δ.Ε. επικολλούμενων ενσήμων και των εφάπαξ καταβαλλόμενων εκτάκτων εισφορών εγγραφής των μελών στο Τ.Υ.Δ.Ε.

Ειδικότερα με την απόφαση αυτή ορίζονται τα ακόλουθα:

1) Από 1-1-2002 η ονομαστική αξία του ενσήμου που επικολλούν οι Δικηγόροι και Δικολάβοι των Δικηγορικών Συλλόγων, που υπάγονται στην ασφάλιση του Τ.Υ.Δ.Ε. και που αφορά τον τρόπο είσπραξης της μηνιαίας εισφοράς (Ν. 2084/1992 άρθρα 35, 44 και 55) ορίζεται ως εξής:

- α) Ενώπιον Ειρηνοδικείου κ.λ.π. σε **1,50 ΕΥΡΩ** (511 δραχμές)
- β) Ενώπιον Πρωτοδικείου κ.λ.π. σε **3,00 ΕΥΡΩ** (1.022 δραχμές)
- γ) Ενώπιον Εφετείου κ.λ.π. σε **4,50 ΕΥΡΩ** (1.533 δραχμές)
- δ) Ενώπιον Αρείου Πάγου κ.λ.π. σε **7,50 ΕΥΡΩ** (2.555 δραχμές)

Το ως άνω ένσημο θα επικολλλάται σε κάθε έγγραφο, δικόγραφο, πινάκιο, πιστοποιητικό

και σε κάθε βιβλίο ή έγγραφο, που αναγράφονται στο άρθρο 10 παρ. 1 εδαφ. ιβ και ιγ του Ν.Δ/τος 4114/1960, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 1759/1988, ως και κάθε παράσταση του εδαφ. ιδ της ίδιας διάταξης και σε όλα τα δικαστήρια της χώρας.

2) Από 1-1-2002 η ονομαστική αξία του ειδικού ενσήμου που επικολλούν οι

Δικαστικοί Επιμελητές της χώρας υπέρ του Τ.Υ.Δ.Ε. και που αφορά τον τρόπο είσπραξης της μηνιαίας τακτικής εισφοράς (Ν. 2084/1992 άρθρα 35, 44 και 55), ορίζεται στο ποσό των **0,36 ΕΥΡΩ** (123 δραχμές).

Το ειδικό αυτό ένσημο επικολλλάται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 5 του Π.Δ/τος 34/1990, σε κάθε εκδιδόμενο από τους Δικαστικούς Επιμελητές έγγραφο και αφορά

α) Τις εκθέσεις επιδόσεως, μη εξαιρουμένων των ατελών

β) Την κάθε έκθεση που αφορά πράξη εκτελέσεως και πρόγραμμα πλειστηριασμού

γ) Το πρώτο φύλλο κάθε αντιγράφου

3) Από 1-1-2001 οι εφάπαξ καταβαλλόμενες έκτακτες εισφορές εγγραφής μελών στο Τ.Υ.Δ.Ε., όπως αυτές προσδιορίζονται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 37 του Ν. 4507/1966 και ισχύουν σήμερα, μετά την αντικατάστασή τους από το άρθρο 3 του Π.Δ./τος 34/1990 (ΦΕΚ 13/Α/1990), ορίζονται ως εξής,

α) Το δικαίωμα εγγραφής στο Ταμείο κάθε αμέσως ασφαλισμένου μέλους, με εφάπαξ καταβολή **59 ΕΥΡΩ** (20.104 δραχμές)

β) Το δικαίωμα αναγνωρίσεως γάμου τόσο για την ή τον σύζυγο, όσο και για το παιδί σε **147 ΕΥΡΩ** (50.090 δραχμές).

γ) Το δικαίωμα αναγνωρίσεως κάθε παιδιού σε **59 ΕΥΡΩ** (20.104 δραχμές)

δ) Το δικαίωμα αναγνωρίσεως του πατέρα ή της μητέρας του αμέσως ασφαλισμένου σε **88 ΕΥΡΩ** (29.986 δραχμές)

ε) Το δικαίωμα αναγνωρίσεως για τα άγαμα αδέρφια του αμέσως ασφαλισμένου σε **147 ΕΥΡΩ** (50.090 δραχμές)

Επίσης σας πληροφορούμε ότι σύμφωνα με απόφαση που έλαβε το Δ.Σ. του Τ.Υ.Δ.Ε. κατά την αριθμ. 435/13-10-2001 συνεδρίασή του, σχετικά με την διακίνηση και επικόληση των ενσήμων, για την μετάβαση από τη δραχμή στο ΕΥΡΩ, θα ισχύουν οι ακόλουθες ρυθμίσεις,

α) Τελευταία ημερομηνία διάθεσης των δραχμικών ενσήμων από την Ε.Τ.Ε. και το Τ.Υ.Δ.Ε. θα είναι η 28-12-2001 και ημερομηνία έναρξης διάθεσης των ενσήμων σε ΕΥΡΩ θα είναι η 2-1-2002

β) Τα ολόκληρα ένσημα σε δραχμές, που κατά την 2-1-2002 θα έχουν στην κατοχή τους οι Σύλλογοι των Δικηγόρων και Δικαστικών Επιμελητών, όπως και κάθε ασφαλισμένος, θα μπορούν να τα ανταλλάξουν με ένσημα σε ΕΥΡΩ από το Τ.Υ.Δ.Ε. και μόνο κατά το χρονικό διάστημα 2/1/2002-31/3/2002.

γ) Στα βιβλιάρια επικολλήσεως ενσήμων έτους 2001, θα επικολληθούν αποκλειστικά αποκόμματα ή ολόκληρα δραχμικά ένσημα (όχι σε ΕΥΡΩ) και η επί έλαττον διαφορά της επίσης εισφοράς, (144.000 ή 72.000 δρχ. κατά τις διακρίσεις της 5ετίας), θα καταβληθεί από τους οφειλέτες από 2/1/2002 και μέχρι 28/2/2002 μόνο σε χρήμα ΕΥΡΩ, με κατάθεση στον αριθμ. 545907-91 λογαριασμό του Τ.Υ.Δ.Ε. στην Ε.Τ.Ε. ή την αποστολή στο Τ.Υ.Δ.Ε. ταχυδρομικής επιταγής.

δ) Στα βιβλιάρια επικολλήσεως ενσήμων έτους 2002, θα επικολληθούν αποκλειστικά

αποκόμματα ή ολόκληρα ένσημα σε ΕΥΡΩ, που το ύψος της ετήσιας εισφοράς για το έτος 2002, θα σας ανακοινωθεί στον Φεβρουάριο 2002.

Τέλος υπενθυμίζουμε το αριθ. 2121/2.3.2001 έγγραφό μας, με το οποίο σας γνωρίζουμε το ύψος της εισφοράς έτους 2001 και την διαδικασία συμπλήρωσης και κατάθεσης των βιβλιαρίων επικολλήσεως ενσήμων έτους 2001 και παρακαλούμε άμεσα να ενημερώσετε τα μέλη του Συλλόγου σας.

Ο Διευθυντής
ΘΩΜΑΣ ΤΣΑΝΤΗΛΑΣ

✍ ✍

TAMEIO NOMIKΩN
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΔΙΑΧ. ΥΛΙΚΟΥ, ΕΝΣΗΜΩΝ ΚΑΙ Δ.Δ.Δ.
Αριθ. Πρωτ. 40482/21.11.2001

Προς τους Δικηγορικούς Συλλόγους

ΘΕΜΑ: Έναρξη κυκλοφορίας των ενσήμων μας σε ΕΥΡΩ

Με το παρόν σας κάνουμε γνωστά τα παρακάτω:

* Με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων του Ταμείου Νομικών και του Κ.Ε.Α.Δ. με αριθ. 4008 και 1705/24.10.2001 αντίστοιχα, από 2/1/2002 θα διαθέσετε ένσημα του Τ.Ν. και του Κ.Ε.Α.Δ. όπως σήμερα, αλλά με επανεκτύπωση επί αυτών της νομισματικής μονάδας ΕΥΡΩ. Η διάθεση τους θα γίνεται επί δύο (2) μήνες, ήτοι Ιανουάριο και Φεβρουάριο του έτους 2002 και σας επισυνάπτουμε σχετικό πίνακα των κυκλοφορούντων ενσήμων.

* Με νεώτερο έγγραφό μας θα σας ενημερώσουμε για την κυκλοφορία των νέων ενσήμων σε ΕΥΡΩ και θα σας επισυνάψουμε και τον σχετικό πίνακα (τελική έγκριση μετατροπής με την Υπουργική Απόφαση Φ 41/1241/18-10-2001, ΦΕΚ/τ.Β'/1426/22-10-2001). Ο εφοδιασμός σας με τας εκτυπωθέντα ένσημα θα γίνει μέσα στο μήνα Δεκέμβριο του έτους 2001.

Παρακαλούμε θερμά να ενημερώσετε τα μέλη σας για τα παραπάνω.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΧΑΤΖΙΝΑ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΑΝΕΚΤΥΠΩΘΕΝΤΩΝ ΕΝΣΗΜΩΝ

ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΩΝ	0,80 €
	4,00 €

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΝΣΗΜΟ	0,01 €
0,02	

	0,10 €
	0,20 €
	0,50 €
	2,90 €

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΑ	0,02 €
	0,05 €
	0,10 €
	0,30 €
	1,50 €

ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ	0,15 €
	0,30 €
	0,60 €

ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ	0,60 €
	1,15 €
	2,30 €
	4,70 €

ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΕΦΕΤΕΙΟΥ	0,60 €
	1,15 €
	2,30 €
	4,70 €
	9,20 €

ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ	0,60 €
	1,15 €
	2,30 €
	4,70 €
	9,20 €

ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΜΟ	1,15 €

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ
Αριθ. Πρωτ. 59/3.12.2001

Προς

Τα μέλη του Σωματείου του Λ.Ε.Α.Δ.Π.Λ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Λ.Ε.Α.Δ.Π.Λ., εν όψει της εισαγωγής του ΕΥΡΩ ως εθνικού νομίσματος στη Χώρα μας από 1ης Ιανουαρίου 2002, προέβη στην εκτύπωση νέων ενσήμων του Σωματείου μας, με ονομαστική αξία σε ΕΥΡΩ και προσαρμοσμένη στο νέο νόμισμα, την αξία της δι' αυτών καταβαλλομένης εισφοράς από 1ης Ιανουαρίου 2002 από κάθε δικηγόρο, μέλος ή μη του Δικηγορικού Συλλόγου Λαρίσης, υπέρ του Λ.Ε.Α.Δ.Π.Λ., ο οποίος παρίσταται ενώπιον των Δικαστηρίων της έδρας και της περιφέρειας του Πρωτοδικείου Λαρίσης και για κάθε περίπτωση κατά την οποία ο Δικηγόρος υποχρεούται στην καταβολή τέλους (δι' ενσήμου) υπέρ του Ταμείου Νομικών.

Η έκτακτη δε αυτή εισφορά κλιμακώνεται ως εξής:

1) Για παράσταση σε οποιαδήποτε διαδικασία του Ειρηνοδικείου, για παράσταση ενώπιον του Πταισματοδικείου, ή του Πταισματοδίκη ή του Ειρηνοδίκη ή του προανακριτικού υπαλλήλου ή του Συμβολαιογράφου κατά τη διαδικασία πλειστηριασμού ή την διενέργεια οποιασδήποτε άλλης πράξης **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ**

2) Για παράσταση ενώπιον του Πρωτοδικείου, Πολυμελούς ή Μονομελούς, Πολιτικού ή Διοικητικού, κάθε διαδικασία για παράσταση ενώπιον Πλημμελειοδικείου Μονομελούς ή Τριμελούς, ενώπιον Εισαγγελέων - Αντεισαγγελέων Πρωτοδικών, ενώπιον Ανακριτικών υπαλλήλων, ενώπιον Εισηγητών, δικαστικών Συμβουλίων και Επιτροπών, για παράσταση ή διενέργεια διαδικαστικών πράξεων σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας πωχεύσεως (σφράγιση, υπογραφή, αποσφράγιση, κατάθεση εγγράφων, υπομνημάτων ή προτάσεων), καθώς και για παράσταση ενώπιον Δευτεροβάθμιων Διοικητικών Επιτροπών **ΔΥΟ (2) ΕΥΡΩ**.

3) Για παράσταση ενώπιον Εφετείου Πολιτικού, Ποινικού ή Διοικητικού, κάθε διαδικασία, περιλαμβανομένης και της Προεδρικής, με εξαίρεση την Ακυρωτική διαδικασία του Διοικητικού Εφετείου, για παράσταση ενώπιον Εισαγγελέων και Αντεισαγγελέων Εφετών, Ανακριτών Εφετών, Δικαστικών Συμβουλίων των Εφετείων, Εισηγητών Εφετών, για παράσταση ενώπιον των τακτικών ουσιαστικών Στρατιωτικών Δικαστηρίων, καθώς και των Επιτροπών, Ανακριτών και Εισηγητών των Δικαστηρίων αυτών, **ΠΕΝΤΕ (5) ΕΥΡΩ**.

4) Για παράσταση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όλων των διαδικασιών στο Ακροατήριο ή σε Συμβούλιο, του Διοικητικού Εφετείου κατά την Ακυρωτική Διαδικασία, του Κακουργιοδικείου και του Αναθεωρητικού Στρατιωτικού Δικαστηρίου, καθώς και ενώπιον του Εισαγγελέως και Αντεισαγγελέων Αρείου Πάγου, Γενικών Επιτροπών, Επιτροπών και Εισηγητών όλων των ανωτέρω Δικαστηρίων **ΔΕΚΑ (10) ΕΥΡΩ**.

5) Σε εξώδικα υποθηκοφυλακείων, Συμβολαιογραφείων κλπ, ήτοι:

Α/ **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ** για κάθε πρόσκληση προς υποβολή διαφοράς στη διαιτησία και για κάθε εξώδικο πρόσκληση, διαμαρτυρία, απάντηση, δήλωση ή άλλα ομοίας φύσεως έγγραφα (επί περισσότερων επιδόσεων της αυτής προσκλήσεως κ.λ.π. το τέλος καταβάλλεται άπαξ και γίνεται μνεία περί τούτου εις τις λοιπές).

Β/ **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ** για κάθε επιταγή προς εκτέλεση τίτλων εκτελεστών (επί περισσο-

τέρων επιδόσεων της αυτής επιταγής, το τέλος καταβάλλεται άπαξ και γίνεται μνεία περί τούτου εις τις λοιπές):

- Αποφάσεων ή πρακτικών Ειρηνοδικείου ή ειρηνοδίκου και Πταισματοδικείου **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ.**
- Αποφάσεων ή πρακτικών Πρωτοδικείου (Μονομελούς και Πολυμελούς), Προέδρου Πρωτοδικών, Πρωτοδίκου και Πλημμελειοδικείου (Μονομελούς και Τριμελούς) **ΔΥΟ (2) ΕΥΡΩ.**
- Αποφάσεων Εφετείου, Προέδρου Εφετών, Στρατοδικείου **ΠΕΝΤΕ (5) ΕΥΡΩ.**
- Αποφάσεων Αρείου Πάγου, Συμβουλίου Επικρατείας ή Προέδρου αυτών, Κακουργιοδικείου και Αναθεωρητικού Δικαστηρίου **ΔΕΚΑ (10) ΕΥΡΩ.**
- Για κάθε επιταγή προς εκτέλεση οποιουδήποτε άλλου τίτλου **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ.**
- Για κάθε εντολή προς Συμβολαιογράφων για την ενέργεια πλειστηριασμού, για την επιδομένη αναγγελία πιστωτού προς τον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο ή Υποθηκοφύλακα, για κάθε παράσταση ενώπιον Συμβολαιογράφου προς σύνταξη αντιρρήσεων ή ανακοπής κατά πίνακος κατατάξεως, όπως και για κάθε παράσταση ενώπιον Συμβολαιογράφου κατά την υπογραφή ή σύνταξη συμβολαίου **ΔΥΟ (2) ΕΥΡΩ.**
- Για παράσταση κατά την ενέργεια πλειστηριασμού ή για τη σύνταξη σχεδίων δημοσίων εγγράφων **ΔΥΟ (2) ΕΥΡΩ.**
- Για κάθε κατασχετήριο εις χείρας τρίτου (επί περισσότερων τούτου καταβάλλεται άπαξ) όπως και για δήλωση τρίτου **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ.**
- Επί μιας των περιλήψεων εγγραφής υποθήκης ή προσημειώσεως **ΔΥΟ (2) ΕΥΡΩ.**
- Επί εγγράφων γνωμοδοτήσεων επί πραγματικού ή νομικού ζητήματος **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ.**
- Για κάθε συντασσόμενο κατά τον Κώδικα περί Δικηγόρων λογαριασμό ή ισολογισμό ή πίνακα προς υποστήριξη ή υπεράσπιση δίκης ή άλλης υποθέσεως **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ.**
- Για κάθε μετάφραση εγγράφου προς υποστήριξη υποθέσεως ενώπιον οιασδήποτε δικαστηρίου **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ.**

Όπως προκύπτει από την γενομένη προσαρμογή της ονομαστικής αξίας της δια των νέων ενσήμων καταβαλλομένης εισφοράς υπέρ του Λ.Ε.Α.Δ.Π.Λ., επέρχεται μία μικρή αναπροσαρμογή (αύξηση) της από μας καταβαλλομένης εισφοράς. Το γεγονός όμως αυτό ήταν αδύνατον να αποφευχθεί αφ' ενός μεν για λόγους πρακτικούς, λόγω της δια του νέου νομίσματος επερχόμενης ισοτιμίας μεταξύ δραχμής και ΕΥΡΩ (σε αντίθετη περίπτωση θα είχαμε εμπλοκή και αζεπέραστες δυσκολίες και δυσχέρειες στις συναλλαγές), και αφ' ετέρου διότι η επερχόμενη (περισσότερο τεχνική) αναπροσαρμογή της εισφοράς δεν θα επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό το συνολικό κόστος της παραστάσεως (δι' ενσήμων) κάθε συναδέλφου. Άλλωστε, η μικρή αυτή αύξηση θα αποβεί, όπως είναι εύλογο, επ' ωφελεία του Σωματείου μας.

Θέλουμε επομένως να πιστεύουμε ότι θα τύχουμε της απολύτου κατανοήσεώς σας και ότι θα θεωρήσετε την γενομένη μικρή αναπροσαρμογή της εισφοράς ως αναγκαία από τα πράγματα αλλά και φυσιολογική.

Με συναδελφικούς Χαιρετισμούς
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Νικόλαος Χελιδόνης

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γεώργιος Σεληγκούνας

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
Αριθ. Πρωτ. 429/3.12.2001

Προς τα Μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας

Το Διοικητικό Συμβούλιο, ενόψει της καθιέρωσης του ΕΥΡΩ ως εθνικού νομίσματος από την 1.1.2002, προέβη στην εκτύπωση νέων ενσήμων της καταβαλλομένης υπέρ του Συλλόγου μας έκτακτης εισφοράς. Τα ένσημα αυτά (δικηγορόσημα), ονομαστικής αξίας σε ΕΥΡΩ, θα χρησιμοποιούνται από την 1.1.2001 από κάθε δικηγόρο, μέλος ή μη του Δ.Σ.Λ., ο οποίος παρίσταται ενώπιον των δικαστηρίων της έδρας και της περιφέρειας του Πρωτοδικείου Λάρισας και σε κάθε περίπτωση κατά την οποία ο Δικηγόρος υποχρεούται στην καταβολή τέλους (δι' ενσήμου) υπέρ του Ταμείου Νομικών.

Η ως άνω έκτακτη εισφορά (δικηγορόσημο) κλιμακώνεται ως εξής:

1) Για παράσταση σε οποιαδήποτε διαδικασία του Ειρηνοδικείου, για παράσταση ενώπιον του Πταισματοδικείου, Πταισματοδίκη, προανακριτικού υπαλλήλου, Συμβολαιογράφου κατά τη διαδικασία του πλειστηριασμού ή την διενέργεια οποιασδήποτε άλλης πράξης: **ΕΝΑ (1) ΕΥΡΩ**.

2) Για παράσταση ενώπιον του Πρωτοδικείου, Πολιτικού ή Διοικητικού, (Πολυμελούς ή Μονομελούς, κάθε διαδικασίας), του Πλημμελειοδικείου (Μονομελούς ή Τριμελούς), του Εισαγγελέα Πρωτοδικών, του Ανακριτή, του Εισηγητή Δικαστή, του Δικαστικού Συμβουλίου, Επιτροπών, για παράσταση ή διενέργεια διαδικαστικών πράξεων σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας της πτωχεύσεως (σφράγιση, υπογραφή, αποσφράγιση, κατάθεση εγγράφων, υπομνημάτων, ή προτάσεων) καθώς και δια παράσταση ενώπιον Δευτεροβάθμιων Διοικητικών Επιτροπών: **ΔΥΟ (2) ΕΥΡΩ**

3) Για παράσταση ενώπιον Εφετείου (Πολιτικού, Ποινικού Διοικητικού), κάθε διαδικασίας, με εξαίρεση την ακυρωτική διαδικασία του Διοικητικού Εφετείου, για παράσταση ενώπιον Εισαγγελέα Εφετών, Εφέτη Ανακριτή, Δικαστικού Συμβουλίου των Εφετών, Εισηγητή, ενώπιον των Στρατιωτικών Δικαστηρίων, καθώς και των Εισαγγελέων, Ανακριτών και Εισηγητών των Δικαστηρίων αυτών: **ΠΕΝΤΕ (5) ΕΥΡΩ**

4) Για παράσταση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όλων των διαδικασιών στο Ακροατήριο ή σε Συμβούλιο, του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, του Διοικητικού Εφετείου κατά την ακυρωτική διαδικασία, των Μικτών Ορκωτών Δικαστηρίων, του Αναθεωρητικού Στρατιωτικού Δικαστηρίου, καθώς και των Εισαγγελέων, Επιτροπών, Εισηγητών των ανωτέρω Δικαστηρίων: **ΔΕΚΑ (10) ΕΥΡΩ**

Από την προσαρμογή της ονομαστικής αξίας της καταβαλλομένης υπέρ του Δ.Σ.Λ. έκτακτης εισφοράς, παρατηρείται μικρή αναπροσαρμογή (αύξηση) αυτής. Το γεγονός αυτό ήταν αδύνατο να αποφευχθεί για λόγους πρακτικούς, λόγω της μη ακέραιας ισοτιμίας του ΕΥΡΩ με τη δραχμή. Άλλως, σε περίπτωση ακριβούς (δεκαδικής) μεταφοράς της ισοτιμίας, θα προέκυπταν σοβαρές δυσκολίες στις συναλλαγές. Η καθιερούμενη (περισσότερο τεχνική) αναπροσαρμογή της έκτακτης εισφοράς δεν επιβαρύνει σοβαρά το συ-

νολικό κόστος της δι' ενσήμου παραστάσεως των συναδέλφων. Η μικρή δε αυτή αύξηση θα αποβεί σε όφελος του Συλλόγου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ευελπιστεί ότι τα μέλη του Συλλόγου μας θα δείξουν κατανόηση στην αναγκαία αυτή αναπροσαρμογή της έκτακτης εισφοράς.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Φεραίος Νάνης

Ο ΓΕΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Δημοσθένης Γούλας

✍ ✍

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Αθήνα 19.12.2001

Προς τους Δικηγορικούς Συλλόγους της χώρας

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Επικείμενης της αντικατάστασης του νομίματος που κυκλοφορεί στη χώρα μας με το ΕΥΡΩ και της αναγκαίας έκδοσης νέων σε ΕΥΡΩ ενσήμων του ΤΑΧΔΙΚ, σας γνωρίζουμε ότι, κατ' εξαίρεση, μέχρι της 28.2.2002 θα γίνεται χρήση των σε δραχμές ενσήμων του ΤΑΧΔΙΚ, όπως έως τώρα. Από την 1.3.2002 όμως, είναι υποχρεωτική η χρήση των νέων ενσήμων σε ΕΥΡΩ, η για κάθε πράξη αξία εκάστου των οποίων θα ανέρχεται εις το ποσό που αναφέρεται στην υπ αριθ. 190585/19.12.2001 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας-Οικονομικών και Δικαιοσύνης, αντίγραφο της οποίας για πληρέστερη ενημέρωσή σας, επισυνάπτεται στη παρούσα.

Ο Γενικός Γραμματέας
Π.Α. Ασημιάδης
Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου Ε.Τ

✍ ✍

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 190585/19.12.2001

ΘΕΜΑ: “Μετατροπή σε Ευρώ των ενσήμων του ΤΑΧΔΙΚ και προσαρμογή των πόρων του ΤΑΧΔΙΚ”

ΚΟΙΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΑΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Εχοντας υπ όψει:

1. Τις διατάξεις: α) των εδαφίων α' έως ζ' της παρ. 1 στοιχ. Α' του άρθρου 10 του ΝΔ 1017/1971 (ΦΕΚ 209/Α/71) “περί συστάσεως Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων”, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, β) του άρθρου 22 παρ. 1 του ν. 2539/97 (ΦΕΚ 244/Α/97) “Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης”. Γ) του άρθρου 19 του ν. 2842/2000 (ΦΕΚ 207/Α/2000) “Λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) 1103/97, 974/88 και 2866/98 του Συμβουλίου, όπως ισχύουν σχετικά με την εισαγωγή του Ευρώ”, δ) του άρθρου 29Α του ν. 1558/85 (ΦΕΚ 137/Α/85), όπως προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 2081/92 (ΦΕΚ 154/Α/92) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2α του ν. 2469/97 (ΦΕΚ 38/Α/85).

2. Τις υπ αριθ. 63930/1992 (ΦΕΚ 18/Β), 407/93 (ΦΕΚ 192/Β) και 33155/93 (ΦΕΚ 371/Β/93) κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, περί αυξήσεως των πόρων του ΤΑΧΔΙΚ και αναπροσαρμογής των ενσήμων.

3. Την υπ αριθ. 117372/9.7.2001 (ΦΕΚ 968/Β/2001) κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης “Έγκριση απόφασης ΔΣ για εκτύπωση ενσήμων ΤΑΧΔΙΚ σε Ευρώ”.

4. Την απόφαση που έλαβε το ΔΣ του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών κτιρίων στη συνεδρίαση 916/14.2.2001 “περί προσαρμογής σε Ευρώ των ενσήμων του ΤΑΧΔΙΚ (ΜΕΓΑΡΟΣΗΜΑ)”.

5. Το γεγονός ότι με τη παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Μετατρέπουμε σε Ευρώ τα ένσημα του ΤΑΧΔΙΚ και προσαρμόζουμε τους πόρους του ΤΑΧΔΙΚ, ως ακολούθως:

Α) **ΕΥΡΩ 0,5** για κάθε παράσταση δικηγόρου στο Πρωτοδικείο ή οποιαδήποτε Πολιτική ή Δικαστική Αρχή ή Διοικητικό Δικαστήριο, για κάθε υπόθεση πολιτική ποινική ή δικαστική και σε κάθε αγωγή, παρέμβαση και σε όλα τα εισαγωγικά της δίκης έγγραφα, τις προτάσεις, ή σημειώματα ή δικόγραφα ενδίκων μέσων, αιτήσεις ή προσφυγές στα ίδια Δικαστήρια και Αρχές.

Β) **ΕΥΡΩ 1** για τις ίδιες ενέργειες στο Εφετείο, Κακουργιοδικείο, Διοικητικά Δικαστήρια, όταν δικάζουν κατ έφεση ή οποιαδήποτε δικαστικής παρ εφέτες Αρχής.

Γ) **ΕΥΡΩ 2** για τις ίδιες πράξεις στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή τον Αρειο Πάγο ή το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Δ) **ΕΥΡΩ 0,5** για τις αυτές πράξεις στο Ειρηνοδικείο ή Πταιματοδικείο ή παρ αυτά

δικαστικής Αρχής

Ε) **ΕΥΡΩ 0,5** σε κάθε μήνυση ή αίτηση που υποβάλλεται στον Εισαγγελέα ή στο Δημοσίο Κατήγορο και σε κάθε ανακριτικό υπόλληλο, καθώς και σε κάθε αίτηση ή υπόμνημα κάθε τύπου, που υποβάλλεται σε οποιαδήποτε Υπηρεσία αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Δικηγορικούς ή Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους ή Συλλόγους Δικαστικών επιμελητών, πλην των αιτήσεων για έκδοση πιστοποιητικών Ποινικού Μητρώου.

ΣΤ) **ΕΥΡΩ 0,5** για τη σύνταξη συμβολαιογραφικής πράξης για την οποία καταβάλλονται πάγια τέλη, ΕΥΡΩ 3 σε κάθε φύσεως συμβολαιογραφικές πράξεις για τις οποίες καταβάλλονται αναλογικά τέλη και ΕΥΡΩ 0,5 για την έκδοση κάθε αντιγράφου ή αποσπάσματος αυτών.

Ζ) **ΕΥΡΩ 0,5** για κάθε αντίγραφο ή πιστοποιητικό, που εκδίδεται από οποιαδήποτε δικαστική Αρχή, νομικό πρόσωπο ΔΔΔ αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Δικηγορικούς Συλλόγους, Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους και Συλλόγους Δικαστικών επιμελητών, πλην των πιστοποιητικών Ποινικού Μητρώου.

Η απόφαση αυτή που θα ισχύσει από 1.3.2002, να δημοσιευθεί στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Και ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΑΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

✍ ✍

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

Αθήνα 19.12.2001

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Α) Σας ανακοινώνουμε ότι κατά τη συζήτηση του σχεδίου του νόμου 2915/2001 και ειδικότερα του άρθρου 22 αυτού, ο Υπουργός Δικαιοσύνης δήλωσε:

1. Ότι οι νέες διατάξεις του ΚΠολΔ εφαρμόζονται:

- α) επί των υποθέσεων των οποίων η πρώτη συζήτηση ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου έχει οριστεί το πρώτον να γίνει μετά την έναρξη ισχύος των εν λόγω δ/ξεων, δηλαδή μετά την 1.1.2002.
- β) επί των εκκρεμών προ της δημοσίευσής του ν. 2915 (29.5.2001) υποθέσεων, η πρώτη συζήτηση των οποίων είχε μεν οριστεί αρχικά να γίνει μέχρι τις 29.5.2001, κατά την ορισθείσα όμως δικάσιμο η συζήτηση για κάποιο λόγο δεν έλαβε χώρα, με συνέπεια να οριστεί νέα (πρώτη κατ άρθρο 281 ΚΠολΔ) συζήτηση μετά την 1.1.2002, είτε από το Δικαστήριο (περίπτωση αναβολής), είτε κατ άρθρο 226 παρ. 2 ΚΠολΔ κα-

τόπιν κλήσεως (περίπτωση ματαίωσης) και
 γ) επί των υποθέσεων των οποίων η πρώτη συζήτηση ορίστηκε να γίνει κατά το μεταξύ της δημοσίευσης του ν 2925 (29.5.2001) και της έναρξης ισχύος των νέων δ/ξεων (1.1.2002) διάστημα, εφ' όσον κατά την ορισθείσα δικάσιμο η συζήτηση για κάποιο λόγο δεν έλαβε χώρα και ορίστηκε νέα (πρώτη κατ άρθρο 281 ΚΠολΔ) συζήτηση μετά την 1.1.2002, είτε από το Δικαστήριο (επί αναβολής), είτε κατ άρθρο 226 παρ. 2 ΚΠολΔ (περίπτωση ματαίωσης) κατόπιν κλήσεως προς συζήτηση.

II. Ότι οι παλιές δ/ξεις, δηλαδή οι διατάξεις του ΚΠολΔ με τη μορφή που υφίσταντο πριν από την αντικατάσταση ή τροποποίησή τους με το ν. 2915/2001, εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις ακόλουθες κατηγορίες υποθέσεων:

α) στις εκκρεμείς υποθέσεις των οποίων η πρώτη συζήτηση στο Πολυμελές Πρωτοδικείο έχει προσδιοριστεί να γίνει το αργότερο μέχρι την έναρξη ισχύος των νέων δ/ξεων (1.1.2002) και έλαβε πράγματι μέχρι τότε χώρα.

Στη κατηγορία αυτή υπάγονται και οι υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκε οριστική απόφαση στο πρώτο βαθμό μέχρι τις 31.12.2001, ασκείται όμως έφεση μετά την 1.1.2002, αφού πρόκειται για υποθέσεις που συζητήθηκαν σε πρώτη συζήτηση στο πρώτο βαθμό μέχρι την έναρξη ισχύος των νέων διατάξεων (1.1.2002) και

β) στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος των νέων δ/ξεων υποθέσεις, όπως είναι:

1. εκείνες που συζητήθηκαν μέχρι τις 31.12.2001 και επί των οποίων εκδίδεται απόφαση μετά την 1.1.2002,

2. εκείνες επί των οποίων κατά την 1.1.2002 εκκρεμεί η έναρξη διεξαγωγής αποδείξεων ή διεξάγονται ήδη αποδείξεις, κατόπιν προδικαστικής απόφασης ή ολοκληρώθηκαν ήδη οι αποδείξεις και επίκειται η μετ' απόδειξη συζήτηση.

3. εκείνες επί των οποίων έχει εκδοθεί οριστική απόφαση και έχει ασκηθεί έφεση μέχρι τις 31.12.2001.

Συνεπώς σε όλες τις υποθέσεις του ανωτέρω στοιχείου II (α-β) που φέρονται προς συζήτηση στο πρωτοδικείο και Εφετείο, δε θα έχουν εφαρμογή οι δ/ξεις του ν. 2915/2001 και κατ' ακολουθίαν δε θα κατατίθενται προτάσεις 30 ημέρες προ της δικάσιμου.

Κρίνουμε σκόπιμο να σας ανακοινώσουμε τα ανωτέρω, ώστε να διευκολυνθείτε κατά το δυνατό στην εφαρμογή των νέων δ/ξεων του ΚΠολΔ, που εισάγουν το νέο σύστημα επιτάχυνσης της τακτικής διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

Β) Προς διευκόλυνσή σας και σε συνέχεια του 186312/3.12.2001 εγγράφου που σας κοινοποιήθηκε, παραθέτουμε μετατροπή σε ΕΥΡΩ, σύμφωνα με τα άρθρα 3-5 του ν. 2943/2001 των δραχμικών ποσών, που αναφέρονται στο ΚΠολΔ, ήτοι μετατρέπονται:

Άρθρο 14 :τα ποσά των 2.000.000 και 100.000 δρχ. σε 5.900 και 290 ΕΥΡΩ

Άρθρο 16 :το ποσό των 15.000.000 δρχ. σε 44.000 ΕΥΡΩ

Άρθρο 173&4 :το ποσό των 50.000 δρχ. σε 150 ΕΥΡΩ

Άρθρο 204 :τα ποσά των 500 έως 5.000 δρχ. σε 1,5 έως 15 ΕΥΡΩ
 αντίστοιχα

Άρθρο 205 :τα ποσά των 50.000 έως 300.000 δρχ. σε 150 έως 880 ΕΥΡΩ
 αντίστοιχα.

Άρθρο 207 :τα ποσά των 10.000 έως 100.000 δρχ. σε 29 έως 290 ΕΥΡΩ
 αντίστοιχα

Αρθρο 393	:το ποσό των 2.000.000 δρχ. σε 5.900 ΕΥΡΩ
Αρθρο 466	:το ποσό των 300.000 δρχ. σε 880 ΕΥΡΩ
Αρθρο 467	:το ποσό των 300.000 δρχ. σε 880 ΕΥΡΩ
Αρθρο 505	:τα ποσά των 30.000 έως 100.000 δρχ. σε 88 έως 290 ΕΥΡΩ αντίστοιχα
Αρθρο 571	:τα ποσά των 100.000, 500.000 και 50.000 δρχ. σε 290, 1500 και 150 ΕΥΡΩ αντίστοιχα
Αρθρο 636	:το ποσό των 2.000.000 δρχ. σε 5.900 ΕΥΡΩ
Αρθρο 946	:το ποσό των 2.000.000 δρχ. σε 5.900 ΕΥΡΩ
Αρθρο 960	:το ποσό των 50.000 δρχ. σε 150 ΕΥΡΩ

**Ο Γενικός Γραμματέας
Π.Α. Ασημάδης
Αντιπρόεδρος**

ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΕΤΟΣ 2001 (9ο)
ΕΤΗΣΙΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 2001

1. Ευρετήριο άρθρων - μελετών - σχολίων	550
2. Αλφαβητικό ευρετήριο	551
3. Αριθμητικό ευρετήριο αποφάσεων	607

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΡΘΡΩΝ - ΜΕΛΕΤΩΝ - ΣΧΟΛΙΩΝ

Φίλιππου ΑΝΔΡΕΟΥ, Δικηγόρου:

Σχόλια στην υπ' αριθμ. 337/2000 απόφαση του Εφετείου Λάρισας	16
--	----

Αχιλλέα ΓΚΑΤΖΗΡΟΥΛΗ, Δικηγόρου:

Διαταγή πληρωμής και δεδικασμένο	396
--	-----

Νικολάου ΔΕΛΗΔΗΜΟΥ, Αντεισαγγελέως Πρωτοδικών:

Ζητήματα από την εφαρμογή των περί παιγνίων δ/ξεων των ν. 2515/97 και 2753/99	183
--	-----

Αστερίου ΜΠΟΥΖΙΑ, δικηγόρου:

Η ελευθερία της έκφρασης και του τύπου και η υποχρέωση νομοταγούς συμπεριφοράς	3
Κρατικές ενισχύσεις της οικονομίας και έννομη τάξη	187

Φεραίου ΝΑΝΗ, Προέδρου ΔΣΛ:

Ομιλία για τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη	391
---	-----

Χρήστου ΝΤΟΛΑ, δικηγόρου:

Παρουσίαση του νέου βιβλίου του Δικηγόρου Φίλιππου Ανδρέου “Ένδικα μέσα και τα ένδικα βοηθήματα”	196
---	-----

Εμμανουήλ ΠΕΤΡΩΤΟΥ, Δικηγόρου :

Σχόλια σε Εισαγγελική Γνωμοδότηση	524
---	-----

Ευσταθίου ΤΣΟΥΚΑΛΑ, Εφέτη:

Εις μνήμην του Αντεισαγγελέα Εφετών Λάρισας Νικ. Τζιούφα	395
--	-----

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ**ΑΓΡΟΜΙΣΘΩΣΗ**

Μείωση μισθώματος, λόγω ουσιώδους μείωσης προσόδου εκ γεγονότων ανωτέρας βίας. Κάλυψη ζημίας του μισθωτή με άλλο τρόπο. Εφ. Λαρ. 822/2000, σ. 17

4ετής νόμιμη ελάχιστη διάρκεια. Αν δεν συμφωνηθεί διάρκεια, λήγει, μετά 4 χρόνια, οποτεδήποτε με καταγγελία, τουλάχιστον πριν από εξ μήνες, ισχύουσα για το τέλος της καλλιεργητικής περιόδου, η οποία, για καλλιέργεια βάμβακος, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, λήγει το τέλος Δεκεμβρίου.

Αν δεν ορίσθηκε συγκεκριμένο μίσθωμα, ο καθορισμός γίνεται βάσει του άρθρου 371 ΑΚ, λαμβανομένων υπ όψει των πινάκων της ΔΟΥ περί αντιπροσωπευτικών ενοικίων γεωργικής γης.

Ενσταση επίσεσης για αναγκαίες και επωφελείς δαπάνες στο μίσθιο. Στοιχεία αυτής. Εφ. Λαρ. 448/2001, σ. 467

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Απαγόρευση κατάτμησης αγροτικών κλήρων σε κάθε μεταβίβαση, δηλ. στην εκούσια με δικαιοπραξία, αλλά και στην δια χρησικτησίας κτήση κυριότητας κλήρου.

Αντίθετα, το επιτρεπτό κατάτμησης οικοπεδικών κλήρων κειμένων εντός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων, εφαρμόζεται μόνο στην εκούσια μεταβίβαση με δικαιοπραξία και όχι στη χρησικτησία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 65/2001, σ. 115

Κλήρος. Πλασματική νομή. Ο κληρούχος θεωρείται καλόπιστος νομέας, έστω κι αν δεν τον κατέχει.

Προστασία και των κληρονόμων του κληρούχου.

Αναδασμός. Δεν μεταβάλλει τη κληρουκική ιδιότητα του ακινήτου, αλλά μόνο τη θέση του. Η απόκτηση της νομής στα νέα ακίνητα γίνεται αυτοδίκαια με την εγγραφή του δικαιούχου στο πρόχειρο κτηματολογικό πίνακα, ενώ η κτήση της κυριότητας με τη δημοσίευση στο ΦΕΚ της ΥΑ περί κύρωσης του τοπογραφικού διαγράμματος και του κτηματολογικού πίνακα, χωρίς να απαιτείται μεταγραφή. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Πριν το ν. 431/1968 ο κληρούχος θεωρείται πλασματικά καλόπιστος νομέας, όχι όμως μετά τον νόμο αυτό, εφ όσον δεν τον έχει στη κατοχή του και χωρεί χρησικτησία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 131/2001, σ. 497

ΑΓΩΓΗ

Αοριστία αγωγής ΙΚΑ, ως υποκατασταθέντος στις έναντι τρίτων αξιώσεις του παθόντος ασφαλισμένου. Εφ. Λαρ. 633/1999, σ. 10

Διατροφή συζύγου (διεστώτος του γάμου) και ανηλικών τέκνων. Δεν απαιτείται να αναφέρεται με ακρίβεια το ποσό για καθεμία από τις μερικότερες ανάγκες. Εφ. Λαρ. 337/2000, σ. 11

Αναγνωριστική. Δεν υπόκειται σε παραγραφή, αλλά δεν υπάρχει έννομο συμφέρον, αν η αξίωση υπέπεσε σε παραγραφή. Εφ. Λαρ. 865/2000, σ. 39

Παραίτηση από το αγωγικό δικόγραφο στην α' συζήτηση. Δεν απαιτείται κλήτευση του αντιδίκου. Εφ. Λαρ. 883/2000, σ. 45

Νόμιμη σώρευση αρνητικής αγωγής κυριότητας με αναγνωριστική κυριότητας, όχι όμως με διεκδικητική. Εφ. Λαρ. 69/2001, σ. 84, Πολ. Πρωτ. Λαρ. 131/2001, σ. 497

Αοριστία αγωγής κατά κληρονόμων για διαιρητή αναζήτηση κληρονομιαίων χρεών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 617/2000, σ. 105

Η αγωγή αδικ. πλουτισμού έχει επικουρικό χαρακτήρα και ασκείται μόνο αν λείπουν οι προϋποθέσεις αγωγής από σύμβαση ή αδικοπραξία, εκτός αν στηρίζεται σε εντελώς διαφορετικά πραγματικά περιστατικά. Ακύρωση ή αναγνώριση ακυρότητας εκπονητικών συμβάσεων ακινήτων. Είναι ενοχική και δεν εγγράφεται στα βιβλία διεκδικήσεων. Πολ. Πρωτ. 89/2001, σ. 119

Ακυρότητας διαθήκης. Έννομο συμφέρον. Εφ. Λαρ. 89/2001, σ. 197

Αποχωρήσαντος εταίρου ΟΕ για αναγνώριση δικαιώματος συμμετοχής στην εταιρική περιουσία. Εφ. Λαρ. 93/2001, σ. 200

Αποκτημάτων εκ του γάμου. Στοιχεία αγωγής. Εφ. Λαρ. 101/2001, σ. 210. Η αγωγή αυτή είναι ενοχική. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 620/2000, σ. 107.

Παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής κοινοπραξίας κατά τρίτου, από ένα μέλος της, δεν επιφέρει κατάργηση δίκης, διότι διάδικος είναι η κοινοπραξία και όχι τα μέλη της ατομικά. Εφ. Λαρ. 118/2001, σ. 218

Από σχέση κοινωνίας, λόγω αποκλειστικής χρήσης κοινού από ένα κοινωνό. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

Νόμιμη μοίρας. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Αρμοδιότητα Ειρηνοδικείου επί προσβολής προσωπικότητας, λόγω παρεμπόδισης χρήσης κοινόχρηστου δρόμου. Εφ. Λαρ. 179/2001, σ. 255

Αναζήτηση των κοινοχρήστων δαπανών. Εφ. Λαρ. 287/2001, σ. 287

Αναγνώριση δικαιώματος χρήσης σήματος. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 722/2000, σ. 296

Η άσκηση και επίδοση της αγωγής για μέρος μόνο της αξίωσης προς αποζημίωση, διακόπτει τη παραγραφή μόνο για το μέρος αυτό. Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

Επί ανάκλησης δωρεάς, παραδεκτή σώρευση αγωγής καταδίκης σε δήλωση βούλησης και απόδοσης νομής δωρηθέντος, ως άνευ αιτίας κατεχομένου.

Επί ανάκλησης δωρεάς ακινήτου από ΟΤΑ, λόγω μη εκπλήρωσης του σκοπού, αν μεταγραφεί η περί ανάκλησης απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ασκείται διεκδικητική αγωγή, ενώ αν δεν μεταγραφεί, ασκείται αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βούλησης. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450

Νομίμως σωρεύεται στο αυτό δικόγραφο διαπλαστική αγωγή αναπροσαρμογής μισθώματος (288 ΑΚ) και καταψηφιστική για καταβολή της διαφοράς μεταξύ του καταβαλλομένου μισθώματος και εκείνου που θα προκύψει με την αιτούμενη αναπροσαρμογή, από την άσκηση της αγωγής μέχρι τη τελεσιδικία της διαπλαστικής απόφασης αναπροσαρμογής. Εφ. Λαρ. 407/2001, σ. 457

Διεκδικητική. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 124/2001, σ. 489

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ

20ετής παραγραφή. Εφ. Λαρ. 865/2000, σ. 39

Η αγωγή αδικ. πλουτισμού έχει επικουρι-

κό χαρακτήρα και ασκείται μόνο αν ελλείπουν οι προϋποθέσεις αγωγής από σύμβαση ή αδικοπραξία, εκτός αν στηρίζεται σε εντελώς διαφορετικά πραγματικά περιστατικά. Πολ. Πρωτ. 89/2001, σ. 119, 4/2001, σ. 300

Αναζήτηση αρραβώνα, για τον οποίο δεν τηρήθηκε ο νόμιμος τύπος. Εφ. Λαρ. 97/2001, σ. 208

Αναζήτηση δαπανών επί κοινού ακινήτου με τις δ/ξεις περί διοικ. αλλότριων και περί αδικ. πλουτισμού. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

Οι επωφελείς δαπάνες επί κοινού ακινήτου, που έγιναν με πρωτοβουλία κοινωνού, αναζητούνται βάσει του αδικ. πλουτισμού και αφορούν την αξία των υλικών, εφ' όσον επήλθε αύξηση του ακινήτου που σώζεται. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Η παραγραφή αποτελεί νόμιμη αιτία πλουτισμού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 169/2001, σ. 504

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ

Αξίωση, λόγω στέρσης διατροφής. 5ετής παραγραφή, εκτός αν αναγνωρίστηκε με τελεσιδικία απόφαση, οπότε, για το πέραν της πενταετίας χρονικό διάστημα υπόκειται στην 20ετή παραγραφή.

Επικουρικό κεφάλαιο. Από την αποζημίωση που καταβάλλει το επικουρικό, αφαιρείται το ποσό που κατέβαλε ή υποχρεούται να καταβάλει ασφαλιστικό ταμείο ή άλλος οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης στο ζημιωθέντα (όπως σύνταξη λόγω θανάτου). Εφ. Λαρ. 873/2000, σ. 43

Η απαίτηση λόγω ηθικής βλάβης, δεν αναλώνεται από το ότι ο δικαιούχος παραστάθηκε στο ποινικό δικαστήριο για ορισμένο ποσό με επιφύλαξη, το οποίο επιδικάσθηκε ολόκληρο. Εφ. Λαρ. 887/2000, σ. 52

Συρροή αδικοπρακτικής και δικαιοπρακτικής ευθύνης: επί τραπεζικής επιταγής: Εφ. Λαρ. 91/2001, σ. 199. Επί πωλήσεως: Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

Αυτοκινητικό ατύχημα. Αξίωση για στέρση διατροφής κήρας. Παραγραφή για το πέραν της 5ετίας διάστημα, καθ' όσον η απαίτηση, καίτοι μελλοντική, ήταν προβλεπτή.

Έκδοση τελεσιδικίας απόφασης και επιμήκυνση της παραγραφής σε 20ετή, με εξαίρεση τις περιοδικές παροχές, εκτός αν η α-

πόφαση περιέχει ειδική δ/ξη αναγνωρίζουσα και για το μέλλον την έννομη σχέση, από την οποία απορρέει η προς διατροφή ευθύνη του υποχρέου και η τελεσίδικη αυτή βεβαίωση αναφέρεται και σε μελλοντικές αξιώσεις. Εφ. Λαρ. 157/2001, σ. 237

Αξίωση έχει μόνο ο αμέσως ζημιωθείς, ακόμη και για έμμεση ζημία. Τέτοια έμμεση ζημία μπορεί να ζητήσει ο λόγω σωματικής βλάβης, καταστάς ανίκανος για εργασία και μη δυνθής να προσφέρει σε προσωπική εταιρία, της οποίας είναι μέλος, την προσωπική του εργασία, με αποτέλεσμα να μειωθούν τα κέρδη της εταιρίας και συνακόλουθα και τα προσωπικά του έσοδα. Αντίθετα, η προσωπική εταιρία, δεν δικαιούται να αναζητήσει τα εκ της άνω αιτίας μειωθέντα έσοδά της, ως εμμέσως ζημιωθείσα.

Το δεδικασμένο από τελεσίδικη απόφαση επιδικάζουσα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, δεν εμποδίζει τη μεταγενέστερη επιδίωξη πρόσθετης χρηματικής ικανοποίησης, εφ' όσον οι συνέπειες της αδικπραξίας και της ηθικής βλάβης εκδηλώθηκαν μεταγενέστερα και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν. Εφ. Λαρ. 293/2001, σ. 294

Οι ενοχές από αδίκημα διέπονται από το δίκαιο της πολιτείας, όπου διαπράχθηκε. Η αγωγή αποζημίωσης από αδίκημα διαπραχθέν στην Ελλάδα πρέπει να έχει αίτημα τη καταβολή της αποζημίωσης σε δραχμές. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

Οι υπάλληλοι του ΟΣΕ δεν έχουν τα προνόμια των υπαλλήλων των ΣΕΚ και του Δημοσίου, όπως αυτό της μη απ ευθείας εναγωγής τους από τρίτους, έναντι των οποίων ισχύουν οι περί πρόσκτησης δ/ξεις του ιδιωτ. Δικαίου. Διάταξη ΚΥΑ περί Γενικού κανονισμού προσωπικού του ΟΣΕ, με την οποία το προσωπικό δεν έχει αστική ευθύνη έναντι των τρίτων, είναι ανίσχυρη, ως εκδοθείσα χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

Αυτοκινητικό ατύχημα. Αγωγή αποζημίωσης και κατά του ΕΚ για στέρψη διατροφής τέκνων. 2ετής παραγραφή κατά του ΕΚ απαιτήσεων μελλοντικών, εφ' όσον μπορούν να προβλεφθούν. Η άσκηση και επίδοση της αγωγής για μέρος μόνο της αξίωσης προς απο-

ζημίωση, διακόπτει τη παραγραφή μόνο για το μέρος αυτό.

Η αξίωση για στέρψη διατροφής ανηλίκου, λόγω θανάτου των γονέων του, δεν είναι περιοδική παροχή και, εάν βεβαιωθεί με τελεσίδικη απόφαση, παραγράφεται μετά 20ετία, έστω κι αν δεν περιέχεται ειδική αναγνωριστική δ/ξη στην απόφαση.

Η επιμήκυνση της παραγραφής σε 20ετή, για το μη ασκηθέν μέρος της μελλοντικής αξίωσης προς αποζημίωση, προϋποθέτει ότι τούτο δεν έχει ήδη υποκύψει στη συντομότερη βραχύχρονη παραγραφή μέχρι το χρόνο τελεσιδικίας της αρχικής απόφασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

Η αξίωση των γονέων του τραυματισθέντος τέκνου τους, για απόλεια προσόδων από την εργασία τους, λόγω απασχόλησής τους στη παρακολούθηση και περίθαλψη αυτού, δεν είναι νόμιμη, διότι συνιστά έμμεση ζημία. Εφ. Λαρ. 454/2001, σ. 470

Πώση κτίσματος. Γνήσια αντικειμενική ευθύνη του κυρίου (εφ' όσον βρίσκεται στη νομή), ή νομέα, δίχως ανάγκη πταίσματος. Απαλλαγή μόνο αν αποδειχθεί ότι η πώση δεν οφείλεται σε ελαττωματική κατασκευή ή πλημμελή συντήρηση. Μη ευθύνη του κατόχου του κτίσματος. Έννοια κτίσματος. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 218/2001, σ. 510

ΑΙΓΙΑΛΟΣ

Έννοια αιγιαλού και παραλίας. Απαγόρευση μεταβολής τους, αδιαφόρως αν επήλθε ή μη ζημία. Για τη νομιμότητα επιβολής προστίμου, δεν απαιτείται η προηγούμενη οριοθέτηση του αιγιαλού. Διοικ. Εφ. Λαρ. 450/2000, σ. 159

ΑΙΡΕΣΗ

Αναβλητική. Όταν ματαιωθεί, η σύμβαση θεωρείται ως μη γενόμενη.

Σύμβαση εργολαβίας με αντιπαροχή. Πληρεξουσιότητα των οικοπεδούχων στον εργολάβο, για να υπογράψει και ως αντιπρόσωπός τους (αυτοσύμβαση) τα συμβόλαια μεταβίβασης των διαμερισμάτων του εργολαβικού ανταλλάγματος, υπό την αίρεση ότι θα επισυνάπτεται και βεβαίωση εξόφλησης των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του εργολάβου. Ακυ-

ρότητα μεταβιβάσεων που έγιναν δίκως την αίρεση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 89/2001, σ. 119

Διαλυτική. Όταν πληρωθεί ανατρέπεται όλη η σύμβαση, χωρίς να απαιτείται δήλωση υπαναχώρησης. Εκποίηση από ΟΤΑ οικοπέδων τους με διαλυτικό όρο ανέγερσης οικοδομής εντός 5ετίας. Οι υποχρεώσεις του αγοραστή, από τη σχέση παραχώρησης δεσμεύουν τους κληρονόμους του. Σε περίπτωση μη ανέγερσης οικοδομής εντός 5ετίας επέρχεται απόλυτη ακυρότητα και ανατροπή της αρχικής πράξης παραχώρησης του οικοπέδου, αλλά και κάθε μεταγενέστερης εκποιτικής σύμβασης ή εμπράγματης επιβάρυνσης του. Εφ. Λαρ. 187/2001, σ. 257

ΑΙΤΗΜΑ (ΠολΔικ)

Ο περιορισμός του αιτήματος αγωγής, ασκηθείσας σε αρμόδιο δικαστήριο, δεν ασκεί καμία επίδραση στη καθ ύλη αρμοδιότητα, έστω κι αν, μετά απ αυτόν, η διαφορά υπάγεται στην αρμοδιότητα κατωτέρου δικαστηρίου.

Σε περίπτωση άσκησης αγωγής σε αναρμόδιο δικαστήριο, αν μετά επακολούθησε νομοθετική ρύθμιση, βάσει της οποίας, το εν λόγω δικαστήριο, κατέστη κατά το χρόνο της συζήτησης, αρμόδιο, τότε καθίσταται αρμόδιο για την εκδίκασή της. Εφ. Λαρ. 218/2001, σ. 118

Στο αγωγικό αίτημα απόδοσης του μισθίου σε ορισμένο χρονικό σημείο περιέχεται και έλασσον για απόδοση του σε αώτερο χρονικό σημείο. Εφ. Λαρ. 228/01, σ. 415

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ

Επί θανάτου Αλβανού υπηκόου, οι δικαιούχοι ψυχικής οδύνης κρίνονται κατά το Αλβανικό δίκαιο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 80/2000, σ. 126

Αυτ/κό ατύχημα στην Ελλάδα με θάνατο ομογενούς (βορειοηπειρώτη). Εφαρμοστέο το ελληνικό δίκαιο, βάσει του οποίου θα κριθεί και το θέμα της θεμελίωσης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, ως και των δικαιούχων αυτής.

Εργασία βορειοηπειρώτη, που δεν έχει άδεια εργασίας, είναι άκυρη και τα εξ αυτής εισοδήματα αποτελούν παράνομο εισόδημα, που δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για τη δια-

τροφή της συζύγου του αποβιώσαντα Εφ. Λαρ. 119/2001, σ. 222

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

Με την έγγραφη αναγνώριση της αξίωσης αποζημίωσης, λόγω άκυρης απόλυσης, συνάπτεται σύμβαση αιτιώδους αναγνώρισης χρέους, μη υποκειμένη στην βμνην αποσβεστική προθεσμία. Εφ. Λαρ. 47/2001, σ. 77

Η ανατιώδης αναγνώριση είναι ετεροβαρής σύμβαση και γίνεται εγγράφως.

Η αιτιώδης αναγνώριση χρέους στηρίζεται στο 361 και όχι στο 873 ΑΚ και σκοπό έχει την επιβεβαίωση υπάρχουσας ενοχής και τη διασφάλισή της από υπάρχοντα ελλπτώματα. Καταρτίζεται άτυπα, ιδρύει νέα ενοχική σχέση, αλλά η ισχύουσα για την αναγνωρισμένη αξίωση παραγραφή ισχύει και για την αιτιώδη αναγνώριση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 169/01, σ. 504

ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ

Δεν μεταβάλλει τη κληρουκική ιδιότητα του ακινήτου, αλλά τη θέση του. Η απόκτηση της νομής στα νέα ακίνητα γίνεται αυτοδίκαια με την έγγραφη του δικαιούχου στο πρόχειρο κτηματολογικό πίνακα, ενώ η κτήση της κυριότητας με τη δημοσίευση στο ΦΕΚ της ΥΑ περί κύρωσης του τοπογραφικού διαγράμματος και του κτηματολογικού πίνακα, χωρίς να απαιτείται μεταγραφή. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

ΑΝΑΔΟΧΗ ΧΡΕΟΥΣ

Η δήλωση “θα τα πληρώσω” αποτελεί πρόταση για κατάρτιση σωρευτικής αναδοχής χρέους. Εφ. Λαρ. 49/2001, σ. 78

Όταν από τη σύμβαση μίσθωσης διαμερίσματος προκύπτει υποχρέωση του μισθωτή για συμμετοχή στις κοινόχρηστες δαπάνες, η σχετική ρήτρα ισχύει ως σύμβαση υπέρ τρίτων, αλλά, κατ αρχή, δεν γεννάται δικαίωμα υπέρ τούτων όπως στραφούν απ ευθείας κατά του υποσχεθέντος μισθωτή, εκτός αν από τη σχετική συμφωνία εκμισθωτή διαμερίσματος και μισθωτή προκύπτει σαφώς, ότι σκοπίθηκε η προσπόριση στο δανειστή (συνιδιοκτήτες πολυκατοικίας) άμεσου δικαιώματος να απαιτήσει την οφειλόμενη παροχή από το μισθωτή, οπότε πρόκειται για γνήσια υπέρ τρίτου σύμ-

βαση, η οποία έχει την έννοια σωρευτικής αναδοχής χρέους. Εφ. Λαρ. 287/2001, σ. 287

Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης. Η ύπαρξη πράσινης κάρτας, κατά πλάσμα του νόμου, αποτελεί πρόταση προς αναδοχή ικανοποίησης των αξιώσεων των τρίτων εκ του ασφαλιστικού κινδύνου και με την εκ των τελευταίων αποδοχή διά της έγερσης αγωγής, καταρτίζεται σύμβαση σωρευτικής αναδοχής χρέους. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440

Στη μεταβίβαση περιουσίας ή επιχείρησης ο αποκτών ευθύνεται σωρευτικά, ως την αξία των μεταβιβαζομένων στοιχείων, για χρέη που ανήκουν στη περιουσία ή επιχείρηση, εφ' όσον γνώριζε ότι μεταβιβάσθηκε σ' αυτόν ολόκληρη η περιουσία ή το σημαντικότερο μέρος αυτής. Απαλλαγή του σε περίπτωση τυχαίας απώλειας των μεταβιβασθέντων. Η δια μεταγενέστερου πλειστηριασμού των αποκτηθέντων απώλεια της κυριότητας του αποκτήσαντος, δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του και, εφ' όσον δεν περιήλθε σ' αυτόν ωφέλεια ή αντάλλαγμα, οδηγεί σε απαλλαγή του. Εφ. Λαρ. 506/2001, σ. 476

ΑΝΑΚΟΠΗ

Κατά πίνακα κατάταξης. Εκ περισσοτέρων ανακοπών αναγγελθέντων δανειστών δεν δημιουργείται αναγκαστική ομοδικία. Κατάταξη απαιτήσεων. Στις απαιτήσεις από τη παροχή εξαρτημένης εργασίας, περιλαμβάνονται οι οποιασδήποτε μορφής, ανεξαρτήτως του κύρους της σύμβασης.

Σύμμετρη ικανοποίηση απαιτήσεων της αυτής τάξης. Κατ' εξαίρεση, εφαρμογή της χρονικής προτεραιότητας στις εμπράγματα ασφαλισμένες απαιτήσεις.

Αν, προ της τροπής της προσημείωσης σε υποθήκη, γίνει πλειστηριασμός, η προσημειούχος απαίτηση κατατάσσεται τυχαίως. Στη περίπτωση αυτή δεν μπορεί να γίνει τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη, αφού με τη καταβολή του πλειστηριάσματος, επέρχεται απόσβεση της. Σειρά κατάταξης δημοσίου για ληξιπρόθεσμες και μη απαιτήσεις του. Εφ. Λαρ. 6/2001, σ. 59

Κατά πλειστηριασμού. 3μηνη προθεσμία, από τη μεταγραφή της περιλήψης της κατακυρωτικής έκθεσης του ακινήτου.

Απαγόρευση και ακυρότητα κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτων, αγορασθέντων ή κατασκευασθέντων με δάνεια από στεγαστικούς φορείς (ΟΕΚ).

Η άσκηση αιτήσεων αναστολής του ακύρω εισηγνημένου πλειστηριασμού, δεν συνιστά, από μόνη της, παραίτηση από το δικαίωμα προσβολής του κύρους της εκτέλεσης. Εφ. Λαρ. 88/2001, σ. 100

Κατά δ/γής πληρωμής. Αοριστία λόγου ανακοπής για παράνομο ανατοκισμό. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 45/2001, σ. 114

Κατά της σύλληψης και φυλάκισης προσωπικοκρατηθέντος. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 98/2001, σ. 124

Κατά ατομικής ειδοποίησης. Νομιμοποιείται παθητικά όχι μόνο ο Προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ, αλλά και ο αρμόδιος Υπουργός. Διοικ. Εφ. Λαρ. 468/2000, σ. 166

Κατά πίνακα κατάταξης. Μπορεί να στραφεί κατά του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου, ή του επισπεύδοντα δανειστή, ή του δικ. επιμελητού, αναλόγως του προσβαλλομένου κουνδύλου. Η αναμόρφωση του πίνακα κατάταξης γίνεται μόνο προς όφελος του ανακόποντα και μόνο σε βάρος του καθ' ου η ανακοπή.

Τα έξοδα εκτέλεσης προαφαιρούνται με εκκαθάριση του Συμβ/φου και δεν κατατάσσονται στο πίνακα. Νόμιμα προαφαιρούνται τα έξοδα των επαναληπτικών προγραμμάτων, έστω κι αν εκδόθηκαν, λόγω συναινετικών αναστολών μεταξύ οφειλέτου και επισπεύδοντος δανειστή, αν δεν γίνεται επίκληση πταίσματος του επισπεύδοντα.

Το προνόμιο του Δημοσίου δεν καθορίζεται πλέον σε σχέση με το χρόνο κατάσχεσης ή αναγγελίας του, αλλά σύμφωνα με το νόμο που ισχύει κατά το χρόνο κατάταξής του.

Επί επιβολής κατάσχεσης ακινήτου από το Δημόσιο, η μετά την εγγραφή της στο βιβλίο κατασχεσεων, επιβολή προσημείωσης ή υποθήκης από τρίτον, είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Εφ. Λαρ. 120/2001, σ. 225

Τριτακοπή κατά εκτέλεσης. Εφ. Λαρ. 187/2001, σ. 257

Κατά δ/γής πληρωμής, εκδοθείσας βάσει επιταγής. Η μη αναγραφή του αριθμού λ/σμού του εκδότη δεν επιφέρει ακυρότητα, δίχως επίκληση δικονομικής βλάβης.

Παραγραφή εν επιδικία. Η επίδοση δικογράφου προσθέτων λόγων διακόπτει τη παραγραφή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 19/2001, σ. 337

Κατά πίνακα κατάταξης σε προθεσμία 12 εργασιμών ημερών από τη κοινοποίηση της πρόσκλησης του Συμβολαιογράφου, εντός της οποίας πρέπει να γίνει και η επίδοση. Το Σάββατο προσμετράται στην ως άνω προθεσμία και μόνο αν είναι τελευταία μέρα εξομοιώνεται με εξαιρετέα μέρα, οπότε η προθεσμία λήγει την επόμενη μη εξαιρετέα μέρα.

Οι πρόσθετοι λόγοι, έχουν παρακολουθηματικό χαρακτήρα, σε σχέση με την ανακοπή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 36/2001, σ. 343

Ανακοπή κατά κατάσχεσης, που επιβλήθηκε από το Δημόσιο για οφειλή από βιοτεχνικό δάνειο, που χορηγήθηκε στον οφειλέτη-καθ ου η κατάσχεση από τον ΕΟΜΜΕΧ με εγγύηση του Δημοσίου, η οποία, μετά τη κατάπτωση της εγγύησης πληρώθηκε από το Δημόσιο και ακολούθως βεβαιώθηκε, ως δημόσιο έσοδο. Συνιστά διένεξη ιδιωτικού δικαίου και υπάγεται στα πολιτικά δικαστήρια.

Συνταγματικότητα της κατάσχεσης από το Δημόσιο του 1/4 του μηνιαίου μισθού του οφειλέτη εις χείρας εργοδότη. Το κατασχετήριο του Δημοσίου δεν απαιτείται να κοινοποιηθεί στον οφειλέτη.

20ετής παραγραφή χρεών προς το δημόσιο από συμβάσεις, αρχόμενες από τη λήξη του οικονομικού έτους, εντός του οποίου βεβαιώθηκαν στο Δημόσιο ταμείο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 199/2001, σ. 357

Κατά δ/γής πληρωμής και κατά εκτέλεσης. Νέοι λόγοι ασκούνται μόνο με δικόγραφο προσθέτων λόγων, που κατατίθεται στο δικαστήριο της ανακοπής. Δεν επιτρέπεται να προταθούν το πρώτον με άλλο τρόπο, μήτε με δικόγραφο της έφεσης εναντίον απόφασης απορρίπτουσας την ανακοπή, κι αν ακόμη πρόκειται για οψιγενείς λόγους, καθ όσον η επιδική δ/ξη του 585 παρ. 2 κασιχύει των γενικών δ/ξεων των άρθρων 269 και 527 ΚΠολΔ.

Παραγραφή της αξίωσης εξ επιταγών εξάμην. Ανασολή αυτής, κατ άρθρο 634 παρ. 2 ΚΠολΔ μέχρι τη τελεσίδικη κρίση επί της ασκηθείσας ανακοπής, όχι μόνο στη περίπτωση που γίνει δεκτή η ανακοπή και ακυρωθεί η

δ/γή, αλλά και στη περίπτωση που η ανακοπή απορριφθεί και επικυρωθεί η δ/γή πληρωμής. Εφ. Λαρ. 495/2001, σ. 472

Η δικαστική απόφαση, που διατάσσει την αφαίρεση του κληρονομητηρίου, ή το κηρύσσει ανίσχυρο, ή το τροποποιεί ή το ανακαλεί υπόκειται μόνο σε τριτανακοπή και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ένδικο μέσο ή βοήθημα. Εφ. Λαρ. 534/2001, σ. 479

Ανακοπή κατά πλειστηριασμού λόγω απαγόρευσης και απόλυτης ακυρότητας κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτων, αγορασθέντων ή κατασκευασθέντων με δάνεια από στεγαστικούς φορείς. Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμη ανακοπή, ο πλειστηριασμός είναι έγκυρος, ως διαδικαστική πράξη, αλλά δεν μεταβιβάζει τη κυριότητα. Εφ. Λαρ. 572/2001, σ. 486

Τριτανακοπή κατά εκτέλεσης επισπευδόμενης από την ΑΤΕ. Αρμοδιότητα Ειρηνοδικείου. Αναγκαστική ομοδικία μεταξύ επισπεύδοντος δανειστού και οφειλέτου-καθ ου η εκτέλεση. Πολ. Πρωτ. 125/2001, σ. 496

ΑΝΑΣΤΟΛΗ (Διοικ)

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Διοικ).

ΑΝΑΤΟΚΙΣΜΟΣ

Νόμμος ο υπολογισμός τόκων επί των καθυστερούμενων τόκων, από τη πρώτη μέρα καθυστέρησής τους, εφ όσον υπάρχει τέτοια συμφωνία με το πιστούχο πελάτη.

Ανακοπή κατά δ/γής πληρωμής. Αοριστία λόγου ανακοπής για παράνομο ανατοκισμό. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 45/2001, σ. 114

ΑΝΗΛΙΚΟΣ

Βλ. Τέκνο.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ

Ακυρότητα της σύμβασης, που γίνεται καθ υπέρβαση των ορίων της πληρεξουσιότητας και δεν εγκρίνεται από τον αντιπροσωπευόμενο.

Σύμβαση εργολαβίας με αντιπαροχή. Πληρεξουσιότητα των οικοπεδούχων στον εργολάβο, για να υπογράψει και ως αντιπρόσωπος τους (αυτοσύμβαση) τα συμβόλαια μεταβίβασης των διαμερισμάτων του εργολαβικού

ανταλλάγματος, υπό την αίρεση ότι θα επισυνάπτεται και βεβαίωση εξόφλησης των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του εργολάβου. Ακυρότητα μεταβιβάσεων που έγιναν δίχως την αίρεση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 89/2001, σ. 119

Άμεση. Εμφανής και σιωπηρή. Τα αποτελέσματα επέρχονται υπέρ και κατά του αντιπροσωπευόμενου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 110/2001, σ. 323

ΑΝΩΤΕΡΗ ΒΙΑ

Δεν συνιστά η άγνοια του διαδίκου ή του κληρονόμου για τη γενόμενη έγκυρη επίδοση απόφασης, ούτε μόνος ο λόγος ότι ο αντίδικος, εξ ιδίας πρωτοβουλίας, επεδίωκε την εξώδικη ικανοποίηση των απαιτήσεών του. Εφ. Λαρ. 34/2001, σ. 64

Η διακοπή της on line σύνδεσης της πληρωτήριας Τράπεζας με το κεντρικό υπολογιστή συνιστά ανώτερη βία και παρατείνει την προθεσμία προς εμφάνιση της επιταγής για πληρωμή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 9/2001, σ. 329

ΑΟΡΙΣΤΙΑ

Παρέμβαση ή αγωγή του ΙΚΑ, ως υποκαταστάθηντος στις έναντι τρίτων αξιώσεις του παθόντος ασφαλισμένου του ή των μελών της οικογενείας του προς αποζημίωσή τους για ζημία που προκλήθηκε σ' αυτούς από ασθένεια, αναπηρία ή θάνατο του σε διατροφή υπόχρεου. Για το ορισμένο πρέπει να προσδιορίζεται το είδος και το μέγεθος, κατά ποσό, της απαίτησης αποζημίωσης του ασφαλισμένου του, στην οποία εκ του νόμου υποκαταστάθηκε και δεν αρκεί να αξιώνει τα ποσά των ασφαλιστικών παροχών που κατέβαλε στον ασφαλισμένο του ή στους συγγενείς αυτού, αφού η αξίωση που αποκτά το ΙΚΑ, έχει αντικείμενο όχι την απόδοση των απ αυτό γενόμενων ή οφειλομένων στο ζημιωθέντα παροχών, αλλά την αποζημίωση που δικαιούνταν ο ασφαλισμένος παθών, ή οι συγγενείς αυτού από τον τρίτο. Εφ. Λαρ. 633/1999, σ. 10

Επί αγωγής διατροφής δεν απαιτείται να αναφέρεται το ποσό για καθεμία από τις μερικότερες ανάγκες του δικαιούχου. Εφ. Λαρ. 337/2000, σ. 11

Στην αγωγή αμοιβής του εργολάβου, πρέ-

πει να εκτίθεται ποια είναι η αμοιβή κατά μονάδα εργασίας και ποιες εργασίες εκτελέσθηκαν, μόνο αν η αμοιβή έχει συμφωνηθεί κατά μονάδα εργασιών. Εφ. Λαρ. 49/2001, σ. 78

Αοριστία αγωγής κατά κληρονόμων για διαιρετή αναζήτηση κληρονομιαίων χρεών, ως και βάσει του αδικαιολογήτου πλουτισμού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 617/2000, σ. 105

Επί αγωγής αναζήτησης του αρραβώνα, εξ αδικ. πλουτισμού, δεν απαιτείται η περιγραφή του ακινήτου, για την αγορά του οποίου ακύρως συμφωνήθηκε η καταβολή του αρραβώνα. Εφ. Λαρ. 97/2001, σ. 208

Στοιχεία ορισμένου αγωγής αποκτημάτων εκ του γάμου. Εφ. Λαρ. 101/2001, σ. 210

Επί αγωγής κοινωνού κατά συγκοινωνού για απόδοση ωφέλειας από την αποκλειστική χρήση του κοινού ακινήτου, ο ενάγων κοινωνός δεν απαιτείται στην αγωγή να αφαιρέσει τις δαπάνες του κοινού, αλλά ο εναγόμενος, κατ' ένσταση, μπορεί να τις προβάλλει εξειδικευμένα, αναφέροντας όμως αν αυτές έγιναν με ή χωρίς απόφαση της πλειοψηφίας των κοινωνών. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

Ένσταση επίσεχσης επί αγωγής αναζήτησης επωφελών δαπανών, που έγιναν από κοινωνό επί κοινού ακινήτου. Στοιχεία. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Νόμιμη μοίρα. Στοιχεία για το ορισμένο της αγωγής. Εφ. Λαρ. 218/2001, σ. 271

Στοιχεία για το ορισμένο αγωγής καταβολής των κοινοχρήστων δαπανών. Εφ. Λαρ. 287/2001, σ. 287

Στην αγωγή οροφοκτησίας, για το ορισμένο πρέπει να αναφέρεται ότι οι διάδικοι τυγχάνουν κύριοι αυτοτελών ιδιοκτησιών. Μον. Πρωτ. Λαρ. 145/2001, σ. 349

Επί αξίωσης διαφυγόντων εισοδημάτων δεν αρκεί η αφηρημένη επανάληψη των εκφράσεων του 298 ΑΚ, αλλ απαιτείται η λεπτομερής μνεία των συγκεκριμένων περιστάσεων και μέτρων, που καθιστούν πιθανό το κέρδος. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440

Επί αγωγής κατά ανώνυμης εταιρίας για χρέη δημιουργηθέντα στο ιδρυτικό της στάδιο από πράξεις των ιδρυτών, απαιτείται να διαλαμβάνεται, ότι οι πράξεις αυτές εγκρίθηκαν με απόφαση της ΓΣ μέσα σε 3 μήνες από τη δημοσίευση στην ΕτΚ της απόφασης της

διοίκησης που ενέκρινε τη σύσταση της. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

Στην ένσταση επίσκεψης για αναγκαίες και επωφελείς δαπάνες επί του μισθίου απαιτείται ακριβής χρόνος και ανάλυση των γενόμενων δαπανών. Εφ. Λαρ. 448/2001, σ. 467

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ

Προσκύρωση ακινήτου. Η μη αποδοχή από τον ιδιοκτήτη της διοικητικής καθορισθείσας αποζημίωσης, δεν οδηγεί στη νόμιμη συντέλεση της προσκύρωσης και δεν καθιστά επιτρεπτή την αναγκαστική αποβολή του.

Η απόφαση παράδοσης του προσκυρούμενου ακινήτου εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφ. μέτρων, αλλά δεν συνιστά ασφαλιστικό μέτρο και γι αυτό υπόκειται σε έφεση. Εφ. Λαρ. 832/2000, σ. 27

Ο χαρακτηρισμός ενός χώρου ως αρχαιολογικού, είναι θεμιτός περιορισμός της ιδιοκτησίας, άνευ χρονικού περιορισμού, αλλά δεν συνιστά απαλλοτρίωση, ώστε να έχουν εφαρμογή οι περί ανάκλησης αυτής δ/ξεις. Ευθεία από το Σύνταγμα αξίωση αποζημίωσης, στη περίπτωση που ο περιορισμός της ιδιοκτησίας οδηγεί σε παντελή απαγόρευση ανοικοδόμησης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 382/2001, σ. 528

ΑΠΟΔΕΙΞΗ (ΠολΔικ)

Ημιτελής μαρτυρική κατάθεση εκτιμάται ως δικαστικό τεκμήριο. Εφ. Λαρ. 860/2000, σ. 36

Απαράδεκτος ο ισχυρισμός για εκπρόθεσμη κλήτευση σε ένορκη βεβαίωση, δίχως επίκληση δικονομικής βλάβης. Εφ. Λαρ. 36/2001, σ. 67

Τα ιδιωτικά έγγραφα, για να έχουν αποδεικτική δύναμη, πρέπει να φέρουν την υπογραφή αυτού που αναλαμβάνει υποχρεώσεις. Η αμφισβήτηση της γνησιότητας αποτελεί άρνηση και πρέπει να γίνεται αμέσως, στη συζήτηση, κατά την οποία προσκομίσθηκε το έγγραφο.

Τα τιμολόγια αγοράς παρέχουν άμεση απόδειξη σε βάρος του αγοραστή, μόνο αν αυτά ή και άλλα συνδυαστικά έγγραφα (ΔΑ) φέρουν την υπογραφή του, άλλως εκτιμώνται ως δικαστικά τεκμήρια.

Φωτοαντίγραφα έχουν αποδεικτική ισχύ, εφ' όσον επικυρώνονται από αρμόδιο πρόσωπο, από πρωτότυπα ή φωτοτυπίες που βρίσκονται στα χέρια του, έστω και προσωρινά. Πότε χρειάζεται η συμπλήρωση αποδείξεων. Εφ. Λαρ. 70/2001, σ. 90

Στη διαδικασία των εργατικών διαφορών η υπεύθυνη δήλωση εκτιμάται ελεύθερα ως εξώδικη ομολογία. Λαμβάνονται υπόψη και έγγραφα μη πληρούμεντα τους όρους του νόμου, όχι όμως πλαστά ή μη γνήσια. Τα ιδιωτικά δεν έχουν το τεκμήριο της γνησιότητας, εκτός αν δεν αμφισβητηθούν, οπότε το δημιουργούμενο αμάχητο τεκμήριο ανατρέπεται μόνο με την προσβολή του εγγράφου, ως πλαστού, για την οποία απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα. Εφ. Λαρ. 95/2001, σ. 205

Βάρος απόδειξης επί αγωγής αποκτημάτων εκ του γάμου. Εφ. Λαρ. 101/2001, σ. 210

Ο πωχός δεν εξαιρείται από μάρτυρας σε πολιτική δίκη. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

Η αξίωση του ΙΚΑ, καθ υποκατάσταση, στις έναντι τρίτων αξιώσεις του ζημιωθέντα ασφαλισμένου του, έχει αντικείμενο όχι την απόδοση των απ αυτό γενόμενων ή οφειλομένων στο ζημιωθέντα παροχών, αλλά την αποζημίωση που δικαιούνταν ο ασφαλισμένος παθών, ή οι συγγενείς του από τον τρίτο. Εφ. Λαρ. 633/1999, σ. 10

Εργασία βορειοπειρώτη, που δεν έχει άδεια εργασίας, είναι άκυρη και τα εξ αυτής εισοδήματα αποτελούν παράνομο κέρδος, που δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για τη διατροφή της συζύγου του αποβιώσαντα. Εφ. Λαρ. 119/2001, σ. 222

Αγωγή αποζημίωσης για στέρση διατροφής. Παραγραφή για το πέραν της 5ετίας διάστημα. Επιμήκυνση της παραγραφής σε 20ετή. Πότε και με ποιές προϋποθέσεις. Εφ. Λαρ. 157/2001, σ. 237, Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

Επί εργατικού ατυχήματος. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240, Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

Αποζημίωση εκμισθωτή για καταγγελία επαγγελματικής μίσθωσης από μισθωτή, εκ 4, κατ αποκοπή, μηνιαίων μισθωμάτων, ανεξάρ-

τητα αν ο εκμισθωτής ζημιώθηκε ή όχι από τη καταγγελία. Στο ποσό της αποζημίωσης δεν υπολογίζεται χαρτόσημο. Εφ. Λαρ. 286/2001, σ. 283

Αξίωση αποζημίωσης έχει μόνο ο αμέσως ζημιωθείς και για την έμμεση ζημία. Τέτοια έμμεση ζημία μπορεί να ζητήσει ο λόγωσωματικής βλάβης, καταστάς ανίκανος για εργασία και μη δυνηθείς να προσφέρει σε προσωπική εταιρία, της οποίας είναι μέλος, την προσωπική του εργασία, με αποτέλεσμα να μειωθούν τα κέρδη της εταιρίας και, συνακόλουθα, και τα προσωπικά του έσοδα. Αντίθετα, η προσωπική εταιρία, δεν δικαιούται να αναζητήσει τα εκ της άνω αιτίας μειωθέντα έσοδά της, ως εμμέσως ζημιωθείσα. Εφ. Λαρ. 293/2001, σ. 294

Η αγωγή αποζημίωσης από αδίκημα διαπραχθέν στην Ελλάδα πρέπει να έχει αίτημα τη καταβολή της αποζημίωσης σε δραχμές. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

Η αποζημίωση λόγω αναπηρίας ή παραμόρφωσης του παθόντος, κατ άρθρο 931 ΑΚ, θεσπίζεται αυτοτελώς και σωρευτικά με τη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

Για φθορές και μεταβολές του μισθίου, μη οφειλόμενες στη συμφωνηθείσα χρήση. Έννοια αυτών. Εφ. Λαρ. 276/2001, σ. 428

Επί πώλησης ακινήτου, βεβαρυνμένου με νομικό ελάττωμα, οφείλεται το καταβληθέν τίμημα και το επί πλέον ποσό που απαιτείται για την αγορά άλλου όμοιου ακινήτου. Εφ. Λαρ. 333/2001, σ. 436

Η δαπάνη πραγματογνωμοσύνης είναι αποκαταστατέα μόνο αν με αυτήν είναι δυνατή η διαπίστωση της κατάστασης του αυ/του και της δυνατότητας περαιτέρω ασφαλούς κυκλοφορίας ή μη, όχι δε και όταν διενεργήθηκε από λόγους πρόνοιας εξασφάλισης αποδεικτικού μέσου.

Για την άσκηση της αξίωσης ζημιών αυ/του δεν απαιτείται η προηγούμενη αποκατάσταση αυτών, διότι περιεχόμενο της χρηματικής αποζημίωσης στην υπαίτια βλάβη πράγματος, δεν είναι η γενόμενη δαπάνη επισκευής, αλλά η αντικειμενικά αναγκαία χρηματική ποσότητα για τη δημιουργία στη περιουσία του ζημιωθέντος κατάστασης όμοιας με την

προ του ατυχήματος υπάρχουσα. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440

Η αξίωση των γονέων του τραυματισθέντος τέκνου τους, για απώλεια προσόδων από την εργασία τους, λόγω απασχόλησής τους για τη παρακολούθηση και περίθαλψη αυτού, δεν είναι νόμιμη, διότι η ζημία είναι έμμεση. Εφ. Λαρ. 454/2001, σ. 470

ΑΠΟΚΤΗΜΑΤΑ

Αποκτήματα εκ του γάμου. Ζετής παραγραφή της ενοχικής αξίωσης. Χρόνος υπολογισμού της τελικής περιουσίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 620/2000, σ. 107

Εκ του γάμου. Έννοια της αύξησης της περιουσίας. Ο ενάγων σύζυγος πρέπει να αποδείξει το μέγεθος και την αξία της τελικής περιουσίας, ο δε εναγόμενος το μέγεθος και την αξία της αρχικής περιουσίας, ως και το παθητικό της περιουσίας. Επί περιουσιακού στοιχείου κτηθέντος αλλά και εκποιθέντος κατά τη διάρκεια του γάμου, πρέπει, για το ορισμένο της αγωγής, να αναγράφεται ότι τίμημα σώζονταν κατά τη λύση του γάμου. Εφ. Λαρ. 101/2001, σ. 210

ΑΠΟΛΥΣΗ (Ποιν)

Ανάκληση και άρση της υφ όρον απόλυσης. Η ανάκληση επέρχεται, μόνο κατόπιν έκδοσης βουλεύματος, όταν ο απολυθείς δεν συμμορφωθεί με τις επιβληθείσες υποχρεώσεις, χωρίς να απαιτείται και καταδικαστική απόφαση, ενώ η άρση επέρχεται αυτοδίκαια, όταν καταδικασθεί αμετάκλητα σε ποινή φυλάκισης ανώτερης των εξ μηνών για αδίκημα πραχθέν εκ δόλου. Αν ο υπολειπόμενος χρόνος της ποινής είναι μικρότερος της τριετίας, η διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου ορίζεται σε 3 χρόνια. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 217/2001, σ. 522

ΑΠΟΡΡΗΤΟ

Βλ. Παραβίαση υπηρεσιακού απόρρητου.

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΠολΔικ)

Κήρυξη εκτελεστής αλλοδαπής απόφασης (Κύπρου). Αρμοδιότητα. Προϋποθέσεις. Εφ. Λαρ. 892/2000, σ. 56

Αν το πρωτότυπο της απόφασης χαθεί, το

εκδόν αυτή δικαστήριο βεβαιώνει την ύπαρξη και το περιεχόμενο της. Μον. Πρωτ. Λαρ. 773/2000, σ. 137

Βεβαίωση κατάρτισης συμβολαιογραφικού εγγράφου δωρεάς ακινήτου, νόμιμα μεταγραφέντος, που καταστράφηκε λόγω πυρπόλησης του Συμβ/φείου και του Υποθ/κείου. Εφ. Λαρ. 125/2001, σ. 233

Η απόφαση που παραπέμπει τη συζήτηση της αγωγής κατά τη προσήκουσα διαδικασία, δεν είναι οριστική. Εφ. Λαρ. 468/2001, σ. 471

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (ΔιοικΔικ)

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Διοικ).

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (ΠολΔικ)

Στην εξαιρετική αρμοδιότητα του Μον. Πρωτ. υπάγονται οι διαφορές κάθετης ιδιοκτησίας, μεταξύ ιδιοκτητών, όταν έχουν ως αντικείμενο την ερμηνεία της πράξης σύστασης κάθετης ιδιοκτησίας ή την αναγνώριση ακυρότητάς της, ή τη κατεδάφιση του κατασκευάσματος, που έγινε καθ υπέρβαση του συντελεστή δόμησης, ή την αποζημίωση. Όταν όμως πρόκειται για αρνητική αγωγή κυριότητας, υπάγεται στην αρμοδιότητα του Πολ. Πρωτ. Εφ. Λαρ. 69/2001, σ. 84

Οι αντιρρήσεις του προσωποκρατούμενου, σχετικά με τον τρόπο και τις συνθήκες της κράτησης, εισάγονται με ανακοπή στο Πολ. Πρωτ., κατά τη τακτική διαδικασία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 98/2001, σ. 124

Αν η εκ του εργατικού ατυχήματος αγωγή στρέφεται βάσει των διατάξεων του κοινού (αστικού) δικαίου, εναντίον προσώπου διαφόρου των κατά το νόμο 551/1914 υποχρέων προς αποζημίωση, αυτή ασκείται ενώπιον του καθ' ύλην αρμοδίου δικαστηρίου που δικάζει κατά την τακτική διαδικασία. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240

Καθ ύλην του Ειρηνοδικείου για επίλυση διαφορών εκ παρεμπόδισης της ελεύθερης χρήσης κοινόχρηστων δρόμων, εκτός αν σωρεύεται και αγωγή αποζημίωσης, εξ αδικπραξίας, για τη ζημία από τη στέρση της χρήσης, οπότε η καθ ύλην αρμοδιότητα κρίνεται από τις γενικές δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 179/2001, σ. 255

Καθ ύλην. Ο περιορισμός του αιτήματος αγωγής, ασκηθείσας σε αρμόδιο δικαστήριο, δεν ασκεί καμία επίδραση στη καθ ύλην αρμοδιότητα, έστω κι αν, μετά απ αυτόν, η διαφορά υπάγεται στην αρμοδιότητα κατωτέρου δικαστηρίου.

Σε περίπτωση άσκησης αγωγής σε αναρμόδιο δικαστήριο, αν μετά επακολούθησε νομοθετική ρύθμιση, βάσει της οποίας, το εν λόγω δικαστήριο κατέστη κατά το χρόνο της συζήτησης, αρμόδιο, τότε καθίσταται αρμόδιο για την εκδίκασή της. Εφ. Λαρ. 218/2001, σ. 271

Δ/γή πληρωμής εκδοθείσα σε βάρος δημοσίου ή νηδδ, από πολιτικό δικαστήριο. Τούτο είναι αρμόδιο για τη χορήγηση αναστολής, ανεξαρτήτως της δικαιοδοσίας ή μη του Διοικ. Εφετ. για την εκδίκαση της ανακοπής. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ) 4/2001, σ. 374

Η δωσιδικία αδικήματος είναι συντρέχουσα με τη δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440

Η απόφαση του Πολ. Πρωτ. δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο, για το λόγο ότι η υπόθεση υπάγονταν στην αρμοδιότητα του Μονομελούς, έστω κι αν απορρίφθηκε η υποβληθείσα ένσταση αναρμοδιότητας. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450, 409/2001, σ. 459

Στις δίκες εκτέλεσης, που επισπεύδεται από την ΑΤΕ, ακόμη και για την ανακοπή τρίτου, αρμόδιος είναι ο Ειρηνοδίκης της έδρας του επισπεύδοντος την εκτέλεση καταστήματος ή υποκαταστήματος της ΑΤΕ. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 125/2001, σ. 496

ΑΡΡΑΒΩΝ

Η περί τούτου συμφωνία, όταν αφορά σύμβαση καταρτιζόμενη συμβολαιογραφικώς πρέπει να περιβάλλεται τον ίδιο τύπο, άλλως είναι άκυρη και το δοθέν αναζητείται κατά τις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 97/2001, σ. 208

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ο χαρακτηρισμός ενός χώρου ως αρχαιολογικού, είναι θεμιτός περιορισμός της ιδιοκτησίας χρονικά απεριορίστος, κατά τη συνταγματική επιταγή της διαρκούς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και δεν

συνιστά απαλλοτρίωση, ώστε να έχουν εφαρμογή οι περί ανάκλησης δ/ξεις, αλλ υπάρχει ευθεία από το Σύνταγμα αξίωση αποζημίωσης, στη περίπτωση που ο περιορισμός της ιδιοκτησίας άγει σε παντελή απαγόρευση ανοικοδόμησης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 382/2001, σ. 528

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι δικαστικοί επιμελητές, που είναι εφοδιασμένοι με εκτελεστό τίτλο και παραγγελία προς εκτέλεση, έχουν δικαίωμα έρευνας στοιχείων που αφορούν την κυριότητα αυτοκινήτου του οφειλέτη ή και άλλα περιουσιακά του στοιχεία, τηρούμενα σε δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες υποχρεούνται να τους γνωστοποιούν αυτά, χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου -καθ ου η εκτέλεση. ΑΠΠΔ 30/2001, σ. 414

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η αίτηση παράδοσης του προσκυρούμενου ακινήτου δικάζεται, κατά παραπομπή, κατά τη διαδικασία των ασφ. μέτρων, αλλά δεν συνιστά ασφ. μέτρο και η απόφαση υπόκειται σε έφεση. Εφ. Λαρ. 832/2000, σ. 27

Επί τέκνου γεννηθέντος χωρίς γάμο, εφ όσον η μητέρα τελεί σε απορία, μπορεί και πριν την άσκηση της αγωγής πατρότητας, να διαταχθεί ως ασφ. μέτρο η προκαταβολή από το πατέρα στο τέκνο, εύλογου ποσού της οφειλόμενης διατροφής. Η ως άνω απόφαση, που εκδίδεται με τη προσήκουσα διαδικασία των ασφ. μέτρων δεν υπόκειται σε έφεση. Εφ. Λαρ. 890/2000, σ. 55

Η διαφορά σχετικά με το κλείσιμο ανοιγμάτων, που έγιναν κατά παράβαση του ΓΟΚ, σε όμορη ιδιοκτησία, συνιστά προσωρινή ρύθμιση κατάστασης και η απόφαση ασφ. μέτρων δεν υπόκειται σε έφεση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 16/2001, σ. 109

Επικοινωνία γονέα με το τέκνο. Οι απόπειροι ανιόντες του ανήλικου τέκνου έχουν εκ του νόμου ίδιο και αυτοτελές δικαίωμα επικοινωνίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 1015/2001 (Ασφ), σ. 366

Σε μεταρρύθμιση ή ανάκληση υπόκεινται οι αποφάσεις, που διατάσσουν ασφαλιστικά

μέτρα και όχι οι αποφάσεις, που εκδίδονται με τη διαδικασία των ασφ. μέτρων, κατά παραπομπή με δ/ξη νόμου. Απορριπτέα αίτηση ανάκλησης απόφασης, που εκδόθηκε επί ανακοπής διόρθωσης έκθεσης κατάσχεσης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 1486/2001 (Ασφ), σ. 368

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Μεταφοράς. Όταν ο αναλαμβανόμενος από τον ασφαλιστή κίνδυνος συνίσταται στην ευθύνη του προς αποζημίωση τρίτου, μη μετέχοντος στη σύμβαση της ασφάλισης, ο τρίτος δεν αποκτά άμεσο δικαίωμα κατά του ασφαλιστή και δεν μπορεί να τον ενάγει, εκτός αν αυτό προκύπτει από το νόμο, ή την σύμβαση ή από τη φύση και τον σκοπό αυτής. Εφ. Λαρ. 827/2000, σ. 25

Όρος αποκλεισμού ευθύνης της ασφαλιστικής εταιρίας για ζημίες προκαλούμενες από οδηγό που δεν έχει τη προβλεπόμενη από το νόμο για τη κατηγορία του οχήματος άδεια οδήγησης. Δεν δεσμεύει εάν δεν αποδειχθεί ότι ο ασφαλισμένος έλαβε γνώση του όρου, ότι τον αποδέχθηκε, ή ότι τον υπέγραψε.

Καταχρηστική αναγωγή της ασφ. εταιρίας κατά του ασφαλισμένου. Περιστατικά. Μον. Πρωτ. Λαρ. 697/2000, σ. 132

Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης. Ευθεία εκ του νόμου ευθύνη αυτού για αυτ/κά ατυχήματα, έστω κι αν το αλλοδαπό αυτ/το δεν είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφάλισης (πράσινη κάρτα). Η ύπαρξη πράσινης κάρτας, κατά πλάσμα του νόμου, αποτελεί πρόταση προς αναδοχή ικανοποίησης των αξιώσεων των τρίτων εκ του ασφαλιστικού κινδύνου και με την εκ των τελευταίων αποδοχή διά της έγερσης αγωγής, καταρτίζεται σύμβαση σωρευτικής αναδοχής χρέους.

Γερμανικό δίκαιο ασφάλισης οχημάτων. Οι προβλεπόμενες και νόμιμα εκδοθείσες προσωρινές κόκκινες πινακίδες κυκλοφορίας, παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη και εκτός Γερμανίας, σε όλη την Ευρώπη.

Σύγκρουση στην Ελλάδα με όχημα (ρυμουλκό και ρυμουλκούμενο) φέρων γερμανικές κόκκινες πινακίδες και ασφαλισμένο σε αλλοδαπή ασφ. εταιρία. Ξεχωριστή ασφάλιση ρυμουλκού και ρυμουλκούμενου. Ενότητα της ζημίας, αφού δεν μπορεί να προσδιορι-

σθεί το μέγεθος αυτής που προκάλεσε καθέ-
να από τα δύο οχήματα. Εφ. Λαρ. 338/2001,
σ. 440

ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ

Πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης αυ-
θαιρέτων. Για τη καταβολή ολοκλήρου του
προστίμου, υπόχρεοι είναι: α) ο κύριος, β) ο
με αντιπαροχή κατασκευαστής και γ) ο νομέ-
ας, ο κάτοχος και ο επικαρπωτής. Για τα
πρόστιμα αυτά δεν προβλέπεται η άσκηση
προσφυγής ουσίας στα διοικητικά δικαστή-
ρια, αλλ είναι επιτρεπτή η άσκηση ανακοπής
του ΚΕΔΕ. Διοικ. Εφ Λαρ. 452/2000, σ. 162

ΑΨΛΗ ΑΞΙΑ

Βλ. Μίσθωση επαγγελματική.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ-ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Ζετής παραγραφή από την ημέρα του ατυ-
χήματος, αξιώσεων κατά του ιδιοκτήτη του ζη-
μιογόνου αυτοκινήτου, βάσει του ν. Γ-
ΠΝ/1911. Περιορισμός της ευθύνης του ιδιο-
κτήτη του αυτοκινήτου στην προ του ατυχήμα-
τος αγοραία αξία του και όχι στη μετά το ατύ-
χημα. Εφ. Λαρ. 824/2000, σ. 23

Αυτ/κό ατύχημα στην Ελλάδα με θάνατο
Αλβανού συνεπιβάτου. Ως προς τις προϋπο-
θέσεις και την έκταση της αποζημίωσης, ε-
φαρμοστέο είναι το ελληνικό δίκαιο, ενώ ως
προς τους δικαιούχους της αποζημίωσης για
τα έξοδα κηδείας και τη ψυχική οδύνη το Αλ-
βανικό δίκαιο.

Η ένσταση της περιορισμένης ποσοτικής
ευθύνης του ιδιοκτήτη του ζημιογόνου
αυτ/του, μέχρι την αξία αυτού, προσήκει μό-
νο αν η αγωγή βασίζεται στο ν. ΠΠΝ/1911
και όχι στη πρόσθεση του ΑΚ.

Ένσταση συντρέχοντος παιζήματος, διότι
ο συνεπιβάτης δεν φορούσε τη ζώνη ασφα-
λείας. Απορριπτέα διότι, εν όψει των συνθη-
κών τέλεσης του ατυχήματος, η ζώνη δεν θα
απέτρεπε το θάνατο.

Εκτροπή αυτ/του και πώση του σε παρα-
κείμενο ποταμό. Αποκλειστική υπαιτιότητα του
οδηγού. Μον. Πρωτ. Λαρ. 80/2000, σ. 126

Ασφάλιση αυτ/του για ζημίες κατά την ο-
δήγηση. Όρος αποκλεισμού ευθύνης της α-
σφ. εταιρίας για ζημίες προκαλούμενες από

οδηγό που δεν έχει τη προβλεπόμενη από το
νόμο για τη κατηγορία του οχήματος άδεια ο-
δήγησης. Δεν δεσμεύει εάν δεν αποδειχθεί
ότι ο ασφαλισμένος έλαβε γνώση του όρου,
ότι τον αποδέχθηκε, ή ότι τον υπέγραψε. Κα-
ταχρηστική αναγωγή ασφ. εταιρίας κατά του
ασφαλισμένου. Μον. Πρωτ. Λαρ. 697/2000,
σ. 132

Ατύχημα σε διασταύρωση με ΣΤΟΠ. Συ-
νυπαιτιότητα 50% και του έχοντος προτεραι-
ότητα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 163/2001, σ. 141

Σύγκρουση αντιθέτως κινουμένων οχημά-
των. Συνυπαιτιότητα

Εργασία βορειοηπειρώτη, που δεν έχει ά-
δεια εργασίας, είναι άκυρη και τα εξ αυτής ει-
σοδήματα αποτελούν παράνομο κέρδος, που
δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για τη διατροφή
της συζύγου του αποβιώσαντα.

Εφαρμοστέο δίκαιο το ελληνικό, βάσει
του οποίου θα κριθεί και το θέμα της θεμε-
λίωσης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχι-
κής οδύνης, ως και των δικαιούχων αυτής.
Εφ. Λαρ. 119/2001, σ. 222

Αγωγή αποζημίωσης για στέρνηση διατρο-
φής. Παραγραφή για το πέραν της 5ετίας
διάστημα, καθ όσον η απαίτηση αυτή, καίτοι
μελλοντική, ήταν προβλεπτή.

Έκδοση τελεσίδικης απόφασης και επι-
μήκυνση της παραγραφής σε 20ετή, με εξαί-
ρεση τις περιοδικές παροχές, εκτός αν η τελε-
σίδικη απόφαση περιέχει ειδική δ/ξη αναγνω-
ρίζουσα και για το μέλλον την έννομη σχέση,
από την οποία απορρέει η προς διατροφή ευ-
θύνη του υποχρέου και η τελεσίδικη αυτή βε-
βαίωση αναφέρεται και σε μελλοντικές αξιώ-
σεις. Εφ. Λαρ. 157/2001, σ. 237

Αξίωση αποζημίωσης έχει μόνο ο αμέσως
ζημιωθείς και για την έμμεση ζημία. Τέτοια
έμμεση ζημία μπορεί να ζητήσει ο λόγω σω-
ματικής βλάβης, καταστάς ανίκανος για εργα-
σία και μη δυναθείς να προσφέρει σε προσω-
πική εταιρία, της οποίας είναι μέλος, την προ-
σωπική του εργασία, με αποτέλεσμα να μειω-
θούν τα κέρδη της εταιρίας και συνακόλουθα
και τα προσωπικά του έσοδα. Αντίθετα, η
προσωπική εταιρία, δεν δικαιούται να αναζη-
τήσει τα εκ της άνω αιτίας μειωθέντα έσοδά
της, ως εμμέσως ζημιωθείσα. Εφ. Λαρ.
293/2001, σ. 294

Αγωγή αποζημίωσης και κατά του ΕΚ για στέρση διατροφής τέκνων, λόγω θανάτου του πατέρα σε αυτ/κό ατύχημα. Ζητής παραγραφή κατά του ΕΚ των απαιτήσεων, έστω και μελλοντικών, εφ' όσον μπορούν να προβλεφθούν. Η άσκηση και επίδοση της αγωγής για μέρος μόνο της αξίωσης προς αποζημίωση, διακόπτει τη παραγραφή μόνο για το μέρος αυτό.

Η αξίωση για στέρση διατροφής ανηλίκου, λόγω θανάτου των γονέων του, δεν είναι περιοδική παροχή και, εάν βεβαιωθεί με τελεσίδικη απόφαση, παραγράφεται μετά 20ετία, έστω κι αν δεν περιέχεται ειδική αναγνωριστική δ/ξη στην απόφαση.

Η επιμήκυνση της παραγραφής σε 20ετία, για το μη ασκηθέν μέρος της μελλοντικής αξίωσης προς αποζημίωση, προϋποθέτει ότι τούτο δεν έχει ήδη υποκύψει στη συντομότερη βραχύχρονη παραγραφή μέχρι τη τελεσίδικία της αρχικής απόφασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης. Ευθεία εκ του νόμου ευθύνη αυτού για αυτ/κά ατυχήματα, έστω κι αν το αλλοδαπό αυτ/το δεν είναι εφοδιασμένο με πιστοποιητικό διεθνούς ασφάλισης (πράσινη κάρτα). Η ύπαρξη πράσινης κάρτας, κατά πλάσμα του νόμου, αποτελεί πρόταση προς αναδοχή ικανοποίησης των αξιώσεων των τρίτων εκ του ασφαλιστικού κινδύνου και με την εκ των τελευταίων αποδοχή διά της έγερσης αγωγής, καταρτίζεται σύμβαση σωρευτικής αναδοχής χρέους.

Γερμανικό δίκαιο ασφάλισης οχημάτων. Οι προβλεπόμενες και νόμιμα εκδοθείσες προσωρινές κόκκινες πινακίδες κυκλοφορίας, παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη και εκτός Γερμανίας, σε όλη την Ευρώπη. Σύγκρουση στην Ελλάδα με όχημα (ρυμουλκό και ρυμουλκούμενο) φέρων γερμανικές κόκκινες πινακίδες και ασφαλισμένο σε αλλοδαπή ασφ. εταιρία. Ξεχωριστή ασφάλιση ρυμουλκού και ρυμουλκούμενου. Ενότητα της ζημίας, αφού δεν μπορεί να προσδιορισθεί το μέγεθος αυτής που προκάλεσε καθένα από τα δύο οχήματα.

Για το ορισμένο της αγωγής επί αξίωσης διαφυγόντων εισοδημάτων δεν αρκεί η αφηρημένη επανάληψη των εκφράσεων του 298

ΑΚ, αλλά απαιτείται η εξειδικευμένη και λεπτομερής μνεία των συγκεκριμένων περιστάσεων και μέτρων, που καθιστούν πιθανό το κέρδος. Για τα διαφυγόντα κέρδη επιτρέπεται στο δικαστή να αρκασθεί στη πιθανολόγηση και δεν απαιτείται πλήρης δικανική πεποίθηση.

Μόνη η παράβαση των δ/ξεων του ΚΟΚ, δεν θεμελιώνει αυτή καθ' εαυτή, υπαιτιότητα στην επέλευση αυτ/κού ατυχήματος, αποτελεί όμως στοιχείο σταθμιζόμενο από το δικαστήριο.

Η δαπάνη πραγματογνωμοσύνης είναι αποκαταστατέα μόνο αν με αυτό τον τρόπο είναι δυνατή η διαπίστωση της κατάστασης του αυτ/του και της δυνατότητας περαιτέρω ασφαλούς κυκλοφορίας ή μη, όχι δε και όταν διενεργήθηκε από λόγους πρόνοιας εξασφάλισης αποδεικτικού μέσου.

Για την άσκηση της αξίωσης ζημιών λόγω βλαβών του αυτ/του, δεν είναι αναγκαία η προηγούμενη αποκατάσταση αυτών, διότι περιεχόμενο της χρηματικής αποζημίωσης στην υπαίτια βλάβη πράγματος, δεν είναι η δαπάνη στην οποία υποβλήθηκε ο ζημιωθείς για την επιδιόρθωση, αλλά η αντικειμενικά αναγκαία χρηματική ποσότητα για τη δημιουργία στη περιουσία του ζημιωθέντος κατάστασης όμοιας με την προ του ατυχήματος υπάρχουσα. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440
Βλ. και Εργατικό ατύχημα.

ΑΥΤΟΣΥΜΒΑΣΗ

Βλ. Αντιπροσώπευση-Μίσθωση έργου-Συμβάσεις.

ΑΦΗΡΗΜΕΝΗ ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

Βλ. Αναγνώριση χρέους.

ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Βλ. Ένορκες βεβαιώσεις

ΒΙΑ

Βλ. Ανώτερη βία.

ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΝ

Η αγωγή ακύρωσης ή αναγνώρισης ακρότητας εκποιτικών συμβάσεων ακινήτων είναι ενοχική και δεν εγγράφεται στα βιβλία διεκδικήσεων. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 89/2001, σ. 119

Οι εξ οροφοκτησίας αγωγές δεν είναι έγγραπτες στα βιβλία διεκδικήσεων. Μον. Πρωτ. Λαρ. 145/2001, σ. 349

ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

Των όρων εργασίας - Βλ. Εργασία και Σύμβαση.

ΓΑΜΟΣ

Βλ. Αποκτήματα.

ΓΙΑΤΡΟΙ

ΕΣΥ. Για τη σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου με εργοδότη το Δημόσιο ή νηδδ απαιτείται έγγραφος συστατικός τύπος, ο οποίος μπορεί να υποκατασταθεί με την απόφαση του αρμόδιου οργάνου περί διορισμού, οπότε η εργασιακή σύμβαση ολοκληρώνεται με την αποδοχή του διορισμού, η οποία εκδηλώνεται και σιωπηρά με την ανάληψη της εργασίας από το διορισθέντα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 21/2001, σ. 338

Αίτηση αναστολής πίνακα αξιολόγησης υποψηφίων γιατρών για θέση Νομαρχιακού Νοσοκομείου. Απαράδεκτη ως στρεφόμενη κατά αρνητικής πράξης διοίκησης. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ) 6/2001, σ. 376

Διοικητική σύμβαση γιατρού με το Δημόσιο για ιατρικές πράξεις σε ασφαλισμένους του Δημοσίου. Αναστολή από τη Διοίκηση της καταβολής των αμοιβών για υπερηχογραφήματα, χωρίς να απαγορεύει στους γιατρούς την εκτέλεση τούτων. Μεταγενέστερη ρύθμιση της διοίκησης, επιτρέπουν τη διενέργεια των άνω ιατρικών πράξεων. Ερμηνεία της σύμβασης σύμφωνα με το 200 ΑΚ. Αποδοχή προσφυγής ιατρού για καταβολή αμοιβών υπερηχογραφημάτων, διενεργηθέντων στο διάστημα μεταξύ της άνω αναστολής καταβολής αμοιβών και της μεταγενέστερης επιτρεπτικής ρύθμισης, βάσει των αρχών της καλής πίστης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 65/2001, σ. 381

Πειθαρχική ποινή από Ιατρικό Σύλλογο. Αποτελεί διοικητική διαφορά ουσίας και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Τριμ. Διοικ. Πρωτοδικείου. Διοικ.Εφ.Λαρ. 245/2001, σ. 383

ΓΟΚ

Η διαφορά σχετικά με το κλείσιμο ανοιγμάτων, που έγιναν κατά παράβαση του ΓΟΚ, σε όμορη ιδιοκτησία, συνιστά προσωρινή ρύθμιση κατάστασης και η απόφαση ασφ. μέτρων δεν υπόκειται σε έφεση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 16/2001, σ. 109

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Βλ. Αυτ/τα, Ασφαλιστική σύμβαση.

ΔΑΝΕΙΟ

Στεγαστικό - Βλ. Οργανισμός Εργατικής κατοικίας.

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ (ΠολΔικ)

Τι καλύπτει. Εφ. Λαρ. 86/2001, σ. 95

Εκτείνεται στις ενστάσεις που προτάθηκαν και σε εκείνες που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν. Από τις ενστάσεις που δεν προτάθηκαν, εξαιρούνται εκείνες που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα, που μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή (γνήσιες). Αντίθετα καλύπτονται από το δεδουλευμένο, έστω κι αν δεν προτάθηκαν οι καταχρηστικές ενστάσεις,

Η ένσταση περί αυτοδίκαιης ακυρότητας της σύμβασης εργασίας, ως αντικείμενης σε απαγορευτική διάταξη, είναι καταχρηστική και καλύπτεται από το δεδουλευμένο, έστω κι αν δεν προτάθηκαν.

Θετικό και αρνητικό περιεχόμενο δεδουλευμένου. Εξαιρέση από το δεδουλευμένο δικαιολογείται, όταν ο κρίσιμος για τη μεταγενέστερη δίκη χρόνος διέρρησε υπό νομικό καθεστώς διαφορετικό από εκείνο της προηγούμενης δίκης, καθώς και όταν επήλθε μεταβολή των πραγματικών γεγονότων, που αποτελούν προϋπόθεση της κριθείσας έννομης σχέσης. Εφ. Λαρ. 278/2001, σ. 279

Τελεσίδικη απόφαση επιδικάζουσα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης δεν εμποδίζει τη μεταγενέστερη επίδιωξη πρόσθετης χρηματικής ικανοποίησης, εφ' όσον οι συνέπειες της αδικοπραξίας και της ηθικής βλάβης εκδηλώθηκαν μεταγενέστερα και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν. Εφ. Λαρ. 293/2001, σ. 294

Καλύπτει ολόκληρο το δικανικό συλλογισμό, βάσει του οποίου αναγνωρίστηκε η επί-

δικη έννομη σχέση, αλλά και την ιστορική αιτία και τα περιστατικά, που ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της έννομης σχέσης.

Η τελεσίδικη απόφαση που δέχεται αγωγή διανομής, αποτελεί δεδικασμένο, ως προς τα μερίδια των κοινωνιών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 124/2001, σ. 489

Διαταγή πληρωμής και δεδικασμένο (Μελ), σ. 396

ΔΗΜΟΙ

Δικονομική υπεισέλευση Δήμων στη θέση των συνενωθεισών κοινοτήτων. Εφ. Λαρ. 822/2000, σ. 17, 865/2000, σ. 39

ΔΗΜΟΣΙΟ

Ως κληρονόμος. Δεν μπορεί να ασκηθεί δικαίωμα κατ' αυτού, πριν από τη δικαστική βεβαίωση για το κληρονομικό του δικαίωμα. Επί ελλείψεων σχετικά με τη δικαστική παράσταση και την παθητική νομιμοποίησή του, δυνατότητα δικαστηρίου να επιτρέψει σ' αυτό να συνεχίσει τη δίκη, αν από την αναβολή απειλείται κίνδυνος, χωρίς να εκδώσει την οριστική απόφαση, πριν τη συμπλήρωση των ελλείψεων. Εφ. Λαρ. 883/2000, σ. 45

Εκπροσώπηση του διαδίκου σε δίκη κήρυξης εκτελεστής αλλοδαπής απόφασης από το Ελληνικό Δημόσιο, που έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση στην Ελλάδα υποθέσεων διατροφής, σε εκτέλεση πολυμερούς διεθνούς σύμβασης της Ν. Υόρκης, ισχύουσας ως εσωτερικό δίκαιο. Εφ. Λαρ. 892/2000, σ. 56

Σειρά κατάταξης Δημοσίου για ληξιπρόθεσμες και μη απαιτήσεις του. Εφ. Λαρ. 6/2001, σ. 59

Κατάταξη δημοσίου. Το προνόμιο του δεν καθορίζεται πλέον σε σχέση με το χρόνο κατάσχεσης ή αναγγελίας του, αλλά σύμφωνα με το νόμο που ισχύει κατά το χρόνο κατάταξής του. Επί επιβολής κατάσχεσης ακινήτου από το Δημόσιο, η μετά την εγγραφή της στο βιβλίο κατασκέσεων επιβολή προσημείωσης ή υποθήκης από τρίτον, είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Εφ. Λαρ. 120/2001, σ. 225

Ο Διευθυντής του Ταμείου εκπροσωπεί το Δημόσιο. Η υποχρέωση πρόσθετης επίδοσης στον Υπουργό Οικονομικών υπάρχει μόνο στις περιπτώσεις κοινοποίησης δικογράφου

και όχι κάθε άλλου εγγράφου. Η πρόσκληση του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου προς το Δημόσιο, ως πισωτή, δεν αποτελεί δικόγραφο. Εφ. Λαρ. 135/2001, σ. 235

ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Η αγωγή λόγω τετραετούς διάστασης διαφέρει από την αγωγή, λόγω ισχυρού κλονισμού και δεν δημιουργείται εκκρεμοδικία. Για την απόρριψη αγωγής διαζυγίου λόγω 4ετούς διάστασης, πρέπει να συντρέχουν περιστατικά, που θα αναφέρονται μόνο στις μετά το διαζύγιο μελλοντικές σκληρές και αφόρητες συνέπειες και όχι στο παρελθόν. Εφ. Λαρ. 62/2001, σ. 82

ΔΙΑΘΗΚΗ

Βλ. Κληρονομία.

ΔΙΑΝΟΜΗ

Οικοπέδου. Η αυτούσια διανομή με σύσταση οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας προϋποθέτει την ύπαρξη οικοδομής ή τουλάχιστον δύο αυτοτελών κτισμάτων αντίστοιχα.

Ο τρόπος λύσης της κοινωνίας ανήκει στο δικαστήριο, το δε αίτημα για άλλο τρόπο αυτούσιας διανομής δεν έχει χαρακτήρα ανταγωγής. Εφ. Λαρ. 840/2000, σ. 32

Η τελεσίδικη απόφαση που δέχεται αγωγή διανομής, αποτελεί δεδικασμένο, ως προς τα μερίδια των κοινωνιών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 124/2001, σ. 489

Κληρονομιαίας περιουσίας. Αν περιλαμβάνει ακίνητο, που χρσήμευε, όσο ζούσε ο κληρονομούμενος, ως κύριος τόπος διαμονής του ιδίου και του επιζώντα συζύγου του, το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση του τελευταίου, υποβαλλόμενη στο δικαστήριο της διανομής, μέχρι την α' συζήτηση και εκτίμηση των ειδικών περιστάσεων, να του επιδικάσει τη κυριότητα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 147/2001, σ. 502

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Διαπραγματεύσεις για τη σύσταση αφανούς εταιρίας, για την οποία είχε καταρτισθεί ιδιωτικό συμφωνητικό και απέμεινε μόνο η υπογραφή του. Ματαίωση υπογραφής εξ υπαιτιότητας του ενός εταίρου και ευθύνη του εκ

των διαπραγματεύσεων. Αποζημίωση του ανυπαίτιου εταίρου. Κονδύλια θειτικής και αποθετικής ζημίας. Εφ. Λαρ. 860/2000, σ. 36

ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Αοριστία λόγου για παράνομο ανατοκισμό. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 45/2001, σ. 114

Βάσει επιταγής. Η μη αναγραφή του αριθμού λ/σμού του εκδότη δεν επιφέρει ακυρότητα, δίχως επίκληση δικονομικής βλάβης.

Παραγραφή εν επιδικία. Η επίδοση δικογράφου προσθέτων λόγων διακόπτει τη παραγραφή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 19/2001, σ. 337

Σε βάρος δημοσίου ή νηδδ, εκδοθείσα από πολιτικό δικαστήριο. Αρμοδιότητα του εκδόντος δικαστηρίου για τη χορήγηση αναστολής, ανεξαρτήτως της δικαιοδοσίας ή μη του Διοικ. Εφετ. για την εκδίκαση της ανακοπής. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ) 4/2001, σ. 374

Παραγραφή της αξίωσης εξ επιταγών εξάμηνη. Αναστολή αυτής, κατ άρθρο 634 παρ. 2 ΚΠολΔ μέχρι τη τελεσίδικη κρίση επί της ασκηθείσας ανακοπής, όχι μόνο στη περίπτωση που γίνεται δεκτή η ανακοπή και ακυρώνεται η δ/γή, αλλά και στη περίπτωση που η ανακοπή απορριφθεί και επικυρωθεί η δ/γή πληρωμής. Εφ. Λαρ. 495/2001, σ. 472

Διαταγή πληρωμής και δεδικοασμένο (Μελ), σ. 396
Βλ. και Ανακοπή.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Συζύγου (διεστώτος του γάμου) και ανηλίκων τέκνων. Για το ορισμένο της αγωγής δεν απαιτείται να αναφέρεται με ακρίβεια το χρηματικό ποσό για καθεμία από τις μερικότερες ανάγκες, αλλά το συνολικό ύψος δαπάνης για όλες τις ανάγκες.

Ένσταση ελαττωμένης διατροφής. Πρέπει να περιέχει αίτημα περιορισμού της διατροφής σε ορισμένο ποσό.

Η ένσταση διακινδύνευσης διατροφής του υπόχρεου δεν προτείνεται κατά συζύγου. Συνεισφορά συζύγων.

Το πηκτικό επίδομα αξιωματικού συνυπολογίζεται στις αποδοχές του. Εφ. Λαρ. 337/2000, σ. 11

Διατροφή τέκνου γεννηθέντος χωρίς γάμο. Δεν είναι δυνατή η έγερση αγωγής δια-

τροφής, πριν την εκούσια ή δικαστική αναγνώριση της πατρότητας. Μπορεί όμως, εφόσον η μητέρα τελεί σε απορία, να διαταχθεί ως ασφ. μέτρο η προκαταβολή από το πατέρα στο τέκνο, μηνιαία, εύλογου ποσού της οφειλόμενης διατροφής. Εφ. Λαρ. 890/2000, σ. 55

Συνεισφορά συζύγων. Το δικαστήριο δεν υποχρεούται αυτεπάγγελτα σε έρευνα των οικονομικών δυνάμεων του άλλου γονέα και σε αποτίμηση της συνεισφοράς. Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

ΔΙΚΑΙΟ

Επί αυτ/κού ατυχήματος με θάνατο αλλοδαπού εφαρμοστέο δίκαιο το ελληνικό, βάσει του οποίου θα κριθεί και το θέμα της θεμελίωσης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, ως και των δικαιούχων αυτής. Εφ. Λαρ. 119/2001, σ. 222

Οι ενοχές από αδίκημα διέπονται από το δίκαιο της πολιτείας, όπου διαπράχθηκε τούτο. Η αγωγή αποζημίωσης από αδίκημα διαπραχθέν στην Ελλάδα πρέπει να έχει αίτημα τη καταβολή της αποζημίωσης σε δραχμές. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

Εφαρμοστέο. Αν οι συμβαλλόμενοι δεν υποβάλουν ρητά ή σιωπηρά, τη ρύθμιση της ενοχής σε ορισμένο δίκαιο, εφαρμόζεται το αρμόζον από όλες τις ειδικές συνθήκες δίκαιο και τις κατ'ιδίαν περιστάσεις, ώστε να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ έννομης σχέσης και εφαρμοστέου δικαίου. Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

Γερμανικό δίκαιο ασφάλισης οχημάτων. Οι προβλεπόμενες και νόμιμα εκδοθείσες προσωρινές κόκκινες πινακίδες κυκλοφορίας, παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη και εκτός Γερμανίας, σε όλη την Ευρώπη, για τα αυτ/τα που κυκλοφορούν στο εμπόριο. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440
Βλ. και Αυτοκίνητα - Ατυχήματα.

ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΑ

Απαγόρευση και ακυρότητα εκούσιας ή αναγκαστικής εκποίησης ακινήτου, που αγοράστηκε ή κατασκευάστηκε με στεγαστικό δάνειο (ΟΕΚ). Εφ. Λαρ. 88/2001, σ. 100, 572/2001, σ. 486

Πώληση με υποκρυπτόμενη σύμβαση δωρεάς υπό το τρόπο ανάληψης υποχρέωσης από το δωρεοδόχο για περίθαλψη του δωρητή. Για την εικονικότητα πρέπει όλοι οι συμβαλλόμενοι να τελούν σε γνώση αυτής, κατά το χρόνο κατάρτισης της φερόμενης εικονικής δικαιοπραξίας.

Μόνη η δυσαναλογία μεταξύ του αναγραφόμενου στο συμβόλαιο τιμήματος και της αγοραίας αξίας του πράγματος, δεν αποτελεί αποφασιστικό δικανικό στοιχείο, ως προς την εικονικότητα. Εφ. Λαρ. 357/2001, σ. 447

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ

Οι δικαστικοί επιμελητές, που είναι εφοδιασμένοι με εκτελεστό τίτλο και παραγγελία προς εκτέλεση, έχουν δικαίωμα έρευνας των στοιχείων που αφορούν την κυριότητα αυτοκινήτου του οφειλέτη ή και άλλα περιουσιακά του στοιχεία τηρούμενα σε δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες υποχρεούνται να τους γνωστοποιούν αυτά, χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου -καθ ου η εκτέλεση. ΑΠΠΔ 30/2001, σ. 414

ΔΙΚΗ - ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (Διοικ.)

Το Διοικητικό δικαστήριο δεν δεσμεύεται από αθωωτική απόφαση του Ποινικού. Διοικ. Εφ. Λαρ. 440/2000, σ. 153

Για τα πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης αυθαιρέτων κτισμάτων δεν προβλέπεται η άσκηση προσφυγής ουσίας στα διοικητικά δικαστήρια, αλλά είναι επιτρεπτή η ανακοπή του ΚΕΔΕ. Διοικ. Εφ. Λαρ. 452/2000, σ. 162

Ανακοπή κατά ατομικής ειδοποίησης. Νομιμοποιείται παθητικά όχι μόνο ο Προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ, αλλά και ο αρμόδιος Υπουργός. Διοικ. Εφ. Λαρ. 468/2000, σ. 166

Αναστολή

Αίτηση αναστολής εκτέλεσης απόφασης Δ/ντού υποκ/τος ΙΚΑ, που καταλόγισε σε ασφαλισμένο την επιστροφή της χορηγηθείσας σύνταξης, λόγω πρωτόδικης ακύρωσης της απόφασης της ΤΔΕ, που χορήγησε τη σύνταξη. Δεκτή διότι η εκτέλεση της πράξης θα επιφέρει κίνδυνο στη βιοποριστική ικανότητα του αιτούντα. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ), 1/2001, σ. 371

Δ/γή πληρωμής σε βάρος δημοσίου ή

νπδδ, εκδοθείσα από πολιτικό δικαστήριο. Τούτο είναι αρμόδιο για τη χορήγηση αναστολής, ανεξαρτήτως της δικαιοδοσίας ή μη του Διοικ. Εφετ. για την εκδίκαση της ανακοπής. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ) 4/2001, σ. 374

Αναστολή πίνακα αξιολόγησης υποψηφίων γιατρών για θέση Νομαρχιακού Νοσοκομείου. Απαράδεκτη ως στρεφόμενη κατά αρνητικής πράξης διοίκησης. Διοικ. Εφ.Λαρ. (Συμβ) 6/2001, σ. 376

Αρμοδιότητα

Νομαρχιακή απόφαση καθορισμού νέων θέσεων ταξί συνιστά κανονιστική διοικητική πράξη και υπόκειται στον ακυρωτικό έλεγχο του ΣΕ. Διοικ.Εφ.Λαρ. (Συμβ) 22/2001, σ. 378

Επί ακύρωσης ατομικών πράξεων διοικητικών αρχών, αρμόδιο κατά τόπο είναι το Διοικητικό εφετείο στη περιφέρεια του οποίου εδρεύει η εκδούσα τη προσβαλλόμενη πράξη Αρχή, ως και του τόπου, όπου υπηρετεί ή εκπαιδεύεται ή απασχολείται ο αιτών, ο οποίος τύπος κρίνεται κατά το χρόνο άσκησης της κρινόμενης αίτησης, έστω κι αν η προσβαλλόμενη πράξη είχε εκδοθεί, όταν αυτός υπηρετούσε σε άλλο τόπο. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ) 39/2001, σ. 380

Πειθαρχική ποινή από Ιατρικό Σύλλογο. Αποτελεί, μετά το ν. 2721/99, διοικητική διαφορά ουσίας και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Τριμ. Διοικ. Πρωτοδικείου. Διοικ.Εφ.Λαρ. 245/2001, σ. 383

Εκτελεσιότητα

Η προσωρινή εκτελεσιότητα αποφάσεων συνδέεται με την ύπαρξη απόφασης υποκείμενης σε τακτικά ένδικα μέσα και όχι όταν το δικαστήριο κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Διοικ. Εφ. Λαρ. 65/2001, σ. 381

Εφεση

Εφεση του Δημοσίου. Η επαναφορά των απόψεων του ελέγχου, που αποκρούσθηκαν με τις αιτιολογίες της εκκαλουμένης, δεν συνιστά ορισμένο λόγο έφεσης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 382/2001, σ. 528

Συνάφεια

Είναι συναφείς οι διοικητικές πράξεις επιβολής προστίμου, που αφορούσαν όμοιες παραβάσεις, που διαπιστώθηκαν με τον ίδιο έ-

λεγχο της αστυνομίας και κατά την ίδια χρονική στιγμή. Διοικ. Εφ. Λαρ. 421/2001, σ. 530
Βλ. και Διοικητικές διαφορές.

ΔΙΚΗ - ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΠολΔικ)

Οι Δήμοι υπεισέρχονται δικονομικά στη θέση των συνενωθεισών κοινοτήτων. Εφ. Λαρ. 822/2000, σ. 17, 865/2000, σ. 39

Η αίτηση παράδοσης του προσκυρούμενου ακινήτου γίνεται, κατά παραπομπή, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά δεν συνιστά ασφαλιστικό μέτρο και η σχετική απόφαση υπόκειται σε έφεση. Εφ. Λαρ. 832/2000, σ. 27

Δεν υπάρχει έννομο συμφέρον προς άσκηση αναγνωριστικής αγωγής, αν η αξίωση υπέπεσε σε παραγραφή. Εφ. Λαρ. 865/2000, σ. 39

Δεν μπορεί να ασκηθεί δικαίωμα κατά του δημοσίου, ως κληρονόμου, πριν από τη δικαστική βεβαίωση για το κληρονομικό του δικαίωμα. Επί ελλείψεων σχετικά με τη δικαστική παράστασή του, δυνατότητα του δικαστηρίου να επιτρέψει τη συνέχιση της δίκης, αν από την αναβολή απειλείται κίνδυνος, χωρίς να εκδώσει την οριστική απόφαση, πριν τη συμπλήρωση των ελλείψεων. Εφ. Λαρ. 883/2000, σ. 45

Εκπροσώπηση του διαδίκου, σε δίκη κήρυξης εκτελεστικής αλλοδαπής απόφασης, από το Ελληνικό Δημόσιο, που έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση στην Ελλάδα υποθέσεων διατροφής, σε εκτέλεση πολυμερούς διεθνούς σύμβασης της Ν. Υόρκης, κυρωθείσας ως εσωτερικό δίκαιο. Εφ. Λαρ. 892/2000, σ. 56

Η αμφισβήτηση της γνησιότητας ιδιωτικού εγγράφου αποτελεί άρνηση και όχι ένσταση και πρέπει να γίνεται αμέσως, στη συζήτηση, κατά την οποία προσκομίσθηκε με επίκληση το έγγραφο. Εφ. Λαρ. 70/2001, σ. 90

Στη τριτανακοπή κατά της εκτέλεσης υπάρχει αναγκαστική ομοδικία ανάμεσα στους καθ' ων η ανακοπή. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 65/2001, σ. 115

Οι αντιρρήσεις του προσωποκρατηθέντος, σχετικά με τις συνθήκες κράτησης, εισάγονται με ανακοπή στο Πολ. Πρωτ., κατά τη τακτική διαδικασία και η εκδιδόμενη απόφαση περί ακύρωσης της σύλληψης και κράτησης

είναι αμέσως εκτελεστική. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 98/2001, σ. 124

Φύση πρακτικού συμβιβαστικής επίλυσης άρθρου 214 Α ΚΠολΔ. Εγκύκλιος Υπ. Δ/νης, σ. 175

Ομοδικία απλή. Η έφεση απευθύνεται κατά των αντιδίκων και όχι και κατά των απλών ομοδίκων του, εκτός αν η εκκαλούμενη περιέχει επιβλαβή δ/ση σε βάρος του εκκαλούμενου και υπέρ των απλών ομοδίκων του. Εφ. Λαρ. 93/2001, σ. 200

Έφεση εναντίον ερήμην απόφασης. Αποτελέσματα. Εφ. Λαρ. 97/2001, σ. 208

Ένωση προσώπων. Δεν αποκτά νομική προσωπικότητα, αλλά μπορεί να είναι διάδικος. Εφ. Λαρ. 118/2001, σ. 218

Στην ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών υπάγεται και η αγωγή με την οποία ο υποστάς εργατικό ατύχημα ζητεί χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, κατά το κοινό δίκαιο, εφόσον αυτή στρέφεται κατά του πραγματικού ή πλασματικού εργοδότη ή των υπ' αυτών προστηθέντων.

Αν η αγωγή στρέφεται βάσει των διατάξεων του κοινού (αστικού) δικαίου, εναντίον προσώπου διάφορου των κατά το νόμο 551/1914 υποχρέων προς αποζημίωση, αυτή ασκείται ενώπιον του καθ' ύλην αρμοδίου δικαστηρίου που δικάζει κατά την τακτική διαδικασία. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240

Αγωγή δανειστού κατά πρωτοφειλέτη και εγγυητή. Αναγκαστική ομοδικία των εναγομένων ως προς την ύπαρξη του χρέους. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 3/2001, σ. 298

Πρόσθετοι λόγοι ανακοπής. Έχουν παρακολουθηματικό χαρακτήρα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 36/2001, σ. 343

Η άσκηση και επίδοση της αγωγής για μέρος μόνο της αξίωσης προς αποζημίωση, διακόπτει τη παραγραφή μόνο για το μέρος αυτό. Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

Διάδικοι στις εξ οροφοκτησίας διαφορές, είναι μόνο ιδιοκτήτες οριζόντιων ιδιοκτησιών και όχι τρίτοι. Η εκ της οροφοκτησίας αγωγής, στρεφόμενη κατά μισθωτού, είναι απορριπτή για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης. Κατά του τρίτου, μη ιδιοκτήτου, συντρέχει αρνητική αγωγή ή διατάραξης νομής.

Αγωγή εισαχθείσα εσφαλμένα κατά τη τα-

κτική διαδικασία, αντί της προσήκουσας ειδικής, εκδικάζεται κατά τη προσήκουσα ειδική. Μον. Πρωτ. Λαρ. 145/2001, σ. 349

Τεχνικοί σύμβουλοι διαδίκων. Δεν καλούνται οι ίδιοι να παραστούν στις διαδικαστικές πράξεις, αλλά ειδοποιούνται από το διάδικο που τους διόρισε. Πραγματογνωμοσύνη. Η μη κλήτευση διαδίκου στη διενέργεια αυτής συνιστά ακυρότητα μόνο με την επίκληση αθεράπευτης δικονομικής βλάβης. Εφ. Λαρ. 337/2001, σ. 439

Δωσιδικία αδικήματος. Είναι συντρέχουσα με τη δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου.

Για τα διαφυγόντα κέρδη αρκεί πιθανολόγηση και όχι πλήρης δικανική πεποίθηση. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440

Αρμοδιότητα καθ ύλη. Η απόφαση του Πολ. Πρωτ. δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο, για το λόγο ότι η υπόθεση υπάγονταν στην αρμοδιότητα του Μονομελούς, έστω κι αν απορρίφθηκε η υποβληθείσα ένσταση αναρμοδιότητας. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450

Η εκκρεμοδικία διαρκεί, στο πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης, ξαναρχίζει δε μόνο με την άσκηση έφεσης και διαρκεί μέχρι την επ αυτής έκδοση οριστικής απόφασης. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450

Ο πτωχός δεν εξαιρείται από μάρτυρας σε πολιτική δίκη, ούτε, μετά τα ΠΔ 650/74 και 353/93 περί εκλογικής νομοθεσίας στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

Η ένσταση επίσκεψης για αναγκαίες και επωφελείς δαπάνες επί του μισθίου παραδεικνύως προβάλλεται στη μισθωτική διαδικασία. Στοιχεία ορισμένου αυτής. Εφ. Λαρ. 448/01, σ. 467

Εφαρμογή των νέων διατάξεων Κ.Πολ.Δ μετά την ισχύ του Ν. 2915/2001. Εγκύκλιος Γ.Γ. Υπουρ. Δ/νσης, σ. 545
Βλ. και Εγγραφα, Ερημοδικία, Μάρτυρες, Συζήτηση.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Τρόπος τήρησης βιβλίων και στοιχείων ΚΒΣ. Έγγραφο ΔΣΛ, σ. 176, Εγκ. Υπ. Οικ., σ. 533

Ενσημα και εισφορές ΤΥΔΕ σε ευρώ. Εγγρ. ΤΥΔΕ, σ. 536

Ενσημα ΤΝ και πίνακας σε ευρώ. Εγγρ. ΤΝ, σ. 538

Εισφορές ΛΕΑΔΠΛ σε ευρώ. Εγγρ. ΔΣ, σ. 539

Εισφορές ΔΣΛ (δικηγορόσημα) σε ευρώ. Εγγρ. ΔΣΛ, σ. 541

Ένσημα ΤΑΧΔΙΚ σε ΕΥΡΩ. ΚΥΑ 190585/2001 και εγγρ. ΓΓ Υπ. Δ/νσης, σ. 543

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ

Οι επί κοινού ακινήτου γενόμενες δαπάνες, χωρίς απόφαση της πλειοψηφίας, είναι απαιτητές με τις δ/ξεις περί διοικ. αλλότριων ή αδικ. πλουτισμού. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Διοικητική σύμβαση γιατρού με το Δημόσιο για ιατρικές πράξεις σε ασφαλισμένους του Δημοσίου. Αναστολή από τη Διοίκηση της καταβολής των αμοιβών για υπερηχογραφήματα, χωρίς να απαγορεύει στους γιατρούς την εκτέλεση τούτων. Μεταγενέστερη ρύθμιση της διοίκησης, που επέτρεπε τη διενέργεια των άνω ιατρικών πράξεων. Ερμηνεία της σύμβασης σύμφωνα με το 200 ΑΚ. Αποδοχή προσφυγής ιατρού για καταβολή αμοιβών υπερηχογραφημάτων, διενεργηθέντων στο διάστημα μεταξύ της άνω αναστολής καταβολής αμοιβών και της μεταγενέστερης επιτρεπτικής ρύθμισης.

Η προσωρινή εκτελεστικότητα αποφάσεων συνδέεται με την ύπαρξη απόφασης υποκείμενης σε τακτικά ένδικα μέσα και όχι όταν το δικαστήριο κρίνει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Διοικ. Εφ. Λαρ. 65/2001, σ. 381

Πειθαρχική ποινή από Ιατρικό Σύλλογο. Αποτελεί διοικητική διαφορά ουσίας και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Τριμ. Διοικ. Πρωτ. Τρ. Διοικ. Εφ. Λαρ. 245/2001, σ. 383
Βλ. και Δίκη (Διοικ).

ΔΟΥΛΕΙΕΣ

Οι δημότες δεν μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα δουλείας με έκτακτη χρησιμότητα, σε κοινόχρηστο δρόμο, παρά μόνο εξουσία χρήσης. Εφ. Λαρ. 179/2001, σ. 255

Πραγματική δουλεία άντλησης ύδατος από γεώτρηση. Για τη σύσταση πραγματικής δουλείας απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο και μεταγραφή. Η μεταβιβαστική συμφωνία της οιονεί νομής δουλείας άντλησης ύδατος γίνεται άτυπα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 154/2001, σ. 325

ΔΡΟΜΟΙ

Κοινόχρηστοι. Βλ. Κοινόχρηστα πράγματα.

ΔΩΡΕΑ

Ακινήτου παρά μη κυρίου. Η εκ των υστέρων κτήση της κυριότητας παρά του δωρητού (επίκτηση) ισχυροποιεί τη δωρεά. Εφ. Λαρ. 125/2001, σ. 233

Ανάκληση με μονομερή δήλωση του δωρητή προς το δωρεοδόχο. Ενοχικό δικαίωμα του δωρητή σε αυτούσια απόδοση του δωρηθέντος, η οποία, προκειμένου περί ακινήτου, γίνεται με καταδίκη του δωρεοδόχου σε δήλωση βούλησης και μεταγραφή της σχετικής τελεσίδικης απόφασης και της συμβολαιογραφικής δήλωσης αποδοχής του δωρητού. Παραδεκτή σώρευση και αξίωσης απόδοσης της νομής και κατοχής του δωρηθέντος ακινήτου, ως άνευ αιτίας κατεχομένου από το δωρεοδόχο, μετά την ανάκληση.

Δωρεά ακινήτου από ΟΤΑ γίνεται με απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού, για τους οριζόμενους στο ΔΚΚ λόγους. Αν δεν εκπληρωθεί στην οριζόμενη προθεσμία ο σκοπός της δωρεάς, η σύμβαση λύεται και η κυριότητα επανέρχεται αυτοδίκαια στο δήμο ή την κοινότητα, εφ' όσον προηγούμενα έχει μεταγραφεί η περί ανάκλησης απόφαση του συμβουλίου. Στη περίπτωση αυτή ασκείται η διεκδικητική αγωγή.

Αν όμως δεν έχει μεταγραφεί η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου περί ανάκλησης της δωρεάς, τότε ασκείται η αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βούλησης.

Άρνηση εκτέλεσης του τρόπου, λόγω του ότι η αξία του δωρηθέντος οικοπέδου δεν καλύπτει την δαπάνη ανέγερσης επ αυτού κτιρίου. Υποχρέωση όμως του δωρεοδόχου σε μερική εκπλήρωση του τρόπου, μέχρι του σημείου που η αξία του δωρηθέντος επαρκεί για τη κάλυψη της δαπάνης εκτέλεσης του

τρόπου και δικαίωμα άρνησης ολοκλήρωσης του τρόπου για το υπόλοιπο μέρος. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450

ΕΓΓΡΑΦΑ

Ιδιωτικά. Δεν έχουν το τεκμήριο της γνησιότητας. Για να έχουν αποδεικτική δύναμη πρέπει να φέρουν την υπογραφή αυτού που αναλαμβάνει υποχρεώσεις. Η αμφισβήτηση της γνησιότητας αποτελεί άρνηση και όχι ένσταση και πρέπει να γίνεται αμέσως, στη σύζηση, κατά την οποία προσκομίσθηκε με επίκληση το έγγραφο.

Τα τιμολόγια αγοράς παρέχουν άμεση απόδειξη σε βάρος του αγοραστή, μόνο αν αυτά ή και άλλα συνδυαστικά έγγραφα (ΔΑ) φέρουν την υπογραφή του, άλλως εκτιμώνται ως δικαστικά τεκμήρια, εφ' όσον διαταχθεί μαρτυρική απόδειξη.

Φωτοαντίγραφα έχουν αποδεικτική ισχύ, εφ' όσον επικυρώνονται από αρμόδιο πρόσωπο, από πρωτότυπα ή φωτοτυπίες που βρίσκονται στα χέρια του, έστω και προσωρινά. Εφ. Λαρ. 70/2001, σ. 90

Αποδεικτικά. Τα ιδιωτικά δεν έχουν το τεκμήριο της γνησιότητας, εκτός αν δεν αμφισβητηθούν, οπότε το δημιουργούμενο αμάχητο τεκμήριο ανατρέπεται μόνο με την προσβολή του εγγράφου, ως πλαστού, για την οποία απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα. Εφ. Λαρ. 95/2001, σ. 205

Στο Πολυμελές δεν λαμβάνονται υπ όψει ανυπόγραφα έγγραφα, αλλά δεν εμποδίζει να ληφθεί υπ όψει το περιεχόμενό τους, αν υπάρχει εξώδικη ομολογία. Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

Διοικητικό έγγραφο άρθρου 16 παρ. 1 ν 1599/86. Η παράτυπη χορήγηση από υπάλληλο εγγράφου, μη συνταχθέντος από όργανο δημοσίου και αφορώντος προσωπική κατάσταση τρίτου, δεν θίγει τα συμφέροντα του δημοσίου και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υπηρεσιακό απόρρητο. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 202/2001, σ. 519

ΕΓΓΥΗΣΗ

Εγγύηση για τη τήρηση των όρων της μίσθωσης και κατάπτωση της, αν ο μισθωτής παραβιάσει συμβατικό όρο. Συμφωνία περί

αναπροσαρμογής αυτής, ανάλογα με την εκάστοτε αναπροσαρμογή του μισθώματος. Παραβίαση του όρου αυτού από το μισθωτή και κατάπτωση της εγγύησης. Εφ. Λαρ. 286/2001, σ. 283

Αγωγή δανειστού κατά πρωτοφειλέτη και εγγυητή. Αναγκαστική ομοδικία των εναγομένων ως προς το μέρος της δίκης που αναφέρεται στην ύπαρξη του χρέους. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 3/2001, σ. 298

ΕΙΚΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

Ως προς το πρόσωπο των συμβαλλομένων. Απαιτείται συμφωνία και γνώση περί της εικονικότητας όλων των συμβαλλομένων, πραγματικών και εικονικών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 20/2001, σ. 312

Πώληση με υποκρυπτόμενη σύμβαση δωρεάς υπό το τρόπο ανάληψης υποχρέωσης από το δωρεοδόχο για περίθαλψη του δωρητή. Για την εικονικότητα πρέπει όλοι οι συμβαλλόμενοι να τελούν σε γνώση αυτής, κατά το χρόνο κατάρτισης της φερόμενης εικονικής δικαιοπραξίας.

Η δ/ξη της παρ. β του άρθρου 138 ΑΚ δεν είναι προσδιοριστική της κατά την α' παράγραφο εικονικότητας, αλλ' έχει αυτοτέλεια, διότι στηρίζεται σε νέα πραγματικά περιστατικά, διαφορετικά εκείνων και πρέπει να προτείνονται κατά τρόπο σαφή και ορισμένο από τον επικαλούμενο την εικονικότητα διάδικο.

Μόνη η δυσαναλογία μεταξύ του αναγραφόμενου στο συμβόλαιο τιμήματος και της αγοραίας αξίας του πράγματος, δεν αποτελεί αποφασιστικό δικανικό στοιχείο, ως προς την εικονικότητα. Εφ. Λαρ. 357/2001, σ. 447

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ -ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ

Κληρονομιαίας περιουσίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 649/2000, σ. 131

Τη λύση της κοινοπραξίας, ακολουθεί η εκκαθάριση, κατ' ανάλογη εφαρμογή των ισχυόντων στις Ο.Ε. η οποία διενεργείται από όλους τους διαχειριστές, αν δεν συμφωνήθηκε κάτι άλλο. Εφ. Λαρ. 18/2001, σ. 218

Αφανής. Μετά τη λύση επακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Δεν εμποδίζεται όμως ο εμφανής εταίρος να ασκήσει και προ της εκκαθάρισης, τις κατά των αφανών αξιώ-

σεις από τη λύση και τη λειτουργία της, εκτός αν μεταξύ των εταίρων υπάρχει αντίθετη συμφωνία, ή το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να προηγηθεί η εκκαθάριση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 324/2001, σ. 362

ΕΚΚΡΕΜΟΔΙΚΙΑ (ΠολΔικ)

Η αγωγή διαζυγίου λόγω τετραετούς διάστασης διαφέρει από την αγωγή διαζυγίου λόγω ισχυρού κλονισμού και δεν δημιουργείται εκκρεμοδικία. Εφ. Λαρ. 62/2001, σ. 82

Διαρκεί, στο πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης, ξαναρχίζει δε μόνο με την άσκηση έφεσης και διαρκεί μέχρι την επ αυτής έκδοση οριστικής απόφασης. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450

ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Για τη προθεσμία άσκηση έφεσης εφαρμόζεται η γενική διάταξη του 518 ΚΠολΔ, εφόσον δεν προβλέπεται ειδικώς άλλη προθεσμία.

Απόφαση αλλοδαπού Δικαστηρίου (Κύπρου). Προϋποθέσεις κήρυξης αυτής εκτελεστικής στην Ελλάδα.

Εκπροσώπηση του διαδίκου στη δίκη από το Ελληνικό Δημόσιο, που έχει αναλάβει τη διεκπεραίωση στην Ελλάδα υποθέσεων διατροφής, σε εκτέλεση πολυμερούς διεθνούς σύμβασης της Ν. Υόρκης, υπογραφείσας το 1956 και κυρωθείσας, ως εσωτερικό δικαιο. Εφ. Λαρ. 892/2000, σ. 56

Η ιδιότητα του διαδίκου στην εκούσια δικαιοδοσία αποκτάται μόνο με δικαστική διαταγή προς κλήτευση και δεν αρκεί η με πρωτοβουλία του αιτούντα κοινοποίηση της αίτησης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 649/2000, σ. 131

Η ακύρωση απόφασης ΓΣ αγροτικών συνεταιρισμών γίνεται, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 764/2000, σ. 135

Τριτανακοπή απόφασης που βεβαίωσε τη κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου δωρεάς ακινήτου, νόμιμα μεταγραφέντος, που καταστράφηκε λόγω πυρπόλησης του Συμβ/φείου και του Υποθ/κείου. Εφ. Λαρ. 125/2001, σ. 233

Αίτηση αναστολής εκτέλεσης απόφασης, που ακύρωσε απόφαση Γ.Σ πρωτοβάθμιας α-

γροτικής οργάνωσης, λόγω άσκησης έφεσης, έχει μεν χαρακτήρα ασφαλιστικού μέτρου, αλλά εκδικάζεται κατά την ίδια (εκούσια) δικαιοδοσία. Προϋποθέσεις αναστολής.

Αγροτικοί συνεταιρισμοί. Η διαγραφή μέλους γίνεται με απόφαση του ΔΣ, η δε ΓΣ επιλαμβάνεται μόνο κατόπιν προσφυγής σ αυτήν από το διαγραφόμενο, σε προθεσμία 10 ημερών από τη κοινοποίηση της απόφασης. Για την έναρξη της προθεσμίας λαμβάνεται υπ όψει και η γνώση του διαγραφέντος και με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, εκτός από την επίδοσή της. Μον. Πρωτ. Λαρ. 155/2001, σ. 351

Τριτανakoπή από τρίτο, που έχει έννομο συμφέρον και δεν συμμετείχε ως διάδικος στη δίκη της τριτανakoπόμενης απόφασης. Σε περίπτωση παραδοχής η απόφαση ακυρώνεται για το μέλλον. Για ό,τι μπορεί να επιτευχθεί εξωδιαδικαστικά, δεν υπάρχει έννομο συμφέρον για δικαστική ενέργεια. Μον. Πρωτ. Λαρ. 173/2001, σ. 355

Η αντέφεση ασκείται είτε με αυτοτελές δικόγραφο, είτε με τις προτάσεις και πρέπει να αφορά τα ίδια κεφάλαια που προσβάλλονται με την έφεση ή τα αναγκαίως συνεχόμενα. Αν η αντέφεση ασκηθεί εντός της προς έφεση προθεσμίας, ισχύει ως αυτοτελής έφεση και μπορεί να αφορά και άλλα κεφάλαια, από εκείνα της έφεσης. Τούτο δεν ισχύει αν η αντέφεση ασκηθεί δια των προτάσεων. Εφ. Λαρ. 272/2001, σ. 427

Η δικαστική απόφαση, που διατάσσει την αφαίρεση του κληρονομητηρίου, ή το κηρύσσει ανίσχυρο, ή το τροποποιεί ή το ανακαλεί υπόκειται μόνο σε τριτανakoπή και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ένδικο μέσο ή βοήθημα, ούτε σε έφεση, ο δε νιτώμενος διάδικος μπορεί να ζητήσει περαιτέρω δικαστική προστασία των συμφερόντων του, κατά τη τακτική διαδικασία. Εφ. Λαρ. 534/2001, σ. 479

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

3μηνη προθεσμία ανακοπής κατά της εκκρωτότητας πλειστηριασμού, αρχόμενη από τη μεταγραφή της περίληψης της κατακρωτωτικής έκθεσης του ακινήτου.

Απαγόρευση και ακρωτότητα κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτων, αγορασθέντων

η κατασκευασθέντων με δάνεια από στεγαστικούς φορείς.

Η άσκηση αιτήσεων αναστολής του ακρωώς επισπευδομένου πλειστηριασμού, από μόνη της δεν συνιστά παραίτηση του καθ ου η εκτέλεση από το δικαίωμα προσβολής του κύρους της εκτέλεσης. Εφ. Λαρ. 88/2001, σ. 100

Τριτανakoπή. Αναγκαστική ομοδικία ανάμεσα στους καθ ων η ανακοπή. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 65/2001, σ. 115

Πρωσωπική κράτηση. Ο κρατούμενος δεν πρέπει να κρατείται στον ίδιο χώρο με τους ποινικούς κρατούμενους. Οι αντιρρήσεις του, εισάγονται με ανακοπή στο Πολ. Πρωτ., κατά τη τακτική διαδικασία και η εκδιδομένη απόφαση περί ακρωωσης της σύλληψης και κράτησης είναι αμέσως εκτελεστική. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 98/2001, σ. 124

Η κατάταξη δανειστών είναι ενιαία, όχι όμως αδιαίρετη και συνεπώς δεν δημιουργείται αναγκαστική ομοδικία, έστω κι αν, διατάχθηκε η συνεκδίκωση περισσότερων εκκρωμών δικών. Κατάταξη απαιτήσεων από τη παροχή εξαρτημένης εργασίας, οποιασδήποτε μορφής, ανεξαρτήτως του κύρους της σύμβασης. Σύμμετρη ικανοποίηση περισσότερων απαιτήσεων της αυτής τάξης. Κατ' εξαίρεση, στις εμπράγματα ασφαλισμένες απαιτήσεις, ισχύει η αρχή της χρονικής προτεραιότητας.

Αν προ της τροπής της προσημείωσης σε υποθήκη γίνει πλειστηριασμός, η προσημειούχος απαίτηση κατατάσσεται τυχαίως. Στη περίπτωση αυτή δεν μπορεί να γίνει τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη, αφού με τη καταβολή του πλειστηριασματος, επέρχεται απόσβεση της.

Σειρά κατάταξης Δημοσίου για ληξιπρόθεσμες και μη απαιτήσεις του. Εφ. Λαρ. 6/2001, σ. 159

Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Μπορεί να στραφεί κατά του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου, ή του επισπεύδοντα δανειστή, ή του δικ. επιμελητού, αναλόγως του προσβαλλομένου κονδυλίου. Η αναμόρφωση του πίνακα κατάταξης γίνεται μόνο προς όφελος του ανακόποντα και μόνο σε βάρος του καθ ου η ανακοπή - δανειστή.

Τα έξοδα εκτέλεσης προαφαιρούνται με

εκκαθάριση του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου και δεν κατατάσσονται στο πίνακα. Νόμιμα προαφαιρούνται τα έξοδα των επαναληπτικών προγραμμάτων, έστω κι αν εκδόθηκαν, λόγω συναινετικών αναστολών μεταξύ οφειλέτου και επισπεύδοντος δανειστού, αν δεν γίνεται επίκληση πταίσματος του επισπεύδοντα.

Το πρόνιο του Δημοσίου δεν καθορίζεται πλέον σε σχέση με το χρόνο κατάσχεσης ή αναγγελίας του, αλλά ισχύει για κάθε ληξιπρόθεσμη απαίτηση του, σύμφωνα με το νόμο που ισχύει κατά το χρόνο κατάταξής του.

Επί επιβολής κατάσχεσης ακινήτου από το Δημόσιο, η μετά την εγγραφή της στο βιβλίο κατασχέσεων επιβολή προσημείωσης ή υποθήκης από τρίτον, είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Εφ. Λαρ. 120/2001, σ. 225

Η πρόσκληση του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου προς το Δημόσιο, ως πισωτή δεν αποτελεί δικόγραφο και δεν απαιτείται πρόσθετη επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών. Εφ. Λαρ. 135/2001, σ. 235

Πλειστηριασμός. Ο προσδιορισμός της σειράς κατακύρωσης επί περισσοτέρων εκπλειστηριαζομένων ακινήτων γίνεται από τον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο. Χρονική διάρκεια διενέργειας του πλειστηριασμού. Η τυχόν ανακρίβεια στοιχείων της κατακυρωτικής έκθεσης και η μη τήρηση της τριπλής πρόσκλησης για μεγαλύτερη προσφορά επάγονται ακυρότητα μόνο με τη συνδρομή βλάβης. Η έκθεση πλειστηριασμού δεν υπογράφεται από το δικ. επιμελητή. Εφ. Λαρ. 204/2001, σ. 261

Ανακοπή κατά πίνακα κατάταξης σε προθεσμία 12 εργασιών ημερών από τη κοινοποίηση της πρόσκλησης του Συμβολαιογράφου, εντός της οποίας πρέπει να γίνει και η επίδοση. Το Σάββατο προσμετράται στην ως άνω προθεσμία και μόνο αν είναι τελευταία μέρα εξομοιώνεται με εξαιρετέα μέρα, οπότε η προθεσμία λήγει την επόμενη μη εξαιρετέα μέρα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 36/2001, σ. 343

Ανακοπή κατά κατάσχεσης, που επιβλήθηκε από το Δημόσιο για οφειλή από βιοτεχνικό δάνειο, που χορηγήθηκε στον οφειλέτη-καθ ου η κατάσχεση από τον ΕΟΜΜΕΧ με εγγύηση του Δημοσίου, η οποία, μετά τη κα-

τάπτωση της εγγύησης πληρώθηκε από το Δημόσιο και ακολούθως βεβαιώθηκε, ως δημόσιο έσοδο, συνιστά διένεξη ιδιωτικού δικαίου και υπάγεται στα πολιτικά δικαστήρια.

Συνταγματικότητα της κατάσχεσης από το Δημόσιο του 1/4 του μηνιαίου μισθού του οφειλέτη εις χείρας τρίτου-εργοδότη. Το κατασχετήριο του Δημοσίου δεν απαιτείται να κοινοποιηθεί στον οφειλέτη.

20ετής παραγραφή χρεών προς το Δημόσιο από συμβάσεις, που αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους, εντός του οποίου βεβαιώθηκαν στο Δημόσιο ταμείο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 199/2001, σ. 357

Εργολαβική αμοιβή. Απαγόρευση κατάσχεσης αυτής σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και ένα μήνα μετά τη περάτωσή του. Μον. Πρωτ. Λαρ. 440/2001 (Ασφ), σ. 364

Η απόφαση διόρθωσης έκθεσης κατάσχεσης, ως προς την αξία του εκπλειστηριαζόμενου δεν υπόκειται σε μεταρρύθμιση ή ανάκληση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 1486/2001 (Ασφ), σ. 368

Απαγόρευση και απόλυτη ακυρότητα κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτων, αγορασθέντων ή κατασκευασθέντων με δάνεια από στεγαστικούς φορείς.

Ανακοπή κατά του πλειστηριασμού, ο οποίος συνιστά ιδιόρρυθμη εκποιτική του ακινήτου δικαιοπραξία. Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμη ανακοπή, κατά της εκτέλεσης τέτοιου ακινήτου, ο πλειστηριασμός είναι έγκυρος, ως διαδικαστική πράξη, αλλά δεν μεταβιβάζει τη κυριότητα. Εφ. Λαρ. 572/2001, σ. 486

Για κάθε δίκη περί την εκτέλεση επισπευδόμενη από την ΑΤΕ, ακόμη και την ανακοπή τρίτου, αρμόδιος είναι ο Ειρηνοδίκης της έδρας του επισπεύδοντος την εκτέλεση καταστήματος ή υποκαταστήματος της ΑΤΕ. Επί τριτανακοπής κατά εκτέλεσης αναγκαστική ομοδικία μεταξύ επισπεύδοντος δανειστού και οφειλέτου-καθ ου η εκτέλεση. Πολ. Πρωτ. 125/2001, σ. 496

Η κατάσχεση κινητών είναι απόλυτα άκυρη, ανεξάρτητα από την επίκληση δικονομικής βλάβης, αν δεν εκδοθεί και δεν κοινοποιηθεί στον καθ ου περιλήψη της κατασχετήριας έκθεσης την ίδια ή την επόμενη μέρα της

επιβολής κατάσχεσης, εφ όσον έχει τη κατοικία του στη περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας, όπου έγινε η κατάσχεση.

Η κοινοποίηση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης δεν καλύπτει το νομικό κενό που δημιούργησε η κατάργηση της παρ. 1 του άρθρου 960 ΚΠολΔ από το ν. 2298/95, αφού δεν μπορεί να εκδοθεί στη συνέχεια περίληψη, μετά τη κοινοποίηση αντιγράφου της κατασχετήριας έκθεσης, καθ όσον δεν υπάρχει δ/ξη νόμου, που να προβλέπει την έκδοση ξεχωριστής περίληψης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 2775/2001 (Ασφ.) σ. 517

Οι δικαστικοί επιμελητές, που είναι εφοδιασμένοι με εκτελεστό τίτλο και παραγγελία προς εκτέλεση, έχουν δικαίωμα έρευνας των στοιχείων που αφορούν την κυριότητα αυτοκινήτου του οφειλέτη ή και άλλα περιουσιακά του στοιχεία τηρούμενα σε δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες υποχρεούνται να τους γνωστοποιούν αυτά, χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου - καθ ου η εκτέλεση. Αρχή Προστ. Προσ. Δεδομένων 30/2001, σ. 414

ΕΚΧΩΡΗΣΗ

Είναι αφηρημένη, ανατιώδης και άτυπη εκποικιλική σύμβαση, μπορεί να αφορά και απαίτηση αποζημίωσης κοινωνού επίκοινου ακινήτου για την αποκλειστική χρήση από άλλον κοινωνό και συντελείται με την αναγγελία της στον οφειλέτη, η οποία μπορεί να γίνει και με την αγωγή. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

ΕΝΕΓΓΥΑ ΠΙΣΤΩΣΗ

Πώληση εμπορευμάτων με συμφωνία καταβολής του τιμήματος με τραπεζική ενέγγυα αμετάκλητη πίστωση. Το άνοιγμα της πίστωσης από τον αγοραστή συνδέεται όχι με τη σύναψη, αλλά με την εκπλήρωση της σύμβασης. Έννοια της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης και εφαρμογή των δ/ξεων της έκταξης. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Για ό,τι μπορεί να επιτευχθεί εξωδιαδικαστικά, δεν υπάρχει έννομο συμφέρον για δικαστική ενέργεια. Μον. Πρωτ. Λαρ. 173/2001, σ. 355

ΕΝΟΡΚΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Απαράδεκτος ο ισχυρισμός περί εκπρόθεσμης κλήτευσης σε ένορκη βεβαίωση, χωρίς επίκληση δικονομικής βλάβης. Εφ. Λαρ. 36/2001, σ. 67

Λήψη 3 ενόρκων βεβαιώσεων την ίδια μέρα και ώρα αλλά σε Ειρηνοδικεία διάφορων πόλεων. Παράσταση αντιδίκου σε μία απ αυτές και αδυναμία ταυτόχρονης παράστασης στις άλλες 2, οι οποίες, ως εκ τούτου, είναι απαράδεκτες. Η παράσταση στη λήψη της μίας ένορκης βεβαίωση καλύπτει το παράνομο της ταυτόχρονης κλήσης αυτού σε 3 διαφορετικές πόλεις. Εφ. Λαρ. 212/2001, σ. 265

Δεν είναι παραδεκτές στο Πολ. Πρωτ. κατά τη τακτική διαδικασία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 102/2001, σ. 320, Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

Στα ασφ. μέτρα παραδεκτώς λαμβάνονται χωρίς κλήτευση του αντιδίκου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 220/2001, σ. 513

ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ (ΠολΔικ)

Γνήσιες και καταχρηστικές. Το δεδικασμένο εκτείνεται στις ενστάσεις που προτάθηκαν και σε εκείνες που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν. Από τις ενστάσεις που δεν προτάθηκαν, εξαιρούνται εκείνες που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα, που μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή (γνήσιες).

Αντίθετα καλύπτονται από το δεδικασμένο, έστω κι αν δεν προτάθηκαν οι καταχρηστικές ενστάσεις,

Η ένσταση περί αυτοδίκαιης ακυρότητας της σύμβασης εργασίας, ως αντικείμενης σε απαγορευτική διάταξη, είναι καταχρηστική και καλύπτεται από το δεδικασμένο, έστω κι αν δεν προτάθηκε. Εφ. Λαρ. 278/2001, σ. 279

Η ένσταση επίσχεσης για αναγκαίες και επωφελείς δαπάνες επί του μισθίου παραδεκτώς προβάλλεται στη μισθωτική διαδικασία. Για το ορισμένο αυτής απαιτείται ακριβής χρόνος και ανάλυση των γενόμενων δαπανών. Εφ. Λαρ. 448/2001, σ. 467

Οψιγενείς ή μη προταθείσες πρωτοδίκως, αλλά για τις οποίες συγχωρείται η βραδεία προβολή (269 παρ. 2 ΚΠολΔ), εφ όσον αποβλέπουν όχι σε εξαφάνιση της εκκαλούμενης απόφασης αλλά στην απόρριψη της α-

γωγής, μπορούν να προταθούν, μετά την εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης, από τον εκκαλούμενο-εναγόμενο και με τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 506/2001, σ. 476

ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Στη προτέρα κατάσταση. Η αίτηση ασκείται μέσα σε 30 ημέρες από την άρση του εμποδίου, ή τη γνώση του δόλου. Η απώλεια της άνω προθεσμίας δεν είναι θεραπεύσιμη με αίτηση επαναφοράς.

Έννοια ανωτέρας βίας. Η άγνοια του διαδίκου ή του κληρονόμου για τη γενόμενη έγκυρη επίδοσης απόφασης, κι αν είναι ανυπαίτια, δεν αποτελεί καθαυτή ανώτερη βία. Ούτε μόνος ο λόγος ότι ο αντίδικος, εξ ιδίας πρωτοβουλίας, επεδίωκε την εξώδικη ικανοποίηση των απαιτήσεων του συνιστά ανώτερη βία. Εφ. Λαρ. 34/2001, σ. 64

ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

Πηπτικό αξιωματικού. Συνυπολογίζεται στις αποδοχές του, διότι η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 2 ν. 4789/30 καταργήθηκε. Εφ. Λαρ. 337/2000, σ. 11

ΕΠΙΔΟΣΗ (Διοικ)

Ο Διευθυντής του Ταμείου εκπροσωπεί το Δημόσιο. Η υποχρέωση πρόσθετης επίδοσης στον Υπουργό Οικονομικών υπάρχει μόνο στις περιπτώσεις κοινοποίησης δικογράφου και όχι κάθε άλλου εγγράφου. Η πρόσκληση του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου προς το Δημόσιο, ως πιστωτή, δεν αποτελεί δικόγραφο. Εφ. Λαρ. 135/2001, σ. 235

ΕΠΙΚΑΡΠΙΑ

Ο επικαρπωτής ασκεί, παράλληλα με την οιονεί νομή ως ίδιο δικαίωμα, και τη κύρια νομή, ως αντιπρόσωπος του ψιλού κυρίου. Επί προσβολής της οιονεί νομής, ο επικαρπωτής έχει κατά τρίτων τις περί προσβολής της νομής αξιώσεις και αγωγές. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 220/2001, σ. 513

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Γονέα με το τέκνο, αδιαφόρως της τυχόν υπαιτιότητας για τη διάσταση ή λύση του γάμου.

Ίδιο και αυτοτελές δικαίωμα των απότε-

ρων ανιόντων προς επικοινωνία. Μον. Πρωτ. Λαρ. (Ασφ.) 1015/2001, σ. 366

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Από την αποζημίωση που καταβάλλει το επικουρικό, αφαιρείται το ποσό που κατέβαλε ή υποχρεούται να καταβάλει ασφαλιστικό ταμείο ή άλλος συναφής οργανισμός κοινωνικής ασφάλισης για τον ίδιο λόγο στον ζημιωθέντα (όπως η σύνταξη λόγω θανάτου). Εφ. Λαρ. 873/2000, σ. 43

Αυτοκινητικό ατύχημα. Αγωγή αποζημίωσης και κατά του ΕΚ για στέρση διατροφής τέκνων.

Ζετής παραγραφή κατά του ΕΚ και των μελλοντικών απαιτήσεων, εφ όσον μπορούσαν να προβλεφθούν. Η άσκηση και επίδοση της αγωγής για μέρος μόνο της αξίωσης προς αποζημίωση, διακόπτει τη παραγραφή μόνο για το μέρος αυτό.

Η αξίωση για στέρση διατροφής ανηλίκου, δεν είναι περιοδική παροχή και, εάν βεβαιωθεί με τελεσιδική απόφαση, παραγράφεται μετά 20ετία, έστω κι αν δεν περιέχεται ειδική αναγνωριστική δ/ξη στην απόφαση. Η επιμήκυνση της παραγραφής σε 20ετή, για το μη ασκηθέν μέρος της μελλοντικής αξίωσης προς αποζημίωση, προϋποθέτει ότι τούτο δεν έχει ήδη υποκύψει στη συντομότερη βραχύχρονη παραγραφή μέχρι το χρόνο τελεσιδικίας της αρχικής απόφασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

ΕΠΙΣΧΕΣΗ

Ένσταση επίσχεσης επί αγωγής αναζήτησης επωφελών δαπανών, που έγιναν από κοινών επί κοινού ακινήτου. Στοιχεία για το ορισμένο αυτής. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Δεν προβάλλεται σε δίκη ασφ. μέτρων νομής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 20/2001, σ. 312

Η ένσταση επίσχεσης για αναγκαίες και επωφελείς δαπάνες επί του μισθίου προβάλλεται παραδεκτά στη μισθωτική διαδικασία. Για το ορισμένο αυτής απαιτείται ακριβής χρόνος και ανάλυση των γενόμενων δαπανών. Εφ. Λαρ. 448/2001, σ. 467

ΕΠΙΤΑΓΗ

Ακάλυπτη. Συρροή αξίωσης αποζημίωσης από αδικοπραξία και από το νόμο περί επιταγών. Η γνώση του εκδότη της επιταγής για την ανυπαρξία υπολοίπου, προκύπτει αφ εαυτής και δεν απαιτείται να προσδιορίζεται με ιδιαίτερα περιστατικά στην αγωγή. Εφ. Λαρ. 91/2001, σ. 199

Εμφάνιση προς πληρωμή εντός 8 ημερών. Η διακοπή της on line σύνδεσης της πληρώτριας Τράπεζας με το κεντρικό υπολογιστή συνιστά ανυπέρθλιτο κώλυμα και παρατείνει την άνω προθεσμία. Μον. Πρωτ. Λαρ. 9/2001, σ. 329

Δ/γί πληρωμής. Η έλλειψη αναγραφής του αριθμού λ/σμού του εκδότη δεν επιφέρει ακυρότητα, δίχως επίκληση δικονομικής βλάβης.

Παραγραφή εν επιδικία. Η επίδοση δικογράφου προσθέτων λόγων διακόπτει τη παραγραφή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 19/2001, σ. 337

Διαφορά νόμιμο κομιστή και πληρώσατος οπισθογράφου. Τα δικαιώματα αναγωγής τούτων διαφέρουν ως προς τις προϋποθέσεις γέννησής τους, το περιεχόμενο και το χρόνο παραγραφής. Ο πληρώσας οπισθογράφος δεν γίνεται νόμιμος κομιστής αλλά αποκτά νέο πρωτότυπο και αυτόνομο δικαίωμα.

Εξάμηνος χρόνος παραγραφής των δύο δικαιωμάτων που αρχίζει για μεν το νόμιμο κομιστή από τη λήξη της προθεσμίας προς εμφάνιση της επιταγής, για δε τον πληρώσαντα οπισθογράφο από την ημέρα πληρωμής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 32/2001, σ. 340

Εξάμηνη παραγραφή της αξίωσης εξ επιταγών. Αναστολή αυτής, κατ άρθρο 634 παρ. 2 ΚΠολΔ μέχρι τη τελεσίδικη κρίση επί της ασκηθείσας ανακοπής, όχι μόνο στη περίπτωση που γίνεται δεκτή η ανακοπή και ακυρώνεται η δ/γί, αλλά και στη περίπτωση που απορριφθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η δ/γί πληρωμής. Εφ. Λαρ. 495/2001, σ. 472

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ

Διορισμός ειδικού επιτρόπου ανηλίκου για την έγερση αγωγής αμφισβήτησης της πατρότητας. Όταν δεν προβλέπεται ή δεν έχει συγκροτηθεί το εποπικό συμβούλιο, το έργο του τελευταίου ασκεί ο Ειρηνοδίκης και απαιτείται γνωμοδότησή του. Μον. Πρωτ. Λαρ.

1/2001, σ. 141

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Μεταβίβαση περιουσίας ή επιχείρησης. Ευθύνη του αποκτώντος απέναντι στο δανειστή, ως την αξία των μεταβιβαζομένων στοιχείων και δι αυτών (η δια του ληφθέντος ανταλλάγματος, καθ υποκατάσταση αυτών) για χρέη που ανήκουν στη περιουσία ή επιχείρηση, εφ όσον αυτός γνώριζε ότι μεταβιβάστηκε σ αυτόν ολόκληρη η περιουσία ή το σημαντικότερο μέρος αυτής. Σωρευτική αναδοχή. Στοιχεία αποδεικνύοντα γνώση του αποκτώντος.

Σε περίπτωση τυχαίας απόλλειας των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων ο αποκτών απαλλάσσεται, εφ όσον δεν απέμεινε σ αυτόν ωφέλεια.

Η δια μεταγενέστερου πλειστηριασμού των αποκτηθέντων απόλλεια της κυριότητας του αποκτήσαντος αυτά, δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του αποκτώντος (και ευθυνόμενου σωρευτικά με το μεταβιβάσαντα) και εφ όσον δεν περιήλθε σ αυτόν ωφέλεια ή αντάλλαγμα, απαλλάσσεται. Εφ. Λαρ. 506/01, σ. 476

ΕΡΓΑΣΙΑ

Βλαπτική και παράνομη μεταβολή των όρων της εργασιακής σύμβασης και προσβολή προσωπικότητας συνιστά η τοποθέτηση υπαλλήλου, απασχολούμενου σε οργανισμό, όπου υπάρχει κατάταξη, σε θέση κατώτερη, υπό τις δ/γές υπαλλήλου κατώτερου βαθμού. Εφ. Λαρ. 823/2000, σ. 20

Στην εκτέλεση, προτεραιότητα έχουν όλες οι απαιτήσεις από τη παροχή εξαρτημένης εργασίας, οποιασδήποτε μορφής, ανεξαρτήτως του κύρους της σύμβασης (απαιτήσεις από αδικ. πλουτισμό, χρηματική ικανοποίηση κλπ). Εφ. Λαρ. 6/2001, σ. 59

βμνην αποσβεστική προθεσμία για την αγωγή αποζημίωσης λόγω άκυρης απόλυσης. Διακοπή με αναγνώριση της αξίωσης.

Με την έγγραφη αναγνώριση της αξίωσης συνάπτεται σύμβαση αιτώδους αναγνώρισης χρέους, μη υποκείμενη στην ως άνω αποσβεστική προθεσμία. Εφ. Λαρ. 47/2001, σ. 77

Ανταπαίτηση του εργοδότη κατά του εργαζομένου εξ αδικοπραξίας, πραχθείσας με δό-

λο του μισθωτού (παράνομη παρακράτηση εισπραξιών), νόμιμα προβάλλεται σε συμψηφισμό κατά απαίτησης του εργαζομένου από εργασιακή σχέση στο δικαστήριο της κύριας απαίτησης, έστω κι αν υπάγονται σε διαφορετικές διαδικασίες, σε κάθε στάση της δίκης, στο δε εφετείο, αν αποδεικνύεται αμέσως, με δικαστική ομολογία ή εγγράφως. Εφ. Λαρ. 86/2001, σ. 95

Η παραίτηση του μισθωτού από το δικαίωμα λήψης των ελάχιστων-νόμιμων αποδοχών του, έστω και εκ των υστέρων, είναι άκυρη και δεν ισχύει ως εξώδικος συμβιβασμός, εφ' όσον δεν υπάρχει σοβαρή αμφισβήτηση για τις αποδοχές του. Εφ. Λαρ. 87/2001, σ. 99

Εργασία βορειοηπειρώτη, που δεν έχει άδεια εργασίας, είναι άκυρη και τα εξ' αυτής εισοδήματα αποτελούν παράνομο κέρδος, που δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη. Εφ. Λαρ. 119/2001, σ. 222

Στις οικοδομικές εργασίες, εργοδότης είναι τόσο ο κύριος του έργου, όσο και ο εργολάβος των οικοδομικών εργασιών. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240

Επί των διευθυντικών στελεχών δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της σύμβασης εργασίας. Έννοια και κριτήρια χαρακτηρισμού μισθωτών, ως τέτοιων προσώπων. Μόνη η αμοιβή δεν είναι αποφασιστικό κριτήριο. Πραγματικά περιστατικά, βάσει των οποίων κρίθηκε ότι δεν πρόκειται για διευθυντικό στέλεχος, αλλά για απλό μισθωτό (εργοδηγό). Εφ. Λαρ. 212/2001, σ. 265

Σύμβαση μερικής απασχόλησης. Απαιτείται έγγραφος τύπος, η έλλειψη του οποίου καθιστά τη σύμβαση πλήρους απασχόλησης, η δε περικοπή του ωραρίου με αντίστοιχη μείωση των αποδοχών συνιστά βλαπτική μεταβολή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 4/2001, σ. 328

Σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εργοδότη, ως Δημοσίου και από το αν οι όροι εργασίας και οι αποδοχές ρυθμίζονται από δ/ξεις νομοθετικού περιεχομένου.

Γιατροί ΕΣΥ. Για τη σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου με εργοδότη το Δημόσιο ή νηδδ απαιτείται έγγραφος συστατικός τύπος, ο οποίος μπορεί να υποκατασταθεί με την απόφαση του αρμόδιου οργάνου περί διορι-

σμού, οπότε η εργασιακή σύμβαση ολοκληρώνεται με την αποδοχή του διορισμού, η οποία εκδηλώνεται και σιωπηρά με την ανάληψη της εργασίας από το διορισθέντα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 21/2001, σ. 338

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

Έννοια. Εκλεκτικό δικαίωμα του παθόντος ή των κληρονόμων του να αναζητήσουν είτε αποζημίωση του ν.551/1914, είτε πλήρη αποζημίωση κατά τις δ/ξεις του ΑΚ. Σε κάθε περίπτωση, επιτρεπτή η αναζήτηση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης.

Όταν ο παθών υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση για αποζημίωση, εκτός αν βαρύνεται με δόλο του ίδιου ή των προστηθέντων του προσώπων.

Έννοια εργοδότη. Στις οικοδομικές εργασίες, εργοδότης είναι τόσο ο κύριος του έργου, όσο και ο εργολάβος των οικοδομικών εργασιών. Ο εργολάβος δεν θεωρείται προστηθείς από τον κύριο του έργου (πλασματικό εργοδότη), ο οποίος είναι ανεύθυνος για πταίσματα του εργολάβου, εκτός αν έχει επιφυλάξει στον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη του έργου.

Υποχρεώσεις εργολάβου για λήψη μέτρων ασφαλείας. Υπαιτιότητα εργολάβου.

Στην ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών υπάγεται και η αγωγή με την οποία ο υποστάς εργατικό ατύχημα ζητεί χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, κατά το κοινό δίκαιο, εφόσον αυτή στρέφεται κατά του πραγματικού ή πλασματικού εργοδότη ή των υπ' αυτών προστηθέντων. Αν η αγωγή στρέφεται βάσει των διατάξεων του κοινού δικαίου, εναντίον προσώπου διάφορου των κατά το νόμο 551/1914 υποχρέων, αυτή ασκείται ενώπιον του καθ' ύλην αρμοδίου δικαστηρίου που δικάζει κατά την τακτική διαδικασία. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240

Αξίωση του παθόντος για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, αλλά και αποζημίωση λόγω αναπηρίας ή παραμόρφωσης (931 ΑΚ), η οποία θεσπίζεται αυτοτελώς και σωρευτικά.

ΟΣΕ. Αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδ.δ. και

καθολικό διάδοχο του δ.δ προσώπου των ΣΕΚ. Οι υπάλληλοι των ΣΕΚ ήταν δημόσιοι υπάλληλοι, μη ευθυνόμενοι απέναντι στους τρίτους για αδικοπραξίες κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Αντίθετα οι υπάλληλοι του ΟΣΕ δεν έχουν το προνόμιο αυτό των υπαλλήλων των ΣΕΚ και η ευθύνη τους έναντι των τρίτων ρυθμίζεται από τις περί πρόσπτωσης δ/ξεις.

Διάταξη ΚΥΑ περί Γενικού κανονισμού προσωπικού του ΟΣΕ, κατά την οποία το προσωπικό δεν έχει αστική ευθύνη έναντι των τρίτων, είναι ανίσχυρη, ως εκδοθείσα χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση.

Ατύχημα κατά τη διαδικασία πρόσδεσης βαγονιών. Ευθύνη οδηγού μηχανής και ελιγμοδηγού. Περιστατικά. Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑ (ΠολΔικ)

Σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος, ο οποίος ζήτησε τον ορισμό δικασίμου, αλλά δεν κάλεσε σ αυτή τον αντίδικο του, το Δικαστήριο κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση, εάν ο εφεσίβλητος πληροφορήθηκε τυχαία τη συζήτηση και παρέστη σ αυτή, χωρίς να έχει καλέσει ούτε ο ίδιος τον εκκαλούντα (πλειοψ). Εφ. Λαρ. 51/2001, σ. 80

Σε έφεση εναντίον ερήμην απόφασης, επέρχεται ανατροπή των αποτελεσμάτων της ερημοδικίας, χωρίς έρευνα των λόγων της έφεσης, ο δε εκκαλών μπορεί να προτείνει όλους τους πραγματικούς ισχυρισμούς, εντός των ορίων του μεταβιβαστικού αποτελέσματος της έφεσης, ακόμη και προς διόρθωση ιδίων αυτού σφαλμάτων, χωρίς τους περιορισμούς του 527 ΚΠολΔ. Εφ. Λαρ. 97/2001, σ. 208

Η ερήμην οριστική απόφαση υπόκειται σε έφεση αμέσως από τη δημοσίευσή της και οι προθεσμίες της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης αρχίζουν ταυτόχρονα από την επίδοση της ερήμην απόφασης και τρέχουν μαζί παράλληλα. Εφ. Λαρ. 468/01, σ. 471

ΕΣΥ

Βλ. Γιατροί και Εργασία

ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Πτώχευση ομόρρυθμης εταιρίας. Ο εται-

ρικός δανειστής δεν μπορεί να ζητήσει τη πτώχευση των εταιρών της, αλλά μόνο της εταιρίας, της οποίας η πτώχευση επιφέρει την αυτοδίκαιη πτώχευση των ομορρύθμων εταιρών. Εφ. Λαρ. 858/2000, σ. 33

Διαπραγματεύσεις για τη σύσταση αφανούς εταιρίας, για την οποία είχε καταρτισθεί ιδιωτικό συμφωνητικό και απέμεινε μόνο η υπογραφή από τους εταίρους. Ματαίωση της υπογραφής εξ υπαιτιότητας του ενός εταίρου, ο οποίος έχει ευθύνη εκ των διαπραγματεύσεων. Εφ. Λαρ. 860/2000, σ. 36

Μετατροπή επιχείρησης οποιασδήποτε μορφής σε ανώνυμη εταιρία. Απαλλαγή από κάθε φόρο για την εισφορά και μεταβίβαση των υαρχόντων περιουσιακών στοιχείων στην συνιστώμενη ανώνυμη εταιρία. Διοικ. Εφ. Λαρ. 446/2000, σ. 157

Ομόρρυθμη. Αγωγή του αποχωρήσαντος εταίρου περί αναγνώρισης του ενοχικού δικαιώματος συμμετοχής στην εταιρική περιουσία και ανάλογης προσαύξησης της αξίας της εταιρικής του μερίδας. Νομιμότητα άσκησης και πριν το πέρας της εκκαθάρισης, εφ όσον δεν περιέχει άσκηση της συναφούς αξίωσης απόδοσης του επί του ακινήτου μεριδίου του, η οποία απόδοση θα μπορεί να γίνει μετά το πέρας της εκκαθάρισης.

Παραγραφή της άνω αξίωσης 20ετής. Διακοπή με αναγνώριση του αγωγικού δικαιώματος με εξώδικες ενέργειες (επιστολές και συμφωνητικά). Εφ. Λαρ. 93/2001, σ. 200

ΕΠΕ. Ευθύνη των διαχειριστών, σε αποζημίωση υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 παρ. 2 του ν. 3190/55, έναντι της εταιρίας, των εταίρων και των τρίτων, μόνο για παραβάσεις του άνω νόμου και του καταστατικού, ή για πταίσματα περί τη διαχείριση. Ισχύς τούτων και επί μονοπρόσωπης ΕΠΕ. Εφ. Λαρ. 95/2001, σ. 205

Η προσωπική εταιρία δεν μπορεί να ζητήσει αποζημίωση λόγω μείωσης των εσόδων της, συνεπεία της μη εργασίας τραυματισθέντος σε αυ/κο ατύχημα μέλους της, διότι είναι εμμέσως ζημιωθείσα. Εφ. Λαρ. 293/2001, σ. 294

Αφανής. Μετά τη λύση επακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Δεν εμποδίζεται όμως ο εμφανής εταίρος να ασκήσει, και προ

της εκκαθάρισης, τις αξιώσεις κατά των αφανών από τη λύση και τη λειτουργία της, εκτός αν μεταξύ των εταιρών υπάρχει αντίθετη συμφωνία, ή το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να προηγηθεί η εκκαθάριση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 324/2001, σ. 362

Ανώνυμ. Το ιδρυτικό στάδιο αυτής περιλαμβάνει το χρονικό διάστημα από το χρόνο του συμβολαίου σύστασης μέχρι τη δημοσίευση στην ΕτΚ της εγκριτικής πράξης της διοίκησης, οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα. Η ΑΕ ευθύνεται για πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της, στο ιδρυτικό τούτο στάδιο από τους ιδρυτές, εάν μέσα σε 3 μήνες από την ως άνω δημοσίευση, αυτές εγκριθούν, με απόφαση της Γ.Σ, αλλιώς δεν υπάρχει δέσμευσή της. Αοριστία της σχετικής αγωγής, αν δεν μνημονεύεται η ως άνω έγκριση.

Ο μεγαλομέτοχος μιας ΑΕ είναι εξαιρετέος μάρτυρας, αλλά μπορεί να εξετασθεί ανωμοτί, ως εκπρόσωπος της ΑΕ. Η ιδιότητα του προέδρου ή μέλους του Δ.Σ της ΑΕ, από μόνη της δεν συνιστά λόγω εξαίρεσης, ως μάρτυρα.

Σύμβαση ανεξαρτίτων υπηρεσιών λογιστού. Η ΑΕ δεσμεύεται από τη πράξη του αντιπροσωπευτικού της οργάνου, δίκως προηγούμενη άδεια της ΓΣ, διότι η διατύπωση αυτή απαιτείται μόνο για σύμβαση μέλους Δ.Σ, εφ' όσον εξέρχεται από τα όρια της "τρέχουσας συναλλαγής". Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

ΕΦΕΣΗ

Η απόφαση παράδοσης προσκυρούμενου ακινήτου εκδικάζεται, κατά παραπομπή, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, αλλά δεν συνιστά ασφαλιστικό μέτρο και η σχετική απόφαση υπόκειται σε έφεση. Εφ. Λαρ. 832/2000, σ. 27

Μόνο κατά οριστικών αποφάσεων. Δεν είναι οριστική η απόφαση, που κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση της αγωγής, λόγω μη νομότυπης κλήτευσης του ενάγοντα. Εφ. Λαρ. 837/2000, σ. 31

Μετά από αναίρεση το Εφετείο δεσμεύεται εντός των ορίων της αναιρετικής απόφασης. Επιτρεπτή η προβολή νέων ενστάσεων, εφ' όσον στηρίζονται σε μεταγενέστερα περιστατικά. Εφ. Λαρ. 883/2000, σ. 45

Η απόφαση που επιβάλλει στο πατέρα τέκνου, γεννηθέντος χωρίς γάμο, ως ασφαλιστικό μέτρο τη μηνιαία προκαταβολή εύλογου ποσού της οφειλόμενης σ' αυτό διατροφής δεν υπόκειται σε έφεση. Εφ. Λαρ. 890/2000, σ. 55

Στην εκούσια δικαιοδοσία, για τη προθεσμία άσκηση έφεσης εφαρμόζεται η γενική διάταξη του 518 ΚΠολΔ, εφ' όσον δεν προβλέπεται ειδικώς άλλη προθεσμία. Εφ. Λαρ. 892/2000, σ. 56

Απαράδεκτη η έφεση, αν μοναδικός λόγος είναι η προσβολή της δ/ξης περί δικαστικών εξόδων. Εφ. Λαρ. 37/2001, σ. 72

Ερημοδικία εκκαλούντος. Εφ. Λαρ. 51/2001, σ. 80

Η υπόθεση μεταβιβάζεται στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, στα όρια που καθορίζονται από την έφεση. Σχετικά με την αγωγή, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έχει την εξουσία που έχει και το πρωτοβάθμιο. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 617/2000, σ. 105

Η διαφορά σχετικά με το κλείσιμο ανοιγμάτων, που έγιναν κατά παράβαση του ΓΟΚ, σε όμορη ιδιοκτησία, συνιστά προσωρινή ρύθμιση κατάστασης και η απόφαση ασφ. μέτρων δεν υπόκειται σε έφεση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 16/2001, σ. 109

Επί απλής ομοδικίας η έφεση απευθύνεται κατά των αντιδίκων και όχι και κατά των απλών ομοδίκων του, εκτός αν η εκκαλούμενη περιέχει επιβλαβή δ/ξη σε βάρος του εκκαλούντα και υπέρ των απλών ομοδίκων του. Εφ. Λαρ. 93/2001, σ. 200

Εναντίον ερήμην απόφασης. Επιφέρει ανατροπή των αποτελεσμάτων της ερημοδικίας, χωρίς έρευνα των λόγων της έφεσης, ο δε εκκαλών μπορεί να προτείνει όλους τους πραγματικούς ισχυρισμούς, εντός των ορίων του μεταβιβαστικού αποτελέσματος της έφεσης, ακόμη και προς διόρθωση ιδίων αυτού σφαλμάτων, χωρίς τους περιορισμούς του 527 ΚΠολΔ. Εφ. Λαρ. 97/2001, σ. 208

Επί αγωγής δανειστού κατά πρωτοφειλέτη και εγγυητή, υπάρχει αναγκαστική ομοδικία των εναγομένων ως προς την ύπαρξη του χρέους. Αν ασκηθεί έφεση από ένα αναγκαίο ομόδικο, θεωρούνται από το νόμο, ως ασκήσαντες αυτό και οι λοιποί ομόδικοι, παρ' ότι α-

δράνησαν, έστω κι αν έχει παρέλθει ως προς αυτούς, η προθεσμία του ένδικου μέσου, αλλά κατά τη συζήτηση πρέπει να καλούνται, με ποινή απαραδέκτου, και οι μη εκκαλέσαντες αναγκαίοι ομόδικοι. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 3/2001, σ. 298

Το εφετείο μπορεί και χωρίς ειδικό παράπονο να εξετάσει το νόμο βάσιμο της αγωγής και να την απορρίψει, αρκεί ο εκκαλών-εναγόμενος να ζητεί την απόρριψή της. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 4/2001, σ. 300

Η αίτηση ότι από τη κακή εκτίμηση των αποδείξεων το πρωτοβάθμιο δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο πόρισμα και διατακτικό, συνιστά ορισμένο λόγο, χωρίς να απαιτείται άλλη εξειδίκευση των περι την απόδειξη ασφαλήτων. Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

Στην εκούσια δικαιοδοσία η αντέφεση ασκείται είτε με αυτοτελές δικόγραφο, είτε με τις προτάσεις και πρέπει να αφορά τα ίδια κεφάλαια που προσβάλλονται με την έφεση ή τα αναγκαίως συνεχόμενα. Αν η αντέφεση ασκηθεί εντός της προς έφεση προθεσμίας, ισχύει ως αυτοτελής έφεση και μπορεί να αφορά και άλλα κεφάλαια, από εκείνα της έφεσης. Τούτο δεν ισχύει αν η αντέφεση ασκηθεί δια των προτάσεων. Εφ. Λαρ. 272/2001, σ. 427

Η απόφαση του Πολ. Πρωτ. δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο, για το λόγο ότι η υπόθεση υπάγονταν στην αρμοδιότητα του Μονομελούς, έστω κι αν απορρίφθηκε η υποβληθείσα ένσταση αναρμοδιότητας. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450, 409/2001, σ. 459

Η ερήμην οριστική απόφαση υπόκειται σε έφεση αμέσως από τη δημοσίευσή της και οι προθεσμίες της ανακοπής ερημοδικίας και της έφεσης αρχίζουν ταυτόχρονα από την επίδοση της ερήμην απόφασης και τρέχουν μαζί παράλληλα.

Η εκκαλούμενη απόφαση δεν εξαφανίζεται πάντοτε, συνεπεία της έφεσης, παρά μόνο τότε και όσο χρειάζεται για να θεωρηθούν παραδεκτοί οι ισχυρισμοί του ερημοδικασθέντος.

Η απόφαση που παραπέμπει τη συζήτηση της αγωγής κατά τη προσήκουσα διαδικασία, δεν είναι οριστική. Εφ. Λαρ. 468/2001, σ. 471

Όταν η εκκαλούμενη απόφαση έχει απορρίψει την ανακοπή κατ ουσία, το εφετείο

μπορεί να την απορρίψει σα μη νόμιμη, χωρίς ειδικό παράπονο και δίχως εκ τούτου να επέρχεται χειροτέρευση του εκκαλούντα. Εφ. Λαρ. 495/2001, σ. 472

Ενστάσεις οψιγενείς ή μη προταθείσες πρωτοδίκως, αλλά για τις οποίες συγχωρείται η βραδεία προβολή, εφ όσον αποβλέπουν όχι σε εξαφάνιση της εκκαλουμένης απόφασης αλλά στην απόρριψη της αγωγής, μπορούν να προταθούν από τον εκκαλούντα-εναγόμενο, μετά την εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης και με τις προτάσεις. Εφ. Λαρ. 506/2001, σ. 476

Η δικαστική απόφαση, που διατάσσει την αφαίρεση του κληρονομητηρίου, ή το κηρύσσει ανίσχυρο, ή το τροποποιεί ή το ανακαλεί δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε άλλο ένδικο μέσο ή βοήθημα, ούτε σε έφεση, παρά μόνο σε τριτανakoπή, Εφ. Λαρ. 534/2001, σ. 479

Αν η εκκαλούμενη, κατ εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, έκανε λαθεμένο νομικό χαρακτηρισμό και υπαγωγή τους όχι στο προσήκοντα κανόνα δικαίου, αλλά το διατακτικό είναι ορθό, δεν εξαφανίζεται από το εφετείο, αλλά θα κριθεί στα πλαίσια της νομικής βάσης, τα στοιχεία της οποίας περιέχει και θα αντικατασταθούν οι απιολογίες ως προς τη θεμελίωση του κανόνα δικαίου.

Το Εφετείο έχει, ως προς την αγωγή, την ίδια εξουσία που έχει και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο και μπορεί, χωρίς την υποβολή ειδικού παραπόνου να εξετάσει αυτεπάγγελτα τη νομιμότητα αυτής και να την απορρίψει, αν δεν στηρίζεται στο νόμο, αρκεί να μη καθίσταται χειρότερη η θέση του εκκαλούντα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 169/2001, σ. 504

ΕΧΘΡΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ

Βλ. Περιουσία

ΗΘΙΚΗ ΒΛΑΒΗ

Η απαίτηση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, δεν αναλώνεται εκ του ότι ο δικαιούχος παραστάθηκε στο ποινικό δικαστήριο, με επιφύλαξη, για ορισμένο ποσό, που επιδικάσθηκε ολόκληρο Εφ. Λαρ. 887/2000, σ. 52

Επί εργατικού ατυχήματος μπορεί να ζητηθεί χρηματική ικανοποίησης λόγω ηθικής

βλάβης, αλλά και αποζημίωση λόγω αναπηρίας ή παραμόρφωσης του παθόντος, κατ' άρθρο 931 ΑΚ, με το οποίο θεσπίζεται αυτοτελές σωρευτικό δικαίωμα αποζημίωσης. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240 Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

Το δεδικασμένο από τελεσίδικη απόφαση επιδικάζουσα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, δεν εμποδίζει τη μεταγενέστερη επιδίωξη πρόσθετης χρηματικής ικανοποίησης, εφ' όσον οι συνέπειες της αδικοπραξίας και της ηθικής βλάβης εκδηλώθηκαν μεταγενέστερα, ήταν δυσμενείς και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν. Εφ. Λαρ. 293/2001, σ. 294

ΘΗΡΟΦΥΛΑΚΕΣ

Οι ιδιωτικοί ομοσπονδιακοί θηροφύλακες είναι ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, με όλα τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις αυτών. Γνωμ. Εισ. Εφ. Λαρ. σ. 524

ΙΚΑ

Παρέμβαση ή αγωγή του ΙΚΑ, ως υποκαταστάθηντος στις έναντι τρίτων αξιώσεις του παθόντος ασφαλισμένου του ή των μελών της οικογενείας του. Για το ορισμένο πρέπει να επικαλείται και προσδιορίζει το είδος και το μέγεθος, κατά ποσό, της απαίτησης αποζημίωσης του ασφαλισμένου του, στην οποία εκ του νόμου υποκαταστάθηκε και δεν αρκεί να αξιώνει τα ποσά των ασφαλιστικών παροχών που κατέβαλε στον ασφαλισμένο του ή στους συγγενείς αυτού, αφού η αξίωση που αποκτά το ΙΚΑ, έχει αντικείμενο όχι την απόδοση των απ' αυτό γενόμενων ή οφειλομένων στο ζημιωθέντα παροχών, αλλά την αποζημίωση που δικαιούνταν ο ασφαλισμένος παθών, ή οι συγγενείς αυτού από τον τρίτο. Εφ. Λαρ. 633/1999, σ. 10

ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΣΕ ΔΗΛΩΣΗ ΒΟΥΛΗΣΗΣ

Επί ανάκλησης δωρεάς η αυτούσια απόδοση του δωρηθέντος γίνεται με αγωγή καταδίκης σε δήλωση βούλησης με την οποία μπορεί να σωρευθεί και αγωγή απόδοσης νομής του δωρηθέντος, ως άνευ αιτίας κατεχομένου.

Επί ανάκλησης δωρεάς ακινήτου από Δή-

μο ή Κοινότητα, λόγω μη εκπλήρωσης του σκοπού, αν μεταγραφεί η περί ανάκλησης απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ασκείται διεκδικητική αγωγή, ενώ αν δεν μεταγραφεί, ασκείται η αγωγή για καταδίκη σε δήλωση βούλησης. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450

ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑ

Βλ. Κληρονομία.

ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ

Ακατάσχετα - Βλ. Οργανισμός εργατικής κατοικίας - Εκτέλεση.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Δεν αρκεί μόνον η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 89/2001, σ. 119

Αναγωγή ασφ. εταιρίας κατά του ασφαλισμένου, βάσει όρου περί αποκλεισμού ευθύνης της για ζημίες προκαλούμενες από οδηγό, που δεν είχε τη προβλεπόμενη από το νόμο για τη κατηγορία του οχήματος άδεια οδήγησης.

Καταχρηστική άσκηση. Περιστατικά. Μον. Πρωτ. Λαρ. 697/2000, σ. 132

Επί διαφοράς από σχέση κοινωνίας. Περιστατικά. Απόρριψη. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

Υφίσταται όταν, πλην των άλλων στοιχείων, πρόκειται για σημαντικές και πολυδάπανες βελτιώσεις, που αυξάνουν την αξία του ακινήτου και όχι για συνήθεις καλλιεργητικές δαπάνες. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Δεν υφίσταται επί διεκδίκησης από ΟΤΑ ακινήτου του, διότι αποτελεί συγχρόνως και νόμιμη υποχρέωση, δημοσίου δικαίου προς προστασία της περιουσίας του. Εφ. Λαρ. 187/2001, σ. 257

Επί ανακοπής προσβολής πλειστηριασμού. Περιστατικά. Απόρριψη. Εφ. Λαρ. 204/2001, σ. 261

Δεν συνιστά η αποκατάσταση της στέγης μισθίου κινηματογράφου, που έγινε προς αποτροπή ευδοκίμησης αγωγής των εκμισθωτών περί λύσης της μίσθωσης, συνεπεία βλαβών του μισθίου, που οι εκμισθωτές θεωρούσαν ως καταστροφή τούτου. Εφ. Λαρ. 228/2001, σ. 415

Δεν συνιστά η δυσκολία ανεύρεσης νέου μισθίου και η οικονομική βλάβη του μισθωτού, Εφ. Λαρ. 295/2001, σ. 432

Δεν αρκεί μόνη η αδράνεια του δικαιούχου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 124/2001, σ. 489

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (Ποιν)

Δεν αποτελεί μεταβολή ο ακριβέστερος προσδιορισμός των περιστάσεων ή η προσθήκη επιβαρυντικών περιστάσεων, που προκύπτουν από την ανάκριση. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 59/2001, σ. 143

ΚΕΔΕ

Ο Διευθυντής του Ταμείου εκπροσωπεί το Δημόσιο. Η υποχρέωση πρόσθετης επίδοσης στον Υπουργό Οικονομικών υπάρχει μόνο στις περιπτώσεις κοινοποίησης δικογράφου και όχι κάθε άλλου εγγράφου. Η πρόσκληση του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου προς το Δημόσιο, ως πιστωτή, δεν αποτελεί δικόγραφο. Εφ. Λαρ. 135/2001, σ. 235

Κατάσχεση με επίπευση του Δημοσίου. Αν η υποκείμενη σχέση στην οποία στηρίζεται ο κατά τον ΚΕΔΕ τίτλος του Δημοσίου, είναι ιδιωτικού δικαίου, η εκτελεστική διαφορά είναι ιδιωτική και υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων.

Ανακοπή κατά κατάσχεσης, που επιβλήθηκε από το Δημόσιο για οφειλή από βιοτεχνικό δάνειο, που χορηγήθηκε στον οφειλέτη-καθ ου η κατάσχεση από τον ΕΟΜΜΕΧ με εγγύηση του Δημοσίου, η οποία, μετά τη κατάπτωση της εγγύησης πληρώθηκε από το Δημόσιο και ακολούθως βεβαιώθηκε, ως δημόσιο έσοδο, συνιστά διένεξη ιδιωτικού δικαίου.

Διοικητική εκτέλεση. Συνταγματικότητα της κατάσχεσης από το Δημόσιο του 1/4 του μηνιαίου μισθού του οφειλέτη εις χείρας τρίτου-εργοδότη. Το κατασχετήριο του Δημοσίου δεν απαιτείται να κοινοποιηθεί στον οφειλέτη.

20ετής παραγραφή χρεών προς το δημόσιο από συμβάσεις, που αρχίζει από τη λήξη του οικονομικού έτους, εντός του οποίου βεβαιώθηκαν στο Δημόσιο ταμείο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 199/2001, σ. 357

Προσωπική κράτηση για δημόσιο χρέος. Δεν απαιτείται το Δημόσιο να επικαλεσθεί και

απιολογήσει ειδικώς το πρόσφορο του μέτρου αυτού, ή τη παράθεση επαρκών αφανών περιουσιακών στοιχείων ή πηγών εισοδήματος του οφειλέτη. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ) 2/2001, σ. 372

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

Μίσθωση. Βλ. Μίσθωση επαγγελματική.

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Οικογενειακό καταπίστευμα κατά το ΒΡΔ. Η με όμορο ακίνητο ανταλλαγή και συνένωση οικοπέδου, βαρυνόμενου με οικογενειακό καταπίστευμα, και η ανέγερση πολυκατοικίας, κατά το σύστημα αντιπαροχής, συνιστά εκποίηση του βαρυνόμενου οικοπέδου και παραβίαση του καταπιστεύματος.

Περαιτέρω εκποίηση των εξ αντιπαροχής ληφθεισών οριζόντιων ιδιοκτησιών. Ακυρότητα αυτών των συμβάσεων (συνένωσης, εργολαβίας και εκποίησης) και έκπτωση του βεβαρημένου.

Η παράβαση του δικαίου του καταπιστεύματος δημιουργεί σχετική ακυρότητα υπέρ του καταπιστευματοδόχου και είναι επιτρεπτή η παραίτηση εξ αυτής, χωρίς χρονικό περιορισμό.

Δημόσιο, ως κληρονόμος. Δεν μπορεί να ασκηθεί δικαίωμα κατά του δημοσίου πριν από τη δικαστική βεβαίωση για το κληρονομικό του δικαίωμα. Το δικαστήριο, όμως, μπορεί, όταν υπάρχουν ελλείψεις σχετικά με τη δικαστική παράστασή και την παθητική νομιμοποίησή του, να επιτρέψει σ' αυτό να συνεχίσει τη δίκη, αν από την αναβολή απειλείται κίνδυνος, χωρίς να εκδώσει την οριστική απόφαση πριν τη συμπλήρωση των ελλείψεων. Εφ. Λαρ. 883/2000, σ. 45

Νόμιμη μοίρα για παροχές που δόθηκαν πριν το ν. 1329/1983. Για να καταλογισθεί η προίκα, πρέπει να αναφέρεται ή νόμιμη σύσταση αυτής με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Η κατά το χρόνο της παροχής συμφωνία πατέρα και τέκνου ότι η παροχή είναι καταλογιστέα στη νόμιμη μοίρα είναι άτυπη. Η μεταγενέστερη δήλωση του κληρονομούμενου στη διαθήκη του, περί καταλογισμού κάποιας προγενέστερης παροχής, είναι χωρίς έννομη αξία.

Συνεισφορά. Παροχές συνεισενεκτές. Ουσιώδης υποτίμηση ή μεταβολή του νομίμου. Τρόπος αναγωγής της αξίας της παροχής, με βάση τις χρυσές λίρες Αγγλίας. Τρόπος υπολογισμού νόμιμης μοίρας. Εφετ. Λαρ. 36/2001, σ. 67

Η αυτοδίκαιη διαίρεση των απαιτήσεων και χρεών της κληρονομίας μεταξύ των συγκληρονόμων, γίνεται σε κάθε περίπτωση διαδοχής. Αοριστία αγωγής κατά κληρονόμων για διαιρετή αναζήτηση κληρονομιών χρεών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 617/2000, σ. 105

Νόμιμη μοίρα. Η με διαθήκη εγκατάσταση του επιζώντα συζύγου σε μόνη την επικαρπία κληρονομιών αποτελεί περιορισμό αυτού, ως μεριδούχου, και θεωρείται σα να μην έχει γραφεί, όσο βαρύνει τη νόμιμη μοίρα.

Ο μεριδούχος θα λάβει το νόμιμο ποσοστό της νόμιμης μοίρας του, κατά πλήρη κυριότητα και επί πλέον την επικαρπία των ακινήτων στα οποία εγκαταστάθηκε, εφ' όσον δεν υπάρχει αντίθετη δ/ξη (σοκίνειος ρήτρα) στη διαθήκη.

Η ακυρότητα της διαθήκης, από τη παράβαση του δικαίου της νόμιμης μοίρας, είναι σχετική. Παραίτηση του μεριδούχου από το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας, και μετά τη προθεσμία αποποίησης της κληρονομίας. Η παραίτηση αυτή, αποτελεί παραίτηση από το δικαίωμα επίκλησης της σχετικής ακυρότητας της διαθήκης και γίνεται άτυπα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 28/2001, σ. 109

Εκκαθαριστής κληρονομιαίας περιουσίας. Αίτηση για ρύθμιση σύμμετρης πληρωμής των δανειστών της κληρονομίας, λόγω ανεπάρκειας του ενεργητικού. Εκούσια δικαιοδοσία. Μον. Πρωτ. Λαρ. 649/2000, σ. 131

Διαθήκη. Ακυρότητα λόγω μη συνείδησης των πραττομένων ή στέρησης της χρήσης του λογικού. Εφ. Λαρ. 89/2001, σ. 197

Κληρονομία κατά το ΒΡΔ. Τα ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου αποκτούν αυτοδίκαια τη κληρονομία, ενώ οι ενήλικες γίνονται κληρονόμοι με ανάμιξη και υπεισέλυσση. Η αποποίηση κληρονομίας μπορεί να είναι ρητή ή σιωπηρή.

Ο συγκληρονόμος θεωρείται ότι νέμεται το πράγμα, ως αντιπρόσωπος των άλλων συγκληρονόμων. Αντιποίηση του μεριδίου των

συγκληρονόμων γίνεται μόνο με τη γνωστοποίηση ότι νέμεται αποκλειστικά όλο το κοινό πράγμα ή κατά μεγαλύτερο μερίδιο.

Κλήρος. Πλασματική νομή. Ο κληρούχος, από τη παράδοση του κλήρου, θεωρείται καλόπιστος νομέας, έστω κι αν δεν τον κατέχει. Η προστασία του κληρούχου επεκτείνεται και στους κληρονόμους του.

Ο αναδασμός δεν μεταβάλλει τη κληρουχική ιδιότητα του ακινήτου, αλλά τη θέση του.

Κλήρος αγωγή. 20ετής παραγραφή (ΑΚ) και 30ετής (ΒΡΔ). Αν η κληρονομία κληρουχικών ακινήτων δεν είχε ρυθμισθεί με απόφαση της Επιτροπής απαλλοτριώσεων ή άλλη πράξη της Διοίκησης ή δικαστική απόφαση, η παραγραφή αρχίζει από την ισχύ του ν. 3194/55, εκτός αν η αντιποίηση κληρονομιών κληρουχικών ακινήτων έγινε μεταγενέστερα, οπότε αρχίζει από τη κατάληψη. Διακοπή της παραγραφής και με την υποβολή της διαφοράς σε διοικητική αρχή.

Συγκυριότητα. Οι επωφελείς δαπάνες, που έγιναν με πρωτοβουλία κοινών, αναζητούνται με βάση τον αδικ. πλουτισμό και αφορούν την αξία των υλικών, εφ' όσον επήλθε αύξηση του ακινήτου που σώζεται.

Ένσταση επίσεχσης. Στοιχεία για το ορισμένο αυτής.

Κατάχρηση δικαιώματος. Υφίσταται όταν, πλην των άλλων στοιχείων, πρόκειται για σημαντικές και πολυδάπανες βελτιώσεις, που αυξάνουν την αξία του ακινήτου και όχι για συνήθεις καλλιεργητικές δαπάνες. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Νόμιμη μοίρα. Στοιχεία που απαιτούνται για το ορισμένο αγωγής νόμιμης μοίρας ή συμπλήρωσής της. Η κατάληψη της νόμιμης μοίρας μπορεί να γίνει και με εγκατάσταση σε δήλο πράγμα, όταν προκύπτει βούληση του διαθέτη για εγκατάσταση του μεριδούχου ως κληρονόμου, με καταλογισμό των δήλων πραγμάτων στη μερίδα του. Εάν το δήλο πράγμα ή τα χρηματικό ποσό δεν καλύπτουν τη νόμιμη μοίρα, ο μεριδούχος είναι αυτοδικαίως συγκληρονόμος στα κληρονομιαία πράγματα, αποκτώντας εμπράγματο δικαίωμα επ' αυτών, κατά το ελλείπον ποσοστό.

Τρόπος υπολογισμού νόμιμης μοίρας. Λαμβάνεται ως βάση η πραγματική κληρονο-

μική ομάδα, εκ της οποίας αφαιρούνται όσα ο νόμος ορίζει και στην οποία προστίθενται οι εκ του νόμου παροχές, (πλασματική κληρονομική ομάδα).

Αριθμητικός υπολογισμός για την εξεύρεση της νόμιμης μοίρας με δημιουργία κλάσματος, στο οποίο αριθμητής είναι το δικαιούμενο ποσό της νόμιμης μοίρας (ολόκληρο ή ελλείπον) και παρονομαστής η αξία των στοιχείων της πραγματικής ομάδας. Το καταληφθέν στο μεριδούχο και μη καλύπτον τη νόμιμη μοίρα δήλο πράγμα θα αφαιρεθεί, κατά την αξία του, και από το παρονομαστή του κλάσματος. Εφ. Λαρ. 218/2001, σ. 271

Διανομή κληρονομιαίας περιουσίας. Αν σ αυτήν περιλαμβάνεται ακίνητο, που χρησίμευε, όσο ζούσε ο κληρονομούμενος, ως κύριος τόπος διαμονής του ιδίου και του επιζώντα συζύγου του, το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση του τελευταίου στο δικαστήριο της διανομής μέχρι την α' συζήτηση, να του επιδικάσει τη κυριότητα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 147/2001, σ. 502

ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΤΗΡΙΟ

Εκδίδεται μόνο αν αποδεικνύονται πλήρως τα γεγονότα, που θεμελιώνουν το κληρονομικό δικαίωμα. Αφαίρεση ή κήρυξη του κληρονομητηρίου αυτού ως ανίσχυρου, εάν είναι ανακριβές, ή δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Όταν το κληρονομητήριο είναι εν μέρει ανακριβές, η τροποποίηση αυτού δεν γίνεται με την έκδοση πρόσθετου τροποποιητικού ή συμπληρωματικού κληρονομητηρίου, αλλά μόνο με την έκδοση νέου πλήρους κληρονομητηρίου, ώστε το κληρονομητήριο να ενσωματώνεται κάθε φορά σ' ενιαία δικαστική απόφαση. Μον. Πρωτ. Λάρ. 773/2000, σ. 137

Η δικαστική απόφαση, που διατάσσει την αφαίρεση του κληρονομητηρίου, ή το κηρύσσει ανίσχυρο, ή το τροποποιεί ή το ανακαλεί υπόκειται μόνο σε τριτακοπή και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ένδικο μέσο ή βοήθημα, ούτε σε έφεση, ο δε πτώμενος διάδικος μπορεί να ζητήσει περαιτέρω δικαστική προστασία των συμφερόντων του, κατά τη τακτική διαδικασία. Εφ. Λαρ. 534/2001, σ. 479

ΚΛΗΡΟΣ

Βλ. Αγροτική νομοθεσία, κυριότητα, χρησικτησία, νομή.

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ

Μπορεί να έχει χαρακτήρα είτε αφανούς εταιρίας, είτε ομόρρυθμης "εν τοις πράγμασι", στη δε τελευταία περίπτωση, τη λύση της κοινοπραξίας, ακολουθεί η εκκαθάριση, κατ' ανάλογη εφαρμογή των ισχυόντων στις Ο.Ε.

Παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής κοινοπραξίας κατά τρίτου, από ένα μέλος της, δεν επιφέρει κατάργηση δίκης, διότι διάδικος είναι η κοινοπραξία και όχι τα μέλη της ατομικά.

Πριν το πέρας της εκκαθάρισης, μέλος της κοινοπραξίας δεν μπορεί να παραιτηθεί, ούτε κατά την αναλογία του, από αγωγική απαίτηση της κοινοπραξίας κατά τρίτου, διότι δεν αποτελεί ατομική απαίτηση. Εφ. Λαρ. 118/2001, σ. 218

ΚΟΙΝΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

Χρηματική κατάθεση σε Τράπεζα επ' ονόματι δύο ή περισσότερων προσώπων, με τον όρο ότι μπορεί να κάνει χρήση του λογ/σμού οποιοσδήποτε εκ των δικαιούχων, χωρίς σύμπραξη των λοιπών, αδιαφόρως σε ποιον ανήκουν τα χρήματα.

Ενεργητική σ' ολόκληρο ενοχλή. Ο αναλαμβάνων ολόκληρο το ποσό της κοινής κατάθεσης, δεν διαπράττει υπεξαίρεση. Υποχρεούται όμως, έναντι των λοιπών συνδικαιούχων, σε απόδοση ίσου ποσού, εκτός αν βάσει της υπάρχουσας εσωτερικής σχέσης τους προκύπτει άλλη αναλογία στο ποσό της κατάθεσης ή έλλειψη δικαιώματος αναγωγής.

Σε περίπτωση θανάτου, οι επιζώντες αναλαμβάνουν το ποσό της κοινής κατάθεσης εξ ιδίου και όχι εκ κληρονομικού δικαιώματος. Εφ. Λαρ. 43/2001, σ. 74

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Βλ. ΟΤΑ.

ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Κοινόχρηστοι κοινοτικοί δρόμοι και πάροδοι. Η ιδιότητα του κοινόχρηστου αποκτά

ται και με τη παραγραφή του αμνημόνευτου χρόνου. Έννοια αυτού.

Οι δημότες δεν μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα δουλείας με έκτακτη χρησικτησία, σε κοινόχρηστο δρόμο, παρά μόνο εξουσία χρήσης.

Η περιφραξη κοινόχρηστου δρόμου, η ενσωμάτωσή του σε ιδιοκτησία και η παρεμπόδιση χρήσης της κοινόχρηστης οδού συνιστά προσβολή προσωπικότητας των δημοτών και η εξ αυτής διαφορά υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου, εκτός αν σωρεύεται και αγωγή αποζημίωσης, εξ αδικοπραξίας, για τη ζημία από τη στέρηση της χρήσης, οπότε η καθ ύλη αρμοδιότητα κρίνεται από τις γενικές δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 179/2001, σ. 255

Κοινόχρηστα πολυκατοικίας. Υποχρέωση καταβολής από το κύριο της οριζόντιας ιδιοκτησίας, ακόμη κι αν έχει εκμισθωθεί σε τρίτο. Υποχρέωση ιδιοκτήτη προς συμμετοχή στις δαπάνες κεντρικής θέρμανσης, βάσει του κανονισμού πολυκατοικίας, ο οποίος απαγόρευε την αφαίρεση θερμαντικών σωμάτων, προβλέποντας μόνο μειωμένη συμμετοχή στις δαπάνες θέρμανσης, για ακατοίκητα διαμερίσματα, υπό μη τηρηθείσες προϋποθέσεις. Στοιχεία για το ορισμένο αγωγής αναζήτησης των κοινοχρήστων δαπανών. Εφ. Λαρ. 287/2001, σ. 287

Κοινής χρήσης πράγματα είναι και τα αεράκια και ελευθέρως ρέοντα ύδατα, που σχηματίζουν ποταμό, ως και το υπό της κοίτης αυτού καταλαμβανόμενο έδαφος.

Χειμάρροι υφιστάμενοι προ αμνημονεύτων ετών προσλαμβάνουν την ιδιότητα του κοινόχρηστου πράγματος, δια της από αμνημονεύτου χρόνου αρχαιότητας. Απώλεια του κοινόχρηστου χαρακτήρα χειμάρρου, όταν αυτός καταργήθηκε και αλλοιώθηκε με τη πάροδο ετών και έπαυσε να εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, το δε έδαφος που καταλάμβανε η κοίτη περιήλθε στο Δημόσιο. Σε περίπτωση παρεμπόδισης χρήσης των κοινής χρήσης πραγμάτων υπάρχει προσβολή της προσωπικότητας. Εφ. Λαρ. 409/2001, σ. 459

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σε περίπτωση αποκλειστικής χρήσης κοινού ακινήτου από ένα εκ των κοινωνιών, οι υ-

πόλοιποι δικαιούνται, έστω κι αν δεν παρεμποδίσθηκαν στη χρήση, ή δεν πρόβαλαν αξίωση σύγκρησης, να απαιτήσουν ανάλογη μερίδα από το όφελος του αποκλειστικά χρησιμοποιήσαντος το επίκοινο, το οποίο, επί αστικού ακινήτου, συνίσταται στη μισθωτική αξία της μερίδας των κοινωνιών, που δεν έκαναν χρήση.

Για το ορισμένο της αγωγής, ο ενάγων κοινωνός δεν απαιτείται να αφαιρέσει τις δαπάνες του κοινού, αλλά ο εναγόμενος, κατ' ένσταση, μπορεί να τις προβάλλει εξειδικευμένα, οπότε, αν μεν έγιναν με απόφαση της πλειοψηφίας, αναζητούνται βάσει της σχέσης κοινωνίας, αν δε χωρίς τέτοια απόφαση, κατά τις δ/ξεις περί διοίκησης αλλότριων ή αδικ. πλουτισμού.

Επί παράνομης και υπαίτιας παρακώλυσης της χρήσης του κοινού, ο κοινωνός δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση, βάσει των περί αδικοπραξιών δ/ξεων, αλλά δεν μπορεί να ζητήσει διαφυγόν κέρδος, λόγω αδυναμίας έγκυρης μίσθωσης του επίκοινου, δίχως την απαιτούμενη πλειοψηφία.

Εκχώρηση της απαίτησης αποζημίωσης κοινωνού κοινού ακινήτου για την αποκλειστική χρήση από άλλο κοινωνό. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

Κοινωνία επί κληρονομίας. Ο συγκληρονόμος θεωρείται ότι νέμεται το πράγμα, ως αντιπρόσωπος των άλλων συγκληρονόμων. Αντιποίηση του μεριδίου των συγκληρονόμων από άλλο συγκληρονόμο γίνεται μόνο με τη γνωστοποίηση ότι νέμεται αποκλειστικά όλο το κοινό πράγμα ή κατά μεγαλύτερο μερίδιο.

Οι επωφελείς δαπάνες, που έγιναν με πρωτοβουλία κοινωνού, αναζητούνται με βάση τον αδικ. πλουτισμό και αφορούν την αξία των υλικών, εφ' όσον επήλθε αύξηση του ακινήτου που σώζεται. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Ο κοινωνός λογίζεται νεμόμενος το κοινό πράγμα σι όνομα και των λοιπών κοινωνών και δεν μπορεί να αντιτάξει κατ' αυτών κτητική ή αποσβεστική παραγραφή, πριν καταστήσει γνωστό σ' αυτούς την απόφασή του να το νέμεται για δικό του λ/σμό. Η αρχή αυτή δεν έχει εφαρμογή στη περίπτωση που ο κληρονομούμενος, προ του θανάτου του, μεταβίβασε το επίδικο ακίνητο με άτυπη σύμβαση σε εκεί-

νον, που έκτοτε το νέμεται για δικό του λ/σμό, δηλαδή σε χρόνο που δεν υπήρχε ακόμη κοινωνία κληρονόμων επί κληρονομιών, η οποία λαμβάνει ύπαρξη από το θάνατο του κληρονομούμενου. Σύμβαση ανάληψης υποχρέωσης διατροφής προσώπου με αντάλλαγμα τη νομή και κατοχή ακινήτου. Χρησικτησία. Εφ. Λαρ. 236/2001, σ. 418

Η απόφαση της πλειοψηφίας, λαμβανόμενη κατά το μέγεθος των μερίδων, περί καθορισμού του προσήκοντος τρόπου τακτικής διοίκησης και εκμετάλλευσης, δεσμεύει και τους κοινωνούς που διαφώνησαν ή μειοψήφισαν. Εκμίσθωση κοινού. Επί αγωγής εξώσης, επειδή δεν νοείται μερική απόδοση του μίσθιου ακινήτου, το αίτημα αγωγής, ασκούμενης από τη πλειοψηφία, θα είναι η απόδοσή του σε όλους τους κοινωνούς-συνεκμισθωτές. Τέτοιο αίτημα θεωρείται υπάρχον στην αγωγή, εφ' όσον η πλειοψηφία των κοινωνών ζητεί την απόδοση του μισθίου σ' αυτούς με την ιδιότητα των αποτελούντων τη πλειοψηφία των κοινωνών. Καταγγελία της μίσθωσης και με την άσκηση αγωγής, από τη πλειοψηφία των συνεκμισθωτών. Εγκυρότητα αυτής, αδιαφόρως αν άλλοι συνεκμισθωτές εισέπρατταν κανονικά το μερίδιό τους επί του μισθώματος, ή ο μισθωτής προέβαινε σε δημόσια κατάθεση του μεριδίου των καταγγειλάντων. Εφ. Λαρ. 295/2001, σ. 432

Ο συγκαινωνός δεν μπορεί να αντιτάξει κατά των λοιπών κοινωνών αποσβεστική ή κτητική παραγραφή, για το όλο ακίνητο, πριν καταστήσει γνωστό σ' αυτούς ότι νέμεται ποσοστό μεγαλύτερο της μερίδας του, ή ολόκληρο το κοινό, αποκλειστικά για δικό του λ/σμό και περάσει από την εν λόγω γνωστοποίηση ο χρόνος της κτητικής παραγραφής η αποσβεστικής προθεσμίας. Δεν απαιτείται τέτοια γνωστοποίηση, όταν οι υπόλοιποι κοινωνοί, έλαβαν με οποιονδήποτε τρόπο γνώση της ως άνω απόφασης και βούλησης του συγκαινωνού για αντιποίηση του κοινού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 124/2001, σ. 489

ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ

Πειθαρχική ποινή κρατουμένου με απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου της φυλακής. Προσφυγή σε 5 μέρες στο δικαστήριο ε-

κτέλεσης ποινών, το οποίο αποφαίνεται αμετάκλητα. Μέχρι τη νομοθετική θέσπιση του δικαστηρίου τούτου, τις αρμοδιότητές του ασκεί το Συμβούλιο Πλημ/κών του τόπου έκτισης της ποινής. Συμβ. Πλημ. Λάρισας 207/2001, σ. 521

ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Απαγόρευση συμβολαίων ή συζήτησης αγωγής, σχετικά με ακίνητα, υπαγόμενα στη διαδικασία κατάρτισης του Εθνικού κτηματολογίου, χωρίς κτηματογραφικό απόσπασμα. Έγγραφο Οργανισμού Κτηματολογίου, σ. 177

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Αρνητική αγωγή. Ασκείται και σε περίπτωση μερικής προσβολής της κυριότητας, που δεν φθάνει μέχρι την ολική απώλεια της νομής, όπως όταν ένας συνιδιοκτήτης ανεγείρει αυθαίρετο κατασκευάσμα σε κοινό οικοπέδο, που έχει υπαχθεί σε κάθετη ιδιοκτησία, εξαντλώντας το συντελεστή δόμησης του άλλου συνιδιοκτήτη. Εφ. Λαρ. 69/2001, σ. 84

Αγροτικών και οικοπεδικών κλήρων με χρησικτησία, εφ' όσον δεν επέρχεται κατάτμηση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 65/2001, σ. 115

Δωρεά ακινήτου παρά μη κυρίου. Η εκ των υστέρων κτήση της κυριότητας παρά του δωρητού (επίκτηση) ισχυροποιεί τη δωρεά. Εφ. Λαρ. 125/2001, σ. 233

Διεκδικητική αγωγή. Ο ισχυρισμός περί ιδίας κυριότητας του εναγομένου με χρησικτησία αποτελεί ένσταση μεν, αν η αγωγή στηρίζεται σε άλλο, παράγωγο τρόπο κτήσης κυριότητας ή και σε πρωτότυπο, εφ' όσον τα προτεινόμενα περιστατικά είναι μεταγενέστερα αυτών της αγωγής, ή ο χρόνος της νομής που περιέχεται σ' αυτά είναι επαρκής για τη συμπλήρωση διπλής χρησικτησίας, άρνηση δε της αγωγής, αν τα περιστατικά αυτά συμπίπτουν ή είναι προγενέστερα εκείνων της αγωγής.

Κοινωνία. Ο συγκαινωνός δεν μπορεί να αντιτάξει κατά των λοιπών κοινωνών αποσβεστική ή κτητική παραγραφή, για το όλο ακίνητο, πριν καταστήσει γνωστό σ' αυτούς ότι νέμεται ποσοστό μεγαλύτερο της μερίδας του, ή ολόκληρο το κοινό, αποκλειστικά για δικό του λ/σμό και περάσει από την εν λόγω γνωστοποίηση ο χρόνος της κτητικής παραγραφής η

αποσβεστικής προθεσμίας. Δεν απαιτείται τέτοια γνωστοποίηση, όταν οι υπόλοιποι κοινωνοί, έλαβαν με οποιονδήποτε τρόπο γνώση της ως άνω απόφασης και βούλησης του συγκοινωνού για αντιποίηση του κοινού

Κατάχρηση δικαιώματος. Δεν αρκεί μόνη η αδράνεια του δικαιούχου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 124/2001, σ. 489

Εχθρικές περιουσίες (ν. 2636/1940). Θεωρούνται και κινητά ή ακίνητα πράγματα, βρισκόμενα στην Ελλάδα που ανήκουν σε εχθρούς. Οι εν λόγω περιουσίες τίθενται αυτοδίκαια υπό τη μεσεγγύηση του Ελληνικού κράτους, δίχως να απαιτείται διοικητική ή δικαστική πράξη, απαγορευόμενης έκτοτε με ποινή ακυρότητας, κάθε διάθεσής τους από τον εχθρό δικαιούχο. Δεν εμποδίζονται όμως τρίτοι-μη εχθροί, να χρησιδεσπώσουν των ως άνω ακινήτων και να αποκτήσουν επ αυτών κυριότητα, ούτε επέρχεται αναστολή ή διακοπή παραγραφής των ενοχικών η εμπραγμάτων αξιώσεων του εχθρού-κυρίου.

20ετής παραγραφή επί διεκδικητικής αγωγής, αρχόμενη από τη κατάληψη του πράγματος από τρίτο. Αναστολή αυτής, αν υπάρχει εμπόδιο εκ λόγων ανώτερης βίας προς άσκηση της αξίωσης, στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής. Στοιχεία για το ορισμένο της ένστασης αυτής.

Κλήρος. Πριν το ν. 431/1968 ο κληρούχος αγροτικής αποκατάστασης θεωρείται καλόπιστος νομέας, έστω κι αν δεν είχε τη κατοχή του παραχωρηθέντος κλήρου, με συνέπεια ο κλήρος αυτός να είναι ανεπίδεκτος χρησικτησίας. Μετά τον ως άνω νόμο δεν θεωρείται πλάσματικά καλόπιστος νομέας, εφ' όσον δεν έχει το κλήρο στη κατοχή του και κωρεί χρησικτησία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 131/2001, σ. 497

Ο χαρακτηρισμός ενός χώρου ως αρχαιολογικού, είναι θεμιτός περιορισμός της ιδιοκτησίας και εκτείνεται στο διηνεκές, άνευ χρονικού περιορισμού, σύμφωνα με τη συσταγματική επιταγή της διαρκούς προστασίας της πολιτιστικής κληρονομίας και δεν συνιστά απαλλοτρίωση, ώστε να έχουν εφαρμογή οι περί αυτής δ/ξεις, σχετικά με την ανάκληση, αλλ υπάρχει ευθεία από το Σύνταγμα αξίωση αποζημίωσης, στη περίπτωση που ο πε-

ριορισμός της ιδιοκτησίας άγει σε παντελή απαγόρευση ανοικοδόμησης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 382/01, σ. 528

ΚΟΚ

Βλ. Αυτοκίνητα - Μέθη - Υπατιότητα.

ΛΑΤΟΜΕΙΟ

Εκμίσθωση κοινοτικού λατομείου αδρανών υλικών. Για το έγκυρο αυτής απαιτείται δημοπρασία και συμβολαιογραφικό έγγραφο, άλλως ακυρότητα αυτής, που δεν θεραπεύεται εκ των υστέρων με σιωπηρή έγκριση. Εφ. Λαρ. 865/2000, σ. 39

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Από τον έχοντα τη διαχείριση αλλότριας περιουσίας. Δικαιώματα και ενστάσεις του δοσίλογου. Περιεχόμενο της λογοδοσίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 102/2001, σ. 320

ΜΑΡΤΥΡΕΣ (ΠολΔικ)

Ημιτελής μαρτυρική κατάθεση εκτιμάται ως δικαστικό τεκμήριο. Εφ. Λαρ. 860/2000, σ. 36

Μόνη η φίλια του μάρτυρα με κάποιο διάδικο δεν αποτελεί λόγο εξαίρεσης, αλλά εκτίμησης. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 59/2001, σ. 317

Ο εκπρόσωπος της εταιρίας είναι εξαιρετέος ως μάρτυρας, αλλά μπορεί να εξετασθεί ενόρκως, κατά την εξέταση των διαδίκων. Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

Ο μεγαλομέτοχος μιας ΑΕ είναι εξαιρετέος μάρτυρας, αλλά μπορεί να εξετασθεί ανωμοτί, ως εκπρόσωπος της ΑΕ. Η ιδιότητα του προέδρου ή μέλους του Δ.Σ της ΑΕ, από μόνη της δεν συνιστά λόγω εξαίρεσης, ως μάρτυρα.

Ο πτωχός δεν εξαιρείται από μάρτυρας σε πολιτική δίκη, ούτε, μετά τα ΠΔ 650/74 και 353/93 περί εκλογικής νομοθεσίας στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

ΜΕΘΗ

Ο έλεγχος και η βεβαίωση της μέθης του οδηγού αυ/του γίνεται από συνεργείο 2 τουλάχιστον αστυνομικών, εκ των οποίων ο ένας είναι ανακριτικός υπάλληλος. Τριμ. Εφ. Λαρ. 970/2000, σ. 143

ΜΕΣΙΤΗΣ

Αστικών συμβάσεων. Για την άσκηση του επαγγέλματος χρειάζεται η συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων και η εγγραφή στο οικείο επιμελητήριο, άλλως η συμφωνία για καταβολή μεσιτικής αμοιβής σε πρόσωπο, που δεν πληροί τα παραπάνω, είναι άκυρη. Εφ. Λαρ. 136/2001, σ. 236

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Βλ. Επιχείρηση

ΜΙΣΘΩΣΗ

Επί κοινού πράγματος, για την έγκυρη μίσθωση απαιτείται πλειοψηφία των κοινών. Εφ. Λαρ. 121/2001, σ. 229

Σε περίπτωση μεταβίβασης του μισθίου από τον εκμισθωτή σε τρίτο, κατά ψιλή κυριότητα και παρακράτηση της επικαρπίας από τον εκμισθωτή, μετά το θάνατο του τελευταίου η επικαρπία αποσβέννυται εκ του νόμου, εφ' όσον δεν ορίζεται αλλιώς στο συμβόλαιο και ο ψιλός κύριος αποκτά τη πλήρη κυριότητα και υπεισέρχεται αυτοδίκαια στη μισθωτική σχέση, στη θέση του εκμισθωτή, νομιμοποιούμενος ενεργητικά σε άσκηση μισθωτικής αγωγής, δίχως να χρειάζεται επίκληση αποδοχής κληρονομίας και μεταγραφής της, ούτε προσκόμιση πιστοποιητικού περί υποβολής δήλωσης φόρου κληρονομίας, αφού δεν υπεισέρχεται ως κληρονόμος του εκμισθωτή.

Αποζημίωση για φθορές και μεταβολές του μισθίου, μη οφειλόμενες στη συμφωνηθείσα χρήση. Έννοια αυτών. Τέτοιες είναι, ως εκ της έκτασης και του είδους, οι έντονες αλλοιώσεις και διαφοροποιήσεις των ελαιοχρωμάτων, η καταστροφή και οι αλλοιώσεις της επιφανείας των επιχρισμάτων, η κατάργηση των τουαλετών και η αφαίρεση των ειδών υγιεινής. Εφ. Λαρ. 276/2001, σ. 428

6μηνη παραγραφή για αξιώσεις του μισθωτή για δαπάνες στο μίσθιο. Παραγραφή εν επιδικία, αν μεταξύ δύο διαδικαστικών πράξεων παρέλθει χρόνος μείζων της βραχυπρόθεσμης εξάμηνης παραγραφής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 169/2001, σ. 504

ΜΙΣΘΩΣΗ ΑΓΡΟΥ

(βλ. Αγρομίσθωση).

ΜΙΣΘΩΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τέτοια είναι πρόκληση λογιστού, για οργάνωση του λογιστηρίου ΑΕ, δίχως να υπάρχει έλεγχος και εποπτεία της ΑΕ, ως προς το χρόνο, τόπο και τρόπο παροχής των λογιστικών υπηρεσιών. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ

Η επιδίκαση αποζημίωσης στο μισθωτή της άυλης εμπορικής αξίας αφορά: α) τις μισθώσεις που έληγαν, κατά τις δ/ξεις του άρθρου 5 παρ. 1 εδ. α, β και γ του ν. 2042/92, λόγω συμπλήρωσης ορισμένης χρονικής διάρκειας (12ετία, 20ετία, 30ετία), β) τις μισθώσεις που κατ' άρθρο 5 παρ. 3 του ν. 2042/92, έληγαν μέχρι 31.8.1997, λόγω παρέλευσης έως τότε του συμβατικού ή νόμιμου χρόνου της μίσθωσης, οι οποίες και παρατάθηκαν αυτοδίκαια μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Δεν καταβάλλεται άυλη εμπορική αξία για μισθώσεις, οι οποίες επιβιώνουν της 31.8.1997 και λύνονται, λόγω του συμβατικού τους χρόνου, μετά την ημερομηνία αυτή. Εφ. Λαρ. 889/2000, σ. 54

Αναπροσαρμογή. Δείκτης τιμών καταναλωτή της ΕΣΥΕ μηνών Φεβρουαρίου - Μαρτίου 2001. Έγγραφα Γ.Γ ΕΣΥΕ Υπ. Οικον., σ. 178, Μηνών Απριλίου, Μαΐου, Ιουνίου 2001, σ. 387

Αν η χρήση του μισθίου εξαρτάται από προηγούμενη άδεια Αρχής, υπόχρεος να επιμεληθεί για την έκδοσή της, είναι ο εκμισθωτής. Οι δ/ξεις περί ευθύνης του εκμισθωτή για κάθε είδους ελαττώματα, είναι ενδοτικού δικαίου και επιτρέπεται ο αποκλεισμός ή περιορισμός της ευθύνης του εκμισθωτή, εκτός αν ο τελευταίος αποσιώπησε με δόλο το ελάττωμα, οπότε είναι άκυρη η σχετική συμφωνία.

Δικαίωμα του μισθωτή για μείωση ή μη καταβολή του μισθώματος, επί ελαττώματος κατά το χρόνο παράδοσης του μισθίου. Εάν το ελάττωμα εμφανίστηκε ή η συμφωνημένη ιδιότητα εξέλιπε, μετά τη συνομολόγηση της μίσθωσης, από υπαιτιότητα του εκμισθωτή, ο μισθωτής, αντί για τα παραπάνω δικαιώματα, έχει αξίωση αποζημίωσης για μη εκτέλεση της σύμβασης Το ίδιο δικαίωμα υφίσταται, κι αν ο εκμισθωτής, δεν ήταν υπαίτιος, αλλά κατέστη

υπερήμερος με όχληση του μισθωτή, ως προς την άρση του ελαττώματος.

Άρση ευθύνης του εκμισθωτή, εφ' όσον ο μισθωτής γνώριζε, κατά τη σύναψη της μίσθωσης, το πραγματικό ελάττωμα ή την έλλειψη της συμφωνημένης ιδιότητας, ή παρέλαβε ανεπιφύλακτα το μίσθιο, εν γνώσει των ελαττωμάτων.

Μίσθωση για χρήση κέντρου διασκέδασης. Αδυναμία έκδοσης αδείας λειτουργίας. Ανυπαπίτητα εκμισθωτού, λόγω γνώσης του μισθωτή, κατά τη συνομολόγηση της μίσθωσης και ανεπιφύλακτη παραλαβής του μισθίου. Εφ. Λαρ. 102/2001, σ. 213

Η καταγγελία από το μισθωτή γίνεται μετά πάροδο 2ετίας, με έγγραφο συστατικό τύπου και δημιουργεί υποχρέωση του μισθωτή για καταβολή αποζημίωσης κατ' αποκοπή εκ 4 μηνιαίων μισθωμάτων, ανεξάρτητα του αν ο εκμισθωτής ζημιώθηκε ή όχι από τη καταγγελία. Στο ποσό της αποζημίωσης δεν υπολογίζεται χαρτόσημο. Η καταβολή της αποζημίωσης δεν απαιτείται να γίνει συγχρόνως με την επέλευση των αποτελεσμάτων της καταγγελίας.

Εγγύηση για τη τήρηση των όρων της μίσθωσης και κατάπτωση αυτής, αν ο μισθωτής παραβιάσει κάποιο συμβατικό όρο. Συμφωνία περί αναπροσαρμογής αυτής, ανάλογα με την εκάστοτε αναπροσαρμογή του μισθώματος. Παραβίαση του όρου αυτού από το μισθωτή, με συνέπεια τη κατάπτωση της εγγύησης.

Συμβατικός αποκλεισμός του συμψηφισμού αυτής με τα μισθώματα. Εφ. Λαρ. 286/2001, σ. 283

Χειμερινών και θερινών κινηματογράφων. Παραταση και αυτοδίκαιη λήξη μέχρι 30.12.00. Ανακοπή εκτέλεσης κατ' αποφάσεων, που δεν έχουν εκτελεσθεί.

Κατάχρηση δικαιώματος. Δεν συνιστά η αποκατάσταση της στέγης μισθίου κινηματογράφου, που έγινε προς αποτροπή ευδοκίμησης αγωγής των εκμισθωτών περί λύσης της μίσθωσης, συνεπεία βλαβών του μισθίου, που οι εκμισθωτές θεωρούσαν ως καταστροφή τούτου.

Αγωγικό αίτημα απόδοσης του μισθίου σε ορισμένο χρονικό σημείο. Σ αυτό εμπεριέχεται και έλασσον για απόδοση του μισθίου σε

απώτερο χρονικό σημείο. Εφ. Λαρ. 228/2001, σ. 415

Συνεκμίσθωση κοινού ακινήτου. Η απόφαση της πλειοψηφίας, δεσμεύει και τους κοινωνούς που διαφώνησαν ή μειοψήφισαν. Επί αγωγής εξώσης, ακούμενης από τη πλειοψηφία το αίτημα θα είναι η απόδοσή του σε όλους τους συνεκμισθωτές. Τέτοιο αίτημα θεωρείται υπάρχον στην αγωγή, εφ' όσον η πλειοψηφία των κοινωνών ζητεί την απόδοση του μισθίου σ' αυτούς με την ιδιότητα των αποτελούντων τη πλειοψηφία των κοινωνών.

Λήξη επαγγελματικής μίσθωσης, λόγω 20ετίας, η οποία δεν απαιτείται να συμπληρωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2041/92 (4.5.1992), αλλά, δύναμει του άρθρου 2 του ν. 2235/94, μπορεί να συμπληρωθεί μέχρι την 31.8.1996. Για τη συμπλήρωση της 20ετίας συνυπολογίζεται ο χρόνος των διαδοχικών παρατάσεων, ανανεώσεων και διαδοχικών νέων αυτοτελών μισθώσεων, που προηγήθηκαν.

Εάν, μετά τη συμπλήρωση της 20ετίας, ο μισθωτής παραμείνει στο μίσθιο, η μίσθωση μετατρέπεται σε αορίστου χρόνου και μπορεί να καταγγελθεί από τον εκμισθωτή.

Εκποίηση μισθίου. Υπεισέλευση του νέου κτήτορα στη μισθωτική σχέση, απευθείας από το νόμο., χωρίς τις διακρίσεις των άρθρων 614 και 615 ΑΚ, που δεν εφαρμόζονται στις επαγγελματικές μισθώσεις.

Καταγγελία της μίσθωσης και με την άσκηση αγωγής, από τη πλειοψηφία των συνεκμισθωτών. Εγκυρότητα αυτής, αδιαφόρως αν άλλοι συνεκμισθωτές εισέπρατταν κανονικά το μερίδιό τους επί του μισθώματος, ή ο μισθωτής προέβαινε σε δημόσια κατάθεση του μεριδίου των καταγγειλάντων.

Κατάχρηση δικαιώματος. Δεν συνιστά η δυσκολία ανεύρεσης νέου μισθίου και η οικονομική βλάβη του μισθωτού,. Εφ. Λαρ. 295/2001, σ. 432

Αναπροσαρμογή μισθώματος, κατ' άρθρο 288 ΑΚ. Προϋποθέσεις. Η δ/ξη του 388 ΑΚ είναι ειδική έναντι του 288 ΑΚ.

Σώρευση αξιώσεων. Νομίμως σωρεύεται στο αυτό δικόγραφο διαπλαστική αγωγή αναπροσαρμογής μισθώματος, κατ' άρθρο 288 ΑΚ και καταψηφιστική τοιαύτη για καταβολή της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ του υπό

αναπροσαρμογή-καταβαλλομένου μισθώματος και εκείνου που θα προκύψει με την αιτούμενη αναπροσαρμογή, από την άσκηση της αγωγής μέχρι τη τελεσιδικία της διαπλαστικής απόφασης αναπροσαρμογής.

Τόκοι. Επί αναπροσαρμογής μισθώματος, το χρέος του μισθωτού εκ της διαφοράς αναπροσαρμογής, καθίσταται ληξιπρόθεσμο από τη τελεσιδικία της διαπλαστικής απόφασης αναπροσαρμογής και δεν οφείλονται τόκοι από την επίδοση της αγωγής, έστω κι αν σωρεύεται παραδεκτά και καταψηφιστική αγωγή. Εφ. Λαρ. 407/2001, σ. 457

Μίσθωση εμπορική. Αναπροσαρμογή, κατ άρθρο 7 ΠΔ 34/1995 περί εμπορικών μισθώσεων. Τρόπος και συντελεστές καθορισμού αναπροσαρμογής.

Από την ισχύ του ν. 2041/1992 καθιερώνεται σύστημα αυτόματης μεταβολής του μισθώματος, με βάση αντικειμενικά κριτήρια, που καθορίζει ο νόμος και δεν συγκρατείται πλέον αγωγή δικαστικής διάπλασης της αναπροσαρμογής, επιτρεπόμενης μόνο αναγνωριστικής αγωγής, εφ όσον υπάρχει αμφισβήτηση των συντελεστών υπολογισμού του μισθώματος, ή καταψηφιστικής αγωγής για τη καταβολή του αυτομάτως καθοριζομένου μισθώματος.

Καταγγελία. Μετά τη περιέλευσή της στο μισθωτή, δεν μπορεί να ανατραπεί, ούτε με συμφωνία των μερών, τυχόν δε συμφωνία ανάκλησης της καταγγελίας επέχει ισχύ νέας σύμβασης, με τους όρους της παλιάς, εφ όσον δεν τροποποιείται.

Μεταβίβαση του μισθίου και εκχώρηση στον αγοραστή από το πωλητή - εκμισθωτή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων εκ της υφιστάμενης μισθωτικής σύμβασης, στην οποία υπεισέρχεται ο αγοραστής. Δεν είναι δυνατή η εκχώρηση της προ της μεταβίβασης ασκηθείσας μισθωτικής αγωγής ή του ασκηθέντος ενδίκου μέσου από τον πωλητή, αλλά η δίκη συνεχίζεται, χωρίς να διακοπεί, με τη συμμετοχή των αρχικών διαδίκων. Εφ. Λαρ. 553/2001, σ. 480

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

Μικτή σύμβαση (έργου-πώληση). Στην αγωγή καταβολής της αμοιβής του εργολάβου,

πρέπει να εκτίθεται ποια είναι η αμοιβή κατά μονάδα εργασίας και ποιες εργασίες εκτελέσθηκαν, μόνο αν η αμοιβή έχει συμφωνηθεί κατά μονάδα εργασιών.

Η δήλωση τρίτου “θα τα πληρώσω”, αποτελεί πρόταση για κατάρτιση σωρευτικής αναδοχής χρέους και δεν νομιμοποιεί τον δηλούμενο, παθητικά από τη σύμβαση μίσθωσης έργου. Εφ. Λαρ. 49/2001, σ. 78

Αν το έργο έχει επουσιώδη ή ουσιώδη ελαττώματα, ή λείπουν συμφωνηθείσες ιδιότητες, ο εργοδότης δεν έχει την ένσταση της μη εκπλήρωσης της σύμβασης (374 ΑΚ), αλλά μόνον τα περιοριστικά δικαιώματα που προβλέπουν οι ειδικές δ/ξεις (688-690 ΑΚ). Το δικαίωμα αναστροφής της σύμβασης έργου ή της μείωσης της αμοιβής, μπορεί να ασκηθεί και με ένσταση, αλλά πρέπει να καθορίζεται ποιο συγκεκριμένο δικαίωμα ασκείται. Στη μίσθωση έργου δεν εφαρμόζεται το 542 ΑΚ, που παρέχει εξουσία στο Δικαστήριο, αντί για αναστροφή να προβεί αυτεπάγγελτα σε μείωση αμοιβής.

Η αγωγή αποζημίωσης για ελλείψεις του έργου απαιτεί υπαιτιότητα του εργολάβου.

Αν δεν ασκηθούν τα ως άνω ειδικά δικαιώματα του εργοδότη, αυτός δεν μπορεί να αρνηθεί τη καταβολή της εργολαβικής αμοιβής. Εφ. Λαρ. 118/2001, σ. 218

Στις οικοδομικές εργασίες, εργοδότης είναι τόσο ο κύριος του έργου, όσο και ο αναλαβών την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών. Ο εργολάβος ανέγερσης οικοδομής δεν θεωρείται προστηθείς από τον εργοδότη - κύριο του έργου (πλασματικό εργοδότη), ο οποίος είναι ανεύθυνος για πταίσματα του εργολάβου, εκτός αν έχει επιφυλάξει στον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη του έργου.

Υποχρεώσεις εργολάβου για λήψη μέτρων ασφαλείας. Υπαιτιότητα εργολάβου. Πραγματικά περιστατικά. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240

Σύμβαση ανέγερσης οικοδομής με αντιπαροχή. Η ευθύνη του εργολάβου για ελαττώματα και ελλείψεις του έργου και τα δικαιώματα του δικαιούχου οικοπεδούχου, κρίνονται σύμφωνα με τις ειδικές δ/ξεις της σύμβασης έργου. Αναστροφή σύμβασης δεν νοείται επί ανέγερσης οικοδομής με αντιπαροχή.

Πολ. Πρωτ. Λαρ. 4/2001, σ. 300

Αντιπαροχή. Το δικαίωμα υπαναχώρησης του οικοπεδούχου μπορεί να προβλεφθεί στη σύμβαση και υπό διαφορετικές προϋποθέσεις, λόγω του ενδοτικού χαρακτήρα του 686 εδ.α ΑΚ. Συμβατικός καθορισμός των προϋποθέσεων υπαναχώρησης με κριτήριο την υπαιτιότητα του εργολάβου για τη καθυστέρηση έκδοσης της οικοδομικής άδειας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 59/2001, σ. 317

Υπαναχώρηση εργοδότη σε περίπτωση υπερημερίας εργολάβου και αναζήτηση αποζημίωσης, κατ'εύλογη κρίση. Έννοια της αποζημίωσης αυτής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη πραγματική ζημία του δανειστή. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 110/2001, σ. 323

Εργολαβική αμοιβή. Απαγόρευση κατάσχεσης αυτής σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και ένα μήνα μετά τη περάτωσή του. Μον. Πρωτ. Λαρ. 440/2001 (Ασφ), σ. 364

Τέτοια είναι και η ανάθεση τεχνικο-οικονομικής μελέτης για την υπαγωγή επιχείρησης στις αναπτυξιακές επενδύσεις. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

ΜΙΣΘΩΣΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

Βλ. Λατομείο.

ΜΙΣΘΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ

Αυτ/του από εργοδότη επιχείρηση για τη χρησιμοποίησή του για τις ανάγκες στελεχών της. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 20/2001, σ. 312

ΝΟΜΗ

Πλασματική νομή επί κληρουχικών ακινήτων. Απαγόρευση κατάτμησης. Χρησικτησία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 65/2001, σ. 115

Κλήρος. Πλασματική νομή. Ο κληρούχος, από τη παράδοση του κλήρου, θεωρείται καλόπιστος νομέας, έστω κι αν δεν τον κατέχει. Η προστασία του κληρούχου επεκτείνεται και στους κληρονόμους του.

Αναδιανομή (αναδασμός). Δεν μεταβάλλει τη κληρουχική ιδιότητα του ακινήτου, αλλά τη θέση του. Η απόκτηση της νομής στα νέα ακίνητα γίνεται αυτοδίκαια με την εγγραφή του δικαιούχου στο πρόχειρο κτηματολογικό πίνακα. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Ο νόμιμος κάτοχος πράγματος προστα-

τεύεται έναντι τρίτων με τις περί νομής δ/ξεις. Χρηματοδοτική μίσθωση αυτ/του από εργοδότη επιχείρηση για τη χρησιμοποίησή του για τις ανάγκες στελεχών της. Άρνηση του τελευταίου να αποδώσει τη κατοχή του αυτ/του στην εργοδοτή του.

Παραγραφή των εκ της νομής αξιώσεων ενιαύσια. Διακοπή με έγερση τακτικής αγωγής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 20/2001, σ. 312

Οιονεί νομή άντλησης ύδατος από γεώτρηση. Η περί αυτής μεταβιβαστική συμφωνία είναι άτυπη. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 154/2001, σ. 325

Κλήρος. Πριν το ν. 431/1968 ο κληρούχος αγροτικής αποκατάστασης θεωρείται καλόπιστος νομέας, έστω κι αν ακόμη δεν είχε τη κατοχή του παρακληθέντος κλήρου, με συνέπεια ο κλήρος αυτός να είναι ανεπίδεκτος χρησικτησίας. Μετά τον ως άνω νόμο δεν θεωρείται πλασματικά καλόπιστος νομέας, εφ'όσον δεν έχει το κλήρο στη κατοχή του και χωρεί χρησικτησία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 131/2001, σ. 497

Οιονεί νομή επικαρπωτή. Επί προσβολής της ο επικαρπωτής έχει κατά τρίτων τις περί προσβολής της νομής αξιώσεις και αγωγές. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 220/2001, σ. 513

ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ

Βλ. Κληρονομία.

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ (ΔιοικΔικ)

Ανακοπή κατά ατομικής ειδοποίησης. Νομιμοποιείται παθητικά όχι μόνο ο Προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ, αλλά και ο Υπουργός, στον οποίο υπάγεται το όργανο που εξέδωσε τη καταλογιστική πράξη. Διοικ. Εφ. Λαρ. 468/2000, σ. 166

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Διοικ)

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ (ΠολΔικ)

Ενεργητική. Σε ασφαλιστική σύμβαση μεταφοράς, ο τρίτος δεν αποκτά άμεσο δικαίωμα κατά του ασφαλιστή και δεν μπορεί ευθέως να τον ενάγει, όταν ο αναλαμβάνόμενος από τον ασφαλιστή κίνδυνος συνίσταται στην ευθύνη του προς αποζημίωση τρίτου, μη μετέχοντος στη σύμβαση της ασφάλισης, εκτός αν αυτό προβλέπεται στο νόμο, τη σύμβαση ή

προκύπτει από τη φύση και τον σκοπό αυτής. Εφ. Λαρ. 827/2000, σ. 25

Παθητική. Η δήλωση τρίτου μη συμβληθέντος ότι "θα πληρώσει" το χρέος του οφειλέτη, αποτελεί πρόταση για κατάρτιση σωρευτικής αναδοχής χρέους και δεν νομιμοποιεί παθητικά τον δηλούντα έναντι του δανειστή. Εφ. Λαρ. 49/2001, σ. 78

Ένωση προσώπων. Δεν αποκτά νομική προσωπικότητα, ούτε είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, μπορεί, όμως, δικονομικά να είναι διάδικος. Εφ. Λαρ. 118/2001, σ. 218

Η εκ της οροφοκτησίας αγωγής, στρεφόμενη κατά μισθωτού, είναι απορριπτέα για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 145/2001, σ. 349

ΝΟΜΙΣΜΑ

Ακυρότητα συμβατικής ρήτρας για συνολόγηση υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα ή συναλλάγμα στην ημεδαπή, εξαιρέσει των δανείων που αφορούν τη χρηματοδότηση του εισαγωγικού εμπορίου. Η άνω απαγόρευση ισχύει μόνο για τις εσωτερικές συναλλαγές και δεν εκτείνεται στις εξωτερικές ή διεθνείς, στις οποίες ο δανειστής αναζητά το ισότιμο σε δραχμές του αλλοδαπού νομίσματος κατά την επίσημη τιμή του κατά την ημέρα της πληρωμής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

ΟΓΑ

Βλ.. Συντάξεις.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Κρατικές ενισχύσεις της οικονομίας και έννομη τάξη. Μελ. σ. 187

ΟΜΟΔΙΚΙΑ (ΠολΔικ)

Δεν δημιουργείται αναγκαστική ομοδικία στην ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης δανειστών. Εφ. Λαρ. 6/2001, σ. 59

Αναγκαστική ομοδικία ανάμεσα στους καθ' ων η τριτανακοπή κατά της εκτέλεσης. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 65/2001, σ. 115

Απλή. Η έφεση απευθύνεται κατά των πρωτοδικών αντιδίκων και όχι και κατά των απλών ομοδίκων του, εκτός αν η εκκαλούμενη περιέχει επιβλαθή δ/ξη σε βάρος του εκκα-

λούντα και υπέρ των απλών ομοδίκων του. Εφ. Λαρ. 93/2001, σ. 200

Επί αγωγής δανειστού κατά πρωτοφειλέτη και εγγυητή, υπάρχει αναγκαστική ομοδικία των εναγομένων ως προς το μέρος της δίκης που αναφέρεται στην ύπαρξη του χρέους. Αν ασκηθεί έφεση από ένα αναγκαίο ομοδικο, θεωρούνται από το νόμο, ως ασκήσαντες αυτό και οι λοιποί ομοδικοί, παρ' ότι αδράνησαν, έστω κι αν έχει παρέλθει ως προς αυτούς, η προθεσμία του ένδικου μέσου, αλλά κατά τη συζήτηση πρέπει να καλούνται, με ποινή απαραδέκτου, και οι μη εκκαλέσαντες αναγκαίοι ομοδικοί. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 3/2001, σ. 298

Αναγκαστική ομοδικία σε δίκη διάρρηξης δικαιοπραξίας, ως καταδολιευτικής, ανάμεσα στον οφειλέτη και στο τρίτο, προς τον οποίο έγινε η μεταβίβαση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 33/2001, σ. 316

Επί τριτανακοπής κατά εκτέλεσης αναγκαστική ομοδικία μεταξύ επισπεύδοντος δανειστού και οφειλέτου-καθ' ου η εκτέλεση. Πολ. Πρωτ. 125/01, σ. 496

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Χορήγηση στεγαστικών δανείων για ανέγερση, αγορά ή αποπεράτωση κατοικίας. Απαγορεύεται και είναι άκυρη κάθε διάθεση του ακινήτου, οποιαδήποτε εμπράγματη επιβάρυνση και η κατάσχεση αυτού, πριν από την εξόφληση του δανείου και επί δεκαετία από τη λήψη του.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η εγγραφή μεταγενέστερης υποθήκης υπέρ του πωλητού του ακινήτου, για ασφάλιση του πιστωθέντος τιμήματος. Η ως άνω απαγόρευση δεν θίγει τις προϋπάρχουσες του δανείου εμπράγματα ασφάλειες.

Απαγόρευση και ακυρότητα κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτων, αγορασθέντων η κατασκευασθέντων με δάνεια από στεγαστικούς φορείς. Εφ. Λαρ. 88/2001, σ. 100

Για τη παραχώρηση εργατικής κατοικίας απαιτείται να μην έχει ο ενδιαφερόμενος ή τα προσπατευόμενα μέλη της οικογενείας του κατοικία, ή, άλλο περιουσιακό στοιχείο, με την εκποίηση του οποίου θα μπορούσε να αποκτηθεί κατοικία, δυνάμενη να καλύψει τις

στεγαστικές ανάγκες του δικαιούχου και της οικογενείας του. Διοικ. Εφ. Λαρ. 128/2001, σ. 171

Χορήγηση στεγαστικών δανείων για ανέγερση, αγορά ή αποπεράτωση κατοικίας. Απαγορεύεται και είναι άκυρη κάθε εκούσια και αναγκαστική διάθεση του ακινήτου. Απαγόρευση και απόλυτη ακυρότητα κατάσχεσης και πλειστηριασμού ακινήτων, αγορασθέντων ή κατασκευασθέντων με δάνεια από στεγαστικούς φορείς.

Εκτέλεση. Ανακοπή κατά του πλειστηριασμού, ο οποίος συνιστά ιδιόρρυθμη εκπομπική του ακινήτου δικαιοπραξία. Αν δεν ασκηθεί εμπρόθεσμη ανακοπή, κατά της εκτέλεσης τέτοιου ακινήτου, ο πλειστηριασμός είναι έγκυρος, ως διαδικαστική πράξη, αλλά δεν μεταβιβάζει τη κυριότητα. Εφ. Λαρ. 572/2001, σ. 486

ΟΡΟΦΟΚΤΗΣΙΑ

Η αυτοΐα διανομή οικοπέδου με σύσταση οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας προϋποθέτει την ύπαρξη οικοδομής ή τουλάχιστον δύο αυτοτελών κτισμάτων αντίστοιχα. Εφ. Λαρ. 840/2000, σ. 32

Κάθετη. Μετά το ν. 2052/92, η κάθετη ιδιοκτησία εφαρμόζεται περιοριστικά εντός σχεδίων πόλης, ή μέσα στα όρια οικισμών, που υπάρχουν πριν το 1923, ή μέσα στα όρια οικισμών με πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων. Ακυρότητα σύστασης κάθετης ιδιοκτησίας σε αγροτεμάχια, που δεν πληρούν τους άνω όρους.

Αρμοδιότητα. Στην εξαιρετική αρμοδιότητα του Μον. Πρωτ. υπάγονται οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες, από τη σχέση της κάθετης ιδιοκτησίας, όταν αυτές έχουν ως αντικείμενο την ερμηνεία της πράξης σύστασης κάθετης ιδιοκτησίας ή την αναγνώριση ακυρότητάς της, ή τη κατεδάφιση του κατασκευάσματος, που έγινε καθ υπέρβαση του συντελεστή δόμησης, ή την αποζημίωση. Στοιχεία για το ορισμένο της αγωγής. Εφ. Λαρ. 69/2001, σ. 84

Κοινόχρηστα πολυκατοικίας. Υποχρέωση συνεισφοράς έχει ο κύριος της οριζόντιας ιδιοκτησίας, ακόμη κι αν έχει εκμισθωθεί σε τρίτο. Όταν από τη σύμβαση μίσθωσης προ-

κύπτει υποχρέωση του μισθωτή για συμμετοχή στις κοινόχρηστες δαπάνες, η σχετική ρήτρα ισχύει ως σύμβαση υπέρ τρίτων, αλλά, κατά αρχή, δεν γεννάται δικαίωμα υπέρ τούτων όπως στραφούν απ ευθείας κατά του υποσχεθέντος μισθωτή, εκτός αν από τη σχετική συμφωνία οφειλέτη -εκμισθωτή διαμερίσματος και μισθωτή προκύπτει σαφώς, ότι επιδιώχθηκε η προσπόριση στο δανειστή (συνιδιοκτήτες πολυκατοικίας) άμεσου δικαιώματος να απαιτήσει την οφειλόμενη παροχή από το μισθωτή, οπότε πρόκειται για γνήσια υπέρ τρίτου σύμβαση, η οποία έχει την έννοια σωρευτικής αναδοχής χρέους.

Στοιχεία για το ορισμένο αγωγής αναζήτησης των κοινόχρηστων δαπανών.

Υποχρέωση ιδιοκτήτου προς συμμετοχή στις δαπάνες κεντρικής θέρμανσης, βάσει του κανονισμού πολυκατοικίας, ο οποίος απαγόρευε την αφαίρεση θερμαντικών σωμάτων, προβλέποντας μόνο μειωμένη συμμετοχή στις δαπάνες θέρμανσης, για ακατοίκητα διαμερίσματα, υπό προϋποθέσεις, που δεν τηρήθηκαν.

Διαχειριστής πολυκατοικίας, εκλεγείς με απόφαση της ΓΣ, η οποία δεν προσβλήθηκε εντός 6μήνου. Ενεργητική νομιμοποίηση του εν λόγω διαχειριστή για άσκηση αγωγής. Εφ. Λαρ. 287/2001, σ. 287

Διάδικοι στις εξ οροφοκτησίας διαφορές της ειδικής διαδικασίας είναι μόνο ιδιοκτήτες οριζόντιων ιδιοκτησιών και όχι τρίτοι. Για το ορισμένο της αγωγής πρέπει να αναφέρεται ότι οι διάδικοι τυγχάνουν κύριοι αυτοτελών ιδιοκτησιών.

Διαρρύθμιση ιδιοκτησίας με μετατόπιση της κουζίνας και τοποθέτηση αεραγωγού δίπλα σε βεράντα όμορης ιδιοκτησίας. Αγωγή εκ της οροφοκτησίας, στρεφόμενη κατά μισθωτού, είναι απορριπτέα για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης. Κατά του τρίτου, μη ιδιοκτήτου, συντρέχει αρνητική αγωγή ή διατάραξη νομής. Οι εξ οροφοκτησίας αγωγές δεν είναι εγγραπτέες στα βιβλία διεκδικήσεων. Μον. Πρωτ. Λαρ. 145/2001, σ. 349

ΟΣΕ

Αποτελεί ν.π.ιδ.δ και καθολικό διάδοχο του δ.δ προσώπου των ΣΕΚ. Οι υπάλληλοι

των ΣΕΚ ήταν δημόσιοι υπάλληλοι, μη ευθυνόμενοι απέναντι στους τρίτους για αδικπρακτική συμπεριφορά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους από δόλο ή βαριά αμέλεια. Αντίθετα οι υπάλληλοι του ΟΣΕ δεν έχουν το προνόμιο αυτό των υπαλλήλων των ΣΕΚ και η ευθύνη τους έναντι των τρίτων ρυθμίζεται από τις περί πρόσπισης δ/ξεις.

Διάταξη ΚΥΑ περί Γενικού κανονισμού προσωπικού του ΟΣΕ, κατά την οποία το προσωπικό δεν έχει αστική ευθύνη έναντι των τρίτων, είναι ανίσχυρη, ως εκδοθείσα χωρίς νομοθετική εξουσιοδότηση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

ΟΤΑ

Εκποίηση από ΟΤΑ οικοπέδων τους με διαλυτικό όρο ανέγερσης οικοδομής εντός 5ετίας. Οι υποχρεώσεις του αγοραστή, που απορρέουν από τη σχέση παραχώρησης δεσμεύουν τους κληρονόμους του. Σε περίπτωση μη ανέγερσης οικοδομής εντός 5ετίας επέρχεται απόλυτη ακυρότητα και ανατροπή τόσο της αρχικής πράξης παραχώρησης του οικοπέδου, όσο και κάθε μεταγενέστερης εκποιτικής σύμβασης ή εμπράγματης επιβάρυνσης του.

Η διεκδίκηση του κοινοτικού ακινήτου από τους ΟΤΑ δεν συνιστά κατάχρηση δικαιώματος διότι αποτελεί συγχρόνως και νόμιμη υποχρέωση δημοσίου δικαίου προς προστασία της περιουσίας τους. Εφ. Λαρ. 187/2001, σ. 257

Δωρεά υπό τρόπο ακινήτου από ΟΤΑ με απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού. Αν δεν εκπληρωθεί εμπρόθεσμα ο σκοπός της δωρεάς, η σύμβαση λύεται και η κυριότητα επανέρχεται αυτοδίκαια στον ΟΤΑ, αφού προηγουμένα μεταγραφεί η περί ανάκλησης απόφασης του συμβουλίου και ασκείται διεκδικητική αγωγή.

Αν όμως δεν έχει μεταγραφεί η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου περί ανάκλησης της δωρεάς, τότε ασκείται η αγωγή για κατάκληση σε δήλωση βούλησης.

Αρνηση εκτέλεσης του τρόπου, λόγω του ότι η αξία του δωρηθέντος οικοπέδου δεν καλύπτει την δαπάνη ανέγερσης επ αυτού κτιρίου. Υποχρέωση του δωρεοδόχου σε μερική εκπλήρωση του τρόπου, μέχρι του σημείου

που η αξία του δωρηθέντος επαρκεί για τη κάλυψη της δαπάνης εκτέλεσης του τρόπου και δικαίωμα άρνησης ολοκλήρωσης του τρόπου για το υπόλοιπο μέρος. Εφ. Λαρ. 361/2001, σ. 450

ΠΑΙΓΝΙΑ

Ζητήματα από την εφαρμογή των περί παιγνίων δ/ξεων των ν. 2515/97 και 2753/99 (Μελ), σ. 183

Για την επιβολή προστίμου σε περίπτωση εγκατάστασης και λειτουργίας τεχνικών παιγνίων, χωρίς άδεια ή καθ υπέρβαση της, ή χωρίς επικόλληση του σήματος, απαιτείται όπως προηγουμένα έχει γίνει ο χαρακτηρισμός τους ως τεχνικών με απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξης, δημοσιευμένη στο ΦΕΚ. Διοικ. Εφ. Λαρ. 421/2001, σ. 530

ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ

Ουσιαστικά απόρρητο δεν είναι οποιοδήποτε γεγονός ή έγγραφο, που αφορά την υπηρεσία, αλλά μόνο εκείνο το οποίο, ως εκ της ειδικής του φύσης πρέπει να τηρείται μυστικό και η γνωστοποίηση σε άλλον, εκτός του κύκλου των αρμοδίων προσώπων, προξενεί κίνδυνο σε συγκεκριμένα και σοβαρά συμφέροντα του Δημοσίου.

Τελείται το αδίκημα όταν η γνωστοποίηση γίνεται, κατά παράβαση του υπό του εδ. α', 1ης παρ. του άρθρου 26 του ν. 2683/99 προβλεπόμενου στενότερου καθήκοντος και όχι όταν παραβιάζεται το ευρύτερο καθήκον του β' εδαφίου περί εχεμύθειας περί παντός συμβαίνοντος στην υπηρεσία.

Διοικητικό έγγραφο του άρθρου 16 παρ. 1 ν 1599/86. Η παράτυπη χορήγηση -γνωστοποίηση από υπάλληλο εγγράφου, μη συνταχθέντος από όργανο δημοσίου και αφορώντος προσωπική κατάσταση τρίτου, δεν θίγει τα συμφέροντα του δημοσίου και δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως υπηρεσιακό απόρρητο. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 202/2001, σ. 519

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Ζετής από την ημέρα του ατυχήματος για αξιώσεις από αυτοκινητιστικό ατύχημα βάσει του νόμου ΓΠΝ/1911. Εφ. Λαρ. 824/2000,

σ. 23

Η αναγνωριστική δεν υπόκειται σε παραγραφή, αλλά δεν υφίσταται έννομο συμφέρον, αν υπέπεσε σε παραγραφή η αξίωση.

20ετής παραγραφή αξιώσεων από αδικαιολόγητο πλουτισμό. Εφ. Λαρ. 865/2000, σ. 39

Η εξ αδικοπραξίας αξίωση προς αποζημίωση λόγω στέρησης διατροφής του δικαιούχου υπόκειται στην 5ετή παραγραφή, εκτός αν η εν λόγω αξίωση αναγνωρίστηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, οπότε, για τον μεταγενέστερο της πενταετίας χρονικό διάστημα υπόκειται στην 20ετή παραγραφή. Εφ. Λαρ. 873/2000, σ. 43

2ετής, επί αξιώσεων συζυγικών αποκτημάτων εκ του γάμου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 620/2000, σ. 107 20ετής παραγραφή αξίωσης ομορρύθμου αποχωρήσαντος εταίρου, περί αναγνώρισης του ενοχικού δικαιώματος συμμετοχής στην εταιρική περιουσία και ανάλογης προσαύξησης της αξίας της εταιρικής του μερίδας.

Διακοπή με αναγνώριση του αγωγικού δικαιώματος με εξώδικες ενέργειες (επιστολές και συμφωνητικά). Εφ. Λαρ. 93/2001, σ. 200

5ετής παραγραφή των εξ αδικοπραξίας απαιτήσεων, έστω και μελλοντικών, εφ όσον μπορούν να προβλεφθούν, όπως είναι η διατροφή.

Βεβαίωση με τελεσίδικη απόφαση και επιμήκυνση της παραγραφής σε 20ετή, με εξαίρεση τις περιοδικές παροχές, εκτός αν η τελεσίδικη απόφαση περιέχει ειδική δ/ξη αναγνωρίζουσα και για το μέλλον την έννομη σχέση, από την οποία απορρέει η προς διατροφή ευθύνη του υποχρέου και η τελεσίδικη αυτή βεβαίωση αναφέρεται και σε μελλοντικές αξιώσεις.

Παραγραφή της απαίτησης χήρας για στέρηση διατροφής, λόγω θανάτου του συζύγου της σε αυ/τικό ατύχημα, για το πέραν της 5ετίας διάστημα, καθ όσον η απαίτηση αυτή ήταν προβλεπτή. Εφ. Λαρ. 157/2001, σ. 237

Κλήρου αγωγή. 20ετής παραγραφή (ΑΚ) και 30ετής (ΒΡΔ). Αν η κληρονομία κληρουχικών ακινήτων δεν είχε ρυθμισθεί με απόφαση της Επιτροπής απαλλοτριώσεων ή άλλη πράξη της Διοίκησης ή δικαστική απόφαση, η

παραγραφή αρχίζει από την ισχύ του ν. 3194/55, εκτός αν η αντιποίηση κληρονομιών κληρουχικών ακινήτων έγινε μεταγενέστερα, οπότε αρχίζει από τη κατάληψη. Διακοπή της παραγραφής και με την υποβολή της διαφοράς σε διοικητική αρχή. Εφ. Λαρ. 169/2001, σ. 247

Ενιαύσια παραγραφή των περί νομής αξιώσεων. Διακοπή με έγερση τακτικής αγωγής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 20/2001, σ. 312

Δ/γή πληρωμής, βάσει επιταγής. Παραγραφή εν επιδικία. Η επίδοση δικογράφου προσθέτων λόγων ανακοπής διακόπτει τη παραγραφή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 19/2001, σ. 337

Επιταγή. Το δικαίωμα του νόμιμου κομιστή παραγράφεται σε 6 μήνες από τη λήξη της προθεσμίας προς εμφάνιση της επιταγής και του πληρώσαντος οπισθογράφου σε 6 μήνες από την ημέρα πληρωμής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 32/2001, σ. 340

Αγωγή αποζημίωσης κατά του ΕΚ για στέρηση διατροφής τέκνων., λόγω θανάτου του πατέρα σε αυ/κο ατύχημα 2ετής παραγραφή κατά του ΕΚ, των απαιτήσεων, έστω και μελλοντικών, εφ όσον μπορούν να προβλεφθούν. Η άσκηση και επίδοση της αγωγής για μέρος μόνο της αξίωσης προς αποζημίωση, διακόπτει τη παραγραφή μόνο για το μέρος αυτό.

Η αξίωση για στέρηση διατροφής ανηλίκου, λόγω θανάτου των γονέων του, δεν είναι περιοδική παροχή και, εάν βεβαιωθεί με τελεσίδικη απόφαση, παραγράφεται μετά 20ετία, έστω κι αν δεν περιέχεται ειδική αναγνωριστική δ/ξη στην απόφαση.

Η επιμήκυνση της παραγραφής σε 20ετή, για το μη ασκηθέν μέρος της μελλοντικής αξίωσης προς αποζημίωση, προϋποθέτει ότι τούτο δεν έχει ήδη υποκύψει στη συντομότερη βραχύχρονη παραγραφή μέχρι το χρόνο τελεσιδικίας της αρχικής απόφασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 48/2001, σ. 345

20ετής παραγραφή χρεών προς το δημόσιο από συμβάσεις, από τη λήξη του οικονομικού έτους, εντός του οποίου βεβαιώθηκαν στο Δημόσιο ταμείο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 199/2001, σ. 357

βμνην για πραγματικά ελαττώματα επί πωληθέντων κινητών. Επί δόλιας απόκρυψης εκ

μέρους του πωλητή, δεν δικαιούται αυτός να επικαλεσθεί την βμνην παραγραφή, η οποία στη περίπτωση αυτή είναι 20ετής.

Μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής, ο αγοραστής μπορεί, κατ'ένσταση, να ασκήσει τα δικαιώματά του, εφ'όσον μέσα στο χρόνο της παραγραφής ειδοποίησε το πωλητή, κατά τρόπο ορισμένο και σαφή. Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

βμνην επί αξιώσεων εξ επιταγής εξάμνην. Αναστολή αυτής, κατ'άρθρο 634 παρ. 2 Κ-ΠολΔ μέχρι τη τελεσίδικη κρίση επί της ασκηθείσας ανακοπής, όχι μόνο στη περίπτωση που γίνεται δεκτή η ανακοπή και ακυρώνεται η δ/γή, αλλά και στη περίπτωση που απορριφθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η δ/γή πληρωμής. Εφ. Λαρ. 495/2001, σ. 472

20ετής επί διεκδικητικής αγωγής, αρχόμενη από τη κατάληψη του πράγματος από τρίτο. Αναστολή αν υπάρχει εμπόδιο εκ λόγων ανώτερης βίας προς άσκηση της αξίωσης, στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου παραγραφής. Στοιχεία για το ορισμένο της ένστασης αυτής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 131/2001, σ. 497

βμνην για αξιώσεις του μισθωτή για δαπάνες στο μίσθιο. Παραγραφή εν επιδικία. αν μεταξύ δύο διαδικαστικών πράξεων παρέλθει χρόνος μείζων της βραχυπρόθεσμης εξάμνηνης παραγραφής.

Η παραγραφή αποτελεί νόμιμη αιτία πλουτισμού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 169/2001, σ. 504

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ (ΠολΔικ)

Βλ. Αγωγή-Συζήτηση.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Μικτή σύμβαση πώλησης και παρακαταθήκης. Σύμβαση με την οποία ο αγοραστής αφ'ενός μεν αγοράζει υγραέριο για φιάλες (πώληση), αφ'ετέρου δε υποχρεούται να φυλάσσει τις φιάλες και να τις επιστρέψει κενές στο προμηθευτή (παρακαταθήκη).

Η σύμβαση παρακαταθήκης καταρτίζεται με τη παράδοση του πράγματος άτυπα αλλά και σιωπηρά, όταν η συμφωνία για φύλαξη του πράγματος συνάγεται από τις συντρέχουσες περιστάσεις.

Ο παρακαταθέτης μπορεί να ζητήσει την αυτούσια απόδοση του πράγματος, άλλως α-

ποζημίωση, είτε με ευθεία εκ της σύμβασης παρακαταθήκης αγωγή, είτε με τις δ/ξεις περί αδικοπραξίας, αν υπάρχει δόλος, όπως σε περίπτωση υπεξαίρεσης. Εφ. Λαρ. 70/2001, σ. 90

ΠΑΡΑΛΙΑ

Βλ. Αιγιαλός.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (ΠολΔικ)

Πρόσθετη. Ασκείται σε κάθε στάση της δίκης, ως και για πρώτη φορά στο Εφετείο. Έννομο συμφέρον για πρόσθετη παρέμβαση όταν πρόκειται να προστατευτεί δικαίωμα του παρεμβαίνοντα ή να αποτραπεί η δημιουργία νομικής υποχρέωσης σε βάρος του

Ο προσθέτως παρεμβαίνων έχει δικαίωμα να ενεργήσει όλες τις διαδικαστικές πράξεις και να προτείνει όλες τις ενστάσεις, για το συμφέρον του υπέρ ου η παρέμβαση, κι αν δεν έχουν προταθεί από τον τελευταίο.. Δεν μπορεί όμως να προβάλει ενστάσεις που αρμόζουν αποκλειστικά και μόνο στο πρόσωπό του. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 124/2001, σ. 489

ΠΑΤΡΟΤΗΤΑ

Βλ. Διατροφή- Επίτροπος- Τέκνο.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Μεταβίβαση περιουσίας. Σωρευτική αναδοχή χρέους του αποκτώντος. Εφ. Λαρ. 506/2001, σ. 476

Εχθρικές περιουσίες (ν. 2636/1940). Θεωρούνται και κινητά ή ακίνητα πράγματα, βρισκόμενα στην Ελλάδα και ανήκοντα σε εχθρούς. Οι εν λόγω περιουσίες τίθενται αυτοδίκαια υπό τη μεσεγγύηση -κατοχή του Ελληνικού κράτους, δίχως να απαιτείται διοικητική ή δικαστική πράξη, απαγορευόμενης έκτοτε με ποινή ακυρότητας, κάθε διάθεσής τους από τον εχθρό δικαιούχο. Δεν εμποδίζονται όμως τρίτοι-μη εχθροί, να χρησιδεσπόσουν των ως άνω ακινήτων και να αποκτήσουν επ'αυτών κυριότητα, ούτε επέρχεται αναστολή ή διακοπή παραγραφής των ενοχικών η εμπραγμάτων αξιώσεων του εχθρού-κυρίου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 131/2001, σ. 497

ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

Με τη μορφή της νόθευσης, η πλαστογραφία διαπράττεται και από τον ίδιο τον εκδότη του γνήσιου εγγράφου. Η χρήση του νοθευμένου εγγράφου συνιστά επιβαρυντική περίπτωση και όχι στοιχείο του εγκλήματος. Αρκεί και η χρησιμοποίηση ανεπικύρωτου φωτοτυπημένου εγγράφου, διότι ως στοιχείο του αδικήματος, το έγγραφο δεν απαιτείται να έχει συνταχθεί κατά του κανόνες του ΚΠολΔ. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 59/2001, σ. 143

ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Βλ. Εκτέλεση και Ανακοπή.

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ

Βλ. Αντιπροσώπευση - Αίρεση.

ΠΟΙΝΗ

Πειθαρχική ποινή κρατούμενου με απόφαση του πειθαρχικού συμβουλίου της φυλακής. Προσφυγή σε 5 μέρες στο δικαστήριο εκτέλεσης ποινών, το οποίο αποφαινεται αμετάκλητα. Μέχρι τη νομοθετική θέσπιση του δικαστηρίου τούτου, τις αρμοδιότητές του ασκεί το Συμβούλιο Πλημ/κών του τόπου έκτισης της ποινής. Συμβ. Πλημ. Λάρισας 207/2001, σ. 521

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ (ΠολΔικ)

Η μη κλίτευση διαδικού στη διενέργεια αυτής συνιστά ακυρότητα μόνο με την επίκληση δικονομικής βλάβης, μη δυνάμενης να θεραπευθεί άλλως. Εφ. Λαρ. 337/2001, σ. 439

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Φύση πρακτικού συμβιβαστικής επίλυσης άρθρου 214 Α ΚΠολΔ. Εγκύκλιος Υπ. Δ/νης, σ. 175

ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΗ

Οι ιδιωτικοί ομοσπονδιακοί θηροφύλακες είναι ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, με όλα τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις αυτών. Γνωμ. Εισ. Εφ. Λαρ. σ. 524

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ (ΑστΔικ - ΠολΔικ)

30ήμερη για επαναφορά πραγμάτων στη προτέρα κατάσταση. Εφ. Λαρ. 34/2001, σ. 64

Εξάμνη αποσβεστική προθεσμία για την αξίωση αποζημίωσης λόγω άκυρης απόλυσης. Διακοπή με αναγνώριση της αξίωσης, της οποίας η νέα αποσβεστική προθεσμία έχει χρονική έναρξη τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο περατώθηκε η διακοπή.

Η έγγραφη αναγνώριση της αξίωσης συνιστά σύμβαση αιτιώδους αναγνώρισης χρέους, μη υποκείμενη στην ως άνω αποσβεστική προθεσμία. Εφ. Λαρ. 47/2001, σ. 77

Ανακοπή κατά πίνακα κατάταξης σε προθεσμία 12 εργασιμών ημερών από τη κοινοποίηση της πρόσκλησης του Συμβολαιογράφου, εντός της οποίας πρέπει να γίνει και η επίδοση. Το Σάββατο προσμετράται στην ως άνω προθεσμία και μόνο αν είναι τελευταία μέρα εξομοιώνεται με εξαιρετέα μέρα, οπότε η προθεσμία λήγει την επόμενη μη εξαιρετέα μέρα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 36/2001, σ. 343

Προσφυγή διαγραφέντος μέλους αγροτικού συνεταιρισμού στη ΓΣ, σε προθεσμία 10 ημερών από τη κοινοποίηση της απόφασης. Για την έναρξη της προθεσμίας λαμβάνεται υπ όψει και η γνώση του διαγραφέντος και με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, εκτός από την επίδοσή της. Μον. Πρωτ. Λαρ. 155/2001, σ. 351

ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΗ

Βλ. Υποθήκν.

ΠΡΟΣΚΥΡΩΣΗ

Βλ. Απαλλοτριώση.

ΠΡΟΣΥΜΦΩΝΟ

Υπόκειται στο νόμιμο τύπο που προβλέπεται για τη κυρία σύμβαση και αποτελεί αυτοτελή και αυθύπαρκτη σύμβαση, στην οποία εφαρμόζονται τόσο οι γενικές περί συμβάσεων δ/ξεις, όσο και οι ειδικές δ/ξεις της συγκεκριμένης σύμβασης. Προσύμφωνο πώλησης. Νομικό ελάττωμα ακινήτου. Δικαιώματα. Εφ. Λαρ. 333/2001, σ. 436

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΡΑΤΗΣΗ

Εμπόρου. Δεν καταργήθηκε αλλά δεν επιτρέπεται να διαταχθεί, εφ όσον ο οφειλέτης επικαλεσθεί και αποδείξει αδυναμία του για εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

Οφειλέτη για δημόσιο χρέος. Δεν απαιτείται το Δημόσιο να επικαλεσθεί και αιτιολογήσει ειδικώς το πρόσφορο του μέτρου αυτού, ή τη παράθεση επαρκών αφανών περιουσιακών στοιχείων ή πηγών εισοδήματος του οφειλέτη. Τρ. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ) 2/2001, σ. 372 Βλ. Εκτέλεση-Δίκη.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Η περιγραφή κοινόχρηστου δρόμου, η ενσωμάτωσή του σε ιδιοκτησία και η παρεμπόδιση χρήσης της κοινόχρηστης οδού συνιστά προσβολή προσωπικότητας των δημοτών και η εξ αυτής διαφορά υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου, εκτός αν σωρεύεται και αγωγή αποζημίωσης, εξ αδικπραξίας, για τη ζημία από τη στέρση της χρήσης, οπότε η καθ ύλη αρμοδιότητα κρίνεται από τις γενικές δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 179/2001, σ. 255

Δεν αντίκειται στη προστασία των προσωπικών δεδομένων η εκ μέρους των δικ. επιμελητών, που είναι εφοδιασμένοι με εκτελεστό τίτλο και παραγγελία προς εκτέλεση, έρευνα στοιχείων που αφορούν την κυριότητα αυτοκινήτου του οφειλέτη ή και άλλα περιουσιακά του στοιχεία τηρούμενα σε δημόσια αρχεία, έχουν δικαίωμα έρευνας των ως άνω στοιχείων και οι αντίστοιχες υπηρεσίες υποχρεούνται να τους γνωστοποιούν αυτά, χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου -καθ ου η εκτέλεση. ΑΠΠΔ 30/2001, σ. 414

Προσβολή σε περίπτωση παρεμπόδισης των κοινής χρήσης πραγμάτων. Εφ. Λαρ. 409/2001, σ. 459

Προσβολή σε εργασιακή σύμβαση. - Βλ. Εργασία και Σύμβαση.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (ΠολΔικ)

Με τις νέες τροποποιήσεις ν. 2915/2001. Εγκ. ΓΓ Υπ. Δ/νης, σ. 545

ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Ομόρρυθμη εταιρίας. Ο εταιρικός δανειστής δεν μπορεί να ζητήσει τη πτώχευση των εταίρων της, αλλά μόνο της εταιρίας, της οποίας η πτώχευση επιφέρει την αυτοδίκαιη πτώχευση των ομορρυθμών εταίρων.

Η κατ αρέσκεια του οφειλέτη πληρωμή

μερικών χρεών, δεν εμποδίζει τη πτώχευσή του. Το στοιχείο της γενικότητας της μη πληρωμής δεν αναφέρεται στον αριθμό των χρεών, αλλά στη κατάσταση της περιουσίας του εμπόρου. Εφ. Λαρ. 858/2000, σ. 33

Ο πτωχός δεν εξαιρείται από μάρτυρας σε πολιτική δίκη, ούτε, μετά τα ΠΔ 650/74 και 353/93 περί εκλογικής νομοθεσίας στερείται των πολιτικών του δικαιωμάτων. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

ΠΩΛΗΣΗ

Μικτή σύμβαση πώλησης και παρακαταθήκης (πώληση υγραερίου και παρακαταθήκη φιαλών).

Τα τιμολόγια αγοράς παρέχουν άμεση απόδειξη σε βάρος του αγοραστή, μόνο αν αυτά ή και άλλα συνδυαστικά έγγραφα (ΔΑ) φέρουν την υπογραφή του, ως παραλήπτη, άλλως εκτιμώνται ως δικαστικά τεκμήρια, εφ όσον διαταχθεί μαρτυρική απόδειξη. Εφ. Λαρ. 70/2001, σ. 90

Πώληση διαμερίσματος. Αυτοσύμβαση με την αίρεση προκομίσης εξοφλητικών αποδείξεων ΙΚΑ. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 89/2001, σ. 119

Εμπορευμάτων με συμφωνία καταβολής του τιμήματος με τραπεζική ενέγγυα αμετάκλητη πίστωση. Το άνοιγμα της πίστωσης από τον αγοραστή συνδέεται όχι με τη σύναψη, αλλά με την εκπλήρωση της σύμβασης. Έννοια της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης και εφαρμογή των δ/ξεων της έκταξης.

Υπερμερία συμβαλλομένου. Δικαίωμα αντισυμβαλλόμενου για αναζήτηση αποζημίωσης, μόνο εφ όσον προηγούμενα δηλωθεί ότι αποκρούεται η παροχή.

Ακυρότητα συμβατικής ρήτρας για συνολόγηση υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα ή συνάλλαγμα στην ημεδαπή, εξαιρέσει των δανείων που αφορούν τη χρηματοδότηση του εισαγωγικού εμπορίου. Η άνω απαγόρευση ισχύει μόνο για τις εσωτερικές συναλλαγές και δεν εκτείνεται στις εξωτερικές ή διεθνείς, δηλ. σ εκείνες στις οποίες η οικονομική έδρα κάθε συναλλασσομένου βρίσκεται σε άλλο κράτος και η εκτέλεση των υποχρεώσεων θα γίνει στην έδρα του αντισυμβαλλόμενου, οπότε ο δανειστής αναζητά το ισότιμο σε δραχμές

του αλλοδαπού νομίσματος κατά την επίσημη τιμή του κατά την ημέρα της πληρωμής.

Οι ενοχές από αδίκημα διέπονται από το δίκαιο της πολιτείας, όπου διαπράχθηκε τούτο.

Συρροή δικαιοπρακτικής και αδικοπρακτικής ευθύνης.

Προσωπική κράτηση. Δεν καταργήθηκε αλλά απλά δεν επιτρέπεται να διαταχθεί, εφ' όσον ο οφειλέτης επικαλεσθεί και αποδείξει αδυναμία του για εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

Πράγματος, κατά γένος ορισμένου. Στη πώληση αυτή ο αγοραστής, αντί για την αναστροφή ή τη μείωση τιμήματος, έχει δικαίωμα να ζητήσει την αντικατάσταση του πράγματος με άλλο χωρίς ελάττωμα, ενώ, αν λείπει η συμφωνημένη ιδιότητα ή ο πωλητής απέκρυψε με δόλο το ελάττωμα, κατά το χρόνο μετάβασης του κινδύνου στον αγοραστή, ο τελευταίος, αντί για αναστροφή ή μείωση, μπορεί να ζητήσει αποζημίωση (της θετικής και αποθετικής του ζημίας) για μη εκτέλεση της σύμβασης.

Παραγραφή εξάμηνη επί πωληθέντων κινητών. Όταν υπάρχει δόλια απόκρυψη εκ μέρους του πωλητή, τότε δεν δικαιούται αυτός να επικαλεσθεί την βμνη παραγραφή, η οποία στη περίπτωση αυτή είναι 20ετής.

Μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής, ο αγοραστής μπορεί, κατ' ένσταση, να ασκήσει τα δικαιώματά του, εφ' όσον μέσα στο χρόνο της παραγραφής ειδοποίησε το πωλητή, κατά τρόπο ορισμένο και σαφή. Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

Με προσύμφωνο. Νομικό ελάττωμα, διότι το ακίνητο ανήκει στο Δημόσιο. Υπάρχει αρκική ολική αδυναμία εκπλήρωσης της παροχής. Αντικειμενική ευθύνη του πωλητή, εκτός αν ο αγοραστής γνώριζε το νομικό ελάττωμα, κατά το χρόνο σύναψης της πώλησης.

Αποζημίωση. Περιλαμβάνει το καταβληθέν τίμημα και το επί πλέον ποσό που απαιτείται για την αγορά άλλου όμοιου ακινήτου. Πραγματικά περιστατικά, βάσει των οποίων κρίθηκε γνώση του αγοραστή για το νομικό ελάττωμα του προσυμφωνηθέντος προς πώληση ακινήτου. Εφ. Λαρ. 333/2001, σ. 436

Πώληση με υποκρυπτόμενη σύμβαση δωρεάς υπό το τρόπο ανάληψης υποχρέωσης α-

πό το δωρεοδόχο για περίθαλψη του δωρητή. Για την εικονικότητα πρέπει όλοι οι συμβαλλόμενοι να τελούν σε γνώση αυτής, κατά το χρόνο κατάρτισης της φερόμενης εικονικής δικαιοπραξίας.

Μόνη η δυσαναλογία μεταξύ του αναγραφόμενου στο συμβόλαιο τιμήματος και της αγοραίας αξίας του πράγματος, δεν αποτελεί αποφασιστικό δικανικό στοιχείο, ως προς την εικονικότητα. Εφ. Λαρ. 357/2001, σ. 447

ΣΑΒΒΑΤΟ

Το Σάββατο προσμετράται στις προθεσμίες ενέργειας και μόνο αν είναι τελευταία μέρα εξομοιώνεται με εξαιρετέα μέρα, οπότε η προθεσμία λήγει την επόμενη μη εξαιρετέα μέρα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 36/2001, σ. 343

ΣΗΜΑ

Αγωγή αναγνώρισης δικαιώματος χρήσης σήματος, για το οποίο εκκρεμούν τριτανακοπές στα αρμόδια εθνικά και κοινοτικά διοικητικά όργανα. Αναβολή της συζήτησης μέχρι την έκδοση αμετάκλητων διοικητικών αποφάσεων. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 722/2000, σ. 296

ΣΟΚΙΝΕΙΟΣ ΡΗΤΡΑ

Βλ. Κληρονομία.

ΣΤΕΓΗ- ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Δικαιούχοι οικοπέδων σε νέους οικισμούς. Προϋποθέσεις και κριτήρια επιλογής. Δικαιούνται οικοπέδα, μεταξύ άλλων, όσοι επιθυμούν να εγκατασταθούν στον οικισμό και δεν διαθέτουν οικόπεδο ή κατοικία σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας. Περιπτώσεις ανάκλησης της παραχώρησης οικοπέδου. Διοικ. Εφ. Λαρ. 137/2001, σ. 526
Βλ. Οργανισμός εργατικής κατοικίας - Φορολογία μεταβίβασης ακινήτων.

ΣΥΓΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Βλ. Κοινωνία- Κυριότητα.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ (ΠολΔικ)

Για τη παραίτηση από το αγωγικό δικόγραφο, κατά την α' συζήτηση δεν απαιτείται κλήτευση του αντιδίκου. Εφ. Λαρ. 883/2000, σ. 45

Σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούμενου, ο οποίος ζήτησε τον ορισμό δικασίμου, αλλά δεν κάλεσε σ αυτή τον αντίδικο του, το Δικαστήριο οφείλει να κηρύξει απαράδεκτη τη συζήτηση, εάν ο εφεσίβλητος πληροφορήθηκε τυχαία τη συζήτηση και παρέστη σ αυτή, χωρίς να έχει καλέσει ούτε ο ίδιος τον εκκαλούντα (πλειοψ). Εφ. Λαρ. 51/2001, σ. 80

Παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής κοινοπραξίας κατά τρίτου, από ένα μέλος της, δεν επιφέρει κατάργηση δίκης, διότι διάδικος είναι η κοινοπραξία και όχι τα μέλη της ατομικά. Εφ. Λαρ. 118/2001, σ. 218

Αγωγή αναγνώρισης δικαιώματος χρήσης σήματος, για το οποίο εκκρεμούν τριτανακοπές στα αρμόδια εθνικά και κοινοτικά διοικητικά όργανα. Αναβολή της συζήτησης μέχρι την έκδοση αμετάκλητων διοικητικών αποφάσεων. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 722/2000, σ. 296

Αν ασκηθεί έφεση από ένα αναγκαίο ομόδικο, θεωρούνται από το νόμο, ως ασκήσαντες αυτό και οι λοιποί ομόδικοι, παρ ότι αδράνησαν, αλλά κατά τη συζήτηση πρέπει να καλούνται, με ποινή απαραδέκτου, και οι μη εκκαλέσαντες αναγκαίοι ομόδικοι. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 3/2001, σ. 298

Η παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής με τις προτάξεις δεν είναι νόμιμη και δεν επιφέρει κατάργηση δίκης. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 33/2001, σ. 316

Πρώτη συζήτηση δεν είναι εκείνη κατά την οποία, συζητήθηκε μεν η αγωγή, πλην όμως διατάχθηκε η αναστολή της δίκης μέχρι την προσκόμιση πιστοποιητικού της Εφορίας περί δήλωσης φόρου κληρονομίας, Πολ. Πρωτ. Λαρ. 147/2001, σ. 502

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Αστικές-εμπορικές

Εργασίας. Βλαπτική και παράνομη μεταβολή των όρων της σύμβασης και προσβολή προσωπικότητας. Εφ. Λαρ. 823/2000, σ. 20

Μικτή σύμβαση έργου και πώλησης. Εφ. Λαρ. 49/2001, σ. 78

Μικτή σύμβαση πώλησης και παρακαταθήκης. Εφ. Λαρ. 70/2001, σ. 90

Σύμβαση αντιπαροχής. Αυτοσύμβαση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 89/2001, σ. 119

Μίσθωση επαγγελματική. Εφ. Λαρ. 102/2001, σ. 213

Μίσθωση έργου. Εφ. Λαρ. 118/2001, σ. 218, Πολ. Πρωτ. Λαρ. 4/2001, σ. 300, 59/2001, σ. 317, 110/2001, σ. 323

Εργασίας, Διευθυντικά στελέχη. Εφ. Λαρ. 212/2001, σ. 265

Υπέρ τρίτου. Σωρευτική αναδοχή χρέους. Εφ. Λαρ. 287/2001, σ. 287

Πώληση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303

Μίσθωση χρηματοδοτική. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 20/2001, σ. 312

Ανάληψης υποχρέωσης διατροφής προσώπου με αντάλλαγμα τη νομή και κατοχή ακινήτου. Εφ. Λαρ. 236/2001, σ. 418

Πώλησης πράγματος κατά γένος ορισμένου, πραγματικά ελαττώματα. Δικαιώματα. Εφ. Λαρ. 262/2001, σ. 422

Ανεξαρτήτων υπηρεσιών. Πρόσληψη λογιστού, για οργάνωση του λογιστηρίου ΑΕ, δίχως να υπάρχει έλεγχος και εποπτεία της ΑΕ, ως προς το χρόνο, τόπο και τρόπο παροχής των λογιστικών υπηρεσιών.

Μίσθωση έργου. Είναι και η ανάθεση τεχνικο-οικονομικής μελέτης για την υπαγωγή επιχείρησης στις αναπτυξιακές επενδύσεις. Εφ. Λαρ. 442/2001, σ. 464

Διοικητικές

Διοικητική σύμβαση γιατρού με το Δημόσιο για ιατρικές πράξεις σε ασφαλισμένου του Δημοσίου. Ερμηνεία της σύμβασης σύμφωνα με το 200 ΑΚ., βάσει των αρχών της καλής πίστης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 65/2001, σ. 381

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

Εξώδικος. Θεμελιώνει ανατρεπτική ένσταση και δεσμεύει το δικαστήριο, κατά το περιεχόμενό του. Εφ. Λαρ. 70/2001, σ. 90

Η παραίτηση του εργαζομένου από τις ελάχιστες νόμιμες αποδοχές του, δεν συνιστά εξώδικο συμβιβασμό, εφ όσον δεν υπάρχει σοβαρή αμφισβήτηση γι αυτές. Εφ. Λαρ. 87/2001, σ. 99

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Νομαρχιακή απόφαση καθορισμού νέων θέσεων ταξί σε περιφέρεια Δήμου συνιστά κανονιστική διοικητική πράξη και υπόκειται

στον ακυρωτικό έλεγχο του ΣΕ και όχι του Τριμ. Εφετείου. Διοικ.Εφ.Λαρ. (Συμβ) 22/2001, σ. 378

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ

Ανταπαίτηση εργοδότη κατ' απαίτησης εργαζομένου, προερχόμενη από δόλια παρακράτηση από το τελευταίο, εισπραχθέντων χρημάτων του εργοδότη, χωρίς ο μισθωτός να γνωστοποιήσει ούτε την είσπραξη αυτή, ούτε τη πρόθεσή του για άσκηση δικαιώματος επίσχεσης. Νόμιμα προβάλλεται σε συμψηφισμό από τον εργοδότη, κατ' απαίτησης του εργαζόμενου από εργασιακή σχέση, στο δικαστήριο της κύριας απαίτησης, έστω κι αν υπάγονται σε διαφορετικές διαδικασίες, σε κάθε στάση της δίκης, στο δε εφετείο, αν αποδεικνύεται αμέσως, με δικαστική ομολογία ή έγγραφως. Εφ. Λαρ. 86/2001, σ. 95

Συμβατικός αποκλεισμός του συμψηφισμού αυτής με τα μισθώματα. Εφ. Λαρ. 286/2001, σ. 283

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ

Βλ. Κληρονομία.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Αγροτικοί. Η ακυρότητα απόφασης ΓΣ προσβάλλεται μέσα σε προθεσμία 20 ημερών, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Ακυρότητα απόφασης διαγραφής μελών, που λήφθηκε από το ΔΣ, ενώ, κατά το καταστατικό έπρεπε να ληφθεί από τη ΓΣ.

Προσωρινή διοίκηση δεν μπορεί να διορισθεί πριν τη τελεσιδικία της ακυρωτικής αγωγής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 764/2000, σ. 135

Αγροτικοί συνεταιρισμοί. Η διαγραφή μέλους γίνεται με απόφαση του ΔΣ, η δε ΓΣ επιλαμβάνεται μόνο κατόπιν προσφυγής σ αυτήν από το διαγραφόμενο, σε προθεσμία 10 ημερών από τη κοινοποίηση της απόφασης. Για την έναρξη της προθεσμίας λαμβάνεται υπ όψει και η γνώση του διαγραφέντος και με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, εκτός από την επίδοσή της.

Αναστολή εκτέλεσης απόφασης, που ακύρωσε απόφαση ΓΣ συνεταιρισμού. Εκούσια δικαιοδοσία. Προϋποθέσεις αναστολής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 155/2001, σ. 351

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Συνταγματικότητα της δ/ξης του ΚΕΔΕ που επιτρέπει τη κατάσχεση από το Δημόσιο του 1/4 του μηνιαίου μισθού του οφειλέτη εις χείρας τρίτου- εργοδότη, ως και της δ/ξης που δεν απαιτεί τη κοινοποίηση του κατασχετήριου του Δημοσίου στον οφειλέτη. Μον. Πρωτ. Λαρ. 199/2001, σ. 357

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

ΟΓΑ λόγω γήρατος. Προϋποθέσεις. Ως απομάκρυνση που έχει το χαρακτήρα της εγκατάλειψης της κατά κύριο επάγγελμα αγροτικής ενασχόλησης σε μια περιοχή, νοείται η μετακόμιση και εγκατάσταση του αιτούντος τη σύνταξη, σε άλλη περιοχή, από την οποία είναι αδύνατη η συνέχιση της συστηματικής ενασχόλησης με τις αγροτικές εργασίες στη περιοχή. Η μη παροδική και αδικαιολόγητη απομάκρυνση από το τόπο των αγροτικών ασχολιών αποκλείει τη συνταξιοδότηση του αγρότη, έστω κι αν αυτός εξακολουθεί να μεταβαίνει κατά καιρούς στο τόπο αυτό για τη καλλιέργεια των αγρών ή τη συγκομιδή των προϊόντων. Πραγματικά περιστατικά, βάσει των οποίων χορηγείται σύνταξη. Τρ. Διοικ. Εφ. Λαρ. 563/2000, σ. 169

ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Όταν το ΔΣ αρνείται να συγκαλέσει ΓΣ, το Δικαστήριο εξουσιοδοτεί προς τούτο τους ενδιαφερόμενους. Μον. Πρωτ. Λαρ. 620/2000, σ. 130

Προσωρινή διοίκηση δεν μπορεί να διορισθεί πριν τη τελεσιδικία της ακυρωτικής των αρχαιρεσιών αγωγής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 764/2000, σ. 135

ΤΑΞΙ

Νομαρχιακή απόφαση καθορισμού νέων θέσεων ταξί συνιστά κανονιστική διοικητική πράξη και υπόκειται στον ακυρωτικό έλεγχο του ΣΕ. Διοικ.Εφ.Λαρ. (Συμβ) 22/2001, σ. 378

ΤΕΚΝΟ

Γεννηθέν χωρίς γάμο της μητέρας του. Δεν είναι δυνατή η έγερση τακτικής αγωγής διατροφής, πριν την εκούσια ή δικαστική ανα-

γνώριση της πατρότητας. Εφ' όσον η μητέρα τελεί σε απορία, μπορεί και πριν την άσκηση της αγωγής πατρότητας, να διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο η προκαταβολή από το πατέρα στο τέκνο, μηνιαία, εύλογου ποσού της οφειλόμενης σ' αυτό διατροφής. Εφ. Λαρ. 890/2000, σ. 55

Ανήλικο. Όταν δεν προβλέπεται ή δεν έχει συγκροτηθεί το εποπτικό συμβούλιο, το έργο του τελευταίου ασκεί ο Ειρηνοδίκης, του οποίου χρειάζεται η μη δεσμευτική γνωμοδότηση για διορισμό ειδικού επιτρόπου, για την έγερση αγωγής αμφισβήτησης της πατρότητας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 1/2001, σ. 141

Επικοινωνία γονέα με το τέκνο, που δε διαμένει μαζί του, αδιαφόρως της τυχόν υπαιτιότητας για τη διάσταση ή λύση του γάμου. Οι απώτεροι ανιόντες του ανήλικου τέκνου έχουν εκ του νόμου ίδιο και αυτοτελές δικαίωμα επικοινωνίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 1015/2001 (Ασφ), σ. 366

ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ

Βλ. Έγγραφα - Απόδειξη- Πώληση.

ΤΟΚΟΓΛΥΦΙΑ

Για να είναι ορισμένη η σχετική ένσταση πρέπει να προσδιορίζεται, όχι μόνον η έννομη σχέση μεταξύ εκδότη και λήπτη της επιταγής, που αποτελεί και την υποκειμένη αιτία του τίτλου, αλλά και η αναλογία που υπάρχει μεταξύ της παροχής του εκδότη της επιταγής και της αντιπαροχής του λήπτη του τίτλου. Εφ. Λαρ. 30/2001, σ. 63

ΤΟΚΟΙ

Δεν αποτελεί όχληση για έναρξη τοκοφορίας η άσκηση προηγούμενης αγωγής, που απορρίφθηκε ως αόριστη. Μον. Πρωτ. Λαρ. 697/2000, σ. 132

Επιτόκια υπερημερίας και δικαιπρακτικά, σ. 181

Δεν μπορούν να αναζητηθούν με αναγνωριστική αγωγή, διότι αυτή δεν αποτελεί όχληση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

Αν το ένδικο βοήθημα απορρίφθηκε για έλλειψη δικαιοδοσίας του δικαστηρίου, αλλά επανασκήθηκε στη τασσόμενη από το νόμο προθεσμία στο κατά δικαιοδοσία αρμόδιο δι-

καστήριο, λογίζεται ότι ασκήθηκε κατά το χρόνο της άσκησης εκείνου που απορρίφθηκε, ως προς όλες τις έννομες συνέπειες, μεταξύ των οποίων και η τοκοδοσία, που αρχίζει από την επόμενη της επίδοσης της πρώτης αγωγής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 21/2001, σ. 338

Επί αναπροσαρμογής μισθώματος, το χρέος του μισθωτού εκ της διαφοράς αναπροσαρμογής, καθίσταται ληξιπρόθεσμο από τη τελεσιδικία της διαπλαστικής απόφασης αναπροσαρμογής και δεν οφείλονται τόκοι (δικονομικοί) από την επίδοση της αγωγής, έστω και αν σωρεύεται παραδεκτά και καταψηφιστική αγωγή. Εφ. Λαρ. 407/2001, σ. 457

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Για κάθε δίκη περί την εκτέλεση, που επισημύεται από την ΑΤΕ, ακόμη και για την ανακοπή τρίτου, αρμόδιος είναι ο Ειρηνοδίκης της έδρας του επισπεύδοντος την εκτέλεση καταστήματος ή υποκαταστήματος της ΑΤΕ. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 125/2001, σ. 496
Βλ. Κοινός τραπεζικός λ/σμός.

ΤΡΙΤΑΝΑΚΟΠΗ

Βλ. Ανακοπή-Εκτέλεση- Εκούσια δικαιοδοσία.

ΤΥΠΟΣ

Η ελευθερία της έκφρασης και του τύπου. (Μελ.) σ. 3

ΥΔΑΤΑ

Βλ. Κοινόχρηστα πράγματα, Χείμαρρος, Προσωπικότητα

ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΤΑ

Οδηγού αυ/του, που εκτράπηκε και κατέπεσε σε παρακείμενο ποταμό. Μον. Πρωτ. Λαρ. 80/2000, σ. 126

Συνυπαιτιότητα 50% οδηγού αυ/του, παραβάτος το ΣΤΟΠ σε διασταύρωση, Μον. Πρωτ. Λαρ. 163/2001, σ. 141

Σύγκρουση αντιθέτως κινουμένων οχημάτων. Συνυπαιτιότητα 60% του οδηγού του μοτοποδηλάτου, εισελθόντος στο αντίθετο ρεύμα πορείας, με πρόθεση να στρίψει αριστερά σε κάθετο χωματόδρομο και 40% του οδηγού αυ/του, κινούμενου μεν στο δικό του ρεύμα, πλην όμως με υπερβολική ταχύτητα, υπό συν-

θήκης βροχόπτωσης και σκότους και μη ενεργήσαντος αποφευκτικού ελιγμού στο ελεύθερο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας. Εφ. Λαρ. 119/2001, σ. 222

Εργατικό ατύχημα επί οικοδομικών εργασιών. Παράλειψη λήψης μέτρων ασφαλείας από τον εργολάβο. Εφ. Λαρ. 158/2001, σ. 240

Εργατικό ατύχημα κατά τη διαδικασία πρόσδεσης βαγονιών. Ευθύνη οδηγού μηχανής και ελιγμοδηγού. Περιστατικά. Μον. Πρωτ. Λαρ. 17/2001, σ. 330

Μόνη η παράβαση των δ/ξεων του ΚΟΚ, δεν θεμελιώνει αυτή καθ' εαυτή, υπαισιότητα στην επέλευση αυτ/κού ατυχήματος, αποτελεί όμως στοιχείο σταθμιζόμενο από το δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 338/2001, σ. 440

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Έννοια μισθωτών κατεχόντων θέσεις εμποτείας, διεύθυνσης ή θέσης εμπιστοσύνης. Κριτήρια χαρακτηρισμού μισθωτών, ως τέτοιων προσώπων. Εφ. Λαρ. 212/2001, σ. 265

ΥΠΑΝΑΧΩΡΗΣΗ

Αντιπαροχή. Το δικαίωμα υπαναχώρησης του οικοπεδούχου μπορεί να προβλεφθεί στη σύμβαση και υπό διαφορετικές προϋποθέσεις, λόγω του ενδοτικού χαρακτήρα του 68δ εδ.α ΑΚ. Συμβατικός καθορισμός των προϋποθέσεων υπαναχώρησης, με κριτήριο την υπαισιότητα του εργολάβου για τη καθυστέρηση έκδοσης της οικοδομικής άδειας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 59/2001, σ. 317

Υπαναχώρηση εργοδότη σε περίπτωση υπερημερίας εργολάβου και αναζήτηση αποζημίωσης, κατ' εύλογη κρίση. Έννοια της αποζημίωσης αυτής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη πραγματική ζημία του δανειστή. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 110/2001, σ. 323
Βλ. και Μίσθωση έργου.

ΥΠΕΞΑΙΡΕΣΗ

Κοινός τραπεζικός λ/σμός. Η ανάληψη ολόκληρου του ποσού από ένα εκ των δικαιούχων δεν αποτελεί υπεξαίρεση. Εφ. Λαρ. 43/2001, σ. 74

Η έννοια της κατοχής διαφέρει της αντί-

στοιχης έννοιας του αστικού δικαίου. Κακουρηγηματική μορφή, αν πρόκειται για αντικείμενο ιδιαίτερης μεγάλης αξίας, που το έχουν εμπιστευθεί στον υπαίτιο, λόγω των καταστάσεων και ιδιοτήτων, που αναφέρονται στη δ/ξη της παρ. 2 του άρθρου 375 ΠΚ.

Για να έχει ο υπαίτιος της υπεξαίρεσης την ιδιότητα του διαχειριστή ξένης περιουσίας πρέπει να ενεργεί όχι απλές υλικές πράξεις, αλλά νομικές, με εξουσία αντιπροσώπευσης του εντολέα, δυνάμει νόμου, ή σύμβασης ή και de facto. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 59/2001, σ. 143

ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ

Πώληση. Υπερημερία συμβαλλομένου. Δικαίωμα αντισυμβαλλόμενου για αναζήτηση αποζημίωσης, μόνο εφ' όσον προηγούμενα δηλωθεί ότι αποκρούεται η παροχή. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 11/2001, σ. 303
Βλ. και Μίσθωση έργου- Μίσθωση επαγγελματική-Πώληση.

ΥΠΟΘΗΚΗ

Η προσημείωση χορηγεί μόνο δικαίωμα προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης, μετά τη τελεσιδικία της σχετικής απόφασης, που επιδικάζει την απαίτηση.

Αν προ της τροπής της προσημείωσης σε υποθήκη κωρήσει αναγκαστικός πλειστηριασμός, η προσημειούχος απαίτηση κατατάσσεται τυχαίως, υπό την αίρεση της τελεσιδικίας επιδίκασης της και κατά τη σειρά της εγγραφής της προσημείωσης. Στη περίπτωση αυτή δεν μπορεί να γίνει τροπή της προσημείωσης σε υποθήκη, αφού με τη καταβολή του πλειστηριασμού από τον υπερθεματιστή, επέρχεται απόσβεση της υπάρχουσας προσημείωσης. Εφ. Λαρ. 6/2001, σ. 59

Επί κατάσχεσης ακινήτου από το Δημόσιο, η μετά την εγγραφή της στο βιβλίο κατασχεσεων επιβολή προσημείωσης ή υποθήκης από τρίτον, είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου. Εφ. Λαρ. 120/2001, σ. 225

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ανυπαρξία φορολογητέου εισοδήματος από εμπορική επιχείρηση, για πρόσωπο, το οποίο φέρεται ως εταίρος και του οποίου το ό-

νομα και η υπογραφή τέθηκε στο εταιρικό κωρίς γνώση του, πλαστά, από τον άλλο εταίρο.

Το διοικητικό Δικαστήριο δεν δεσμεύεται από αθωωτική απόφαση του ποινικού. Διοικ. Εφ. Λαρ. 440/2000, σ. 153

Για το προσδιορισμό και τη βεβαίωση φόρου εισοδήματος, απαιτείται, με ποινή ακυρότητας, η σύνταξη και κοινοποίηση στο φορολογούμενο έκθεσης ελέγχου, η οποία αποτελεί ουσιαστικό τύπο. Επί έκδοσης φύλλου ελέγχου σε βάρος εταιρίου προσωπικής εταιρίας απαιτείται έκδοση και κοινοποίηση σ αυτόν ατομικά της έκθεσης και του φύλλου ελέγχου.

Ανακοπή κατ' ατομικής ειδοποίησης. Νομιμοποιείται παθητικά όχι μόνο ο Προϊστάμενος της αρμόδιας ΔΟΥ, αλλά και ο αρμόδιος Υπουργός. Διοικ. Εφ. Λαρ. 468/2000, σ. 166

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου. Κατά τη μετατροπή επιχείρησης οποιασδήποτε μορφής σε ανώνυμη εταιρία, (ν.δ 1297/72) υπάρχει απαλλαγή και από το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου, ως προς την εισφορά και μεταβίβαση των υπάρχοντων περιουσιακών στοιχείων στην συνιστώμενη ανώνυμη εταιρία. Διοικ. Εφ. Λαρ. 446/2000, σ. 157

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ο φόρος κληρονομίας υπολογίζεται βάσει της αγοραίας αξίας των κληρονομιών στοιχείων κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

Εάν η δήλωση φόρου κληρονομίας υποβληθεί μετά πάροδο τριών ετών, ή εάν εκδοθεί πράξη καταλογισμού φόρου κληρονομίας μετά πάροδο τριών ετών από το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης, λαμβάνεται υπόψη η αξία του χρόνου υποβολής της δήλωσης ή της έκδοσης της πράξης επιβολής, εφόσον είναι μεγαλύτερη εκείνης του χρόνου γένεσης της υποχρέωσης.

Σφάλμα της αρχικής πράξης του Εφόρου αναγόμενο στο χρόνο φορολογίας της κληρονομίας περιουσίας δεν αποτελεί λογιστικό λάθος και δεν δικαιολογεί την έκδοση νέας διορθωτικής πράξης. Διοικ. Εφ. Λαρ. 415/2000, σ. 151

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Απαλλαγή για αγορά πρώτης κατοικίας. Εφόσον από το νόμο δεν γίνεται διάκριση μεταξύ της κορηγούμενης απαλλαγής για οικοπέδο ή οικία, όταν στο οικοπέδο υπάρχει ημιτελές κτίσμα, ανεξάρτητα από το κατασκευαστικό στάδιό του, η απαλλαγή κορηγείται στο ύψος της απαλλαγής για την αγορά κατοικίας και όχι στο μειωμένο ύψος απαλλαγής για αγορά οικοπέδου. Διοικ. Εφ. Λαρ. 443/2000, σ. 155

ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ

Πίνακας καταργουμένων πάγιων τελών χαρτοσήμου σε έγγραφα. σ. 79

Στο ποσό της αποζημίωσης του εκμισθωτή για καταγγελία επαγγελματικής μίσθωσης από μισθωτή δεν υπολογίζεται χαρτόσημο. Εφ. Λαρ. 286/2001, σ. 283

ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ

Υφιστάμενοι προ αμνημονεύτων ετών προσλαμβάνουν την ιδιότητα του κοινόχρηστου πράγματος. Απώλεια του κοινόχρηστου χαρακτήρα, εφ όσον αυτός καταργήθηκε και αλλοιώθηκε με τη πάροδο ετών και έπαυσε να εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Εφ. Λαρ. 409/2001, σ. 459

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βλ. Ηθική βλάβη - Ψυχική οδύνη.

ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑ

Επιτρεπτή επί αγροτικών και οικοπεδικών κλήρων, εφ όσον δεν επέρχεται κατάτμηση. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 65/2001, σ. 115

Οι δημότες δεν μπορούν να αποκτήσουν δικαίωμα δουλείας, με έκτακτη χρησικτησία, σε κοινόχρηστους δρόμους. Δυνατή η κτήση κυριότητας οδού με έκτακτη χρησικτησία από το Δήμο ή τη Κοινότητα σε δρόμους της περιφέρειάς τους. Εφ. Λαρ. 179/2001, σ. 255

Το άρθρο 1055 ΑΚ που εξαιρεί από τη χρησικτησία τα πράγματα που ανήκουν σε πρόσωπα, που τελούν υπό γονική μέριμνα, επιτροπεία ή δικαστική αντιληψη, συμπληρώνει τις δ/ξεις των άρθρων 258 και 1047 ΑΚ,

καθ' όσον οι τελευταίες καθιερώνουν αναστολή συμπλήρωσης της χρησικτησίας για τα πρόσωπα αυτά, ενώ η δ/ξη του 1055 ΑΚ καθιερώνει κατ' ουσία αναστολή έναρξης και συνέχισης της χρησικτησίας. Εφ. Λαρ. 236/2001, σ. 418

Εχθρικές περιουσίες (ν. 2636/1940). Θεωρούνται και κινητά ή ακίνητα πράγματα, βρισκόμενα στην Ελλάδα και ανήκοντα σε εχθρούς. Οι εν λόγω περιουσίες τίθενται αυτοδίκαια υπό τη μεσεγγύηση -κατοχή του Ελληνικού κράτους, δίχως να απαιτείται διοικητική ή δικαστική πράξη, απαγορευόμενης έκτοτε με ποινή ακυρότητας, κάθε διάθεσής τους από τον εχθρό δικαιούχο. Δεν εμποδίζονται όμως τρίτοι-μη εχθροί, να χρησιδεσπόσουν των ως άνω ακινήτων και να αποκτήσουν επ αυτών κυριότητα, ούτε επέρχεται αναστολή ή διακοπή παραγραφής των ενοχικών η εμπραγμάτων αξιώσεων του εχθρού-κυρίου.

Κλήρος. Πριν το ν. 431/1968 ο κληρούχος αγροτικής αποκατάστασης θεωρείται καλόπιστος νομέας, έστω κι αν δεν είχε τη κατοχή του παραχωρηθέντος κλήρου, με συνέ-

πεια ο κλήρος αυτός να είναι ανεπίδεκτος χρησικτησίας. Μετά τον ως άνω νόμο δεν θεωρείται πλασματικά καλόπιστος νομέας, εφ' όσον δεν έχει το κλήρο στη κατοχή του και κωρεί χρησικτησία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 131/2001, σ. 497

ΨΥΧΙΚΗ ΟΔΥΝΗ

Χρηματική ικανοποίηση επιδικάζεται και στο ολίγων μηνών νήπιο, λόγω μέλλουσας αποθετικής ψυχικής οδύνης. Εφ. Λαρ. 39/2001, σ. 73

Επί θανάτου Αλβανού υπηκόου, οι δικαιούχοι της ψυχικής οδύνης κρίνονται κατά το Αλβανικό Δίκαιο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 80/2000, σ. 126

Επί αυτοκινητικού ατυχήματος στην Ελλάδα με θάνατο ομογενούς (βορειοηπειρώτη) το θέμα της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, ως και των δικαιούχων αυτής, θα κριθεί βάσει του ελληνικού δικαίου. Εφ. Λαρ. 119/2001, σ. 222

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ		93	σ. 200
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ		95	σ. 205
		97	σ. 208
A. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ		101	σ. 210
		102	σ. 213
ΕΤΟΥΣ 1999		118	σ. 218
633	σ. 10	119	σ. 222
		120	σ. 225
ΕΤΟΥΣ 2000		121	σ. 229
337	σ. 11	125	σ. 233
822	σ. 17	135	σ. 235
823	σ. 20	136	σ. 236
824	σ. 23	157	σ. 237
827	σ. 25	158	σ. 240
832	σ. 27	169	σ. 247
837	σ. 31	179	σ. 255
840	σ. 32	187	σ. 257
858	σ. 33	204	σ. 261
860	σ. 36	212	σ. 265
865	σ. 39	218	σ. 271
873	σ. 43	228	σ. 415
883	σ. 45	236	σ. 418
887	σ. 52	262	σ. 422
889	σ. 54	272	σ. 427
890	σ. 55	276	σ. 428
892	σ. 56	278	σ. 279
		286	σ. 283
ΕΤΟΥΣ 2001		287	σ. 287
6	σ. 59	293	σ. 294
30	σ. 63	295	σ. 432
34	σ. 64	333	σ. 436
36	σ. 67	337	σ. 439
37	σ. 72	338	σ. 440
39	σ. 73	357	σ. 447
43	σ. 74	361	σ. 450
47	σ. 77	407	σ. 457
49	σ. 78	409	σ. 459
51	σ. 80	442	σ. 464
62	σ. 82	448	σ. 467
69	σ. 84	454	σ. 470
70	σ. 90	468	σ. 471
86	σ. 95	495	σ. 472
87	σ. 99	506	σ. 476
88	σ. 100	534	σ. 479
89	σ. 197	553	σ. 480
91	σ. 199	572	σ. 486

**Β. ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
ΛΑΡΙΣΑΣ**

ΕΤΟΥΣ 2000	
617	σ. 105
620	σ. 107
722	σ. 296
ΕΤΟΥΣ 2001	
3	σ. 298
4	σ. 300
11	σ. 303
16	σ. 109
20	σ. 312
28	σ. 109
33	σ. 316
45	σ. 114
59	σ. 317
65	σ. 115
89	σ. 119
98	σ. 124
102	σ. 320
110	σ. 323
124	σ. 489
125	σ. 496
131	σ. 497
147	σ. 502
154	σ. 325
169	σ. 504
218	σ. 510
220	σ. 513

**Γ. ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
ΛΑΡΙΣΑΣ**

ΕΤΟΥΣ 2000	
Ειδική	
80	σ. 126
697	σ. 132
Εκουσία	
620	σ. 130
649	σ. 131
764	σ. 135
773	σ. 137
ΕΤΟΥΣ 2001	
Τακτική	
36	σ. 343
145	σ. 349

199	σ. 357
324	σ. 362
Ειδική	
4	σ. 328
9	σ. 329
17	σ. 330
19	σ. 337
21	σ. 338
32	σ. 340
48	σ. 345
163	σ. 141
Εκουσία	
1	σ. 141
155	σ. 351
173	σ. 355
Ασφαλιστικά	
440	σ. 364
1015	σ. 366
1486	σ. 368
2775	σ. 517

**2. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ****Α. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ**

ΕΤΟΥΣ 2000	
970	σ. 143

**Β. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΛΗΜ/ΚΩΝ
ΛΑΡΙΣΑΣ**

ΕΤΟΥΣ 2001	
59	σ. 143
202	σ. 519
207	σ. 521
217	σ. 522

**3. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ****Α. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ**

ΕΤΟΥΣ 2000	
415	σ. 151
440	σ. 153
443	σ. 155

446	σ. 157	65	σ. 381
450	σ. 159	128	σ. 171
452	σ. 162	137	σ. 526
468	σ. 166	245	σ. 383
563	σ. 169	382	σ. 528
		421	σ. 530
ΕΤΟΥΣ 2001			
1 (Συμβ)	σ. 371	ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ	
2 (Προεδρική)	σ. 372	ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	
4 (Συμβ)	σ. 374	2001	
6 (Συμβ)	σ. 376	30	σ. 414
22 (Συμβ)	σ. 378	ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	
39	σ. 380	Εισαγγελέως Εφετών Λάρισας	σ. 524

